Strategie území správního obvodu ORP
PŘÍBRAM
v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, cestovního ruchu a v oblasti aglomerace téma zaměstnanost

Dokument je zpracován na období 2015-2025

verze duben/ 2015

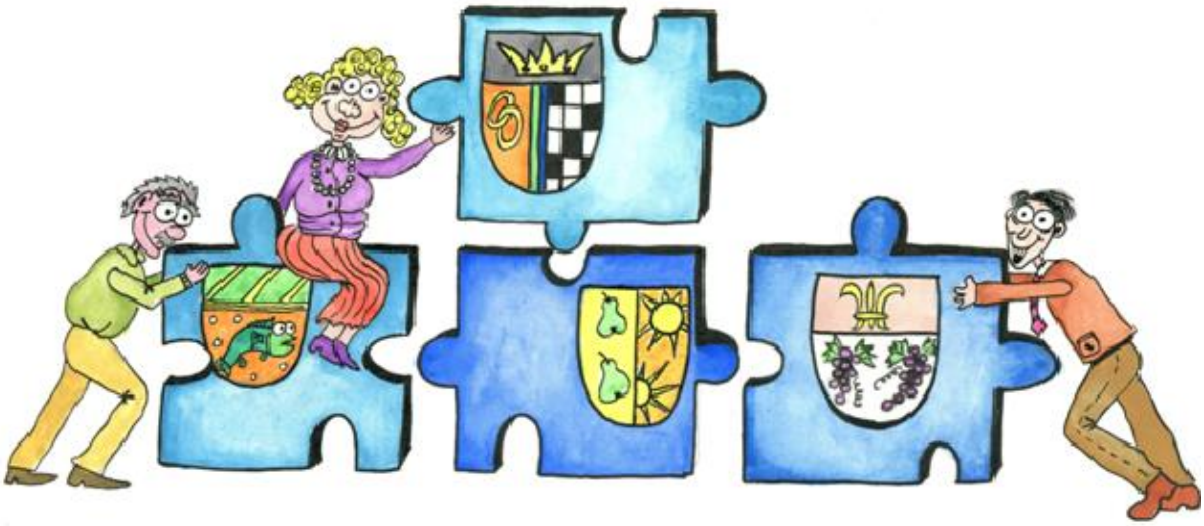

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního program Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

Strategie území správního obvodu ORP 1
1. Úvod 7
1.1 Základní informace o strategii 7
1.2 Stručná informace o městech a obcích správního obvodu 9
1.3 Kontext vzniku a existence strategie 18
1.4 Účel strategie – proč byla zpracována 18
1.5 Uživatelé strategie – komu strategie slouží 18
1.6 Vybrané relevantní významné strategické dokumenty 18
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza 20
2.1 Profil území správního obvodu 20
2.1.1 Identifikace správního obvodu ORP Příbram 20
2.1.2 Stručná charakteristika území správního obvodu 22
2.1.3 Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území 61
2.1.4 Aktéři regionálního rozvoje 63
2.2 Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu 66
3. Téma 1.: školství 68
3.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů 68
3.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému 68
3.1.2 Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj 70
3.1.3 Analýza rizik a další potřebné analýzy 109
3.1.4 SWOT analýza školství 113
3.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části) 114
3.2 Návrhová část pro oblast školství 115
3.2.1 Struktura návrhové části pro téma Školství 115
3.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy) 118
3.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech 122
3.2.4 Indikátory 124
3.3 Pravidla pro řízení strategie 129
3.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie 129
3.3.2 Systém změn strategie 131
3.3.3 Akční plán 132
3.4 Závěr, postup zpracování 133
3.4.1 Shrnutí 133

3.4.2 Popis postupu tvorby strategie 134
3.5 Přílohy 135
3.5.1 Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4 135
3.5.2 Seznam zkratek 135
4. Téma 2.: sociální služby 136
4.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů 136
4.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému 136
4.1.2 Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj 137
4.1.3 Analýza rizik a další potřebné analýzy 162
4.1.4 SWOT analýza oblasti 166
4.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části) 167
4.2 Návrhová část pro oblast sociálních služeb 169
4.2.1 Struktura návrhové části 169
4.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy) 172
4.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech 175
4.2.4 Indikátory 179
4.3 Pravidla pro řízení strategie 187
4.3.1 Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie 187
4.3.2 Systém změn strategie 189
4.3.3 Akční plán 190
4.4 Závěr, postup zpracování 192
4.4.1 Shrnutí 192
4.4.2 Popis postupu tvorby strategie 193
4.5 Přílohy 194
5. Téma 3.: odpadové hospodářství 197
5.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů 197
5.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému 197
5.1.2 Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj 199
5.1.3 Analýza cílových (dotčených) skupin 241
5.1.4 Analýza rizik – registr rizik v oblasti 242
5.1.5 SWOT analýza oblasti 244
5.1.6 Souhrn výsledků analýz (analytické části) 245

5.2 Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství 248
5.2.1 Struktura návrhové části 248
5.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy) 252
5.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech 259
5.2.4 Indikátory 266
5.3 Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla) 274
5.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie 274
5.3.2 Systém změn strategie 278
5.3.3 Akční plán 278
5.4 Závěr, postup zpracování 280
5.4.1 Shrnutí 280
5.4.2 Popis postupu tvorby strategie 281
5.5 Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství 282
6. Téma 4.: cestovní ruch 338
6.1 Analytická část 338
6.1.1 Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu 338
6.1.2 Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti 351
6.1.3 Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu 397
6.1.4 SWOT Analýza 408
6.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části) 411
6.2 Návrhová část pro oblast Cestovní ruch 414
6.2.1 Struktura návrhové části 414
6.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy) 417
6.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech 421
6.2.4 Indikátory 427
6.3 Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla) 433
6.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie 433
6.3.2 Systém změn strategie 436
6.3.3 Akční plán 437
6.4 Závěr a postup zpracování 439
6.4.1 Shrnutí 439
6.4.2 Popis postupu tvorby strategie 440
6.5 Přílohy 444
7. Téma č. 5 : aglomerace 479

7.1 Základní informace o strategii 479
7.1.1 Stručná informace o městech a obcích aglomerace....480
7.1.2 Kontext vzniku a existence strategie 481
7.1.3 Účel strategie 481
7.1.4 Uživatelé strategie....481
7.1.5 Vybrané relevantní významné strategické dokumenty 481
7.2 Základní informace o velikosti a skladbě ORP Příbram a příbramské aglomerace . 482
7.2.1 Stručná informace o městech a obcích správního obvodu z pohledu zaměstnanosti a podnikatelských příležitostí v MOS....486
7.2.2 Ekonomická situace v území 491
7.2.3 Vybrané příklady indikátorů v rámci správního obvodu zaměřené na zaměstnanost v rámci meziobecní spolupráce 498
7.3 Popis situace a vývojových tendencí v ekonomice a na trhu práce v ORP a v aglomeraci.... 499
7.3.1 Identifikace klíčových aktérů na trhu práce a jejich role v MOS 499
7.3.2 Čerpání finančních prostředků z fondů EU zaměřených na podporu podnikání (OPPI) 501
7.3.3 Popis podnikatelských činností obce jako součást hospodaření municipalit....501
7.3.4 Rozvoj sociálních podniků v území aglomerace 502
7.3.5 Realizované projekty v rámci MOS....502
7.3.6 Projekty plánované v rámci meziobecní spolupráce 502
7.4 SWOT analýza a analýza rizik....503
7.5 Návrhová část pro oblast aglomerace....507
7.5.1 Struktura návrhové části....507
7.5.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)....509
7.5.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech....515
7.5.4 Indikátory....523
7.6 Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla) 533
7.6.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie....533
7.6.2 Systém změn strategie 537
7.6.3 Akční plán 538
7.7 Závěr a postup zpracování....540
7.7.1 Shrnutí 540
7.7.2 Popis postupu tvorby strategie 541
Přílohy k tématu 4.: Aglomerace....542

8. Závěr, kontakty 558
9. Přílohy 560
9.1 Seznam tabulek 560
9.2 Seznam grafů 564
9.3 Seznam kartogramů 565

1. Úvod

1.1 Základní informace o strategii

Tabulka č. 1. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Příbram v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a doplnit volitelné téma
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství, aglomerace a cestovní ho ruchu)
Řešené území	Správní obvod ORP Příbram
	Počet obyvatel správního obvodu: 70 850
	Počet obcí ve správním obvodu: 75
	Rozloha správního obvodu: 92 532 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Březnice
	Obce: Bezděkov pod Třemšínem, Bohostice, Bohutín, Bratkovice, Brdy, Buková u Příbramě, Bukovany, Cetyně, Čenkov, Dlouhá Lhota, Dolní Hbity, Drahenice, Drahlín, Drásov, Dubenec, Dubno, Háje, Hluboš, Hlubyně, Horčápsko, Hudčice, Hvožďany, Chrást, Chraštice, Jablonná, Jince, Kamýk nad Vltavou, Kotenčice, Koupě, Kozárovice, Křešín, Láz, Lazsko, Lešetice, Lhota u Příbramě, Milín, Modřovice, Narysov, Nepomuk, Nestrašovice, Občov, Obecnice, Obory, Ohrazenice, Ostrov, Pečice, Pičín, Počaply, Podlesí, Radětice, Sádek, Sedlice, Smolotely, Solenice, Starosedlský Hrádek, Suchodol, Svojšice, Těchařovice, Tochovice, Trhové Dušníky, Třebsko, Tušovice, Věšín, Višňová, Volenice, Vrančice, Vranovice, Vševily, Vysoká u Příbramě, Zalužany, Zbenice Zduchovice
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Město Příbram
Koordinátor tvorby strategie	Bc. Jiří Kužel - Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP + ORP Příbram
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 29. 5. 2014. Schváleno na shromáždění starostů dne 22. 04. 2015 Projednáno / schváleno usnesením DSO dne …
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace…., První schválená aktualizace ze dne ….
Související legislativa	Zákon o obcích 128/2000 Sb.

Doba realizace strategie	2015-2025
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP + ORP Příbram
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Příbram realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Příbram a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Na zpracování strategie se podíleli: PhDr. Marie Pilíková, Ing. Vladimíra Matysová, PhDr. Zdeněk Kučera, Mgr. Michal Vacátko, Bc. Jiří Kužel, Jaroslava Vildová
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie v 5 oblastech (4 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma: cestovní ruch
	5. aglomerace: téma zaměstnanost

1.2 Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Správní obvod Příbram zahrnuje tři města: Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Březnici. Ke správnímu obvodu přísluší 51 obcí + 1 obec se statusem městys (Jince). Do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Březnice spadá 15 obcí. Ke správnímu obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Rožmitál pod Třemšínem přísluší 7 obcí. Sedmdesátou pátou obcí je Vojenský újezd Brdy.

Tabulka č. 1.2 : Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bezděkov pod Třemšínem
	Počet obyvatel: *153*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Bohostice*
	Počet obyvatel: *194*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Bohutín*
	Počet obyvatel: *1740*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Bratkovice*
	Počet obyvatel: *320*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Brdy*
	Počet obyvatel: *23*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Březnice*
	Počet obyvatel: *3555*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: Buková u Příbramě
	Počet obyvatel: *358*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*

	Název obce: *Bukovany*
	Počet obyvatel: *87*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Cetyně*
	Počet obyvatel: *154*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Čenkov*
	Počet obyvatel: *388*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Dlouhá Lhota*
	Počet obyvatel: *399*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Dolní Hbity*
	Počet obyvatel: *867*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Drahenice*
	Počet obyvatel: *176*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Drahlín*
	Počet obyvatel: *541*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Drásov*
	Počet obyvatel: *413*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Dubenec*
	Počet obyvatel: *302*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*

	Název obce: *Dubno*
	Počet obyvatel: *297*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Háje*
	Počet obyvatel: *425*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Hluboš*
	Počet obyvatel: *613*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Hlubyně*
	Počet obyvatel: *149*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Horčápsko*
	Počet obyvatel: *96*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Hudčice*
	Počet obyvatel: *261*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Hvožďany*
	Počet obyvatel: *787*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Chrást*
	Počet obyvatel: *209*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Chraštice*
	Počet obyvatel: *261*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*

	Název obce: *Jablonná*
	Počet obyvatel: *386*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Jince*
	Počet obyvatel: *2259*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: Kamýk nad Vltavou
	Počet obyvatel: *922*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Kotenčice*
	Počet obyvatel: *198*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Koupě*
	Počet obyvatel: *141*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Kozárovice*
	Počet obyvatel: *394*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Křešín*
	Počet obyvatel: *110*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Láz*
	Počet obyvatel: *611*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Lazsko*
	Počet obyvatel: *186*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*

	Název obce: *Lešetice*
	Počet obyvatel: *179*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: Lhota u Příbramě
	Počet obyvatel: *489*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Milín*
	Počet obyvatel: *2190*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Modřovice*
	Počet obyvatel: *85*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Narysov*
	Počet obyvatel: *268*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*

	Název obce: *Nepomuk*
	Počet obyvatel: *187*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: Nestrašovice
	Počet obyvatel: *69*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Občov*
	Počet obyvatel: *147*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Obecnice*
	Počet obyvatel: *1283*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*

	Název obce: *Obory*
	Počet obyvatel: *270*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Ohrazenice*
	Počet obyvatel: *281*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Ostrov*
	Počet obyvatel: *112*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Pečice*
	Počet obyvatel: *371*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Pičín*
	Počet obyvatel: *622*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Počaply*
	Počet obyvatel: *104*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Podlesí*
	Počet obyvatel: *1117*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Příbram*
	Počet obyvatel: *33741*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Radětice*
	Počet obyvatel: *176*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*

	Název obce: Rožmitál pod Třemšínem
	Počet obyvatel: *4434*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Sádek*
	Počet obyvatel: *222*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Sedlice*
	Počet obyvatel: *256*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Smolotely*
	Počet obyvatel: *246*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Solenice*
	Počet obyvatel: *377*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: Starosedlský Hrádek
	Počet obyvatel: *140*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Suchodol*
	Počet obyvatel: *364*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Svojšice*
	Počet obyvatel: *109*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Těchařovice*
	Počet obyvatel: *56*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ne*

	Název obce: *Tochovice*
	Počet obyvatel: *679*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: Trhové Dušníky
	Počet obyvatel: *464*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Třebsko*
	Počet obyvatel: *248*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Tušovice*
	Počet obyvatel: 101
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Věšín*
	Počet obyvatel: *689*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Višňová*
	Počet obyvatel: *671*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Volenice*
	Počet obyvatel: *396*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Vrančice*
	Počet obyvatel: *159*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Vranovice*
	Počet obyvatel: *315*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*

	Název obce: *Vševily*
	Počet obyvatel: *127*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: Vysoká u Příbramě
	Počet obyvatel: *341*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Zalužany*
	Počet obyvatel: *325*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Zbenice*
	Počet obyvatel: *116*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*
	Název obce: *Zduchovice*
	Počet obyvatel: *291l*
	Zapojení do tvorby strategie: *Ano*

1.3 Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP). Projekt na území SO ORP Příbram realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Příbram a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z tohoto důvodu je Svaz zadavatelem strategie a město Příbram je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie meziobecní spolupráce je Bc. Jiří Kužel. Na zpracování strategie se podíleli:

Pracovník pro analýzy a strategie – Ing. Vladimíra Matysová, PhDr. Marie Pilíková

Odborník na oblast rozvoje aglomerací – PhDr. Zdeněk Kučera

Odborník na vybranou samosprávnou oblast – Mgr. Michal Vacátko

Koordinátor projektu - Bc. Jiří Kužel

Asistentka – Jaroslava Vildová

1.4 Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat v 5 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP Příbram, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 5 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5 Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu ORP Příbram, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6 Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka č. 1.3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
1	Portál veřejných strategií	http://portal.uur.cz/
2	Databáze veřejných strategií	http://portal.uur.cz/
3	Dopravní politika ČR	http://portal.uur.cz/
4	Operační program infrastruktura	http://portal.uur.cz/
5	Národní strategie rozvoje	http://portal.uur.cz/
6	Strategie národní politiky	http://portal.uur.cz/
7	Strategický plán kraje	http://odpady.kr-stredocesky.cz/doc/Samostatn%C3%A1%20p%C5%99%C3%ADloha.pdf
8	Územně analytické podklady ORP Příbram (2012)	http://www.pribram.eu/mesto-pribram/dotace-a-granty/dotace-pro-mesto/iop/uzemne-analyticke-podklady-1.html
9	Komunitní plán sociálních služeb ORP Příbram (2011)	http://pribram.eu/mesto-pribram/dotace-a-granty/dotace-pro-mesto/komunitni-planovani-socialnich-sluzeb.html
10	Strategický plán rozvoje města Příbram 2014 - 2020	http://sp-pribram.cz/

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1 Profil území správního obvodu

2.1.1 Identifikace správního obvodu ORP Příbram

Správní obvod Příbram se nachází v jihozápadním cípu Středočeského kraje na hranicích s kraji Plzeňským a Jihočeským. Sousedí s obvody Hořovice, Dobříš a Sedlčany. Povrch obvodu tvoří dva geomorfologické celky – na východě sem zasahuje Středočeská pahorkatina s nadmořskými výškami kolem 600 m. Západní část obvodu tvoří výrazně vyšší, na lesy bohatá Brdská vrchovina s nejvyšším vrcholem Tok (865 m n. m.). Příbramsko se ve srovnání s ostatními obvody vymyká strukturou pozemků s největším podílem lesů (50 %) a jednoznačně nejnižším podílem orné půdy (38%).

Region obce s rozšířenou působností Příbram se rozkládá na území 925 km². Skládá se ze tří obcí s pověřeným obecním úřadem: Příbram, Březnice, Rožmitál pod Třemšínem (a Vojenský újezd Brdy). Nachází se v jihozápadním cípu Středočeského kraje, centrem a zároveň nejlidnatějším sídlem regionu je Příbram.

Obvod celkem čítá 75 obcí. K 1. 1. 2012 žilo ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Příbram (dále jen ORP) celkem 70 150 obyvatel (z čehož 33 503 žilo v sídle obvodu, ve městě Příbrami). Z celkové výměry regionu připadá 37,6 % na zemědělskou půdu, 49,5 % jsou lesní pozemky a 1,1 % zastavěné plochy.

Z celkového počtu obcí ORP Příbram spadá 15 obcí do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem (SO OPOÚ) **Březnice.** Jedná se o město Březnice a dále Drahenice, Hlubyně, Horčápsko, Hudčice, Hvožďany, Chrást, Koupě, Nestrašovice, Počaply, Starosedlský Hrádek, Svojšice, Tochovice, Tušovice, Volenice.

Součástí správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem **Rožmitál pod Třemšínem** je 7 obcí: Bezděkov pod Třemšínem, Nepomuk, Rožmitál pod Třemšínem, Sedlice, Věšín, Vranovice, Vševily.

Dalších 52 obcí přísluší do správního obvodu **Příbram**: Bohostice, Bohutín, Bratkovice, Buková u Příbramě, Bukovany, Cetyně, Čenkov, Dolní Hbity, Drahlín, Drásov, Dubenec, Dubno, Háje, Hluboš, Chraštice, Jablonná, Jince, Kamýk nad Vltavou, Klučenice, Kotenčice, Kozárovice, Křešín, Láz, Lazsko, Lešetice, Lhota u Příbramě, Milešov, Milín, Modřovice, Narysov, Občov, Obecnice, Ohrazenice, Pečice, Pičín, Podlesí, Příbram, Radětice, Sádek, Smolotely, Solenice, Suchodol, Těchařovice, Trhové Dušníky, Třebsko, Višňová, Vrančice, Vysoká u Příbramě, Zalužany, Zbenice, Zduchovice

Poslední součástí je vojenský újezd **Brdy**.

V rámci regionu Příbram se nacházejí svazky obcí Svazek obcí Podbrdského regionu, Svazek obcí pro vodovody a kanalizace, svazek obcí Březnicko, svazek Plynofik, Sdružení obcí Sedlčansko, Svazek obcí Antonína Dvořáka a Svazek obcí mikroregionu Třemšín.

Kartogram č. 2.1: Administrativní členění správního obvodu

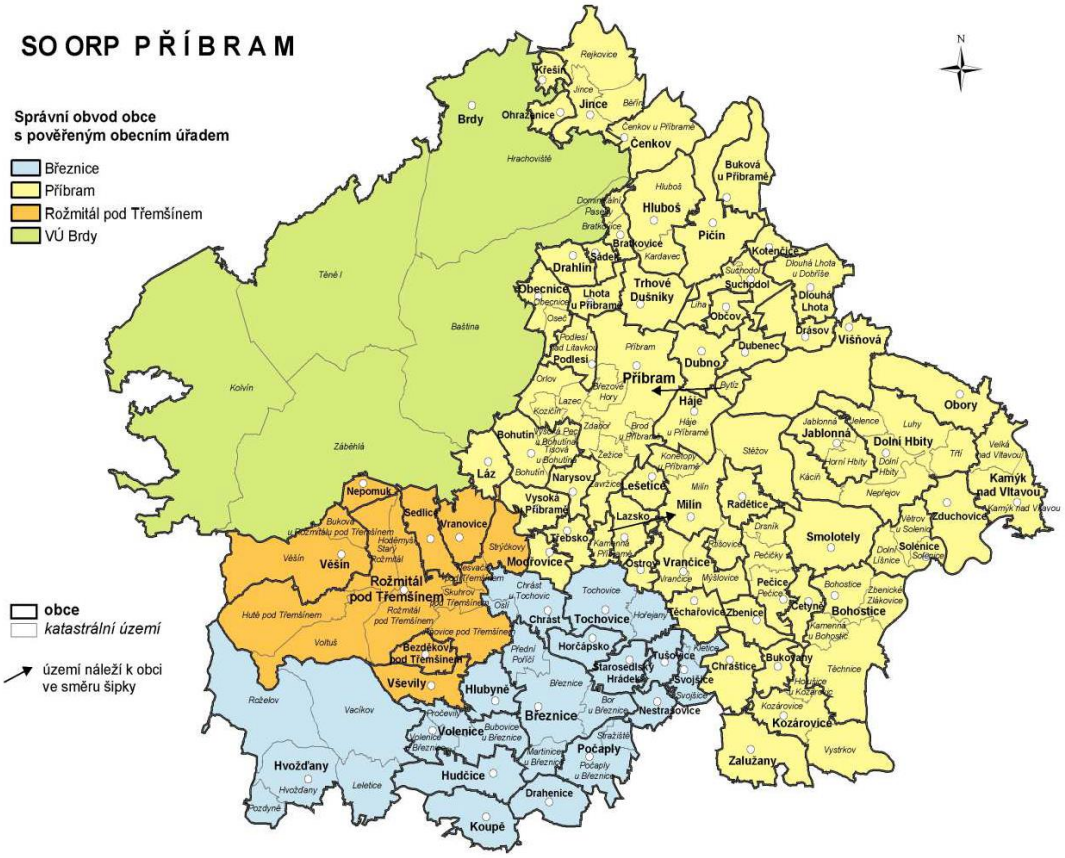

2.1.2 Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tabulka č. 2.1: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	75	75	75	75	75	75	75	75
Počet částí obcí	161	161	161	161	161	161	161	161
Počet katastrálních	138	138	138	138	138	138	138	138
Počet obcí se statutem města	3	3	3	3	3	3	3	3
Počet obcí se statutem městyse	1	1	1	1	1	1	1	1
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	92507,15	92508,99	92512,01	92510,68	92516,04	92351,06	92530,23	92532,35
zemědělská půda	34973,92	34921,71	34913,54	34906,09	34903,21	34905,91	34901,84	34853,98
lesní pozemky	45786,21	45799,32	45797,30	45794,89	45821,66	45863,72	45864,15	45867,89
zastavěné plochy	995,94	997,24	1001,70	1004,54	1009,02	1038,41	1043,49	1044,43
Hustota zalidnění (osoby/km2)	74,5	74,5	74,9	75,2	75,2	75,3	75,8	75,8

Zdroj: Český statistický úřad

Tabulka č. 2.2: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		68961	68959	69281	69555	69545	69706	70166	70150
v tom:	muži	33799	33752	33882	34068	34048	34105	34128	34440
	ženy	35162	35207	35399	35487	35497	35601	35738	35710
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0 - 14	9919	9739	9697	9647	9679	9832	9918	10004
	15 - 64	49214	49289	49539	49618	49297	49038	49000	48464
	65 +	9828	9931	10045	10290	10569	10836	11248	11682
Průměrný věk (celkem)		40	40,3	40,5	40,7	41	41,2	41,5	41,7
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		99,1	102	103,6	106,7	109,2	110,2	113,4	116,8
Muži									
v tom ve věku:	0 - 14	5059	4938	4923	4912	4892	4962	5012	5070
	15 - 64	24874	24952	25083	25176	25053	24865	24950	24666
	65 +	3866	3862	3876	3980	4103	4278	4466	4704
Průměrný věk		38,6	38,9	39,1	39,2	39,4	39,7	40	40,3
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		76,4	78,2	78,7	81	83,9	86,2	89,1	92,8
Ženy									
v tom ve věku:	0 - 14	4860	4801	4774	4735	4787	4870	4906	4934
	15 - 64	24340	24337	24456	24442	24244	24173	24050	23798
	65 +	5962	6069	6169	6310	6466	6558	6782	6978
Průměrný věk		41,4	41,7	41,9	42,2	42,4	42,6	42,9	43,1
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		122,7	126,4	129,2	133,3	135,1	134,7	138,2	141,4
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		0,5	0	4,7	3,9	-0,1	2,3	2	-0,2
přirozená		-2,3	-1,1	0,8	0,4	-0,5	-0,2	0,8	1,3
stěhováním (mechanická)		1,8	1,1	3,8	3,5	0,4	2,5	1,2	1

Zdroj: Český statistický úřad

Graf č. 2.1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2013

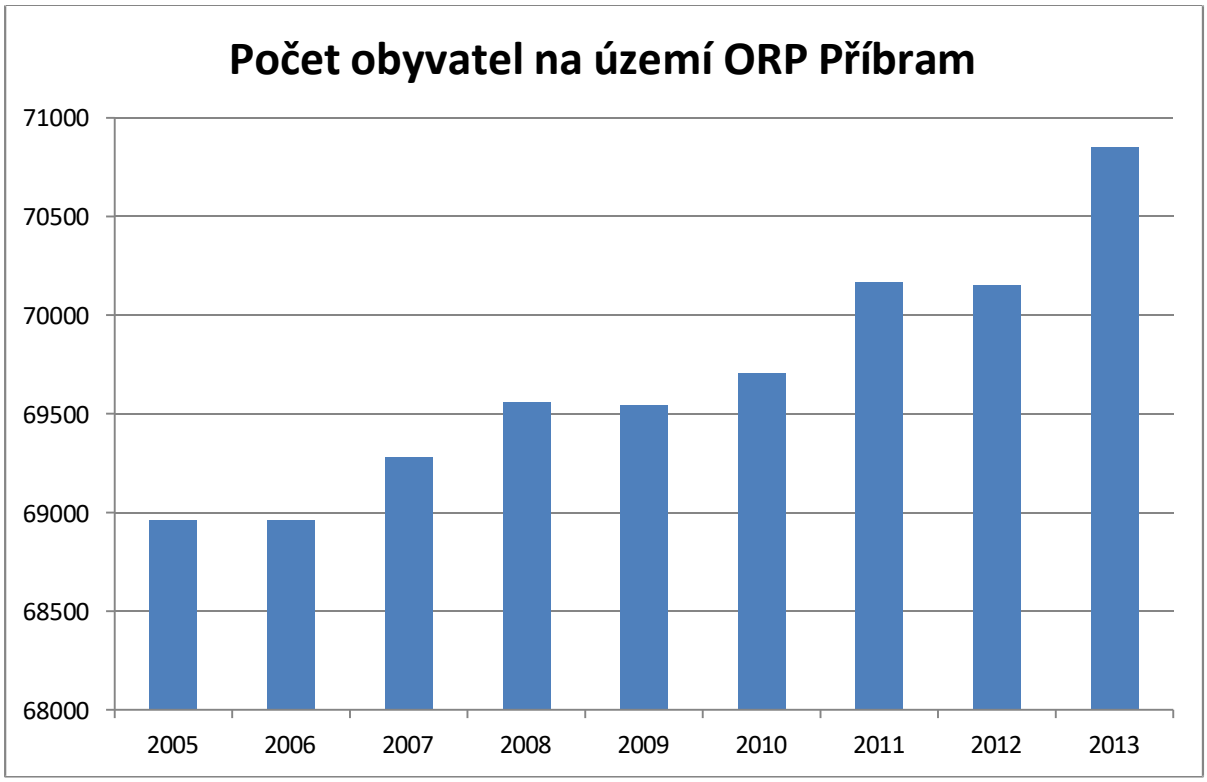

Zdroj: Český statistický úřad

V roce 2013 je nárůst obyvatel v ORP Příbram, který je hlavně zapříčiněn nárůstem obyvatel ve městě Příbram. Ve správním obvodě ORP Příbram bylo v roce 1971 cca 62300 obyvatel. Do roku 1987 začal počet obyvatel kontinuálně růst a dosáhl počtu obyvatel 71 257. Od roku 1990 počet obyvatel kolísal kolem počtu 70 000 a minimálních hodnot dosáhl v letech 2004-2007. Od roku 2008 opět docházelo k postupnému nárůstu počtu obyvatel až nad hranici 70 000. Ke zvýšení počtu došlo hlavně díky výraznému nárůstu hodnot migračního salda.

Zatím co se z města Příbrami v posledních pěti letech více obyvatel vystěhovalo, než se do tohoto města přistěhovalo, do mnoha obcí v SO ORP Příbram se naopak více obyvatel přistěhovalo. Projevuje se zde hlavně vliv suburbanizace, kdy se lidé stěhují z měst do jeho okolí. Ze samotné Příbrami se v posledních pěti letech odstěhovalo vlivem migrace cca 200 obyvatel. Nejvyšší hodnoty migračního přírůstku uvádějí obce Podlesí a Háje.

Hrubá míra migračního přírůstku dosahuje u některých obcí vysokých hodnot, zejména díky jejich populační velikosti – viz. obrázek.

Kartogram č. 2.2: Hrubá míra migračního přírůstku populace v obcích SO ORP Příbram (pětiletý průměr z let 2008 – 2012).

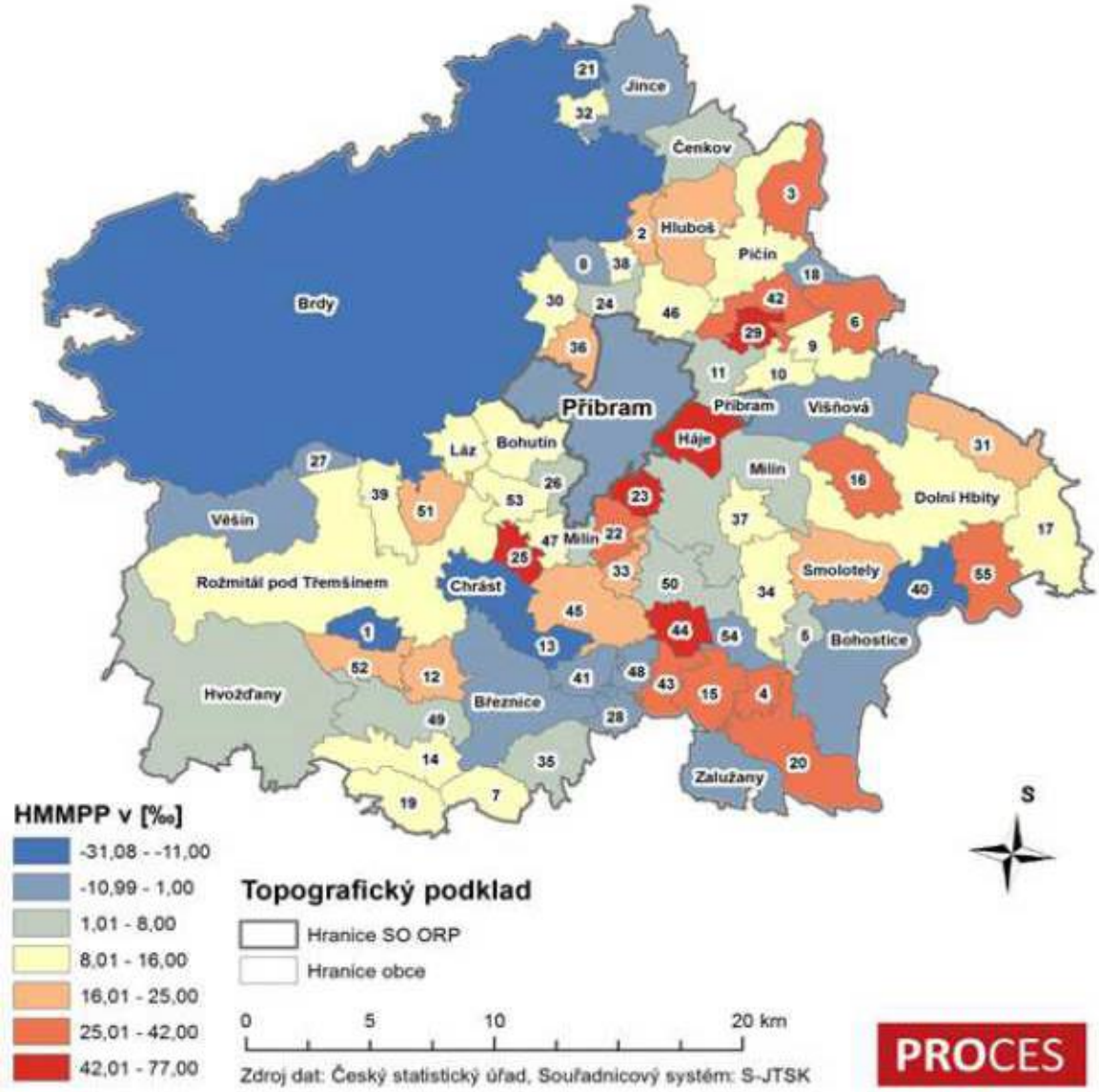

Zdroj dat.: Český statistický úřad

Pozn.: 1 - Bezděkov pod Třemšínem, 2 – Bratkovice, 3 - Buková u Příbramě, 4 – Bukovany, 5 – Cetyně, 6 - Dlouhá Lhota, 7 – Drahenice, 8 - Drahlín, 9 - Drásov, 10 - Dubenec, 11 - Dubno, 12 - Hlubyně, 13 - Horčápsko, 14 - Hudčice, 15 - Chraštice, 16 - Jablonná, 17 - Kamýk nad Vltavou, 18 - Kotenčice, 19 - Koupě, 20 - Kozárovice, 21 - Křešín, 22 - Lazsko, 23 - Lešetice, 24 - Lhota u Příbramě, 25 - Modřovice, 26 - Narysov, 27 - Nepomuk, 28 - Nestrašovice, 29 - Občov, 30 - Obecnice, 31 - Obory, 32 - Ohrazenice, 33 - Ostrov, 34 - Pečice, 35 - Počaply, 36 - Podlesí, 37 - Radětice, 38 - Sádek, 39 - Sedlice, 40 - Solenice, 41 - Starosedlský Hrádek, 42 - Suchodol, 43 - Svojšice, 44 - Těchařovice, 45 - Tochovice, 46 - Trhové Dušníky, 47 - Třebsko, 48 - Tušovice, 49 - Volenice, 50 - Vrančice, 51 - Vranovice, 52 - Vševily, 53 - Vysoká u Příbramě, 54 - Zbenice, 55 – Zduchovice

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka č. 2.3: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	23	31%	Celkový počet MŠ na území ORP Příbram 40.
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	7	9%	
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	14	19,00%	Celkový počet ZŠ na území ORP Příbram je 26.
Počet středních škol:	11	4%	Střední školy se nachází ve městě Příbram, Březnice a v obci Hluboš
-obory gymnázií	3	1%	Gymnázium Příbram, Gymnázium pod Svatou Horou, Waldorfská škola - Gymnázium
-obory středních odborných škol a praktických škol	5	5%	Vyšší odborná škola a Střední odborná škola Březnice, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Dubno, Integrovaná střední škola hotelového provozu obchodu a služeb Příbram, Obchodní akademie a Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola Příbram, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Příbram
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	3	3%	Střední odborné učiliště Hluboš, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Dubno
Počet základních uměleckých škol	4	4%	Základní umělecké školy se nachází ve městě Příbram, Březnici a Rožmitál pod Třemšínem
Počet vyšších odborných škol	4	2%	Vyšší odborná škola a Střední odborná škola Březnice, VOŠ v

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
			Březnici, SOŠ v Březnici, Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Příbram
Počet vysokých škol	2	2%	Vysoká škola evropských a regionálních studií Příbram, Vysoká škola zdravotnictví a sociální práce sv. Alžběty, České zemědělské univerzity v Praze – detašované pracoviště Březnice

Zdroj: Český statistický úřad

Na území ORP Příbram se nachází 23 obcí, které provozují mateřskou školu. V 11 obcích je mateřská škola sloučená i se základní školou. Samostatné základní školy jsou na území ORP Příbram ve 14. obcích. Můžeme říci, že ORP Příbram disponuje vyhovujícím sítím MŠ a ZŠ a nabídka středních škol je poměrně dobrá.

Ve městě Příbram se nachází několik středních škol s různými obory a délkou studia. Mezi první můžeme jmenovat dvě gymnázia, kde se uchazeč rozhoduje mezi délkou studia a to je buď čtyřleté a osmileté anebo čtyřleté a šestileté. Mezi odborné střední školy se řadí Integrovaná střední škola hotelového provozu, obchodu a služeb s obory: Kuchař-Číšník, Cukrář, Aranžér, Cestovní ruch, Hotelnictví, Obchodník, Podnikání. Do škály nejvýznamnějších škol s bohatou tradicí se zařazuje Střední průmyslová škola se studijními obory: Elektrotechnika, Stavebnictví, Strojírenství zakončené maturitní zkouškou. A následně Vyšší odborná škola Příbram pak nabízí obor: Řízení sportovních a tělovýchovných činností a organizací. Dlouholetou tradicí se chlubí i Obchodní akademie a Vyšší odborná škola Příbram s oborem: Finanční poradenství. Dále je tu Střední zdravotnická škola a Vyšší zdravotnická škola Příbram.

Na Střední odborné škole a Středním odborném učilišti Dubno jsou v kurzu obory: Automechanik, Elektrikář, Instalatér, Zámečník, Autotronik, Průmyslová elektronika a zabezpečovací systémy, Požární technika – ochrana prevence.

V městě Březnice mohou studenti navštěvovat Vyšší odbornou školu s obory: Sociální práce, Obchodování se zemědělsko-potravinářskými komoditami, Střední odborná škola Březnice pak nabízí obory: Informační technologie, Agropodnikání, Sociální činnost, Rostlinolékařství, Přírodovědecké lyceum. Od roku 2008 je při této škole zřízeno studijní středisko Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze. Střední odborné učiliště Hluboš disponuje studijními obory: Kosmetické služby, Operátor dřevařské a nábytkářské výroby a učebními obory: Kadeřník, Umělecký truhlář a řezbář, Zpracovatel dřeva, Truhlář, Podkovář a zemědělský kovář, Tesař, Mechanik opravář motorových vozidel, Karosář, Strojní mechanik, Opravář zemědělských strojů, Opravářské práce, Truhlářská a čalounická výroba, Zednické práce, Zedník.

Jako další stojí za zmínku Waldorfská škola Příbram - Základní škola, Gymnázium a Střední odborné učiliště Příbram, která zahájila svoji činnost dne 1. 9. 1991. Právním subjektem, který zřídilo město, je

již od 1. 7. 1992. Rozhodnutím MŠMT byla škola s účinností od 1. 9. 2000 zařazena do sítě škol, předškolních a školních zařízení s oficiálním názvem Waldorfská škola Příbram – Základní škola, Gymnázium a Střední odborné učiliště Příbram, Hornická 327. Škola je úplná s devíti postupnými ročníky. Školu navštěvují děti z celé Příbrami, blízkého i vzdálenějšího okolí. Přibližně 60 žáků je z jiných obcí, což je asi 1/3 všech žáků. Velkou pozornost škola věnuje integraci žáků se specifickými poruchami učení a chování. Kromě jiného s těmito dětmi a jejich rodiči pracuje speciální pedagog. Na základní školu navazuje střední stupeň školy, kde můžou pokračovat ve studiu žáci nejen naší školy, ale i z jiných škol v regionu. Od září roku 2013 nabízí také učební obor Lyceum. Waldorfská pedagogika vychází s antroposofické antropologie Rudolfa Steinera, která si všímá zákonitostí vývojových kroků dítěte a mladého člověka, proměn rozvoje jeho vztahu ke světu a jeho schopnost učit se.

Poradenství ve školství je kromě škol s výchovnými poradci zabezpečen specializovaným poradenským zařízením Pedagogicko-psychologická poradna Příbram, která patří do sítě Pedagogicko-psychologických poraden Středočeského kraje.

Je nutné podotknout, že na území města Příbram také působila v minulých letech Báňská Akademie, později Vysoká škola Báňská, která se v r. 1945 přestěhovala do Ostravy, kde sídlí dodnes.

Tabulka č. 2.4: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	22	29%	Bohostice, Bratkovice, Březnice, Čenkov, Dolní Hbity, Hluboš, Hvožďany, Chraštice, Jince, Kozárovice, Milín (2), Podlesí, Rožmitál pod Třemšínem, Smolotely, Solenice, Starosedlský Hrádek, Tochovice, Věšín (2), Vranovice, Zalužany
Stálá kina	4	5%	Příbram (2), Rožmitál pod Třemšínem, Březnice
Divadlo	2	3%	Podlesí, Příbram
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	11	15%	Bohutín, Buková u Příbramě, Hluboš, Lešetice, Příbram (2), Rožmitál pod Třemšínem (3), Vysoká u Příbramě, Zalužany,
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	6	8%	Březnice, Jince, Příbram (2), Rožmitál pod Třemšínem, Zalužany
Kulturní zařízení ostatní	15	20%	Bratkovice, Březnice, Čenkov, Hluboš, Hvožďany (2), Jince, Kamýk nad Vltavou, Koupě, Kozárovice, Láz, Milín, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Sedlice

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	11	15%	Březnice, Dubenec, Hluboš, Občov, Příbram (3), Rožmitál pod Třemšínem, Tušovice, Starosedlský Hrádek, Vysoká u Příbramě
Koupaliště a bazény	8	11%	Březnice, Jince, Kozárovice, Obecnice, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Věšín, Solenice
-z toho kryté	2	3%	Kozárovice, Příbram
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	63	84%	Bohostice, Bohutín, Březnice (7), Čenkov, Dlouhá Lhota, Dolní Hbity(3) Drahlín, Dubenec u Příbramě, Dubno, Hluboš, Hudčice, Hvožďany, Chrást, Chraštice (2), Jablonná, Jince, Kamýk nad Vltavou, Kotenčice, Kozárovice, Křešín, Láz, Lhota u Příbramě, Milín, Modřovice, Narysov, Nestrašovice, Občov, Obecnice, Obory, Ohrazenice, Pečice, Pičín, Počaply, Podlesí (2), Příbram (Lazec), Příbram (Orlov), Příbram (Žežice), Rožmitál pod Třemšínem (2), Sádek, Sedlice, Smolotely, Solenice, Suchodol (2), Tochovice, Trhové Dušníky, Třebsko, Věšín, Višňová, Vranovice, Vysoká u Příbramě, Zduchovice
Tělocvičny (vč. školních)	22	29%	Březnice (2), Bukovany, Dolní Hbity, Hluboš, Hvožďany, Chraštice, Jince, Kamýk nad Vltavou, Milín, Obecnice, Višňová, Příbram (8), Rožmitál pod Třemšínem, Solenice
Stadiony otevřené	4	5%	Březnice, Příbram (2), Rožmitál pod Třemšínem
Stadiony kryté	0	0	
Zimní stadiony kryté i otevřené	2	3%	Příbram (2)
Ostatní zařízení pro tělo-výchovu (s provozovatelem nebo správcem)	22	29%	Březnice (2), Dlouhá Lhota, Hluboš, Chraštice, Kamýk nad Vltavou (2), Podlesí, Příbram (9), Rožmitál pod Třemšínem, Solenice, Tochovice, Věšín,

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
			Višňová

Zdroj: Český statistický úřad

Na území ORP Příbram je dostatečný počet dětských hřišť a kulturních zařízení. Okolní obce města Rožmitál pod Třemšínem v současné době řeší možnou výstavbu otevřeného stadionu.

Tabulka č. 2.5: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	2	3%	Březnice, Rožmitál pod Třemšínem
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	1	1%	Jince
Ambulantní zařízení	1	1%	Příbram
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	1	1%	Příbram
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	35	47%	Březnice (3), Dubenec, Hluboš, Hvožďany, Jince, Kamýk nad Vltavou, Kozárovice, Milín, Příbram (20), Rožmitál pod Třemšínem (2), Višňová, Solenice, Zalužany
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	15	20%	Březnice, Hluboš, Hvožďany, Jince, Příbram (10), Rožmitál pod Třemšínem
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	38	51%	Březnice (3), Hvožďany, Jince, Kamýk nad Vltavou (2), Kozárovice, Milín, Příbram (25), Rožmitál pod Třemšínem (3), Solenice
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	8	11%	Příbram (7), Rožmitál pod Třemšínem

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Zařízení lékárenské péče	21	28%	Jince(2), Březnice, Kamýk nad Vltavou, Kozárovice, Milín, Příbram (15), Rožmitál pod Třemšínem
Nemocnice	1	1%	Příbram
Odborné léčebné ústavy	1	1%	Bukovany
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0	
Ostatní lůžková zařízení	2	2%	Jince, Příbram

Zdroj: Český statistický úřad

Ve městě Příbram se nachází největší poskytovatel zdravotních služeb Oblastní nemocnice Příbram, a.s., která převzala ke dni 1. 11. 2003 zdravotní služby od dvou původních zdravotnických zařízení v Příbrami a to Nemocnice s poliklinikami Příbram a Nemocnice s poliklinikou Příbram – Zdaboř. Jediným vlastníkem Oblastní nemocnice Příbram, a.s. je Středočeský kraj. Hlavními cíli nemocnice jsou poskytování kompletní zdravotní péče v plném rozsahu všech zdravotnických služeb, provozování lékárenské péče, dopravní zdravotní služba a vozové zajištění pohotovosti. Spádová oblast této nemocnice má i nadregionální úroveň, tzn., že v některých oborech přesahuje spádovost nemocnice nejen region Příbramska ale i samotný Středočeský kraj.

Nemocnice Příbram je také jedním z největších zaměstnavatelů v ORP Příbram. Na území ORP Příbram dle tabulky výše, jsou provozovány v 47 % obcích Ordinace praktického lékaře pro dospělé, ve 20 % obcích Ordinace pro děti a mládež a v 11 % obcích je Ordinace praktického lékaře gynekologa. I přesto, že se na území ORP nacházejí ordinace Praktického lékaře stomatologa ve 51 % obcí z celkového počtu obcích, je stále těchto odborných lékařů nedostatek.

S ohledem na počet obyvatel ORP Příbram se jeví počet zdravotnických zařízení (ordinací) dostačující, nicméně s ohledem na rozlohu ORP Příbram a dojezdové vzdálenosti pro občany je nutno neustále problematiku řešit. Někdy jsou občané nuceni využívat všech lékařských služeb i mimo území ORP a to i s dojezdem do hlavního města Prahy.

Na území ORP Příbram v obci Bukovany byla zřízena Dětská odborná léčebna CH. G. Masarykové Bukovany pro děti s opakujícími se chronickými chorobami dýchacích cest nosohltanu, vedlejších dutin nosních, hrtanu, průdušek, plic dětí s alergickými rýmami. Součástí tohoto zařízení je Základní a mateřská škola (zřizovatel kraj).

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka č. 2.6: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			34496	18591	15905
v tom:	zaměstnaní		30915	16640	14275
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci			
		zaměstnavatelé			
		pracující na vlastní účet	27935	15369	12566
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	1899	1051	848
		ženy na mateřské dovolené	643	0	643
	nezaměstnaní		3581	1951	1630
Ekonomicky neaktivní celkem			32245	14025	18220
z toho	nepracující důchodci		15669	6100	9569
	žáci, studenti, učni		9506	4704	4802
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			2664	1583	1081

Zdroj: Český statistický úřad

Tabulka č. 2.6 nám ukazuje, že počet ekonomicky aktivních obyvatel ORP Příbram je téměř identický s počtem ekonomicky neaktivních obyvatel. Rozdíl mezi nimi tvoří osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou.

Tabulka č. 2.7: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			19 945
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		14 420
	v tom	v rámci obce	4 873
		do jiné obce okresu	5 685
		do jiného okresu kraje	673
		do jiného kraje	3 033
		do zahraničí	156
	vyjíždějící do škol		5 525
	v tom	v rámci obce	2 044
		mimo obec	3 481

Zdroj: Český statistický úřad

Data jsou uvedena a z posledního sčítání v roce 2011. V uvedeném je patrno dojíždění do zaměstnání do jiného kraje, kdy v tomto ukazateli se nejvíce projevuje dojíždění do hlavního města Prahy.

Dojíždění do škol je ovlivněno rozložením školských zařízení v území ORP Příbram. Zde se projevuje, že větší počet studentů je nucen dojíždět za školní docházkou.

Tabulka č. 2.8: Charakteristika domácností

<table>
<tr><th colspan="4">Hospodařící domácnosti podle typu</th><th>Hospodařící domácnosti</th></tr>
<tr><td colspan="4">Hospodařící domácnosti celkem</td><td>18 294</td></tr>
<tr><td rowspan="7">v tom:</td><td colspan="3">tvořené 1 rodinou</td><td>17 802</td></tr>
<tr><td rowspan="4">v tom</td><td rowspan="2">úplné</td><td>bez závislých dětí</td><td>8 278</td></tr>
<tr><td>se závislými dětmi</td><td>5 625</td></tr>
<tr><td rowspan="2">neúplné</td><td>bez závislých dětí</td><td>1 844</td></tr>
<tr><td>se závislými dětmi</td><td>2 055</td></tr>
<tr><td colspan="3">tvořené 2 a více rodinami</td><td>492</td></tr>
<tr><td colspan="3">domácnosti jednotlivců</td><td>0</td></tr>
<tr><td colspan="3">vícečlenné nerodinné domácnosti</td><td>0</td></tr>
</table>

Zdroj: Český statistický úřad

Data v dané tabulce vychází ze sčítání lidí v roce 2011. Tabulka ukazuje, že naprostá většina domácností je úplných a hospodaří v samostatné domácnosti, ať již s dětmi nebo bez dětí.

Tabulka č. 2.9: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚSTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	3668	3612	3349	2969	2596	2702	4115	4468	4087	4150
z toho (%):										
občané se zdravotním postižením	15,5	15,97	16,15	17,37	17,68	17,57	12,68	12,26	14,19	13,18
z toho (%):										
absolventi	9,26	8,22	6,5	6,36	5,04	5,77	6,71	5,71	4,31	8,07
z toho (%):										

NEZAMĚSTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	31,84	32,33	33,86	35,06	31,74	28,12	24,08	32,2	39,14	33
Volná pracovní místa	420	456	328	557	842	585	156	143	165	240
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	3,6	7,9	10,2	5,3	3,1	4,6	26,4	31,2	24,8	17,29
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	10,22	10,07	8,96	7,88	6,99	7,3	11,31	12,31	11,28	11

Zdroj: Český statistický úřad

V průběhu roku 2004 nezaměstnanost nezaznamenala oproti předešlým létům výraznější změny. V souvislosti se vstupem ČR do EU byla od 2. pololetí r. 2004 stanovena nová metodika výpočtu míry registrované nezaměstnanosti a to v tom smyslu, že do řad nezaměstnaných uchazečů již nejsou zařazeny osoby „nedosažitelné“. To jsou např. osoby v pracovní neschopnosti, osoby ošetřující člena rodiny, uchazeči v rekvalifikaci a další osoby pobývající déle než 30 dnů v cizině ap.
Na základě výpočtu dle této nové metodiky činila k 31. 12. 2004 míra regionální nezaměstnanosti 10.0 %, v průběhu roku 2005 došlo především z důvodu zlepšené hospodářské situace k dalšímu poklesu nezaměstnanosti, která činila k 31. 12.2005 8.96 %. Tento trend pokračoval i v roce 2006, kdy meziročně nezaměstnanost poklesla o 0,9 procentního bodu a k 31. 12. 2006 měla hodnotu 7,88%. Také situaci v průběhu roku 2007 lze hodnotit pozitivně. Ve zmiňovaném období dochází k dalšímu postupnému poklesu nezaměstnanosti a k 31. 12. 2007 měla míra regionální nezaměstnanosti hodnotu 6,990 %, tzn. meziroční pokles o 1 procentní bod. Trend poklesu nezaměstnanosti pokračoval i v roce 2008. Registrujeme nejnižší hodnoty za posledních deset let. Nejnižší míru nezaměstnanosti evidujeme v květnu a červnu, shodně 5,0 %. V průběhu roku 2009 dochází však v důsledku světové hospodářské krize k celkem výraznému nárůstu nezaměstnanosti. Tradiční nárůst ze zimních měsíců (leden, únor) se nezastavil a nezaměstnanost se ke konci roku vyšplhala až na rekordních 11,31 % (prosinec 2009).
V průběhu roku pololetí 2009 došlo ve vývoji absolutního počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání k výraznému nárůstu průměrného měsíčního počtu uchazečů. Ani v roce 2010 nedochází k poklesu nezaměstnanosti, dál je ovlivňována probíhající světovou hospodářskou krizí, její hodnoty kulminují v lednu a únoru 2010, kdy je na úrovni 11,1 resp. 12.31 %, což jsou v průběhu 20 let existence úřadu práce historicky nejvyšší hodnoty. V dalších měsících dochází přeci jen k mírnému poklesu a ve druhém pololetí roku (červen – říjen) se pohybuje v rozmezí 9,3 – 9,4 %. V zimních měsících lze však z důvodu přerušení některých sezónních prací počítat s nárůstem nezaměstnanosti. Tato situace v tomto období se však opakuje každoročně. K 31. 12. 2011 evidoval Úřad práce v Příbrami cca 4100 uchazečů o zaměstnání, tzn., že meziročně počet uchazečů klesl a míra registrované nezaměstnanosti měla hodnotu 11,28 %, tedy o 1.03- procentního bodu méně než na konci roku 2010.

Obdobný průběh ve vývoji nezaměstnanosti měl také rok 2012. Hodnoty nezaměstnanosti se v průběhu tohoto období příliš nelišily od hodnot z r. 2011 a k 31. 12. 2012 byla nezaměstnanost v okrese Příbram na úrovni 11.00 % a v evidenci úřadu práce bylo cca stejné množství uchazečů o zaměstnání. Dá se tedy konstatovat, že od počátku světové hospodářské krize od roku 2009 se vývoj nezaměstnanosti příliš nezměnil a v roce 2013 se dá očekávat ještě nárůst evidovaných osob. Od ledna 2013 dochází ke změně ve výpočtu nezaměstnanosti. Termín „míra registrované nezaměstnanosti“ kdy se nezaměstnanost počítala, jako podíl počtu nezaměstnaných k počtu ekonomicky aktivních osob se nahradil termínem „Podíl nezaměstnaných osob“, a výpočet nezaměstnanosti se provádí jako podíl nezaměstnaných osob k počtu osob ve věkové kategorii 15 – 64 let.

Kartogram č. 2.3: Podíl nezaměstnaných v okrese Příbram

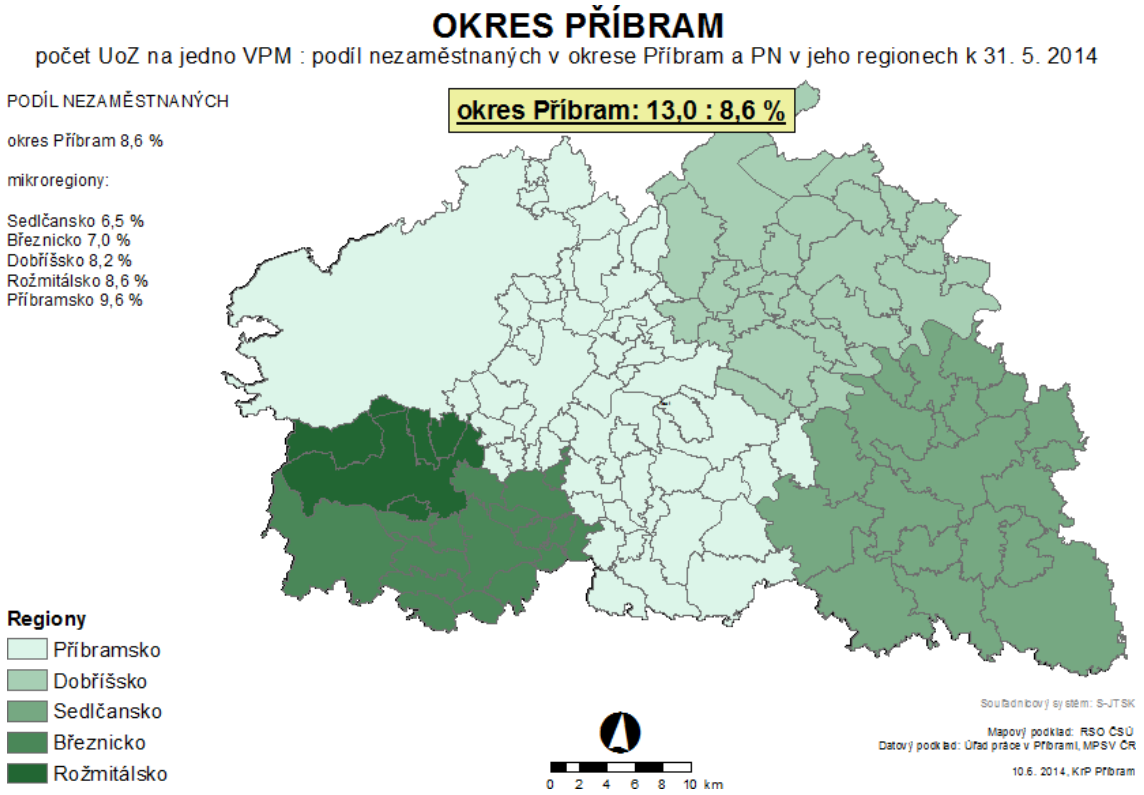

Zdroj: Úřad Práce, ČSÚ

Tabulka č. 2.10: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	16099	16428	16795	17084	17455	17491	17976	18365	18783	18718
fyzické osoby celkem	13442	13648	13894	14063	14339	14665	14525	14815	15171	15028
z toho zemědělští podnikatelé	815	812	826	802	796	800	188	198	197	206
vyjádření v %	6,1	5,97	5,96	5,7	5,55	5,45	1,29	1,33	1,3	1,4
právnické osoby celkem	2657	2780	2901	3021	3116	3276	3451	2550	3612	3690
z toho obchodní společnosti	1059	1104	1157	1217	1250	1321	1375	1409	1467	1506
vyjádření v %	39,85	39,71	39,88	40,28	40,11	40,32	39,84	55,25	40,61	40,81
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	6,5	6,4	6,7	6,6	6,6	6,6	3,7	3,9	3,9	3,9
průmysl celkem	13,9	13,6	13,6	13,6	13,5	13	13,5	13,4	13,3	12,9
stavebnictví	11,2	11,7	11,9	12,1	12,7	13	13,7	13,9	13,9	14
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel								24,9	24,7	24,3

Zdroj: Český statistický úřad

Pozn.: U ekonomických subjektů do roku 2008 bylo součástí dat i počet samostatně hospodařících rolníků nezapsaných v obchodním rejstříku. V oblasti velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel za roky 2003-2009 nebyla nalezena data na stránkách statistického úřadu.

Graf č. 2.2.: Rozdělení ekonomických subjektů v území ORP Příbram

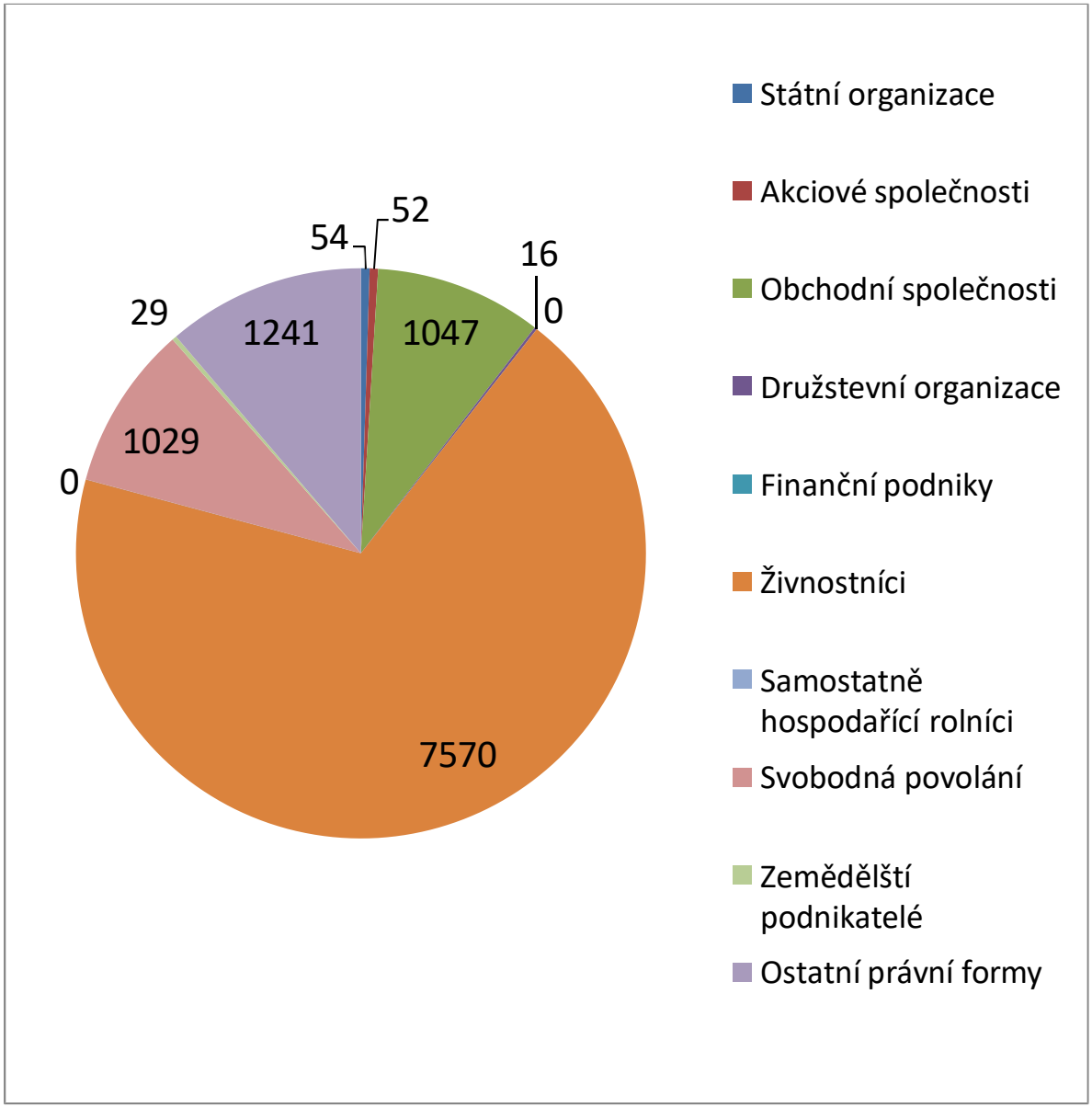

Zdroj: Český statistický úřad

Data o lidských zdrojích pro ekonomiku obvodu ORP Příbram je nutno čerpat ze SLDB, neboť údaje z ročních výběrových šetření ČSÚ (např. o pracovních silách, hospodaření domácností nebo cenách) jsou reprezentativní až od úrovně krajů.

Míra ekonomické aktivity byla sice v Příbrami na nižší úrovni než v kraji (díky jeho mladší populaci), ale v podstatě na úrovni ČR. Ve srovnání s městy své velikosti byla tato míra spíše nižší, což může souviset s profilem pracovních příležitostí v minulosti (armáda, těžba). Míra ekonomické aktivity v zázemí Příbrami byla nižší, což odpovídá hlavně starší věkové struktuře.

V odvětvové struktuře ekonomicky aktivních obyvatel města Příbrami je podle SLDB 2011 zanedbatelná hodnota pro primární sektor (zemědělství atd.), která je ale ještě nižší než u srovnatelných měst. Důležitější je snížená hodnota pro průmysl a stavebnictví (sekundér) a zvýšený podíl služeb, což svědčí o úspěšné konverzi ekonomiky města a posun od průmyslového image města a to i přes redukci stavů armády. V zázemí jsou logicky podíly priméru (vč. lesnictví i rybníkářství) a také sekundéru vyšší. Město Příbram je ziskové z hlediska pohybu za prací a dá se očekávat, že saldo nebude příliš klesat.
Podíl zaměstnanosti ve městě Příbram na celém obvodu ORP se podle tohoto zdroje pohybuje kolem 65%. Zřetelný je trend úbytků počtu obsazených pracovních míst, a to více v zázemí s výjimkou kolísající úrovně v Rožmitále p. T.; počty oscilují podle momentální situace hlavních odvětví zaměstnání. V nejbližších letech se dá očekávat hlubší pokles, růst vyjížďky za prací z obvodu ORP a růst nezaměstnanosti.
Město má dobře vyvinutý sektor služeb, významným zaměstnavatelem je zejména oblastní nemocnice, školství a stále také armáda. Hlavním pozitivním rysem průmyslového sektoru v celém obvodu ORP Příbram i ve městě je jeho vysoká diverzifikace, která snižuje rizika otřesů pracovního trhu.
Z minulosti se zachovaly v Příbrami nosné podniky Diamo (uran) a Kovohutě (zpracování olova). Na uranový průmysl navázal ZAT (300 zaměstnanců; Řídicí systémy). Největším zaměstnavatelem je ale zcela nová česká výroba evropského formátu – RAVAK, a.s. (plastové vany). Příznivé je zastoupení významných zahraničních firem, zejména DISA v Příbrami (slévárny, tryskací stroje). Závislost na automobilovém odvětví není vysoká (navázala hlavně na tradiční strojírny v Čenkově u Jince, nová je výroba v Rožmitále p. T., dále též KARSIT v Příbrami). V zázemí Příbrami je významně zastoupeno zpracování místních zdrojů: pila a výroba nábytku v Březnici, těžba kamene na Březnicku, výroba krmiv, nepočítáme-li dolování kolem Příbrami nebo vodní díla na Vltavě (Kamýk a Orlík). Velké otřesy zažil v 90. letech Rožmitál p. T. v důsledku nezvládnuté privatizace Agrostroje a odchodu armády. Udržela se velmi tradiční drobná kovovýroba v obci Věšín u města Rožmitál pod Třemšínem. Slabě industrializovaná je povltavská část Příbramska, kde je vysoká vyjížďka za prací.

D. Doprava

ORP Příbram má nejnižší hustotu silniční sítě v rámci Středočeského kraje, což je dáno především geografickými poměry – přirozená bariéra Brd a Vltavy a územím vojenského prostoru zabírajícího téměř pětinu území. Část území Příbramska se tak řadí mezi území se špatnou dopravní dostupností.

Rychlostní silnice R4

Území ORP Příbram se rozprostírá oboustranně od silnice R4 (I/4), která spojuje ve směru sever – jih Prahu s Příbramskem, Píseckem, Strakonickem.
Ve vládou přijaté koncepci rozvoje dopravních sítí ČR do roku 2010 je silnice R4 v úseku Praha – Dobříš – Nová Hospoda sledována a postupně budována jako rychlostní čtyřproudové silnice.
Silnice R4 je hlavním silničním tahem vedoucím z Prahy kolem Příbrami směrem na Strakonice (případně Strážný, Passau).

Silnice I. třídy

Přepravní vztahy ve směru východ – západ vedou silnicemi I. třídy č. 18 Votice - Příbram – Rožmitál pod Třemšínem, která zajišťuje alespoň částečné spojení měst po obvodu kraje; a silnice č. 19 Nezbavětice – Rožmitál pod Třemšínem – Lety – Milevsko – Oltyně – Tábor - Pelhřimov. Ve směru Milín - Příbram je silnice I/66.

Tyto silnice s návazností na nadřazenou silniční síť: silnici I/3 (budoucí D3), silnici R4, silnici I/20 a dálnici D5, představují pro ORP Příbram a přilehlá sídelní a hospodářská centra nosnou silniční strukturu.

U silnic I. třídy je sledováno jejich zkapacitnění, odstranění závadových úseků a přeložení částí jejich tras mimo zastavěné území sídel. Tímto opatřením by mělo dojít ke zkvalitnění sítě silnic a lepší prostupnosti území.

Silnice II. třídy a III. třídy

Společně se silnicemi II/102, II/115, II/118, II/174, II/176 a II/191 a ostatními silnicemi III. třídy zajišťují každodenní přepravní funkce, regionální a lokální dopravní obsluhu jednotlivých sídel na území ORP Příbram. Umožňují zpřístupnění vyhledávaných rekreačních oblastí Orlické přehrady a přehrady Kamýk.

U silnic II. třídy je nutné sledovat jejich zkapacitnění a zkvalitnění, odstranění dopravních závad na jejich současném vedení, zlepšení šířkových parametrů. Kvalitní síť silnic II. třídy ve vazbě na nadřazený systém je rozhodující pro dopravní dostupnost území. Totéž platí u silnic III. třídy.

Automobilová doprava

Nejvýznamnější silnicí procházející SO ORP Příbram je čtyřproudová rychlostní komunikace R4 spojující severojižním směrem Příbramsko s Prahou. Do budoucna se počítá s jejím prodloužením až k jižním hranicím Středočeského kraje a dále na jih, a to modernizací silnice první třídy I/4, která v rámci SO ORP Příbram vede v úseku Dubenec – Milín – Zalužany. V budoucnu by tak silnice R4 měla být hlavním silničním tahem vedoucím z Prahy kolem Příbrami směrem na Strakonice až k hraničnímu přechodu s Německem (SRN) Strážný. Právě existence rychlostní komunikace R4 výrazně zkracuje časovou vzdálenost s Prahou. Přibližně 60 kilometrová vzdálenost, která je mezi oběma městy, se tak v současnosti dá překonat přibližně za 45 minut. Po silnicích I. tříd se dá z města také snadno dojet do Plzně. Kvalita silnic, a to zejména nižších tříd, však není nejlepší, někteří oslovení podnikatelé upozorňují na stížnosti svých dodavatelů v této záležitosti.

Železniční doprava

Územím ORP Příbram prochází jediná železniční trať celostátního významu Praha – Beroun -Zdice – Příbram – Březnice - Protivín, která umožňuje vazbu na mezinárodní železniční trať Praha – Zdice – Cheb /Schirding. (trať. Č. 200) a je nosnou kolejovou osou řešeného území v severojižním směru. U Ostatní tratě v území mají regionální a místní charakter s převažující obslužnou funkcí přilehlé sídelní struktury. Místní význam mají lokální tratě Březnice – Blatná, Březnice – Rožmitál pod Třemšínem. Tyto tratě je potřebné považovat za dlouhodobě stabilizované, s potencionální možností výhledového začlenění do integrovaného dopravního systému. Nepředpokládá se významné vložení investic na zlepšení stávajících parametrů, ale jejich uvedení do normového stavu.

Vlečky – v areálech výrobních závodů. Na území města Příbram užívá vlečku Příbramská teplárenská a. s.; Ravak a.s.

Trať č. 200 – seznam stanic
- Rejkovice, Jince, Bratkovice, Příbram, Milín, Ostrov u Tochovic, Tochovice, Březnice, Dobrá Voda u Březnice a dále až Protivín

Trať č. 203 – seznam stanic
- Březnice, Hudčice, Slavětín u Březnice až Blatná

Trať č. 204 – seznam stanic
- Březnice, Zadní Poříčí, Oslí, Skuhrov pod Třemšínem, Rožmitál pod Třemšínem (zdroj: www. cd.cz)

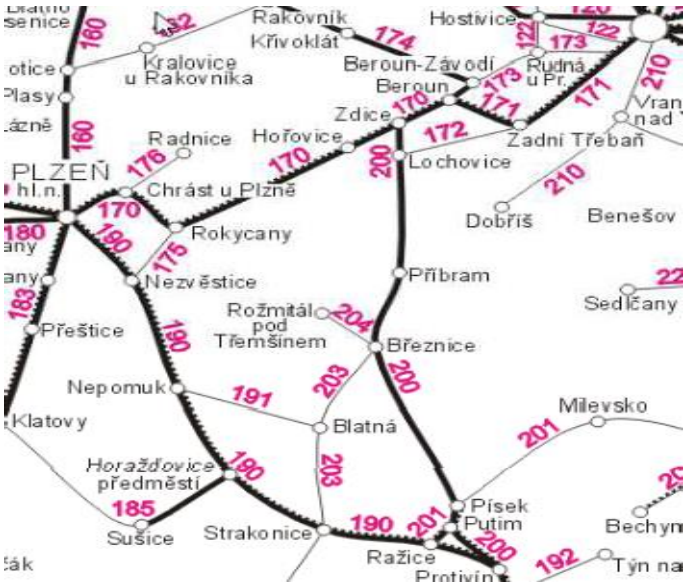

Letecká doprava

Na území ORP Příbram je veřejné vnitrostátní letiště Dlouhá Lhota, strategicky umístěné mezi Příbramí a Prahou s přímým napojením na silnici R4. Letiště umožňuje především turisticky lákavé sportovní létání, nepravidelné lety osobní dopravy, ale není schopné přijímat velkokapacitní dopravní letouny. Mimo civilní využití si letiště zachovává funkci vojenského záložního letiště.

Zemědělské letiště: Hudčice u Březnice (polní letiště pro hospodářskou činnost).

V území je letecká doprava stabilizována.

Autobusová doprava

Hromadná doprava osob hraje významnou roli také v každodenním dojíždění obyvatel města do zaměstnání. Od roku 2009 navíc firma ARRIVA Praha, s.r.o. ve spolupráci s městem provozuje školní autobusy, které každé ráno sváží děti do všech základních škol v Příbrami. Celkově je spokojenost s městskou hromadnou dopravou ve městě mezi respondenty dotazníkového průzkumu poměrně uspokojivá. Autobusové linky spojující Příbram s okolními vesnicemi obsluhují především společnosti ARRIVA PRAHA, s.r.o., a společnost PROBO BUS, a.s. Město Příbram je s okolními většími městy spojeno řadou příměstských a meziměstských linek. Přímé autobusové linky do Prahy jezdí několikrát za hodinu a jsou provozovány především společnostmi ARRIVA PRAHA, s.r.o., BOSÁK BUS, spol. s.r.o. a CUP TOUR bus, spol. s.r.o. Linky spojující Příbram s ostatními většími městy v okolí poté obsluhují převážně regionální společnosti daného města (ČSAD Benešov, ČSAD STTRANS, a.s. – Strakonice, ČSAD MHD Kladno a.s., ČSAD autobusy Plzeň, a.s.,…).

Vodní doprava

ZÚR v souladu s PÚR 2008 vymezily vodní cestu (VD5) Třebenice – hranice Jihočeského kraje, na které navrhuje doplnění chybějících plavebních objektů – lodních zdvihadel Slapy a Orlík (překonání rozdílů mezi jednotlivými stávajícími vodními nádržemi).

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra

Příbramsko bylo v minulosti velmi bohaté na nerostné suroviny, zejména rudy. Vždyť samotné město Příbram, jehož část Březové Hory bylo známé jako hornické město. Již od 13.stol. se tam těžilo stříbro, v řece Litavce se rýžovalo zlato. Od poloviny 20.stol. byla Příbram a její okolí spíše proslulá těžbou uranu, při které bylo v 50.letech využíváno práce politických vězňů. V současné dodbě je těžba uranu nadobro zastaveena, ale zůstala po ní velká elekologická zátěž. V roce 1990 bylo v ně Veselého kopce u Mokrska, obec Chotilsko objeveno rozsáhlé ložisko zlata. Jeho těžba by však znamenala velkou devastaci krásné krajiny, neboť by se kopec kompletně vytěžil za využití kyanidového způsobu těžby. V současné době se na Příbramsku těží zejména kámen, v menší míře také písky. Po roce 1989 došlo na Příbramsku k velkému útlumu těžebního průmyslu a tím došlo i k průdkému zvýšení nezaměstnanosti v ORP Příbram. Jako reakce na snížení počtu pracovních míst došlo ke zvýšení počtu obyvatel dojíždějících za prací do Prahy. Některé průmyslové závody se zachovaly, jiné i vznikly po roce 1990. V současné době se některá města v ORP Příbram snaží nalákat zahraniční investory do svých průmyslových zón.

V současnosti je největším zaměstnavatelem ve městě Příbram Oblastní nemocnice Příbram, a.s. s více než 1000 zaměstnanci. Mezi další významné zaměstnavatele patří průmyslový podnik Kovohutě Příbram nástupnická, a.s. nebo firma RAVAK, a.s. vyrábějící koupelnové sanitární vybavení. V oblasti strojírenství jsou největšími zaměstnavateli ve městě firmy Wheelbrator Czech, s.r.o. (známý pod názvem DISA INDUSTRIES s.r.o., člen mezinárodní skupiny DISA Group), a firma ZAT, a.s. s více než 250 zaměstnanci. Mezi významné zaměstnavatele patří také samotné město Příbram.
Míra podnikatelské aktivity v samotném městě Příbram i ve SO ORP Příbram je v porovnání se Středočeským krajem dlouhodobě nadprůměrná. Tento fakt je pravděpodobně způsoben vysokou nezaměstnaností a malou nabídkou pracovních míst ve městě i v celém správním obvodu. Podnikání je totiž jednou z možností pro nezaměstnané, jak svou situaci mohou řešit.
Na základě zjištění je nejčastější podnikatelskou činností oblast stavebnictví. Výrazný počet podnikatelů působí v ostatních veřejných, sociální a osobních službách, z toho nejvíce působí v oblasti ubytování a stravování. Více než polovina podnikatelů podniká jako právnická osoba, ostatní jako osoba fyzická.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Řešené území je charakteristické vysokým podílem lesních porostů v severní a severozápadní části (VÚ Brdy, zóna zvýšené péče o krajinu EECONET - území), jihozápadní části (přírodní park Třemšín s nadregionálním biocentrem a zónou zvýšené péče o krajinu EECONET - území), jihovýchodní část podél Vltavy (Ptačí oblast CZ0311034 Údolí Otavy a Vltavy, zónou zvýšené péče o krajinu EECONET – území). V tomto území se nachází většina zvláště chráněných území, převaha nadregionálních a regionálních skladebných částí ÚSES a předpokládá se i převaha výskytů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů včetně vysoké biodiverzity. Naopak území s vysokým podílem zornění nebo jinak intenzívně využívané (zastavěné, využívané pro těžbu či zpracování surovin) postrádá zpravidla jak zvláště chráněné druhy, tak má nízkou biodiverzitu.

Oblast má charakter pahorkatiny a vrchoviny. Je charakteristická bohatou geologickou stavbou. Pro oblast jsou významné dvě rovnoběžné osy ve směru jihozápad - severovýchod, které zároveň vytvářejí hranici oblasti. Jedná se o Brdský masiv a údolí Vltavy. Jihozápad a jih oblasti zhruba v povodí řeky Skalice je tvořen členitou Rožmitálskou pahorkatinou. Podloží této části je budováno granitoidy středočeského plutonu, kontaktně metamorfovanými břidlicemi, droby a slepenci Rožmitálského ostrova. Povrch je zde slabě erozně-inundačně rozčleněný a tektonicky porušený zlomy ve směru severozápad - jihovýchod. Zastoupeny jsou strukturní hřbety, zbytky holoroviny a pediplénu. Nejvyšší vrcholy této části většinou nepřesahují 600 m.n.m. (Na vrchu 602 m, Drahýšov 557 m, Hradec 556 m). V této části oblasti jsou v okolí Rožmitálu pod Třemšínem a okolo Březnice časté větší rybníky. Jihovýchod a východ oblasti je tvořen Mirovickou a Mílínskou vrchovinou. V obou případech se jedná o plochou vrchovinu se silně erozně denudačně rozčleněným povrchem se strukturními hřbety, suky a různými skalními tvary zvětrávání. Podloží je tvořeno granodiority, tonality, granity s tělesy gaber, metamorfovanými sedimenty a vulkanity (ortoruly, svory, fylity, rohovce aj.). Na jihovýchodě jsou taktéž patrné tektonické zlomy ve směru severozápad - jihovýchod podobně jako ve východně ležící jednotce Rožmitálská pahorkatiny. Nejvyšším bodem této části je vrch Pteč se 632 m.n.m.

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Elektroenergetika

ZÚR navrhly tyto plochy a koridory pro umístění staveb nadřazené elektrorozvodné soustavy (VVN): –
n) plochu a koridor pro umístění stavby E20 – vedení VVN 110 kV Příbram – Dobříš, vč. rozvodny 110kV Dobříš.

V ORP Příbram se nacházejí jedny z nejvýznamnějších vodních údolních nádrží s energetickým využitím. Jedná se o ekologické, obnovitelné zdroje nemalého výkonu a pro energetickou soustavu nepostradatelné. Na území ORP Příbram jsou poskytovateli údajů s oboru energetika: ČEPS a.s., ČEZ distribuce a.s., E-ON Česká republika. Území ORP Příbram se nenacházejí žádná seskupení energetických nebo průmyslových zdrojů, které by znečišťovaly životní prostředí.

Rozvodny 400/220/110kV; distribuční soustava

Územním prochází dvojité vedení 400 kV V 475/6 Kočín (JE Temelín) – Řeporyje. Pro ORP má především význam ochranné pásmo těchto vedení.

Na území je jedna rozvodna 220/110 kV – Milín. Z rozvodny je napájena soustava distribučních rozvoden 110/22kV v území ORP Příbram.

Distribuční rozvodny 110/22 kV, ze kterých je elektrická energie dále rozváděna sítí vedení 22 kV jsou rozmístěny hlavně v místech poblíž hlavních center spotřeby.

Rozvodny a trasy vedení elektrizační přenosové soustavy 400 kV, 220 kV a 110 kV omezují svým průběhem a ochranným pásmem využití území

V lokalitách s výhledem na zvýšené spotřeby elektrické energie jsou navrženy a propojovány nové napájecí body – distribuční rozvodny 110 kV a napájecí vedení 110 kV.

Napěťová soustava 220 kV je ORP zastoupena vedením: dvojité vedení Elektrárna Orlík – Milín, Milín – Tábor, Čechy střed – Milín, Přeštice – Milín.
Napěťová soustava 110 kV, je zvažováno zřízení nového napájecího bodu 110/22 kV Milín (rozšíření v prostoru stávající rozvodny 220/110kV)
Vedení 110 kV Jesenice – Příbram. Trasa je vedena převážně v souběhu se stávajícími linkami 110kV a 22kV.
Napěťová soustava 22kV
Území ORP Příbram je zásobeno elektrickou energií na úrovni napěťové hladiny 22kV převodem z nadřazené soustavy. Tento způsob zůstává i nadále zachován včetně technického provedení i rozsahu.
Bude realizována rekonstrukce rozvodných systémů včetně výměn a doplnění trafostanic převážně ve stávajících trasách vedení, případně na základě nových požadavků.
Vzhledem ke skutečnosti, že stávající vedení nadřazené soustavy jsou vybudována před účinností zákona č. 222/1994 Sb., je nutné dodržet šíři ochranných pásem ve smyslu předchozího zákona č. 79/57 Sb. (u vedení 400kV od krajního vodiče 25m a 20m od krajního vodiče u vedení 22kV).

Sledována je dle ZÚR veřejně prospěšná stavba č. E20 – vedení VVN 110 kV (Příbram – Dobříš). Včetně rozvodny 110 kV Dobříš. Stavba se dotýká obcí a k ú. Dubno, Kotenčice, Občov, Pičín, Příbram, Suchodol – Liha.
ZÚR Středočeského kraje VPS E 20:

Tabulka č. 2.11: Veřejně prospěšné stavby v oblasti elektroenergetiky

E20	Vedení VVN 110 kV (Příbram – Dobříš) a TR 110/22 kV Dobříš	
	Dubno	Dubno
	Kotenčice	Kotenčice
	Občov	Občov
	Pičín	Pičín
	Příbram	Příbram
	Suchodol	Liha

Zdroj: Územně analytické podklady pro území ORP Příbram, rok 2012

V území jsou dále sledovány především rozvody, posílení a rekonstrukce stávajících sítí, rozšíření sítě pro nové zástavové lokality.

Dále je sledována veřejně prospěšná stavba vedení 110 kV Jesenice – Příbram a další veřejně prospěné stavby z územních plánů obcí týkající se zásobování elektrickou energií.

Vodní elektrárny na území ORP Příbram:

1. Litavka:
2xPříbram, Škrtilka
1x Bratkovice
1x Hluboš
1x Jince

2. Skalice:
1x Rožmitál p. Třemšínem

3. závišinský potok:
1x Hvožďany, Leletice, Jamky,

Fotovoltaické elektrárny na území ORP Příbram:
Leletice, Březnice, Volenice, Rožmitál p. Třemšínem, Jince, Dlouhá Lhota, Drásov, Láz, Dubno, Příbram

Zásobování plynem
Je prováděno ze zdrojů umístěných mimo území ORP. Jsou sledovány rozvody velmi vysokotlakého plynovodu, vysokotlakého plynovodu, středotlakého plynovodu.

Hlavní střediska spotřeby plynu na území ORP jsou pokrývána ze sítě VVTL, VTL plynovodů přes regulační stanice plynu.
Na území ORP Příbram se nachází podzemní zásobník plynu u obce Jerusalem (v k. ú. Háje). Plyn do podzemního zásobníku je veden VVTL plynovodem DN 500 ze Zvěstova, okr. Benešov, z podzemního zásobníku Jerusalem do Kasejovic. Odběr z tohoto plynovodu je pro RS Čenkov, RS Milín, RS Březnice. Plynovodní systém VVTL plynovodů je v majetku NET4GAS.

Distribuční soustava VTL plynovodů je vedena podél hlavních komunikačních tahů mezi městy a hlavními průmyslovými centry.
Na území ORP je řada malých obcí, které ani v budoucnu nebude možné zásobovat plynem. Jde především o jejich polohu, která je vzdálená od stávajících tras VTL a STL plynovodů nebo neleží na trase budoucího plynovodu. Rovněž je zvažována ekonomičnost napojení na plynovody s ohledem k velikosti budoucího odběru. V těchto lokalitách je možné zásobovat případně zaváženým kapalným plynem, vlastníkem VTL, STL a NTL plynovodů je skupina RWE. Pro nové lokality jsou navrženy nové VTL plynovody a nové regulační stanice VTL, ze kterých bude dále rozvod STL plynovody.
Na území ORP Příbram je rozvod plynu v následujících sídlech:
Příbram, Lhota u Příbramě, Čenkov, Březnice, Buková u Příbramě, Dubenec, Dubno, Háje, Jince, Milín, Občov, Pičín, Podlesí, Rožmitál p. Třemšínem, Starý Rožmitál, Suchodol.
ZÚR zpřesňují koridor (z PÚR 2008) pro VVTL plynovod Drahelčice – Háje jako koridor pro veřejně prospěšnou stavbu PO1: v obcích Buková u Příbramě, Čenkov, Dubno, Háje, Pičín, Příbram, Suchodol.
Mezi veřejně prospěšné stavby na úseku plynárenství dle ZÚR byly zařazeny:
koridor pro umístění stavby P05 – VTL plynovod Zbenice – Chraštice, vč. RS Chraštice a TS Těchařovice
koridor pro umístění stavby P06 – VTL plynovod Sv. Jan – Kamýk n. Vltavou – Krásná Hora n. Vltavou, vč. 3 regulačních stanic.
Ve městě Příbram je 79 % bytů připojeno na plyn, což je více než ve většině srovnatelných měst.

Teplo
V současné době je na území ORP Příbram pouze jeden výkonnější centrální teplárenský zdroj v Příbrami. Příbramská teplárenská a.s. disponuje tepelným výkonem 119 MW a elektrárenským výkonem 40MW.
Z centrálního zdroje vytápění je dodávka prováděna dvěma způsoby: parovodem pro odběratele charakteru průmyslových podniků v severní průmyslově části města a horkovodem pro odběratele v kategorii obyvatelstva (cca 70% bytů). Součástí tepelných rozvodů – primárních a sekundárních, jsou výměníkové stanice. Na území města jsou další lokální kotelny.

Ostatní území ORP využívá k vytápění především zemního plynu, tuhá paliva, dřevo a dřevní odpad, elektřinu, méně LTO a výjimečně zásobníky propan-butan.
Obnovitelné a alternativní zdroje energií:
Bioplyn, solární a větrná energie, tepelná čerpadla.

Telekomunikace
Územím ORP Příbram neprochází žádný systém digitální sítě Telefónica 02. Síť telefonního rozvodu je provedena dálkovými metalickými a optickými kabely. Zastaralá analogová síť byla nahrazena novou digitální, která umožňuje kvalitní služby. Pevná síť je dostupná prakticky ve všech obcích a městech a umožňuje

rychlý rozvoj datového přenosu, internetu a privátních sítí. Nepředpokládá se žádný vážnější zásah do území, pouze rozvoj místních sítí s ohledem k rozvoji zástavbových lokalit.
Pokrytí území mobilními operátory je prakticky zajištěno a zájem se přesouvá do rekreačních oblastí. Neustále je doplňována síť mobilních operátorů.

V území se nachází telekomunikační zařízení MVČR, podzemní kabelové trasy, objekty a radioreléové trasy MVČR a Policie ČR, které je nutno respektovat vč. doprodaných, ochranných pásem.

Radiokomunikace
Územím prochází velkokapacitní radiokomunikační trasy, trasy přístupové sítě, trasy pro Rádiomobil, televizní přivaděče. Ochranné pásmo u radiokomunikačních přenašečů je o poloměru 500m.
V případě rozšiřování sítí využívat v max. míře již vybudovaná telekomunikační zařízení, případně stávající objekty. Nová zařízení, která ovlivní dominanty území lze povolovat pouze ve zvlášť zdůvodněných nebo výjimečných případech.

Vodní hospodářství
Výchozím podkladem pro zjištění údajů o zásobování vodou a odvádění a čištění odpadních vod byl zpracovaný a aktualizovaný Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Středočeského kraje, informace a podklady obcí, případně správců vodovodní a kanalizační sítě.
Mezi nejvýznamnější správce těchto vodohospodářských sítí na území ORP Příbram je Veolia – 1.SčV a.s. Příbram, Vodovody a kanalizace a.s. Beroun, Vodohospodářská společnost Dobříš.

Zásobování pitnou vodou
Rozhodujícími zdroji pro zásobování pitnou vodou jsou zdroje povrchové z nádrží Obecnice, Pilská, Lázská, Drásov, upravuje se i voda z Vltavy (průmyslový vodovod) – odběr pod nádrží Orlík. Dalším zdrojem vody pro SV Příbram je voda z Dědičné štoly.
Na území jsou samostatné skupinové vodovody, a to: skupinový vodovod Příbram a skupinový vodovod Rožmitál pod Třemšínem – Zalány.
V ORP Příbram je zásobováno veřejnými vodovody 87,4 % obyvatel. Zbývajících 12,6 % obyvatel je zásobováno z individuálních zdrojů. Vodovody na území ORP Příbram spravuje 1.SčV a.s. Příbram a Vodovody a kanalizace Beroun, a.s.… Majitelem skupinového vodovodu Příbram je Svazek obcí pro vodovody a kanalizace Příbram. Vlastníky ostatních vodovodů jsou jednotlivá města nebo obce.

Svazek obcí pro vodovody a kanalizace vlastní následující technickou infrastrukturu:
technologický objekt zásobování vodou:
ÚV Hatě, ÚV Hvězdička, ÚV Kozičín, ČS Dědičná štola, vodní zdroj prameniště Lip. Luh, ČS Solenice, VDJ Nepřejov, ČS Jablonná, VDJ Háje Surová, VDJ Háje 400, VDJ Háje 300, VDJ Hatě I, VDJ Kozičín prací, VDJ Hvězdička prací, VDJ Chlum (Drásov), VDJ Vojna, VDJ Kamenná, VDJ Modřovice, Vysokopecovský rybník, VD Drásov, Vokačovský rybník.

Skupinový vodovod Příbram (SV)
SV v současné době zásobuje Příbram (jednotlivé městské části I-IX), Brod, Bytíz, Jerusalem, Kozičín, Lazec, Orlov, Zavržice, Žežice, Bohutín, Havírnu, Tisovou, Vysokou Pec, Drásov, Skalku, Dubenec, Dubno, Háje, Hluboš, Kardavec, Láz, Lazsko, Lešetice, Lhotu u Příbramě, Milín, Buk, Kamennou, Konětopy, Modřovice, Podlesí, Trhové Dušníky, Třebsko, Višňová. V některých sídlech jsou mimo SV využívány i místní zdroje.
Je navrženo napojení dalších obcí na SV Příbram:
Buková u Příbramě, Cetyně, Čenkov, Dlouhá Lhota, Jince, Kotenčice, Konětopy, Obory, Ohrazenice, Pečice, Pečičky, Pičín, Nové Podlesí, Radětice, Palivo, Smolotely, Suchodol, Líha, Tochovice, Višňová, Vysoká u Příbramě

Ostatní vodovody
Průmyslový vodovod Příbram – odebírá vodu z Vltavy čerpací stanicí Solenice, z vodovodu je mj. zásobována i úpravna RD Háje, Hatě.
Vodohospodářsky chráněná území – významné zdroje vody
Mezi vodohospodářsky chráněná území patří chráněné oblasti přirozené akumulace vod Brdy (CHOPAV), ochranná pásma (OP)
CHOPAV Brdy se rozprostírá na severozápadní části ORP Příbram v oblasti Brd, asi na 22,5 % jeho rozlohy. CHOPAV byla vyhlášena nařízením vlády č.10/1979.
Na území ORP Příbram není mnoho zdrojů podzemních vod. Jde především o zdroje v nivách „větších“ toků Litavka, Skalice, Kocába.

Odvádění a čištění odpadních vod
Odvádění a likvidace odpadních vod patří základním znakům vyspělé společnosti a je jedním z ukazatelů životní úrovně obyvatel.
Česká republika se zavázala, že zajistí do roku 2010 podle Směrnice Rady č. 91/271/EHS z roku 1991, o čistění městských odpadních vod, splnění požadavků.
Plnění tohoto závazku je trvale sledováno vládou ČR.
V ORP Příbram je napojeno na veřejnou kanalizaci 80,8 % obyvatel.
V rámci zkapacitnění a změny technologie ČOV byla provedena rekonstrukce čistírny odpadních vod Příbram – dokončeno v roce 2007. Rožmitál pod Třemšínem má připravenou akci na rozšíření kanalizační sítě s napojením co největšího počtu obyvatel, tak aby byly splněny požadavky nařízení vlády č. 61/2003 Sb., kde je napojení na kanalizaci větší nebo rovno 85 za aglomeraci, která splňuje požadavky Směrnice.

Příbram

Kanalizace v Příbrami je z větší části jednotná, na jihozápadě území oddílná. Kmenová stoka vede podél Příbramského potoka, u kruhového objezdu odbočuje k plaveckému bazénu. Na štolu navazuje další sběrač „Vojna“. Od kruhového objezdu do historického jádra je vybudována další štola, od rybníka Horní Obora po horní část ulice Pražská. Štola je rozdělena zdí. Vlevo (po toku) jsou odváděny balastní vody z drenáží, vpravo odpadní vody jednotné kanalizace.

Bylo provedeno rozšíření kanalizace z oblasti pod „Fantovou loukou“, část: ulice Hrabákova, náměstí Dr. Theurera, Mariánské údolí, Václavské náměstí. Je nutné dobudovat kanalizační sběrač.

Koncem roku 2007 byla dokončena rekonstrukce a modernizace stávající mechanicko-biologické čistírny odpadních vod Příbram, která nevyhovovala požadavkům na čištění městských odpadních vod. Rekonstruovaná ČOV má nyní kapacitu 76 300 ekvivalentních obyvatel a splňuje požadavky Směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod. V rámci stavby byla provedena rekonstrukce hrubého a mechanického předčištění, byly provedeny úpravy aktivačních a dosazovacích nádrží a bylo zřízeno dočištění odpadních vod. Bylo rekonstruováno kalové hospodářství a doplněny společné provozní objekty. Nově byl vybudován systém měření a regulace provozu.

Na ČOV Příbram je v současné době kromě vlastního sídla připojen Brod, část Žežic, Podlesí, Háje.

Další důležitou akcí v oblasti odvádění odpadních vod je vybudování kanalizačního sběrače z Orlova, Kozičína a Lazce s napojením na kanalizaci v Příbrami a čištěním vod na ČOV Příbram. Dále budou připojeny obce Trhové Dušníky, Lhota u Příbramě.

Březnice

Kanalizace v Březnici je jednotná. Napojení na kanalizaci téměř 100%. Hlavní sběrače jsou vedeny po březích Skalice a zakončeny v jímce čerpací stanice před ČOV. Na ČOV napojena kanalizace z části obce Bubovice.

Vlastní ČOV má Pivovar a závod Sublima.

Na ČOV je navrženo napojení zbylých částí města – Boru, Dobré Vody, Martinic, Předního Poříčí, Zadního Poříčí a obce Hlubyně. Kanalizační síť je potřebné doplňovat s ohledem k zástavbě v rozvojových lokalitách.

Rožmitál pod Třemšínem

Na kanalizaci je připojeno cca 90 % osídlení a řada závodů. Prioritou je rekonstrukce kanalizační sítě a rozšíření kanalizace ve městě (Rožmitál p. Tř. A Starý Rožmitál).

Je navrženo dovybudovat síť na 100 %, rekonstruovat sítě a vybudováním kanalizační sítě připojit Voltuš, Sedlici, Hoděmyšl a Vranovice na ČOV Rožmitál pod Třemšínem.

Jince ´. Na kanalizační systém jednotné kanalizace je napojeno asi 90 % osídlení. Je navrženo do-vybudovat síť na 100 %. Splaškové vody odváděny na ČOV. Je navrženo připojit kanalizací na ČOV Jince obec Čenkov.

Milín
Kanalizace v Milíně je jednotná, odvádí odpadní vody asi od 91 % osídlení. Odpad z ČOV ústí do Líšnického potoka přes chlorování vzhledem k vodárenským odběrům potoka pro Solenice. Je navrženo do vybudování kanalizační sítě.
Skupinová kanalizace Dubenec
Jde o kombinovanou kanalizaci, která odvádí odpadní vody z Dubence, Dubna, areálu Bytíz (nápravné zařízení, DIAMO), části Příbrami IX – Nová Hospoda, učiliště Dubno a areály bývalých šachet č. 16, 19, 21 do ČOV. Na tuto kanalizaci a do ČOV se podle PRVKUK bude napojena obec Drásov.

Ostatní obce v ORP Příbram řeší odvádění odpadních vod kanalizací do ČOV, anebo svodem do jímek. V některých obcích je vyřešena částečně kanalizace a zpravidla funguje jako jednotná kanalizace pro splaškovou a dešťovou vodu. Někdy je řešen svod dešťové vody příkopy, strouhami a propustky do místní vodoteče. Žádná s obcí není plně kanalizována nebo není na kanalizaci připojena většina obyvatel obcí.

Vodní režim
Řešené území leží v povodí 1. řádu řeky Labe, na rozvodí Berounky a Vltavy, když vlastní rozvodnice probíhá od severu po hlavním hřbetu Hřebenů, schází západně od Pičína, dále východně od města Příbram, které obtáčí po jižním okraji v prostoru severně od Mílina, dále pokračuje západním směrem jižně od Bohutína a na severním okraji Nepomuku se stáčí jihozápadním směrem přes krajskou hranici s Plzeňským krajem na Čížkov.
Do oblasti povodí Berounky, v povodí 3. řádu Litavka a Berounka od Litavky po Loděnici (č.h.p. 1-11-04) náleží severní část území ORP Příbram v dílčím povodí 4. řádu 23 vodotečí:
Do oblasti povodí Berounky, v povodí 3. řádu Berounka náleží severozápadní část území ORP Příbram v dílčím povodí 4. řádu 14 vodotečí (jedná se o převážnou část území ve Vojenském újezdu Brdy):
Do oblasti povodí Berounky, v povodí 3. Úslavy (č.h.p. 1-10-05) náleží jihozápadní okraj území ORP Příbram při hranici s Plzeňským krajem a VÚ Brdy v dílčí povodí 4. řádu 3 vodotečí:
Do oblasti povodí Dolní Vltavy, v povodí 3. řádu Vltava od Otavy po Sázavu náleží východní část území ORP Příbram v dílčích povodích 4. řádu 30 vodotečí:

Do oblasti povodí Horní Vltavy, v povodí 3. řádu Lomnice a Otava po ústí náleží jižní a jihozápadní část území ORP Příbram v dílčích povodích 4. řádu 34 vodotečí:
Na území ORP Příbram je 104 dílčích povodí 4. řádu (nebo jejich části)

Útvary povrchových vod stojatých
Na hranici území ORP Příbram se nacházejí dvě vodní nádrže na Vltavě – nádrž Slapy, a nádrž Orlík III. Na území ORP je značná řada rybníků, z nichž je možné jmenovat:
Padrťské rybníky ve VÚ Brdy, Podzámecký rybník v Rožmitále pod Třemšínem, Bubovický rybník, Podleský, Drahenický, Počapelský, Horčápský, Kocanda, Hrádecký, Zákostelecký aj., na Březnicku pak Těchařovický, Bukovský, Zahájský, Sladkovský, Pazderna, Cunát, Velký rybník a mnoho dalších. V města Příbramě a nejbližším okolí je to řada rybníků na Litavce a jejich přítocích, mj. i známá Pilská nádrž, vodní nádrž Láz, Vysokopecký rybník, Nový rybník, vodní nádrž Obecnice (Octárna) či soustava

rybníků na Kocábě nebo Kotenčickém potoce. Na Bytízském potoce jsou pak rozlehlé odkalovací jímky.

Vodní díla

Nejvýznamnější jsou 2 vodní díla I. Kategorie na řece Vltavě – VD Orlík (ř. km 144,65) a VD Kamýk (ř. km 134,7). Ve vojenském újezdu Brdy jsou z hlediska vodohospodářského a povodňového umístěny 3 významné nádrže VN Láz, Obecnice a Pilská. Provozovatelem všech těchto nádrží je Povodí Vltavy s.p.

Odpady

Nakládání s odpady na území ORP Příbram ve smyslu zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů upravují jednotlivé obecně závazné vyhlášky o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (KO), které vznikají v správním území měst a obcí, včetně systému nakládání se stavebním odpadem.

Tyto obecně závazné vyhlášky (OZV) zpravidla mj. stanovují pověřenou a oprávněnou osobou ke svozu komunálního odpadu („svozová společnost“) mající k nakládání s odpady patřičná oprávnění a se kterou obec nebo město uzavírá příslušnou smlouvu.

Systém stanovený obecně závaznými vyhláškami je obvykle doplněn dalšími obecně závaznými vyhláškami: O stanovení výše poplatku, O veřejném pořádku ….

Sběrné dvory komunálních a nebezpečných odpadů jsou na území ORP Příbram čtyři:

- v Příbrami (provozovatel TS Příbram),
- v Chrástu (RUMPOLD-P s.r.o. Plzeň) jako součást areálu zabezpečené skládky
- v Rožmitále p. Tř. (provozovatel Město Rožmitál pod Třemšínem)
- v Jincích (provozovatel Městys Jince).

V rámci ORP Příbram je provozována celá řada zařízení k nakládání s odpady. Skládky jsou na území ORP dvě, a to společnosti RUMPOLD-P s.r.o. Plzeň na území obcí Chrást a Březnice a společnosti SVZ Centrum – na území obcí Dubno a Příbram - Bytíz. Spalovna není žádná.

Kódy zpracovávaných odpadů podle Katalogu odpadů jsou uvedeny v příslušném rozhodnutí o povolení k ukládání odpadů a měly by vždy být u provozovatele (jeden z dokladů k provoznímu řádu zařízení na zpracovávání odpadů).

Tabulka č. 2.12 Provozovaná zařízení k nakládání s odpady (stav rok 2010)

Název zařízení	Sídlo provozovatele	Místo provozu
ALFA SYSTÉM s.r.o.	Praha, Hrozenkovská 8	areál šachty č. 16 – Příbram – Háje
AMT s.r.o. Příbram	Praha, U Nikolajky 382	provoz Příbram – Bytíz
Centrum integrovaných služeb, s.r.o.	Příbram, Purkyňova 224	Příbram, Zdabořská 25
CVP Galvanika, s.r.o.	Příbram VI – B. Hory 550	Příbram VI – B. Hory 550
DIAMO s. p.	Stráž pod Ralskem Máchova 201	provoz Příbram – Brod
DRUPOL, v. d.	Praha Přední Hloubětín 605/8	Příbram, Milínská 30

Název zařízení	Sídlo provozovatele	Místo provozu
Havlín Josef	Příbram V – Zdaboř, V Aleji	Příbram – Zdaboř
INOP Příbram, s.r.o.	Dubno 26	Dubno 26
K.R.K. Hájek s.r.o.	Počáply 37	Příbram, Bytíz – Dubno
Komoňová Marie	Březnice 9. května, 263	Březnice 9. května 263 a za Nádražím 472
Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Příbram 530	Příbram 530
SCRAPEX s.r.o.	Skalka 2, Drásov	k. ú. Lazsko
Recyklace EKOVUK	Panenská Břežany 171	Areál Kovohutí Příbram

Zdroj: Vlastní šetření

V ORP Příbram se vyskytují velice často černé skládky, uložením bioodpadu, výkopového a stavebního materiálu a komunálního odpadu. Vznikají v místech snadného příjezdu motorovým vozidlem, mimo jiné na hranici krajů, na okraji lesních porostů. V posledních letech se množí i různý směsný odpad, bohužel i nebezpečný odpad jako matrace, ledničky, plasty (pet lahve), koberce, použité izolace, záchody, umyvadla, obaly všeho druhu.

Záměry na úseku odpadového hospodářství:
Byla realizována 1. etapa stavby „Skládka TKO Bytíz“ – na k. ú. Bytíz, Dubno (rovněž v ÚPD) Dubenec a Háje u Příbramě. Skládku provozuje SVZ Centrum, s.r.o. Příbram IV.
Další záměry z ÚPD
Bývalá skládka města Příbrami na k. ú. Trhové Dušníky se předpokládají k sanaci.
Bývalá skládka v k. ú. Dubno (Pichce) se předpokládá k sanaci a rekultivaci; část plochy se využije pro umístění fotovoltaické elektrárny.

H. Ochrana před povodněmi a živelními pohromami

klasifikace živelných pohrom: a) podle místa vzniku, podle příčin, souvislost mezi jednotlivými typy pohrom
podle místa vzniku: Jsou to procesy, které působí na zemský povrch zdola, z nitra Země a ty se označují jako **endogenní** (zemětřesení, sopečná činnost). A dále procesy působící shora jako **exogenní** (všechny ostatní druhy pohrom).

Exogenní procesy vycházejí energeticky ze slunečního záření, působí zde i energie zemské gravitace, rotace, energie přitažlivosti Měsíce a Slunce. Exogenní procesy rozdělujeme na fluviální (činnost tekoucích vod vodních toků, marinní a limnické, glaciální, eolické, kryogenní, nivační (procesy související se sněhem), biogenní a antropogenní). Podle místa na Zemi rozdělujeme pohromy vznikající:

pod Zemským povrchem (zemětřesení, sopečné výbuchy)
na Zemském povrchu (sesuvy, povodně, tsunami, požáry)
nad Zemským povrchem (cyklóny, tornáda, bouře, meteority)
Rozdělení dle příčiny: Živelné pohromy mohou nastat:
rychlým pohybem hmoty (zemětřesení, svahové procesy)
uvolnění energie z hlubin země a jejím převedením na povrch (sopečná činnost)
zvýšením vodní hladiny řek, jezer a moří (povodně, tsunami)
mimořádně silným větrem (orkány, cyklony)
atmosférickými poruchami (bouře)
kosmickými vlivy (škodlivé druhy záření, meteority)
Souvislosti mezi jednotlivými druhy pohrom:
Stejně jako mezi všemi přírodními procesy, tak i mezi živelnými pohromami existuje vzájemná souvislost. Jedna pohroma vyvolává druhou

U všech živelných pohrom představujících **prvotní ohrožení,** je třeba dále uvažovat i o druhotných účincích souvisejících s lidskou činnosti. V plánování ochrany proti živelným pohromám je třeba se soustředit na maximální omezení dopadu těchto druhotných účinků (povodně: primárně-zaplavení obydlí a ž zborcení staveb, sekundárně - znečištění studen a spodních vod, epidemie nakažlivých nemocí)

Území ČR patří mezi ty výjimečné lokality na zemském povrchu, které jsou poměrně v malé míře zasahovány živelnými pohromami. V důsledku vnitrozemského podnebí, nejsme ovlivňováni činností moře, na naše teritorium se nevyskytují vulkanické či tektonické procesy ani teplotní nebo geomorfologické extrémy. Intenzita vyskytujících se přírodních procesů zdaleka nedosahuje možných max. hodnot.

Eliminujeme-li požáry, které mají více antropogenní než přírodní příčiny, jsou nejničivější povodně a ty mohou nastat každý měsíc v roce. Naši obyvatelé neznali závažné projevy destrukčních jevů, neměli s nimi zkušenosti, a proto jevily sklony k jejich podceňování. Příkladem jsou povodně v letech 1997-Morava a 2002 – Praha a část Čech.

Z hlediska vodního režimu je potřeba věnovat zvýšenou pozornost retenci území a opatřením směřujících ke snížení povodňového rizika (zpomalení odtoku, vyrovnanost průtoků apod.). Hodnotná jsou ta území, kde dochází k jímání podzemních vod, kde bylo vymezeno pásmo hygienické ochrany, chráněná oblast přirozené akumulace vod Brdy nebo zranitelná oblast a lze sem zahrnout i vymezená záplavová území vodních toků.
Je potřeba respektovat tato vymezená záplavová území a aktivní zóny záplavy a v jejich blízkosti nenavrhovat zastavitelné plochy, doporučovat protizáplavová opatření.
(Stávající zástavba v záplavovém území: Příbram, Bohostice, Bohutín, Bratkovice, Březnice, Čenkov, Buková u Příbramě, D. Hbity-Nepřejov, Hluboš, Hvožďany, Chrást-Oslí, Jince vč. Rejkovic, Kamýk nad Vltavou, Láz, Lhota u Příbramě, Milín vč. Rtišovic, Pečice - k.ú. Pečičky a částečně Drsník, Podlesí, Příbram (I, III, VI, Lazec), Rožmitál pod Třemšínem vč. Skuhrova, Smolotely, Solenice, Trhové Dušníky, Zduchovice, (Obecnice-Obecnický potok)).

Řízení ochrany před povodněmi zabezpečují povodňové orgány. Řízení ochrany zahrnuje přípravu na povodňové situace, řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně a v období následujícím bezprostředně po povodni včetně řízení organizace a kontroly činnosti ostatních účastníků ochrany před povodněmi.

Povodňové orgány se při své činnosti řídí povodňovými plány. Období mimo povodeň jsou povodňovými orgány: Orgány obcí, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady, MŽP.
Města a obce ORP Příbram mají na svých stánkách informace předpovědní povodňové služby, která informuje povodňové orgány (obce), popřípadě další účastníky ochrany před povodněmi (občany) o možnosti vzniku povodně a o dalším nebezpečném vývoji a možnosti vzniku povodně. Dále informuje o hydrometrických prvcích rozhodných pro vznik povodně, zejména o srážkách, vodních staveb, průtocích ve vybraných předpovědních profilech. Tuto službu pro obce zabezpečuje ČHMÚ.
Město Příbram ve spolupráci s některými obcemi provozuje na vodních tocích ORP Příbram 12 automatických hlásných profilů. Jde o tyto vodní toky: Litavka, Skalice, Kocába, Příbramský potok, Obecnický potok, Lázský potok, Modřenka, Svojšický potok, Věšínský potok.

Radioaktivita zemského povrchu – vlastní šetření
Dle map radonového indexu se v řešeném území ORP Příbram vyskytují všechny kategorie radonového rizika z geologického podloží. Vzhledem ke značnému výskytu radioaktivních surovin je značná část území ORP v kategorii vysokého rizika (mj. značná část území Březnicka, ale i oblast Milína atd.)

Graf č. 2.3: Kategorie radonového rizika

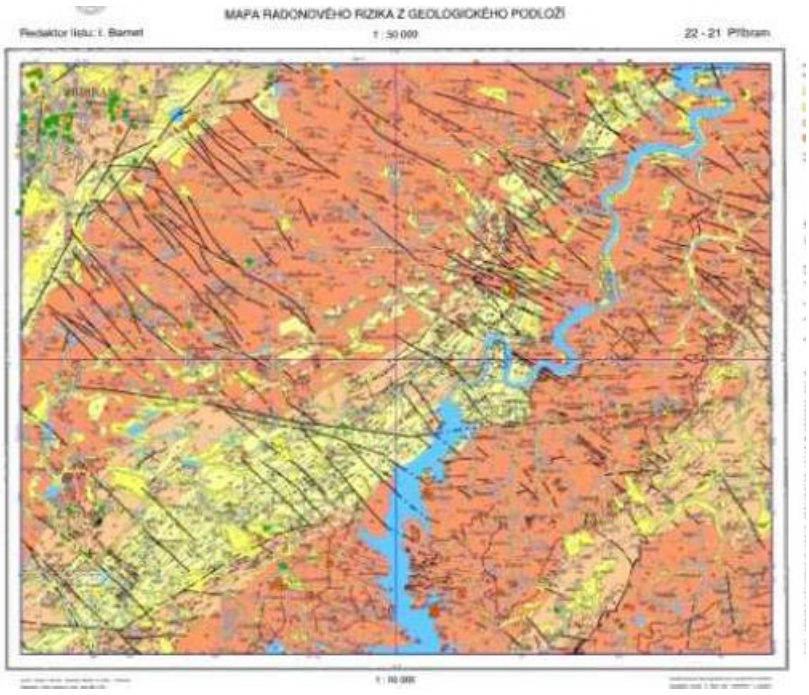

Zdroj: Územně analytické podklady pro ORP Příbram

Radonové riziko z geologického podloží určuje **míru pravděpodobnosti**, s jakou je možno očekávat úroveň objemové aktivity radonu v určité geologické jednotce. Hlavním zdrojem radonu, pronikajícího do objektů, jsou horniny v podloží stavby. Vyšší kategorie radonového rizika z podloží v určité geologické jednotce proto určuje i vyšší pravděpodobnost výskytu hodnot radonu nad 200 Bq.m-3 v existujících objektech (ekvivalentní objemová aktivita radonu). Zároveň indikuje i míru pozornosti, jakou je nutno věnovat opatřením proti pronikání radonu z podloží u nově stavěných objektů.
Ochrana proti radonovému riziku: Na základě průzkumu stanovit ochranu, u nově budovaných objektů je třeba věnovat zvýšenou pozornost izolacím, dobrá izolace proti vodě řeší i problematiku radonu

Kontaminace půd těžkými kovy – vlastní šetření
Kontaminace půd těžkými kovy a arsenem v ORP Příbram úzce souvisí s činností Kovohutí, primární rudní mineralizací (hlavně polymetalickou a uranovou), starou a moderní důlní činností a ostatními antropogenními činnostmi.
V roce 1996 byla zpracována studie „Sledování distribuce těžkých kovů a arsenu v okrese Příbram – projekt GA – 52/93“, autor Milan Holub – ELEKOM. Hodnoceny byly půdní profily vycházející ze středu radiální sítě, jímž je komín Kovohutí, do vzdálenosti 5 km a ve východním směru do vzdálenosti 10 km. Na základě zpracovaných výsledků byla stanovena tři pásma kontaminace – vnitřní, střední a vnější.(Zkrácená verze z Územní plán velkých územních celků okresu Příbram).
Ze studie vyplývá, že půdy severozápadního kvadrantu města Příbram včetně přilehlého okolí až po Obecnici a Bratkovice jsou silně kontaminovány těžkými kovy z minulého provozu Kovohutí Příbram, které do roku 1983 neměly žádné čištění kouřových spalin. Kontaminace půdy silně překračuje doporučené limity obsahu olova a kadmia pro zemědělské půdy.

Limity pro kadmium jsou stanoveny ve výši 0,4 mg na 1 kg půdní sušiny a pro olovo ve výši 70 mg na 1 kg půdní sušiny. Půdy kontaminované oblasti obsahují 0,4 - 15,0 mg kadmia a 400 - 5000 mg olova v 1 kg půdní sušiny.
Na tuto okolnost je nutno brát ohled při příštím krajinářském utváření a hospodářském využití zmíněného prostoru. Pro zemědělské půdy na severu Příbrami, a v oblasti Podlesí, Lhoty, Oseče, Obecnice, Trhových Dušníků, Drahlína a Sádku, je třeba uvažovat s jiným využitím, než je potravinářská produkce a dbát při tom, aby se v půdě obsažené cizorodé látky nedostávaly ve větší míře smyvem do Litavky, a vodních zdrží níže po jejím toku. V samotné nivě Litavky mezi Trhovými Dušníky a Bratkovicemi je nejvhodnějším způsobem využití krajiny a stabilizace kontaminovaného prostředí trvalé a celoplošné zatravnění nivy a ochrana území jako přírodní památky s fenoménem volně meandrujícího toku."

Staré zátěže po těžbě uranu – vlastní šetření
Citace z textové části Územní plán velkých územních celků okresu Příbram:
„Dobývání uranových rud na okrese Příbram bylo ukončeno v říjnu 1991. V dubnu téhož roku byla zpracována studie „Likvidace těžebních a úpravárenských kapacit ložiska Příbram", ve které byly inventarizovány veškeré dříve provedené likvidační práce a variantně stanovena základní koncepce likvidace zbývajících kapacit ložiska až do úplného zahlazení všech důsledků hornické činnosti. V roce 1994 byla tato studie aktualizována s upřesněním postupu likvidace do roku 2000 a s orientačním výhledem zahlazení důsledků hornické činnosti. Problematika likvidace odvalů a odkališť je řešena variantně."

V rámci likvidací pozůstatků hornické činnosti bude nutné provést bourání nevyužitelných objektů, demontáž technologického zařízení v objektech určených ke zbourání nebo k využití pro jiné účely, rekultivace a dekontaminace ploch uvnitř povrchových areálů a mimo ně, rekultivace odvalů případně jejich přetěžení, podrcení a využití nezávadného materiálu jako stavebního kameniva, udržování a doplňování oplocení území ohrožených v důsledku předchozí hlubinné těžby (propadová území), provádění zásypů a dosypů propadů, čerpání a čištění důlních vod pro dotaci potoků, průsakových vod z odvalů a nad bilančních vod z odkaliště I, likvidace odkališť, provádění monitoringů – kontrola a vyhodnocení průzkumných vrtů, sledování a kontrola seizmických stanic, monitoring životního prostředí – sledování kvality vod, prašný spad v okolí odvalů, měření gama záření, měření výdajnosti radonu, odběr vzorků půdy, atd.
Při provádění likvidačních prací je nutné přednostně realizovat činnosti směřující k odstranění případných střetů s orgány státní správy na úseku vodního hospodářství, hygieny, životního prostředí, statutárními zástupci obcí. Je nezbytná revitalizace území.
V současné době je těžena halda bývalá šachta č. 16 firmou Ecoinvest Příbram, s.r.o.
Možné další vhodné lokality k odtěžení a využití nezávadného materiálu (pro stavebnictví – silniční stavby apod.) z hald jsou: halda u bývalé šachty č. 9, haldy v k. ú. Bytíz, halda u bývalé šachty č. 11 k. ú. Dubenec, Bytíz, halda u bývalé šachty č. 19 Dubenec, 15 a 6 Brod. Nutné provést odborný výběr vhodných lokalit včetně následného posouzení možných vlivů na životní prostředí (viz. Odstavec výše).

Tabulka č. 2.13: Seznam kontaminovaných míst a starých zátěží území v ORP Příbram

obec/měst. část	Název lokality	číslo k. ú.	název katastrál	zdroj dat	ID databází	Index priorit
Příbram	Areál jámy č. 11A dolu Bytíz	633356	Bytíz	databáze SEKM, úkol	35426003	P3.2
Milín	Areál nakládky uranových rud a	67942	Lazsko	databáze SEKM, úkol	79429001	P1.1
Příbram	Benzina s.r.o. ČSPHM Příbram – Brodská	735426	Příbram	databáze SEKM, úkol	13542004	N2.1
Příbram	Benzina s.r.o. ČSPHM Žižkova	735426	Příbram	databáze SEKM, úkol	13542005	A1.0
Čenkov u Příbramě	Bílá Huť	619451	Čenkov u Příbramě	databáze SEKM, úkol	1945001	
Bubovice u Březnice	Bubovice- Vlkovec	784800	Bubovice u	databáze SEKM, úkol	18482002	
Háje u Příbramě	Bývalá úpravna uran. rudy 1. Máj	636550	Háje u Příbramě	databáze SEKM, úkol	13542007	A3.1
Březnice	Cihelna	614271	Březnice	databáze SEKM,úkol	14427001	
Čenkov u Příbramě	Čenkov, obalovna	619451	Čenkov u Příbramě	databáze SEKM, úkol	10899001	P4.1
Zbenice	ČEZ, a.s. Distribuce rozvodna	654094	Zbenice	databáze SEKM, úkol	9497003	
Příbram	ČEZ, a.s. Distribuce Příbram	735426	Příbram	databáze SEKM, úkol	13542002	P2.1
Příbram	DIAMO, s.p. – závod Březové Hory	735515	Březové Hory	databáze SEKM, úkol	13542006	A2.2
Dubno	Dubno	633682	Dubno	databáze SEKM, úkol	3368002	
Dubno	Dubno – státní zem. technika	633682	Dubno	databáze SEKM, úkol	3368003	P4.1
Kozárovice	Hrůběje	671525	Kozárovice	databáze SEKM, úkol	7152001	
Březnice	J+H Březnice	614271	Březnice	databáze SEKM, úkol	1427002	P3.3
Hrachoviště	Jince, obalovna	990591	Hrachoviště	databáze SEKM, úkol	6028001	P4.1
Jince	Jince- bývalá skládka TKO	66028	Jince	OEREŠ – NIKM	181782	P4.2
Kamýk nad Vltavou	Kamýk nad Vltavou	662984	Kamýk n. Vltavou	databáze SEKM, úkol	6298001	
Příbram	KARSIT Jaroměř – závod Příbram	735426	Příbram	databáze SEKM, úkol	1354035	P2.2

obec/měst. část	Název lokality	číslo k. ú.	název katastrál	zdroj dat	ID databází	Index priorit
Příbram	Kovohutě a.s., Příbram halda 1	681211	Lhota u Příbramě	databáze SEK, úkol OODp	8121001	
Podlesí nad Litavkou	Kovohutě Příbram a.s. halda II.	723886	Podlesí nad	databáze SEKM, úkol	8121002	
Příbram	Kovohutě Příbram a.s.	735426	Příbram	databáze SEKM, úkol	13542001	A3.3
Milín	Kovošrot a.s. Milín	694975	Milín	databáze SEKM, úkol	9497002	P2.1
Trhové Dušníky	Květná	768146	Trhové Dušníky	databáze SEKM, úkol	16814001	
Vrančice	Milín – Na vechtru	785296	Vrančice	databáze SEKM, úkol	18529001	
Kolvín	Míšov – Borovno	990621	Kolvín	databáze SEKM, úkol SA	7908001	N2.1
Rožmitál p. Třemšínem	Obalovna Rožmitál p. Třemšínem – SSŽ a.s.	74284	Rožmitál p.	databáze SEKM, úkol	14284002	A2.1
Dubno	Pichce	633682	Dubno	databáze SEKM, úkol	3368001	
Pozdyně	Pozdyně – Hvožďany	650340	Pozdyně	databáze SEKM, úkol	5033001	
Příbram	PRATEX Příbram	735426	Příbram	databáze SEKM, úkol	13542034	P3.1
Bratkovice	Průzkum Příbram s.r.o.	609595	Bratkovice	databáze SEKM, úkol	959001	A2.3
Příbram	Příbram – bývalá plynárna	735426	Příbram	databáze SEKM, úkol	35426001	P4.1
Příbram	Příbram- sever	735426	Příbram	databáze SEKM, úkol	35426002	P2.3
Rožmitál p. Třemšínem	Rožmitál – městská skládka	742848	Rožmitál p.	databáze SEKM, úkol	14284001	
Bezděkov pod Třemšínem	skládka Bezděkov p. Třemšínem	603601	Bezděkov p.	databáze SEKM –		
Bratkovice	skládka Bratkovice – Dominikál	609595	Bratkovice	databáze SEKM –		
Brdy	skládka Dobřív – Převážení	990621	Kolvín	databáze SEKM –		
Dolní Hbity	skládka Dolní Hbity	629057	Dolní Hbity	databáze SEKM –		
Drahenice	skládka Drahenice	631540	Drahenice	databáze SEKM –		
Drásov	skládka Drásov	632074	Drásov u Příbramě	databáze SEKM –		

obec/měst. část	Název lokality	číslo k. ú.	název katastrál	zdroj dat	ID databází	Index priorit
Křešín	skládka Felbabka	676101	Křešín	databáze SEKM –		
Hluboš	skládka Hluboš – Loudílka	639681	Hluboš	databáze SEKM –		
Hlubyně	skládka Hlubyně	639702	Hlubyně	databáze SEKM –		
Sedlice	skládka Hoděmyšl	785482	Hoděmyšl	databáze SEKM –		
Chrást	skládka Chrást	653756	Chrást u Tochovic	databáze SEKM –		
Láz	skládka Láz	679267	Láz	databáze SEKM –		
Dolní Hbity	skládka Luhy – Jalovci	629057	Dolní Hbity	databáze SEKM skládky		
Březnice	skládka Martinice	614271	Březnice	databáze SEKM –		
Březnice	skládka Martinice	614271	Březnice	databáze SEKM –		
Milín	skládka Milín – Kojetín	694975	Milín	databáze SEKM –		
Obory	skládka Obory	708658	Obory	databáze SEKM –		
Obory	skládka Obory – Pankovka	708658	Obory	databáze SEKM - skládky		
Drásov	skládka Pečice	632074	Drásov u Příbramě	databáze SEKM –		
Rožmitál p. Třemšínem	skládka Pnovice	742848	Rožmitál p.	databáze SEKM –		
Rožmitál p. Třemšínem	skládka Rožmitál p. Třemšínem	742848	Rožmitál p.	databáze SEKM –		
Hvožďany	skládka Vacíkov	650331	Hvožďany	databáze SEKM –		
Milín	Slivice	694975	Milín	databáze SEKM, úkol	9497001	
Březnice	Sublina Březnice	614271	Březnice	databáze SEKM, úkol	14271001	P3.2
Dubenec u Příbramě	Šachta 19	633364	Dubenec u	databáze SEKM, úkol	3336001	P3.1
Tochovice	Tochovice 1	767719	Tochovice	databáze SEKM, úkol	16771001	
Věšín	Věšín – pískovna	781088	Věšín	databáze SEKM, úkol	18108001	

obec/měst. část	Název lokality	číslo k. ú.	název katastrál	zdroj dat	ID databází	Index priorit
Volenice u Březnice	Volenice – Šutrovna	784826	Volenice u	databáze SEKM, úkol	18482001	
Vranovice p. Třemšínem	Vranovice – Skalky	785504	Vranovice pod	databáze SEKM, úkol	18550001	
Zalužany	Zalužany – Stodůlky	790761	Zalužany	databáze SEKM, úkol	19076001	
Zalužany	Zalužany – Žid. Hřbitov	790761	Zalužany	databáze SEKM, úkol	19076002	
Ohrazenice	Zavezená divoká skládka	70931	Ohrazenice u Jinec	OEREŠ – NIKM	181780	P4.1

Zdroj: MŽP OEREŠ

Analýza rizik staré ekologické zátěže – Příbram sever, okolí Příbramského potoka

Analýza rizik řeší problematiku znečištění podzemních vod chlorovanými uhlovodíky v zájmovém území (průmyslová zóna Příbram – sever), včetně souvislosti (spojitosti) mezi ohnisky znečištění CIU v areálech „bývalý Pratex“ a „Karsit“ a kontaminací podzemních vod v jímacích vrtech v areálu Příbramské uzeniny a.s. a vyjasnění mechanismů šíření chlorovaných uhlovodíků. Na základě výsledků analýzy rizik bylo vymezeno v zájmovém území a jeho okolí oblast nevhodnou a oblast podmínečně vhodnou k budování nových jímacích objektů podzemních vod s následujícími doporučeními: - **území nevhodné pro budování nových jímacích objektů –** tato oblast zahrnuje území s kontaminací podzemních vod CIU a její bezprostřední okolí, kde hrozí reálná možnost přitažení znečištění CIU do jímacího objektu

- **území podmínečně vhodné pro budování nových jímacích objektů –** s ohledem na anizotropii propustnosti horninového prostředí a blízkost území s kontaminací podzemních vod CIU doporučujeme pro případný záměr odběru podzemních vod zpracování hydrogeologického posudku, zahrnující vliv daného záměru pro případný zásah do vývoje znečištění podzemních vod CIU v zájmovém území a jeho šíření do okolí (vymezení území podmínečně vhodného – viz příloha č. 15).

Zpracovatelem tohoto materiálu byla společnost Ochrana podzemních vod, s.r.o. Praha 6.

I. Rekreace, památky a cestovní ruch

Graf č. 2.4: Přehled ekonomických subjektů zabývajících se v roce 2008 -2010 oblastí cestovního ruchu

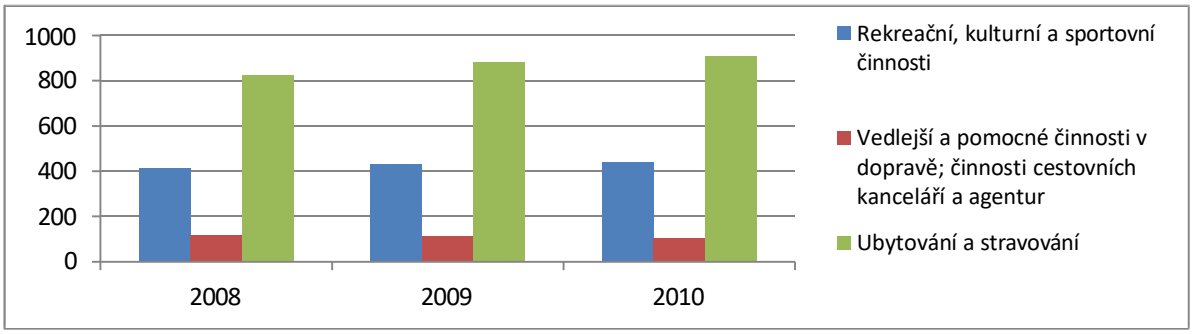

Zdroj: Český statistický úřad

Podle údajů Českého statistického úřadu se v roce 2006 nacházelo v obcích spádového obvodu ORP Příbram 33 ubytovacích zařízení (tab. „Ubytovací zařízení v obcích Příbramska"). Počet lůžek není uváděn, protože jej lze získat jen za obce s nejméně 4 ubytovacími zařízeními, neboť údaje o obcích s menším počtem podléhají zákonu na ochranu individuálních dat. Vysoká koncentrace turistů je v lokalitách, kde byly zbudovány kempy. Ty jsou v regionu pouze čtyři, což neodpovídá potenciálu oblasti. A navíc polovina z nich díky kvalitě infrastruktury a služeb nezaručuje příliv náročnějších, hlavně zahraničních klientů. Jedná se o dva kempy při Orlické nádrži (Lavičky a Spálenka). Zrekonstruován byl kemp Nový Rybník v Příbrami. Těsně za hranicemi regionu leží na levém břehu u Orlíka nad Vltavou kemp Velký Vír a na pravém břehu se nachází kempy Popelíky, Trhovky a Radava v k. ú. obce Milešov. Rekreanti v těchto kempech vytvářejí též potenciál návštěvnosti ve zpracovávaném regionu. Co se týče struktury dalších zařízení, je zde 16 hotelů (1/4 zařízení, ale asi 40 % lůžkové kapacity). 6 rekreačních středisek tvoří asi 1/5 lůžkové kapacity. Nejpočetněji jsou zastoupeny penziony (21) a ubytování v soukromí (6), které vytvářejí další 1/5 lůžkové kapacity (cca 500 lůžek). Podobný počet lůžek je k dispozici i v 11 ubytovnách, ty však po většinu roku drtivou měrou slouží spíše pro pracovníky, nikoli pro účely turistů.

Druhé bydlení, zahrnující chataření a chalupaření, patří tradičně k nejvýznamnějším rekreačním aktivitám v regionu. Okres Příbram se řadí do druhé desítky okresů Česka podle počtu objektů druhého bydlení (dále jen ODB). Je to dáno především výbornými přírodními předpoklady pro klidnou individuální rekreaci – příjemně zvlněná krajina, dostatek lesů, okolí řek a vodních nádrží. I když se jedná vesměs o nekomerční formu rekreace, i u ní můžeme hlavně v posledním desetiletí nalézt značnou dynamiku na trhu s nemovitostmi. Jedná se hlavně o prodej, příp. pronájem chat a chalup. V regionu existuje téměř 3 500 ODB. Při průměrné lůžkové kapacitě 4 – 5 lůžek, potvrzené terénními průzkumy, se dá odhadovat celková lůžková kapacita v chatách a chalupách na 14 – 17 500 lůžek, což je 4x – 5x více než je kapacita hromadných komerčních ubytovacích zařízení. Zdaleka nejčastějšími rekreanty na Příbramsku jsou chataři a chalupáři. V celém regionu dominují asi ze 2/3 chalupy nad chatami a rekreačními domky. Nejvíce ODB se samozřejmě nacházelo u Vltavy při vodních nádržích Kamýk a Orlík (Kamýk n. V. 303, Zduchovice 191, Bohostice 123, Kozárovice 102), kde převažují chaty,

dále pak na Rožmitálsku (Rožmitál p. T. 278, Věšín 140) a ve Hvožďanech (206) s převahou chalup často nevyčleněných z bytového fondu. Počet ODB na okrajích Příbrami (105) je nutno navýšit o chatky v rámci zahrádkových osad, které mohou sloužit k přespání, nejsou však uvedeny v evidenci ČSÚ. K budování nových chatových lokalit už vesměs nedochází, nárůst počtu ODB u některých 60 obcí je především dán přeměnou dříve trvale obydlených domů na rekreační účely.

V letní sezóně o víkendech a o svátcích je v provozu cyklobus z Příbrami k Orlické přehradě a zpět. Příbramsko má předpoklady k provozování vodních sportů, především na vodních nádržích Orlík a Kamýk – vodní lyžování, potápění, windsurfing, jachting, omezené vodní skútrování, horší kvalita koupání (teplota vody, šíření sinic) aj. Vodácký CR je však přehradami na Vltavě omezen. V současné době jsou Povodím Vltavy připravovány akce pro splavnění Vltavy. Řeka Litavka, která se nachází v území ORP Příbram je sjízdná s větší obtížností pouze při vyšším průtoku vody na jaře nebo po vydatných deštích. Příbramsko má poměrně dobré předpoklady k lyžování. Běžkaři využívají často pěší trasy (oblíbené je okolí Třemšína). Sjezdové lyžování zatím umožňuje pouze jediný Skiareál Padák v Příbrami (www.skipribram.cz). I přes nejistou dlouhodobou sněhovou pokrývku disponují především střední Brdy a současné území vojenského újezdu výtečným potenciálem pro běžkařské tratě (podobně jako pro rozšíření cyklotras, pěších tras a hipostezek) a omezeně i svahy pro alpské lyžování. Z alternativních forem CR se rozvíjí jezdecký CR (hipoturistika). Počet stanic se zvyšuje, v plánu je vybudování koňské stezky, zčásti již vyznačené v mapách i v terénu.

Samotné město Příbram a jeho okolí má z hlediska cestovního ruchu nadprůměrný potenciál. Mezi předpoklady pro cestovní ruch převládají kulturně-historické nad přírodními. Výhodou pro cestovní ruch a jeho rozvoj ve městě a okolí je i dobrá dostupnost Prahy.

Ráz města a jeho okolní krajiny je do jisté míry ovlivněn těžbou stříbra, železné rudy a uranu, která zde v minulosti probíhala. Dominantou města a jeho blízkého okolí je barokní bazilika Svatá Hora, která je jedním z nejstarších a nejznámějších mariánských poutních míst v Čechách a významným centrem mariánského kultu v Evropě. Jedná se o národní kulturní památku. Vyznačuje se nádhernou střední chrámovou stavbou baziliky Nanebevzetí Panny Marie Svatohorské. Vzácný je také hlavní stříbrný oltář. K areálu Svaté Hory patří další památky nacházející se v blízkosti - např. kamenný sloup se zlacenou sochou P. Marie Svatohorské, sousoší Kalvárie z roku 1692, Svatohorský dub, Mariánská studánka, Křížová cesta, apod. Tyto atraktivity jsou velkým lákadlem pro návštěvníky všech věkových kategorií, další propagace a rozšiřování nabídky této historické památky by mohlo vést ke zvýšení cestovního ruchu.

K dalším turisticky zajímavým budovám ve městě patří původně gotický kostel sv. Jakuba na náměstí Tomáše Garrigua Masaryka nebo Zámeček-Ernestinum, ve kterém se v současné době nachází galerie Františka Drtikola, příspěvková organizace města Příbram a Muzeum III. Odboje, provozované Konfederací politických vězňů ČR. Sídlí zde také turistické Infocentrum. Velký význam má blízké pohoří Brd, které má potenciál pro rozvoj pěší turistiky, cykloturistiky a dalších aktivit cestovního ruchu.
Návštěvnost města se dlouhodobě zvyšuje, mezi nejčastější cíle patří bazilika Svatá Hora, kterou ročně navštíví přibližně 250 tisíc návštěvníků a rozsáhlý areál Hornického muzea Příbram,

příspěvkové organizace Středočeského kraje, které patří k nejstarším muzeím v České republice. Hornické muzeum Příbram se od konce 90. let 20. století zařadilo podle počtu stálých expozic mezi pět největších muzeí v ČR a k největším hornickým muzeím v Evropě. Každoročně jej navštěvuje více než 100 000 osob. Podle statistických údajů NIPOS (Národní informační a poradenské středisko pro kulturu) patří Hornické muzeum do 1. desítky nejnavštěvovanějších muzeí v ČR a dle agentury CzechTourism bylo 4. nejnavštěvovanější technickou památkou v ČR v roce 2012.
Mezi další významné kulturně-historické cíle v okolí Příbrami patří zejména (řazeno dle zájmu návštěvníků) rokokový zámek v Dobříši (návštěvnost cca 39 000 v roce 2010), zámek v Mníšku pod Brdy (návštěvnost cca 32 000 v roce 2010), zámek v Březnici (návštěvnost cca 17 000 v roce 2010), Památník Karla Čapka ve Staré Huti u Dobříše, Památník Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami, Městské muzeum v Sedlčanech (cca 12 000 návštěvníků v roce 2011), Podbrdské muzeum v Rožmitále pod Třemšínem (11 000), zřícenina hradu Vrškamýk v Kamýku nad Vltavou, zřícenina hradu Valdek a další.

2.1.3 Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Z hlediska plánování dalšího rozvoje území je třeba mít minimálně ve všech obcích zpracován územní plán obce.
Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tabulka č. 2.14: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	60	80,00%	
Počet obcí s plánem v přípravě	7	9,30%	
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	11	14.60%	

Zdroj: Městský úřad Příbram, vlastní šetření

Informace obsažené v tabulce č. 2.14 jsou pouze informace, které jsou platné ke dni zpracování tohoto dokumentu. Dle vlastního šetření se počítá v některých obcích s další změnou a změnami územních plánů, které jsou vyvolávány novými požadavky občanů jednotlivých obcí, ale v dohledné době se počítá i s vynucenou změnou územních plánů obcí, které sousedí s Vojenským újezdem Brdy. V případě zrušení Vojenského újezdu připadnou historická území těmto obcím. Tyto území budou nadále patřit České republice, nicméně správním územím připadnou především obcím Brdy, Bohutín, Jince, Obecnice, Drahlín, Podlesí, Hvožďany, Vranovice a Věšín.
V průběhu vlastního šetření bylo zjištěno, že pouze jedenáct obcí má zpracován strategický rozvojový plán obce pro období do roku 2020 a více. Zpravidla se tyto strategické dokumenty nachází v obcích, které žádaly o dotace a byly k tomuto a až na výjimky donuceny bodovým hodnocením v žádostech.

V území se nachází tři místní akční skupiny, které v současné době zpracovávají nový strategický plán podle pravidel metody LEADER a zahrnují ve svých územích celkem 60 obcí. Na území se nachází celkem 7 dobrovolných svazků obcí, které se více či méně věnují rozvoji území zaměřené na konkrétní problematiku svazků a jako takové mají zpracován plán dalšího rozvoje a fungování.

V neposlední řadě se území řídí strategickým plánem - Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje pro období 2014 -2020 a dalších strategických dokumentů, které má Středočeský kraj zpracovány pro
jednotlivé zájmové oblasti.

Kartogram č. 2.4 : Vyznačení obcí ORP Příbram s platným územním plánem a strategickým plánem

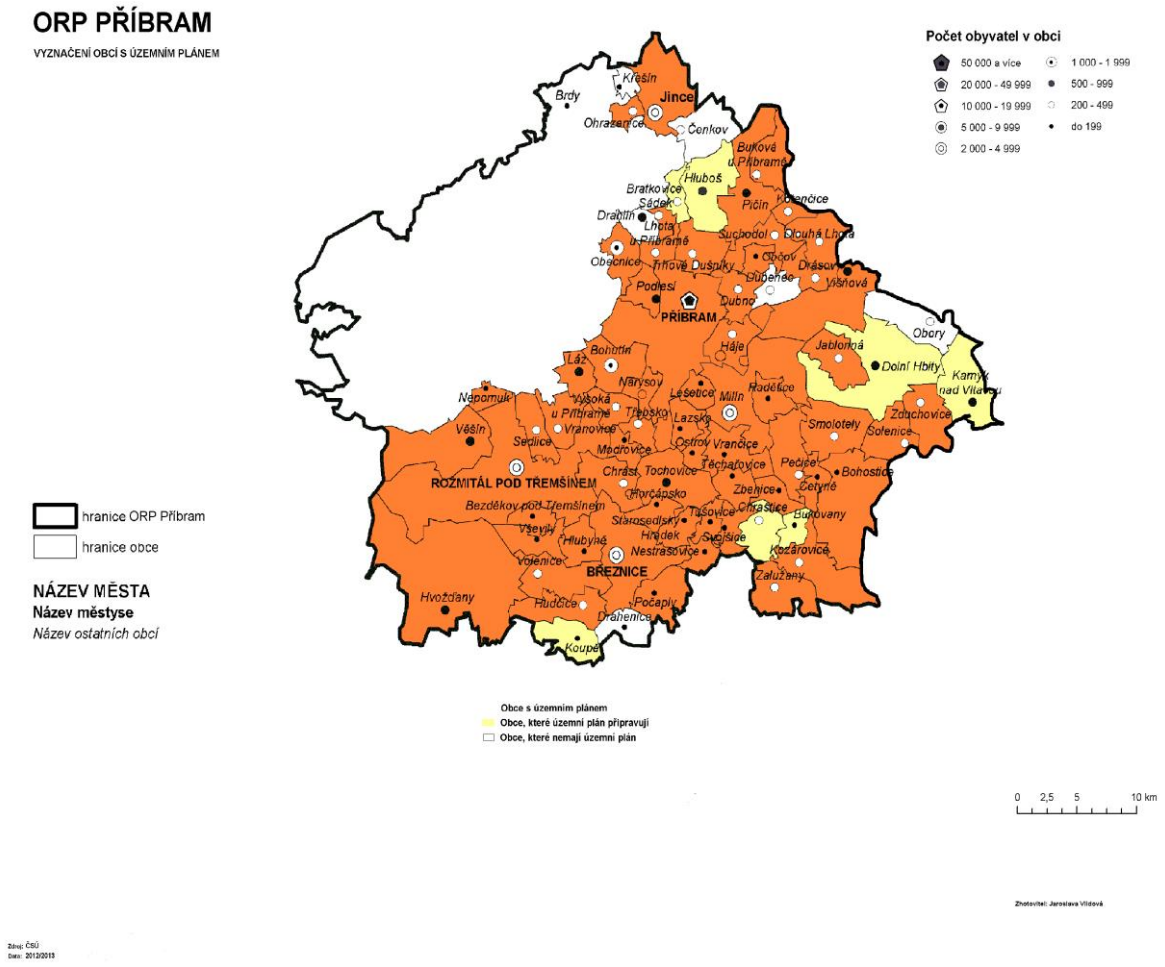

Zdroj: Český statistický úřad

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

2.1.4 Aktéři regionálního rozvoje

Tabulka č. 2.15: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Příbram, Březnice, Rožmitál pod Třemšínem	3	Přirozená centra území
Brdy	1	Vojenský újezd Brdy
Ostatní obce SO	74	Pečují o rozvoj svého území.
Kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic
Stát	1	Důležitý např. z hlediska PÚR (dopravní koridor jde přes území SO)
Mikroregion Třemšín, Svazek obcí Březnicko, SOVAK, SOAK, Svazek obcí Podbrdského regionu,	7	SOVAK, SOAK, Plynofik - založeny účelově,
MAS Podbrdsko, MAS Sedlčansko, MAS Brdy, MAS Brdy-Vltava	4	Pracující metodou LEADER
Oblastní nemocnice Příbram	1	Největší zaměstnavatel ORP Příbram

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 2.16: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Blízkost k hlavnímu městu Praha - pracovní příležitosti	1. „Rozdrobená“ sídelní struktura v zázemí, kromě města Příbram je vysoký počet velmi malých sídel, které tvoří často malé obce se slabými lidskými zdroji pro svůj rozvoj
2. Dostatečné zajištění školských zařízení	2. Některá malá sídla v zázemí mají vysoký podíl seniorů s riziky pro udržitelnost těchto sídel.
3. Vyhovující odpadové hospodářství	3. Klesající podíl dětské věkové skupiny, velmi nepříznivý výhled stárnutí populace, růst počtu seniorů
4. Zajištění dopravní infrastruktury vč. dálnice	4. Nejnižší hustota silniční sítě v rámci Středočeského kraje
5. Letiště	5. V území ORP jsou lokality s rozdrobenou sídelní strukturou a řada malých obcí není ani v budoucnu zásobovat plynem (poloha obcí je buď vzdálená od tras stávajících VTL plynovodů nebo neleží ani na trase uvažovaného VTL plynovodu; velikost odběru neumožňuje jejich ekonomické napojení na VTL nebo STL plynovod)
6. Vysoký počet vysokoškolsky vzdělaných osob na území	6. Část krajiny a životního prostředí degradována dlouholetou těžbou
7. Velký počet malých živnostníků	7. Ekonomicky náročné udržet svébytnost malých obcí pomocí vlastních samospráv
8. Kapacitní a kvalitní občanská vybavenost v Příbrami – školství, zdravotnictví, sociální služby, kultura, sport a rekreace	8. Zemědělská výroba (živočišná + základní) v zastaralých až devastovaných provozech
9. Vojenský újezd Brdy	9. Doposud pro veřejnost nepřístupná více než čtvrtina regionu – turisticky nejcennějšího území z důvodu existence VÚ Brdy
10. Obecně dobrá obytná kvalita Příbrami	10. Zvýšená úroveň kriminality a dalších sociálně negativních jevů v Příbrami

11. Značná část území ORP má vysoký stupeň ekologické stability (lesy), část střední (louky, vodní plochy – rybníky, vodní nádrže) a má schopnost zadržovat případné znečištění ovzduší nebo zlepšovat rozptylové podmínky s ohledem na konfiguraci terénu. Celkově má řešené území má relativně velmi dobrou kvalitu ovzduší a svými hodnotami se blíží, kromě oblasti městské aglomerace Příbram, k velmi dobrému prostředí předhůří Šumavy a to zejména jižní a jihovýchodní část území ORP	11. Omezená nabídka pracovních příležitostí, převažují místa pro méně kvalifikované pracovní síly, málo příležitostí pro vysokoškoláky
12. Výborný přírodní potenciál díky malebné zvlněné krajině s četnými rybníky, v čele s Brdy (nejrozsáhlejší ucelený lesní komplex a nejvyšší pohoří vnitřních Čech) a údolím Vltavy s vodními nádržemi Orlík a Kamýk	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Využití krajinných hodnot pro stabilizaci populace v kvalitním prostředí v zázemí i v Příbrami.	1. Devastace cenných přírodních a kulturních lokalit díky neexistující nebo slabé legislativní ochraně (i ve VÚ Brdy), další degradace krajiny v případě nerekultivováni pozůstatků těžebních činností
2. Zvýšení zaměstnanosti při realizaci plánovaných dopravních staveb v území ORP Příbram	2. Nevyhnutelný brzký nástup demografického stárnutí (růst podílu postproduktivní věkové skupiny), soustředění seniorů v některých věkově a sociálně podobných lokalitách, nezvládnutí vyšších nároků na sociální péči.
3. Cestovní ruch – zaměstnanost, potenciál pro růst cestovního ruchu a lepší využití návštěvnosti atraktivit v oblasti, větší zpřístupnění a využití potenciálu prostoru VÚ Brdy pro cestovní ruch	3. Malé obce nebudou schopny využít poslední významnou příležitost čerpat vnější kapitálové zdroje z fondů EU na svůj rozvoj.
4. Do jednotlivých územních plánů vedle ploch veřejné zeleně využívat i možnosti skladebných prvků ÚSES a lesních ekosystémů ke zvýšení atraktivity území pro zvětšení zdravotně – rekreačního potenciálu při neovlivnění přírodního prostředí	4. Lokální topeniště na tuhá paliva s nedostatečnou technologií spalování. Spalování odpadů v lokálních topeništích a jeho vliv na kvalitu ovzduší

2.2 Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

SWOT analýza nám ukazuje silné a slabé stránky regionu, jeho příležitosti a hrozby, které mohou nastat, pokud se region jako takový nesemkne a nebude řešit problémy území společnou cestou. Společná cesta povede ke snížení nákladů na výdaje jednotlivých kapitol rozpočtů obcí. Společnou meziobecní komunikací mezi zástupci jednotlivých obcí a společným řízením ORP Příbram lze předcházet výše uvedeným hrozbám a snadněji realizovat v analýze popsané příležitostí.

Obvod ORP Příbram má kompaktní tvar a zahrnuje subregiony malých center: na jihu Rožmitál p. Tř. (14 km od Příbrami) a Březnice (20 km), na západě je Příbramsko odděleno vylidněným masivem Brd (s Vojenským újezdem Brdy), na východě je venkovské osídlení bez výraznějšího centra až k Vltavě. Dále sem patří úzký pás sídel v průlomu Litavky přes Brdy až po Jince (13 km) a směrem k Praze je vliv Příbrami ohraničen menším centrem Dobříší (17 km, 7,8 tis. obyv.).
Regionální vazby jsou v tomto prostoru poměrně jednoznačné – Příbram je dominantním pracovním a obslužným centrem. Město Příbram představuje polovinu obyvatelstva obvodu ORP celkem (51,4 %, rok 2001). Významný je však i zde pracovní a obslužný vliv Prahy. Okrajový vliv Berouna u městyse Jince nebo Sedlčan v Povltaví je nepodstatný, poněkud větší vliv má Plzeň na Rožmitálská.
V současné době na území ORP Příbram v rámci přechodu industriální společnosti na postindustriální dochází k výrazné polarizaci území a růstu regionálních rozdílů. To vede k proměně stávajících sociálních struktur a způsobů práce, což vyvolává úpadek tradičních oblastí ekonomiky a tradičních profesí. Aktéři regionálního rozvoje nejsou tak jako dříve spjati s prostorem, ve kterém působí, protože sídla jejich firem jsou umístěna mimo region. Procesy globalizace tak zmenšují možnosti veřejné správy regulovat procesy v území. Tato skutečnost zesiluje tlak na management obcí při plánování budoucího vývoje regionu a jeho udržitelnosti. Je nutné posílit institucionální kapacitu a efektivnost výkonu územní veřejné správy a veřejných služeb, zohlednit sociální podmínky, zaměřit se na komunikaci s veřejností, zkvalitnit komunikaci mezi jednotlivými odbory městského úřadu a rozvinout komunikaci s úřady obcí ve správním obvodu Obce s rozšířenou působností (SO ORP). Cílem strategického rozvojového plánu je na základě konstruktivního a aktuálního vyhodnocení stávající situace vytvořit reálné možnosti resp. cesty k udržitelnému rozvoji města Příbram.
Městský úřad Příbram v současné době připravuje Strategický rozvojový plán města Příbram. Jedná se o analytický dokument charakterizující oblasti v rozsahu nezbytném pro vytvoření výchozí poznatkové základny, z níž bude vycházet strategie dalšího rozvoje. Dokument shrnuje základní údaje o vývoji, současnosti a faktografii o všech rozhodujících sférách života ve městě. Charakterizuje obyvatelstvo, bydlení, dopravní a technickou infrastrukturu, ekonomiku a trh práce, cestovní ruch, sport a kulturu, sociální sféru, životní prostředí a v neposlední řadě správu města. Město může ovlivnit interní prostředí svojí činností nebo organizačními prostředky, vnější vlivy jsou z větší části neovlivnitelné a často neočekávané.
K tvorbě souhrnného dokumentu jsme použili data z výše uvedené Strategie města Příbram vč. dat zjištěných vlastním dotazníkovým šetřením a sběrem dat na Českém Statistickém úřadu (dále jen ČSÚ).

Zatímco z města Příbram se v posledních pěti letech více obyvatel vystěhovalo, než se jich do města přistěhovalo, do většiny obcí ve SO ORP Příbram se naopak více obyvatel přistěhovalo. Projevuje se zde především vliv procesu suburbanizace, kdy se lidé stěhují z města do jeho zázemí, tedy do okolních obcí. Ze samotné Příbrami se v posledních pěti letech vlivem migrace každoročně odstěhovalo zhruba 200 obyvatel. Absolutně nejvyšší hodnota migračního přírůstku byla zaznamenána v obcích Podlesí a Háje, tedy v obcích ležících v těsné blízkosti města Příbram. Do těchto obcí se tak z Příbrami stěhuje pravděpodobně největší počet osob. Hrubá míra migračního přírůstku (HMMP) dosahuje u některých obcí vysokých hodnot zejména díky jejich populační velikosti.
Hodnotu indexu stáří města Příbram vykazuje také většina obcí spadajících do SO ORP Příbram. Index stáří se v těchto obcích ve většině případů pohybuje nad hranicí 100, což znamená, že v těchto obcích žije vyšší počet osob starších 65 let než osob mladších 15 let. V obcích ležících v okolí Příbrami jsou hodnoty indexu stáří nižší, než v obcích ležících dále od Příbrami, což je způsobeno zejména tím, že se z Příbrami stěhují do těchto obcí převážně mladí lidé, kteří zde poté zakládají rodiny, a tím zvyšují počet dětí do 15 let v těchto obcích. Hodnoty indexu stáří jsou však ovlivněny také populační velikostí obcí, protože v malých obcích má výrazný vliv i malý absolutní rozdíl mezi počtem osob nad 65 let a počtem osob mladších 15 let.

Míra ekonomické aktivity byla sice v Příbrami na nižší úrovni než v kraji (díky jeho mladší populaci), ale v podstatě na úrovni ČR (51,4 %). Ve srovnání s městy své velikosti byla tato míra spíše nižší, což může souviset s profilem pracovních příležitostí v minulosti (armáda, těžba). Míra ekonomické aktivity v zázemí Příbrami byla nižší, což odpovídá hlavně starší věkové struktuře.

Podíl zaměstnanosti ve městě Příbram na celém obvodu ORP se podle tohoto zdroje pohybuje kolem 65 %. Zřetelný je trend úbytků počtu obsazených pracovních míst, a to více v zázemí s výjimkou kolísající úrovně v Rožmitálu pod Třemšínem; počty oscilují podle momentální situace hlavních odvětví zaměstnání. V nejbližších rocích se dá očekávat hlubší pokles, růst vyjížďky za prací z obvodu ORP a růst nezaměstnanosti.
Dostupné údaje ukazují kromě zatím sestupného trendu, že úroveň nezaměstnanosti v Příbrami je stejná jako v zázemí ORP Příbram a že obě jsou vyšší proti krajské úrovni. Situace je důsledkem zejména utlumení těžby uranu a obranného sektoru (armády), naopak situaci v zázemí příznivě ovlivňuje vyjížďka za prací do Prahy.

3. Téma 1.: školství

3.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolní výchovy a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště.

Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý

proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu

Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.

Vyhlášky ke školskému zákonu

Ostatní vyhlášky

Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.

Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2 Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

a. Celkové údaje

Tabulka. č. 3.1: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělání

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Příbram	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2010/2011 až 2012/2013											
-Počet obcí	25	32	10	3	4	0	0	1	0	0	75
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	3	3	0	0	8	0	0	15
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-Počet MŠ	1	4	5	1	6	0	0	12	0	0	29
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	2
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	4	6	0	1	0	0	0	0	0	11
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6

Zdroj: Výkazy MŠMT, data ČSÚ

Ve výše uvedené tabulce je viditelná změna u počtu ZŠ – jen 1. stupeň a sloučených organizací. V roce 2010 došlo k ukončení činnosti ZŠ Příbram, Dlouhá 163 a ke sloučení ZŠ a MŠ Příbram IV, Pod Šachtami 335.

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Příbram	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2010/2011 až 2012/2013											
-Počet obcí	27	30	10	3	4	0	0	1	0	0	75
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	3	3	0	0	8	0	0	15
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet MŠ	3	2	6	1	5	0	0	12	0	0	29
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	4	5	0	1	0	0	0	0	0	10
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6

Zdroj: Výkazy MŠMT, data ČSÚ

Na území ORP Příbram se nachází 26 základních škol, které jsou tvořeny základními školami I. a II. stupně, základními školami I. stupně sloučené s mateřskou školou a základními školami I. a II. stupně sloučeny také s mateřskou školou. Dále se na základním školství podílejí dvě gymnázia, která mají svá sídla ve městě Příbram. Celkem na území ORP Příbram je 10 základních škol, které jsou provozovány s výjimkou minimálního počtu žáků.
Dále se na území ORP Příbram nachází celkem 40 mateřských škol s tím, že v roce 2014 bude tento počet rozšířen o jednu mateřskou školu ve městě Příbrami.

V ORP Příbram se nenachází žádné soukromé a církevní školské zařízení.

Tabulka č. 3.2: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Příbram

ORP Příbram Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem	53	40	24	4	1	2	1	3
Bezděkov pod Třemšínem	0	0	0	0	0	0	0	0
Bohostice	0	0	0	0	0	0	0	0
Bohutín	2	1	1	0	0	0	0	0
Bratkovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Brdy	0	0	0	0	0	0	0	0
Březnice (pou)	4	3	1	1	0	0	0	0
Buková u Příbramě	0	0	0	0	0	0	0	0
Bukovany	0	0	0	0	0	0	0	0
Cetyně	0	0	0	0	0	0	0	0
Čenkov	1	1	0	0	0	0	0	0
Dlouhá Lhota	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolní Hbity	1	1	1	0	0	0	0	0
Drahenice	0	0	0	0	0	0	0	0
Drahlín	1	1	0	0	0	0	0	0
Drásov	0	0	0	0	0	0	0	0
Dubenec	0	0	0	0	0	0	0	0
Dubno	0	0	0	0	0	0	0	0
Háje	0	0	0	0	0	0	0	0
Hluboš	1	1	1	0	0	0	0	0
Hlubyně	0	0	0	0	0	0	0	0
Horčápsko	0	0	0	0	0	0	0	0
Hudčice	0	0	0	0	0	0	0	0

ORP Příbram Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
Hvožďany	1	1	1	0	0	0	0	0
Chrást	0	0	0	0	0	0	0	0
Chraštice	1	1	1	0	0	0	0	0
Jablonná	0	0	0	0	0	0	0	0
Jince	1	1	1	0	0	0	0	0
Kamýk nad Vltavou	2	1	1	0	0	0	0	0
Kotenčice	0	0	0	0	0	0	0	0
Koupě	0	0	0	0	0	0	0	0
Kozárovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Křešín	0	0	0	0	0	0	0	0
Láz	1	1	0	0	0	0	0	0
Lazsko	0	0	0	0	0	0	0	0
Lešetice	0	0	0	0	0	0	0	0
Lhota u Příbramě	1	1	0	0	0	0	0	0
Milín	2	1	1	0	0	0	0	0
Modřovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Narysov	0	0	0	0	0	0	0	0
Nepomuk	0	0	0	0	0	0	0	0
Nestrašovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Občov	0	0	0	0	0	0	0	0
Obecnice	2	1	1	0	0	0	0	0
Obory	0	0	0	0	0	0	0	0
Ohrazenice	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostrov	0	0	0	0	0	0	0	0
Pečice	1	1	0	0	0	0	0	0
Pičín	1	1	1	0	0	0	0	0
Počaply	0	0	0	0	0	0	0	0
Podlesí	1	0	0	0	0	0	0	0
Příbram (orp, pou)	19	14	7	2	1	1	1	3
Radětice	0	0	0	0	0	0	0	0
Rožmitál pod Třemšínem (pou)	3	1	1	1	0	1	0	0
Sádek	0	0	0	0	0	0	0	0
Sedlice	0	0	0	0	0	0	0	0
Smolotely	0	0	0	0	0	0	0	0

ORP Příbram Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
Solenice	1	1	1	0	0	0	0	0
Starosedlský Hrádek	0	0	0	0	0	0	0	0
Suchodol	1	1	1	0	0	0	0	0
Svojšice	0	0	0	0	0	0	0	0
Těchařovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Tochovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Trhové Dušníky	0	0	0	0	0	0	0	0
Třebsko	1	1	0	0	0	0	0	0
Tušovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Věšín	1	1	1	0	0	0	0	0
Višňová	1	1	1	0	0	0	0	0
Volenice	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrančice	0	0	0	0	0	0	0	0
Vranovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Vševily	0	0	0	0	0	0	0	0
Vysoká u Příbramě	0	0	0	0	0	0	0	0
Zalužany	0	0	0	0	0	0	0	0
Zbenice	0	0	0	0	0	0	0	0
Zduchovice	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Rozmístění škol v ORP je podmíněno velikostí sídel: Nejvíce školských zařízení nalezneme v jádrové obci, tedy v Příbrami, naopak v obcích s nejmenším počtem obyvatel (do 199 obyvatel) se pouze v jednom případě nalézá mateřská škola.

Tabulka č. 3.3: Pracovníci ve školství ORP Příbram

typ školy, školského zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	237,182	178,647	58,535
základní školy	665,313	371,032	94,281
základní umělecké školy	63,142	56,759	6,383
gymnázia	4,148	4,023	0,125
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	18,015	16,498	1,517
školní družiny a kluby	57,291	57,291	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	148,412	0	148,412
celkem rok 2012/2013	1193,503	684,25	309,253

Zdroj: Výkazy MŠMT

2011/2012			
mateřské školy	234,583	175,517	59,066
základní školy	468,965	369,784	99,181
základní umělecké školy	61,865	55,516	6,349
gymnázia	5,306	5,066	0,24
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	16,133	14,53	1,603
školní družiny a kluby	53,709	53,709	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	155,916	00	155,916
celkem rok 2011/2012	996,477	674,122	322,355

Zdroj: Výkazy MŠMT

2010/2011			
mateřské školy	230,877	174,62	56,257
základní školy	471,741	363,869	107,872
základní umělecké školy	57,244	51,719	5,525
gymnázia	5,155	4,905	0,25
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	18,433	17,067	1,366
školní družiny a kluby	53,71	53,71	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	159,403	0	159,403
celkem rok 2010/2011	996,563	665,89	330,673

Zdroj: Výkazy MŠMT

2009/2010			
mateřské školy	224,702	167,754	56,948
základní školy	478,364	367,201	111,163
základní umělecké školy	54,954	49,587	5,367
gymnázia	5,073	4,905	0,168
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	18,049	16,649	1,4
školní družiny a kluby	54,672	54,672	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
zařízení školního stravování	164,034		164,034
celkem rok 2009/2010	999,848	660,768	339,08

Zdroj: Výkazy MŠMT

2008/2009			
mateřské školy	214,344	158,203	56,141
základní školy	477,498	366,031	111,467
základní umělecké školy	54,768	49,401	5,367
gymnázia	5,507	5,187	0,32
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	17,536	15,49	2,046
školní družiny a kluby	54,226	54,226	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
dětské domovy	0		
zařízení školního stravování	0	0	0
celkem rok 2008/2009	823,879	648,538	175,341

Zdroj: Výkazy MŠMT

2007/2008			
mateřské školy	203,97	150,847	53,123
základní školy	494,38	376,865	117,515
základní umělecké školy	53,722	48,536	5,186
gymnázia	5,529	5,209	0,32
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	16,253	13,777	2,476
školní družiny a kluby	53,64	53,64	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	159,981	0	159,981
celkem rok 2007/2008	987,475	648,874	338,601

Zdroj: Výkazy MŠMT

2006/2007			
mateřské školy	200,365	147,583	52,782
základní školy	500,02	386,691	113,329
základní umělecké školy	52,503	47,063	5,44
gymnázia	6,967	5,787	1,18
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	15,416	13,312	2,104
školní družiny a kluby	52,431	51,931	0,5
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	161,253	0	161,253
celkem rok 2006/2007	988,955	652,367	336,588

Zdroj: Výkazy MŠMT

2005/2006			
mateřské školy	198,168	145,07	53,098
základní školy	513,167	398,06	115,107
základní umělecké školy	51,128	45,663	5,465
gymnázia	5,664	4,761	0,903
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	13,248	11	2,248
školní družiny a kluby	51,794	51,794	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	164,63	0	164,63
celkem rok 2005/2006	997,799	656,348	341,451

Zdroj: Výkazy MŠMT

Graf č. 3.1: Přehled pracovníků v MŠ a ZŠ v letech 2005 - 2013

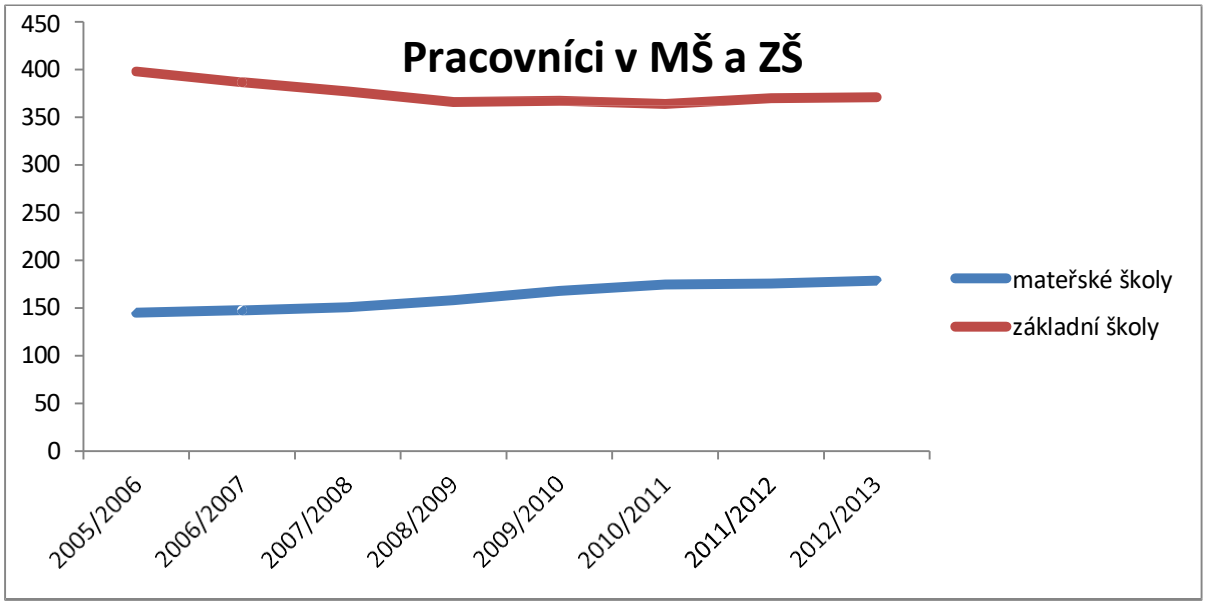

Počet pracovníků v mateřských školách je na stejné úrovni v průběhu sledovaného období. V roce 2014 bude otevřená nová mateřská škola Příbrami, a tím dojde k nárůstu pracovníků i v této skupině. Ve sledovaném období nebyl zaznamenán vzestup ani prudký pokles pedagogických pracovníků v základních školách na území ORP Příbram.

b. Základní školy (mající 1. a současně také 2. stupeň)

Tabulka č. 3.4: Počet ZŠ za ORP Příbram

Za ORP Příbram	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	25	18	7
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	26	19	7

Zdroj: Český statistický úřad, MěÚ Příbram

2011/2012			
obec	25	18	7
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	26	19	7

Zdroj: Výkazy MŠMT, MěÚ Příbram

V roce 2012 došlo ke změně počtu základních škol. Jedná se o základní školu Pod Šachtami v Příbrami. Základní škola Pod Šachtami, Příbram zřizovaná krajem byla sloučena pod jeden subjekt.

2010/2011			
obec	25	18	7
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	26	19	7

Zdroj: Český statistický úřad, MěÚ Příbram

2009/2010			
obec	24	17	7
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	25	18	7

Zdroj: Výkazy MŠMT, MěÚ Příbram

2008/2009			
obec	24	17	7
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	25	18	7

Zdroj: Český statistický úřad, MěÚ Příbram

2007/2008			
obec	24	17	7
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	25	18	7

Zdroj: Český statistický úřad, MěÚ Příbram

2006/2007			
obec	24	17	7
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	25	18	7

Zdroj: Český statistický úřad, MěÚ Příbram

2005/2006			
obec	24	17	7
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	25	18	7

Zdroj: Výkazy MŠMT, MěÚ Příbram

Takřka výhradním zřizovatelem základních škol v ORP jsou obce. Pouze v jednom případu je zřizovatelem kraj.

c. Základní školy (mající jen 1. stupeň)

Tabulka č. 3.5: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Příbram

ORP Příbram Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
celkem škol	7	0	4	2	1	0	0
Hluboš	1	0	0	0	0	0	0
Pičín	1	0	0	0	0	0	0
Solenice	1	0	1	0	0	0	0
Suchodol	1	0	1	0	0	0	0
Tochovice	1	0	0	1	0	0	0
Věšín	1	0	1	0	0	0	0
Višňová	1	0	0	1	0	0	0

Zdroj: Webové stránky škol, MěÚ Příbram

Z celkového počtu 25 je 7 škol malotřídních, z toho 4 dvoutřídní a tři vícetřídní.

Tabulka č. 3.6: ZŠ zřizované v ORP Příbram

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag.	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	26	16	262	20	5570	371,03	15,01	21,26	214,23
2011/2012	26	16	261	20	5317	369,78	14,38	20,37	204,50
2010/2011	26	16	260	23	5296	363,87	14,55	20,37	203,69
2009/2010	25	15	257	23	5416	367,20	14,75	21,07	208,31
2008/2009	25	15	253	23	5544	366,03	15,15	21,91	213,23
2007/2008	25	15	261	22	5717	376,87	15,17	21,90	219,88
2006/2007	25	15	266	23	5953	386,69	15,39	22,38	228,96
2005/2006	25	15	271	22	6245	398,06	15,69	23,04	240,19

Zdroj: Výkazy MŠMT

Nejen počet základních škol, ale i počty školních tříd, včetně tříd speciálních, zůstávají stabilní. Rovněž počty žáků doznávají jen minimálních změn. Údaje o počtu dětí ve třídách i na jednoho pedagoga tak zůstávají dlouhodobě příznivé

Základní škola Pod Šachtami je zřizovaná Středočeským krajem. Ostatní školy jsou zřizované obcemi: Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Březnice, Obecnice, Bohutín, Milín, Dolní Hbity, Kamýk nad Vltavou, Jince, Věšín, Suchodol, Pičín, Višňová, Tochovice.

Průměrný počet dětí na třídu je vypočten z počtu běžných tříd na škole. Na území ORP Příbram se nachází 10 základních škol, které žádají o výjimku z nejnižšího počtu žáků ve třídě.

Na území ORP Příbram se nenachází soukromé a ani církevní školské zařízení, z toho důvodu se nevykazují počty tříd a ani počty žáků.

Tabulka. č. 3.7: Součásti základních škol a školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Příbram

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Celkem	26	26	11	26	26	0
Bezděkov pod Třemšínem	0	0	0	0	0	0
Bohostice	0	0	0	0	0	0
Bohutín	1	1	0	1	1	0
Bratkovice	0	0	0	0	0	0
Brdy	0	0	0	0	0	0
Březnice (pou)	2	2	0	2	2	0
Buková u Příbramě	0	0	0	0	0	0
Bukovany	0	0	0	0	0	0
Cetyně	0	0	0	0	0	0
Čenkov	0	0	0	0	0	0
Dlouhá Lhota	0	0	0	0	0	0
Dolní Hbity	1	1	1	1	1	0
Drahenice	0	0	0	0	0	0
Drahlín	0	0	0	0	0	0
Drásov	0	0	0	0	0	0
Dubenec	0	0	0	0	0	0
Dubno	0	0	0	0	0	0
Háje	0	0	0	0	0	0
Hluboš	1	1	0	1	1	0
Hlubyně	0	0	0	0	0	0
Horčápsko	0	0	0	0	0	0
Hudčice	0	0	0	0	0	0
Hvožďany	1	1	1	1	1	0
Chrást	0	0	0	0	0	0
Chraštice	1	1	1	1	1	
Jablonná	0	0	0	0	0	0
Jince	1	1	1	1	1	0
Kamýk nad Vltavou	1	1	1	1	1	0
Kotenčice	0	0	0	0	0	0
Koupě	0	0	0	0	0	0
Kozárovice	0	0	0	0	0	0
Křešín	0	0	0	0	0	0
Láz	0	0	0	0	0	0
Lazsko	0	0	0	0	0	0
Lešetice	0	0	0	0	0	0
Lhota u Příbramě	0	0	0	0	0	0
Milín	1	1	0	1	1	0
Modřovice	0	0	0	0	0	0

Název obce	počet základních	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Narysov	0	0	0	0	0	0
Nepomuk	0	0	0	0	0	0
Nestrašovice	0	0	0	0	0	0
Občov	0	0	0	0	0	0
Obecnice	1	1	1	1	1	0
Obory	0	0	0	0	0	0
Ohrazenice	0	0	0	0	0	0
Ostrov	0	0	0	0	0	0
Pečice	0	0	0	0	0	0
Pičín	1	1	1	1	1	0
Počaply	0	0	0	0	0	0
Podlesí	0	0	0	0	0	0
Příbram (orp, pou)	8	8	0	8	8	0
Radětice	0	0	0	0	0	0
Rožmitál pod Třemšínem	2	2	0	2	2	0
Sádek	0	0	0	0	0	0
Sedlice	0	0	0	0	0	0
Smolotely	0	0	0	0	0	0
Solenice	0	0	0	0	0	0
Starosedlský Hrádek	0	0	0	0	0	0
Suchodol	1	1	1	1	1	0
Svojšice	0	0	0	0	0	0
Těchařovice	0	0	0	0	0	0
Tochovice	1	1	1	1	1	0
Trhové Dušníky	0	0	0	0	0	0
Třebsko	0	0	0	0	0	0
Tušovice	0	0	0	0	0	0
Věšín	1	1	1	1	1	0
Višňová	1	1	1	1	1	0
Volenice	0	0	0	0	0	0
Vrančice	0	0	0	0	0	0
Vranovice	0	0	0	0	0	0
Vševily	0	0	0	0	0	0
Vysoká u Příbramě	0	0	0	0	0	0
Zalužany	0	0	0	0	0	0
Zbenice	0	0	0	0	0	0
Zduchovice	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Ve všech základních školách v ORP fungují rovněž školní družiny a školní jídelny, v 11 případech je součástí školy i mateřská škola.

Tabulka č. 3.8: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP Příbram

ORP Příbram Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Celkem	25	283	5570	214,2307692	19,6819788
Bezděkov pod Třemšínem	0	0	0	0	0
Bohostice	0	0	0	0	0
Bohutín	1	10	178	178	17,8
Bratkovice	0	0	0	0	0
Brdy	0	0	0	0	0
Březnice (pou)	1	19	435	435	22,89473684
Buková u Příbramě	0	0	0	0	0
Bukovany	0	0	0	0	0
Cetyně	0	0	0	0	0
Čenkov	0	0	0	0	0
Dlouhá Lhota	0	0	0	0	0
Dolní Hbity	1	7	99	99	14,14285714
Drahenice	0	0	0	0	0
Drahlín	0	0	0	0	0
Drásov	0	0	0	0	0
Dubenec	0	0	0	0	0
Dubno	0	0	0	0	0
Háje	0	0	0	0	0
Hluboš	1	2	25	25	12,5
Hlubyně	0	0	0	0	0
Horčápsko	0	0	0	0	0
Hudčice	0	0	0	0	0
Hvožďany	1	7	78	78	11,14285714
Chrást	0	0	0	0	0
Chraštice	1	7	110	110	15,71428571
Jablonná	0	0	0	0	0
Jince	1	12	249	249	20,75
Kamýk nad Vltavou	1	10	102	102	10,2
Kotenčice	0	0	0	0	0
Koupě	0	0	0	0	0
Kozárovice	0	0	0	0	0
Křešín	0	0	0	0	0
Láz	0	0	0	0	0

ORP Příbram Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Lazsko	0	0	0	0	0
Lešetice	0	0	0	0	0
Lhota u Příbramě	0	0	0	0	0
Milín	1	11	223	223	20,27272727
Modřovice	0	0	0	0	0
Narysov	0	0	0	0	0
Nepomuk	0	0	0	0	0
Nestrašovice	0	0	0	0	0
Občov	0	0	0	0	0
Obecnice	1	9	182	182	20,22222222
Obory	0	0	0	0	0
Ohrazenice	0	0	0	0	0
Ostrov	0	0	0	0	0
Pečice	0	0	0	0	0
Pičín	1	2	36	36	18
Počaply	0	0	0	0	0
Podlesí	0	0	0	0	0
Příbram (orp, pou)	7	152	3270	408,75	21,51315789
Radětice	0	0	0	0	0
Rožmitál pod Třemšínem (pou)	2	24	437	218,5	18,20833333
Sádek	0	0	0	0	0
Sedlice	0	0	0	0	0
Smolotely	0	0		0	0
Solenice	1	1	13	13	13
Starosedlský Hrádek	0	0	0	0	0
Suchodol	1	2	26	26	13
Svojšice	0	0	0	0	0
Těchařovice	0	0	0	0	0
Tochovice	1	3	46	46	15,33333333
Trhové Dušníky	0	0	0	0	0
Třebsko	0	0	0	0	0
Tušovice	0	0	0	0	0
Věšín	1	2	17	17	8,5
Višňová	1	3	44	44	14,66666667
Volenice	0	0	0	0	0
Vrančice	0	0	0	0	0
Vranovice	0	0	0	0	0

ORP Příbram Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Vševily	0	0	0	0	0
Vysoká u Příbramě	0	0	0	0	0
Zalužany	0	0	0	0	0
Zbenice	0	0	0	0	0
Zduchovice	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Z výše uvedené tabulky vyplývá především příznivý průměr počtu žáků ve školní třídě pod 20 žáků.

Tabulka č. 3.9: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Příbram

ORP Příbram Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	26	19	7
Bezděkov pod Třemšínem	0	0	0
Bohostice	0	0	0
Bohutín	1	1	0
Bratkovice	0	0	0
Brdy	0	0	0
Březnice (pou)	1	1	0
Buková u Příbramě	0	0	0
Bukovany	0	0	0
Cetyně	0	0	0
Čenkov	0	0	0
Dlouhá Lhota	0	0	0
Dolní Hbity	1	1	0
Drahenice	0	0	0
Drahlín	0	0	0
Drásov	0	0	0
Dubenec	0	0	0
Dubno	0	0	0
Háje	0	0	0
Hluboš	1	0	1
Hlubyně	0	0	0
Horčápsko	0	0	0
Hudčice	0	0	0
Hvožďany	1	1	0
Chrást	0	0	0
Chraštice	1	1	0

ORP Příbram Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
Jablonná	0	0	0
Jince	1	1	0
Kamýk nad Vltavou	1	1	0
Kotenčice	0	0	0
Koupě	0	0	0
Kozárovice	0	0	0
Křešín	0	0	0
Láz	0	0	0
Lazsko	0	0	0
Lešetice	0	0	0
Lhota u Příbramě	0	0	0
Milín	1	1	0
Modřovice	0	0	0
Narysov	0	0	0
Nepomuk	0	0	0
Nestrašovice	0	0	0
Občov	0	0	0
Obecnice	1	1	0
Obory	0	0	0
Ohrazenice	0	0	0
Ostrov	0	0	0
Pečice	0	0	0
Pičín	1	0	1
Počaply	0	0	0
Podlesí	0	0	0
Příbram (orp, pou)	8	8	0
Radětice	0	0	0
Rožmitál pod Třemšínem (pou)	2	2	0
Sádek	0	0	0
Sedlice	0	0	0
Smolotely	0	0	0
Solenice	1	0	1
Starosedlský Hrádek	0	0	0
Suchodol	1	0	1
Svojšice	0	0	0
Těchařovice	0	0	0
Tochovice	1	0	1
Trhové Dušníky	0	0	0
Třebsko	0	0	0

ORP Příbram Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
Tušovice	0	0	0
Věšín	1	0	1
Višňová	1	0	1
Volenice	0	0	0
Vrančice	0	0	0
Vranovice	0	0	0
Vševily	0	0	0
Vysoká u Příbramě	0	0	0
Zalužany	0	0	0
Zbenice	0	0	0
Zduchovice	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 3.10: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Příbram

ORP Příbram		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	celkem	z toho ženy
celkem učitelé		605	364,4	314,8
v tom vyučující	na 1. stupni	0	172,1	165,4
	na 2. stupni	0	192,3	149,4

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka odráží vcelku věrně situaci v českém základním školství, které je výrazně feminizované, což platí ještě výrazněji na prvém stupni.

Tabulka č. 3.11: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Příbram

ORP Příbram		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	9	8	4,8	4,5
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	1	1	1	1
psychologové		1	1	1	1
speciální pedagogové		2	2	0,6	0,6
výchovní poradci		19	16	19	16

Zdroj: Výkazy MŠMT

Na školách celého ORP je celkem 19 výchovných poradců, jejichž počet je vcelku uspokojivý, 9 asistentů, ale pouze 2 speciální pedagogové a jeden psycholog.

Tabulka č. 3.12: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Příbram

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	26	5570	550,2	10,12359142
2011/2012	26	5370	555	9,675675676
2010/2011	25	5368	551,9	9,72639971
2009/2010	25	5293	547,2	9,672880117
2008/2009	25	5426	540,6	10,03699593
2007/2008	25	5614	535,6	10,48170276
2006/2007	25	5853	556,1	10,52508542
2005/2006	25	6134	543,4	11,2881855

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 3. 13: Počet absolventů ZŠ v ORP Příbram

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v tom	v 1. – 5. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	v 6. ročníku	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. ročníku	4	0	5	0	0	0	3	0	5	0	3	0	3	0	0	0
	v 8. ročníku	18	0	18	0	22	0	14	0	25	0	14	1	13	0	18	2
	v 9. ročníku	718	12	766	7	719	11	690	8	650	7	550	14	506	0	543	4
	v 10. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ																	
v tom	z 5. ročníku	23	0	33	0	31	0	31	0	32	0	30	0	29	0	24	0
	ze 7. ročníku	33	0	24	0	23	0	23	0	25	0	21	0	17	0	12	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		31	0	4	0	3	0	1	0	4	0	3	0	0	0	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

V předešlé tabulce je patrně nejzajímavější úbytek žáků, kteří ukončují školní docházku předčasně a rovněž pokles počtu žáků, kteří přecházejí na víceletá gymnázia

Tabulka č. 3.14: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP Příbram

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	2	1	1	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
základní škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola praktická	0	0	0	0	0
základní škola speciální	3	1	2	0	0
přípravný stupeň základní školy speciální	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

V ORP Příbram jsou celkem tři základní školy, které nabízejí vzdělání i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Příbram IV, Pod Šachtami 335, která je zřízena Středočeským krajem. Další školou je Speciální základní škola v Rožmitále pod Třemšínem, jejímž zřizovatelem je město Rožmitál pod Třemšínem. Základní škola v Kamýku nad Vltavou poskytuje vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami ve třech speciálních třídách.

Tabulka č. 3.15: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP Příbram

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žákůve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,9	0,36	
- jinými subjekty	7,91	8,33	ZŠ Pod Šachtami, Příbram
Průměrný počet žáků celkem	19,4		
2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,67	0,36	
- jinými subjekty	8	8,42	ZŠ Pod Šachtami, Příbram
Průměrný počet žáků celkem	19,17		
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,88	0,38	
- jinými subjekty	7,13	7,5	ZŠ Pod Šachtami, Příbram
Průměrný počet žáků celkem	19,21		
2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,89	0,38	
- jinými subjekty	8,13	8,6	ZŠ Pod Šachtami, Příbram
Průměrný počet žáků celkem	19,27		
2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,47	0,37	
- jinými subjekty	8,13	8,5	ZŠ Pod Šachtami, Příbram
Průměrný počet žáků celkem	19,81		

2007/2008			
Průměrný počet žákůve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,63	0,39	
- jinými subjekty	9,14	9,62	ZŠ Pod Šachtami, Příbram
Průměrný počet žáků celkem	20,07		

2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,97	0,35	
- jinými subjekty	8,13	8,6	ZŠ Pod Šachtami, Příbram
Průměrný počet žáků celkem	20,32		

2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,75	0,35	
- jinými subjekty	8,2	8,63	ZŠ Pod Šachtami, Příbram
Průměrný počet žáků celkem	21,06		

Zdroj: Výkazy MŠMT

Průměrný počet žáků ve třídě v průběhu posledních osmi let jen velmi nepatrně poklesl a udržuje se v současně době mírně pod 20 žáky na školní třídu.

Tabulka č. 3.16: Popis ZŠ v ORP Příbram za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Celkem za SO ORP		8545	5570	2975
ZŠ Bohutín 37	Bohutín	225	161	64
ZŠ Rožmitálská 419	Březnice	700	437	263
ZŠ Dolní Hbity 44	Dolní Hbity	180	112	68
ZŠ Hvožďany 2	Hvožďany	150	78	72
ZŠ Chraštice 44	Březnice	250	110	140
ZŠ Kamýk nad Vltavou 141	Kamýk n. Vltavou	250	116	134
ZŠ Školní 247	Milín	365	211	154
ZŠ Obecnice	Obecnice 255	250	184	66
ZŠ Komenského 543	Rožmitál p. Tř.	600	404	196
ZŠ Pičín 43	Pičín	70	33	37
ZŠ Solenice 59	Kamýk n. Vltavou	50	15	35
ZŠ Tochovice 76	Tochovice	50	47	3
ZŠ Višňová 35	Višňová	100	47	53
ZŠ Hluboš 116	Hluboš	60	27	33

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
ZŠ Suchodol 39	Příbram	32	29	3
ZŠ Věšín 14	Věšín	50	16	34
ZŠ Jince	Jince	400	244	156
ZŠ Komenského 622	Rožmitál p. Tř.	70	34	36
ZŠ Pod Šachtami 335	Příbram IV	208	95	113
ZŠ Balbínova 328	Příbram II	600	521	79
ZŠ Prokopská 337	Příbram VI	550	422	128
ZŠ Jiráskovy sady 273	Příbram II	650	495	155
ZŠ 28. října	Příbram VII	800	596	204
ZŠ Bří. Čapků 279	Příbram VII	660	263	397
ZŠ Školní 75	Příbram VIII	1000	712	288
ZŠ Hornická 327	Příbram II	225	161	64

Zdroj: Výkazy MŠMT, webové stránky škol

Na území ORP Příbram je dostačující kapacita volných míst pro základní vzdělávání s výhledem na další období. Prakticky ve všech školách existují volné kapacity, v některých dokonce přesahují počty žáků navštěvující školu.

Tabulka č. 3.17: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP Příbram

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 09. 2013	8545	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 09. 2018	0	----	----
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30.09 2023	0	----	----
Počet žáků k 30.09 2013	5570	2975	53,4%
Předpoklad ke konci roku 2018	5900	2645	44,8%
Předpoklad ke konci roku 2023	6100	2445	40,1%

Zdroj: Výkazy MŠMT

V ORP Příbram je dostačující kapacita ve školských zařízeních.

d. Předškolní vzdělávání – mateřské školy

Tabulka č. 3.18: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Příbram

Zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	39	2525	105	2525	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	40	2525	105	2525	0	0
2011/2012						
obec	39	2433	101	2433	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	40	2433	101	2433	0	0
2010/2011						
obec	39	2379	97	2379	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	40	2379	97	2379	0	0
2009/2010						
obec	39	2316	95	2316	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	40	2316	95	2316	0	0
2008/2009						
obec	39	2285	94	2285	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	40	2285	94	2285	0	0

2007/2008						
obec	39	2061	87	2061	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	40	2061	87	2061	0	0
2006/2007						
obec	39	2024	88	2024	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	40	2024	88	2024	0	0
2005/2006						
obec	39	1955	84	1955	0	0
kraj	1	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	40	1955	84	1955	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Po dobu osmi let se v území ORP Příbram nachází celkem 40 mateřských škol, z nichž 39 je zřízeno obcemi. V tabulce uvádíme mateřskou školu zřizovanou krajem, která se nachází v obci Bukovany a je odloučeným pracovištěm: ZŠ a MŠ při Dětské Odborné léčebně Bukovany 1. Odloučené pracoviště spadá pod Odborné učiliště, Praktickou školu, Základní školu a Mateřskou školu Příbram IV, Pod Šachtami 335.

Graf č. 3.2: Počty dětí mateřských škol v ORP Příbram dle zřizovatele

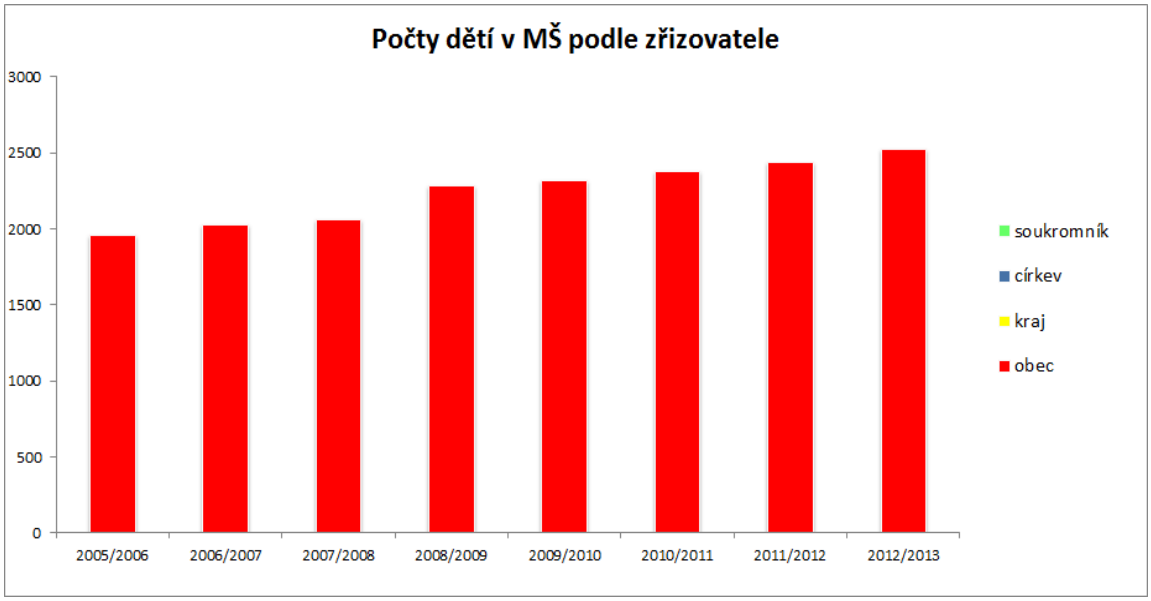

Na území ORP Příbram se nenachází žádné soukromé ani církevní mateřské školy.
Kapacita mateřských škol v území ORP Příbram je dostačující i s ohledem na zvyšující se počet dětí tak, jak ukazuje výše uvedených graf. V roce 2012/2013 byl počet dětí v mateřských školách 2 525. V letošním roce 2014 bude otevřena nová mateřská škola v městě Příbram pro cca 36 dětí.

Tabulka č. 3.19: Mateřské školy v ORP Příbram

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	40	29	105	2525	178,647	14,13401878	24,04761905	63,125
2011/2012	40	29	101	2433	175,517	13,86190511	24,08910891	60,825
2010/2011	40	29	97	2379	174,62	13,62386897	24,5257732	59,475
2009/2010	40	30	95	2316	167,754	13,80593011	24,37894737	57,9
2008/2009	40	30	94	2285	158,203	14,4434682	24,30851064	57,125
2007/2008	40	30	87	2061	150,844	13,66312217	23,68965517	51,525
2006/2007	40	30	88	2024	147,583	13,71431669	23	50,6
2005/2006	40	30	84	1955	145,079	13,47541684	23,27380952	48,875

Zdroj: Výkazy MŠMT

Navzdory narůstajícímu počtu dětí, které navštěvují mateřské školy, zůstává jejich počet ve třídě téměř stejný, podobně jako počet dětí na jednoho pedagoga, což je podmíněno mírným nárůstem počtu pedagogů.

Tabulka č. 3. 20: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP Příbram

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	178,5	13,9	8%
2011/2012	176,4	18,5	10%
2010/2011	142,6	14,4	10%
2009/2010	162,1	12,4	8%
2008/2009	157,5	5,3	3%
2007/2008	149,2	9,7	7%
2006/2007	146,8	5,6	4%
2005/2006	145,4	5	3%

Zdroj: Výkazy MŠMT

K tabulce č. 3. 20 dokládáme ještě údaj za školní rok 2013/2014, kde přepočtení pedagogové celkem 189,4 z toho nekvalifikované 13,4 tj. 7%.

V tabulce zaznamenáváme pokles nekvalifikovaných pedagogických pracovníků i v mateřských školách.

Tabulka č. 3.21 Popis mateřských škol v ORP Příbram ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet	Volná	Popis
Celkem		2654	2525	129	
1. MŠ Březnice, 9. května 510	Březnice	56	56	0	
MŠ Milín, Sokolská 320	Milín	90	78	12	
MŠ Bratří Čapků 278	Příbram VII	96	96	0	MŠ Bří. Čapků
MŠ Vranovice	Vranovice 101	37	37	0	
MŠ Čenkov	Čenkov 69	28	24	4	
MŠ a ZŠ Hvožďany	Hvožďany 54	27	27	0	
MŠ Kličkova Vila, Ondrákova 280	Příbram II	50	50	0	
MŠ Bratří Čapků 235	Příbram VII	100	100	0	
MŠ Sluníčko Lhota u Příbramě	Lhota u	28	27	1	
MŠ Láz 7	Bohutín	27	27	0	
MŠ a ZŠ Suchodol 39	Příbram	32	32	0	
MŠ Podlesí	Podlesí 257	40	40	0	
MŠ Drahlín 92	Příbram	24	23	1	
MŠ V Zahradě, Jungmannova 416	Příbram III	50	50	0	
MŠ a ZŠ Tochovice	Tochovice 165	55	46	9	
MŠ Bohutín, Vysoká Pec 141	Bohutín	45	45	0	
MZŠ Obecnice 331	Obecnice	48	43	5	
MŠ Rybička, Fibichova 272	Příbram II	39	39	0	
MŠ, Komenského 564	Rožmitál pod	186	151	35	
MŠ a ZŠ Višňová	Višňová 154	50	50	0	
MŠ Příbram, Jana Drdy 496	Příbram VII	106	100	6	J.Drdy +
MŠ Příbram, Žežická 193	Příbram VII	106	106	0	
MŠ. 28. října 55	Příbram VII.	85	84	1	
MŠ Klubíčko, Okružní 200	Příbram VII	80	79	1	
Alternativní MŠ, Školní 143	Příbram VIII	40	40	0	Školní 143 a
MŠ a ZŠ Věšín	Věšín 14	10	10	0	Věšín 14 a 54
MŠ a ZŠ Věšín	Věšín 54	25	24	1	
MŠ a ZŠ Dolní Hbity	Dolní Hbity 66	45	45	0	
MŠ a ZŠ Jince, Slunečná 358	Jince	120	102	18	
MŠ Pečice 83	Milín	25	22	3	
MŠ Pohádka, Hradební 66	Příbram I	105	105	0	
MŠ, Školní 131	Příbram VIII	110	108	2	MŠ Školní 131
MŠ a ZŠ, Solenice 37	Kamýk nad	20	15	5	
MŠ Perníkova chaloupka,	Příbram VII	84	84	0	
MŠ a ŠJ Bubovice 26	Březnice	25	22	3	
2. MŠ Březnice, Obránců míru 467	Březnice	73	73	0	
MŠ a ZŠ Hluboš	Hluboš 116	40	35	5	
MŠ a ZŠ Pičín	Pičín 23	41	41	0	
MŠ Jungmannova 91	Příbram III	110	110	0	

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet	Volná	Popis
MŠ Školní 130	Příbram VIII	110	100	10	
MŠ a ZŠ Chraštice 44	Březnice	56	49	7	
MŠ Třebsko 4	Rožmitál pod	36	36	0	
MŠ Kamýk nad Vltavou	Kamýk nad	56	56	0	
MŠ pod Svatou Horou, Nám. Dr.	Příbram II	38	38	0	

Zdroj: Výkazy MŠMT

V ORP Příbram žádná z evidovaných MŠ nepřekračuje v počtu dětí kapacitu svého zařízení. Oproti základním školám je kapacita mateřských škol v ORP Příbram podstatně více využita.

Tabulka č. 3.22: Očekávaný vývoj počtu dětí v mateřských školách v ORP Příbram

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	**Počet**	**Volná místa (kapacita – počet dětí)**	**Počet dětí / kapacita v %**
Kapacita všech MŠ k 30.9 2013	2654	0	0
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9 2018	2690	0	0
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9 2023	0	0	0
Počet dětí v MŠ k 30.9 2013	2525	129	95%
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	2565	125	95%
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

e. Předškolní vzdělávání – zařízení jeslového typu

Tabulka ukazuje naplněnost MŠ v ORP Příbram - 95%.(zbývá kapacita 5%). Dle informací z MěÚ Příbram v roce 2014 bude zřízena další MŠ - náměstí Dr. J. Theurera s kapacitou 36 míst.

Tabulka č. 3.23: Zařízení jeslového typu v ORP Příbram

Obec	**Instituce**	**Rozsah věku dětí**		**Kapacita**	**volných míst (k 31. 12. 2013)**
		od (v měsících)	**do (v měsících)**		
Celkem				50	0
Příbram	Městské zažízení jeslového typu	6,5 měsíce	do 4 let	50	0

Zdroj: Městský úřad Příbram, vlastní šetření

Pozn.: Městské jesle a rehabilitační stacionář Příbram, Bří Čapků 277, Příbram. Data získána na základě telefonického rozhovoru s ředitelkou Mgr. Šnypsovou.

Na teritoriu ORP Příbram funguje jediné zařízení jeslového typu, a to v Příbrami, jeho kapacita je plně využita, k dispozici není žádné místo pro další zájemce.

f. Ostatní školská a předškolní zařízení zřizovaná obcemi

Tabulka č. 3.24: Školní družiny a školní kluby v ORP Příbram

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	0	0	0	0
obcemi	30	2192	450	2642
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	30	2192	450	2642
2011/2012				
krajem	0	0	0	0
obcemi	31	2116	456	2572
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	31	2116	456	2572
2010/2011				
krajem	0	0	0	0
obcemi	30	2011	427	2438
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	30	2011	427	2438
2009/2010				
krajem	0	0	0	0
obcemi	30	1915	437	2352
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	30	1915	437	2352
2008/2009				
krajem	0	0	0	0
obcemi	31	1804	458	2262
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	31	1804	458	2262
2007/2008				
krajem	0	0	0	0
obcemi	31	1865	421	2286
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	31	1865	421	2286

2006/2007				
krajem	0	0	0	0
obcemi	30	1792	448	2240
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	30	1792	448	2240

2005/2006				
krajem	0	0	0	0
obcemi	27	1727	26	1753
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	27	1727	26	1753

Zdroj: Výkazy MŠMT

Počet Školních družin resp. školních klubů přesahuje celkový počet škol. Obě formy jsou poměrně využívány, navštěvuje je téměř polovina všech žáků. V průběhu posledních osmi let se počet žáků v družinách resp. klubech zvyšuje.

Tabulka č. 3.25: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP Příbram

ŠK a ŠD zřizované	**vychovatelé**			**ostatní pedagogičtí pracovníci**		
	interní		**externí**	**interní**		**externí**
	fyzický stav	**z toho ženy**	**fyzický stav**	**fyzický stav**	**z toho ženy**	**fyzický stav**
krajem	0	0	0	0	0	0
obcemi	115	109	0	9	8	1
církví	0	0	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0	0	0
celkem	115	109	0	9	8	1

Zdroj: Výkazy MŠMT

Mezi pedagogickými pracovníky ve školních družinách převažují vychovatelé, a mezi nimi výrazně ženy oproti mužům.

Tabulka č. 3.26: ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP Příbram

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	4	0
Březnice (pou)	0	1	0
Příbram (orp, pou)	0	2	0
Rožmitál pod Třemšínem (pou)	0	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Základní umělecké školy se nachází ve městech území ORP Příbram. Tato skutečnost přináší zvýšené náklady na dopravu žáků ze vzdálenějších míst ORP Příbram. Vzdělanost žáků v uměleckých předmětech může být ovlivněna i touto situací.

Tabulka č. 3.27: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP Příbram

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	83	59,1
Březnice	10	7,3
Příbram (orp, pou)	40	27,2
Rožmitál pod Třemšínem (pou)	33	24,6

Zdroj: Výkazy MŠMT

Ve čtyřech ZUŠ pracuje poměrně velký počet pedagogických pracovníků – celkem 83.

Tabulka č. 3.28: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP Příbram

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	1	0	0
Příbram (orp, pou)	1	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Jediným střediskem volného času je Dům dětí a mládeže ve městě Příbram, jehož zřizovatelem je Krajský úřad Středočeského kraje.

Tabulka č. 3.29: SVČ zřizované obcemi v ORP Příbram

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
celkem	46	0	0	0	545
Příbram (orp, pou)	46	0	0	0	545

Zdroj: Výkazy MŠMT

Vzhledem k tomu, že existuje jen jediné středisko volného času na území ORP Příbram je nabízen široký počet zájmových kroužků, které jsou plně využity.

Tabulka č. 3.30: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Příbram

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	23,1	6	5,1	12	40,8	21	2,8	17
Příbram (orp, pou)	23,1	6	5,1	12	40,8	21	2,8	17

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 3.31: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Příbram

Název obce	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	53	8909	2440	5091	13887
Bezděkov pod Třemšínem	0	0	0	0	0
Bohostice	0	0	0	0	0
Bohutín	1	205	45	138	240
Bratkovice	0	0	0	0	0
Brdy	0	0	0	0	0
Březnice (pou)	1	672	154	390	1101
Buková u Příbramě	0	0	0	0	0
Bukovany	0	0	0	0	0
Cetyně	0	0	0	0	0
Čenkov	1	32	28		50
Dlouhá Lhota	0	0	0	0	0
Dolní Hbity	1	126	45	91	238

Název obce	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
Drahenice	0	0	0	0	0
Drahlín	1	25	21		50
Drásov	0	0	0	0	0
Dubenec	0	0	0	0	0
Dubno	0	0	0	0	0
Háje	0	0	0	0	0
Hluboš	1	67	34	25	90
Hlubyně	0	0	0	0	0
Horčápsko	0	0	0	0	0
Hudčice	0	0	0	0	0
Hvožďany	1	104	27	58	140
Chrást	0	0	0	0	0
Chraštice	1	177	46	107	300
Jablonná	0	0	0	0	0
Jince	1	334	94	205	400
Kamýk nad Vltavou	1	235	56	105	450
Kotenčice	0	0	0	0	0
Koupě	0	0	0	0	0
Kozárovice	0	0	0	0	0
Křešín	0	0	0	0	0
Láz	1	31	27		30
Lazsko	0	0	0	0	0
Lešetice	0	0	0	0	0
Lhota u Příbramě	1	34	26		150
Milín	1	331	76	202	520
Modřovice	0	0	0	0	0
Narysov	0	0	0	0	0
Nepomuk	0	0	0	0	0
Nestrašovice	0	0	0	0	0
Občov	0	0	0	0	0
Obecnice	1	276	43	181	300
Obory	0	0	0	0	0
Ohrazenice	0	0	0	0	0
Ostrov	0	0	0	0	0
Pečice	1	28	24		35
Pičín	1	78	39	36	70
Počaply	0	0	0	0	0
Podlesí	1	70	40	0	75

Název obce	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
Příbram (orp, pou)	28	4564	1264	2738	8238
Radětice	0	0	0	0	0
Rožmitál pod Třemšínem (pou)	2	1062	161	687	946
Sádek	0	0	0	0	0
Sedlice	0	0	0	0	0
Smolotely	0	0	0	0	0
Solenice	0	0	0	0	0
Starosedlský Hrádek	0	0	0	0	0
Suchodol	1	65	32	23	50
Svojšice	0	0	0	0	0
Těchařovice	0	0	0	0	0
Tochovice	1	104	46	46	116
Trhové Dušníky	0	0	0	0	0
Třebsko	1	41	36	0	42
Tušovice	0	0	0	0	0
Věšín	1	99	34	15	60
Višňová	1	107	50	44	110
Volenice	0	0	0	0	0
Vrančice	0	0	0	0	0
Vranovice	1	42	37	0	86
Vševily	0	0	0	0	0
Vysoká u Příbramě	0	0	0	0	0
Zalužany	0	0	0	0	0
Zbenice	0	0	0	0	0
Zduchovice	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

V ORP Příbram je 50 stravovacích zařízení. Některé školní jídelny mají ještě volné stravovací kapacity. Školní jídelny a výdejny poskytují své služby také ostatním strávníkům.

Tabulka č. 3.32: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP Příbram

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	0	0
obcemi	214	179,9
církví	0	0
soukromé	0	0

Zdroj: MěÚ Příbram

Tabulka č. 3.33: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v Kč

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	64422870	74162380	80455820	82438830	84494040	88003740	90988660	86046150
ZŠ (jen 1. stupeň)	0	0	889600	715930	926600	1608240	2081690	1996850
MŠ	17960270	18392540	22784350	24501980	31981520	24837260	24793660	23118250
Jiné	7541370	7376740	10306200	12755370	12947500	10347560	13014140	14797880
celkem	89924510	99931660	114435970	120412110	130349660	124796800	130878150	125959130

Zdroj: Výkazy MŠMT

Ve sledovaném období došlo k nárůstu provozních výdajů ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi. Nárůst provozních výdajů je odrazem ekonomické situace v České republice.

Tabulka č. 3.34: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Příbram v Kč

rok		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem		208 988 340	221 309 860	229 171 713	246 055 129	244 533 568	251 053 669	264 605 912	269 117 820
z toho	platy	207 264 638	219 291 523	226 133 253	242 593 304	240 084 901	246 158 288	255 837 759	261 875 440
	ostatní osobní náklady	1 723 702	2 018 337	3 038 460	3 461 825	4 448 667	4 895 381	8 768 153	7 242 380
Související odvody a ostatní neinvestiční výdaje		81 881 632	86 709 203	89 789 477	89 810 122	89 254 752	91 634 589	96 581 158	98 228 004
neinvestiční výdaje celkem		290 869 972	308 019 063	318 961 190	335 865 251	333 788 320	342 688 258	361 187 070	367 345 824

Zdroj: Výkazy MŠMT

Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu kontinuálně stoupají.

Tabulka č. 3.35: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP Příbram

Poznámka: Data za rok 2013, Jednotkou výkonu je dítě/žák/student/strávník			
druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	83 946 231,92	33 246,03	365,34
základní školy	200 409 928,00	35 980,24	395,39
gymnázia	-	-	-
stravování MŠ, ZŠ	35 068 965,75	3 936,35	43,26
školní družiny a kluby	21 321 143,03	8 070,08	88,68
základní umělecké školy	26 599 555,71	16 460,12	180,88
využití volného času	-	-	-
celkem použité finanční prostředky	367 345 824,41	97 692,82	1073,55

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 3.36: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP Příbram v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	65115200	139022150
Bezděkov pod Třemšínem	0	0
Bohostice	0	0
Bohutín	1648000	2596860
Bratkovice	0	0
Brdy	0	0
Březnice (pou)	4728000	8447230
Buková u Příbramě	0	0
Bukovany	0	0
Cetyně	0	0
Čenkov	192000	632490
Dlouhá Lhota	0	0
Dolní Hbity	1256000	2239440
Drahenice	0	0
Drahlín	184000	523900
Drásov	0	0
Dubenec	0	0
Dubno	0	0
Háje	0	0
Hluboš	536000	1494560
Hlubyně	0	0

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Horčápsko	0	0
Hudčice	0	0
Hvožďany	840000	1779710
Chrást	0	0
Chraštice	1328000	0
Jablonná	0	0
Jince	2768000	21791090
Kamýk nad Vltavou	1376000	2703150
Kotenčice	0	0
Koupě	0	0
Kozárovice	0	0
Křešín	0	0
Láz	216000	622330
Lazsko	0	0
Lešetice	216000	1196170
Lhota u Příbramě	2312000	9308370
Milín	0	0
Modřovice	0	0
Narysov	0	0
Nepomuk	0	0
Nestrašovice	0	0
Občov	0	0
Obecnice	1816000	2652950
Obory	0	0
Ohrazenice	0	0
Ostrov	0	0
Pečice	200000	747260
Pičín	592000	903710
Počaply	0	0
Podlesí	320000	1756640
Příbram (orp, pou)	36643200	59100210
Radětice	0	0
Rožmitál pod Třemšínem (pou)	4712000	12471880
Sádek	0	0
Sedlice	0	0
Smolotely	0	0
Solenice	240000	715220
Starosedlský Hrádek	0	0
Suchodol	488000	1109870

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Svojšice	0	0
Těchařovice	0	0
Tochovice	744000	1024610
Trhové Dušníky	0	0
Třebsko	288000	313790
Tušovice	0	0
Věšín	400000	1168290
Višňová	776000	3201260
Volenice	0	0
Vrančice	0	0
Vranovice	296000	521160
Vševily	0	0
Vysoká u Příbramě	0	0
Zalužany	0	0
Zbenice	0	0
Zduchovice	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Na základě dotazníkového šetření zatím nevyplynula žádná nezbytná investiční potřeba obcí v ORP Příbram týkající se základního školství.

3.1.3 Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ a ZŠ	kvalita vyučujícího proces vč. odpovídajícího prostředí	legislativní změny, nedostačující vybavení škol	ústně, elektronicky	kvalitní pedagogové, uspokojivý stav budov, spolupráce se zřizovatelem
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	umístění svých dětí do školských zařízení	nedostatek míst v místě bydliště	ústně, elektronicky	strategické plánování
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	kvalitní příprava na další vzdělávání	nekvalitní výuka, nedostatek pomůcek a učebnic	hovory se zřizovatelem školy, nástěnky, ankety, ústně	neustále zlepšovat kvalitu školy ve vybavenosti tříd a vyučujících
Pedagogové a další zaměstnanci	kvalitní pracovní prostředí, finanční ohodnocení, spolupráce se zřizovatelem školy	špatná kvalita pracovního prostředí, nespolupráce se zřizovatelem, špatné finanční ohodnocení své práce	pravidelná setkávání s představiteli obce a rodičů,	spolupráce se zřizovatelem školy, kvalitní odvádění své práci ve škole i v obci
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	kvalitní stánek vzdělávání	nespolupracující vedení školy a rodičů	setkání s rodiči a vedením školy	strategické plánování dalšího rozvoje školy
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	spolupráce s blízkým starostou, kde je školské zařízení	špatná komunikace se zřizovatelem školy	setkání se zřizovatelem školy, rodiči dětí, které budou navštěvovat blízké školské zařízení	Zajištění svozové dopravy dětí do školských zařízení, neustálý kontakt se zřizovateli ZŠ a MŠ.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Ostatní zřizovatelé (mimo obce)	soukromá školská zařízení se v našem ORP nejsou zřízena			
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, …)	Vysoká kvalita výuky, vysoký kvalita mimo školních aktivit a školních dužina a školních jídelen	nedodržení svých sponzorských závazků a nabídek	setkání se zřizovatelem, vedením školy, elektronická komunikace	Možnost kontroly využívání sponzorských darů, finančních, materiálních prostředků ke zkvalitnění výuky či vylepšení školského zařízení
Představitelé	Spolupráci obcí v zajišťování vzdělávání ve školských zařízeních	Nespolupráce blízkých obcí v oblasti vzdělávání	setkání s představiteli obcí a rodičů	Strategické plánování v oblasti vzdělávání
Obcí SO ORP				
Kraje	Kvalitní vzdělávání v současných školských zařízeních	Nedostatek financí pro zajištění kvalitní výuky ve školských zařízeních	setkání se zřizovateli škol, elektronická komunikace	Strategické a finanční plánování v oblasti školství
Stát	Zajištění kvalitního vzdělávání	Možný nedostatek finančních prostředků	setkání s hejtmany, elektronická komunikace	Strategické finanční plánování
Média	Zviditelnění negací i pozitiv v oblasti školství	Nedosažitelná témata na zviditelnění v médiích	anonymy, osobní setkání	Spolupráce s médii a poskytnutí témat na zviditelnění pozitiv a pomoci při řešení problémů

Zdroj: Dotazníkové šetření

Komentář analýzy cílových skupin

Z výše uvedené analýzy cílových skupin v oblasti školství a předškolního vzdělávání vyplývá, že všechny dotčené skupiny (dle rozpisu), očekávají kvalitu jak ve vyučovacím procesu, tak v pracovním prostředí a také ve vzájemné spolupráci. Rodiče, pedagogové, představitelé obcí a i sponzoři očekávají zajištění kvalitního vzdělání jak ve školách, tak i v dalších školských zařízeních.

Měl by být samozřejmostí i vstřícný postoj kraje, státu a obcí při řešení všech aktuálních problémů.

Jako největší rizika však dotčené skupiny vidí hlavně v legislativních změnách, které se pak dále promítají negativně jak do školského procesu, tak do nekvalitní výuky na školách. Další rizika mohou být spojena i se špatnou nebo žádnou komunikací mezi aktéry oblasti školství.

Kvalita výuky ve školách je také ovlivněna současným nedostatečným ekonomickým ohodnocením pedagogů i nepedagogů a dále nedostatečným finančním zajištěním škol a školských zařízeních z hlediska vybavenosti tříd, kabinetů a dalších školských učeben.

Jako jedno z opatření na zkvalitnění školství všichni aktéři vidí ve zlepšení způsobu komunikace mezi všemi dotčenými skupinami. Také poukazují na potřebu pravidelných setkání na všech úrovních.

Všechna tato opatření by měla vést ke zkvalitnění výuky, posilování pedagogického i nepedagogického sboru, zlepšování mezilidských vztahů hlavně mezi obcí, školou, rodiči, žáky a sponzory. Spolupráce všech dotčených skupin, by se měla hlavně projevit, při tvorbě strategických plánů v oblasti školství na dotčeném území

Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	2	4	8	Zajištění prostředků ze státního rozpočtu	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	3	9	Zajištění prostředků ze státního rozpočtu	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	3	3	9	Zajištění prostředků ze státního rozpočtu	Stát

Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	1	1		Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	3	3	9	Strategické plány obcí	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	3	5	15	Spolupráce obcí a kraje	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	2	2	4		Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	4	12	Spolupráce obcí a kraje	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	3	4	12	Podpora ze strany státu a MŠMT	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	3	5	15	Podpora ze strany státu a MŠMT	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	2	3	6	Strategické plány obcí	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	3	6	Strategické plány obcí	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	3	6	Kvalitní konkurzní řízení z hlediska zřizovatele	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	3	4	12	Spolupráce vedení školy se zřizovatelem	Konkrétní ZŠ, MŠ

Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	3	6	Spolupráce vedení školy s rodiči	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika fluktuace, věk,…)	3	4	12	Kvalitní vedení školy a spolupráce se zřizovatelem (byt atd..)	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: Dotazníkové šetření

Vzhledem rozloze území ORP Příbram by největším problémem pro zajištění povinné školní docházky bylo rušení autobusových spojů zajišťujících dopravu žáků do základních škol a dětí do mateřských škol. Dalším vnímaným problémem by byly aktivity ministerstva školství, které by vedly k snižování počtu škol s ohledem na menší počet žáků, včetně nevhodně stanovených normativů na žáka.

3.1.4 SWOT analýza školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
Pozitivní znalosti a dovednosti se používají v praxi. Propojení výuky ve škole s procesy vzdělávání, které probíhají mimo školu. Možnost dosažitelného vzdělání. Dostatečná kapacita ve školských zařízeních.	Výuka nekvalifikovanými pedagogy, učebnice neodpovídají požadované výuce, vysoké nároky na žáky I. stupně ZŠ, odchod kvalifikovaných kantorů ze školství do zahraničí. Nedostatečná veřejná dostupnost dat o vzdělávání a vzdělávacím systému. Nedostatek mimoškolních aktivit pro děti a mládež. Chybí prostory pro konání volnočasových aktivit. Nedostatečné vybavení školních učeben. Chybí Terénní logoped
Příležitosti:	Hrozby:
Kvalifikovaným a zkušeným kantorům nabídnout obecní bydlení a umožnit kvalitní podmínky pro výuku žáků a zapojení se do dění obce. Větší spolupráce ředitelů škol s obecními úřady. Meziobecní spolupráce škol a školských zařízení ve specializovaných učebnách, sportovních zařízení. Propojení školských zařízení s hasičskými sbory a místními spolky pro prevenci bezpečnost, udržení životního prostředí.	Nedostatek financí, nedostatečná legislativa, nedostatek kvalifikovaných a zkušených pedagogů. Odchod pedagogů a uzavírání stávajících školských zařízení v místě.

Zdroj: Dotazníkové šetření

SWOT analýza byla definována na základě poznatků zjištěných řízenými rozhovory se zástupci jednotlivých obcí.

3.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Počet škol a školských zařízení na území ORP Příbram je dostatečný a pokrývá potřeby na všech stupních vzdělání od mateřských škol, přes základní školy, střední školy až po školy vysoké. Na Městském úřadě má oblast školství v kompetenci Odbor školství, kultury, sportu a informačních služeb.

Mateřské školy

Na území ORP Příbram se nachází 40 mateřských škol z toho 11 sloučených se základní školou. Mateřské školy se nachází v obcích Čenkov, Bubovice, Hluboš, Pičín, Suchodol, Drahlín, Obecnice, Podlesí, Bohutín, Láz, Vranovice, Věšín, Hvožďany, Tochovice, Třebsko, Milín, Chraštice, Solenice, Kamýk nad Vltavou, Dolní Hbity, Višňová. Dále se nachází 2 školky ve městě Březnice a po jedné školce v Rožmitále pod Třemšínem a městysu Jince. V samotné Příbrami působí v současné době celkem 13 mateřských škol (z toho jedna alternativní), jejichž zřizovatelem je samotné město Příbram. Ve městě sídlí také jedna speciální mateřská škola (MŠ speciální, Příbram I, Hradební 67) určená pro děti s mentálním postižením, s vadami řeči, se smyslovými vadami, s tělesným postižením a autismem. Zřizovatelem této mateřské školy je Středočeský kraj. Celková kapacita všech mateřských škol ve městě je 1 345 míst, což je pro město i jeho blízké okolí dostačující počet. Celkem v ORP Příbram je kapacita 2654 míst.
Na území ORP Příbram se nachází v současné době 26 základních škol, z toho 7 neúplných základních škol v obcích Hluboš, Suchodol, Věšín, Višňová, Tochovice, Solenice a Pičín. Ostatní úplné školy v území ORP Příbram se nachází ve městě Rožmitál pod Třemšínem, Březnice, městysu Jince a obcích Dolní Hbity, Hvožďany, Bohutín, Chraštice, Kamýk nad Vltavou, Milín, Obecnice.
Na území města Příbram se nachází celkem 8 základních škol, přičemž zřizovatelem sedmi z nich je samotné město. Středočeský kraj v Příbrami zřizuje Základní školu praktickou a speciální, která je určena pro žáky s lehkým, středně těžkým nebo těžkým mentálním postižením a je součástí Odborného učiliště, Praktické školy, Základní školy a Mateřské školy Příbram IV, příspěvková organizace. Celková kapacita všech základních škol na území města je přibližně 4 700 míst a celkově v ORP Příbram je 8545 míst.

3.2 Návrhová část pro oblast školství

3.2.1 Struktura návrhové části pro téma Školství

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách.

Fokusní skupina se sešla ze zástupců území ORP Příbram dne 17. 09. 2014 ve složení:

Ing. Jan Michálek, starosta obce Dolní Hbity
Mgr. Jiří Havlát, ředitel MŠ a ZŠ Jince
Mgr. Jaroslav Kopecký, ředitel ZŠ 28. října, Příbram
Ing. Pavel Bartl, ředitel OU PRŠ, ZŠ a MŠ Příbram IV, p.o.
Ing. Lea Enenkelová, vedoucí Odboru školství, kultury, sportu a informačních služeb, MěÚ Příbram
Mgr. Vlasta Pecková, ředitelka MŠ a ZŠ Dolní Hbity
Ing. Jiří Nekolný, starosta obce Višňová
Markéta Balková, starostka obce Hvožďany
Mgr. Ivana Juračková, ředitelka MŠ a ZŠ Hvožďany
Ing. Juraj Molnár, uvolněný radní, MěÚ Příbram

Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude

usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství a předškolního vzdělávání. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

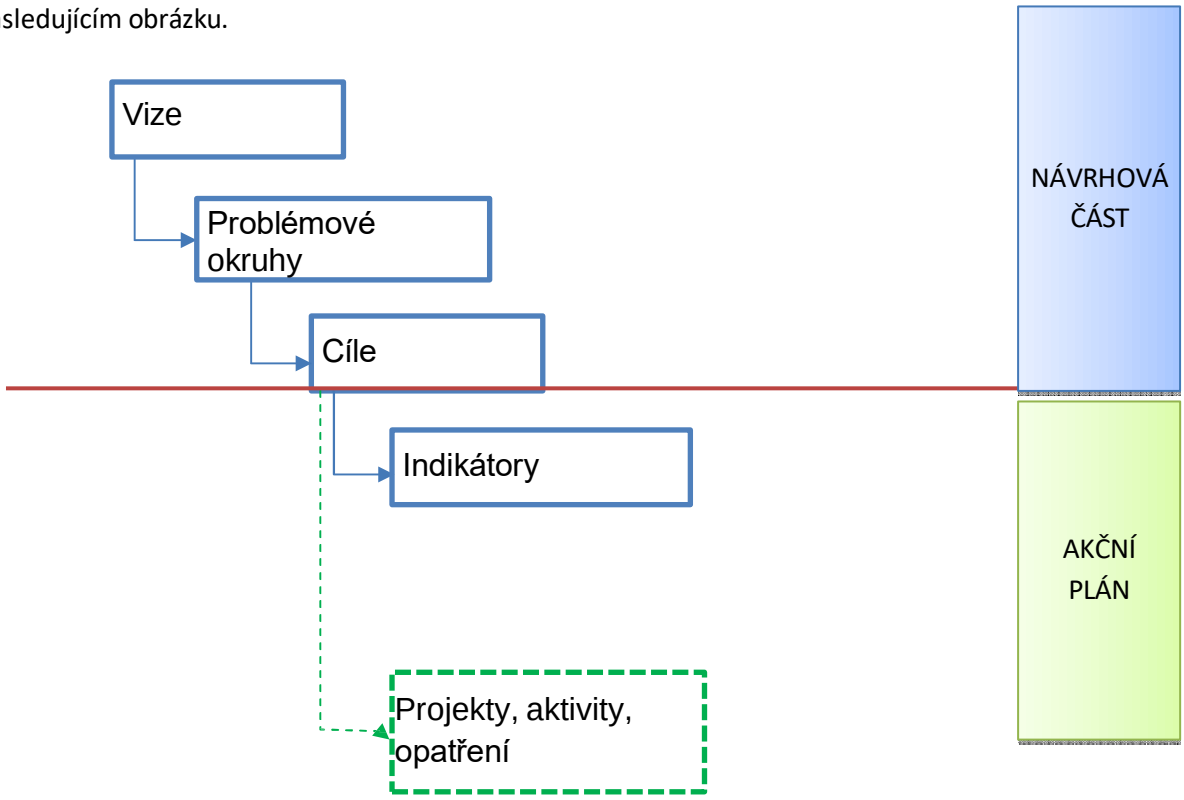

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce

PŘÍBRAMSKO – KRAJINA POD SVATOU HOROU

Naší vizí je zlepšení podmínek pro aktivní subjekty soukromého i veřejného sektoru ORP Příbram tak, že bude dosaženo:

- snížení míry nezaměstnanosti na průměrnou úroveň ČR
- **udržení stávající sítě škol a školských zařízení a rozšíření nabídek aktivit pro děti a mládež**
- rozšíření nabídek sociálních služeb tak, aby byla uspokojena poptávka
- využití krajinného a kulturního potenciálu území v turistickém ruchu
- využití odpadů ve prospěch obyvatel regionu

Školství a předškolní vzdělávání	***Problémová oblast 1*** Hrozba rozpadu stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram	***Problémová oblast 2*** Chybějící terénní speciálně pedagogická, logopedická a psychologická péče na území ORP Příbram
	cíl 1.1 Udržení stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram do roku 2020	**cíl 2.1** Společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga a další podpůrné profese a pozice na území ORP Příbram do roku 2020

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Problémová oblast 1

Hrozba rozpadu stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram

Věcné argumenty
Regionální školství na území ORP Příbram je tvořeno 26 základními školami a 40 mateřskými školami, které jsou zřízeny územními samosprávnými celky, tj. obcemi nebo krajem. Regionální školství svým rozsahem představuje jeden z nejvýznamnějších segmentů veřejného sektoru.
Školy v obci plní nejen funkci vzdělávací, ale zároveň sociální a kulturní a proto je nesmírně důležité jejich zachování v plném rozsahu.

Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Příbram

ORP Příbram		**z toho**						
Název obce	**celkem ředitelství**	**MŠ**	**ZŠ**	**ZUŠ**	**SVČ**	**ZŠ speciální / se speciálními třídami**	**MŠ speciální / se speciálními třídami**	**gymnázia**
celkem škol	53	40	24	4	1	2	1	3
Bezděkov pod Třemšínem	0	0	0	0	0	0	0	0
Bohostice	0	0	0	0	0	0	0	0
Bohutín	2	1	1	0	0	0	0	0
Bratkovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Brdy	0	0	0	0	0	0	0	0
Březnice (pou)	4	3	1	1	0	0	0	0
Buková u Příbramě	0	0	0	0	0	0	0	0
Bukovany	0	0	0	0	0	0	0	0
Cetyně	0	0	0	0	0	0	0	0
Čenkov	1	1	0	0	0	0	0	0
Dlouhá Lhota	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolní Hbity	1	1	1	0	0	0	0	0
Drahenice	0	0	0	0	0	0	0	0
Drahlín	1	1	0	0	0	0	0	0
Drásov	0	0	0	0	0	0	0	0
Dubenec	0	0	0	0	0	0	0	0
Dubno	0	0	0	0	0	0	0	0
Háje	0	0	0	0	0	0	0	0
Hluboš	1	1	1	0	0	0	0	0
Hlubyně	0	0	0	0	0	0	0	0

ORP Příbram Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
Horčápsko	0	0	0	0	0	0	0	0
Hudčice	0	0	0	0	0	0	0	0
Hvožďany	1	1	1	0	0	0	0	0
Chrást	0	0	0	0	0	0	0	0
Chraštice	1	1	1	0	0	0	0	0
Jablonná	0	0	0	0	0	0	0	0
Jince	1	1	1	0	0	0	0	0
Kamýk nad Vltavou	2	1	1	0	0	0	0	0
Kotenčice	0	0	0	0	0	0	0	0
Koupě	0	0	0	0	0	0	0	0
Kozárovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Křešín	0	0	0	0	0	0	0	0
Láz	1	1	0	0	0	0	0	0
Lazsko	0	0	0	0	0	0	0	0
Lešetice	0	0	0	0	0	0	0	0
Lhota u Příbramě	1	1	0	0	0	0	0	0
Milín	2	1	1	0	0	0	0	0
Modřovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Narysov	0	0	0	0	0	0	0	0
Nepomuk	0	0	0	0	0	0	0	0
Nestrašovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Občov	0	0	0	0	0	0	0	0
Obecnice	2	1	1	0	0	0	0	0
Obory	0	0	0	0	0	0	0	0
Ohrazenice	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostrov	0	0	0	0	0	0	0	0
Pečice	1	1	0	0	0	0	0	0
Pičín	1	1	1	0	0	0	0	0
Počaply	0	0	0	0	0	0	0	0
Podlesí	1	0	0	0	0	0	0	0
Příbram (orp, pou)	19	14	7	2	1	1	1	3
Radětice	0	0	0	0	0	0	0	0
Rožmitál pod Třemšínem (pou)	3	1	1	1	0	1	0	0
Sádek	0	0	0	0	0	0	0	0
Sedlice	0	0	0	0	0	0	0	0

ORP Příbram Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
Smolotely	0	0	0	0	0	0	0	0
Solenice	1	1	1	0	0	0	0	0
Starosedlský Hrádek	0	0	0	0	0	0	0	0
Suchodol	1	1	1	0	0	0	0	0
Svojšice	0	0	0	0	0	0	0	0
Těchařovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Tochovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Trhové Dušníky	0	0	0	0	0	0	0	0
Třebsko	1	1	0	0	0	0	0	0
Tušovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Věšín	1	1	1	0	0	0	0	0
Višňová	1	1	1	0	0	0	0	0
Volenice	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrančice	0	0	0	0	0	0	0	0
Vranovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Vševily	0	0	0	0	0	0	0	0
Vysoká u Příbramě	0	0	0	0	0	0	0	0
Zalužany	0	0	0	0	0	0	0	0
Zbenice	0	0	0	0	0	0	0	0
Zduchovice	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Český statistický úřad

Příčiny problému

a) Škola a školská zařízení v malých obcích musí žádat o výjimku z počtu žáků

b) Nedostatečná koncepce regionálního školství

c) Problém s financováním škol a školských zařízení v malých obcích ze strany zřizovatelů

Důsledky neřešeného problému

a) Zánik škol a školských zařízení v malých obcích, negativní dopad na obce

b) Zánik společenského života v malých obcích

c) Zvýšení nezaměstnanosti

d) Zvýšení migrace rodin s dětmi z okrajových částí regionu do centra

e) Problematické zajištění svozu dětí do škol a školských zařízení, výchova a volnočasové aktivity

f) Negativní odraz na rozvoj vzdělanosti

Problémová oblast 2

Chybějící terénní logopedická a psychologická péče na území ORP Příbram

Věcné argumenty

Daný problémový okruh vyplynul z jednání fokusní skupiny dne 17. 09. 2014.
Nárůst problémů nejen logopedických, ale i psychologických u dětí a mládeže. Pojem vada řeči se stále více dostává do povědomí odborníků i laické veřejnosti, protože stále výrazně narůstá počet dětí s různými typy vad řeči již v předškolním vzdělávání. Logopedická péče zlepšuje podmínky úspěšného vzdělávání žáků s poruchami komunikace a jejich inkluze do škol hlavního vzdělávacího proudu.
Ve školách a školských zařízeních je stále větší potřeba zapojení psychologů, kteří včas rozpoznají výchovné a výukové problémy u žáků, poskytují žákům i celým kolektivům psychologické služby, zároveň se věnují i metodické podpoře pedagogů. Zpravidla také zasahují v krizových situacích, které ve škole a školském zařízení nastávají.
Důležitost vidíme i v podpoře školských vzdělávacích programů v oblasti speciální pedagogiky (surdopedie, logopedie) a psychologie. Bylo by žádoucí propojení vzdělávání v dané oblasti s praktickým zapojením studentů v rámci území ORP Příbram. Stěžejním problémem je neexistující terénní logopedická péče a málo dostupná terénní psychologická péče na území ORP Příbram.
Stěžejním problémem je neexistující terénní logopedická péče a málo dostupná psychologická péče.

Příčiny problému

a) Nedostatek klinických logopedů a psychologů
b) Financování
c) Nedostupnost terénní logopedické péče
d) Malá dostupnost terénní psychologické péče
e) Chybějící koncepce logopedické péče
f) Nedostatečná kapacita školských poradenských zařízení (PPP, SPC)
g) Řešení problémů bez návaznosti na konkrétní prostředí, výukové metody

Důsledky neřešeného problému

Při nedostatečné logopedické a psychologické péči mohou nastat sociální a psychické problémy i problémy s úspěšným vzděláváním žáků. Narušená komunikační schopnost a nedostatečné řešení výchovných a výukových problémů mohou být jednou z příčin selhávání inkluzívního vzdělávání.
Neřešením daného problému mohou být přetrvávající problémy do dospělého věku. Může dojít ke zvýšení trestné činnosti dětí a mládeže na území ORP Příbram.

3.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	**Hrozba rozpadu stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram**
Cíl 1.1	**Udržení stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram do roku 2020**
Popis cíle	Na území ORP Příbram je dostačující síť MŠ a ZŠ. Zachování stávající sítě škol úzce souvisí s trvale udržitelným životem v daných obcích. Škola je často rozhodujícím faktorem zvláště při rozhodování mladých lidí (respektive rodin) o tom, kde budou trvale žít. Meziobecní spoluprací by bylo možné zajistit úzkou spolupráci mezi školami, zřizovateli i okolními obcemi. Může také přispět k hledání nových řešení v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP Příbram. Meziobecní spoluprací lze dosáhnout podpory činnosti občanských sdružení působících v oblasti regionálního školství. Důležitou součástí spolupráce je také pomoc se zkvalitněním technického a materiálního vybavení školských zařízení na území regionu. Cílem spolupráce může být přeměna škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování návrhu společné smlouvy mezi zúčastněnými obcemi A2 Ekonomická analýza Zpracování nákladů na udržení stávající sítě MŠ a ZŠ B1 Nastavení parametrů Zmapování potřeb stávajících škol a školských zařízení na území ORP Příbram Nastavení způsobu podpory stávajících škol a školských zařízení na území ORP Příbram C1 Výběr ekonomicky vhodné varianty pro udržení stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram Příprava realizace společného výběrového řízení na jednotlivé projekty určené k udržení stávající sítě MŠ a ZŠ Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 3.1 **Počet obcí v regionu zapojených do projektu** Indikátor č. 3.2 **Počet MŠ a ZŠ na území ORP Příbram**
Správce cíle	Starosta obce Dolní Hbity

Problémový okruh 2	**Chybějící terénní speciálně pedagogická, logopedická a psychologická péče na území ORP Příbram**
Cíl 2.1	**Společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga a další podpůrné profese a pozice na území ORP Příbram do roku 2020**
Popis cíle	Z jednání fokusní skupiny ze dne 17. 09. 2014 vyplynulo, že na území ORP Příbram není dostatečně zajištěna speciálně pedagogická a psychologická péče. Stávající kapacita pedagogicko-psychologických poraden neodpovídá potřebám škol. Tato zařízení nemají možnost poskytovat přímou podporu pedagogům, věnovat se kontinuální práci s žákem a třídním kolektivem. Řešením daného problému by bylo vytvoření školních poradenských pracovišť. Tato pracoviště by byla zřízena pro několik škol, které by se dělily o kapacity pracovníků. Zmínění pracovníci v čas rozpoznávají výukové a výchovné problémy u žáků, poskytují žákům i celým třídám psychologické a speciálně pedagogické služby a věnují se i metodické podpoře učitelů. Zpravidla také zasahují v krizových situacích, které ve školách nastávají. Meziobecní spoluprací lze dosáhnout vytvoření školních poradenských pracovišť a jejich podpory. Vzniklé školní poradenské pracoviště mohou využít i žáci z okolních regionů.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování návrhu společné smlouvy mezi zúčastněnými obcemi Zpracování podkladů ke vzniku školních poradenských pracovišť v regionu A2 Ekonomická analýza Zpracování variant řešení pro vznik školních poradenských pracovišť na území ORP Příbram B1 Nastavení parametrů Určení lokalit pro umístění školních poradenských pracovišť na území ORP Příbram Zmapování potřeb školských zařízení na území ORP Příbram C1 Výběr ekonomicky vhodné varianty pro informační kampaň Příprava realizace společného výběrového řízení Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 3.3 **Celkové množství žáků využívajících služeb školního poradenského pracoviště** Indikátor č. 3.4 **Počet obcí zapojených do projektu** Indikátor č. 3.5 **Počet škol a školských zařízení zapojených do projektu**
Správce cíle	Starosta obce Hvožďany

3.2.4 Indikátory

Problémový okruh	Hrozba rozpadu stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram		
Číslo indikátoru	**3.1**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ V REGIONU ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	starosta obce Dolní Hbity		
Roky	2013	2017	2020
Plán		28	74
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Na území ORP Příbram je dostačující síť MŠ a ZŠ. Zachování stávající sítě škol úzce souvisí s trvale udržitelným životem v daných obcích. Vznikem DSO ORP Příbram, které bude spolupracovat s občanskými sdruženími spolupracujícími s regionálním školstvím v oblasti grantové politiky pro školy, dojde ke zkvalitnění technického a materiálního vybavení školských zařízení na území ORP Příbram. Zároveň budou školská zařízení využita i pro ostatní občany jednotlivých obcí. Podáváním žádostí o různé granty pro školy prostřednictvím občanských sdružení, které spolupracují s jednotlivými školami, dojde k usnadnění práce škol a soustředění se pedagogů na výuku, a tím ke zkvalitnění práce se žáky. Z toho pohledu je nutné, aby byly účastny v DSO ORP Příbram minimálně všechny obce, které jsou zřizovatelé škol.		
Metodika a výpočet:	Obce zapojené do projektu/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Cíl	Udržení stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**3.2**		
Název indikátoru	**POČET MŠ A ZŠ NA ÚZEMÍ ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	starosta obce Dolní Hbity		
Roky	2013	2017	2020
Plán		44 MŠ 26 ZŠ	44 MŠ 26 ZŠ
Skutečnost	44 MŠ 26 ZŠ		
Popis měřítka:	Na území ORP Příbram je dostačující síť MŠ a ZŠ. Zachování stávající sítě škol úzce souvisí s trvale udržitelným životem v daných obcích. Vzniklé DSO ORP Příbram bude monitorovat situaci na území ORP Příbram v rámci školských zařízení tak, aby efektivnost školské sítě byla zachována. Vznikem DSO ORP Příbram, které bude spolupracovat s občanskými sdruženími spolupracujícími s regionálním školstvím v oblasti grantové politiky pro školy, dojde ke zkvalitnění technického a materiálního vybavení školských zařízení na území ORP Příbram. Zároveň budou školská zařízení využita i pro ostatní občany jednotlivých obcí. Podáváním žádostí o různé granty pro školy prostřednictvím občanských sdružení, které spolupracují s jednotlivými školami, dojde k usnadnění práce škol a soustředění se pedagogů na výuku, a tím ke zkvalitnění práce se žáky		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet škol území ORP Příbram/rok		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, DSO ORP Příbram		

Problémový okruh	Chybějící terénní speciálně pedagogická, logopedická a psychologická péče na území ORP Příbram		
Číslo indikátoru	**3.3**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	starosta obce Hvožďany		
Roky	2013	2017	2020
Plán		28	74
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Stávající kapacita pedagogicko-psychologických poraden neodpovídá potřebám škol. Tato zařízení nemají možnost poskytovat přímou podporu pedagogům, věnovat se kontinuální práci s žákem a třídním kolektivem. Řešením daného problému bude vytvoření školních poradenských pracovišť. Tato pracoviště budou zřízena pro několik spádových škol, které by se dělily o kapacity pracovníků. Úkolem DSO ORP Příbram bude zapojit do projektu, který bude řešit indikátor maximální množství obcí na území ORP Příbram, jejichž děti a žáci využívají uvedené terénní speciálně pedagogické, logopedické a psychologické péče.		
Metodika a výpočet:	Počet zapojených obcí do projektu/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Cíl	Společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga a další podpůrné profese a pozice na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**3.4**		
Název indikátoru	**CELKOVÉ MNOŽSTVÍ ŽÁKŮ VYUŽÍVAJÍCÍ SLUŽEB ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVIŠTĚ**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Hvožďany		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100	300
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Stávající kapacita pedagogicko-psychologických poraden neodpovídá potřebám škol. Tato zařízení nemají možnost poskytovat přímou podporu pedagogům, věnovat se kontinuální práci s žákem a třídním kolektivem. Řešením daného problému bude vytvoření školních poradenských pracovišť. Tato pracoviště budou zřízena pro několik spádových škol, které by se dělily o kapacity pracovníků. Zmínění pracovníci rozpoznávají výukové a výchovné problémy u žáků, poskytují žákům i celým třídám psychologické a speciálně pedagogické služby a věnují se i metodické podpoře učitelů.		
Metodika a výpočet:	Počet žáků využívajících služeb poradenského pracoviště/rok		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ		

Cíl	Společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga a další podpůrné profese a pozice na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**3.5**		
Název indikátoru	**POČET ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	starosta obce Hvožďany		
Roky	2013	2017	2020
Plán		22 MŠ 13 ZŠ	44 MŠ 26 ZŠ
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Stávající kapacita pedagogicko-psychologických poraden neodpovídá potřebám škol. Tato zařízení nemají možnost poskytovat přímou podporu pedagogům, věnovat se kontinuální práci s žákem a třídním kolektivem. Řešením daného problému bude vytvoření školních poradenských pracovišť. Tato pracoviště budou zřízena pro několik spádových škol, které by se dělily o kapacity pracovníků. Úkolem DSO ORP Příbram bude zapojit do projektu, který bude řešit indikátor maximální množství školských zařízení na území ORP Příbram.		
Metodika a výpočet:	Počet školských zařízení zapojených do projektu/rok		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, DSO ORP Příbram		

3.3 Pravidla pro řízení strategie

3.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Bude doplněno na základě konsensu starostů dotčených obcí

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Udržení stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram do roku 2020	Starosta obce Dolní Hbity
2.1.	Společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga a další podpůrné profese a pozice na území ORP Příbram do roku 2020	Starosta obce Hvožďany

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
3.1	Počet obcí v regionu zapojených do projektu	Obec Hvožďany
3.2.	Počet MŠ a ZŠ na území ORP Příbram	Obec Hvožďany
3.3	Počet obcí zapojených do projektu	Představitel obce Dolní Hbity
3.4	Celkové množství žáků využívající služeb školního poradenského pracoviště	Obec Hvožďany
3.5.	Počet škol a školských zařízení zapojených do projektu	Představitel obce Dolní Hbity

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	Každoročně v 1. -3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	Každoročně v 1. -2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

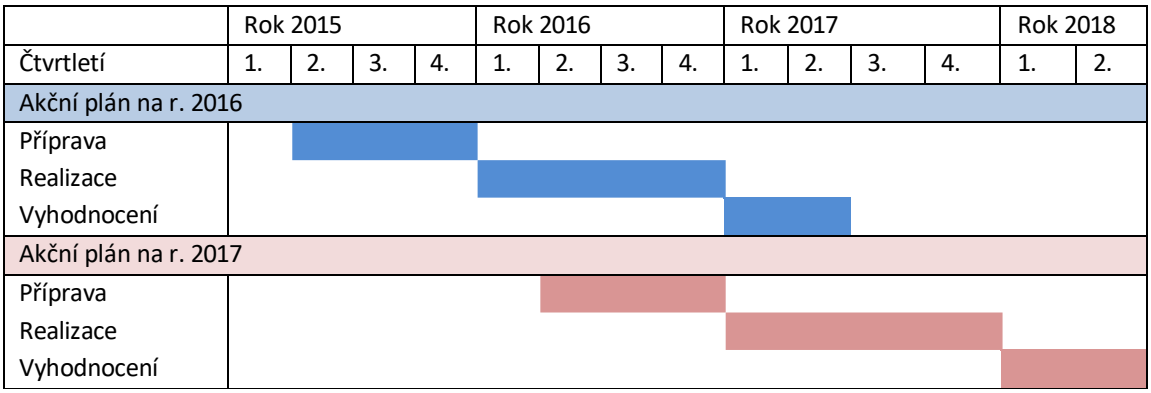

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Oblast školství – cíle definované ve strategii:

1.1. Udržení stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram do roku 2020

2.1. Společně sdílet logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga a další podpůrné profese a pozice na území ORP Příbram do roku 2020

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

3.4 Závěr, postup zpracování

3.4.1 Shrnutí

V rámci strategického dokumentu rozvoje SO ORP Příbram bylo jedno z témat této analýzy věnováno oblasti školství. Předmětem bylo zmapování situace na území ORP Příbram a hledání společných řešení.

Problematikou základního školství a předškolního vzdělávání se nelze zabývat pouze na území jedné obce, ale i s ohledem na dojíždění za prací, na celém území regionu.

Zejména malé obce mají vzhledem k demografickému vývoji problémy s udržením potřebného množství žáků ve školách a školských zařízeních. V oblasti předškolního vzdělávání je palčivým problémem (zejména ve městech a příměstských oblastech) jejich přeplněnost.

Počet škol a školských zařízení na území ORP Příbram je dostatečný a pokrývá potřeby na všech stupních vzdělání od mateřských škol, přes základní školy, střední školy až po školy vysoké. Na Městském úřadě má oblast školství v kompetenci Odbor školství, kultury, sportu a informačních služeb.

Na území ORP Příbram se nachází 44 mateřských škol, z toho 11 sloučených se základní školou. Dále je zde 25 základních škol, z toho 7 neúplných základních škol. Jedna ze základních škol má navíc zřízeny tři speciální třídy, v nichž se vzdělávají žáci se středně těžkým až těžkým mentálním postižením a dále žáci s více vadami a autismem.

Na území města Příbram se nachází celkem 8 základních škol, přičemž zřizovatelem sedmi z nich je samotné město. Středočeský kraj v Příbrami zřizuje Základní školu praktickou a speciální, která je určena pro žáky s lehkým, středně těžkým nebo těžkým mentálním postižením a je součástí Odborného učiliště, Praktické školy, Základní školy a Mateřské školy Příbram IV, příspěvková organizace. Celková kapacita všech základních škol na území města je přibližně 4 700 míst a celkově v ORP Příbram je 8545 míst.

Hlavním cílem dané strategie je udržení stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram a podpora vzniku školních poradenských pracovišť rovnoměrně rozložených po celém území ORP Příbram. Nejvhodnějším řešením nastavených cílů se jeví forma meziobecní spolupráce obcí na území ORP Příbram.

3.4.2 Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla vypracována na základě projektu Podpora meziobecní spolupráce (CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). Partnery projektu jsou Svaz měst a obcí a město Příbram.

Na základě vzájemné uzavřené smlouvy město Příbram zřídilo Oddělení meziobecní spolupráce, kde realizační tým v listopadu 2013 zahájil práce na tvorbě strategie. Ihned po ustanovení realizačního týmu byly započaty osobní řízené rozhovory se starosty a místostarosty obcí ORP Příbram. Na těchto jednáních byly identifikovány problémy jednotlivých obcí a zároveň s dobrými zkušenostmi zapracovány jednak do dotazníků a jednak do analytické části strategie. První ucelené informace s území ORP Příbram byly prezentovány na I. oficiálním shromáždění představitelů obcí ORP Příbram v květnu 2014. Na tomto shromáždění bylo taktéž zúčastněnými zástupci obcí odhlasováno volitelné téma pro meziobecní spolupráci které bude realizační tým zpracovávat, a to téma cestovního ruchu. V průběhu období byly dopracovávány jednotlivé části analýz. Byla zahájena dotazníková šetření ke vzniku potencionálního DSO ORP Příbram a byla vedena jednání k ustanovení menší části obcí, které dále budou považovány za aglomeraci ORP Příbram. Výsledkem bylo společné jednání zástupců deseti obcí aglomerace. Na tomto jednání bylo navrženo a odsouhlaseno aglomerační téma s problematikou zaměstnanosti, které je spolu s dalšími tématy zpracováno souběžně se strategií odpadového hospodářství a dalšími tématy stanovenými na základě vzájemné uzavřené smlouvy. Všechna témata včetně předepsaných náležitostí byla zpracována realizačním týmem a zpracovateli v řádných termínech, dle dohody se Svazem měst a obcí, svazem připomínkována s následným zapracováním případných připomínek a doporučení.

Návrhová část analýzy, která se věnuje problematice školství, byla zpracována v období říjen až prosinec 2014. Na základě zjištění v analytické části, byly stanoveny vize a problémové oblasti, na které by se region měl v následujících letech v oblasti školství zaměřit. Tyto problémové okruhy byly diskutovány v rámci fokusní skupiny, která byla složena z odborníků v oblasti školství pro území ORP Příbram. Na základě získaných připomínek byly vytvořeny problémové oblasti, pro které byly následně definovány konkrétní cíle. Jednotlivé cíle byly prodiskutovány a následně schváleny realizačním týmem společně s motivujícími starosty projektu. Ke každému cíli byla vytvořena sada indikátorů, které budou sloužit k hodnocení naplňování cíle během následujícího programového období do roku 2020.

Analytická i návrhová část strategie meziobecní spolupráce v oblasti školství byla zpracována týmem Oddělení meziobecní spolupráce vedeným Bc. Jiřím Kuželem, koordinátorem a editorem výsledného textu byla pracovnice pro analýzy a strategie PhDr. Marie Pilíková.

3.5 Přílohy

3.5.1 Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

3.5.2 Seznam zkratek

ČSU- Český statistický úřad
MěÚ- Městský úřad
SO-správní obvod
ORP-Obec s rozšířenou působností
POU - Pověřený obecní úřad
MŠMT - Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
MŠ - Mateřská škola
ZŠ - Základní škola
SŠ - Střední škola
ZUŠ - Základní umělecká škola
SVČ - Středisko pro volný čas dětí a mládeže
ŠD - Školní družina
ŠJ - Školní jídelna
ŠK - Školní klub
VOŠ - Vyšší odborná škola
RUD - Rozpočtové určení daní
NNO - Národní nezisková organizace
DSO - Dobrovolný svazek obcí

4. Téma 2.: sociální služby

4.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2 Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V území ORP Příbram jsou zajištěny různé druhy sociálních služeb poskytovaných odlišnými typy poskytovatelů. Ne zcela jsou pokryty sociální služby, které jsou běžné pro jiné oblasti v rámci České republiky. Přehled těchto typů a poskytovatelů sociálních služeb je uveden v následujících tabulkách.

Tabulka č. 4.1: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Příbram

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	3
Týdenní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
Domovy pro seniory	4
Domovy se zvláštním režimem	5
Chráněné bydlení	0
Azylové domy	1
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	1
Sociální poradny	8
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	1
Služby následné péče	0
Ostatní	0
celkem	25

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Výše uvedená tabulka uvádí celkový počet zařízení sídlících na území ORP Příbram bez podrobného popisu poskytovatelů a náplně jejich činnosti.
Podrobný popis poskytovatelů služeb sídlících na území ORP Příbram včetně náplně jejich činností a kontaktů je uveden v tabulce č. 4.2.

Tabulka č. 4.2: Seznam poskytovatelů služeb na území ORP Příbram

Název	Adresa	Kontakt	Poskytované služby	Webové stránky	E-mail
ALKA o.p.s.	Podbrdská 269, Příbram V-Zdaboř, 261 01	318 654 242, 731 707 184	Denní stacionář, odborné sociální poradenství, odlehčovací služby, sociální rehabilitace, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	www.alkaops.cz	alkaops@centrum.cz
ALPA Praha, Střední Čechy, o.s.	Brunnerova 1011/3, Praha 17 - Řepy, 163 00	235 302 111	Raná péče	www.praha.alpa.cz	alpa@alpa.cz
APPN, o.p.s.	Staňkova 378, Praha 14 - Hostivice, 198 00, Praha 98	222 519 835	Tlumočnické služby	www.appn.cz	appn@apppn.cz
ASNEP	Hábova 1571/22, Praha 13 – Stodůlky, 155 00, Praha 515	235 521 412	Tlumočnické služby	www.asnep.cz	asnep@volny.cz
Bílý kruh bezpečí, o.s.	U Trojice 1042/2, Praha 5 - Smíchov, 150 00 Praha 5	251 511 313	Telefonická krizová pomoc	www.dolinka.cz	dona.linka@bkb.cz
Centrum denních služeb, Svazu neslyšících a nedoslýchav	Darwinova 450/24, Praha 12 - Modřany, 143 00, Praha 412	241 774 757	Tlumočnické služby	www.cds-psn.eu	stacionarpraha@volny.cz

Název	Adresa	Kontakt	Poskytované služby	Webové stránky	E-mail
ých v ČR					
Centrum pro dětský sluch Tamtam	Hábova 1571/22, Praha 13 – Stodůlky, 155 00, Praha 515	235 517 313,251 510 744	Raná péče	www.tamtam-praha.cz	ranapece@tamtam-praha.cz
Centrum pro zdravotně postižené Středočeského kraje	U skládky 1695/4 Praha 9, 190 00	284 818 767,602 601 270	Odborné sociální poradenství, osobní asistence	www.czpstredoceskykraj.cz	reditelstvi@czpstredoceskykraj.cz
Centrum Rožmitál pod Třemšínem	Na spravedlnosti 589, 262 42 Rožmitál pod Třemšínem	318 679 411	Domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem	http://www.centrumrozmital.cz	sekretariat@centrumrozmital.cz
Centrum sociálních služeb Praha	Chelčického 842/39, Praha - Žižkov, 130 00 Praha 3	222 580 697	Telefonická krizová pomoc	www.csspraha.cz	linka.duvery@csspraha.cz
Česká asociace pro psychické zdraví	Klánova 300/62, Praha 4 - Hodkovičky, 147 00 Praha 47	224 214 214	Telefonická krizová pomoc		psychopomoc@capz.cz
Česká unie neslyšících	Dlouhá 729/37, Praha 1 - Staré Město, 110 00, Praha 1	608 719 001	Tlumočnické služby	www.eprepis.cz	prepis@cun.cz
Dětské krizové centrum, o.s.	V zápolí 1250/21, Praha 4 - Michle, 141 00, Praha 41	241 484 149, 241 480 511	Telefonická krizová pomoc	www.ditekrize.cz	problem@ditekrize.cz
Diakonie ČCE - Středisko v Praze 5	Vlachova 1502/20, Praha 13 – Stodůlky, 155 00, Praha 515	235 518 392	Raná péče	www.rana-pece.cz	stredisko@diakoniep13.cz
Domov Březnice	Sadová 618, 262 72 Březnice	318 682 633 318 682 614	Domovy pro seniory	http://www.domovbreznice.cz	reditelka@domovbreznice.cz
Domov	Eškova 413, 262 23	730172	Domovy se		reditelka@domovkunsov.cz

Název	Adresa	Kontakt	Poskytované služby	Webové stránky	E-mail
Kunšov s.r.o.	Jince	847	zvláštním režimem		
Domov pod Hrází, o.p.s.	Luh 25, 262 31 Milín	318 694 051,777 580 900	Domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem	www.senior park-os.cz	kuchtapavel1 @seznam.cz
Domov seniorů Maják s.r.o.	Brodská 140, Příbram VIII, 261 01 Příbram		Domovy se zvláštním režimem		info@domov-majak.cz
Elpida, o.p.s.	Na strži 1683/40, Praha 4 - Krč, 140 00, Praha 4	800 200 007	Telefonická krizová pomoc	www.elpida. cz	linkasenioru@ elpida.cz
Eurocross Assistance Czech Republic	Lazarská 13/8, Praha 2 - Nové Město, 120 00, Praha 2	296 339 612	Tísňová péče	www.eurocr oss.cz	info@eurocro ss.cz
Farní charita Příbram	náměstí T. G. Masaryka 1, Příbram I, 261 01 Příbram	777942 520	Odlehčovací služby, denní stacionáře, pečovatelská služba	www.charita -pribram.cz	zeniskova@ch arita-pribram.cz
Farní charita Starý Knín	Náměstí Jiřího z Poděbrad 47, 262 03 Nový Knín	318 593 381	Pečovatelská služba, osobní asistence, odlehčovací služba, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	www.socialni pece.cz	fch-stary-knin@volny.c z
Fokus Praha a.s.	Dolákova 536/24, Praha 8 - Bohnice, 181 00	777 800 983	Krizová pomoc, odborné sociální poradenství	www.fokus-praha.cz	krize@fokus-praha.cz
HealthInspec t, s.r.o.	Evropská 655/116, Praha 6 - Dejvice,	233 931 567	Tísňová péče	www.inspect life.cz	renata.sucha @healthinspe ct.cz

Název	Adresa	Kontakt	Poskytované služby	Webové stránky	E-mail
	160 00, Praha 6				
Klub Demka	Obránců míru 78, Příbram VII, 261 01 Příbram	733752 811, 733186 644	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	www.demka.cz	klubdemka@gmail.com
Kolpingova rodina Smečno	U zámku 5, 273 05 Smečno	312 522 430, 777 222 425	Raná péče	www.dumrodin.cz	helena.kocova@dumrodin.cz
KROK	Kamýk nad Vltavou 140	318677 102	Týdenní stacionář, odlehčovací služby	www.krokkamyk.cz	uspkamyk@volny.cz
La Strada Česká republika, o.p.s.	Bořivojova 1007/105, Praha 3 - Žižkov, 130 00, Praha 3	222 717 171	Telefonická krizová pomoc	www.strada.cz	pomoc@strada.cz
Magdaléna, o.p.s.	Žežická 193, Příbram VII, 261 01 Příbram, sídlo Mníšek p. Brdy	318 599 190	Kontaktní centra, terénní programy	www.magdalena-ops.cz	info@magdalena-ops.cz
Maltézská pomoc	Lázeňská 485/2, Praha 1 - Malá Strana, 118 00, Praha 1	736 620 807	Průvodcovské a předčitatelské služby	www.maltezskapomoc.cz	hana.simkova@malterzskapomoc.cz
Město Březnice	Rožmitálská 132, Březnice, 262 72	318 403 168	Pečovatelská služba	www.breznice.cz	psbreznice@seznam.cz
Město Příbram	Tyršova 108, Příbram	318 402 250	Azylový dům města Příbram, odborné sociální poradenství	www.pribram-city.cz	robert.dikan@pribram-city.cz
Město Rožmitál pod Třemšínem	Náměstí 8, Rožmitál pod Třemšínem, 262 42	315 665 501	Pečovatelská služba	www.rozmitalptr.cz	jarka.drazanova@centrum.cz
Miroslava Bahenská	Rybova 24, Rožmitál pod Třemšínem, 262 42	606 686 896	Odborné sociální poradenství	www.mi-ba.cz	bahenska@mi-ba.cz

Název	Adresa	Kontakt	Poskytované služby	Webové stránky	E-mail
Místní organizace svazu tělesně postižených v ČR, o. s. Milín	11. května 27, 262 31 Milín	326 531 872,606 650 114	Odborné sociální poradenství, sociálně akviziční služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		stpmilin@seznam.cz
Občanské sdružení Anabell	Milady Horákové 899/50, Zábrdovice, 602 00 Brno 2	601 565 474	Telefonická krizová pomoc	www.anabell.cz	posta@anabell.cz
Občanské sdružení Kaleidoskop	Solenice 35, 262 63 Kamýk nad Vltavou	774 417 977	Terapeutické komunity	www.kaleidoskop-os.cz	tk@kaleidoskop-os.cz
Občanské sdružení Modré dveře	náměstí Smiřických 39, 281 63 Kostelec nad Černými Lesy	725 830 830	Krizová pomoc	www.modredvere.cz	modredvere@modredvere.cz
Občanské sdružení ONŽ	Voršilská 139/5, Praha 1 - Nové Město, 110 00, Praha 1	603 210 999	Telefonická krizová pomoc	www.poradnaprozeny.cz	praha@poradnaprozeny.eu
Oblastní nemocnice Příbram	Podbrdská 269, Příbram V-Zdaboř, 261 01	318641 123, 318654 140	Odlehčovací služba - Oblastní nemocnice Příbram	www.nemocnicepribram.cz	reditelství@onp.cz
Pečovatelská služba města Příbram	Brodská 100, Příbram VIII, 261 01 Příbram	318660 288	Domovy pro seniory, pečovatelská služba	www.senioripribram.cz	dd@senioripribram.cz
Ponton	Budovatelů 116, Příbram se sídlem v Plzni	377 220 557	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	www.ponton. Cz	info@ponton.cz
ProFerm ops	Dlouhá 79, Příbram se sídlem Praha 5 - Smíchov	224 910 744	Intervenční centrum, Odborné sociální poradenství	www.profem.cz	poradna@profem.cz
Raná péče EDA, o.p.s.	Trojická 387/2, Praha 2 – Nové Město, 128 00, Praha 28	224 826 860	Raná péče	www.ranapece.eu/praha	praha@ranapece.eu
SANCO-PB	Březnická 229,	736611	Domovy se	www.sanco-pb.com	blatonovam@seznam.cz

Název	Adresa	Kontakt	Poskytované služby	Webové stránky	E-mail
s.r.o.	Příbram IV, 261 01 Příbram	680	zvláštním režimem, osobní asistence, denní stacionář		
Sdružení Linka bezpečí	Ústavní 91/7, Praha 8 - Bohnice, 181 00, Praha 81	266727 979	Telefonická krizová pomoc	www.linkabezpeci.cz	k.schmidova@linkabezpeci.cz
Společnost pro ranou péči, o.s.	Klimentská 1203/2, Praha 1 - Nové Město, 110 00, Praha 1	224 826 858,224 817 407	Raná péče	www.ranapece.cz	centrum@ranapece.cz
Svaz neslyšících a nedoslýchavých ČR	Karlínské náměstí 59/12, Praha 8 - Karlín, 186 00 Praha 86	224 816 829	Tlumočnické služby, odborné sociální poradenství	www.snncr.cz	snncr@snncr.cz
Svaz tělesně postižených ČR	Žežická 193, Příbram VII, 261 01 Příbram	606 650 114, 326 531 930	Odborné sociální poradenství, osobní asistence, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		stpmilin@seznam.cz
TyfloCentrum Praha, o.p.s.	Krakovská 1695/21, Praha 1 - Nové Město, 110 00, Praha 1	777 416 262, 777 416 151	Průvodcovské a předčitatelské služby	www.praha.tyflocentrum.cz	praha@tyflocentrum.cz
Tyfloservis, o.p.s.	Krakovská 1695/21, Praha 1 - Nové Město, 110 00, Praha 1	318 654 242,731 707 184	Sociální rehabilitace	www.tyfloservis.cz	praha@tyfloservis.cz
ŽIVOT 90, s.r.o.	Karoliny Světlé 286/18, Praha 1 - Staré Město, 110 00	222 333 555	Tísňová péče	www.zivot90.cz	sekretariat@zivot90.cz

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb ČR

Jako další poskytovatelé sociálních služeb v území ORP Příbram působí společnosti, které mají sídlo mimo území ORP Příbram. Celkový počet je uveden v tabulce č. 4.3a.

Tabulka č. 4.3a: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Příbram (resp. poskytujících služby pro obyvatele OR Příbram

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
Domovy pro seniory	0
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	0
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	1
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	0
celkem	1

Zdroj: Vlastní šetření

Následující tabulka č. 4.4 ukazuje jednotlivé typy sociálních služeb, které působí na území ORP Příbram.

Tabulka č. 4.4: Počet jednotlivých typů sociálních služeb v ORP Příbram

Typ sociální služby	Druh sociální služby	
	Odborné sociální poradenství	8
Služby sociální péče	Osobní asistence	3
	Pečovatelská služba	4
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	4
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	3
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	4
	Domovy se zvláštním režimem	5
	Chráněné bydlení	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	0
	Telefonická krizová pomoc	0
	Tlumočnické služby	0
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	0
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	0
	Intervenční centra	1
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	0
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	4
	Sociálně terapeutické dílny	0
	Terapeutické komunity	1
	Terénní programy	1
	Sociální rehabilitace	3

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb ČR

Tabulka č. 4.5: Počet jednotlivých typů sociálních služeb se sídlem mimo ORP Příbram, působících v rámci ORP Příbram (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP Příbram)

	Druh sociální služby	
	Odborné sociální poradenství	1
Služby sociální péče	Osobní asistence	1
	Pečovatelská služba	1
	Tísňová péče	3
	Průvodcovské a předčitatelské služby	2
	Podpora samostatného bydlení	1
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	0
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	0
	Domovy se zvláštním režimem	0
	Chráněné bydlení	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0
Služby sociální prevence	Raná péče	6
	Telefonická krizová pomoc	11
	Tlumočnické služby	6
	Azylové domy	2
	Domy na půl cesty	0
	Kontaktní centra	0
	Krizová pomoc	3
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
	Noclehárny	0
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1
	Sociálně terapeutické dílny	0
	Terapeutické komunity	0
	Terénní programy	0
	Sociální rehabilitace	1

Zdroj: Vlastní šetření

Ve výše uvedené tabulce č. 4.5 uvádíme jednotlivé typy sociálních služeb poskytovaných v rámci ORP Příbram poskytovateli, kteří sídlí mimo území ORP Příbram.

Tabulka č. 4.6: Počet a druh poskytovaných služeb v rámci ORP Příbram

	Druh sociální služby	
	Odborné sociální poradenství	9
Služby sociální péče a prevence	Osobní asistence	4
	Pečovatelská služba	5
	Tísňová péče	3
	Denní stacionáře	3
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro seniory	4
	Domovy se zvláštním režimem	5
	Telefonická krizová pomoc	11
	Azylové domy	1
	Intervenční centra	1
	Nízkoprahová denní centra	0
	Sociální rehabilitace	4
	Odlehčovací služby	5
	Noclehárny	0
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	5

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb a vlastní šetření

Výše uvedená tabulka č. 4.6 vykazuje počet vybraných druhů sociálních služeb poskytovaných v rámci ORP Příbram (poskytovatelé se sídlem v ORP Příbram i mimo ORP Příbram).

Nejvíce zastoupenou poskytovanou službou je odborné sociální poradenství, které je hlavně poskytováno ve městě Příbram. Dále se nachází sociální poradny ve městech Březnice a Rožmitálu pod Třemšínem a v obci Milín. Druhou poskytovanou službou jsou domovy se zvláštním režimem, které se nachází ve městě Příbram, městysu Jince, městě Rožmitál pod Třemšínem, v obcích Pečice a Milín. Ve stejném počtu jsou zastoupeny pečovatelská služba a domovy pro seniory. Pečovatelská služba je poskytována po celém území ORP Příbram poskytovateli sídlícími ve městě Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Březnice, Starý Knín. Domovy pro seniory jsou poskytovány společnostmi sídlícími ve městě Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Vodňany, Březnice a v obci Milín. Další poskytovanou službou jsou denní stacionáře, které se nachází ve městě Příbram. Týdenní stacionář se nachází v obci Kamýk nad Vltavou. Telefonická krizová pomoc je poskytována prostřednictvím poskytovatelů sídlících v Praze. Azylový dům se nachází ve městě Příbrami. Intervenční centrum je provozováno ve městě Příbrami. Další službou poskytovanou v Příbrami je nízkoprahové denní centrum.

Tabulka č. 4.7: Počet a druh neposkytovaných služeb v rámci ORP Příbram

	Druh sociální služby	
Služby sociální péče a prevence	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	x
	Centra denních služeb	x
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	x
	Chráněné bydlení	x
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	
	Raná péče	
	Tlumočnické služby	
	Domy na půl cesty	x
	Kontaktní centra	
	Krizová pomoc	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	
	Noclehárny	x
	Služby následné péče	x
	Sociálně aktivizační služby pro děti a mládež	
	Sociálně terapeutické dílny	x
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	

Zdroj: Vlastní šetření

V tabulce č. 4.7 jsou křížkem označeny sociální služby, které nejsou na území ORP Příbram poskytovány.

V rámci ORP Příbram nejsou zastoupeny výše uvedené služby sociální péče a prevence, které jsou využívány v rámci České republiky. Můžeme se zde domnívat na základě osobních pohovorů s představiteli obcí, že tyto služby občané mají potřebu využívat a dané služby nikdo v rámci ORP Příbram neposkytuje nebo poptávka po těchto službách zde je, ale není poskytovatel služeb v rámci ORP Příbram.

Tabulka č. 4.8: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele v ORP Příbram

Druh služby		zřizovatel					
		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod		Příbram					
Typ zařízení sociálních služeb							
Denní stacionáře					1		2
Týdenní stacionáře			1				
Domovy pro seniory			2	1			1
Domovy se zvláštním režimem			1				4
Azylové domy				1			
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež							1
Sociální poradny				1		1	7
celkem		0	4	3	1	1	15
Služby sociální péče	typ sociální služby						
	Odborné sociální poradenství			1		1	7
	Osobní asistence				1		3
	Pečovatelská služba			3	2		
	Odlehčovací služby		1		2		2
	Denní stacionáře				1		2
	Týdenní stacionáře		1				
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
	Domovy pro seniory		2	1			1
	Domovy se zvláštním režimem			1		1	3
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče						1
	Azylové domy			1			
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením				1		4
	Sociální rehabilitace						4
	celkem	0	6	7	7	2	28

Zdroj: Český statistický úřad

Nejvíce je na území ORP Příbram zastoupeno zřizování sociálních služeb soukromými subjekty a ve většině se jedná o společnosti s ručením omezeným, které zároveň poskytují i nejvíce druhů sociálních služeb. Nezanedbatelným poskytovatelem sociálních služeb je i obec po ní následuje kraj a církev.

Tabulka č. 4.9: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012 v ORP Příbram

Druh služby	finanční prostředky							
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	finanční prostředky celkem
Posuzovaný správní	Příbram							
Druh zařízení								
Centra denních								
Denní stacionáře	1795000							1795000
Týdenní stacionáře	3332000	500000						3832000
Domovy pro osoby se								
Domovy pro seniory	11369000	1300000						12669000
Domovy se zvláštním	2499000							2499000
Chráněné bydlení								
Azylové domy	1176000	250000						1426000
Domy na půl cesty								
Zařízení pro krizovou								
Nízkoprahová denní			15600					15600
Nízkoprahová zařízení								
Noclehárny								
Terapeutické komunity								
Sociální poradny	673000							673000
Sociálně terapeutické								
Centra sociálně								

Druh služby	finanční prostředky							
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	finanční prostředky celkem
Pracoviště rané péče								
Intervenční centra			8000					8000
Služby následné								
Ostatní			110000					110000
celkem za všechna	20844000	2050000	23600	0	0	0	0	23027600

Zdroj: Vlastní šetření, data poskytnuté MPSV

V době tvorby této tabulky se nepodařilo zjistit další finanční prostředky, které jsou uvedeny jako nulové. Z tabulky vyplývá, že výrazným finančním prostředkem, který lze chápat, jako stimul pro provoz zařízení sociálních služeb jsou dotace z MPSV. Toto se projevuje právě u poskytovatelů typu o.p.s.

Tabulka č. 4. 10: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Příbram

	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Druh zařízení sociálních služeb															
Centra denních															
Denní stacionáře						36									
Týdenní stacionáře				17											
Domovy pro osoby se															
Domovy pro seniory				259											
Domovy se zvláštním				30											
Chráněné bydlení															

	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Azylové domy				57											
Domy na půl cesty															
Zařízení pro krizovou															
Nízkoprahová denní centra															
Nízkoprahová zařízení pro								2880							
Noclehárny															
Terapeutické komunity				14											
Sociální poradny						750		2872					300		
Sociálně terapeutické															
Centra sociálně															
Pracoviště rané péče															
Intervenční centra								312					52		
Služby následné péče															
Ostatní															

Zdroj: Vlastní šetření, Registr poskytovatelů sociálních služeb

Na území ORP Příbram je nejvíce využívána pobytová služby v domovech pro seniory a ambulantní služba v denních stacionářích. Vzhledem k tomu, že na území ORP Příbram se nachází i soukromé subjekty nebylo možno zjistit přesný počet kapacit jednotlivých zařízení.

Tabulka č. 4.11: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012 v ORP Příbram

	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	4	7	3					16	77

Zdroj: Vlastní šetření

Na území ORP Příbram se vlastním šetřením podařil zjistit počet uživatelů pouze v týdenním stacionáři KROK – Kamýk nad Vltavou a v domově seniorů v Březnici a Příbrami.

Tabulka č. 4.12: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb				
Denní stacionáře	4 230 947	11 592		
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	33 907 383			92 867
Domovy pro seniory	127 168 750			348 406
Domovy se zvláštním režimem	24 463 342			67 023
Chráněné bydlení				
Azylové domy	8 170 654			22 385
Domy na půl cesty				
Zařízení pro krizovou pomoc				
Nízkoprahová denní centra				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2 205 657			6 043

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Noclehárny				
Terapeutické komunity				
Sociální poradny	483 781			1 325
Sociálně terapeutické dílny				
Centra sociálně rehabilitačních služeb				
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
ostatní				

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní šetření

Ve výše uvedené tabulce vycházíme z registru poskytovatelů služeb, kde dané hodnoty jsou uvedené za celý okres Příbram.
Dále uvádíme dle našeho vlastního šetření zjištěná data za ORP Příbram u níže uvedených poskytovatelů:

STP Milín - náklady za rok 2013 250 000,- Kč, peníze získávají pomocí grantů a sponzorů.
Pečovatelská služba Příbram za rok 2012 náklady 19248944,- Kč za rok 2013 19217742,- Kč - domov pro seniory za rok 2012 náklady 29409547,- Kč za rok 2013 23294284,- Kč - ambulantní a terénní služba
Domov Březnice - za rok 2012 13 491 716, průměrné náklady na uživatele 385 478,- Kč

Tabulka č. 4.13. – Finanční analýza sociálních služeb v ORP Příbram

Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012											
Finanční analýza je jedním z nezbytných předpokladů pro celkovou analýzu problematiky. V tomto případě se bude jednat o analýzu obecních výdajů na sociální oblast, přičemž třídění je převzato a upraveno z vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. platné pro rok 2013. Při porovnávání dat v jednotlivých letech je třeba vždy pracovat s aktuálním zněním příslušné vyhlášky, protože v průběhu jednotlivých let mohlo dojít v zařazení jednotlivých položek ke změnám (v roce 2006, resp. 2007 proběhla sociální reforma).											
Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012											
Pododdíl	Paragraf	Název	Obecní výdaje na sociální oblast v ORP Příbram v Kč/rok									
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012

Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Finanční analýza je jedním z nezbytných předpokladů pro celkovou analýzu problematiky. V tomto případě se bude jednat o analýzu obecních výdajů na sociální oblast, přičemž třídění je převzato a upraveno z vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. platné pro rok 2013. Při porovnávání dat v jednotlivých letech je třeba vždy pracovat s aktuálním zněním příslušné vyhlášky, protože v průběhu jednotlivých let mohlo dojít v zařazení jednotlivých položek ke změnám (v roce 2006, resp. 2007 proběhla sociální reforma).												
Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Pododdíl	Paragraf	Název	Obecní výdaje na sociální oblast v ORP Příbram v Kč/rok									
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
431		Sociální poradenství										
	4311	Základní sociální poradenství	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4312	Odborné sociální poradenství	184 110	0	0	0	0	0	0	0	0	250
	4319	Ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	608 710	443 220	896 130	1 572 720	1 187 650	1 368 750	1 51 380	1 775 860	1 659 120	1 519 930
432		Sociální péče a pomoc dětem a mládeži										
	4322	Ústavy péče pro mládež	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4324	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	0	0	0	0	0	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
	4329	Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži	0	0	0	0	500	1 500	500	0	18 600	32 910
433		Sociální péče a pomoc manželstvím a rodinám										

Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Finanční analýza je jedním z nezbytných předpokladů pro celkovou analýzu problematiky. V tomto případě se bude jednat o analýzu obecních výdajů na sociální oblast, přičemž třídění je převzato a upraveno z vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. platné pro rok 2013. Při porovnávání dat v jednotlivých letech je třeba vždy pracovat s aktuálním zněním příslušné vyhlášky, protože v průběhu jednotlivých let mohlo dojít v zařazení jednotlivých položek ke změnám (v roce 2006, resp. 2007 proběhla sociální reforma).												
Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Pododdíl	Paragraf	Název	Obecní výdaje na sociální oblast v ORP Příbram v Kč/rok									
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	4332	Zařízení pro výkon pěstounské péče	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4333	Domovy-penzióny pro matky s dětmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4334	Pečovatelská služba pro rodinu a děti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	0	0	0	6 000	47 990	22 500	1 500	15 500	18 500	11 000
434		Sociální rehabilitace a ostatní sociální péče a pomoc										
	4341	Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřizpůsobivým	96 170	46 200	50 690	7 380	59 010	193 300	153 280	184 930	221 630	214 440
	4342	Sociální péče a pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Finanční analýza je jedním z nezbytných předpokladů pro celkovou analýzu problematiky. V tomto případě se bude jednat o analýzu obecních výdajů na sociální oblast, přičemž třídění je převzato a upraveno z vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. platné pro rok 2013. Při porovnávání dat v jednotlivých letech je třeba vždy pracovat s aktuálním zněním příslušné vyhlášky, protože v průběhu jednotlivých let mohlo dojít v zařazení jednotlivých položek ke změnám (v roce 2006, resp. 2007 proběhla sociální reforma).												
Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Pododdíl	Paragraf	Název	Obecní výdaje na sociální oblast v ORP Příbram v Kč/rok									
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
		přistěhovalcům a vybraným etnikům										
	4343	Sociální pomoc osobám v souvislosti s živelní pohromou nebo požárem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4344	Sociální rehabilitace	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4345	Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	4 000	3 500	3 000	0	0	0	0	0	0
	4349	Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva	17 920	40 000	22 000	480 250	285 160	100 010	22 990	4 210	4 210	23 660
435		Služby sociální péče										
	4350	Domovy pro seniory	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4351	Osobní asistence, pečovatelská	0	0	0	0	16 017 250	16 382 140	15 500 660	19 706 060	17 744 260	18 074 770

Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Finanční analýza je jedním z nezbytných předpokladů pro celkovou analýzu problematiky. V tomto případě se bude jednat o analýzu obecních výdajů na sociální oblast, přičemž třídění je převzato a upraveno z vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. platné pro rok 2013. Při porovnávání dat v jednotlivých letech je třeba vždy pracovat s aktuálním zněním příslušné vyhlášky, protože v průběhu jednotlivých let mohlo dojít v zařazení jednotlivých položek ke změnám (v roce 2006, resp. 2007 proběhla sociální reforma).												
Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Pododdíl	Paragraf	Název	Obecní výdaje na sociální oblast v ORP Příbram v Kč/rok									
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
		služba a podpora samostatného bydlení										
	4352	Tísňová péče	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4353	Průvodcovské a předčitatelské služby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4354	Chráněné bydlení	0	0	0	0	0	527 430	581 240	531 950	546 930	646 240
	4355	Týdenní stacionáře	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4356	Denní stacionáře a centra denních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4357	Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem	0	0	0	0	7 308 080	6 319 250	5 719 860	7 588 140	5 625 650	6 624 970
	4358	Sociální služby poskytované ve zdravot.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Finanční analýza je jedním z nezbytných předpokladů pro celkovou analýzu problematiky. V tomto případě se bude jednat o analýzu obecních výdajů na sociální oblast, přičemž třídění je převzato a upraveno z vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. platné pro rok 2013. Při porovnávání dat v jednotlivých letech je třeba vždy pracovat s aktuálním zněním příslušné vyhlášky, protože v průběhu jednotlivých let mohlo dojít v zařazení jednotlivých položek ke změnám (v roce 2006, resp. 2007 proběhla sociální reforma).												
Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Pododdíl	Paragraf	Název	Obecní výdaje na sociální oblast v ORP Příbram v Kč/rok									
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
		zařízeních ústavní péče										
	4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče (např. odlehčovací služby)	0	0	0	0	179 560	173 310	151 350	129 480	133 050	102 100
437		Služby sociální prevence										
	4371	Raná péče a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4372	Krizová pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4373	Domy na půl cesty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4374	Azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny	0	0	0	0	3 719 270	3 593 060	4 990 030	3 642 560	3 816 310	3 929 370
	4375	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4376	Služby následné péče,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Finanční analýza je jedním z nezbytných předpokladů pro celkovou analýzu problematiky. V tomto případě se bude jednat o analýzu obecních výdajů na sociální oblast, přičemž třídění je převzato a upraveno z vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. platné pro rok 2013. Při porovnávání dat v jednotlivých letech je třeba vždy pracovat s aktuálním zněním příslušné vyhlášky, protože v průběhu jednotlivých let mohlo dojít v zařazení jednotlivých položek ke změnám (v roce 2006, resp. 2007 proběhla sociální reforma).												
Analýza obecních výdajů na sociální oblast v letech 2003 - 2012												
Pododdíl	Paragraf	Název	Obecní výdaje na sociální oblast v ORP Příbram v Kč/rok									
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
		terapeutické komunity a kontaktní centra										
	4377	Sociálně terapeutické dílny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4378	Terénní programy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	64 440
	4379	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence (např. sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby atd.)	0	0	0	0	9 000	13 000	4 500	2 500	2 500	9 000
		Celkové výdaje	906 910	533 420	972 320	2 069 350	28 813 470	28 695 250	28 642 290	33 582 190	29 791 760	31 257 080

Zdroj: ÚFIS

Výdaje obcí ORP Příbram	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkové výdaje v jednotlivých letech	906 910	533 420	972 320	2 069 350	28 813 470	28 695 250	28 642 290	33 582 190	29 791 760	31 257 080

Zdroj: ÚFIS

V uvedené tabulce se jedná pouze o neinvestiční náklady obcí na sociální oblast v ORP Příbram. Celkové výdaje byly vyfiltrovány z dat ÚFIS od SMO výdaje obcí za jednotlivé roky. Byly vyfiltrovány nákladové účty pro sociální oblast dle paragrafů rozpočtové skladby z vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. uvedených v Metodice pro zpracování dílčí rozvojové strategie v oblasti sociálních služeb ze dne 11. 4. 2014. Tj. relevantní paragrafy skupiny 43.

Provádět finanční analýzu v oblasti sociálních služeb je velmi obtížné. Odvětvové třídění účtování využívá hledisko účelu nebo funkce, na které obec vynakládá své prostředky. Hodnotí se tu každá peněžní operace podle toho, s jakým odvětvím hospodářství je spjata nebo které činnosti obce naplňuje. Jedná se pouze o neinvestiční náklady obcí na sociální oblast v ORP Příbram. Zaúčtování jednotlivých částek je odvislé na tradici a zvyklostech účetních v obcích. Vzhledem k tomu, že data poskytnutá Ministerstvem financí ČR mj. obsahují finanční data obcí za období 2003 až 2012, je v sociální oblasti třeba brát v úvahu také zásadní legislativní změny, k nimž v průběhu let 2003 – 2012 došlo. Jedná se zejména o rok 2006, resp. 2007, kdy proběhla sociální reforma. Pro komplexní finanční analýzu nákladů na sociální služby nejsou dostupná data všech poskytovatelů sociálních služeb (nestátní neziskové organizace, fyzické osoby, obchodní společnosti atd.). Datová základna tedy hovoří o výdajích obcí, které zaúčtovaly do skupiny 43, paragrafů: 4311, 4312, 4319, 4322, 4324, 4329, 4332, 4333, 4334, 4339, 4341-4345, 4349-4359, 4371-4379.

V roce 2007 došlo k výraznému zvýšení finančních prostředků za ORP Příbram vložených do sociální oblasti. Důvodem tohoto navýšení bylo zřízení azylového domu, domů se zvláštním režimem a rozšíření sociálního poradenství.

Jak jsme uvedli, v letech 2006-2007 došlo k zásadní reformě, která se ale plně promítla nejspíše až v r. 2008, kdy došlo k nejvýraznějšímu snížení výdajů v tomto oddíle rozpočtů obcí. Údaje tedy vůbec nehovoří o celkových výdajích na sociální služby, protože zajisté nedošlo ke snížení nákladů s nimi spojených. Při rozhovorech s představiteli obcí bylo patrné, že se až na výjimky nevěnují oblasti sociálních služeb a v případě potřeb se obracejí klienti přímo na poskytovatele sociální služby. V roce 2012 došlo k odchylce poskytnutých dat od zjištěných údajů v kategorii terapeutických dílen. Tato služba se z dostupných údajů na území ORP Příbram nenachází, ale v statistikách a finančních podkladech je tato uvedena.

4.1.3 Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Poskytovatelé služeb	Dostatek finančních prostředků, zájem uživatelů, zvýšit podporu ze strany obcí, kraje a státu	Nízká kvalita poskytované služby, absence potřebné služby, nedostatek financí, neochota spolupracovat	Pravidelná společná setkání	Zajistit organizátora Meziobecní spolupráce nebo komunitní plánování sociálních služeb
Uživatelé služeb	Vysoká kvalita služeb, dostupnost služby prostorová i časová, nízká cena služby	Nezájem o službu, neochota hradit služby, neadekvátní požadavky, malá informovanost poskytovatelů v rámci ČR, Vrchnostenský přístup státu	Webová prezentace, prezentace v tisku, informační letáky, osobní komunikace	Prověření nabídky a informačních kanálů obcemi
Partneři poskytovatelů (dárci, sponzoři)	Dobré fungování a kvalita služby, propagace partnera	Nedostatek zdrojů u sponzorů, přerušení spolupráce, neadekvátní zásahy do rozhodování o službě	Osobní jednání, e-mailová korespondence	Motivovat pro spolupráci, vysvětlovat role, propagace, zveřejňovat dobré příklady
Zaměstnanci v sociálních službách	Dobré pracovní podmínky včetně odměňování, prestiž	Rizika spojená s přetížeností a přílišnou administrativou	Osobní jednání, pracovní setkávání	Využít fondy EU a další zdroje ke zlepšení vybavení pracovních podmínek, podpůrné nástroje (péče o zaměstnance)

Zřizovatelé služeb (MPSV, kraj, obec)	Vysoká kvalita poskytované služby, komplexní zajištění služeb	Nedostatek finančních prostředků, nízká poskytovaných služeb, nekvalifikovaný personál	Osobní jednání, pracovní setkání	Dozor nad poskytovateli sociálních služeb, legislativa, vyhodnocování potřeb území, meziobecní spolupráce
Média	Náměty pro čtenáře, obvykle chtějí senzace	Negativní tvář	Partnerství s médii	Pravidelná komunikace, nabízet příklady dobré praxe

Zdroj: Dotazníkové šetření

Vymezení cílových skupin uživatelů

Osoby se zdravotním postižením

Na Příbramsku jsou zastoupeny všechny podskupiny této cílové skupiny. Jsou to osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s dlouhodobým duševním onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením.

Senioři

V rámci plánování sociálních služeb na Příbramsku se seniory rozumí lidé starší 65 let, jejichž zdravotní stav je spojen s poklesem funkčních schopností a soběstačností.

Rodiny s dětmi

Rodiny bez přístřeší, rodiny s dětmi s výchovnými problémy, rodiny s nízkým sociálně ekonomickým statusem, neúplné rodiny, rodiny ohrožené chudobou, rodiny se zdravotním postižením dítěte nebo rodiče, rodiny se závislým členem.

Ostatní skupiny ohrožené sociálním vyloučením

Lidé bez přístřeší, osoby po ukončení výkonu trestu, ústavní výchovy, oběti trestných činů, oběti domácího násilí, osoby v dluhové pasti (předluženost), rodiny ohrožené chudobou, rodiče samoživitelé, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby závislé na návykových látkách, gambleři, závislí na PC a internetu, děti a mládež s projevy rizikového chování (záškoláctví, kriminalita, nepřipravující se na budoucí povolání…) děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí (nepečující, zanedbávající, asociální rodič, rizikové rodiny), rodiny osob sociálně vyloučených, osoby v akutní krizi.

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nevyjasněnost způsobu financování	3	3	15	Prosazování zájmů společných ve veřejné správě (legislativních, ekonomických), jasné vymezení kompetencí mezi státem, krajem a obcemi	Obce, poskytovatel
Nedostatek financí nezajištění běžného provozu (obec zřizovatelem poskytovatele)	3	5	15	Získat sponzory, jednat s krajem o financování, zlepšit energický management a zavést sdružené nákupy energií ke snížení výdajů, ostatní sdružené nákupy, stanovení standardu, meziobecní spolupráce	Obce, poskytovatel
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	2	8	Využít fondy EU či jiné dotace, meziobecní spolupráce	Obce, poskytovatel
Uživatelé neplatí za službu	2	2	4	Změnit systém výběru plateb	Poskytovatel
Jednoleté financování projektu	4	3	12	Změnit systém financování	Poskytovatel
Právní riziko					
Udržitelnost projektů financování ze strany EU. Neschopnost udržet službu	3	4	12	Hledat zdroje financování	Poskytovatel, obce
Špatné rozmístění poskytovatelů a zařízení v rámci ORP (chybějící či	3	3	9	Meziobcení spolupráce	Obec daného území

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke	Vlastník rizika
přebytečná kapacita služeb)					
Nezájem a neochota obcí spolupracovat	3	3	9	Meziobecní spolupráce, zlepšit komunikaci mezi obcemi	Obce daného území
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	3	4	12	Upozornění na dopady změn legislativy	Obec daného území
Nevhodné reformy či změny zákonů	2	5	10	Upozornění na dopady změn legislativy	Obec daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav vybavení, zastaralé či nevyhovující vybavení	2	4	8	Využít fondy EU či jiné zdroje	Obec (vlastník budov), poskytovatel
Nevhodné prostory, špatný technický stav budov	2	4	8	Využít fondy EU či jiné zdroje	Obce (vlastník budov), poskytovatel
Věcné riziko					
Špatné riziko poskytované služby (stížnost občanů)	2	5	10	Správně stanovené podmínky ve smlouvě	Zřizovatel poskytovatele
Nezájem uživatelů či rodinných příslušníků o konkrétní službu	1	5	5	Vysvětlování problematiky, meziobecní spolupráce	Poskytovatel
Nízká kvalita konkrétní služby	2	5	10	Sledování kvality, meziobecní spolupráce – dobrá praxe	Poskytovatel
Personální rizika (Nedostatečné nebo nevhodné personální zabezpečení služeb)	3	4	12	Vzdělávání zaměstnanců	Poskytovatel

Zdroj: Dotazníkové šetření

Na základě dotazníkového šetření bylo nejvíce problematické riziko uváděno riziko financování sociálních služeb spojené s vyššími náklady případných uživatelů. Tento důvod byl uváděn představiteli obcí jako hlavní, na základě znalosti možných uživatelů z území jednotlivých obcí. Existují zde obavy z další podpory zařízení poskytujících sociální služby, související s financováním provozu od státu, případně Evropskou Unií. Tyto obavy jsou směřovány výhledu, co bude dál, pokud by poskytovatel ukončil svou činnost.

Jako další velké riziko bylo uváděno riziko personálních změn, vzdělávání zaměstnanců a legislativních změn.

Dalším neopomenutelným faktem je nedostatečná kapacita požadovaných služeb a špatné rozmístění poskytovatelů služeb v území ORP Příbram. Dochází spíše k centralizaci ve větších městech, a jakému si opomíjení možných žadatelů okrajových území ORP Příbram.

4.1.4 SWOT analýza oblasti

Silné stránky:	Slabé stránky:
Bezplatné odborné sociální poradenství Bezplatné poradenství pro oběti domácího násilí a trestných činů Ubytovna pro osoby bez přístřeší Azylový dům pro matky s dětmi Sociální kurátoři Bezplatné volnočasové aktivity Vzájemná spolupráce organizací spolků a klubů Dobře fungující integrovaný systém	Nedostupnost informací o dostupnosti sociálních služeb (zejména pro obce mimo Příbram) Nedostatek volných pracovních míst Nedostatečné řešení problematiky gamblerství a jiných závislostí Chybí denní centrum pro bezdomovce Nedostatečné zázemí sociálních terénních služeb Nedostatečná kapacita Domovů pro seniory se zvláštním režimem Malý počet sociálních pracovníků na obcích
Příležitosti:	**Hrozby:**
Vznik nových pracovních míst Spolupráce škol a obcí Prevence rizikového chování Spolupráce státu, kraje s obcemi v oblasti sociálních služeb – plánování Zlepšení poskytování informací o dostupnosti služeb Monitoring osob, které potřebují sociální pomoc Hledání vhodných poskytovatelů a vytvoření zázemí (raná péče)	Nedostatek financí na sociální služby Zvyšující se počet osob v dluhové neschopnosti Zánik stávajících potřebných služeb Práce s cílovými skupinami ze strany nekompetentních organizací

Zvyšování počtu finančně dostupných volnočasových aktivit pro děti a mládež Aktualizace katalogu poskytovatelů	

4.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V současné době na území ORP Příbram působí poskytovatelé sociálních služeb, kteří se nezabývají všemi cílovými skupinami, které jsou obvyklé v rámci České republiky. Zřizovatelem sociálních služeb poskytovaných v území ORP jsou veřejné i soukromé subjekty. V roce 2011 byl pro území ORP Příbram vypracován koncepční dokument: „Komunitní plán sociálních služeb ORP Příbram“. Tento dokument analyzuje současnou situaci v oblasti sociálních služeb ORP Příbram a vytyčuje základní cíle, priority a vize vč. konkrétních opatření a aktivit. Podstatou metody komunitního plánování sociálních potřeb a služeb je vzájemná spolupráce všech, kterých se sociální péče týká – uživatelé, poskytovatelé, zadavatelé.

V ORP Příbram lze v současné době pozorovat proces stárnutí obyvatelstva, roste poptávka po sociálních službách pro seniory a tento trend v budoucnosti ještě poroste. Zejména se zvyšuje počet žádostí o umístění do domovů s pečovatelskou službou a domovů se zvláštním režimem. Město Příbram v oblasti sociálních služeb zřídilo příspěvkovou organizaci – Pečovatelská služba města Příbram. Tato organizace poskytuje na svém území města sociální služby v pěti domech s pečovatelskou službou a domově pro seniory na Březových horách, který má kapacitu 48 lůžek. Dále město Příbram provozuje azylový dům, který je určen pouze pro těhotné ženy a matky s dětmi, dále městské jesle a rehabilitační stacionář. V Příbrami se také nachází soukromý domov pro seniory – Domov seniorů Maják s.r.o., jehož plná kapacita je 44 lůžek. Dále město Příbram poskytuje v Poradně města Příbram odborné sociální poradenství. Dále také služby sociální prevence a poradenství, které pomáhají sociálně vyloučeným osobám v nepříznivé životní situaci. Jedná se o noclehárnu pro osoby bez přístřeší s kapacitou 9 lůžek pro muže a 3 lůžka pro ženy.

V oblasti sociální péče v Příbrami působí mimo jiné dvě nestátní neziskové organizace -organizace Alka, o.p.s. a občanské sdružení Klub Demka, pečující o zdravotně postižené osoby. ALKA, o.p.s. je poskytovatel sociálních služeb v oblasti pomoci rodinám s handicapovanými lidmi z Příbrami a okolí. Poskytuje služby ucelené rehabilitace (sociální, zdravotní a pedagogické) a také sdílené péče (klient je v rodinném prostředí a s péčí pomáhají odborníci). Cílovou skupinou jsou klienti, kteří mají převážně středně těžké až těžké kombinované postižení. V současné době je poskytováno odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služby, sociální rehabilitace, odlehčovací služby, denní stacionář. Svou pobočku má v Příbrami také obecně prospěšná společnost Magdaléna, o.p.s. která od roku 1997 působí ve Středočeském kraji. Poskytuje ucelený systém zdravotních a sociálních služeb a pomoci v

oblasti prevence a léčby různých typů závislostí prostřednictvím Centra adiktologických služeb Magdaléna. Toto centrum je zaměřeno na práci s dětmi v rámci prevence šikany, xenofobie nebo užívání drog a na práci se závislými osobami.

Nejvíce zastoupenou poskytovanou službou je sociální poradenství, které je hlavně poskytováno ve městě Příbram. Dále se nachází sociální poradny ve městech Březnice a Rožmitálu pod Třemšínem a v obci Milín. Druhou poskytovanou službou jsou domovy se zvláštním režimem, které se nachází ve městě Příbram, městysu Jince, městě Rožmitál pod Třemšínem, v obcích Pečice a Milín. Tuto službu by bylo vhodné rozmístit do území s ohledem na zvýšený výskyt postižení Alzheimerovou nemocí v oblasti ORP Příbram, která je dána stárnutím populace. Ve stejném počtu jsou zastoupeny pečovatelská služba a domovy pro seniory. Pečovatelská služba je poskytována po celém území ORP Příbram poskytovateli sídlícími ve městě Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Březnice, Starý Knín. Na základě zjištění je třeba řešit poskytování této služby po celém území ORP Příbram s přihlédnutím k finanční stránce možných uživatelů. To znamená zvýšení dotací nebo příspěvků na tento druh služby. Domovy pro seniory jsou poskytovány společnostmi sídlícími ve městě Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Vodňany, Březnice a v obci Milín.

Další poskytovanou službou jsou denní stacionáře, které se nachází ve městě Příbram. Zde by bylo vhodné uvažovat o zřízení denních stacionářů v okrajových částech území ORP Příbram, přičemž by docházelo k bezproblémovému a málo nákladnému poskytování těchto sociálních služeb uživatelům, tak aby nedocházelo k jejich vytržení z místa bydliště.

4.2 Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1 Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina pro téma sociální služby byla složena ze zástupců z území ORP Příbram a to:

Bc. Stanislava Krejčíková, FCH Starý Knín
Pavel Kuchta, Domov pod Hrází, o.p.s.
Ing. Jana Pelikánová, Pečovatelská služba Příbram
Mgr. Michaela Horká Broumová, ALKA o.p.s.
Bc. Alena Ženíšková a Alena Hlavatá, Charita Příbram
Ing. Luboš Halenkovský, Centrum Rožmitál pod Třemšínem
Mgr. Ivana Pučková, KROK, p.s.s.
Bc. Zdeňka Splítková, Městský úřad Příbram
Mgr. Alena Homolková a Mgr. Šárka Daňková, Stéblo o.p.s.
Mgr. Lenka Mottlová, Nalžovický zámek, p.s.s.
Magdalena Chaloupková, DiS., Magdaléna o.p.s.
Ing. Tomáš Hadžega, ONP a.s.
Ing. Jan Michálek, starosta obce Dolní Hbity

Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

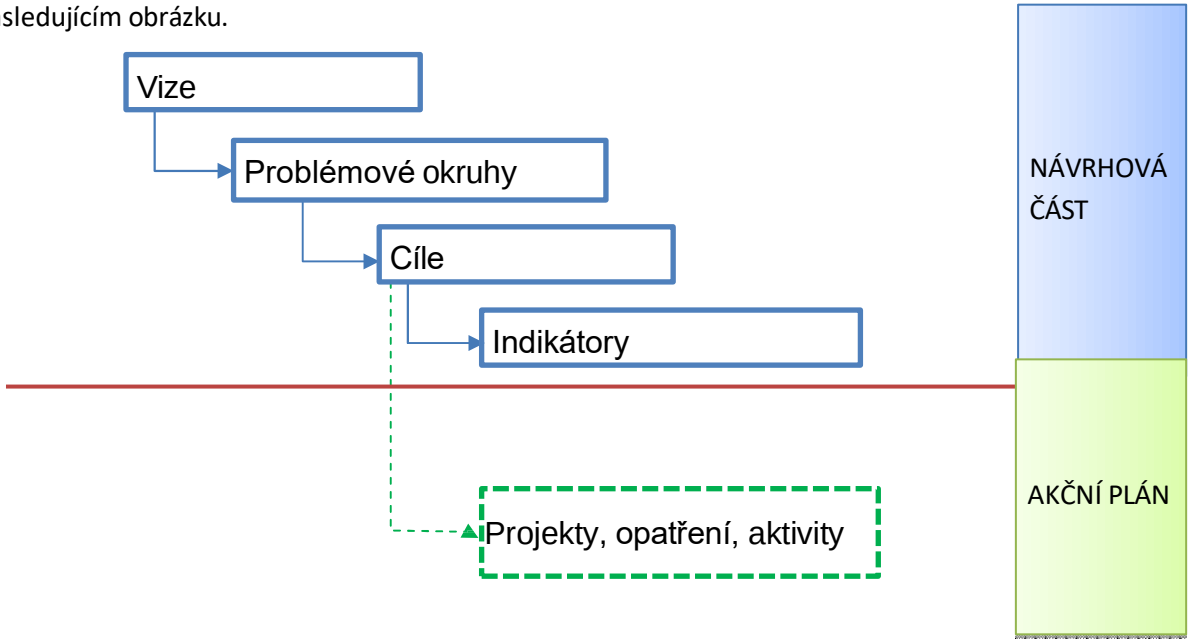

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce

PŘÍBRAMSKO – KRAJINA POD SVATOU HOROU

Naší vizí je zlepšení podmínek pro aktivní subjekty soukromého i veřejného sektoru ORP Příbram tak, že bude dosaženo:

- snížení míry nezaměstnanosti na průměrnou úroveň ČR
- udržení stávající sítě škol a školských zařízení a rozšíření nabídek aktivit pro děti a mládež
- **rozšíření nabídek sociálních služeb tak, aby byla uspokojena poptávka**
- využití krajinného a kulturního potenciálu území v turistickém ruchu
- využití odpadů ve prospěch obyvatel regionu

Sociální služby	***Problémová oblast 1*** Nerovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami		***Problémová oblast 2*** Nedostatečné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami	
	cíl 1.1 Rovnoměrné rozložení sociálních služeb na území ORP Příbram	**cíl 1.2** Dostatečná informovanost o nabídce stávajících sociálních služeb na území ORP Příbram	**cíl 2.1** Rozšíření nabídky sociálních služeb na území ORP Příbram	**cíl 2.2** Podíl na komunitním plánování a aktualizace komunitního plánu ORP Příbram

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Problémová oblast 1

Nerovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami

Věcné argumenty

Kartogram č. 4.1: Vyznačení pokrytí území ORP Příbram sociálními službám

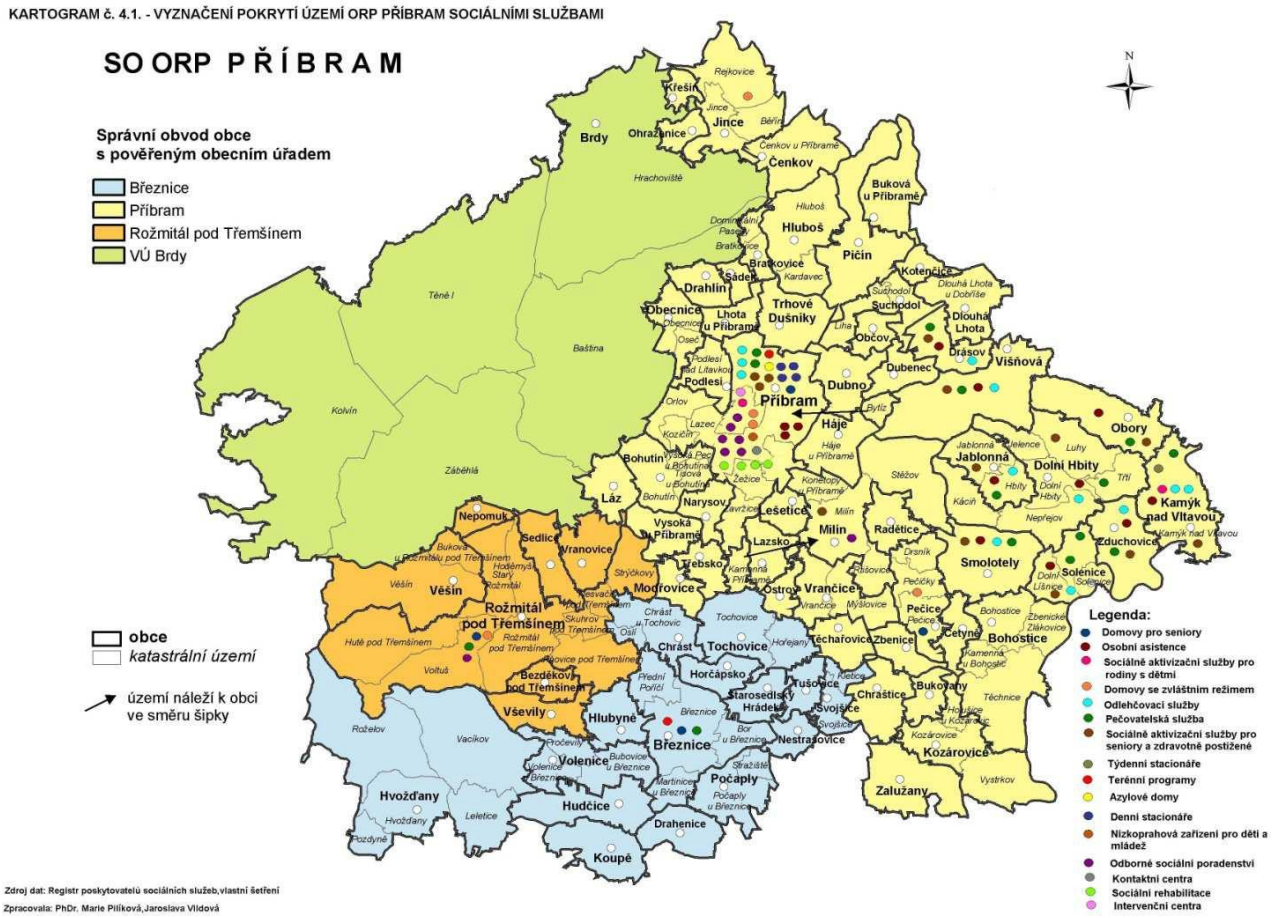

Z kartogramu č. 4.1 je patrné, že na území ORP Příbram dochází k nerovnoměrnému pokrytí sociálními službami. Většina sociálních služeb je soustředěna do centra území ORP Příbram a okrajové části regionu zůstávají, až na západní část ORP Příbram, bez využívání sociálních služeb.

Příčiny problému

a) Nedostatečná informovanost o nabídce sociálních služeb
b) Nevyužívání zpracovaného komunitního plánu pro území ORP Příbram
c) Soustředění sociálních služeb do centra ORP Příbram
d) Nevyužívání nabídky sociálních služeb na území ORP Příbram

Důsledky neřešeného problému

Důsledkem neřešení daného problému může být vytržení občanů z jejich přirozeného prostředí. S tím souvisí i malá spolupráce poskytovatelů sociálních služeb s představiteli obcí, kteří nemají ve svém okolí možnosti využití sociálních služeb potřebných pro své občany. Souvisí s tím i odloučení občanů ze společenského žití, kteří nemají možnost zpětné vazby.

Problémová oblast 2

Nedostatečné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami

Věcné argumenty

Sociální službou se rozumí činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.

Cílem sociálních služeb je snížení sociálních a zdravotních rizik uživatelů sociální služby, rozvíjení jejich schopností a zlepšení nebo alespoň zachování soběstačnosti uživatelů sociální služby.

Z tabulky č. 4.7 vyplývá, že na území ORP Příbram některé nejsou poskytovány nebo jen v omezené míře, což má za následek problém se zabezpečením péče a sociálním začleněním některých cílových skupin (např. bezdomovci, podpora rodiny a dítěte s handicapem – raná péče, chráněné bydlení a další).

Počet a druh neposkytovaných služeb v rámci ORP Příbram

	Druh sociální služby	
Služby sociální péče a prevence	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	x
	Centra denních služeb	x
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	x
	Chráněné bydlení	x
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	
	Raná péče	
	Tlumočnické služby	
	Domy na půl cesty	x
	Kontaktní centra	
	Krizová pomoc	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	
	Noclehárny	x
	Služby následné péče	x
	Sociálně aktivizační služby pro děti a mládež	
	Sociálně terapeutické dílny	x
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	

Zdroj: Vlastní šetření

V tabulce č. 4.7 jsou křížkem označeny sociální služby, které **nejsou** na území ORP Příbram poskytovány.

V tabulce nejsou uvedeny sociální služby typu - raná péče, průvodcovské předčitatelské služby, tlumočnické služby, krizová pomoc jako neposkytované sociální služby z důvodu, že jsou pro Středočeský kraj poskytovány poskytovateli se sídlem mimo území ORP Příbram. Pro ORP Příbram by však pracoviště rané péče bylo nutností.

Příčiny problému

a) Není respektován a aktualizován komunitní plán pro území ORP Příbram
b) Malá informovanost o poskytovaných sociálních službách na území ORP Příbram
c) Financování sociálních služeb potřebných pro území ORP Příbram
d) Chybějící koncepce poskytování sociálních služeb na území ORP Příbram

Důsledky neřešeného problému

Neřešením daného problému vznikne nárůst sociálních problémů v jednotlivých komunitách. Sociální služby jsou jednou ze základních možností, jak řešit situaci sociálně vyloučených nebo, jak alespoň přispět k tomu, aby se nezhoršovala.
Následkem je větší oddělení obyvatel závislých na sociální službě od společnosti. Neřešení daného problému může také vést, až k zvýšení trestné činnosti.

4.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	**Nerovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami**
Cíl 1.1	**Rovnoměrné rozložení sociálních služeb na území ORP Příbram**
Popis cíle	Na základě vlastního šetření na území ORP Příbram bylo zjištěno, že stávající sociální služby působí pouze v některých částech regionu, tím dochází k omezení v podpoře sociálně potřebných osob. Většina stávajících sociálních služeb je soustředěna především ve městě Příbram. Vzhledem k rozloze regionu je nutné zajistit rovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami. Spoluprací s poskytovateli sociálních služeb dojde k přehledu poskytovaných sociálních služeb a potřebnému rozložení sociálních služeb v regionu. Na koordinování a spolupráci poskytovatelů sociálních služeb by se podílel realizační tým nově vzniklého DSO ORP Příbram. Je důležité, aby byla vytvořena síť sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě a s odpovídající místní dostupnosti pomohou řešit nepříznivou situaci osob na území ORP Příbram.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování návrhu společné smlouvy zúčastněných obcí Zpracování analýzy potřebných služeb na území ORP Příbram A2 Ekonomická analýza Rozbor ekonomické výhodnosti jednotlivých variant řešení B1 Nastavení parametrů Zpracování variant řešení pro pokrytí území sociálními službami C1 Výběr ekonomicky vhodné varianty pro pokrytí území sociálními službami Příprava a realizace společného výběrového řízení Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 4.1 **Rozšíření terénních sociálních služeb na území ORP Příbram** Indikátor č. 4.2 **Počet nově registrovaných sociálních služeb na území ORP Příbram**
Správce cíle	Představitel obce Dolní Hbity

Problémový okruh 1	**Nerovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami**
Cíl 1.2	**Dostatečná informovanost o nabídce stávajících sociálních služeb na území ORP Příbram**
Popis cíle	Na základě vlastního šetření na území ORP Příbram bylo zjištěno, že zde není dostatečná informovanost o nabídce sociálních služeb. Dle vyjádření jednotlivých představitelů obcí či místních samospráv jsme došli k závěru, že nejsou dostatečně využívány veškeré zdroje pro šíření informací. Dostupnost informací je základním předpokladem k tomu, aby lidé mohli sociální služby využívat. Vzájemnou spoluprací místních samospráv je možné dosáhnout zlepšení informovanosti představitelů obcí a tím i zajištění potřebné péče o osoby v nepříznivé sociální situaci. Zde se přímo nabízí forma řešení v meziobecní spolupráci. Cílem je zajištění informací o dostupných sociálních službách a službách, které s danou problematikou úzce souvisí. Dostatečnou informovanost je možné zajistit také metodickou podporou realizačního týmu DSO i připravením a realizací společné dlouhodobé kampaně.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování návrhu společné smlouvy mezi zúčastněnými obcemi A2 Ekonomická analýza Zpracování nákladů na osvětu sociálních služeb B1 Nastavení parametrů Nastavení frekvence informační kampaně Určení formy informační kampaně C1 Výběr ekonomicky vhodné varianty pro informační kampaň Příprava realizace společného výběrového řízení na poskytovatele informační kampaně Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 4.3 **Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost** Indikátor č. 4.4 **Počet informačních akcí v rámci společné informační kampaně** Indikátor č. 4.5 **Počet tištěných katalogů poskytovatelů sociálních služeb na území ORP Příbram**
Správce cíle	Představitel obce Dolní Hbity

Problémový okruh 2	**Nedostatečné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami**
Cíl 2.1	**Rozšíření nabídky sociálních služeb na území ORP Příbram**
Popis cíle	Na základě vlastního šetření na území ORP Příbram byla zjištěna absence některých, pro dané území, podstatných i poptávaných sociálních služeb. Je důležité, aby byla vytvořena síť sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě a s odpovídající místní dostupností pomohou řešit nepříznivou situaci osob na území ORP Příbram. Vzhledem k poptávce by bylo vhodné podpořit: Rozšiřování terénní sociální péče Rozšiřování služeb pro zdravotně postižené na základě jejich konkrétních potřeb Zaměstnanost osob se zdravotním postižením Zřizování chráněného bydlení Zřizování a rozšiřování služeb pro osoby bez přístřeší, osoby ohrožené sociálním vyloučením Zřizování sociálních a obecních bytů Rozšíření kapacity stávajícího zařízení Domov se zvláštním režimem Mapování lokalit se zvýšeným výskytem rizikového chování osob S rozšířením nabídky sociálních služeb souvisí rozvoj spolupráce se stávajícími poskytovateli sociálních služeb.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování návrhu společné smlouvy mezi zúčastněnými obcemi A2 Ekonomická analýza Zpracování nákladů na podporu rozšíření terénní sociální péče Zpracování nákladů na rozšíření služeb pro zdravotně postižené Zpracování nákladů na podporu zaměstnanosti zdravotně postižených Zpracování nákladů na vznik chráněného bydlení a sociálních bytů B1 Nastavení parametrů Zmapování sociálních služeb na území ORP Příbram a jejich reálné potřebnosti C1 Výběr ekonomicky vhodné varianty pro nedostatečné pokrytí území ORP Příbram Příprava realizace společného výběrového řízení na poskytovatele sociálních služeb Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 4.6 **Počet sociálních služeb poskytovaných na území ORP Příbram** Indikátor č. 4.7 **Počet obcí zapojených do projektu** Indikátor č. 4.8 **Počet nově zaregistrovaných sociálních služeb na území ORP Příbram**
Správce cíle	Představitel obce Dolní Hbity

Problémový okruh 2	**Nedostatečné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami**
Cíl 2.2	**Podíl na komunitním plánování a aktualizaci komunitního plánu na území ORP Příbram**
Popis cíle	Základem rozvoje sociálních služeb na území ORP Příbram je aktualizace komunitního plánu sociálních služeb. Pro aktualizaci komunitního plánu je potřebné využití metody komunitního plánování, které nejvhodnějším způsobem zabezpečí optimální rozvoj sociálních služeb. Komunitní plán sociálních služeb musí odpovídat místním podmínkám a potřebám, stanovuje priority rozvoje sociálních služeb, přispívá k zajištění sociálních služeb pro potřebné občany a ke zkvalitnění sociální práce. Důležité je, jak říká zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb., aktivní zjišťování potřeb osob na území ORP Příbram a hledání způsobu jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů. Zde by byla vhodná meziobecní spolupráce, kde by se místní samosprávy podílely na komunitním plánování, byla by vymezena spolupráce s obcemi, poskytovateli sociálních služeb a uživateli sociálních služeb. Komunitní plán sociálních služeb odpovídá místním podmínkám a potřebám, stanovuje krátkodobé cíle a priority rozvoje sociálních služeb. Přispívá k zajištění různých typů sociálních služeb pro potřebné občany a ke zkvalitnění výkonu sociální práce.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování návrhu společné smlouvy mezi zúčastněnými obcemi A2 Ekonomická analýza Analýza nákladů na zpracování Komunitního plánu sociálních služeb na území ORP Příbram B1 Nastavení parametrů Zmapování sociálních služeb na území ORP Příbram Zmapování poskytovatelů sociálních služeb na území ORP Příbram C1 Výběr ekonomicky vhodné varianty Příprava realizace společného výběrového řízení na zhotovitele Komunitního plánu sociálních služeb ORP Příbram Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 4.9 **Počet obcí zapojených do komunitního plánování na území ORP Příbram** Indikátor č. 4.10 **Počet nově zaregistrovaných sociálních služeb na území ORP Příbram**
Správce cíle	Předseda DSO ORP Příbram

4.2.4 Indikátory

Problémový okruh/Cíl	**N**erovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Rovnoměrné rozložení sociálních služeb na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**4.1**		
Název indikátoru	**POČET ROZŠÍŘENÝCH TERÉNNÍCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA ÚZEMÍ ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Představitel obce Dolní Hbity		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem k rozloze regionu je nutné zajistit rovnoměrné pokrytí území ORP Příbram terénními sociálními službami. Spoluprací s poskytovateli sociálních služeb dojde k přehledu poskytovaných sociálních služeb a potřebnému rozložení sociálních služeb v regionu. Na koordinování a spolupráci poskytovatelů sociálních služeb by se podílel realizační tým nově vzniklého DSO ORP Příbram. Je důležité, aby byla vytvořena síť terénních sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě a s odpovídající místní dostupnosti pomohou řešit nepříznivou situaci osob na území ORP Příbram.		
Metodika a výpočet:	Počet rozšířených sociálních služeb na území ORP Příbram/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Nerovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Rovnoměrné rozložení sociálních služeb na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**4.2**		
Název indikátoru	**POČET NOVÉ REGISTROVANÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA ÚZEMÍ ORP PŘÍRBAM**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Představitel obce Dolní Hbity		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem k rozloze regionu je nutné zajistit rovnoměrné pokrytí území ORP Příbram terénními sociálními službami. Spoluprací s poskytovateli sociálních služeb dojde k přehledu poskytovaných sociálních služeb a potřebnému rozložení sociálních služeb v regionu. Na koordinování a spolupráci poskytovatelů sociálních služeb by se podílel realizační tým nově vzniklého DSO ORP Příbram. Je důležité, aby byla vytvořena síť terénních sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě a s odpovídající místní dostupnosti pomohou řešit nepříznivou situaci osob na území ORP Příbram.		
Metodika a výpočet:	Počet nově registrovaných sociálních služeb na území ORP Příbram/rok		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb		

Problémový okruh/Cíl	Nerovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Dostatečná informovanost o nabídce stávajících sociálních služeb na území ORP Příbram		
Číslo indikátoru	**4.3**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO REALIZACE DLOUHODOBÉ INFORMAČNÍ KAMPANĚ PRO ŠIROKOU VEŘEJNOST**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Představitel obce Dolní Hbity		
Roky	2013	2017	2020
Plán		28	74
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Prostřednictvím DSO ORP Příbram připravit a realizovat společnou a dlouhodobou a každoročně opakovanou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím veřejných prezentací.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Nerovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Dostatečná informovanost o nabídce stávajících sociálních služeb na území ORP Příbram		
Číslo indikátoru	**4.4**		
Název indikátoru	**POČET INFORMAČNÍCH AKCÍ V RÁMCI SPOLEČNÉ KAMPANĚ**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Představitel obce Dolní Hbity		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	100
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Prostřednictvím DSO ORP Příbram společně s představiteli zapojených obcí a poskytovateli sociálních služeb realizovat společnou dlouhodobou a každoročně opakovanou informační kampaň pro širokou veřejnost s využitím veřejných prezentací. Dále informační kampaň podpořit na školách s využitím dostupných celostátních programů.		
Metodika a výpočet:	Počet akcí/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Nerovnoměrné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Dostatečná informovanost o nabídce stávajících sociálních služeb na území ORP Příbram		
Číslo indikátoru	**4.5**		
Název indikátoru	**POČET TIŠTĚNÝCH KATALOGŮ POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA ÚZEMÍ ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Představitel obce Dolní Hbity		
Roky	2013	2017	2020
Plán		200	400
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Prostřednictvím DSO ORP Příbram se zajistí tištěná informační kampaň směrovaná do každé obce na území ORP Příbram. Tištěné letáky budou distribuovány také prostřednictvím poskytovatelů sociálních služeb.		
Metodika a výpočet:	Počet tištěných katalogů/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Nedostatečné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Rozšíření nabídky sociálních služeb na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**4.6**		
Název indikátoru	**POČET SOCIÁLNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH NA ÚZEMÍ ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Představitel obce Dolní Hbity		
Roky	2013	2017	2020
Plán		18	20
Skutečnost	17		
Popis měřítka:	Je důležité, aby byla vytvořena síť sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě a s odpovídající místní dostupností pomohou řešit nepříznivou situaci osob na území ORP Příbram. Síť sociálních služeb bude efektivně využívat služeb realizovaných různými typy poskytovatelů na území ORP Příbram. Základními atributy funkční sítě sociálních služeb v regionu musí být dostupnost, efektivita (nákladovost), potřebnost a kvalita.		
Metodika a výpočet:	Počet sociálních služeb/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Nedostatečné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Rozšíření nabídky sociálních služeb na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**4.7**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Představitel obce Dolní Hbity		
Roky	2013	2017	2020
Plán		28	74
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Rozšířením nabídky sociálních služeb na území ORP Příbram dojde ke zkvalitnění života občanů v jednotlivých obcích regionu. Rozšířená nabídka sociálních služeb by měla, co nejlépe odpovídat potřebám a dostupným zdrojům. Je důležité, aby byla vytvořena síť sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě a s odpovídající místní dostupností pomohou řešit nepříznivou situaci osob na území ORP Příbram.		
Metodika a výpočet:	Počet/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Nedostatečné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Podíl na komunitním plánování a aktualizaci komunitního plánu na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**4.8**		
Název indikátoru	**POČET NOVĚ REGISTROVANÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA ÚZEMÍ ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer DSO Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Základem rozvoje sociálních služeb na území ORP Příbram je aktualizace komunitního plánu sociálních služeb. Komunitní plán sociálních služeb musí odpovídat místním podmínkám a potřebám, stanovuje priority rozvoje sociálních služeb, přispívá k zajištění sociálních služeb pro potřebné občany a ke zkvalitnění sociální práce.		
Metodika a výpočet:	Počet/rok		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb, DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Nedostatečné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Podíl na komunitním plánování a aktualizaci komunitního plánu na ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**4.9**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ NA ÚZEMÍ ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer DSO Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		28	74
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Základem rozvoje sociálních služeb na území ORP Příbram je aktualizace komunitního plánu sociálních služeb. Komunitní plán sociálních služeb musí odpovídat místním podmínkám a potřebám, stanovuje priority rozvoje sociálních služeb, přispívá k zajištění sociálních služeb pro potřebné občany a ke zkvalitnění sociální práce. Z hlediska efektivity a komplexnosti zajištění sociálních služeb pro všechny potřebné cílové skupiny je vhodné poskytování sociálních služeb rovnoměrně na celém území ORP Příbram. Z tohoto důvodu se jako nejlepší řešení ukazuje zapojení všech obcí ORP Příbram do společného komunitního plánování a společného podílení se na zajištění sociálních služeb.		
Metodika a výpočet:	Počet/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Nedostatečné pokrytí území ORP Příbram sociálními službami Podíl na komunitním plánování a aktualizaci komunitního plánu na ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**4.10**		
Název indikátoru	**POČET NOVĚ ZAREGISTROVANÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA ÚZEMÍ ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer DSO Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Základem rozvoje sociálních služeb na území ORP Příbram je aktualizace komunitního plánu sociálních služeb. Komunitní plán sociálních služeb musí odpovídat místním podmínkám a potřebám, stanovuje priority rozvoje sociálních služeb, přispívá k zajištění sociálních služeb pro potřebné občany a ke zkvalitnění sociální práce. Z hlediska efektivity a komplexnosti zajištění sociálních služeb pro všechny potřebné cílové skupiny je vhodné poskytování sociálních služeb rovnoměrně na celém území ORP Příbram. Z tohoto důvodu se jako nejlepší řešení ukazuje zapojení všech obcí ORP Příbram do společného komunitního plánování a společného podílení se na zajištění sociálních služeb.		
Metodika a výpočet:	Počet/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram, Registr poskytovatelů sociálních služeb		

4.3 Pravidla pro řízení strategie

4.3.1 Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Bude doplněno na základě konsensu starostů dotčených obcí

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Rovnoměrné rozložení sociálních služeb na území ORP Příbram do roku 2020	Představitel obce Dolní Hbity
1.2.	Dostatečná informovanost o nabídce stávajících sociálních služeb na území ORP Příbram do roku 2020	Představitel obce Dolní Hbity
2.1.	Rozšíření nabídky sociálních služeb na území ORP Příbram do roku 2020	Představitel obce Dolní Hbity
2.2.	Podíl na komunitním plánování a aktualizaci komunitního plánu na ORP Příbram do roku 2020	Představitel DSO ORP Příbram

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
4.1.	Počet rozšířených terénních sociálních služeb na území ORP Příbram	Představitel obce Dolní Hbity
4.2.	Počet nově registrovaných sociálních služeb na území ORP Příbram	Představitel obce Dolní Hbity
4.3.	Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost	Představitel obce Dolní Hbity
4.4.	Počet informačních akcí v rámci společné kampaně	Představitel obce Dolní Hbity
4.5.	Počet tištěných katalogů poskytovatelů sociálních služeb na území ORP Příbram	Představitel obce Dolní Hbity
4.6.	Počet sociálních služeb poskytovaných na území ORP Příbram	Představitel obce Dolní Hbity
4.7.	Počet obcí zapojených do projektu	Představitel obce Dolní Hbity
4.8.	Počet nově registrovaných sociálních služeb na území ORP Příbram	Představitel obce Dolní Hbity
4.9.	Počet obcí zapojených do komunitního plánování na území ORP Příbram	Předseda DSO ORP Příbram
4.10	Počet nově registrovaných sociálních služeb na území ORP Příbram	Předseda DSO ORP Příbram

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	Každoročně v 1. -3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	Každoročně v 1. -2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Oblast sociální služby – cíle definované ve strategii:

1.1. Rovnoměrné rozložení sociálních služeb na území ORP Příbram

1.2. Dostatečná informovanost o nabídce stávajících sociálních služeb na území ORP Příbram do roku 2020

2.1. Rozšíření nabídky sociálních služeb na území ORP Příbram do roku 2020

2.2. Podíl na komunitním plánování a aktualizaci komunitního plánu na ORP Příbram do roku 2020

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

4.4 Závěr, postup zpracování

4.4.1 Shrnutí

V rámci strategického dokumentu rozvoje SO ORP Příbram bylo jedno z témat této analýzy věnováno oblasti sociálních služeb. Předmětem bylo zmapování situace na území ORP Příbram a hledání společných řešení.

Na základě vlastního šetření na území ORP Příbram bylo zjištěno, že stávající sociální služby působí pouze v některých částech regionu a zabývají se jen omezeným množstvím cílových skupin, tím dochází k omezení v podpoře sociálně potřebných osob. Většina stávajících sociálních služeb je soustředěna především ve městě Příbram. V městě Příbram jsou poskytovány sociální služby azylový dům, kontaktní centrum, intervenční centrum, nízkoprahové denní centrum, sociální rehabilitace a 3 denní stacionáře.

Nejvíce zastoupenou poskytovanou službou je odborné sociální poradenství, které je také poskytováno především ve městě Příbram, dále ve městech Březnice a Rožmitál pod Třemšínem a v obci Milín. Další nejvíce poskytovanou službou jsou domovy se zvláštním režimem, které se nachází ve městě Příbram, městysu Jince, městě Rožmitál pod Třemšínem, v obcích Pečice a Milín a domovy pro seniory zřízené ve městě Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Březnice a v obci Pečice.

Na území ORP Příbram je také poskytována sociální služba týdenní stacionář, který se nachází v obci Kamýk nad Vltavou, v obci Solenice se nachází terapeutická komunita. Dalšími službami poskytovanými na území ORP Příbram jsou pečovatelská služba, osobní asistence, odlehčovací služba, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Telefonická krizová pomoc, tísňová péče, tlumočnické služby, průvodcovské a předčitatelské služby a raná péče jsou v omezené míře poskytovány prostřednictvím poskytovatelů sídlících v Praze.

Základem rozvoje sociálních služeb na území ORP Příbram je aktualizace komunitního plánu sociálních služeb. Komunitní plán sociálních služeb musí odpovídat místním podmínkám a potřebám, stanovuje priority rozvoje sociálních služeb, přispívá k zajištění sociálních služeb pro potřebné občany a ke zkvalitnění sociální práce. Z hlediska efektivity a komplexnosti zajištění sociálních služeb pro všechny potřebné cílové skupiny je vhodné poskytování sociálních služeb rovnoměrně na celém území ORP Příbram. Z tohoto důvodu se jako nejlepší řešení ukazuje zapojení všech obcí ORP Příbram do společného komunitního plánování a společného podílení se na zajištění sociálních služeb.

Je důležité, aby byla vytvořena síť sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě a s odpovídající místní dostupností pomohou řešit nepříznivou situaci osob na území ORP Příbram. Síť sociálních služeb bude efektivně využívat služeb realizovaných různými typy poskytovatelů na území ORP Příbram. Základními atributy funkční sítě sociálních služeb v regionu musí být dostupnost, efektivita (nákladovost), potřebnost a kvalita.

4.4.2 Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla vypracována na základě projektu Podpora meziobecní spolupráce (CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). Partnery projektu jsou Svaz měst a obcí a město Příbram.

Na základě vzájemné uzavřené smlouvy město Příbram zřídilo Oddělení meziobecní spolupráce, kde realizační tým v listopadu 2013 zahájil práce na tvorbě strategie. Ihned po ustanovení realizačního týmu byly započaty osobní řízené rozhovory se starosty a místostarosty obcí ORP Příbram. Na těchto jednáních byly identifikovány problémy jednotlivých obcí a zároveň s dobrými zkušenostmi zapracovány jednak do dotazníků a jednak do analytické části strategie. První ucelené informace s území ORP Příbram byly prezentovány na I. oficiálním shromáždění představitelů obcí ORP Příbram v květnu 2014. Na tomto shromáždění bylo taktéž zúčastněnými zástupci obcí odhlasováno volitelné téma pro meziobecní spolupráci které bude realizační tým zpracovávat, a to téma cestovního ruchu. V průběhu období byly dopracovávány jednotlivé části analýz. Byla zahájena dotazníková šetření ke vzniku potencionálního DSO ORP Příbram a byla vedena jednání k ustanovení menší části obcí, které dále budou považovány za aglomeraci ORP Příbram. Výsledkem bylo společné jednání zástupců deseti obcí aglomerace. Na tomto jednání bylo navrženo a odsouhlaseno aglomerační téma s problematikou zaměstnanosti, které je spolu s dalšími tématy zpracováno souběžně se strategií odpadového hospodářství a dalšími tématy stanovenými na základě vzájemné uzavřené smlouvy. Všechna témata včetně předepsaných náležitostí byla zpracována realizačním týmem a zpracovateli v řádných termínech, dle dohody se Svazem měst a obcí, svazem připomínkována s následným zapracováním případných připomínek a doporučení.

Návrhová část analýzy, která se věnuje problematice sociálních služeb, byla zpracována v období říjen až prosinec 2014. Na základě zjištění v analytické části, byly stanoveny vize a problémové oblasti, na které by se region měl v následujících letech v oblasti sociálních služeb zaměřit. Tyto problémové okruhy byly diskutovány v rámci fokusní skupiny, která byla složena především ze zástupců poskytovatelů sociálních služeb pro území ORP Příbram. Na základě získaných připomínek byly vytvořeny problémové oblasti, pro které byly následně definovány konkrétní cíle. Jednotlivé cíle byly prodiskutovány a následně schváleny realizačním týmem společně s motivujícími starosty projektu. Ke každému cíli byla vytvořena sada indikátorů, které budou sloužit k hodnocení naplňování cíle během následujícího programového období do roku 2020.

Analytická i návrhová část strategie meziobecní spolupráce v oblasti sociálních služeb byla zpracována týmem Oddělení meziobecní spolupráce vedeným Bc. Jiřím Kuželem, koordinátorem a editorem výsledného textu byla pracovnice pro analýzy a strategie PhDr. Marie Pilíková.

4.5 Přílohy

Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části téma sociální služby

Graf č. 4.1: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Příbram

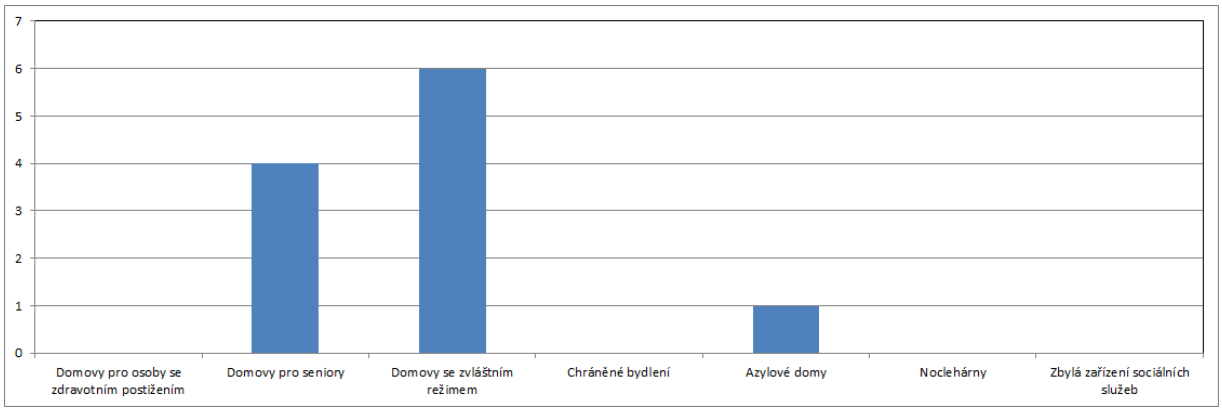

Graf č. 4.2: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Příbram (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP Příbram)

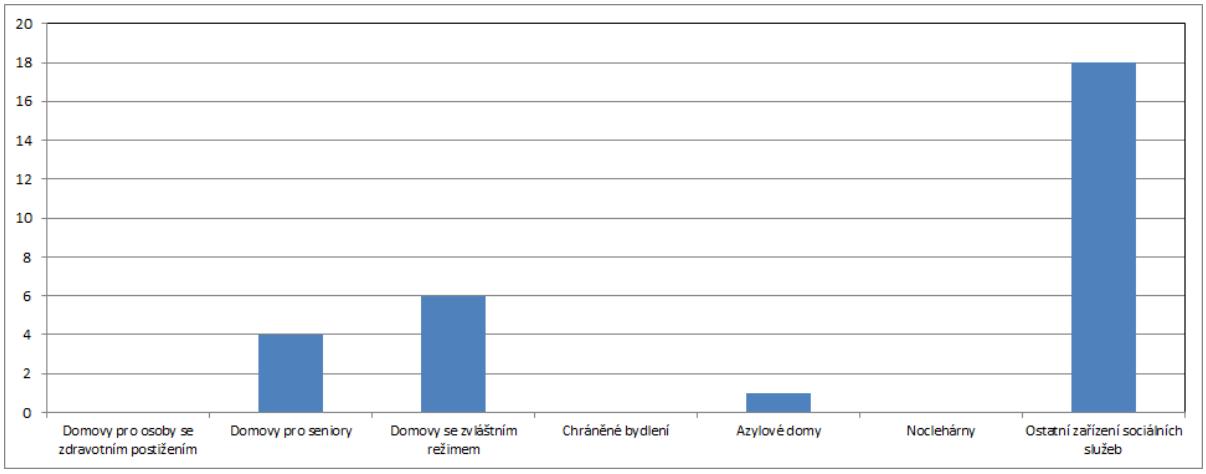

Graf č. 4.3: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP Příbram

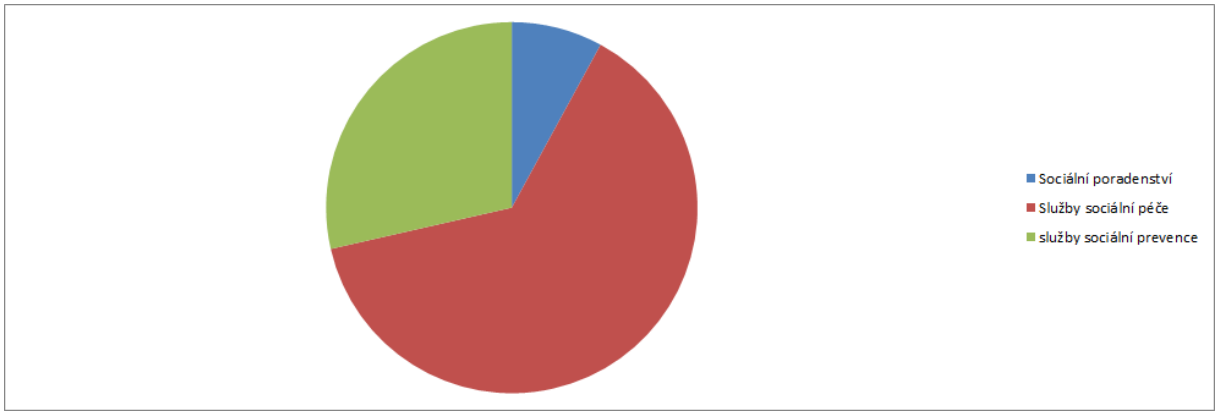

Graf č. 4.4: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP Příbram (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP Příbram)

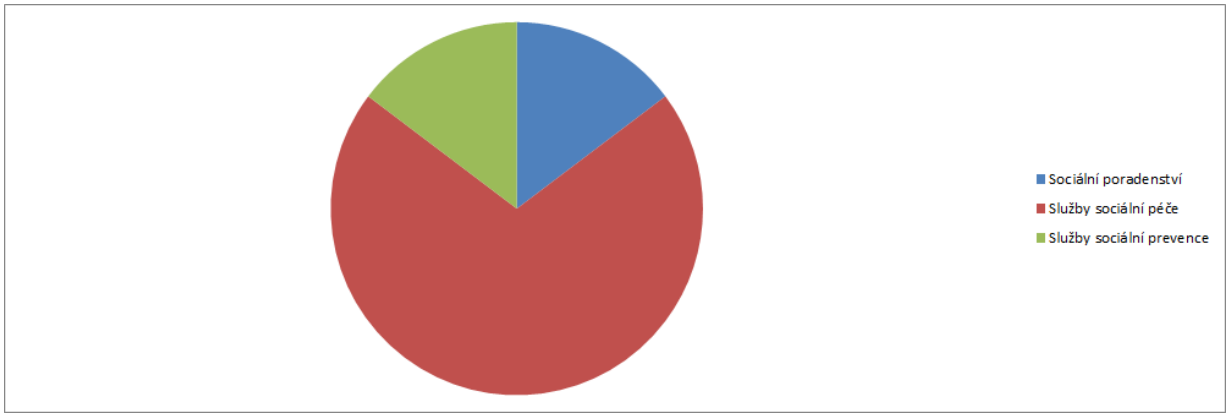

Graf č. 4.5: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP Příbram dle zřizovatele

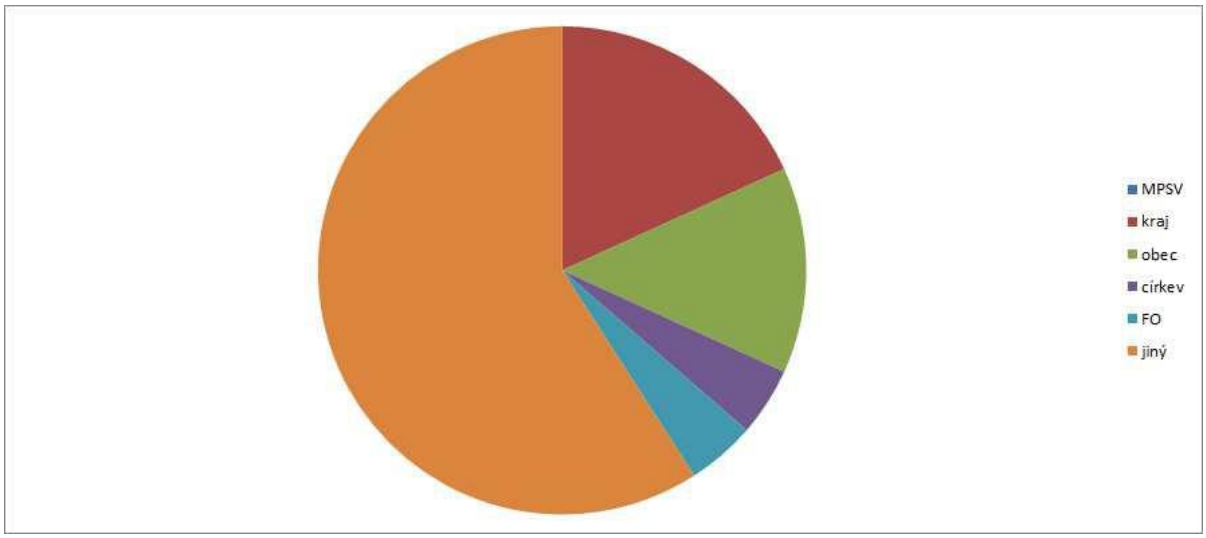

Graf č. 4.6: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

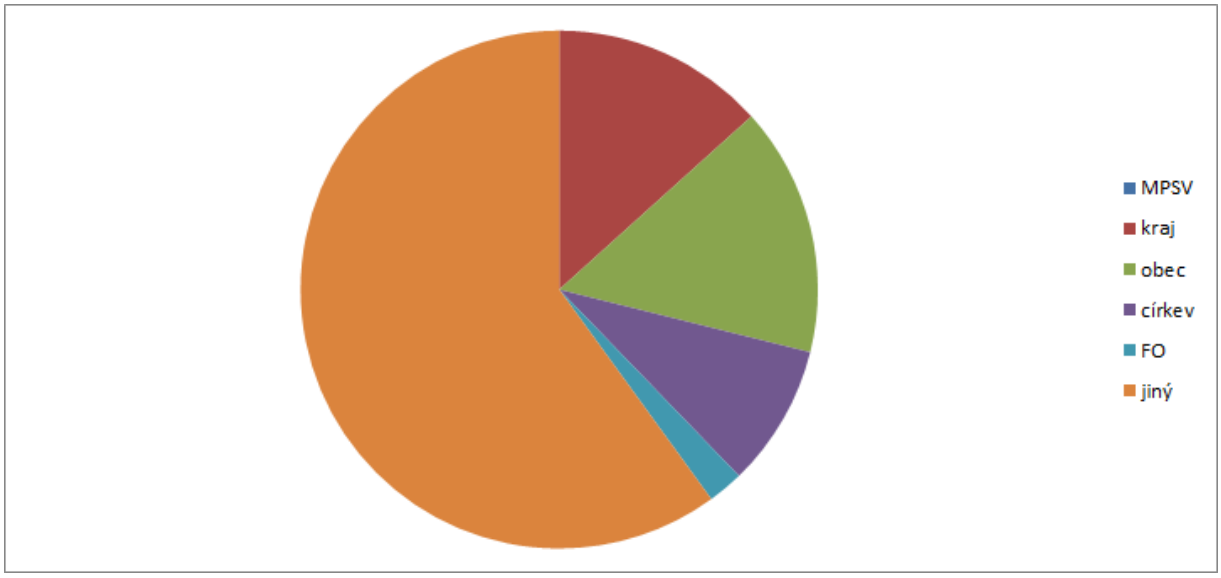

Graf č. 4.7: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP Příbram

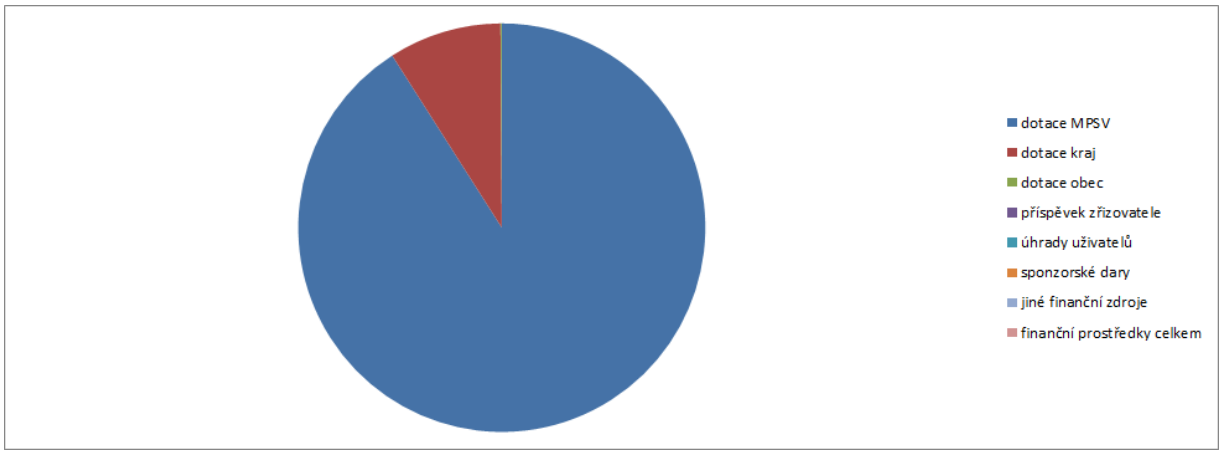

Graf č. 4.8: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

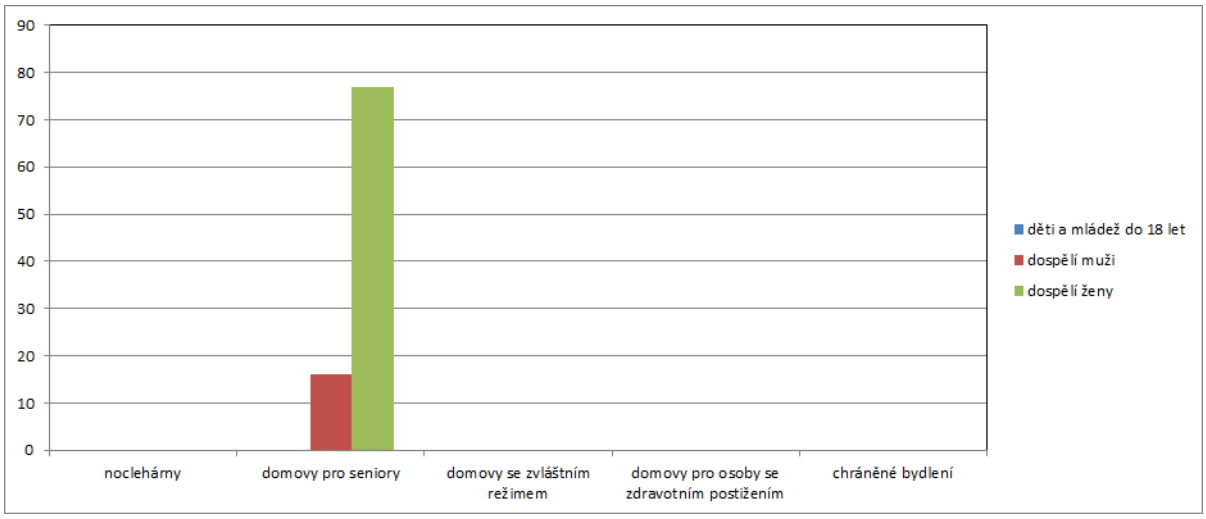

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,

odpady vzniklými při jejich samotné činnosti,

odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění.

Identifikace problémů

Na území ORP Příbram se na odstranění odpadu podílejí společnosti, které odpad ukládají na svých skládkách a zároveň se starají o sběr, svoz a dotřiďování s následným předáním všech druhů tříděného odpadu. V poslední době jsou na území ORP Příbram umisťovány sběrné kontejnery na textil. Svozové společnosti působící na území ORP Příbram jsou Technické služby Příbram, RUMPOLD-P s.r.o., Západočeské komunální a.s., Technické služby Sedlčany, AMT s.r.o. Vzhledem k různé svozové vzdálenosti jednotlivých obcí a specifiku smluvního provázání s jednotlivými svozovými společnostmi, se významně liší ceny svozů a celková průměrná cena je neporovnatelná. V samotném území ORP Příbram se nacházejí dvě skládky a to Bytíz, kde provozovatelem je SVZ Centrum s.r.o. a Chrást, kde provozovatelem je RUMPOLD-P. Volná kapacita těchto skládek je v případě Chrástu na 14 let a v případě skládky Bytíz na 40 let. Ostatní netříděný odpad je svážen sběrnými společnostmi na skládky mimo území ORP Příbram. Jsou to skládky jednak ve Voticích, a jednak na západě od území ORP Příbram skládka Vysoká u Dobřan. Během svozu všech druhů odpadů jsou vykazovány velké dojezdové vzdálenosti k místu soustředění všech odpadů.

V analytické části budou viditelné mapy ORP Příbram, kde bude podrobně vykreslen svoz odpadů v celém území (ostatní odpad, komunální odpad, nebezpečný odpad).

Dále se na území ORP Příbram nacházejí 4 sběrné dvory (Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Jince a Březnice). Město Příbram v současné době otvírá nový sběrný dvůr, který rozšíří počet sběrných dvorů.

Při sběru dat byla uváděna v naprosté většině spokojenost starostů s nakládáním s odpady a způsobem sběru odpadu v jednotlivých obcích. Problém, který je zjištěn ve větších obcích a městech ORP Příbram souvisí spíše se špatnou platební morálkou obyvatel, kdy někteří vykazují i dlouhodobě neuhrazené poplatky za komunální odpad. Dlouhodobý ukazatel vývoje sběru a nakládání s jednotlivými složkami odpadu vykazuje pokles množství sběru komunálního odpadu a zároveň, vzrůstající podíl tříděného komunálního odpadu. Největším problémem v území zůstávají dlouhodobě černé skládky, které se nacházejí téměř v polovině obcí ORP Příbram. Na jejich likvidaci vydávají obce mnohdy nemalé finanční náklady, a to opakovaně i během jednoho roku. Dalším problémem je BRO ze zahrad, který mnohdy občané vhazují do sběrných nádob a tím zvyšují hmotnost a množství komunálního odpadu.

5.1.2 Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V ORP Příbram je odpadové hospodářství řešeno na základě vyhlášek jednotlivých obcí o svozu komunálního odpadu. Tyto vyhlášky určují způsob sběru a nakládání s odpady, způsob jejich úhrady, termíny svozu a druh tříděného odpadu a nakládání s tímto odpadem. V ORP Příbram se pohybuje poplatek za odpad, který občan zaplatí za svoz komunálního odpadu v rozmezí od Kč 460 – 800 na osobu za rok. V obcích, kde občané využívají platbu formou známek, se cena pohybuje v rozmezí 680 – 2221 Kč na popelnici. Zde je také nutno přihlédnout i k různorodosti v platbách, kde její výše je odvislá od četnosti svozů. Náklady jednotlivých obcí na sběr, svoz a odstranění SKO v ORP Příbram v roce 2012 se dle informací z IURMO pohybovaly v rozmezí Kč 1131 – 1916 /obyvatele/rok. (příloha č. 15). Pro přehled byl vyhotoven ze stránek www.rozpocetobce.cz přehled nákladů obcí ORP Příbram na sběr a svoz komunálního odpadu, kde cena se pohybuje v rozmezí 800 – 1200 Kč (příloha č. 16).
Dle informací ze společnosti EKO-KOM, a.s. byl v roce celkový náklad obcí ČR na odpadové hospodářství v roce 2012 ve výši 902,70 Kč/obyvatele/rok.
V území jsou uzavřeny smlouvy se svozovými společnostmi AMT s.r.o., RUMPOLD-P s.r.o., Technické služby Příbram, K. R. K. Hájek s.r.o., Maurius Pedersen, COMPAG CZ s.r.o., AVE CZ s.r.o., Jiří Havelka, Zbyněk Černý, SCRAPEX s.r.o., ProfiOdpady s.r.o. Tyto svozové společnosti zajišťují svoz komunálního odpadu a tříděného odpadu do koncových zařízení. Koncová zařízení pro komunální odpad z území ORP Příbram jsou skládky Chrást a Bytíz, které leží přímo na území ORP Příbram, a skládky TKO Koterovská Plzeň (Západočeské komunální a.s.), TKO Klášterní – Votice (COMPAG CZ s.r.o.), TKO Hrádek u Hořovic (AVE CZ Hořovice s.r.o.), provozovna Buštěhrad (RENTAX CZ s.r.o.), TKO Stašov – Zdice (ZDIBE s.r.o.), která leží mimo území ORP Příbram. Tato koncová zařízení jsou využívána k ukládání a k recyklaci odpadu. Na území ORP Příbram byly zřízeny 4 sběrné dvory, a v současné době otevřen nový sběrný dvůr jedná se o města Příbram, Březnice, Rožmitál pod Třemšínem a Jince. Nachází se zde i tři kompostárny zřízené společností SVZ Centrum s.r.o., Zemědělským družstvem Sádek a městysem Jince.
Společnost 1.SčV a.s. provozuje na území ORP biodegradaci odpadu, jedná se o kaly ze sekptiků a žump, odpad z čištění kanalizace a dalších kalů. Pro dekontaminaci odpadu, fyzikálně-chemické metody a procesy je zde společnost ALFA SYSTÉM s.r.o. se sídlem v areálu šachty č. 16 – Příbram Háje. Drcení odpadu zajišťuje společnost KAJGR s.r.o. sídlící v Podlesí u Příbrami.
Území ORP Příbram ve srovnání s jinými ORP je dostatečně pokryto fungující sběrnou sítí, kontejnerů na tříděný odpad. Tato fungující sběrná síť svým rozmístěním motivuje občany třídit odpad, a je také hlavním důvodem pro nárůst množství tříděného odpadu Na příkladu největší svozové společnosti na území ORP Příbram uvádíme počty zařízení sběru odpadu, které vykazuje na území 31 obcí. Tato společnost týdně vyváží z Příbrami 3 784 ks popelnic – 110 litrů, 1 645 ks kontejnerů – 1 100 litrů a 42 kontejnerů – 6 000 litrů, od právnických osob pak ještě 373 popelnic a 273 kontejnerů (1 100 litrů).
V okolních obcích sveze týdně 2 787 popelnic od občanů. Ročně najede v rámci svozu komunálního odpadu 185 099 km, a dalších 7 528 moto hodin. V rámci tříděného odpadu najede 68 554 km a 2 288 moto hodin.
Společnost má 85 stanovišť tříděného odpadu ve městě Příbrami a celkem 485 nádob na tříděný odpad. Na tomto příkladu poukazujeme na náročnost na techniku svážející nádoby na likvidaci odpadu. Proto zde uvádíme město Příbram, kde nelze zajistit svoz popelnicemi 110 litrů, tak jako

v jiných městech a obcích, z důvodu bytových domů, kde nelze pro každou domácnost umístit vlastní popelnici. Z tohoto důvodu jsou používány kontejnery o velkém objemu, které jsou skladnější ve vztahu k prostoru u jednotlivých bytových domů ve městě.
Na základě analýz z území lze konstatovat, že jsou v ORP Příbram poskytovány služby týkající se nakládání s odpady v souladu s požadavky jednotlivých zastupitelstev obcí.

V naprosté většině obcí se částka, kterou občané hradí, uvádí jako jedna částka pro všechny druhy odpadu. Cena na občana za svoz odpadu se pohybuje v rozmezí od 460 - 800,- Kč/os. Přesná částka, kterou hradí občané, lze těžko definovat z důvodu rozdílných způsobů plateb a časových období za svoz komunálního i tříděného odpadu. Někdy je platba uváděna na základě vyhlášky jako paušál na osobu a rok, někdy formou známek a žetonů, které udávají četnost svozů odpadu.

Způsob nakládání s odpady, varianty plateb a termíny svozů si upravují vždy zastupitelstva jednotlivých obcí dle potřeb občanů a svých obcí, a vykazují tento systém vždy jako nejvhodnější pro jejich obec. Platby jednotlivých obcí za svoz a nakládání s odpady se liší vzdáleností k místu odstranění odpadu (skládka) a poskytovatelem těchto služeb. Některé obce jen částečně pokryjí poplatkem od jednotlivých občanů náklady, které platí svozovým společnostem, jiným obcím tato částka pokryje náklady vykazované svozovou společností. V období 2014-2020 lze očekávat stagnující situaci v množství vyprodukovaného odpadu. Z celkového množství vyprodukovaného odpadu lze očekávat větší podíl tříděného odpadu v poměru k celkové produkci komunálního odpadu.

V posledních letech se začíná projevovat také nárůst způsobu sběru textilu prostřednictvím sběrných nádob na textil. I toto může mít vliv na pokles celkové produkce komunálního odpadu.
Z pohledu nákladů na svoz a nakládání s odpady se předpokládá nárůst ceny. U obcí využívajících svozové společnosti, které ukládají odpad na skládce Bytíz, se tento nárůst nepředpokládá z důvodu kratších dojezdových vzdáleností na tuto skládku v centru ORP Příbram.
Analýza realizace odpadového hospodářství v ORP Příbram nám v níže uvedeném grafu znázorňuje spokojenost či nespokojenost zástupců obcí se systémem nakládání s odpady v regionu.

Graf: č. 5.1: Problémy v rámci odpadového hospodářství v obcích ORP Příbram

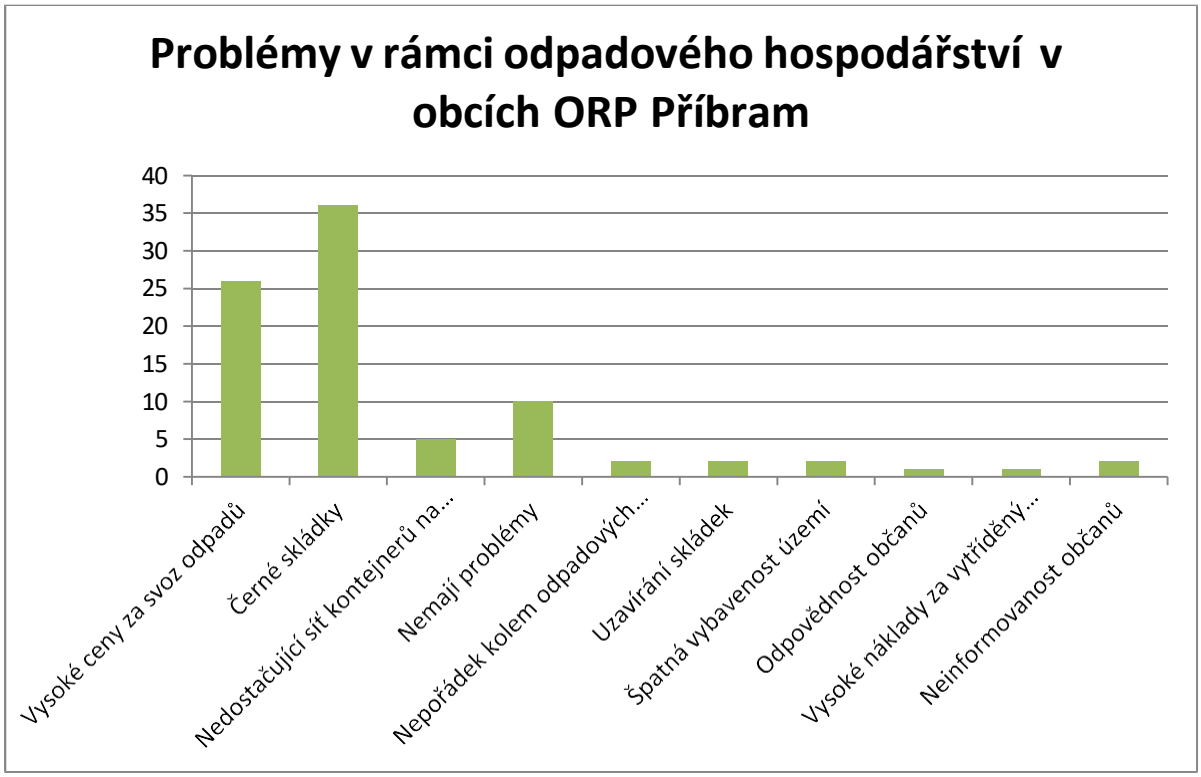

Zdroj: vlastní šetření

V následujícím grafu č. 5.2 jsou patrné potřeby budoucího řešení odpadového hospodářství, tak jak je vyjadřují zástupci jednotlivých obcí v rámci řízených rozhovorů. Je zde jednoznačně upřednostňována metoda společného řešení budoucího nakládání s odpadem.

Graf: č. 5.2: Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství v obcích ORP Příbram

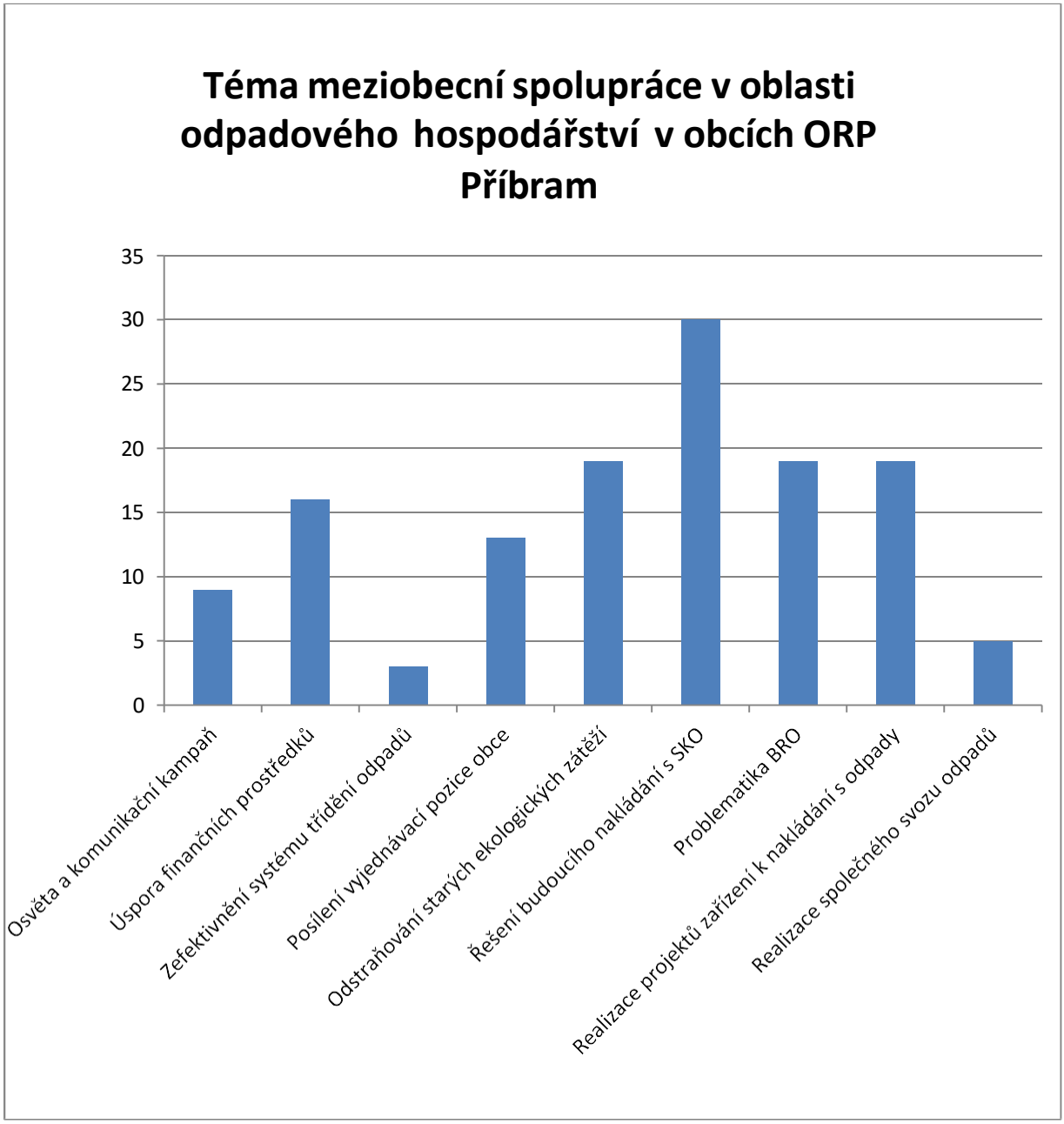

Zdroj: Vlastní šetření

K dvěma předcházejícím grafům je v příloze č. 12 uvedena analýza odpadového hospodářství jednotlivých obcí na území ORP Příbram.

Zařízení k nakládání s odpady

V této části analýzy je zmapována síť zařízení pro nakládání s odpady na území ORP Příbram a v jeho nejbližším okolí. Dále byla identifikována místa pro sběr odpadů, komunitní kompostárny a bioplynové stanice.

Sběrné dvory, sběrná místa, výkupny odpadů

Sběrné dvory jsou důležitým prvkem odpadového hospodářství obcí, který může sloužit nejen občanům obce, ve které je situován, ale také občanům dalších obcí, když tento vztah bude smluvně zajištěn. Ošetřením smluvních vztahů mezi obcí, která vlastní a zajišťuje provoz sběrného dvora a obcemi, které jej využívají, lze dosáhnout např. spolufinancování provozních nákladů.

Tabulka č. 5. 1a: Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	TS Příbram, příspěv.organ.	Gen. Tesaříka 125	Příbram 1	539911	50 t	50 t	O	
2.	Město Rožmitál p. Třemšínem	Pod Toboly 801	Rožmitál p. Třemšínem	541231	1 600 t	1 525 t	O	
3.	Služby městyse Jince	Čsl. Dělostřelců 172	Jince	540404	151 t	119 t	O	Stavební odpad 77 t
4.	Město Březnice	Rožmitálská 94	Březnice	540013	1 200 t	5 t	O	

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Tabulka č. 5.1a se týká sběrných dvorů umístěných na území ORP Příbram. V současné době jsou provozovány 4 sběrné dvory. Kapacita ve městě Příbram plně nepostačuje potřebám města Příbram. Z tohoto důvodu je ve výstavbě nový sběrný dvůr. Dále je téměř plně využita kapacita ve městě Rožmitál pod Třemšínem, a svému maximu se blíží i kapacita ve městysu Jince. Město Březnice má využitou kapacitu jen minimálně. Sběrné dvory svým rozmístěním řeší jen větší města v území ORP, a jen málo řeší požadavky ostatních obcí v území. V příloze č. 14 jsou uvedeny jednotlivé druhy komodit, které jsou v těchto zařízeních řešeny.

Tabulka č. 5. 1b: Sběrná místa na území ORP Příbram, současný stav

Sběrná místa plní v obci funkci sběrného dvora, ale nejsou povoleným zařízením dle zákona o odpadech. Mají tedy v systému odpadového hospodářství také podobný význam. Z hlediska využití sběrného místa pro více obcí by bylo nutno dořešit legislativní překážky z hlediska evidence odpadů (evidovat množství odpadu zvlášť za občany jednotlivých obcí, tak jak je tomu u sběrného dvora). Dále pak je potřeba ošetřit odevzdání nebezpečných odpadů od občanů ostatních obcí, protože toto je ze zákona nemožné. V tabulce jsou však uvedena sběrná místa, která jsou zařízeními k nakládání s odpady, tedy ty, která má souhlas k nakládání s odpady od krajského úřadu. Obecní sběrná místa jsou vypsána v textu níže.

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Autocentrum Suchodol s.r.o.	42	Suchodol	541371	1 000 t	Zatím neprovozuje	S	Autovraky
2.	Bohumil Lojín - Autoservis	Buková	Pičín	541052	100 t	45 t	S	Autovraky
3.	Jiří Matějka	46	Rožmitál p. Třemšínem	541231	6 000 t	1 580 t	S	Autovraky
4.	LIGMET a.s.	50	Lazsko	564346	20 000 t	6000 t	S	Autovraky
5.	SCRAPEX s.r.o.	197	Lazsko	564346	1 000 t	Nové zařízení	S	Autovraky
6.	TORRO plus s.r.o.	Čenkov par. č. 319	Čenkov	540072	5 000 t	3 000 t	S	Sběr a výkup stavebních a demoličních odpadů
7.	DRUPOL	Milínská	Příbram	539911	100 t	49 t	S	Autovraky

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Na území ORP Příbram je provozováno šest sběrných míst, která jsou určena k odevzdání autovraků. Z těchto údajů je patrno, že kapacita není plně využita a problémy z odstavených autovraků plynou spíše z neplnění povinnosti pro likvidaci autovraků, jejich původními majiteli.

Sběrná místa obecní:

Dle vlastního šetření z webových stránek obcí a webových stránek www.elektroin.cz, www.remasystem.cz byla na území ORP Příbram zjištěna tzv. dočasná sběrná místa v obcích, které slouží občanům těchto obcí k průběžnému odkládání odpadu, a to v obcích: Dlouhá Lhota, Hvožďany, Jablonná, Obecnice, Suchodol, Tochovice.

Dále obce zajišťují mobilní svoz odpadu ve vyhlašovaných termínech pro občany a to v obcích: Bohutín, Bratkovice, Březnice, Čenkov, Dlouhá Lhota, Dubno, Hluboš, Hvožďany, Chrást, Koupě, Láz, Lhota u Příbramě, Milín, Nestrašovice, Občov, Obory, Ohrazenice, Ostrov, Pičín, Počaply, Podlesí, Příbram, Solenice, Svojšice, Trhové Dušníky, Tušovice, Volenice.

Tabulka č. 5. 1c: Výkupny odpadů na území ORP Příbram, současný stav

Výkupny odpadů mohou být po dohodě s provozovatelem, zařazeny obcí do jejího systému nakládání s komunálními odpady obce. Jedná se ale o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože odpad vykupují pouze, když je o něj zájem na trhu (příklad krize druhotných surovin 2008 - 2009). Mají z hlediska odpadového hospodářství obcí diskutabilní význam. Bohužel ve stále větší míře vykupují věci/odpady, které pocházejí z trestné činnosti (rozkrádání a ničení soukromého a veřejného majetku, ukradeného vybavení obcí). Část odpadů (např. papír) je také vykrádána z obecní sběrné sítě, což v konečném důsledku vede k nárůstu nákladů obcí za provoz odpadového hospodářství (snížení odměn za vytříděný papír).

Č.	Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně roční využitá kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	JUDr. Václav Mayer - MK	Par. č. 2762/48	Příbram	539911	1 000 t	830 t	S	Železo, bar. kovy, papír,
2.	KOVO SDS s.r.o.	Zábořská	Příbram	539911	34 000 t	Otevřeno 2014	S	Bar. kovy, železo, plasty,
3.	Ladislav Valek	areál BUS real	Příbram	539911	900 t	480 t	S	Papírové odpady
4.	Josef Havlín	Zdaboř. 1	Příbram	539911	1 500 t	1 309 t	S	Barevné kovy
5.	METALLICA s.r.o.	Za Balonkou 270	Příbram	539911	4 000 t	2 780 t	S	Barevné kovy, akumulátory
6.	KALENX s.r.o.	K Podlesí 550	Příbram	539911	2 000 t	81 t	S	Papír, plast, odpady z aut
7.	Marie Komoňová	Za nádražím 472	Březnice	540013	2 580 t	2 404 t	S	Barevné kovy, železo,
8.	Jiří Matějka	46	Rožmitál p. Třemšínem	541231	6 000 t	2 580 t	S	Barevné kovy, odpady,
9.	SCRAPEX	P. č. 687, Lazsko	Lazsko	564346	3 000 t	2 120 t	S	Barevné kovy, akumulátory,
10.	Stanislav Žid	Březnice, 982	Březnice	540013	1 500 t	50 t	S	Sběrna barevných kovů, železo
11.	POSKIER, s.r.o.	Březnice	Březnice	540013	900 t	782 t	S	Sběrna, barevných kovů, železo
12.	Miloš Šimánek	Bohutín	Bohutín	539953	900 t	203 t	S	Sběrna barevných kovů, železo
13.	TORRO plus s.r.o.	Čenkov par. č. 319	Čenkov	540072	5 000 t	3 000 t	S	Sběr a výkup stavebních a
14.	Celia-CZ, s.r.o.	Příbram 4359/38,	Příbram	539911	1 000 t	Nové	S	Sběr a výkup odpadů,

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Na území ORP Příbram se soustředí výkupny odpadů hlavně v okolí větších měst jako je Březnice, Rožmitál pod Třemšínem a Příbram. Především se jedná o zajištění komplexního zpracování druhotných surovin, jakými jsou kovový odpad, barevné kovy, plasty, elektromateriál a automobily.

Tabulka č. 5. 1d: Výkupny odpadů a zpracovatelé specifických komodit na území ORP Příbram, současný stav

Č.	Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	RESTAP CZ s.r.o	Háje p.č. 357	Příbram	539911	1 000 t	801 t	S	Plastové odpady
2.	DIAMO s. p.	Příbram	Příbram	539911	24 000 t	Zatím neprovozují	S	Povrchové doly - zemina
3.	WASTECH a.s	Dubenec	Dubenec	598381	7 500 t	2 800 t	S	Zpracování zdravotnického odpadu
4.	Recyklace EKOVUK a.s.	Příbram VI/530	Areál Kovohutí	539911	2 900 t	2 827 t	S	Zařízení na zpracování OEEZ a odpadů s
6.	KAJDR – Prodej pneu a.s.	Příbram – Balonka	Příbram	539911	5 000 t	Rok 2014		Zařízení na zpracování pneu
7.	Kovohutě Příbram nástupnická,	Příbram VI/530	Příbram	539911	80 000 t	76 000 t	S	Zařízení na recyklaci olověných
8.	Kovohutě Příbram nástupnická,	Příbram VI/530	Příbram	539911	5 000 t	649 t	S	Recyklace drahých kovů
9.	Kovohutě Příbram nástupnická,	Příbram VI/530	Příbram	539911	10 500 t	1 800 t	S	Zařízení na likvidaci odpadů elektrických a
10.	Kovohutě Příbram nástupnická,	Příbram VI/530	Příbram	539911	2 000 t	270 t	S	Recyklace a tavení kovů a předslitin pro

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Třídící linky

Přítomnost třídící linky v blízkosti území má pro obce velký význam, a to z hlediska úpravy odpadů k jejich dalšímu využití. Z hlediska provozních nákladů je nutno dimenzovat třídící linku pro obsluhu většího území (především většího počtu obyvatel), než je území ORP. Rentabilní se jeví zařízení

dimenzovaná pro spádovou oblast 70-100 tisíc obyvatel (Zdroj: Strategie rozvoje odpadového hospodářství měst a obcí ČR, aktualizace 2011 (SMO ČR)).

Tabulka č. 5. 2a: Třídící linky na území ORP Příbram, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně roční využitá kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	AMT s.r.o. Příbram	Dubno - kalové pole	Příbram	564508	40 000 t	38 000 t	S	Tříd. na skleněné odpady
2.	AMT s.r.o. Příbram	Dolní Hbity	Příbram	540129	6 000 t	2 830 t	S	Tříd. – papír, plasty

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Území ORP Příbram se jeví jako dostatečně pokryté fungující sběrnou sítí kontejnerů na tříděný odpad. (viz analytická část dokumentu strana č. 3). V porovnání s jinými ORP Středočeského kraje tomu však, ale není. Tato fungující sběrná síť svým rozmístěním motivuje občany třídit odpad, a je také hlavním důvodem pro nárůst množství tříděného odpadu. Provoz této sítě je zajišťován společností AMT s.r.o., která má v provozu zařízení na dotřiďování skleněných střepů s linkou v obci Dubno – Kalové pole a na třídění plastu a papíru v Dolních Hbitech. Zde je dostatečná maximální roční kapacita. V současné době se kapacita naplněnosti blíží v obci Dubno. V obci Dolní Hbity je kapacita využita z 50 procent.

Tabulka č. 5. 2b: Třídící linky v blízkosti území ORP Příbram, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Marius Pedersen	Vysoká u Dobřan	Plzeň	554791			S	Třídící linka, lis na odpad -papír, plasty, sklo, ekologické
2.	COMPAG CZ s.r.o.	Votice	Sedlčany	541281			S	Odstraňování, separace a využití odpadů
3.	AVE CZ	Hrádek u Hořovic	Hořovice	531189			S	Svoz a dotřídění separovaných složek odpadu zpracování

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

V tabulce č. 5.2b jsou uvedeny třídící linky v blízkosti ORP Příbram. Systém třídění prostřednictvím uvedených provozovatelů využívají obce Nepomuk, Sedlice, Vranovice, Rožmitál pod Třemšínem,

Věšín, Bezděkov pod Třemšínem firmou Marius Pedersen, u obce Kamýk nad Vltavou se jedná o společnost COMPAG CZ s.r.o. a odpad z obcí Křešín a Jince sváží společnost AVE CZ.

Tabulka č. 5.2c: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP Příbram), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [m³]	Průměrně využitá roční kapacita [m³]	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	AMT s.r.o. Příbram	Dubno - kalové pole	Příbram	564508	40 000 t	38 000 t	S	Tříd. na skleněné odpady
2.	AMT s.r.o. Příbram	Dolní Hbity	Příbram	540129	6 000 t	2 830 t	S	Tříd. – papír, plasty

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Třídění separovaného odpadu zajišťuje společnost, a to RUMPOLD – P, která vlastní a provozuje kontejnerovou techniku na sběr separovaných, objemných, nebezpečných a zdravotnických odpadů. Dále využívá překládací stanici odpadů na sběrném dvoře v Dobříši. Společnost AMT s.r.o. recykluje separovaný odpad, je zapojena do systému „recyklace“ odpadů z obalu, a je smluvně vázána se společností EKO-KOM a.s.

Zařízení pro nakládání s bioodpady

Z hlediska zařízení pro nakládání s BRKO mají význam kompostárny, které jsou schopny zpracovat vytříděné bioodpady od obcí (především rostlinné zbytky z domácností a z údržby zahrad) a dále bioodpady z údržby veřejné zeleně. Komunitní/obecní kompostárna není zařízením pro nakládání s odpady ve smyslu zákona o odpadech a nemůže sloužit více než jedné obci (plyne ze zákona o odpadech, více v metodickém návodu MŽP dostupném na http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4045843, kapitola 11., bod 3). Nicméně může být pro některé obce vhodným řešením.

Zemědělské bioplynové stanice většinou nemohou přijímat odpady z komunální sféry, zpracovávají pouze zemědělské odpady, tudíž nejsou prvkem, který lze využít v odpadovém hospodářství obcí.

Tabulka č. 5.3a: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP Příbram, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	K. R. K. Hájek s.r.o.	Dubno - Kalové pole	Dubno	564508	16 000 t	15 100 t	S	Kompostárna
2.	Městys Jince	469/1, 469/2 a 469/4	Jince	540404	340 t	329 t	O	Kompostárna
3.	SVZ Centrum s.r.o.	Kalové pole 10	Kompostárna Bytíz	564508	2 600 t		S	Kompostárna
3.	Zemědělské družstvo Bratkovice	Bratkovice	Příbram	539988	1 000 t	Neprovozují	S	Kompostárna

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

V současnosti se nakládání s bioodpady děje pouze u čtyř společností, které jsou uvedeny výše v tabulce. Kapacita těchto kompostáren není jasně definována, nicméně tak, jak jsou společnosti rozloženy v území ORP Příbram, se dá předpokládat, že BRO je kompostován buď samostatně každým producentem BRO zvláště v zástavbě rodinných domů, nebo je vhazován do sběrných nádob na komunální odpad, případně dochází ke vzniku černých skládek a to téměř ve všech obcích ORP Příbram.

Ve městě Příbram bylo v roce 2014 instalováno více než 50 kontejnerů hnědé barvy s označením „Bioodpad“. Ty provozuje společnost SVZ Centrum, která u skládky Bytíz provozuje i novou kompostárnu. Její zprovoznění proběhlo začátkem roku 2015. Další sběr biodpadu si zajišťují jednotlivé obce sami během vegetativního období rozmístěním kontejnerů v obci. Občané mohou vhazovat bioodpad přímo do kontejnerů, pokud sami neprovozují vlastní kompostéry pro svou potřebu.

Tabulka č. 5.3b: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP Příbram, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně roční využitá kapacita [t]	Provozovatel/ Vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	ZDIBE s.r.o.	Stašov u Zdic	Zdice	532011	1600 t		S	Kompostárna

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

V blízkosti ORP Příbram se podařilo zjistit pouze jednu soukromou společnost, která z důvodu vzdálenosti od ORP nemůže znamenat pro původce odpadu v ORP Příbram žádnou významnou službu.

Tabulka č.5.3c: Koncová zařízení – typu skládka SKO (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/ vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	RUMPOLD - P	Chrást	Březnice	540013	Hvožďany, Volenice, Hudčice, Koupě, Drahenice, Březnice, Počaply, Nestrašovice, Zalužany, Svojšice, Tušovice, Chraštice, Tochovice, Horčápsko, Chrást, Hlubyně, Vševily, Láz, Bohutín, Zbenice, Ostrov, Lazsko, Dubno, Občov, Suchodol, Podlesí, Ohrazenice, Jince, Čenkov, Hluboš, Bratkovice, Trhové Dušníky, Kamýk nad Vltavou, Milín	S
2.	SVZ - Centrum	Bytíz	Příbram	539911	Příbram, Kozárovice, Bukovany, Pečice, Cetyně, Bohostice, Smolotely, Solenice, Zduchovice, Dolní Hbity, Jablonná, Obory, Višňová, Drásov, Kotenčice, Dlouhá Lhota, Pičín, Sádek, Drahlín, Háje, Třebsko, Modřovice, Vysoká u Příbramě, Narysov, Obecnice, Starosedlský Hrádek, Lešetice, Dubenec, Zbenice, Těchařovice, Vrančice	S

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Pro využití bioodpadu v ORP Příbram je zřízena kompostárna v katastru obce Bytíz, kde provozovatelem je společnost SVZ Centrum s.r.o. Na skládku v obci Chrást je ukládán SKO bez dalšího vytřídění nebo využití.

V současné době ve městě Příbram byla dokončena výstavba kompostárny, a je zaváděn systém sběru prostřednictvím kontejnerů na bioodpad společností Technické služby města Příbram, kam občané mohou odkládat bioodpad.

Na území ORP Příbram se nenachází žádné spalovny ani zařízení pro energetické využití odpadů, která by byla využita pro nakládání s odpady.

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadu

Ze spaloven odpadů mají pro obce potenciální význam jen ty, určené pro spalování nebezpečných odpadů. Nebezpečných odpadů ale obce produkují minimum.

Zařízení pro energetické využití odpadů má pro obce klíčový význam, a to proto, že tímto způsobem lze řešit nakládání se směsným komunálním odpadem, tedy jeho využití namísto skládkování. Směsný komunální odpad je majoritní složkou v produkci odpadů obcí a možný zákaz skládkování, který se objevil v připravované legislativě, by byl tímto způsobem řešitelný. ZEVO by však mělo být vzhledem k jeho náročnosti na financování velkokapacitním zařízením, které rozhodně nemůže sloužit pouze malému území s malým počtem obyvatel. Kapacity pro energetické využití odpadů by se měly pohybovat v hodnotách min. 90 tis. t/rok. Efektivní kapacity ZEVO se pohybují od 90 tis. t/rok a více. Spádová oblast musí mít stovky tisíc obyvatel. U menších zařízení je obtížné zajistit přijatelné náklady a stabilní provoz v průběhu roku tak, aby splňovala podmínky pro ZEVO. Je nutné se proto zamýšlet do budoucna nad efektivní dopravou odpadů (např. pomocí překládacích stanic).

Tabulka č. 5.4: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení	Provozovatel/ vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Praha	Malešice	Praha		320 000 t		ZEVO	S

Pozn.: Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Jediné zařízení v blízkosti ORP Příbram je zařízení pro energetické využití odpadů - Malešice, které dle dostupných informací není žádnou svozovou společností v ORP Příbram využíváno.

Skládky odpadů

Skládky odpadů jsou velmi důležitým prvkem v systému nakládání s odpady. Dochází na nich k odstraňování téměř veškerého směsného komunálního odpadu, který tvoří ze 70 % právě odpad původem z obcí. Skládkování je nejrozšířenější způsob nakládání se směsným komunálním odpadem zvláště proto, že v ČR dosud nejsou dostatečné kapacity k jiným způsobům nakládání s ním.

Tabulka č. 5.5a: Skládky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/ vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	RUMPOLD - P	Chrást	Březnice	540013	S-OO3, S-OO1	volná kapacita na 14 let	S
2.	SVZ - Centrum	Bytíz	Příbram	539911	S-OO3	volná kapacita na 40 let	S

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Na území ORP Příbram se nachází dvě povolené skládky komunálního odpadu a to v katastru obce Dubno - Bytíz a obce Chrást, které co se týká životnosti, a možnosti ukládání vykazují dostatečnou kapacitu. Skládka u obce Chrást plánuje rozšíření na 545 000 m ^{3}. SVZ Centrum zažádalo o rozšíření v rámci 2. a 3. etapy o 560 000 m ^{3}.

Skládka v obci Dubno - Bytíz se nachází poblíž města Příbrami, a v současné době jí využívá 34 obcí z území ORP Příbram. V současné době rozšiřuje nabídku pro možnost ukládání i pro ostatní obce z ORP, i mimo území ORP. Tuto skládku využívá svozová společnost Technické služby Příbram, případně další svozové firmy mimo území ORP Příbram. Na skládku v katastru obce Chrást naváží odpad společnost RUMPOL-D s.r.o., která z většiny obcí území ORP Příbram zároveň sváží nebezpečný odpad (viz kartogram č. K2). Tuto skládku v současné době využívá pro ukládání odpadů 31 obcí z území ORP Příbram.

Mimo území ORP Příbram jsou ukládány odpady z obcí Rožmitál pod Třemšínem, obce Nepomuk, obce Sedlice, obce Vranovice, obce Věšín, obce Bezděkov pod Třemšínem; ty využívají služeb společnosti Maurius Pedersen, která sváží odpad na skládku Vysoká u Dobřan.
Obec Kamýk nad Vltavou využívá služeb společnosti RUMPOLD-P, která sváží odpad na skládku Chrást a zároveň využívá služeb společnosti Technické služby Sedlčany, která sváží na skládku v obci Votice.

Tabulka č. 5.5b: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu	Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
1.	Vysoká u Dobřan	Vysoká u Dobřan	NO, OO, IO	Využívána	S	Služeb využívají obce v okolí
2.	Votice	Votice,	NO, OO	Využívána	S	Kamýk n. Vltavou
3.	ZDIBE s.r.o.	TKO Stašov	OO	Využívána	S	Jince
4.	RENTAX CZ	Buštěhrad	OO	Využívána	S	Zemina
5.	Hrádek u Hořovic	Hořovice	NO, OO	Využívána	S	Jince

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

V blízkosti ORP Příbram se nachází pět povolených skládek odpadu. Služby těchto skládek využívají v tabulce č. 5.5b uvedené obce prostřednictvím provozovatelů, tamtéž uvedených. Přesné místo těchto skládek je vyznačeno v kartogramech, uvedených v závěru této analýzy.

Tabulka č. 5.5c: Provozovatelé skládek dle obcí ORP Příbram

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/ vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	RUMPOLD - P	Chrást	Březnice	540013	Hvožďany, Volenice, Hudčice, Koupě, Drahenice, Březnice, Počaply, Nestrašovice, Zalužany, Svojšice, Tušovice, Chraštice, Tochovice, Horčápsko, Chrást, Hlubyně, Vševily, Láz, Bohutín, Zbenice, Ostrov, Lazsko, Dubno, Občov, Suchodol, Podlesí, Ohrazenice, Jince, Čenkov, Hluboš, Bratkovice, Trhové Dušníky, Kamýk nad Vltavou, Milín	S
2.	SVZ - Centrum	Bytíz	Příbram	539911	Příbram, Kozárovice, Bukovany, Pečice, Cetyně, Bohostice, Smolotely, Solenice, Zduchovice, Dolní Hbity, Jablonná, Obory, Višňová, Drásov, Kotenčice, Dlouhá Lhota, Pičín, Sádek, Drahlín, Háje, Třebsko, Modřovice, Vysoká u Příbramě, Narysov, Obecnice, Starosedlský Hrádek, Lešetice, Dubenec, Zbenice, Těchařovice, Vrančice	S
3.	Maurius Pedersen	Vysoká u Dobřan	Plzeň	554791	Nepomuk, Sedlice, Vranovice, Rožmitál pod Třemšínem, Věšín, Bezděkov pod Třemšínem	S
4.	COMPAG CZ s.r.o.	Votice	Sedlčany	541281	Kamýk nad Vltavou	S
5.	AVE CZ Hořovice s.r.o.	Hrádek u Hořovic	Hořovice	531189	Křešín, Jince	S

Zdroj: MěÚ Příbram

V následující tabulce uvádíme výčet společností, které se zabývají nakládáním s různými druhy odpadů v území ORP Příbram.

Tabulka č. 5.5d: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	WASTECH	Areál šachty č. 19	Dubenec	598381	nemocniční odpad, zbavují odpadu	S	Kapacita dostačující
2.	RESTAP CZ	Areál šachty č. 9	Háje	598402	zařízení pro úpravu plastů	S	Kapacita dostačující
3.	RECKLACEEVKUK	Kovohutě	Příbram	539911	zpracovatel zářivek	S	Kapacita dostačující
4.	KOVOHUTĚ	Kovohutě	Příbram	539911	elektroodpady, zpracovatel olověných	S	Kapacita dostačující
5.	DIAMO	Areál šachty č. 15	Příbram	539911	zařízení na výkopovou zeminu	S	Kapacita dostačující

Zdroj: MěÚ Příbram, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Středočeského kraje

Výše uvedená tabulka ukazuje na dostatečnou kapacitu dalších zařízení pro nakládání s odpady na území ORP Příbram včetně širokého spektra druhů dopadů.

Produkce odpadů

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů. Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v

časové řadě. Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě. V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tabulka č. 5.6a: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele / Produkce odpadů [t]	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce ostatních odpadů (OO)	161 514,92	151 739,49	103 880,78	111 162,30	90 395,75	184 599,79
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	42 791,85	13 850,18	44 760,65	19 461,21	28 077,08	26 324,92
Celková produkce (OO a NO)	198 177,73	165 589,67	148 641,43	130 623,51	118 472,83	210 924,71

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka č. 5.6a ukazuje pokles celkové produkce ostatních odpadů a nebezpečných odpadů v období od roku 2008 – 2012. Zároveň poukazuje na značný nárůst množství odpadů v roce 2012. Zde je patrný nárůst v roce 2012 u produkce ostatních odpadů. Z analýzy vyplývá, že k největšímu nárůstu došlo u odpadu 170 101 (beton, cihly tašky, keramika) a to oproti roku 2011 o 20 857 tun. Velký nárůst byl zaznamenán i u odpadu 170 405 (slitiny, kovy) a to o 19044 tun. Uvedená data korespondují se začínající demolicí objektů státního podniku Diamo.
V následující tabulce je uvedena produkce odpadů od obcí, jehož původcem je obec.

Tab. č. 5.6b: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Příbram	70 150	1 616,19	23,04	44 014,87	627,44	45 631,06	650,48
Středočeský	1 291 816	17 047,36	13,20	879 571,61	680,88	896 618,97	694,08

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.6b je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, jejichž původcem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 21 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 6,1 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 79 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Středočeský kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 10,9 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 107,67 kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tabulka č. 5.6c: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	5 993,85	3 469,83	3 497,63	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	21 028,82	406,34	276,67	260,85	212,95
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	2 326,89	178,61	253,68	251,95	156,10

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	81,04	75,45	69,29	52,14	65,94
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	0,00	0,24	3,00	9,70
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,83	0,00	0,00	85,54	0,08
07	Odpady z organických chemických procesů	741,69	575,22	1 322,98	1 155,86	1 332,62
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	77,48	49,65	38,92	34,53	47,91
09	Odpady z fotografického průmyslu	21,38	19,07	23,96	23,75	17,28
10	Odpady z tepelných procesů	8 655,68	32 591,82	4 568,01	9 086,62	5 084,67
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	941,74	711,65	810,04	1 269,11	1 421,13
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	2 463,66	1 346,47	1 502,26	1 402,21	1 566,86
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	372,12	448,32	402,18	386,13	474,18
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve	12,08	11,50	13,60	11,71	12,82

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
	skupinách 07 a 08)					
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	33 794,54	32 459,23	33 296,46	20 110,37	6 502,38
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	8 548,04	16 785,74	16 637,74	14 947,17	24 991,45
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	43 831,93	23 335,38	30 290,73	32 672,24	96 594,34
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	357,24	398,16	217,75	209,99	212,86
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	8 025,35	7 304,84	8 368,76	8 896,04	20 051,59
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	28 315,31	28 474,15	29 032,61	27 613,54	52 169,85
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,09	0,00
Celková produkce odpadů [t]		165 589,67	148 641,43	130 623,51	118 472,83	210 924,71

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Výše uvedená tabulka nám ve skupině odpadů 15 ukazuje na významný pokles sběru komodit. K poklesu došlo především z důvodu poklesu produkce skleněných obalů pod katalogovým číslem

150107, a to zhruba z 15 tis. tun na 2 tis. tun. Jde zřejmě o změnu způsobu evidence, kdy bylo odpadní sklo zaevidováno do skupiny 19 pod katalogové číslo 191205 – Sklo, kdy se jednalo o skok o 11 tis. tun.
Naopak ve skupině odpadů 16, 17, 19 a 20 vykazuje značný, až 100% nárůst komodit uvedených v těchto odstavcích. Zde jde o velkou produkci odpadů, jak je níže správně uvedeno, jde o jednorázovou akci z demolice objektů v ORP Příbram. Zřejmě změna v evidenci odpadů – uvedeno výše u skupiny 15.
Velký skok způsobila vysoká produkce papíru a lepenky 200101 – jedná se pravděpodobně o evidenční chybu, neboť je produkce papíru a lepenky přibližně srovnatelná s celkovou produkcí SKO.

V ostatních položkách se produkce pohybuje v podobných hodnotách ve sledovaném období.
Nárůst produkce v uvedených skupinách odpadu může být zapříčiněn likvidací objektů sloužících uranovému průmyslu v minulých letech jako např.: Likvidací nakládky uranových rud a kameniva Milín.
Od roku 1991 jsou tyto objekty trvale mimo provoz, a není vhodné jejich další využití, vzhledem ke kontaminacím areálu především radioaktivními látkami (přírodní uran a produkty jeho rozpadové řady), ropnými látkami, kovy (arsen). Předmětem bouracích prací je komplex objektů v areálu Nakládky uranových rud Milín. Likvidace probíhala na ploše 28 322,52 m², a to od roku 2012.
Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 je podrobněji uvedena v příloze tohoto dokumentu (příloha č. 2).

Tabulka č. 5.7a: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Celková produkce odpadů	165 589,67	148 641,43	130 623,51	118 472,83	210 924,71
Celková produkce KO	62 029,61	60 872,90	62 280,32	47 676,28	58 615,97
Celková produkce SKO	23 209,98	23 136,65	22 762,62	21 929,14	23 520,08

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Výše uvedená tabulka vyznačuje pokles v letech 2008 -2011 a zároveň ukazuje značný nárůst celkové produkce odpadu v roce 2012. Důvodem nárůstu v roce 2012 je především nárůst produkce stavebních a demoličních odpadů (komentováno v tabulce č. 5.6c). Od roku 2008 do roku 2011 klesá produkce komunálního odpadu, nicméně celková produkce směsného komunálního odpadu ve sledovaném období se pohybuje téměř ve stejné výši. Pouze v roce 2012 se nepatrně zvýšila.
Velký nárůst produkce v roce 2012 byl zaznamenán i u komunálního odpadu. Důvodem tohoto nárůstu je vysoká produkce papíru a lepenky (200101), která v roce 2012 vzrostla o 23 000 tun. To by znamenalo produkci papíru a lepenky v poměru podobně vysokou, jako je produkce směsného komunálního odpadu v ORP, což je nepravděpodobné. Proto lze usuzovat na chybu v evidenci tohoto druhu odpadu.

Tab. č. 5.7b: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM,
ORP Příbram	70 150	26 143,67	372,68	20 280,86	289,11	300,14
Středočeský	1 291 816	541 681,44	419,32	338 245,99	261,84	261,87

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 5.7b je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obci (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 45 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 86 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 55 % z celkové produkce KO odpadů bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 9,08 kg vyšší hodnoty měrné produkce KO a o 78,86 kg vyšší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítáni producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Tabulka č. 5.8a: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	4 273,44	2 950,37	4 021,27	3 910,65	27 365,67
Sklo	150107, 200102	28 138,29	23 387,82	28 490,85	15 687,93	2 662,01
Plast	150102, 200139	1 790,19	1 756,14	1 513,79	1 611,87	1 805,64
Nápojové kartony	150105	4,89	23,80	21,07	25,39	23,57
Celkem separovaný sběr		34 206,81	33 118,13	34 046,98	21 235,84	31 856,49

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

V roce 2012 došlo k významnému nárůstu produkce papíru. Velký skok způsobila vysoká produkce papíru a lepenky 200101 – jedná se pravděpodobně o evidenční chybu, neboť je produkce papíru a lepenky přibližně srovnatelná s celkovou produkcí SKO.

Dle informací byl papír i v předešlých letech sbírán, nicméně docházelo k jeho skladování ve sběrnách a až od roku 2012 byl odevzdáván za úplatek. Nicméně se zde projevuje i sběr papíru z velkých obchodních řetězců, které se v tomto období otevřely.

V roce 2012 jsme zaznamenali snížení produkce skla na území ORP Příbram. Tento fakt patrně stojí za výkyvem v evidenci odpadů u skupiny 15 a 19. Skleněné obaly 150107, které byly v dřívějších letech evidovány, se objevily jako odpad ze zařízení na zpracování odpadů pod katalogovým číslem 190205 sklo.

Zároveň toto snížení může být zapříčiněno ukončením činnosti provozovny firmy Sodovkárna Příbram, s.r.o. ve městě Příbram.

Tab. č. 5.8b: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Příbram	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	70 150	1 192,47	17,00	33,38
Plast	(150102, 200139)		662,76	9,45	12,36
Sklo	(150107, 200102)		2 591,42	36,94	12,20
Nápojové kartony	(150105)		23,57	0,34	0,32
Kovy	(200140, 150104)		458,46	6,54	24,46

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.8b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Údaje pochází z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH). Produkce papíru od obcí tvoří 4,35 %, produkce skla tvoří 97 %, produkce plastů tvoří 36,70 % a produkce nápojových kartonů tvoří 100 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů (zejména obalové odpady).

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty za ORP vzhledem k průměrným hodnotám za ČR nižší u papíru, plastů a kovů a vyšší u skla a nápojových kartonů. Průměrné hodnoty měrné produkce vytříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni.

Tab. č. 5.8c Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Příbram	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	70 150	11,85	17,46
Plast	(150102, 200139)		9,78	12,42
Sklo	(150107, 200102)		9,45	11,22
Nápojové kartony	(150105)		0,38	0,35
Kovy	(200140, 150104)		1,05	6,71

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce č. 5.8c je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupen, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám za celou ČR nižší u papíru, skla, plastů, kovů a vyšší u nápojových kartonů. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Průměrné hodnoty výtěžnosti tříděného sběru v ČR, kdy papír je 18,08 kg/obyv./2012, sklo 10,97 kg. /obyv./2012, plastů 9,72 kg/obyv./2012, nápojové kartony 0,32 Kg/obyv./2012 a kovy 19,98 kg/obyv./2012 kdy hodnota celkem tříděného sběru je 59,07 kg/obyv./2012.

Pro porovnání uvádíme zjištěné průměrné hodnoty vytíženosti tříděného sběru ve Středočeském kraji, kdy papír je 17,46 kg/obyv./2012, sklo 11,22 kg/obvy./2012, plastů je 12,42 kg/obvy./2012, kdy hodnota celkem tříděného sběru je 41,45 kg/obvy./2012. Měrná produkce jednoho občana ORP Příbram (kg/obyvatel/rok) v roce 2012 je u papíru 11,9 kg/obyv/rok, plastu 9,8 kg/obyv./rok, skla 9,5 kg/obyv./rok, nápojových kartonů 0,4 kg/obyv./rok, kovu 1 kg/obyv/rok. Hodnota zbytkového odpadu v ORP Příbram SKO činí 300,1 kg. V porovnání s průměrem zbytkového odpadu ČR, kdy jeho hodnota je 261 kg/obyv./rok je ORP Příbram se zbytkovým SKO nadprůměrem ČR.

Tab. č. 5.8d: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Středočeský kraj	17,01	12,95	11,52	0,40	5,61	47,50
(0 až 500 obyv. včetně)	9,71	14,30	13,47	0,29	0,34	38,11
(501 až 1000 obyv. včetně)	11,35	14,47	12,39	0,36	0,62	39,18
(1001 až 4000 obyv. včetně)	15,73	14,83	12,94	0,43	1,35	45,28
(4001 až 10000 obyv. včetně)	19,01	13,66	11,73	0,51	4,94	49,86
(10001 až 20000 obyv. včetně)	25,32	11,04	9,95	0,38	24,05	70,73
(20001 až 50000 obyv. včetně)	11,69	9,41	9,29	0,57	1,95	32,91
(50001 až 100000 obyv. včetně)	34,51	7,52	6,33	0,11	2,96	51,43
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí ve Středočeském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 20 001 do 50 000 obyvatel. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 10 001do 20 000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídají v ORP žádná města. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 162 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji řidší, přičemž hustota sběrné sítě v Středočeském kraji je 140 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Kolín) vykazuje ORP vyšší hustotu sběrné sítě (167). I přesto lze říci, že hustota sběrné sítě v ORP je podprůměrná ve srovnání s krajskými a celorepublikovými hodnotami.

Produkce biologicky rozložitelného odpadu (dále jen BRO) na území ORP Příbram za období 2008-2012 uvedena v příloze č. 5.

Tabulka č. 5.9: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	1 195,26	575,18	1 004,73	1 098,92	1 349,89
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	2 326,67	178,60	253,67	251,88	156,04
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	14,61	41,90	78,20	89,40	103,77
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	0,00	0,00	0,00	161,22	94,86
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	71,58	137,19	139,04	128,23	81,63

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad). Na základě údajů z tabulky č. 9b je v příloze č. 5 uveden Graf č. 4

Uvedená tabulka ukazuje nárůst množství kalů z čištění komunálních vod od roku 2009, který je zapříčiněn dobudováním dalších čistíren v území, kde se množství kalů teprve začíná sledovat. Kromě roku 2008, kdy byla velká produkce odpadu z pilin, hoblin, odřezků apod., se tato produkce drží na přiměřeně stejné nízké úrovni. V tomto případě můžeme uvažovat, že jsou tyto druhy odpadu využity k výrobě energie. Ostatní položky nevykazují žádné velké výkyvy.

Tabulka č. 5.10a: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	47 456,75	27 549,16	27 994,89	26 818,82	51 908,51
z toho celková produkce BRKO	25 254,97	24 964,29	25 329,62	23 977,46	48 803,13

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

V tabulce č. 5.10a Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012 jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138,

200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočet na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. 5.10a primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

V posledních letech je množství BRO a BRKO meziročně na podobné výši, co do množství z celkového vyprodukovaného odpadu.
V příloze č. 6 jsou uvedená data k tabulce č. 5.10 podrobněji rozepsána a znázorněna v grafu č. 5.

Tab. č. 5.10b: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Příbram	70 150	22 094,83	314,97	16,08	0,23
Středočeský kraj	1 291 816	447 943,80	346,76	39 380,93	30,48

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.10b je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 45 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 55 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 26,82 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 19,3 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. V případě sběru do kontejnerů se nejedná o komunitní kompostování, ale o variantu sběru a třídění odpadu. Tento systém je zaveden ve městě Příbrami a v městysu Jince. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém není zaveden v žádných obcích.

Tabulka č. 5.11: Produkce jednotlivých druhů odpadů v KO pro ČR a území ORP Příbram, získaná přepočtené databáze ISOH pro obce a nekomunální subjekty v roce 2012 a koeficienty, jak se jednotlivé druhy odpadů započítávají do odpadových toků BRKO

Kat. Číslo	Druh odpadu	Produkce (t)	Podíl z KO %
200301	Směsný komunální odpad ČR	2 932 787,0	56,5
	Směsný komunální odpad ORP Příbram	23 520,1	40,1
200307	Objemný odpad ČR	476 859,0	9,2
	Objemný odpad ORP Příbram	872,2	14,9
200140	Kovy ČR	436 160,0	8,4
	Kovy ORP Příbram	64,7	0,1
200101	Papír a lepenka ČR	376 788,0	7,3
	Papír a lepenka ORP Příbram	25 156,7	42,9
200201	BRO (ze zahrad a parků) ČR	275 962,0	5,3
	BRO (ze zahrad a parků) ORP Příbram	56,5	0,1
150101	Papírové a lepenkové obaly ČR	93 824,0	1,8
	Papírové a lepenkové obaly ORP Příbram	2 208,5	3,8
200303	Uliční smetky ČR	89 518,0	1,7
	Uliční smetky ORP Příbram	0,0	0,0
200102	Sklo ČR	81 090,0	1,6
	Sklo	724,5	1,2
200139	Plasty ČR	74 233,0	1,4
	Plasty	714,8	1,2
150107	Skleněné obaly ČR	40 911,0	0,8
	Skleněné obaly ORP Příbram	1 937,5	3,3
150102	Plastové obaly ČR	40 285,0	0,8
	Plastové obaly ORP Příbram	1 090,9	1,9
200138	Dřevo neuvedené pod 200137 ČR	37 222,0	0,7
	Dřevo neuvedené pod 200137 ORP Příbram	0,0	0,0
200108	BRO s kuchyní a stravoven ČR	22 894,0	0,4
	BRO s kuchyní a stravoven ORP Příbram	48,5	0,1
200302	Odpad z tržišť ČR	9 671,0	0,2

Kat. Číslo	Druh odpadu	Produkce (t)	Podíl z KO %
	Odpad z tržišť ORP Příbram	0,0	0,0
200111	Textilní materiály ČR	5 121,0	0,1
	Textilní materiály ORP Příbram	8,9	0,0
200110	Oděvy ČR	4 749,0	0,1
	Oděvy ORP Příbram	0,0	0,0
150105	Kompozitní obaly ČR	2 864,0	0,1
	Kompozitní obaly ORP Příbram	23,6	0,0
150104	Kovové obaly ČR	1 215,0	0,0
	Kovové obaly ORP Příbram	5,7	0,0
150109	Textilní obaly ČR	1 267,0	0,0
	Textilní obaly ORP Příbram	26,5	0,0
	Celkem KO v ČR	5 192 784,0	
	Celkem KO v ORP Příbram	58 616,0	

Zdroj: MŽP, ISOH, POH 2015-2024

V poskytnutých datech o nakládání s KO za ČR veškeré kódy nakládání a množství uvedená u nich byly generovány od všech subjektů, které odevzdaly hlášení o produkci a nakládání v daném kraji bez rozdílu typu (tj. od subjektů typu firma, firma bez IČO, obec). Množství odpadů udávané za ČR, se kterými bylo nakládáno podle jednotlivých kódů nakládání, byla uvedena jako součet odpadů za jednotlivé kraje bez rozlišení konkrétních subjektů. Proto součty celkové produkce jednotlivých odpadů ve skupině 20 a podskupině 1501 a v jednotlivých sledovaných tocích KO, SKO a BRKO vytvořené v prognóze KO se přesně neshodují s hodnotami získanými součty celkové produkce získané z převzatých dat o nakládání s odpady KO v obcích v prognóze nakládání s KO. Tyto součty dat o nakládání byly o 5 % - 10 % vyšší než součty z předaných dat o produkci. Tuto chybu je nutno brát v úvahu při srovnávání výsledků prognózy nakládání s KO a prognózy produkce KO.
Na území ORP Příbram je zaznamenán ve sledovaném roce 2012 výrazný podíl SKO a objemného odpadu na KO. Ostatní položky sledovaného odpadu se jeví jako průměrný podíl u odpadu 150101 spíše nadprůměrný podíl na KO.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tabulka č. 5.12: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000 / **Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]**		**DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Využití	Materiálové využití	100 240,70	134 925,42	111 501,15	146 625,97	139 216,93	206 383,45
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		50,58	81,48	75,01	112,25	117,51	97,85
	Energetické využití	74,25	759,80	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	99 329,29	135 685,22	111 501,15	146 625,97	139 216,93	206 383,45
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		50,12	81,94	75,01	112,25	117,51	97,85
Celková produkce odpadů		198 177,73	165 589,67	148 641,43	130 623,51	118 472,83	210 924,71
Odstranění	Skládkování	133 035,13	57 358,80	62 382,81	51 748,94	53 049,58	54 087,52
	Spalování	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění	57 358,80		62 382,81	51 748,94	53 049,58	54 087,52

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Největší podíl na nakládání s odpady, který je vyčíslen ve výše uvedené tabulce má zpracování a recyklace elektroodpadů a materiálové využití stavebních a demoličních odpadů. Recyklace elektroodpadů se děje prostřednictvím společnosti Kovohutě Příbram. Pracovníci podniku v roce 2012 vyrobili přes 45 tisíc tun surového olova, což je rekord v celé 226 leté historii hutě. Recyklováno bylo téměř 59 tisíc tun olověných odpadů, především vyřazených olověných autobaterií. Dále podnik loni vyprodukoval 12 tun drahých kovů (zlato, stříbro, palladium, platina, rhodium). Ekologicky recyklováno také bylo téměř 1 500 tun elektroodpadu, plus dalších 950 tun svítidel a světelných

zdrojů v dceřiné společnosti RECYKLACE EKOVUK. Sběrné místo elektroodpadu v areálu hutě se za celý rok 2012 zaplnilo téměř 40 tunami vysloužilých elektrozařízení.
V rámci ekologických služeb firmy se dále od občanů vykoupilo 157 tun olověných baterií. Kovohutě se v roce 2013 více zaměřily také na výkup a sběr odpadů od obyvatel Příbramska a okolí.
Druhý největší podíl na nakládání s odpady na území ORP Příbram má odstranění odpadů skládkováním, a to společnostmi RUMPOLD – P v obci Chrást a SVZ – Centrum v obci Bytíz.
Na území ORP není využíváno nakládání s odpady spalováním nebo energetickým využitím
V příloze č. 7 je tabulka graficky zpracována.

Tabulka č. 5.13: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele / **Nakládání s odpady [t]**		**Způsob nakládání**	**DZ pro produkci a využití KO 2000**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
KO	Využití	Materiálové využití	12 614,39	48 260,02	57 613,19	62 235,97	49 517,24	52 918,45
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			31,50	77,80	94,65	99,93	105,11	90,28
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	11 593,55	48 260,02	57 613,19	62 235,97	49 517,24	52 918,45
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			28,95	77,80	94,65	99,93	105,11	90,28
	Celková produkce KO [t]		40044,22	62029,61	60872,90	62280,32	47676,28	58615,97
	Odstranění	Skládkování		43 247,00	47 620,00	49 790,00	50 465,00	50 587,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		43247,00	47620,00	49790,00	50465,00	50587,00
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	12,57
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	12,57
	Odstranění	Skládkování		38 326,08	41 612,26	43 425,98	44 011,29	45 035,15
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Hmotnostní ukazatele Nakládání s odpady [t]		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
		Celkem vybrané způsoby odstranění		38 326,08	41 612,26	43 425,98	44 011,29	45 035,15

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Oproti roku 2000 došlo ve sledovaných letech k navýšení počtu tun komunálního odpadu materiálově využitého.

Pokud bychom porovnali materiálové využití k celkové produkci KO, jednalo by se o průměrně 93 % využitých KO. Toto číslo je ovšem pouze hypotetické, protože v zařízeních k materiálovému využití odpadů na území ORP se zpracovávají také odpady, pocházející z jiných území. Energetické využití odpadu se na území ORP ani mimo něj nerealizuje.

Komunální odpad byl odstraněn v e 100 % skládkováním. Směsný komunální odpad dále nebyl nijak využit. V tabulce uváděná data v roce 2012 byla uveřejněna na základě administrativní chyby, kdy místo nakládání se směsným odpadem byl uveden mylně kód AN10 místo AN03. Směsný komunální odpad je dále odstraněn pouze skládkováním, a není využit, spalován, ani jinak uložen.

Dle výčtu koncových skládek lze říci, že veškerý SKO z území ORP je skládkování, a to jak na území ORP, tak mimo něj. Koncové skládky odpadu jsou uvedeny v tabulce č. 5.5c.
V příloze č. 8 je tabulka graficky zpracována.

Tabulka č. 5.14: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	2655,43	1034,25	1832,39	2057,19	3518,48
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	2,94	4,34	3,76	0,12	1,85
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	40589,63	52403,65	55791,01	42337,08	43962,12
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	11,26	2,95	1,27	10,92	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	3132,96	2073,62	2133,49	2436,22	2601,32

Nakládání se	Katalogové	Způsob	2008	2009	2010	2011	2012
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	36,33	7,02	8,38	48,31	35,71
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	5,20	1,60	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Nejvíce se na území ORP Příbram využívá sklo, které zpracovává společnost AMT s. r. o. Příbram, která zároveň pokrývá svojí činností 75 % území České republiky. Jedná se o výrobu skelné moučky REFAGLAS, které se v posledních letech kompletně zpracovává celkové množství vytříděného skla na území ORP Příbram. Společnost RESTAP CZ s.r.o. recykluje plastové obaly a produkuje plasty k dalšímu využití. Množství takto recyklovaného odpadu tvoří většinu vytříděných plastů. Papír je, která na základě smlouvy se společností CIUR a.s. této společnosti papír odevzdává, a ta na základě dotace z fondu Ministerstva životního prostředí realizovala výstavbu třídícího zařízení na papírový a plastový odpad. Touto etapou investic byl uzavřen kruh nakládání s odpady.
V tabulce uvedené komodity ve sledovaném období nejsou v území ORP Příbram energeticky využity. Lze obecně říci, že téměř veškeré využitelné složky vytříděného odpadu jsou materiálově využity. Vytříděný odpad je využíván na území ORP Příbram i mimo něj.
V příloze č. 9 jsou uvedena podkladová data.

Tabulka č. 5.15: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele / Nakládání s BRO a BRKO [t]				Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012
BRO	Využití			Materiálové využití		14 693,77	1 034,25	7 536,60	8 793,60	10 394,08
				Energetické využití		759,80	0,00	0,00	0,00	0,00
	Odstranění			Skládkování (původní hmotnost odpadu)		41 434,73	45 347,33	46 631,49	47 775,10	49 909,73
				Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BRKO	Využití			Materiálové využití		64,40	1,71	815,33	704,27	2 332,89
				Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Odstranění	Skládkování		Původní hmotnost odpadu		40 343,68	44 539,35	46 176,41	47 311,56	48 994,87
				Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	22 710,39	32 395,98	35 765,10	37 079,66	37 991,18	39 342,88
				Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.$^{-1}$] ↓					
					148,00	465,76	514,27	531,94	541,45	560,84
				Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet obyvatel v území ORP						69 555	69 545	69 706	70 166	70 150

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Vzrůstajícím počtem obyvatel ORP Příbram roste i množství BRO i BRKO, kde tento odpad je v největším množství ukládán na skládky jako složka SKO. Skládkování BRKO v tabulce představuje z velké části skládkování SKO, které v sobě obsahuje okolo 48 % biologicky rozložitelné složky.
V příloze č. 10 je tabulka graficky zpracována.

Tabulka č. 5.16: Celkové množství tun odpadu v průměru na obyvatele na území ORP Příbram v roce 2012 a 2013 v jednotlivých obcích.

Název obcí	Kategorie dle počtu obyvatel	Celkem odpady 2012 v t	Celkem odpady 2013 v t	Počet t/obvy. V roce 2012	Počet t/obvy. V roce 2013
	0-500	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Brdy	27	Nedoloženo	Nedoloženo	0,00	0,00
Těchařovice	58	12,63	Nedoloženo	0,22	0,00
Nestrašovice	69	20,90	14,31	0,30	0,21
Bukovany	78	43,34	Nedoloženo	0,56	0,00
Modřovice	81	22,29	Nedoloženo	0,28	0,00
Horčápsko	96	13,64	10,71	0,14	0,11
Tušovice	96	28,02	12,72	0,29	0,13
Počaply	99	25,15	12,83	0,25	0,13
Ostrov	101	37,23	36,66	0,37	0,36
Křešín	110	23,97	25,23	0,22	0,23
Svojšice	112	13,92	10,27	0,12	0,09
Vševily	120	49,14	7,32	0,41	0,06
Zbenice	120	47,71	Nedoloženo	0,40	0,00
Starosedlský Hrádek	136	25,24	Nedoloženo	0,19	0,00
Koupě	139	25,12	26,75	0,18	0,19
Občov	141	26,65	Nedoloženo	0,19	0,00
Hlubyně	149	19,49	11,57	0,13	0,08
Cetyně	150	50,95	Nedoloženo	0,34	0,00
Bezděkov pod Třemšínem	151	31,57	33,07	0,21	0,22
Vrančice	152	43,35	69,52	0,29	0,46
Drahenice	157	24,69	14,74	0,16	0,09
Lešetice	161	51,16	0,00	0,32	0,00
Radětice	174	49,05	37,66	0,28	0,22
	0-500	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Bohostice	189	107.97	99,08	0,57	0,52
Kotenčice	199	51,17	Nedoloženo	0,26	0,00
Chrást	203	53,04	45,23	0,26	0,22
Sádek	227	82,47	71,90	0,36	0,32
Třebsko	240	89,43	75,56	0,37	0,31
Sedlice	242	79,15	79,00	0,33	0,33
Smolotely	245	88,69	83,41	0,36	0,34
Dubenec	251	91,19	77,83	0,36	0,31
Narysov	253	71,61	71,61	0,28	0,28
Hudčice	254	137,33	69,84	0,54	0,27

Název obcí	Kategorie dle počtu obyvatel	Celkem odpady 2012 v t	Celkem odpady 2013 v t	Počet t/obvy. V roce 2012	Počet t/obvy. V roce 2013
Chraštice	255	82,36	89,62	0,32	0,35
Obory	262	72,45	75,20	0,28	0,29
Ohrazenice	271	70,31	51,94	0,26	0,19
Dubno	280	101,86	57,00	0,36	0,20
Zduchovice	282	151,59	151,59	0,54	0,54
Vranovice	313	67,25	Nedoloženo	0,21	0,00
Bratkovice	319	77,24	57,51	0,24	0,18
Zalužany	320	123,11	67,13	0,38	0,21
Vysoká u Příbramě	338	113,69	106,72	0,34	0,32
Buková u Příbramě	343	4,29	Nedoloženo	0,01	0,00
Solenice	354	246,41	193,49	0,70	0,55
Suchodol	358	75,82	36,47	0,21	0,10
Pečice	367	78,29	69,70	0,21	0,19
Čenkov	376	101,92	75,44	0,27	0,20
Dlouhá Lhota	383	100,52	108,09	0,26	0,28
Háje	386	109,07	91,82	0,28	0,24
Jablonná	387	90,52	Nedoloženo	0,23	0,00
Kozárovice	389	138,77	109,03	0,36	0,28
Volenice	392	70,10	32,56	0,18	0,08
Drásov	406	110,00	117,28	0,27	0,29
Trhové Dušníky	450	112,67	73,15	0,25	0,16
Lhota u Příbramě	477	102,09	68,70	0,21	0,14
	501-1000				
Drahlín	539	152,35	Nedoloženo	0,28	0,00
Hluboš	590	144,61	90,36	0,25	0,15
Pičín	601	150,47	171,69	0,25	0,29
	501-1000				
Láz	610	161,46	103,55	0,26	0,17
Tochovice	630	95,77	53,14	0,15	0,08
Višňová	646	280,12	222,56	0,43	0,34
Věšín	685	160,17	144,18	0,23	0,21
Hvožďany	791	123,13	82,65	0,16	0,10
Dolní Hbity	867	345,26	336,87	0,40	0,39
Kamýk nad Vltavou	892	374,71	388,06	0,42	0,44
	1001 - 5000				
Podlesí	1 091	322,28	Nedoloženo	0,30	0,00
Obecnice	1 254	442,55	452,29	0,35	0,36

Název obcí	Kategorie dle počtu obyvatel	Celkem odpady 2012 v t	Celkem odpady 2013 v t	Počet t/obvy. V roce 2012	Počet t/obvy. V roce 2013
Bohutín	1 727	450,81	487,99	0,26	0,28
	1001 - 5000	2012	2013	2012	2013
Milín	2 135	785,26	645,81	0,37	0,30
Jince	2 176	657,55	Nedoloženo	0,30	0,00
Březnice	3 481	1 137,70	Nedoloženo	0,33	0,00
Rožmitál pod Třemšínem	4 331	1 072,32	Nedoloženo	0,25	0,00
	5001 - 50000				
Příbram	33 033	13 582,59		0,41	0,00

Zdroj: MěÚ Příbram, odbor životního prostředí

Uvedená tabulka má pouze informativní charakter. Poukazuje na celkové množství vykázaného odpadu v jednotlivých obcích přepočtené na jednoho obyvatele dané obce. Nelze z ní přesně vyhodnotit, zda některá obec produkuje na obyvatele více či méně konkrétního odpadu. Důvodem je různorodost sběru odpadů a nejednotnost vykazování.

Tabulka č. 5.17: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	498 260	584 930	617 180
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	36 685 530	35 660 910	33 092 760
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	3 489 260	3 716 040	4 473 110
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	6 180	8 960	3 530
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	444 870	528 620	576 310
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	330 290	440 600	731 970
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	755 860	744 900	981 740
Celkové náklady		42 210 250	41 684 960	40 476 600

Zdroj: Ministerstvo financí

Ve sledovaných letech jsou vynakládány vzrůstající finanční prostředky na sběr a svoz nebezpečných odpadů, sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních). Další finanční prostředky mají vzrůstající tendenci u využívání a zneškodňování komunálních odpadů, stejně jako u využívání a zneškodňování ostatních odpadů. Skokový nárůst výdajů je i u ostatního nakládání s odpady a to především ve sledovaném období 2012. Naopak v položce sběr a svoz komunálního

odpadu dochází ve sledovaném období k výraznému poklesu nákladů a to samé platí při využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů v roce 2012.
Žádné finanční prostředky nejsou vynakládány na prevenci vzniku odpadu a celkový monitoring nakládání s odpady. Právě v těchto ukazatelích lze hledat rezervy v omezení produkce odpadu v území ORP Příbram.

Tabulka č. 5.18: Výdaje obcí celkem na odpadové hospodářství v letech 2012-2013 v území ORP Příbram a výdaje na jednoho obyvatele na odpadové hospodářství v obci na území ORP Příbram

Název obcí	Kategorie	Výdaje na obyvatele dle rozpočtu obcí		Výdaje celkem odpady	
		2012	2013	2012	2013
	0-500				
Brdy	27				
Těchařovice	58	369,5	472,19	14780	22193
Nestrašovice	69	931,13	1286,39	66110	88761
Bukovany	78	893,93	671,34	79560	59078
Modřovice	81	550	575,75	40700	43181
Horčápsko	96	603,86	460,5	53140	40524
Tušovice	96	786,84	853,65	77110	81950
Počaply	99	997,77	963,99	102770	101219
Ostrov	101	724,1	945,33	72410	97365
Křešín	110	757,91	842,44	83370	88456
Svojšice	112	409,24	465,91	42970	51250
Vševily	120	1169,66	945,48	138020	114403
Zbenice	120	369,1	207	45030	25875
Starosedlský Hrádek	136	364,39	341,02	48100	45014
Koupě	139	750,07	823,31	102010	112794
Občov	141	777,38	980,28	97950	128417
Hlubyně	149	475,11	349,2	64140	50983
Cetyně	150	43,73	31,92	6690	4948
Bezděkov pod Třemšínem	151	685,71	798,23	106970	116542
Vrančice	152	30	31,99	4590	4862
Drahenice	157	667,65	642,05	110830	109790
Lešetice	161	929,92	815,34	114380	120670
Radětice	172	165,44	303,77	26470	49210
Lazsko	181	780,4	781,05	136570	145276
Nepomuk	185	746,88	877,62	150830	172891
Bohostice	189	580,96	563,98	114450	112796
Kotenčice	199	142,17	139,39	28150	28854

Název obcí	Kategorie	Výdaje na obyvatele dle rozpočtu obcí		Výdaje celkem odpady	
		2012	2013	2012	2013
Chrást	203	603,46	839,6	127330	169599
Sádek	227	617,76	619,45	137760	140615
Třebsko	240	967,37	932,24	209920	214416
Sedlice	242	877,55	923,29	200960	224359
Smolotely	245	132,3	128,64	30420	31332
Dubenec	251	504,26	435,86	183550	152552
	0-500				
Narysov	253	461,91	496,65	111320	122672
Hudčice	254	858,84	907,8	221580	229674
Chraštice	255	385,79	705	97990	181185
Obory	262	128,09	116,6	33560	30549
Ohrazenice	271	700,7	691,28	190590	191484
Dubno	280	735,29	792,68	201470	222744
Zduchovice	282	1190,98	1133,6	351340	333278
Vranovice	313	678,02	667,09	202050	206131
Bratkovice	319	661,63	430,68	206430	132650
Zalužany	320	648,06	670,29	227470	226557
Vysoká u Příbramě	338	606	561,71	206040	192105
Buková u Příbramě	343	133	139,22	40830	45803
Solenice	354	724,66	504,86	278270	193866
Suchodol	358	646,63	576,1	218560	200484
Pečice	367	517,47	442,91	191980	165650
Čenkov	376	927,77	942,78	361830	356371
Dlouhá Lhota	383	632,49	849,82	236550	333128
Háje	386	760,88	671,66	276960	253889
Jablonná	387	397,57	372,57	150680	143811
Kozárovice	389	1028,07	839,37	389640	333228
Volenice	392	499,75	477,76	199900	190147
Drásov	406	762,14	662,89	306380	265819
Trhové Dušníky	450	612,95	736,67	268470	327081
Lhota u Příbramě	477	593,91	623,11	285670	299716
	501-1000				
Drahlín	539	597,85	587,95	361050	315729
Hluboš	590	707,18	843,56	416530	506136
Pičín	601	154,21	150,85	87590	90965
Láz	610	836,68	788,34	493640	471428
Tochovice	630	327,5	247,45	220080	169748
Višňová	646	339,24	135,73	213040	86864

Název obcí	Kategorie	Výdaje na obyvatele dle rozpočtu obcí		Výdaje celkem odpady	
		2012	2013	2012	2013
Věšín	685	607,39	613,73	405130	411201
Hvožďany	791	172,15	138,39	139960	112510
Dolní Hbity	867	609,32	701,85	521580	607101
Kamýk nad Vltavou	892	1073,29	882,2	963810	791334
Obecnice	1 254	593,52	599,07	753770	753026
	1001-5000				
Podlesí	1 091	868,85	802,38	910550	869782
Bohutín	1 727	621,26	644,22	1058000	1099689
Milín	2 135	627,34	559,38	1371360	1219440
Jince	2 176	5883,36	1298,83	13283260	2893851
Březnice	3 481	828,07	845,49	2988490	3013328
Rožmitál pod Třemšínem	4 331	807,07	794,65	3618890	3561623
	5001 - 50000				
Příbram	33 033	464,2	463,83	15686600	15562888
CELKEM				**51566930**	**40664840**

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Náklady jednotlivých obcí v ORP Příbram ve sledovaných letech se odvíjí od druhu a množství odpadů, se kterými bylo nakládáno v konkrétním roce předepsaným způsobem. Ne všechny obce nakládají se stejnými komoditami, a tím se různí i výše nákladů na nakládání s odpady v jednotlivých obcích. Pro porovnání výdajů v jednotlivých letech slouží spíše údaje u každé konkrétní obce. Zde může výši výdajů ovlivnit nejen počet druhů odpadů, ale i částky, které požaduje svozová firma, a to na základě dojezdové vzdálenosti anebo náročnosti na koncová zařízení.

Tabulka č. 5.19: Příjmy jednotlivých obcí celkem na odpadové hospodářství v letech 2010-2013 v území ORP Příbram

Název obcí	Kategorie	Příjmy - celkem odpady			
		2010	2011	2012	2013
	0-500				
Brdy	27	0	0	0	0
Těchařovice	58	0	0	0	0
Nestrašovice	69	13530	29910	33540	34840
Bukovany	78	0	0	0	0
Modřovice	81	40560	39630	38200	40770
Horčápsko	96	0	0	0	0

Název obcí	Kategorie	Příjmy - celkem odpady			
		2010	2011	2012	2013
Tušovice	96	0	0	0	0
Počaply	99	59500	59000	60500	58420
Ostrov	101	78570	80670	76720	92300
Křešín	110	64950	66070	74020	73920
Svojšice	112	0	0	0	0
Vševily	120	44500	45060	43200	2050
Zbenice	120	0	0	0	0
Starosedlský Hrádek	136	9000	8400	8040	8280
Koupě	139	36460	53290	52170	47960
Občov	141	0	0	0	0
Hlubyně	149	7410	0	0	0
Cetyně	150	1490	2160	1080	1800
Bezděkov pod	151	0	0	44900	47630
Vrančice	152	0	0	0	0
Drahenice	157	0	0	0	0
Lešetice	161	0	0	0	0
Radětice	172	0	0	0	0
Lazsko	181	0	0	0	0
Nepomuk	185	58860	68000	72770	77790
Bohostice	189	0	0	0	0
Kotenčice	199	0	0	0	0
Chrást	203	12767770	12391980	9355540	9071280
Sádek	227	0	0	0	0
Třebsko	240	111200	110540	111920	134870
Sedlice	242	0	0	0	0
Smolotely	245	0	0	0	0
Dubenec	251	45650	51710	50600	59200
Narysov	253	107330	114310	105120	113500
Hudčice	254	102000	119590	123370	128770
Chraštice	255	0	0	0	115760
Obory	262	0	0	0	0
Ohrazenice	271	0	0	0	0
Dubno	280	128940	211230	691460	2909220
Vranovice	313	0	0	0	0
Bratkovice	319	189380	193600	190380	195860
Zalužany	320	0	0	153920	149280
Vysoká u Příbramě	338	155790	161890	165430	169390
Buková u Příbramě	343	0	0	0	0
Solenice	354	0	0	0	109860
Suchodol	358	0	0	0	0
Pečice	367	0	0	0	0
Čenkov	376	205000	202750	193900	239350
Dlouhá Lhota	383	0	0	0	0

Název obcí	Kategorie	Příjmy - celkem odpady			
		2010	2011	2012	2013
Háje	386	133530	151200	149800	155630
Jablonná	387	0	0	0	133390
Kozárovice	389	0	0	294150	303640
Volenice	392	0	0	110110	115450
Drásov	406	0	0	0	0
Trhové Dušníky	450	203830	193530	202370	234130
Lhota u Příbramě	477	207560	209860	217010	236860
	501-1000	0	0	0	0
Drahlín	539	0	0	295420	298040
Hluboš	590	289230	294550	296250	418990
Pičín	601	0	0	0	0
Láz	610	264480	322490	321850	327490
Tochovice	630	0	1650	4600	2350
Višňová	646	0	0	0	0
Věšín	685	0	0	0	0
Hvožďany	791	0	0	0	0
Dolní Hbity	867	382370	438650	444910	454100
Kamýk nad Vltavou	892	619790	644890	640120	667220
	1001 - 5000	0	0	0	0
Podlesí	1 091	436000	441810	455920	504550
Obecnice	1 254	478300	590500	505410	526930
Bohutín	1 727	0	0	715590	722060
Milín	2 135	0	0	0	0
Jince	2 176	0	0	810920	818940
Březnice	3 481	14759510	14287240	11215630	10909090
Rožmitál pod Třemšínem	4 331	0	0	0	0
	5001 - 50000	0	0	0	0
Příbram	33 033	14194760	15433950	16657250	16698108
CELKEM		46386430	47197330	45164740	47690768

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

V příloze č. 11 je uveden graf č. 10 k tabulce č. 5.19.

Výše uvedená tabulka a graf ukazují rozdíly v příjmech obcí za nakládání s odpady v jednotlivých letech. Příjem je ovlivněn rozhodnutím obce, která odpad bude v daném roce produkovat, a kdo a kolik za nakládání s odpady bude platit. Rozdíl je způsoben i změnou zákona o místním poplatku, kdy některé obce přistoupily k navýšení poplatku za odvoz odpadu tak, aby snížily nebo vyrovnaly rozdíly mezi výdaji a příjmy za nakládání s odpady. Některé obce hradí i většinově náklady na nakládání s odpady za své občany a nevykazují žádný příjem z odpadu, nebo pouze minimální za třídění odpadu od společnosti EKO-KOM, a.s. U ostatních obcí se taktéž projevuje příjem za třídění odpadu. Celkově však se příjem za nakládání s odpady navyšuje, což je logické, jelikož se zároveň navyšují náklady na nakládání s odpady za jednotlivé druhy odpadu.

5.1.3 Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání, a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané a subjekty zapojené do svozu komunálního odpadu	Pravidelný svoz, výše poplatku, rychlost reakce na specifické požadavky (na biologický odpad)	Nedodržování zákona, kumulace odpad, neplatí se za odvoz	Standardními komunikačními kanály (www, TV), třídící leták	Analyzovat umístění kontejneru na odpad, kontrolovat čistotu u
2.	Turisté, návštěvníci	Dostupnost odpadkových košů, možnost likvidace komunálního odpadu	Umístění odpadových košů mimo turistické trasy	Ukazatele	Kontrola, dostatečné značení
3.	Představitelé obcí SO ORP	Uspokojit požadavky občanů, optimalizovat výdej na provoz a investice	Pokuty za nedodržení zákona, nedostatek financí	Jednání mezi obcemi	Meziobecní spolupráce
4.	Školy	Motivace školy k recyklaci, podpora sběru, třídění odpadu, kvalitní výchova v oblasti ekologie	Nedodržování místní vyhlášky na likvidaci odpadu	Běžné kanály komunikace, projednat pravidelně s řediteli škol	Připravit soutěž škol, pomoc se zavedením recyklace - nakoupení kontejnerů
5.	Majitelé skládek a jiných zařízení pro nakládání s odpady	Maximalizace zisku, maximální naplnění kapacity	Nedodržování zákona, zastaralé technologie, staré ekologické zátěže	Neustálá komunikace	Investice do technologií
6.	Média	Dodržování vyhlášek a zákona	Medializace negativních dopadů, nepřesné informace	Využití médií pro informovanost obyvatel	Pravidelná komunikace

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
7.	Svozové společnosti	Zakázky, zisk, maximalizovat kapacitu zařízení	Neodpovědný přístup zaměstnanců, porušování zákonů, neplnění povinností vyplývající ze smlouvy	Pracovní jednání s odběrateli, dodavateli i producenty odpadu	Meziobecní spolupráce, změna svozové firmy

Zdroj dat: Dotazníkové šetření

Analýza cílových skupin popisuje očekávání cílových skupin a s ní i spojená rizika, která jsou eliminována opatřeními navrženými ve výše uvedené analýze. V případě dodržování opatření a způsobů komunikace mezi dotčenými skupinami, by měla být rizika snížena na minimální úroveň, případně zcela vymizet. Mezi nejvýznamnější cílové skupiny patří občané obcí, obce a jejich představitelé a společnosti, které se zabývají nakládáním s odpady.

5.1.4 Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady. Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Vysoká finanční náročnost na odvoz odpadu	4	5	20	Meziobcení spolupráce	Obec, poskytovatel
Špatná finanční morálka občanů za odvoz odpadu	4	5	20	Zaměstnanost, legislativní opatření	Občan
Organizační riziko					
Ukončení činnosti sjednané svozové společnosti	3	5	15	Meziobecní spolupráce	Obec, poskytovatel
Technické riziko					
Zastaralé technologie	3	4	12	Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících podle zákona č. 59/2006 Sb.	Svozová společnost
Právní riziko					
Nedostatečná legislativa	3	3	9	Zviditelnění problémů s odpady	Stát

Zdroj dat: Dotazníkové šetření

Jako nejvyšší rizika se na území ORP Příbram v oblasti odpadového hospodářství jeví vysoká finanční náročnost na odvoz odpadu a špatná finanční morálka občanů za odvoz odpadu. Dalším nezanedbatelným rizikem může být ukončení činnosti sjednané svozové společnosti, ale toto se nechá v budoucnu řešit jinou svozovou společností.

5.1.5 SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Silné stránky	Slabé stránky
Uspokojivý stav zařízení a techniky	Občané často tvoří černé skládky
Dvě recyklační linky na území ORP Příbram	Špatná finanční platební morálka občanů
Dvě skládky s dostatečnou kapacitou na území ORP Příbram	Velké rozdílnosti nákladů na odpadové hospodářství obcí
Likvidace spojená s ukončením činnosti Uranových dolů	Umístění skládek na ORP Příbram (velká vzdálenost)
	Neexistence energetického využití odpadů
	Velké množství kalů z čistíren
	Rozmístění zařízení a techniky odpadového hospodářství v rámci území (kontejnery, sběrné dvory)
Příležitosti	Hrozby
Využití fondů EU a dotací	Nevhodné změny legislativy
Meziobecní spolupráce - snížení finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství	Ekologické zátěže
Zaměstnanost	Nepovolené skládky odpadu
Nové postupy pro prevenci vzniku odpadu	Staré skládky a zátěže po uranovém průmyslu
Využití odpadu k výrobě energie	Důsledky ukončení hornické činnosti
Rekultivovat staré skládky	Zvyšující se produkce odpadu - přetrvávající nízký podíl recyklace komunálního odpadu

SWOT analýza popisuje silné a slabé stránky území, přičemž území ukazuje více slabých stránek. Jako řešení se nabízí soubor příležitostí, které jsou vhodné pro spolupráci obcí jako komplex vyřešení problémů území cestou meziobecní spolupráce. Jako nejvhodnější můžeme zmínit využití odpadů k výrobě energie vytvoření pracovních míst právě v této oblasti. Nicméně největší efekt bude mít kompletní využití všech opatření, která jsou navržena.

5.1.6 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na území ORP Příbram se nachází dvě skládky odpadu v katastru obce Bytíz a obce Chrást. Skládka v obci Bytíz se nachází poblíž města Příbram, hlavní svozovou společností jsou Technické služby Příbram. Na skládku v katastru obce Chrást sváží společnost RUMPOL-P s.r.o., z celého území ORP Příbram sváží nebezpečný odpad. V okolí Rožmitálu pod Třemšínem sváží společnost Západočeská komunální a.s., a ve východní části ORP se podílí na svozu odpadu Sedlčanské technické služby. Dalšími v území nejvýznamnějšími společnostmi, co do množství odpadu, se kterým nakládají, jsou DOKAS a.s., RUMPOLD-P, Technické služby Příbram, AMT s.r.o. Na území ORP Příbram je recyklace tříděného odpadu zajištěna provozem zařízení na dotřiďování skleněných střepů (roční produkce skleněných obalů činí více než 15 tis. t) a linkou na třídění plastu v Dolních Hbitech, které provozuje společnost AMT s.r.o. Podíl firem na nakládání s odpady na území ORP Příbram je uveden v následných mapách. Zde také můžeme spatřit velké dojezdové vzdálenosti při sběru komunálního odpadu a tříděného dopadu z jednotlivých obcí. Tyto vzdálenosti významně ovlivňují cenu za svoz odpadu, která je v jednotlivých obcích uváděna v odlišné výši. Zde může nastávat problém s výběrem poplatku za svoz a nakládání s odpady, jak bylo uváděno v rozhovorech s představiteli jednotlivých obcí. Problémem můžou být i různé druhy a způsoby obecně závazných vyhlášek obcí, vedou k tomu, že se občané zbavují odpadu v jiné obci tak, aby nemuseli pořizovat známky na odpad.

V území ORP Příbram je, dle informací prostřednictvím starostů jednotlivých obcí dostatečná hustota sběrných nádob na tříděný odpad, avšak podprůměrná v rámci kraje a ČR. Území ORP Příbram vykazuje větší množství tříděného odpadu, než jsou uváděny hodnoty v rámci Středočeského kraje a České republiky. Pouze v některých obcích se zcela výjimečně uvádí potřeba doplnění těchto nádob na tříděný odpad. Ve většině obcí se provádí sběr téměř veškerých tříděných komodit. Území ORP Příbram vykazuje spíše potřebu nakládání s bioodpadem, který je jen částečně řešen prostřednictvím sběrných dvorů. Sběrné dvory jsou v území umístěny pouze ve větších městech a to Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Březnici a Jincích a jsou jen minimálně využívány ostatními obcemi z území ORP Příbram. Z tohoto důvodu může docházet i k nárůstu případů, kdy je bioodpad skládkování jako součást směsného komunálního odpadu, sbíraného prostřednictvím kontejnerů a popelnic. Vzhledem k velké dojezdové vzdálenosti ke skládkám a nevhodnému umístění a počtu sběrných dvorů, pouze v dostupnosti větších měst, občané zakládají na ostatních území ORP Příbram černé skládky, a to na území téměř všech obcí. Tyto černé skládky likviduje každá obec svým způsobem, nicméně se značnými finančními náklady.

Kartogram č. 5.1: Vyznačení tras svozových společností odvážející odpad na skládky z obcí ORP Příbram v roce 2012 rozdělených dle druhu odpadu

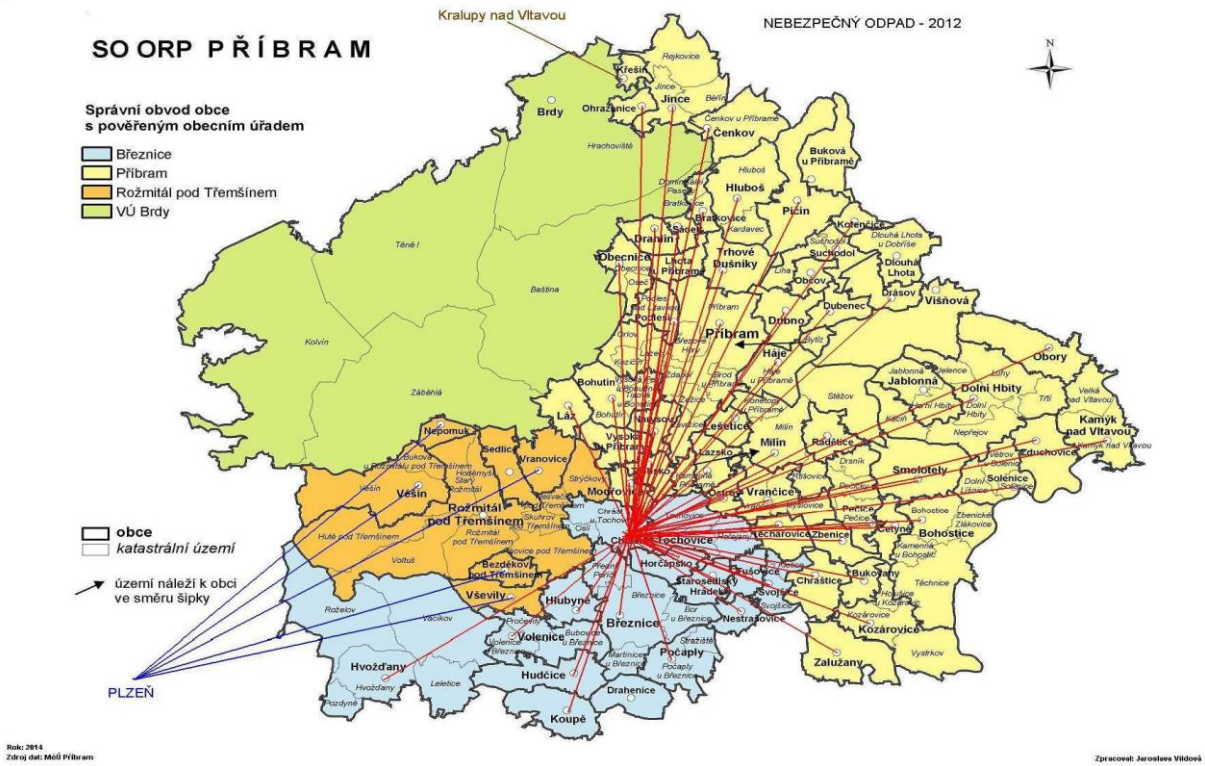

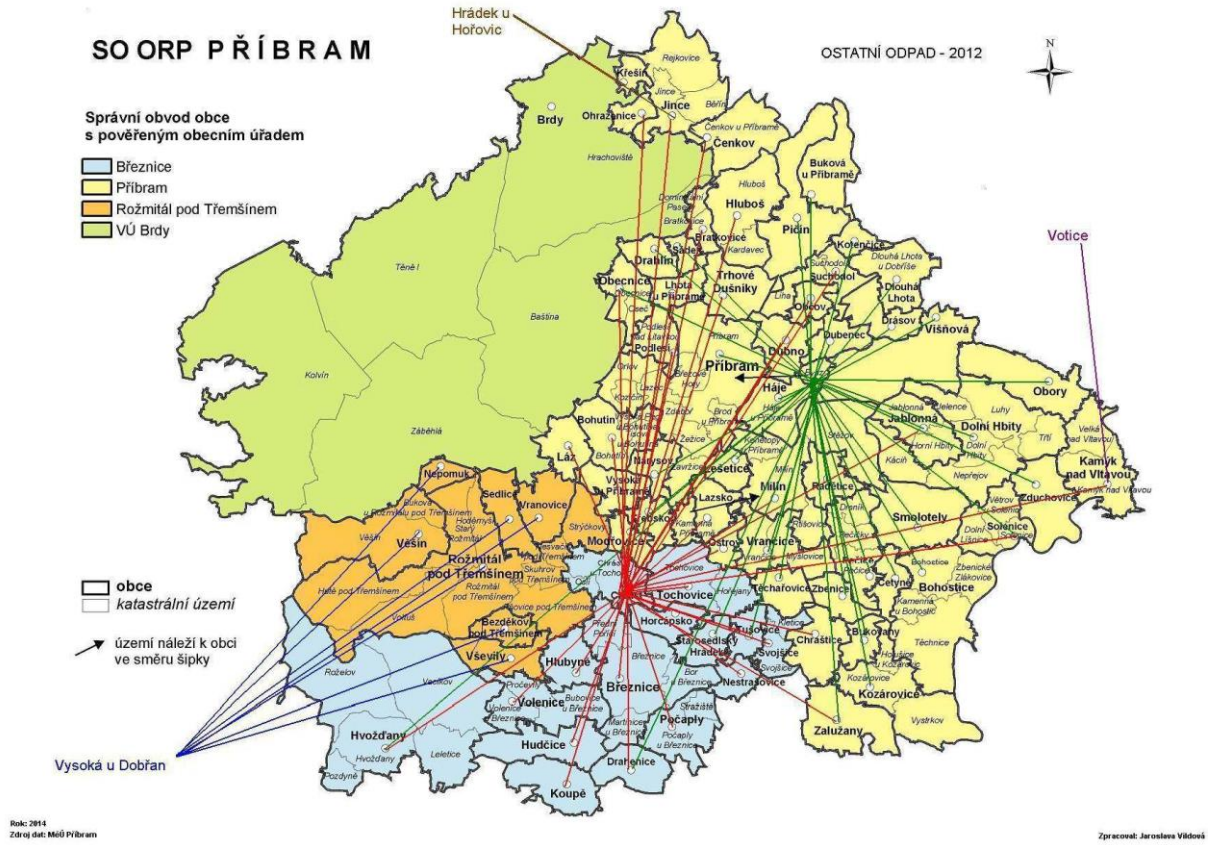

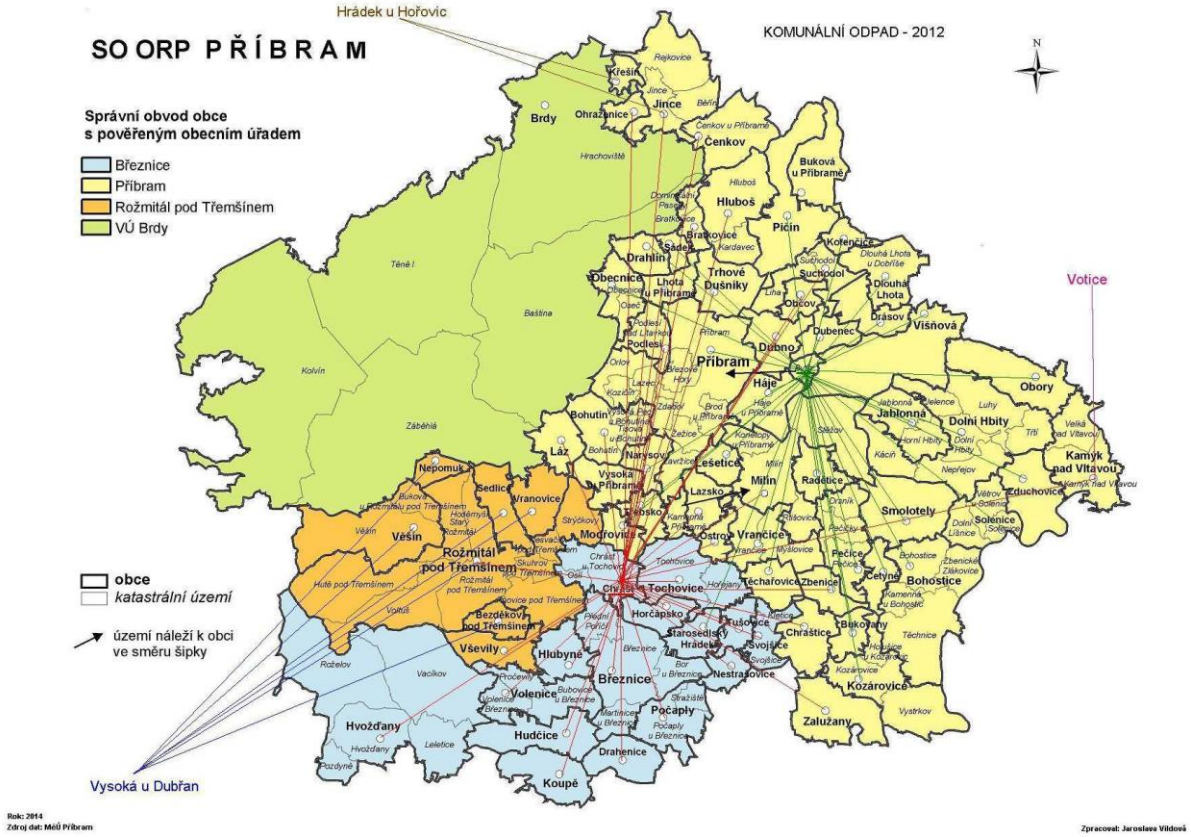
SO ORP PŘÍBRAM
KOMUNÁLNÍ ODPAD - 2012
Správní obvod obce
s pověřeným obecním úřadem
Březnice
Příbram
Rožmitál pod Třemšínem
VÚ Brdy
obce
katastrální území
území náleží k obci
ve směru šipky
Hrádek u Hořovic
Votice
Vysoká u Dubřan
Brdy
Ohrazenice
Křešín
Jince
Čenkov
Buková u Příbramě
Hluboš
Pičín
Kolenčice
Drahlín
Sádek
Obecnice
Lhota u Příbramě
Trhové Dušníky
Suchodol
Dlouhá Lhota
Drásov
Višňová
Dubenec
Dubno
Příbram
Háje
Obory
Jablonna
Dolní Hbity
Kamýk nad Vltavou
Zdislavice
Bohutín
Láz
Narsov
Lešetice
Milín
Radětice
Smolotely
Solenice
Nepomuk
Sedlec
Vranovice
Lazsko
Ostrov
Vrančice
Věšín
Rožmitál pod Třemšínem
Modrovice
Chrást u Tochovic
Tochovice
Těchařovice
Zbenice
Bohostice
Celyně
Bezdědovice pod Třemšínem
Horčápsko
Starosedlský Hrádek
Rušovce
Svojšice
Chrástice
Bukovany
Vševily
Hlubyně
Březnice
Nestrašovice
Kozárovice
Volenice
Počaply
Zalužany
Hvožďany
Hudčice
Drahenice
Koupě
Těně I
Baština
Kolvín
Záběhlá
Roželov
Vacíkov
Rok: 2014
Zdroj dat: MěÚ Příbram
Zpracoval: Jaroslava Vildová

5.2 Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1 Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců z území ORP Příbram:

Marcel Strnad, odbor životního prostředí, MěÚ Příbram

Ing. Pavel Pikrt, starosta města Příbrami

Bc. Libor Michvocík, zástupce ředitele, Technické služby Příbram

Ing. Jan Michálek, starosta obce Dolní Hbity

Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení

dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

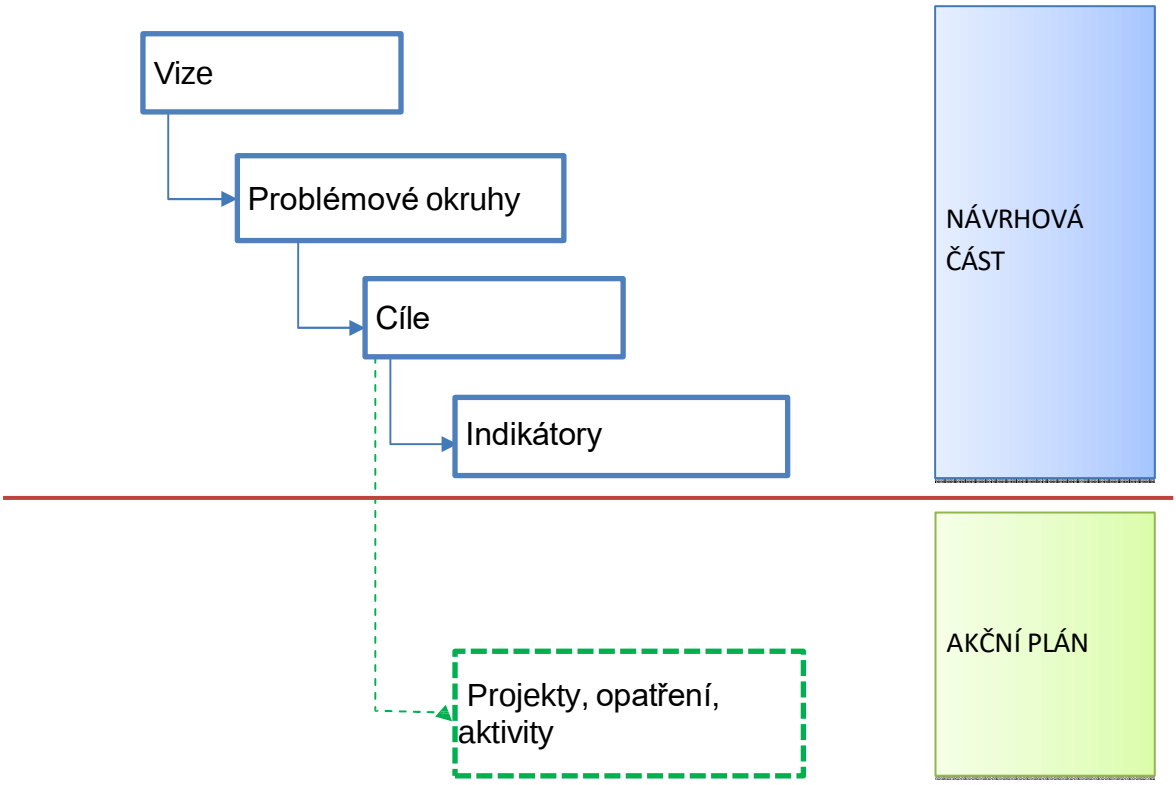

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce
PŘÍBRAMSKO – KRAJINA POD SVATOU HOROU

Naší vizí je zlepšení podmínek pro aktivní subjekty soukromého i veřejného sektoru ORP Příbram tak, že bude dosaženo:

- snížení míry nezaměstnanosti na průměrnou úroveň ČR
- udržení stávající sítě škol a školských zařízení a rozšíření nabídek aktivit pro děti a mládež
- rozšíření nabídek sociálních služeb tak, aby byla uspokojena poptávka
- využití krajinného a kulturního potenciálu území v turistickém ruchu
- **využití odpadů ve prospěch obyvatel regionu**

Odpadové hospodářství	***Problémová oblast 1*** Skládkování vysokého podílu biologicky rozložitelné složky ve směsném komunálním odpadu	***Problémová oblast 2*** Nedostatečné řešení nakládání s SKO	***Problémová oblast 3*** Různorodost nákladů obcí na nakládání s odpady vč. optimalizace ceny pro občany	***Problémová oblast 4*** Černé skládky na území ORP	
	cíl 1.1 Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky	**cíl 2.1** Nakládání se zbytkovým SKO ve prospěch regionu	**cíl 3.1** Podpora kontroly nákladů na odpadové hospodářství a srovnávání	**cíl 4.1** Likvidace černých skládek na území ORP vč. zamezení jejich vzniku	**cíl 4.2** Zavedení systému informovanosti o správném zacházení s odpady na území ORP Příbram do roku 2020

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vizí realizačního týmu v rámci projektu PMOS na téma odpadové hospodářství je využití odpadů ve prospěch obyvatel regionu.

Problémová oblast 1

Skládkování vysokého podílu biologicky rozložitelné složky ve směsném komunálním odpadu

Věcné argumenty

Z analýzy vyplývá, že na území ORP Příbram je velmi nízká produkce vytříděného biologicky rozložitelného odpadu (200201) a to dokazuje nízkou separaci tohoto odpadu na obecní úrovni. Pokud nedojde k separaci odpadů, nebude jednoduché jeho další využití. To ale sebou přináší náklady na systém sběru a svozu biodpadu a dále na jeho využití.

Materiálové využití BRKO na území ORP Příbram je v zanedbatelném množství cca 4,7 % vzhledem k celkové produkci BRKO na území ORP Příbram. V případě materiálového využití BRO se pohybujeme o něco výše cca 20 % z celkové produkce. Z území ORP Příbram se také nakládá s BRO svozem na kompostárnu v obci Zdiby u Stašova, která se nachází mimo území ORP Příbram. Uvedená data čerpáme z analýzy (viz příloha č. 6 – Odpadové hospodářství). Dále bylo provedeno vlastní šetření na území ORP Příbram ohledně zařízení pro nakládání s BRO a BRKO. V případě území ORP Příbram je značným problémem neexistující systém sběru nakládaní s bioodpady v obcích.

Z analytické části souhrnného dokumentu vyplývá, že veškeré nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP Příbram v letech 2008-2012, spočívá nejčastěji ve formě skládkování. Skládkování se týká zejména biologicky rozložitelné složky v SKO. Z důvodu malého materiálového využití je ve směsném komunálním odpadu vysoký podíl biologicky rozložitelné složky (okolo 48 %). Kompostárny jsou umístěny v pouze v blízkosti větších měst a na ostatních částech území ORP Příbram je jen minimálně tento odpad materiálově využit. Pro využití vytříděného biodpadu slouží primárně právě kompostárny v blízkosti velkých měst. Pro efektivní materiálové využití biodpadu je vhodný jeho oddělený sběr v dostupných vzdálenostech pro celé území ORP Příbram.

V této problémové oblasti je nutné neopomenout předpokládaný termín ukončení skládkování. Tato povinnost však nemůže být vymáhána po ČR, neboť povinnost jednoznačně není definována v žádném platném a závazném evropském předpisu.

V tomto směru je však zásadní otázka, které odpady nebude možné skládkovat. Úplný zákaz skládkování je z odborného hlediska zřejmý nesmysl a je nerealizovatelný *(jen ze spaloven je nutné na každých 100 tis. tun vstupu skládkovat cca 30 000 tun odpadu)*.

Ochrana životního prostředí a lidského zdraví souvisí se zabráněním nepříznivých vlivů vzniku odpadů vč. komunálního odpadu (KO) a nakládání s nimi, omezení celkového dopadu využívání zdrojů a zvýšení činnosti tohoto využívání při uplatnění následující hierarchie způsobů nakládání s odpady vyplývající z rámcové směrnice o odpadech: předcházení vzniku odpadů, příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití, odstranění.

V níže uvedené tabulce jsou dány hodnoty produkce BRO a BRKO ve sledovaném období 2008-2012 na území ORP Příbram. V produkci BRO a BRKO jsou započítány i komunální odpady, obsahující biologicky rozložitelnou složku (SKO, objemný odpad apod.).

Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP Příbram za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele [t]				Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
											2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
BRKO	Využití			Materiálové využití		64,40	1,71	815,33	704,27	2 332,89	-97,34	47580,12	-13,62	231,25
				Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	00
											Podíl skládkování a měr. Skládkování k DZ 1995 [%] ↓			
	Odstranění	Skládkování		Původní hmotnost odpadu		40 343,68	44 539,35	46 176,41	47 311,56	48 994,87	2009	2010	2011	2012
				Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	22 710,39 (100%)	32 395,98 (nárůst na 142,65%)	35 765,10 (nárůst na 157,49 %)	37 079,66 (nárůst na 163,27 %)	37 991,18 (nárůst na 167,29 %)	39 342,88 (nárůst na 173,24%)	157,48	163,27	167,29	173,24
				Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.$^{-1}$] ↓									
					148,00	465,76	514,27	531,94	541,45	560,84	347,48	359,42	365,84	378,95

Zdroj:Online databáze GROUP ISOH

Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

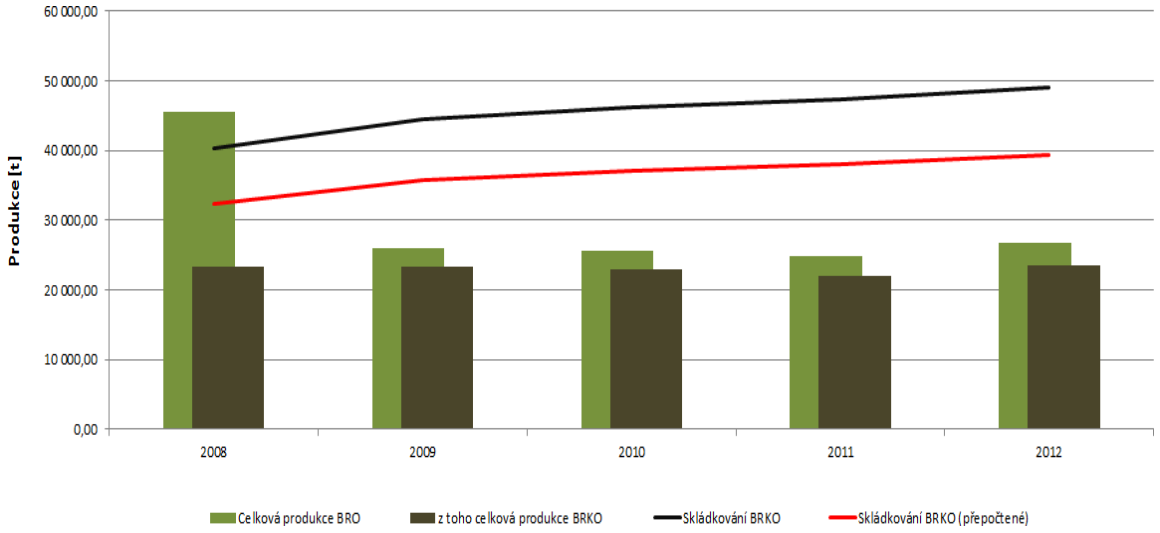

Jedná se o nakládání s odpady pouze na území ORP a do BRO i BRKO je započítán i SKO a všechny odpady, obsahující biologicky rozložitelnou složku odpadu. Proto je skládkování tak vysoké. Tento graf představuje jen skládkování na území ORP – tedy na skládkách na území ORP. Je zde předpoklad, že se na skládkách v ORP skládkuje odpad, který pochází i z okolí ORP.

Příčiny problému

a) Nejčastějším způsobem odstraňování odpadu je i nadále ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu (skládkování). Z území ORP Příbram se odpad ukládá na skládku Bytíz a na skládku Chrást u Březnice. Tyto skládky se nachází na území ORP Příbram. Odpad, který se odstraňuje z území ORP Příbram se také ukládá na skládku Vysoká u Dobřan a skládku Votice, které jsou mimo území ORP Příbram. Tyto skládky se nachází mimo území ORP Příbram. Předpokládá se, že veškerý SKO vyprodukovaný na území ORP je bez dalších úprav skládkován, a to jak na území ORP, tak mimo něj. SKO obsahuje vysoký podíl biologicky rozložitelné složky, jejíž část lze z SKO vytřídit.

b) Na území ORP Příbram se nachází pouze 3 zařízení pro nakládání s BRO a BRKO
c) Na území ORP Příbram se nachází zařízení pro zpracování BRO a BRKO s dalším jeho využitím. Zařízení pro nakládání s BRO a BRKO jsou kompostárny, které přímo odpad materiálově využívají kompostováním.
d) Především nebyla legislativně zakotvena povinnost obcí stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, odděleného sběru a nakládání s biologicky rozložitelnými odpady Toto se změnilo a od 1. 1. 2015 má obec tuto povinnost legislativně zakotvenou.
e) Do konce roku 2014 nebyla legislativně zakotvena povinnost obcí určit místa, kam mohou fyzické osoby a původci napojení na systém obce odděleně odkládat biologicky rozložitelné odpady, minimálně biologicky rozložitelné odpady rostlinného původu. Toto se změnilo a od 1.1.2015 má obec tuto povinnost legislativně zakotvenou.

f) Není legislativně zajištěna povinnost fyzických osob a původců napojených na systém obce, papír, a další tříděné složky jako plasty, sklo apod. odděleně shromažďovat, třídit a předávat k využití systému stanovenému obcí, pokud jej sami nevyužívají v souladu se zákonem o odpadech
g) Ve sledované období 2008-2012 je zaznamenán vzrůst produkce BRO a BRKO na území ORP Příbram, a následně je jeho zpracování především formou skládkování jako součásti SKO.
h) Není kvalitně podchycena datová základna o produkci bioodpadu a nakládání s ním.

Důsledky neřešeného problému

a) Ekologická zátěž
Bioodpad, který nekončí na řízených skládkách, mohou vznikat různé obecní meziskládky, případně černé skládky. Tento bioodpad znečišťuje životní prostředí emisí skleníkových plynů a nebezpečnými průsaky. V případě neomezení ukládání bioodpadu na nepovolených skládkách dochází k hyzdění krajiny a různým průsakům znečisťujícím pozemní vody. Na řízených skládkách již existuje zařízení na jímání znečišťujících průsaků v souladu s provozním řádem takto povolené řízené skládky.

b) Omezená kapacita skládek
Neřešením situace dojde k rychlejšímu naplnění kapacit současných skládek, než by tomu bylo při separaci a využívání biologicky rozložitelné složky odpadu, a nastane problém, kam s odpadem. Problém bude nutno řešit i mimo jakákoliv nařízení EU. Vytříděním odpadu dojde k pomalejšímu zaplnění skládek odpadem.

Problémová oblast 2

Nedostatečné řešení nakládání s SKO.

Věcné argumenty
a) Oproti roku 2000 došlo ve sledovaných letech k navýšení množství vyprodukovaného komunálního odpadu, který byl materiálově využit. Pokud bychom porovnali materiálové využití k celkové produkci KO, jednalo by se o průměrně 93 % využitých KO. Toto číslo je ovšem pouze hypotetické, protože v zařízeních k materiálovému využití odpadů na území ORP se zpracovávají také odpady, pocházející z jiných území. Energetické využití odpadu se na území ORP ani mimo něj nerealizuje. Směsný komunální odpad není mimo třídění dále nijak využit. Směsný komunální odpad je odstraněn tedy pouze skládkováním. Dle výčtu koncových skládek lze říci, že většina SKO pocházejícího z území ORP je skládkována, a to jak na území ORP, tak i mimo něj.

b) V této části je nutno upozornit na nízkou produkci vytříděného biologicky rozložitelného odpadu (200201), což de facto dokazuje nízkou separaci tohoto odpadu na obecní úrovni. Pokud nedojde k separaci odpadů, nebude jednoduché jeho další využití. To ale s sebou přináší náklady na systém sběru a svozu bioodpadu a dále na jeho využití.

c) Plán pro odpadové hospodářství Středočeského kraje v návaznosti na již schválený Plán odpadového hospodářství České republiky 2015-2024, v současné době počítá s návrhem nakládání s odpady prostřednictvím ZEVO umístěných v rámci území Středočeského kraje. Tato varianta z důvodu překládky a transportu odpadu do těchto zařízení se jeví jako ekonomicky náročná s ohledem na množství odpadu ORP Příbram a uvažované vzdálenosti koncového zařízení od území ORP Příbram.

Příčiny problému

a) Na území ani v jeho blízkosti není využíváno energetické využití směsného komunálního odpadu, který obsahuje vysoký podíl biologicky rozložitelné složky (okolo 48 %), který je obecně, s ohledem na materiál a koncentraci rizikových látek a prvků nevhodný pro přímé kompostování. Jejich zpracování v bioplynových stanicích nebo jinými biologickými metodami zatím chybí.

b) Nedostatečná podpora výstavby zařízení pro aerobní rozklad, anaerobní rozklad, energetické využití a přípravu k energetickému využití.

c) Chybí zařízení pro energetické využití směsného komunálního odpadu

Důsledky neřešeného problému

a) Energetické ztráty

Vyrábět elektrickou energii ve velkém množství malých zdrojů než ve velkých centralizovaných elektrárnách je výhodné z několika důvodů. K výrobě energie je možné využít různých lokálně dostupných zdrojů, vyrobenou energii není potřeba se ztrátami transportovat na velké vzdálenosti.

Využíváním lokálních obnovitelných zdrojů energie zůstanou peníze nyní placené za dovážená paliva v regionu, a podpoří lokální ekonomiky. V případě zařízení využívajících energii z odpadů mohou peníze doposud placené například do Ruska či Německa zůstat v ORP, a přispět k rozvoji ekonomiky.

b) Závislosti na dodávkách surovin a energie ze zahraničí

Naši velkou závislost na dodávkách energie ze zahraničí si většinou uvědomujeme jen tehdy, když dojde k energetické krizi a z Ruska přestane přitékat plyn. Během desetiletí energetické hojnosti a stability dodávek jsme si na dostupnou energii tak zvykli, že ji bereme za úplnou samozřejmost, a moderní život bez dodávky energie si nedokážeme ani představit. Naše společnost se tím stala velice efektivní, ale zároveň velice zranitelnou. Cílem každého státu by mělo být stát se nezávislý na dodávkách energie ze zahraničí alespoň v takovém rozsahu, aby zvládl dlouhodobě pokrýt energetickou potřebu pro udržení základních funkcí státu.

c) Nezaměstnanost

Zařízení pro energetické využití nabízejí pracovní příležitosti pro zaměstnance i s nižším uplatněním na trhu práce.

d) Vzrůstající ceny tepla

Při výrobě elektrické energie prostřednictvím zařízení na zpracování odpadů vzniká velké množství odpadního tepla, které je možné využít. V podmínkách obce je teplo možné využít k vytápění rodinných domů obyvatel, k vytápění obecních budov jako školy, úřady a skleníky nebo k provozování dalších zařízení. Výhodou tohoto způsobu výroby tepla je nezávislost na energetických sítích.

Problémová oblast 3

Různorodost nákladů obcí na nakládání s odpady vč. optimalizace ceny pro občany

Věcné argumenty

Při vlastním šetření a na základě každoroční studie IURMO byl zjištěn výrazný rozdíl mezi způsoby a výší plateb občanů obcím za svoz komunálního odpadu.

Plán pro odpadové hospodářství Středočeského kraje v návaznosti na již schválený Plán odpadového hospodářství České republiky 2015-2024, v současné době počítá s návrhem nakládání s odpady prostřednictvím ZEVO umístěných v rámci území Středočeského kraje. Tato varianta z důvodu překládky a transportu odpadu do těchto zařízení se jeví jako ekonomicky náročná s ohledem na množství odpadu ORP Příbram a uvažované vzdálenosti koncového zařízení od území ORP Příbram.

Tento návrh by mohl přinést další navýšení poplatků za nakládání s odpady a tím zároveň větší zatížení jednotlivých občanů při úhradě poplatku za odpad. Rovněž bude větší zatížení obcí při výběru daného poplatku, případně jeho vymáhání.

Příčiny problému

a) Nakládání s odpady v roli původců odpadů je samosprávná působnost měst a obcí. V této souvislosti každá obec či město na svém území vytváří systém nakládání s odpady postavený na sběru, dočasném uložení svozu a koncovém nakládání (využití či odstranění) odpadů. Zde není stanovena legislativní jednotnost ve vybírání poplatků za svoz odpadů vznikajících v katastru obce a v rámci kompetence obcí si tyto nastavují systém tak, aby byl pro každou jednotlivou obec výhodný. V území ORP Příbram dochází k nespokojenosti občanů s výší poplatku za svoz komunálního odpadu, kdy poukazují mnohdy na výhodnější podmínky v jiných obcích. V případě možnosti výběru četnosti odvozu se občané se snaží využít jen nejnižších možných plateb a poté odpady odhazují v katastru jiných obcí nebo tvoří černé skládky.

Důsledky neřešeného problému

a) Neúnosné navýšení poplatků na svoz odpadu a jeho nakládání v jednotlivých částech regionu
b) Občanská nespokojenost
c) Tvorba černých skládek v regionu
d) Zvyšování rozdílu v nákladech na odpadové hospodářství na obyvatele jednotlivých obcí
e) Neprovádění kontroly vynakládaných prostředků na odpadové hospodářství
f) Zvyšování poplatků za komunální odpad pro občany, případně vysoký doplatek obcí za služby odpadového hospodářství

Problémová oblast 4

Černé skládky na území ORP Příbram

Věcné argumenty

V dotazníkovém šetření v rámci projektu Podpora meziobecní spolupráce a na základě osobního jednání s představiteli obcí bylo zjištěno na území ORP Příbram celkem 33 černých evidovaných skládek. Na těchto černých skládkách se nachází bioodpad, objemný odpad, pneumatiky, stavební a demoliční suť, elektroodpady a další odpady.

Příčiny problému

a) Nedostatečná informovanost občanů o možnostech odložení odpadu.

b) Chybí kontrola

Přestože často vznikají sběrné dvory a lidé mají možnost použité spotřebiče bezplatně vrátit, jsou líní odpad někam odvézt. Je pro ně snazší odpady odhodit někde poblíž bydliště u cesty. Pouze statistické zkoumání vzniku černých skládek ale nestačí. Proti černým skládkám bojují také zastupitelé obcí a měst. Ročně je totiž odstranění černých skládek stojí statisíce korun. Původce odpadu můžou potrestat pokutou až do výše padesáti tisíc korun. Podnikatelé a firmy mohou ale dostat pokutu až padesát milionů, i přesto nelze zabránit v regionu k vzniku černých skládek.

Důsledky neřešeného problému

a) Ekologická zátěž

Dochází ke znečištění okolních pozemků, lehký odpad při větru létá na pozemky občanů, dochází k zapalování pneumatik atd.

b) Ohrožení zdraví

Z nezabezpečené černé skládky mohou unikat škodlivé či jedovaté látky do ovzduší, půdy i vody, a tak může vážně poškozovat lokální ekosystém a ohrožovat např. zdroje pitné vody pro místní obyvatelstvo. Na těchto skládkách se obvykle vyskytují hlodavci, kteří pak mohou přenášet různá infekční onemocnění. Podle druhu „uskladněného“ materiálu může hrozit i nebezpečí vznícení a požáru okolních hořlavých objektů (budov, lesa apod.).

5.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	**Skládkování vysokého podílu biologicky rozložitelné složky ve směsném komunálním odpadu**
Cíl 1.1	**Snížení množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky**
Popis cíle	Na území ORP Příbram bylo analýzou zjištěno velké množství vyprodukovaného BRO a BRKO v porovnání s přibližně velkými ORP v přepočtu na 1000 obyvatel. Tento odpad se ve většině ukládá na skládky komunálního odpadu a jeho sběr zajišťují obce ve spolupráci se svozovými společnostmi. Na základě zjištění a porovnání s jinými ORP, případně jednotlivými obcemi se jeví jako vhodné zavedení většího počtu sběrných nádob na biologicky rozložitelný odpad a využívání kompostáren. Na území ORP se nachází čtyři kompostárny a je možné jejich kapacity využít. V území ORP vznikají v roce 2015 další řízené kompostárny, kde bude možno využít dalších kapacit. Jako další je nutno zajistit komplexní informační podporu o problematice, včetně zavedení problematiky předcházení vzniku biologicky rozložitelného odpadu ukládaného na skládky. Zajištěním účinného zapojení státní správy na všech úrovních do problematiky předcházení vzniku odpadu a jeho ukládání na skládky, s cílem zpracování biologicky rozložitelného odpadu a jeho dalšího materiálového využití.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování možnosti řešení sběru, svozu a nakládání s bioodpady v souladu s platnou legislativou (sběrné dvory, mobilní sběry, velkoobjemové kontejnery, kontejnery na bioodpad – následné zpracování odpadu např. v kompostárně) Zpracování návrhu společné smlouvy A2 Ekonomická analýza Zpracování variant řešení pro snížení množství ukládaného BRO a BRKO na skládky Rozbor ekonomické výhodnosti jednotlivých navrhovaných variant pro snížení skládkování BRO a BRKO B1 Nastavení parametrů sběru, svozu a nakládání s BRO a BRKO Stanovení potřebné infrastruktury pro požadovaný objem separovaného BRO a BRKO Stanovení frekvence a způsobu svozu z jednotlivých lokalit Stanovení vhodného způsobu nakládání s BRO a BRKO C1 Výběr ekonomicky výhodných míst pro kompostárny a umístění nádob na BRO a BRKO Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost Posouzení ekonomické výhodnosti využití jednotlivých kompostáren v území

	Příprava a realizace případného společného výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 5.1. **Zvýšení produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu (200201)**
Správce cíle	Starosta obce Dolní Hbity

Problémový okruh 2	**Nedostatečné řešení nakládání s SKO**
Cíl 2.1	**Nakládání se zbytkovým SKO ve prospěch regionu**
Popis cíle	Na území ORP Příbram bylo analýzou zjištěno velké množství SKO v porovnání s přibližně velkými ORP v přepočtu na 1000 obyvatel. Tento odpad se ve většině ukládá na skládky komunálního odpadu a jeho sběr zajišťují obce ve spolupráci se svozovými společnostmi. Na SKO je v území ORP Příbram pohlíženo pouze jako na odpad a ne jako na surovinu vhodnou k dalšímu využití. Jako vhodná změna se s ohledem na složení SKO na území ORP Příbram jeví energetické využití této suroviny prostřednictvím, například nově ve světě zaváděné, termolýzní technologie. Na základě vlastního šetření s ohledem na množství vyprodukovaného BRO a BRKO, ale i dalšího odpadu a dojezdových vzdáleností, je vhodné využití této technologie včetně doplňkových nutných zařízení ve dvou až třech vybraných lokalitách. Jako vhodným řešením využití SKO se jeví realizace energetického zařízení pro likvidaci odpadu na území ORP Příbram. Celková produkce odpadu v roce 2012 činila na území ORP Příbram 210 924 tun, z toho 58 615 tun komunálního odpadu. V příloze č. 13 uvádíme příklad ekonomické bilance výstavby termolýzní jednotky pro území ORP Příbram. Na základě uvážení by bylo vhodné s ohledem na snížení dojezdových vzdáleností vybudovat v území ORP Příbram 2 až 3 energetická zařízení (např. termolýzní jednotky). V ekonomické bilanci, která je přílohou tohoto souhrnného dokumentu uvádíme výpočet na jednu termolýzní jednotku. Zároveň je zde uveden počet zaměstnanců nutných k provozu tohoto zařízení, který je s ohledem na zaměstnanost v území neopomenutelným ukazatelem. V těchto investicích nejsou zahrnuty investice na samotné pozemky a budovy vhodné pro umístění tohoto zařízení. Cash flow uváděné v této bilanci je velice ekonomicky zajímavé i po případném přičtení investic do budov a pozemků a jako takové se jeví nejvhodnější pro provozování dobrovolným svazkem obcí. Zisky, které jsou uváděny v tomto cash flow, by bylo možné v budoucích letech použít na zpětné investice do odpadového hospodářství ORP, ať už příspěvkem sociálně potřebným, v prvních letech na likvidaci černých skládek anebo jako prostředky do jiných potřebných oblastí nebo na snížení poplatků za dopravu SKO svozovými společnostmi. V případě této cesty je zajištěna vhodnost rozdělování těchto případných investic samotnou podstatou dobrovolného svazku obcí, kdy o těchto investicích budou rozhodovat starostové členských obcí dobrovolného svazku.

Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování možnosti výstavby a provozu zařízení pro energetické využitíi v souladu s platnou legislativou Zpracování právního rozboru jednotlivých stávajících smluv, vč. reálných možností jejich ukončení s ohledem na závazek obcí, likvidace odpadu prostřednictvím energetického zařízení Zpracování návrhu společné smlouvy Nastavení harmonogramu ukončování stávajících smluv A2 Ekonomická analýza Zpracování variant řešení pro umístění energetického zařízení Rozbor ekonomické výhodnosti jednotlivých navrhovaných variant pro energetické využití BRO a BRKO B1 Nastavení parametrů sběru a svozu BRO a BRKO a dalšího odpadu Stanovení výkonu energetického zařízení pro požadovaný objem separovaného BRO a BRKO a dalšího odpadu Stanovení frekvence a způsobu svozu z jednotlivých lokalit C1 Výběr ekonomicky vhodného místa pro umístění energetického zařízení vč. dalších potřebných doplňkových zařízení Příprava a realizace společného výběrového řízení Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 5.2. **Množství využitého SKO energetickým zařízením** Indikátor č. 5.3. **Počet obcí, které využívají jako koncové zařízení, technologii pro energetické využití odpadů**
Správce cíle	Starosta města Březnice

Problémový okruh 3	**Různorodost nákladů obcí na nakládání s odpady vč. optimalizace ceny pro občany**
Cíl 3.1	**Podpora kontroly nákladů na odpadové hospodářství a jejich srovnávání**
Popis cíle	Na území ORP Příbram bylo zjištěno vlastním šeřením, že cena za svoz odpadu v jednotlivých obcích je stanovena různou výší a různým způsobem platby. V naprosté většině obcí se částka, kterou občané hradí, uvádí jako jedna částka pro všechny druhy odpadu. Cena, kterou hradí občan, jako jeden poplatník za svoz odpadu se pohybuje v rozmezí 460-800,- Kč/os. Cena, kterou hradí obec za svoz a nakládání s odpady je zpravidla rozdílná a vyšší než je cena, kterou hradí jednotlivý občan. Tuto cenu uvádíme v příloze č. 16. Přesná částka, kterou hradí občané, lze těžko definovat z důvodu rozdílných způsobů plateb a časových období za svoz komunálního i tříděného odpadu. Někdy je platba uváděna na základě vyhlášky jako paušál na osobu a rok, někdy formou známek a žetonů, které udávají četnost svozů odpadu. Problémem je vznik černých skládek, zbavování se odpadu v katastrech jiných obcí a v neposlední řadě i vznik občanských konfliktů a právních problémů. Zde je vhodné využití meziobecní spolupráce s ohledem na další energetické využití odpadu, tak aby byla stanovena jednotná cena a forma poplatku, který by zohledňoval dojezdové vzdálenosti svozových firem a náročnost svozu a sběru z důvodu členitosti katastrů jednotlivých obcí. V případě správy a vlastnictví takového zařízení DSO ORP Příbram budou další náklady refundovány z výnosu provozu zařízení pro energetické využití odpadu. Zároveň bude zajištěn kompletní sběr odpadu ve všech obcích ORP Příbram.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování možnosti řešení svozu v souladu s platnou legislativou Zpracování právního rozboru jednotlivých stávajících smluv, vč. reálných možností jejich ukončení Zpracování návrhu společné smlouvy Nastavení harmonogramu ukončování stávajících smluv A2 Ekonomická analýza Zpracování variant řešení pro vhodnou výši poplatku a druh platby Analýza dopadu na poplatky v jednotlivých obcích Analýza potřebnosti dofinancování energetického využití z rozpočtu B1 Nastavení parametrů Stanovení frekvence a způsobu svozu z jednotlivých lokalit Stanovení způsobu platby za svoz odpadu v jednotlivých obcích C1 Výběr ekonomicky vhodné varianty pro stanovení poplatku za svoz odpadu Příprava a realizace společného výběrového řízení Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost

Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 5.4 **Počet obcí, které mají průměrnou odchylku do 10% v porovnání s průměrem za Středočeský kraj** Indikátor č. 5.5 **Počet způsobů plateb občanů za zajištění nakládání s odpady** Indikátor č. 5.6 **Počet obcí, které provádí pravidelnou kontrolu nákladů na odpadové hospodářství na území ORP Příbram**
Správce cíle	Starosta obce Hvožďany

Problémový okruh 4	**Černé skládky na území ORP Příbram**
Cíl 4.1	**Likvidace černých skládek na území ORP Příbram vč. zamezení jejich vzniku**
Popis cíle	Vzhledem k velké dojezdové vzdálenosti ke skládkám, nevhodnému umístění a malému počtu sběrných dvorů i nejednotnému systému způsobu platby za komunální odpad občané zakládají černé skládky dle dotazníkového šetření téměř v polovině obcí ORP Příbram. Tyto černé skládky likviduje každá obec svým způsobem, nicméně se značnými finančními náklady. V obcích, kde je umožněn způsob úhrady za nakládání s odpady jakoukoli jinou formou než paušálem, dochází ke zbavování se odpadu nad přiznanou částku nebo k jeho odkládání v katastrech obcí, které formu paušálního poplatku používají. Zavedení jednotné platby povede k tomu, že občané odloží odpad způsobem k tomu určeným. Tento způsob nepovede občany k zatajování skutečného množství odpadu, který vyprodukovali. Společná likvidace stávajících černých skládek cestou meziobecní spolupráce povede ke snížení nákladů na odstranění černých skládek i ke zvýšenému zájmu a pozornosti samospráv jednotlivých obcí o dění v sousedních katastrech. Likvidací černých skládek a zamezením jejich vzniku dojde k navrácení zdravého ekosystému a vytvoření příjemného prostředí pro život v území ORP Příbram.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování návrhu společné smlouvy k nakládání s odpady mezi obcemi zapojenými do společného systému DSO ORP Příbram A2 Ekonomická analýza Zpracování variant řešení pro vhodnou výši poplatku a druh platby Analýza dopadu na poplatky v jednotlivých obcích Analýza potřebnosti dofinancování energetického využití z rozpočtu B1 Nastavení parametrů Stanovení frekvence a způsobu svozu z jednotlivých lokalit Stanovení způsobu platby za svoz odpadu v jednotlivých obcích C1 Výběr ekonomicky vhodné varianty pro stanovení poplatku za svoz odpadu Příprava a realizace společného výběrového řízení na likvidaci černých skládek Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 5.7 **Počet obcí, které nemají na svém území černé skládky** Indikátor č. 5.8 **Počet obcí, které uvedly, že se stav černých skládek na jejich území lepší** Indikátor č. 5.9 **Počet obcí v regionu zapojených do systému likvidace černých skládek na území ORP Příbram**
Správce cíle	Předseda DSO Příbram

Problémový okruh 4	**Černé skládky na území ORP Příbram**
Cíl 4.2	**Zavedení systému informovanosti o správném zacházení s odpady na území ORP Příbram do roku 2020**
Popis cíle	Vzhledem k velké dojezdové vzdálenosti ke skládkám, nevhodnému umístění a malému počtu sběrných dvorů i nejednotnému systému způsobu platby za komunální odpad občané zakládají černé skládky téměř ve všech obcí. Tyto černé skládky likviduje každá obec svým způsobem, nicméně se značnými finančními náklady. Likvidací černých skládek a zamezením jejich vzniku dojde k navrácení zdravého ekosystému a vytvoření příjemného prostředí pro život v území ORP Příbram. Připravením a realizací společné dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obcí. Podporou ekologické výchovy na školách s využitím celostátních programů dojde k nastavení zažitých praktik správného odklízení odpadu.
Hlavní opatření	A1 Právní analýza Zpracování návrhu společné smlouvy mezi zúčastněnými obcemi A2 Ekonomická analýza Zpracování nákladů na osvětu o správném nakládání s odpady Analýza nákladů na odstraňování černých skládek B1 Nastavení parametrů Nastavení frekvence informační kampaně Určení formy informační kampaně C1 Výběr ekonomicky vhodné varianty pro informační kampaň Příprava a realizace společného výběrového řízení na poskytovatele informační kampaně ohledně odpadového hospodářství Vznik realizačního týmu v DSO a jeho činnost
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 5.10 **Počet tištěných letáků** Indikátor č. 5.11 **Počet obcí, zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost** Indikátor č. 5.12 **Počet akcí v rámci společné informační kampaně**
Správce cíle	Předseda DSO ORP Příbram

5.2.4 Indikátory

Problémový okruh/Cíl	Skládkování vysokého podílu biologicky rozložitelné složky ve směsném komunálním odpadu Snížení maximálního množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky		
Číslo indikátoru	**5.1**		
Název indikátoru	**ZVÝŠENÍ PRODUKCE BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU (200201, 200108)**		
Měrná jednotka	tuna (t)/rok		
Správce měřítka	Starosta Dolní Hbity		
Roky	2012	2017	2020
Plán		16,88 t	17,7 t
Skutečnost	16,08 t		
Popis měřítka:	Zavedením systému sběru bioodpadu v obcích podle zákona o odpadech od roku 2015 dojde k oddělnému sběru bioodpadů minimálně rostlinného původu. Pro zpracování požadovaného množství bioodpadu od obcí na území ORP Příbram je možné využít již vybudovaných kompostáren a dále je zde uvažováno o vybudování zařízení pro energetické využití odpadů, mimo jiné ze skupiny BRO a BRKO		
Metodika a výpočet:	Součet produkce odpadů (kód nakládání A00, AN60, BN30) katalogového čísla 200201 a 200108 od obcí, v tunách za rok.		
Zdroj čerpání dat:	Online databázeEvidence o produkci a nakládání s odpady obcí, hlášení o produkci a nakládání s odpady obcí (hlášení původců – obcí)		

Indikátor je stejný pro problémový okruh i cíl.

Problémový okruh	Nedostatečné řešení nakládání s SKO		
Číslo indikátoru	**5.2**		
Název indikátoru	**MNOŽSTVÍ VYUŽITÉHO SKO ENERGETICKÝM ZAŘÍZENÍM**		
Měrná jednotka	tuna/rok		
Správce měřítka	Předseda DSO Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10 000	23 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jako vhodným řešením využití jiného způsobu nakládání s SKO se jeví například realizace termolýzní jednotky na území ORP Příbram. Indikátor bude sledovat, jaké množství odpadu je využíváno takovou technologií.		
Metodika a výpočet:	Počet tun využitého SKO energetickým zařízením/rok		
Zdroj čerpání dat:	Odbor životního prostředí (odpadové hospodářství) ORP Příbram		

Cíl	Nakládání se zbytkovým SKO ve prospěch regionu		
Číslo indikátoru	**5.3**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ, KTERÉ VYUŽÍVAJÍ JAKO KONCOVÉ ZAŘÍZENÍ, TECHNOLOGII PRO ENERGETICKÉ VYUŽITÍ ODPADU**		
Měrná jednotka	Obec/rok		
Správce měřítka	Starosta města Březnice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	74
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem bude zapojená obec ORP Příbram do systému energetického využití odpadu na území ORP Příbram.		
Metodika a výpočet:	Součet obcí, které energeticky využívají SKO, vyprodukovaný na území ORP Příbram		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram, dotazování obcí		

Problémový okruh	Různorodost nákladů obcí na nakládání s odpady vč. optimalizace ceny pro občany		
Číslo indikátoru	**5.4**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ, KTERÉ MAJÍ PRŮMĚRNOU ODCHYLKU DO 10 % V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA STŘEDOČESKÝ KRAJ**		
Měrná jednotka	Procento		
Správce měřítka	Starosta obce Hvožďany		
Roky	2013	2017	2020
Plán		35	0
Skutečnost	64		
Popis měřítka:	Částka, kterou platí obec za občana za svoz a sběr odpadu je v rozmezí 300 – 1200 Kč/os/rok. Průběžnou kontrolou a sjednocení některých prvků systému odpadového hospodářství lze dosáhnout zprůhlednění a zefektivnění systému nakládání s odpady.		
Metodika a výpočet:	Celkové náklady na odpadové hospodářství jednotlivých obcí v Kč na obyvatele se porovnají s průměrnou hodnotou v Kč na obyvatele za kraj a následně se zjistí kolik obcí je pod či nad průměrnou odchylkou 10 %		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram, představitelé obcí ORP Příbram, www.rozpocetobci.cz, studie Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích (IURMO, o.p.s.) http://www.institut-urmo.cz/cz/projekty/18-odpadove-hospodarstvi		

Cíl	Podpora kontroly nákladů na odpadové hospodářství a jejich srovnávání		
Číslo indikátoru	**5.5**		
Název indikátoru	**POČET ZPŮSBŮ PLATEB OBČANŮ ZA ZAJIŠTĚNÍ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY**		
Měrná jednotka	Způsob platby/počet obcí		
Správce měřítka	Předseda DSO Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	1
Skutečnost	7		
Popis měřítka:	Indikátor bude sledovat počet variant plateb za zajištění systému nakládání s odpady v obcích ORP, které hradí občan.		
Metodika a výpočet:	Bude se měřit, kolik způsobů plateb je možných v celkovém počtu obcí. U každého ze způsobů plateb bude uveden počet obcí, které mají tento systém plateb zaveden.		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram, dotazování obcí		

Cíl	Podpora kontroly nákladů na odpadové hospodářství a jejich srovnávání		
Číslo indikátoru	**5.6**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ, KTERÉ PROVÁDÍ PRAVIDELNOU KONTROLU NÁKLADŮ NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ NA ÚZEMÍ ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Obec/rok		
Správce měřítka	Starosta obce Hvožďany		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	74
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Stanovením společné metodiky na sledování nákladů na odpadové hospodářství lze nastavit systém kontroly nákladů jednotlivých obcí na území ORP Příbram, která povede k optimalizaci nákladů na odpadové hospodářství.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram, dotazování obcí		

Problémový okruh	**Černé skládky na území ORP Příbram**		
Číslo indikátoru	**5.7**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ, KTERÉ NEMAJÍ NA SVÉM ÚZEMÍ ČERNÉ SKLÁDKY**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předseda DSO Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		60	74
Skutečnost	41		
Popis měřítka:	Indikátor stanovuje počet obcí, které nemají černé skládky na svém území. Snížením počtu obcí, které mají na svém území černé skládky, dojde ke snížení objemu finančních nákladů potencionálně vynaložených na likvidaci případných černých skládek.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram, dotazování obcí		

Cíl	Likvidace černých skládek na území ORP Příbram vč. zamezení jejich vzniku do roku 2020		
Číslo indikátoru	**5.8**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ, KTERÉ UVEDLY, ŽE SE STAV ČERNÝCH SKLÁDEK NA JEJICH ÚZEMÍ LEPŠÍ**		
Měrná jednotka	Počet obcí		
Správce měřítka	Předseda DSO Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	33
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem k velké dojezdové vzdálenosti ke skládkám, umístění a malému počtu sběrných dvorů i nejednotnému systému způsobu platby za komunální odpad občané zakládají černé skládky téměř ve všech obcí. Tyto černé skládky likviduje každá obec svým způsobem, nicméně se značnými finančními náklady. Společná likvidace stávajících černých skládek cestou meziobecní spolupráce povede ke snížení nákladů na odstranění černých skládek i ke zvýšenému zájmu a pozornosti samospráv jednotlivých obcí o dění v sousedních katastrech. Zvedení jednotné platby povede k tomu, že občané odloží odpad způsobem k tomu určeným. Měřítkem bude počet obcí, které uvedly, že stav černých skládek na jejich území se zlepšil.		
Metodika a výpočet: Zdroj čerpání dat:	Hodnota indikátoru bude zjištěna komunikací se zástupci místních samospráv v rámci DSO ORP Příbram. Zástupci jednotlivých obcí, www.zmapujTo.cz, Odbor životního prostředí ORP Příbram		

Cíl	Likvidace černých skládek na území ORP Příbram vč. zamezení jejich vzniku do roku 2020		
Číslo indikátoru	**5.9**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ V REGIONU, ZAPOJENÝCH DO SYSTÉMU LIKVIDACE ČERNÝCH SKLÁDEK NA ÚZEMÍ ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předseda DSO Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		28	74
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem k velké dojezdové vzdálenosti ke skládkám, umístění a malému počtu sběrných dvorů i nejednotnému systému způsobu platby za komunální odpad občané zakládají černé skládky téměř ve všech obcí. Tyto černé skládky likviduje každá obec svým způsobem, nicméně se značnými finančními náklady. Společná likvidace stávajících černých skládek cestou meziobecní spolupráce povede ke snížení nákladů na odstranění černých skládek i ke zvýšenému zájmu a pozornosti samospráv jednotlivých obcí o dění v sousedních katastrech. Zvedení jednotné platby povede k tomu, že občané odloží odpad způsobem k tomu určeným. Měřítkem bude počet obcí zapojených do jednotného systému.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude počet obcí zapojených v DSO ORP Příbram		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram, rozpočty obcí zapojených do systému		

Cíl	Zavedení systému informovanosti o správném zacházení s odpady na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**5.10**		
Název indikátoru	**POČET TIŠTĚNÝCH LETÁKŮ**		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Předseda DSO Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		60 000	200 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Po celou dobu realizace Programu předcházení vzniku černých skládek zajistit komplexní informační podporu o problematice vzniku černých skládek a jejich vlivu na životní prostředí, včetně problematiky přecházení vzniku odpadů a zacházení s nimi. Prostřednictvím DSO ORP Příbram se zajistí tištěná informační kampaň směrovaná do každé domácnosti, s tématem správného zacházení s odpady.		
Metodika a výpočet:	Počet tištěných letáků/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Cíl	Zavedení systému informovanosti o správném zacházení s odpady na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**5.11**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ, ZAPOJENÝCH DO REALIZACE DLOUHODOBÉ INFORMAČNÍ KAMPANĚ PRO ŠIROKOU VEŘEJNOST**		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Předseda DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		28	74
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Prostřednictvím DSO ORP Příbram připravit a realizovat společnou dlouhodobou a každoročně opakovanou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím veřejných prezentací správného nakládání s komunálním odpadem a možnosti aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství jednotlivých obcí.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Cíl	Zavedení systému informovanosti o správném zacházení s odpady na území ORP Příbram do roku 2020		
Číslo indikátoru	**5.12**		
Název indikátoru	**POČET AKCÍ V RÁMCI SPOLEČNÉ INFORMAČNÍ KAMPANĚ**		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Předseda DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		56	140
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Prostřednictvím DSO ORP Příbram společně s představiteli jednotlivých obcí připravit a realizovat společnou dlouhodobou a každoročně opakovanou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím veřejných prezentací správného nakládání s komunálním odpadem a možnosti aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství jednotlivých obcí. Dále informační kampaní podpořit ekologickou výchovu na školách s využitím dostupných celostátních programů.		
Metodika a výpočet:	Počet akcí/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

5.3 Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

5.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Bude doplněno na základě konsensu starostů dotčených obcí

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Snížení množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky	Starosta Dolní Hbity
2.1.	Nakládání se zbytkovým SKO ve prospěch regionu	Starosta města Březnice
3.1.	Podpora kontroly nákladů na odpadové hospodářství a jejich srovnávání	Starosta obce Hvožďany
4.1.	Likvidace černých skládek na území ORP Příbram včetně zamezení jejich vzniku	Předseda DSO ORP Příbram
4.2.	Zavedení systému informovanosti o správném zacházení s odpady na území ORP Příbram do roku 2020	Předseda DSO ORP Příbram

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
5.1.	Zvýšení produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu (200201)	Starosta Dolní Hbity
5.2.	Množství využitého SKO energetickým zařízením	Předseda DSO ORP Příbram
5.3.	Počet obcí, které využívají jako koncové zařízení, technologii pro energetické využití odpadu	Starosta města Březnice
5.4.	Počet obcí, které mají průměrnou odchylku do 10% v porovnání s průměrem za Středočeský kraj	Starosta obce Hvožďany
5.5.	Počet způsobů plateb občanů za zajištění nakládání s odpady	Předseda DSO ORP Příbram
5.6.	Počet obcí, které provádí pravidelnou kontrolu nákladů na odpadové hospodářství na území ORP Příbram	Starosta obce Hvožďany
5.7.	Počet obcí, které nemají na svém území černé skládky	Předseda DSO ORP Příbram
5.8.	Počet obcí, které uvedly, že se stav černých skládek na jejich území lepší	Předseda DSO ORP Příbram
5.9.	Počet obcí v regionu zapojených do systému likvidace černých skládek na území ORP Příbram	Předseda DSO ORP Příbram
5.10	Počet tištěných letáků	Předseda DSO ORP Příbram
5.11	Počet obcí, zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost	Předseda DSO ORP Příbram
5.12	Počet akcí v rámci společné informační kampaně	Předseda DSO ORP Příbram

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování

daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	Každoročně v 1. -3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	Každoročně v 1. -2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Oblast odpadové hospodářství – cíle definované ve strategii:

1.1. Snížení maximálního množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky
2.1. Nakládání se zbytkovým SKO ve prospěch regionu

3.1. Podpora kontroly nákladů na odpadové hospodářství a jejich srovnávání

4.1. Likvidace černých skládek na území ORP Příbram včetně zamezení jejich vzniku.

4.2. Zavedení systému informovanosti o správném zacházení s odpady na území ORP Příbram do roku 2020.

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

5.4 Závěr, postup zpracování

5.4.1 Shrnutí

V rámci strategického dokumentu rozvoje SO ORP Příbram bylo jedno z témat věnováno problematice odpadového hospodářství. Předmětem byla analýza současného stavu odpadového hospodářství v regionu ORP Příbram a následné vyhodnocení potenciálu a stanovení cílů pro budoucí ekonomický a koncepční rozvoj v této oblasti, metodou meziobecní spolupráce. Během analýzy současného stavu odpadového hospodářství byly největší nedostatky odhaleny především v neodpovídajícím množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky, množství černých skládek, energetickému využití BRKO a snížení rozdílů nákladů mezi jednotlivými obcemi na likvidaci odpadu včetně zefektivnění ceny pro občany na území ORP, které by odpovídaly současným trendům kladeným na zabezpečení odpadového hospodářství v ČR.

Na základě analýzy současného stavu odpadového hospodářství byly následně definovány problémové okruhy a cíle odpadového hospodářství regionu ORP Příbram.
Problémový okruh 1. Skládkování vysokého podílu biologicky rozložitelné složky ve směsném komunálním odpadu.
Problémový okruh 2. Nedostatečné řešení nakládání s SKO.
Problémový okruh 3. Různorodost nákladů obcí na nakládání s odpady vč. optimalizace ceny pro občany
Problémový okruh 4. Černé skládky na území ORP Příbram.

Ke každému cíli byla následně vytvořena sada indikátorů a časový harmonogram, které budou sloužit k hodnocení naplňování cíle během následujícího programového období do roku 2020, tak aby se v tomto období podařilo odstranit všechny problémové okruhy.

Výše zmíněné problémové okruhy a cíle byly prodiskutovány na fokusní skupině, která byla složena ze zástupců zainteresovaných aktérů z veřejného i soukromého sektoru a těmito i dále průběžně projednávány. Dále byly průběžně připomínkovány na pravidelných poradách realizačního týmu a následně schváleny realizačním týmem společně s motivujícími starosty, kteří se na projektu podílejí. Uvedené problémové okruhy jsou na základě výše zmíněných projednání ustanoveny jako ty nejdůležitější problémy. Samozřejmě si uvědomujeme, že problému týkající se odpadu je daleko více, ne všechny se, ale nechají řešit společnou cestou spolupráce obcí ORP. Cíle, které si dokument vytyčuje, jsou chápány jako to nejekonomičtější řešení dané problematiky. Každý dokument, tak i tento musí reagovat na vývoj událostí, které následují po dokončení dokumentu. Návrhy, které tento dokument popisuje, mohou být ovlivněny, samozřejmě financemi, mohou být ovlivněny změnou legislativy a také změnou zástupců jednotlivých obcí. Tento dokument nesmí být chápán jako nepřekročitelný, v průběhu let musí být aktualizován. S ohledem na to, že byl tvořen pro celé území ORP Příbram by bylo vhodné, aby tato aktualizace, tak jako tvorba tohoto dokumentu, probíhala vždy na základě širšího projednání území.

5.4.2 Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla vypracována na základě projektu Podpora meziobecní spolupráce (CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). Partnery projektu jsou Svaz měst a obcí a město Příbram.

Na základě vzájemné uzavřené smlouvy město Příbram zřídilo Oddělení meziobecní spolupráce, kde realizační tým v listopadu 2013 zahájil práce na tvorbě strategie. Ihned po ustanovení realizačního týmu byly započaty osobní řízené rozhovory se starosty a místostarosty obcí ORP Příbram. Na těchto jednáních byly identifikovány problémy jednotlivých obcí a zároveň s dobrými zkušenostmi zapracovány jednak do dotazníků a jednak do analytické části strategie. První ucelené informace s území ORP Příbram byly prezentovány na I. oficiálním shromáždění představitelů obcí ORP Příbram v květnu 2014. Na tomto shromáždění bylo taktéž zúčastněnými zástupci obcí odhlasováno volitelné téma pro meziobecní spolupráci které bude realizační tým zpracovávat, a to téma cestovního ruchu. V průběhu období byly dopracovávány jednotlivé části analýz. Byla zahájena dotazníková šetření ke vzniku potencionálního DSO ORP Příbram a byla vedena jednání k ustanovení menší části obcí, které dále budou považovány za aglomeraci ORP Příbram. Výsledkem bylo společné jednání zástupců deseti obcí aglomerace. Na tomto jednání bylo navrženo a odsouhlaseno aglomerační téma s problematikou zaměstnanosti, které je spolu s dalšími tématy zpracováno souběžně se strategií odpadového hospodářství a dalšími tématy stanovenými na základě vzájemné uzavřené smlouvy. Všechna témata včetně předepsaných náležitostí byla zpracována realizačním týmem a zpracovateli v řádných termínech, dle dohody se Svazem měst a obcí, svazem připomínkována s následným zapracováním případných připomínek a doporučení.

Za zpracování analytické a návrhové části tématu Odpadového hospodářství v rámci projektu Strategie území správního obvodu ORP PŘÍBRAM byla v prvních měsících odpovědna pracovnice pro analýzy a strategie Ing. Vladimíra Matysová, kterou následně nahradila PhDr. Marie Pilíková. Téma odpadového hospodářství bylo zpracováno společně koordinátorem projektu Bc. Jiřím Kuželem a asistentkou projektu Jaroslavou Vildovou ve spolupráci s členy realizačního týmu tohoto projektu a motivujícími starosty.

5.5 Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství

Seznam zkratek

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základy a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995

a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ Produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
Produkce odpadů [t]							2008	2009	2010	2011
Produkce ostatních odpadů (OO)	161 514,92	151 739,49	103 880,78	111 162,30	90 395,75	184 599,79	93,95	64,32	68,82	55,97
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	42 791,85	13 850,18	44 760,65	19 461,21	28 077,08	26 324,92	32,37	104,60	45,48	65,61
Celková produkce (OO a NO)	198 177,73	165 589,67	148 641,43	130 623,51	118 472,83	210 924,71	83,56	75,00	65,91	59,78
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		91,64	69,89	85,10	76,30	87,52				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		8,36	30,11	14,90	23,70	12,48				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.$^{-1}$]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		69 555	69 545	69 706	70 166	70 150				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		2 380,70	2 137,34	1 873,92	1 688,46	3 006,77				
Měrná produkce OO		2 181,58	1 493,72	1 594,73	1 288,31	2 631,50				
Měrná produkce NO	300,20	199,13	643,62	279,19	400,15	375,27				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		66,33	214,40	93,00	133,30	125,01				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-33,67	114,40	-7,00	33,30	25,01				

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf č. 5.3: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

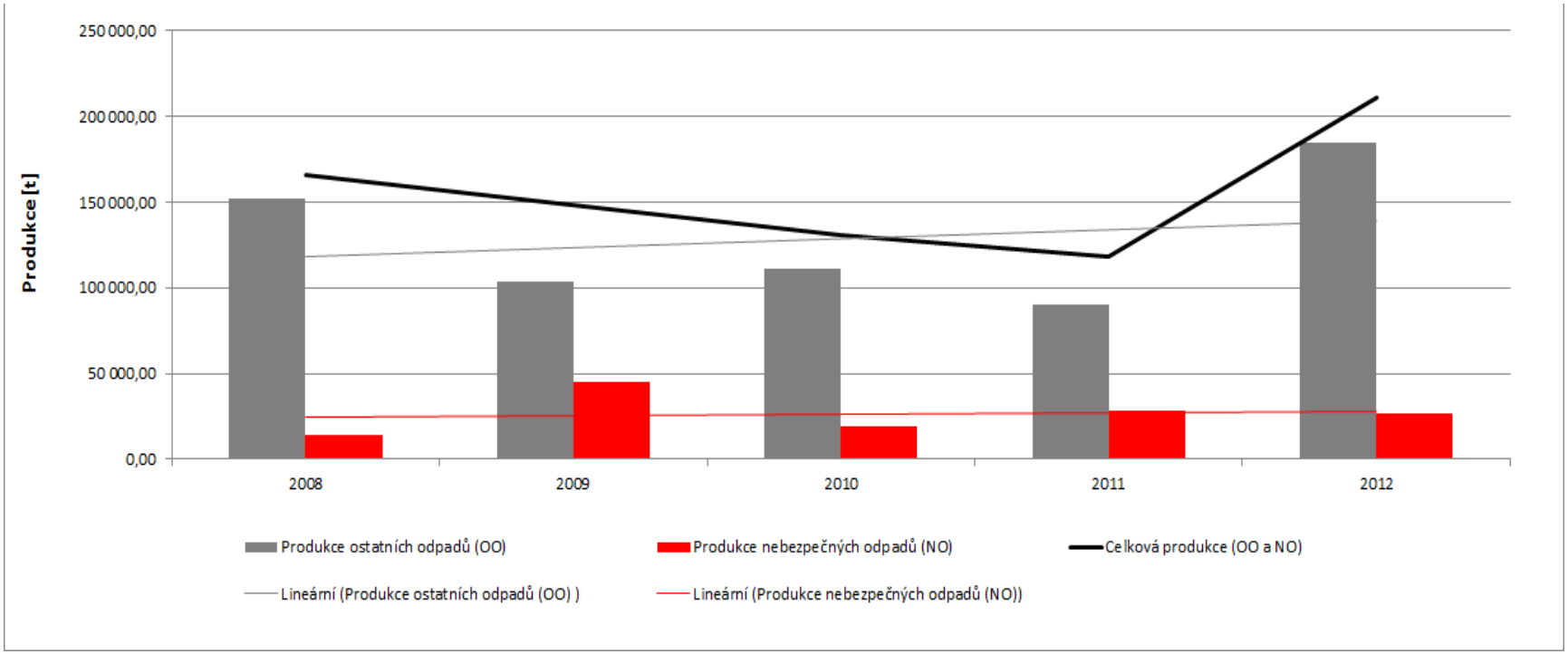

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na *území* ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	1 994,54	1 559,64	2 253,21	1 952,64	25 156,73
200102	Sklo	O	500,23	635,49	673,61	602,01	724,47
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	12,67	29,21	18,04	72,21	48,51
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,33	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	3,57	6,79	108,26	5,64	8,88
200113*	Rozpouštědla	N	2,12	1,06	0,26	0,03	0,09
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,00	0,04	0,07	0,00
200115*	Zásady	N	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,83	0,48	0,38	0,26	192,14
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlovodíky	N	1,23	0,95	1,38	0,32	0,21
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,40	0,09	2,24	2,36	2,73
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,51	6,79	3,34	1,12	0,71
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	17,33	33,13	11,26	15,42	21,98
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,27	0,14
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	1,13	1,15	1,14	0,91	2,51
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísly 160601, 160602 nebo	N	258,81	337,12	203,83	270,18	180,71

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
	pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie						
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	709,38	826,79	886,49	994,61	523,83
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	299,05	244,63	258,20	91,48	54,59
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,84	0,48	0,00	0,00	0,00
200139	Plasty	O	383,90	608,23	599,51	784,88	714,78
200140	Kovy	O	93,51	74,64	77,53	48,13	64,74
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,64	0,86	0,16	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	65,76	69,60	69,18	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	9,53	203,06	135,27	14,40	56,46
200202	Zemina a kameny	O	0,00	0,00	336,56	13,78	4,61
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	9,78	7,31	4,11	4,45	1,60
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	23 209,98	23 136,65	22 762,62	21 929,14	23 520,08
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	36,02	39,74	27,47	29,70	0,01
200304	Kal ze septiků a žump	O	274,26	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	471,28	625,69	548,09	709,51	872,22
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	23,11	28,37	49,98	1,07	9,74
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	2 278,99	1 390,73	1 768,06	1 958,01	2 208,54

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150102	Plastové obaly	O	1 406,29	1 147,91	914,28	826,99	1 090,86
150103	Dřevěné obaly	O	93,67	88,97	58,02	19,23	24,74
150104	Kovové obaly	O	1,26	1,87	0,23	2,29	5,65
150105	Kompozitní obaly	O	4,89	23,80	21,07	25,39	23,57
150106	Směsné obaly	O	2 191,39	1 938,71	2 609,46	2 088,20	1 027,73
150107	Skleněné obaly	O	27 638,06	27 752,33	27 817,24	15 085,92	1 937,54
150109	Textilní obaly	O	2,92	1,01	1,63	0,00	26,52
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	95,75	51,79	57,60	56,46	108,36
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	1,48	1,67	0,13	0,02	0,00
Celková produkce KO			62 029,61	60 872,90	62 280,32	47 676,28	58 615,97
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			25 254,97	24 964,29	25 329,62	23 977,46	48 803,13
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			13 168,63	12 911,68	13 431,01	12 572,14	36 563,65

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	165 589,67	148 641,43	130 623,51	118 472,83	210 924,71	-10,24	-12,12	-9,30	78,04
Celková produkce KO	62029,61	60872,90	62280,32	47676,28	58615,97	-1,47	1,00	-24,91	-26,37
Celková produkce SKO	23 209,98	23 136,65	22 762,62	21 929,14	23 520,08	-0,32	-1,62	-3,66	7,25

Podílové ukazatele [%]	2008	2009	2010	2011	2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	35,94	39,45	45,34	37,54	15,53
Podíl SKO na produkci KO	39,00	39,45	38,43	49,31	71,82

Měrné produkce odpadů [kg.obyv.$^{-1}$]	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel v území ORP	69 555	69 545	69 706	70 166	70 150
Měrná produkce KO	855,67	843,21	849,67	633,87	466,83
Měrná produkce SKO	333,69	332,69	326,55	312,53	335,28

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf č. 5.4: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

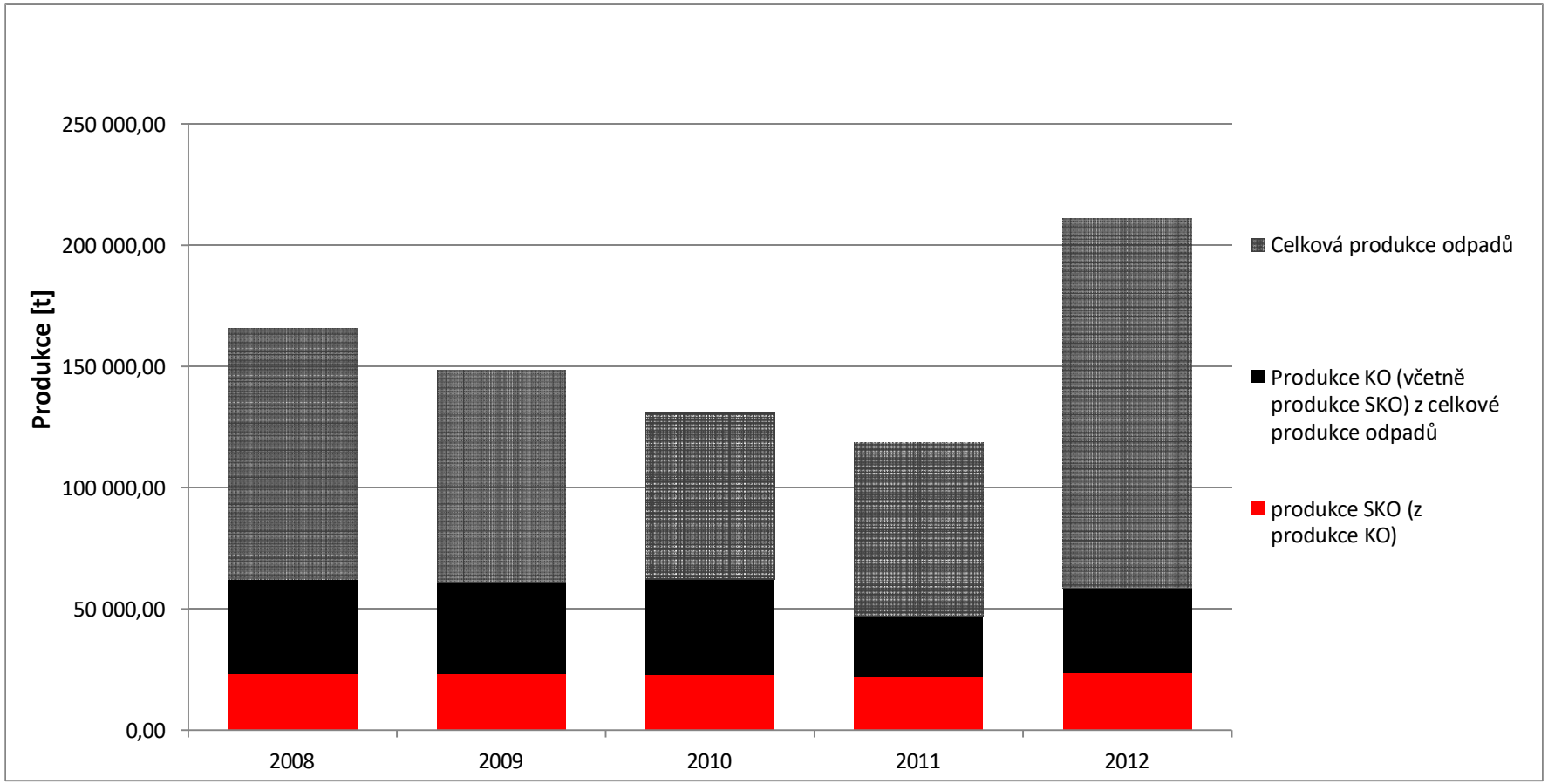

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 4: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	4 273,44	2 950,37	4 021,27	3 910,65	27 365,27	-30,96	+36,30	-2,75	+599,76
Sklo	150107, 200102	28 138,29	28 387,82	28 490,85	15 687,93	2 662,01	+0,89	+0,36	-44,94	-83,03
Plast	150102, 200139	1 790,19	1 756,14	1 513,79	1 611,87	1 805,64	-1,90	-13,80	+6,48	+12,02
Nápojové kartony	150105	4,89	23,80	21,07	25,39	23,57	+386,71	-11,47	+20,50	-7,17
Celkem separovaný sběr		34 206,81	33 118,13	34 046,98	21 235,84	31 856,49	-3,18	+2,80	-37,63	+50,01

Měrné produkce odpadů [kg.obyv.$^{-1}$]	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel v území ORP	69 555	69 545	69 706	70 166	70 150
Měrná produkce tříděného papíru	61,44	42,42	57,69	55,73	390,10
Měrná produkce tříděného skla	404,55	408,19	408,73	223,58	37,95
Měrná produkce tříděného plastu	25,74	25,25	21,72	22,97	25,74
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů	0,07	0,34	0,30	0,36	0,34
Měrná produkce tříděného odpadu	491,80	476,21	488,44	302,65	454,12

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf č. 5.5: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

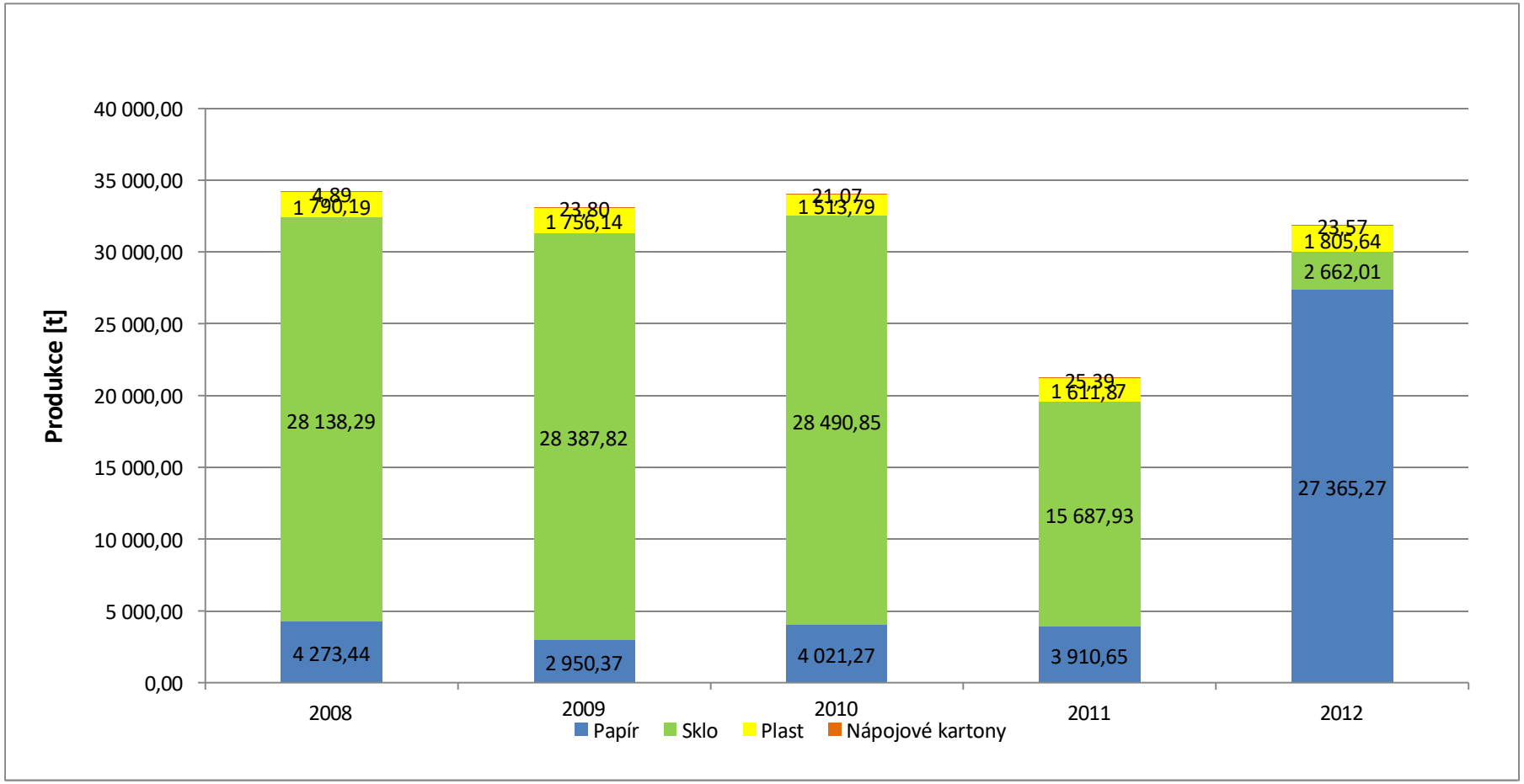

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 5 - Celková produkce *BRO* na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	498,40	0,00	0,00	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustřeďované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	15 120,48	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	753,35	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	65,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstřeďování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	71,58	137,19	139,04	128,23	81,63
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejích vzniku	O	0,00	8,33	7,00	24,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	21,50	47,85	48,65	41,63	23,12
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	14,61	22,35	31,59	29,82	13,00
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	2 326,67	178,60	253,67	251,88	156,04
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čistění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klihovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	80,74	75,14	68,96	51,75	64,89
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	1 406,29	1 147,91	914,28	826,99	1 090,86
150103	Dřevěné obaly	O	1,26	1,87	0,23	2,29	5,65
160306	Organické odpady neuvedené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
	pod číslem 160305						
170201	Dřevo	O	275,72	152,34	34,34	98,99	78,10
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	1 195,26	575,18	1 004,73	1 098,92	1 349,89
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	14,61	41,90	78,20	89,40	103,77
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění	O	0,00	0,00	0,00	161,22	94,86

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
	průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813						
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	13,69	42,50	9,18	14,68	11,85
190902	Kaly z čiření vody	O	109,72	84,51	68,72	0,00	8,94
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	0,00	6,67	15,62	0,98
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	23,64	4,20	0,00	5,94	21,80
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	1 994,54	1 559,64	2 253,21	1 952,64	25 156,73
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	12,67	29,21	18,04	72,21	48,51
200110	Oděvy	O	0,33	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	O	3,57	6,79	108,26	5,64	8,88
200125	Jedlý olej a tuk	O	0,40	0,09	2,24	2,36	2,73
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,84	0,48	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	9,53	203,06	135,27	14,40	56,46
200301	Směsný komunální odpad	O	23 209,98	23 136,65	22 762,62	21 929,14	23 520,08
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	274,26	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	23,11	28,37	49,98	1,07	9,74
Celková produkce BRO			47 456,75	27 549,16	27 994,89	26 818,82	51 908,51

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	47 456,75	27 549,16	27 994,89	26 818,82	51 908,51	-41,95	+1,62	-4,20	+93,55
z toho celková produkce BRKO	25 254,97	24 964,29	25 329,62	23 977,46	48 803,13	-1,15	+1,46	-5,34	+103,54
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	53,22		90,62		90,48		89,41		94,02
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.$^{-1}$]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	69 555		69 545		69 706		70 166		70 150
Měrná produkce BRO	682,29		396,13		401,61		382,22		739,96
Měrná produkce BRKO	363,09		358,97		363,38		341,72		695,70

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf č. 5.6: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

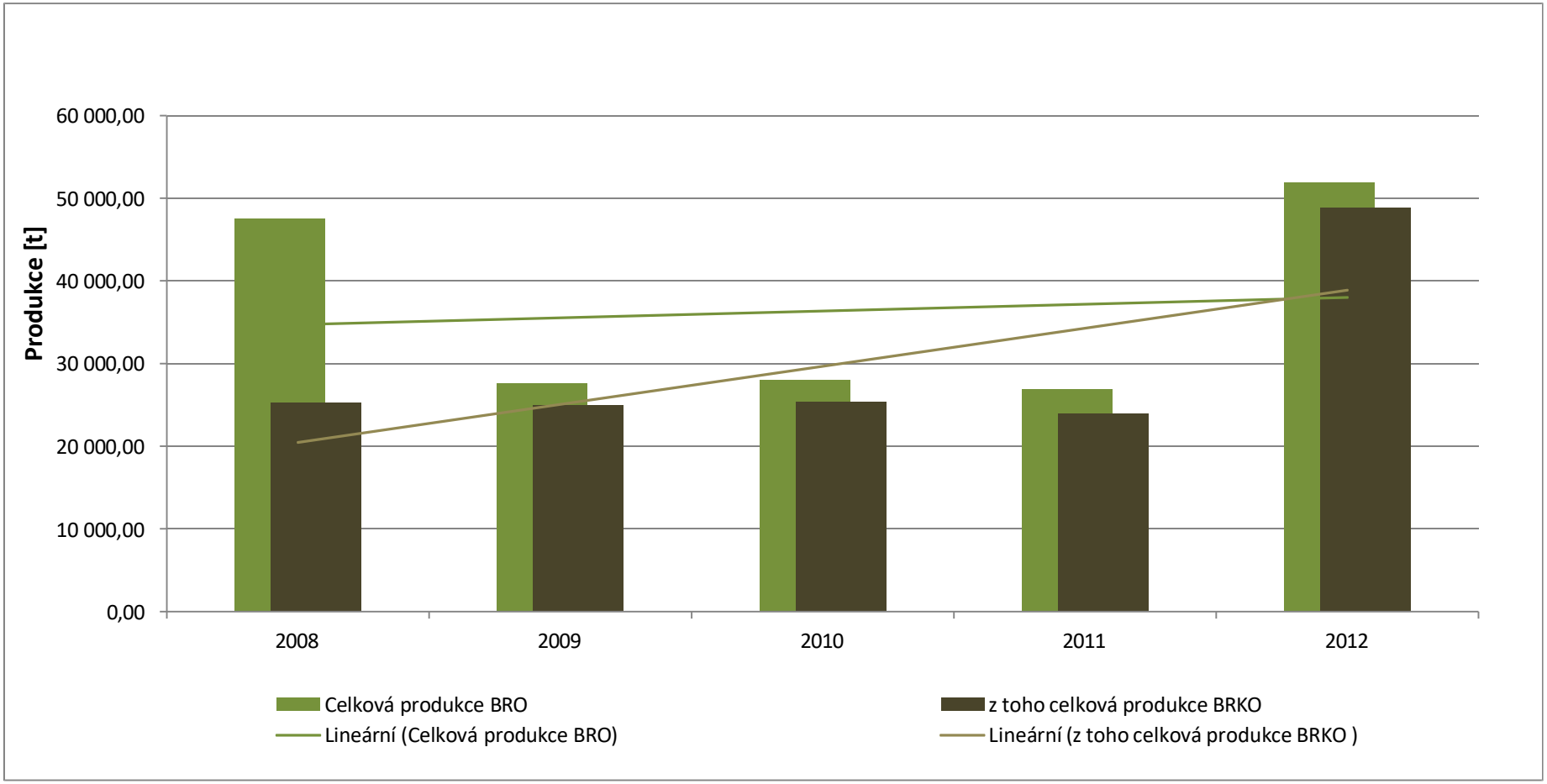

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011
Využití	Materiálové využití	100 240,70	134 925,42	111 501,15	146 625,97	139 216,93	206 383,45	134,60	111,23	146,27	138,88
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		50,58	81,48	75,01	112,25	117,51	97,85				
	Energetické využití	74,25	759,80	0,00	0,00	0,00	0,00	1023,25	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	99 329,29	135 685,22	111 501,15	146 625,97	139 216,93	206 383,45	136,60	112,25	147,62	140,16
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		50,12	81,94	75,01	112,25	117,51	97,85				
Celková produkce odpadů		198 177,73	165 589,67	148 641,43	130 623,51	118 472,83	210 924,71				
Odstranění	Skládkování	133 035,13	57 358,80	62 382,81	51 748,94	53 049,58	54 087,52	43,12	46,89	38,90	39,88
								Meziroční změna [%] ↓			
	Spalování	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
								0	0	0	0
	Jiné uložení	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
	Celkem vybrané způsoby odstranění	57 358,80		62 382,81	51 748,94	53 049,58	54 087,52	8,76	-17,05	2,51	1,96

Graf č. 5.7: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

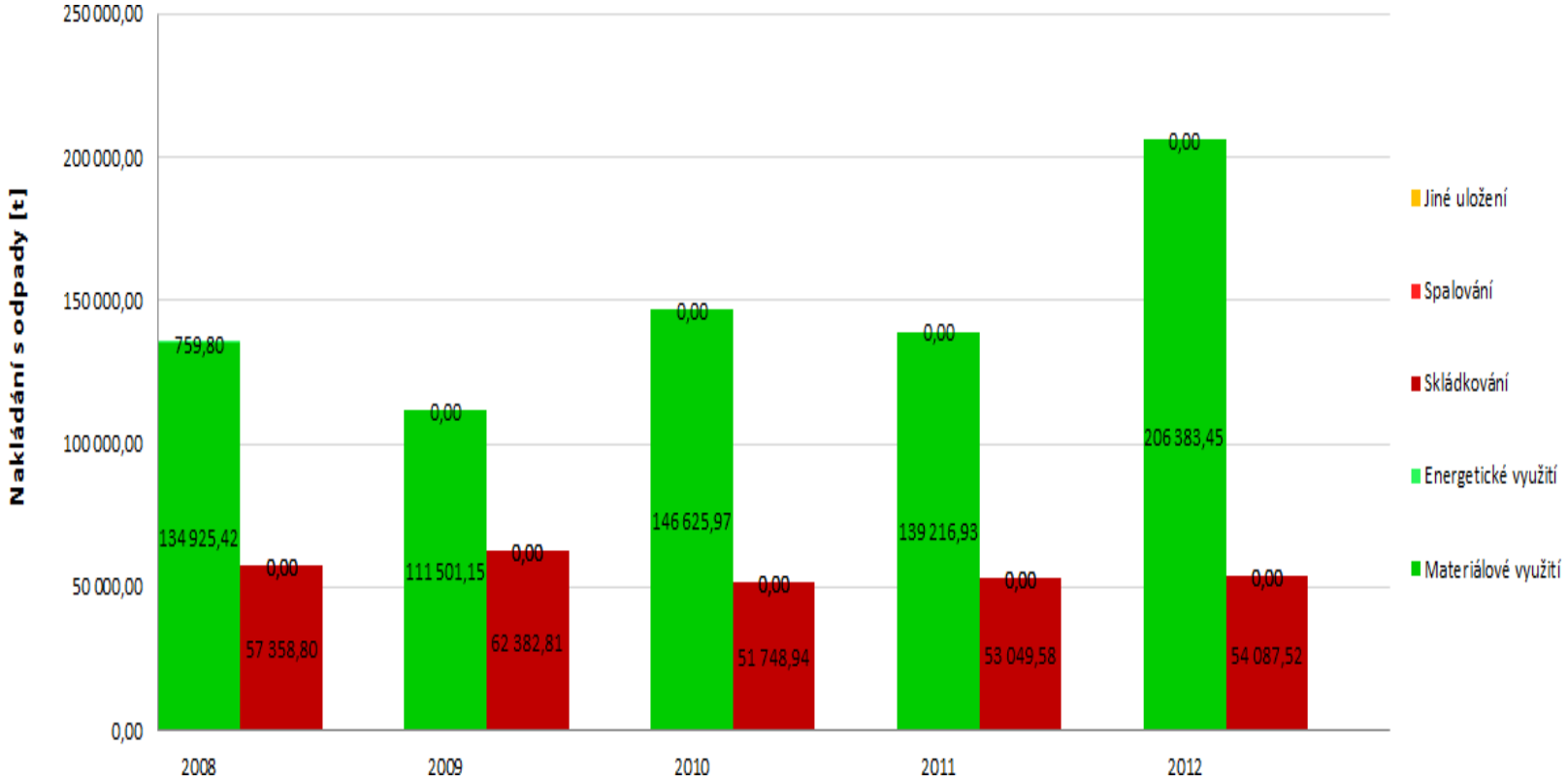

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 8 - Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s odpady [t]								
KO	Využití	Materiálové využití	12 614,39	48 260,02	57 613,19	62 235,97	49 517,24	52 918,45
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			31,50	77,80	94,65	99,93	105,11	90,28
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	11 593,55	48 260,02	57 613,19	62 235,97	49 517,24	52 918,45
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			28,95	77,80	94,65	99,93	105,11	90,28
	Celková produkce KO [t]		40 044,22	62029,76	60872,90	62280,32	47109,00	58615,97
	Odstranění	Skládkování		43 247,00	47 620,00	49 790,00	50 465,00	50 587,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		32 596,00	30 925,00	35 081,00	38 182,00	50 854,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		75 843,00	78 545,00	84 871,00	88 647,00	101 441,00
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	12,57
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	12,57
	Odstranění	Skládkování		38 326,08	41 612,26	43 425,98	44 011,29	45 035,15
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		38 326,08	41 612,26	43 425,98	44 011,29	45 035,15

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf č. 5.8: Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	2655,43	1034,25	1832,39	2057,19	3518,48	-61,05	77,17	12,27	71,03
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	2,94	4,34	3,76	0,12	1,85	47,62	-13,36	-96,81	1441,67
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	40589,63	52403,65	55791,01	42337,08	43962,12	29,11	6,46	-24,11	3,84
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	11,26	2,95	1,27	10,92	0,00	-73,77	-56,99	759,84	-99,98
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	3132,96	2073,62	2133,49	2436,22	2601,32	-33,81	2,89	14,19	6,78
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	36,33	7,02	8,38	48,31	35,71	-80,68	19,37	476,49	-26,08
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	5,20	1,60	0,00	0,00	0	-69,18	-100,00	0
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0	100,00	0	0

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf č. 5.9: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

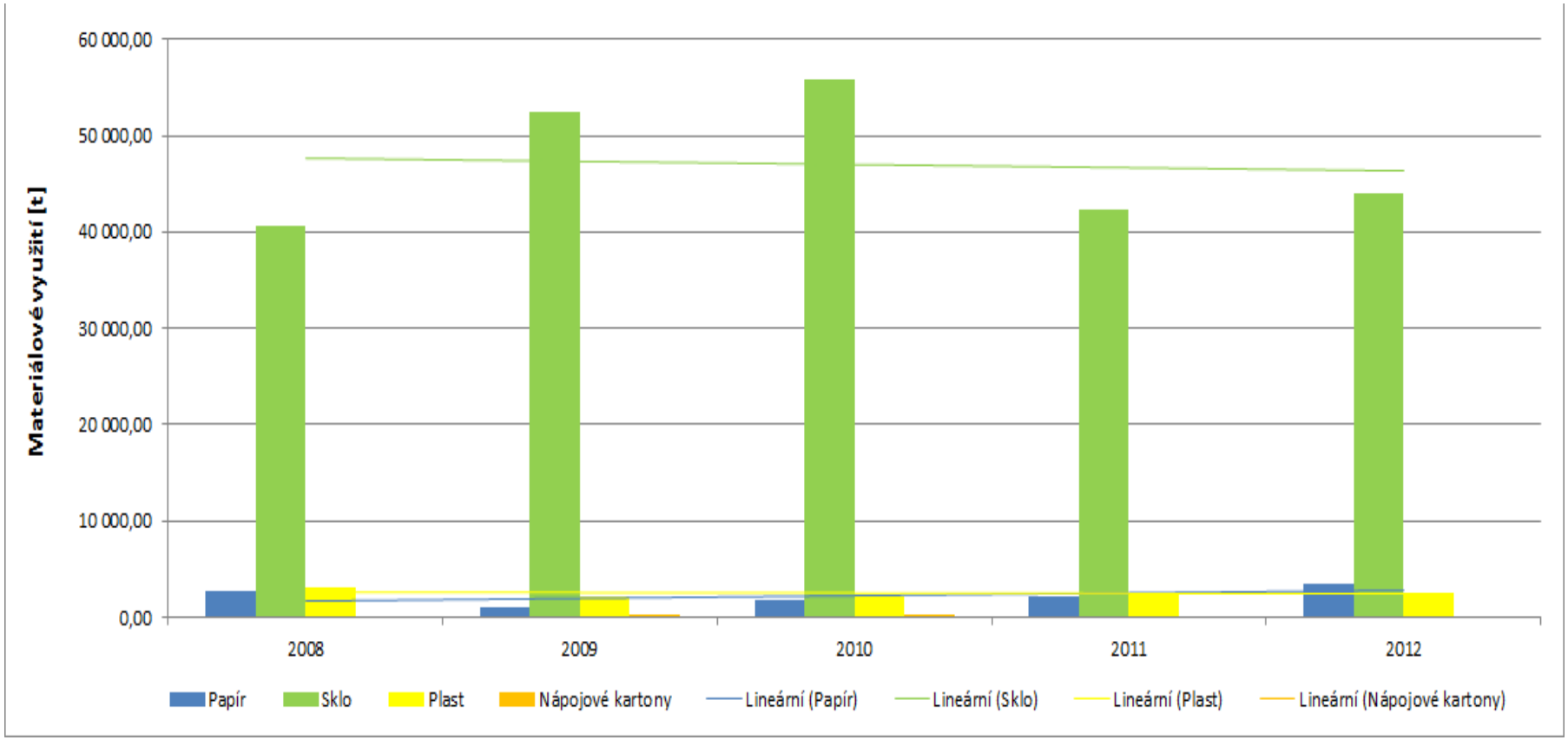

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele / Nakládání s BRO a BRKO [t]					DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
											2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
BRO	Využití	Materiálové využití				14 693,77	1 034,25	7 536,60	8 793,60	10 394,08	-92,96	628,70	16,68	18,20
BRO	Využití	Energetické využití				759,80	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0	0	0
BRO	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)				41 434,73	45 347,33	46 631,49	47 775,10	49 909,73	9,44	2,83	2,45	4,47
BRO	Odstranění	Spalování				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	00	0
BRO	Odstranění	Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
BRKO	Využití	Materiálové využití				64,40	1,71	815,33	704,27	2 332,89	-97,34	47580,12	-13,62	231,25
BRKO	Využití	Energetické využití				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	00
											Podíl skládkování a měr. Skládkování k DZ 1995 [%] ↓			
BRKO	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu			40 343,68	44 539,35	46 176,41	47 311,56	48 994,87	2009	2010	2011	2012
BRKO	Odstranění	Skládkování	Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		22 710,39	32 395,98	35 765,10	37 079,66	37 991,18	39 342,88	157,48	163,27	167,29	173,24
BRKO	Odstranění	Skládkování	Měrné	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky										

Hmotnostní ukazatele									Meziroční změna [%] ↓			
Nakládání s BRO a BRKO [t]		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
		skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	rozložitelné složky [kg.obyv.$^{-1}$] ↓									
			148,00	465,76	514,27	531,94	541,45	560,84	347,48	359,42	365,84	378,95
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓			
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
									0	0	0	0
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf č. 5.10: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

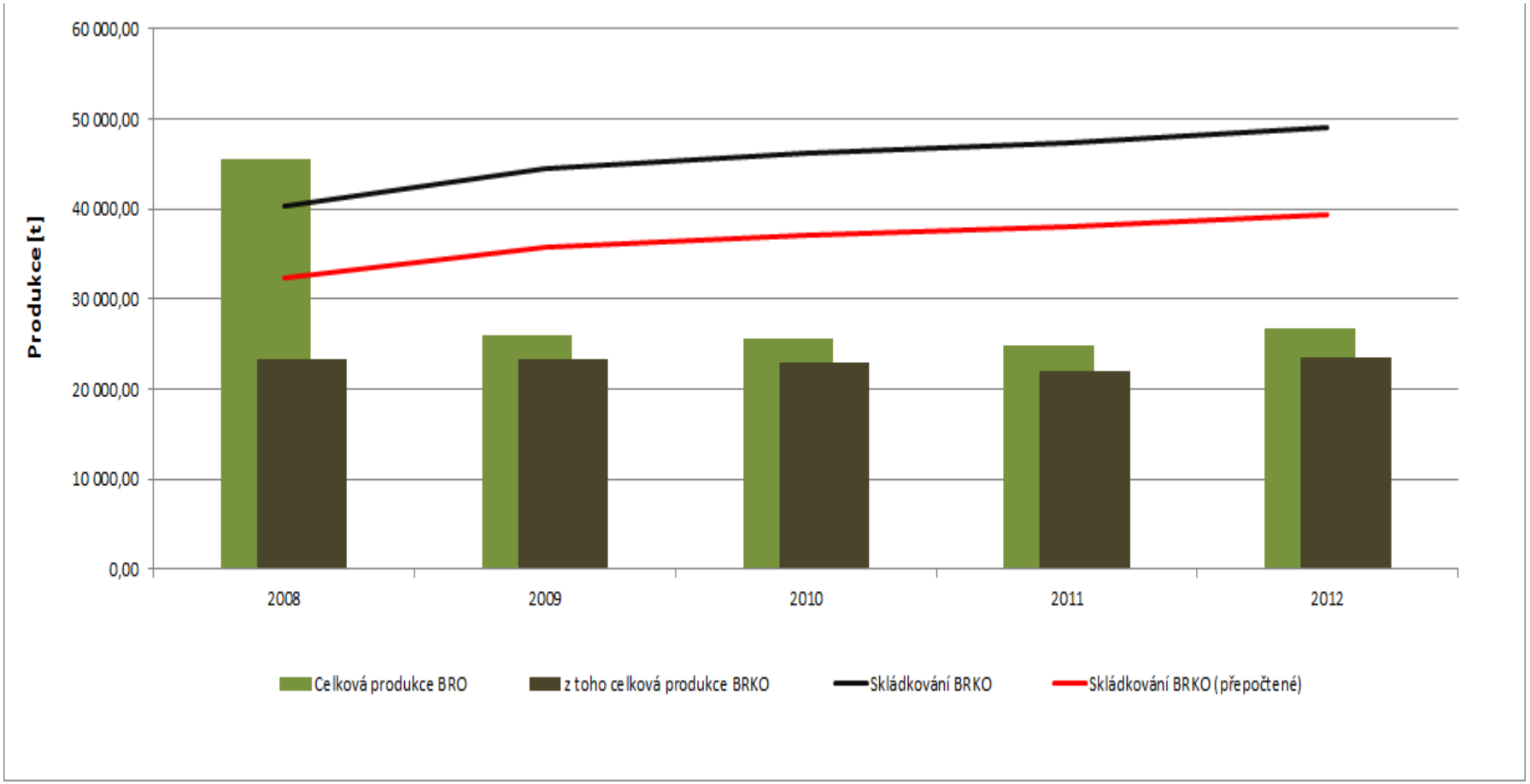

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Příloha č. 11 - Rozpočtové příjmy obcí z odpadů na území ORP Příbram v letech 2012 -2013

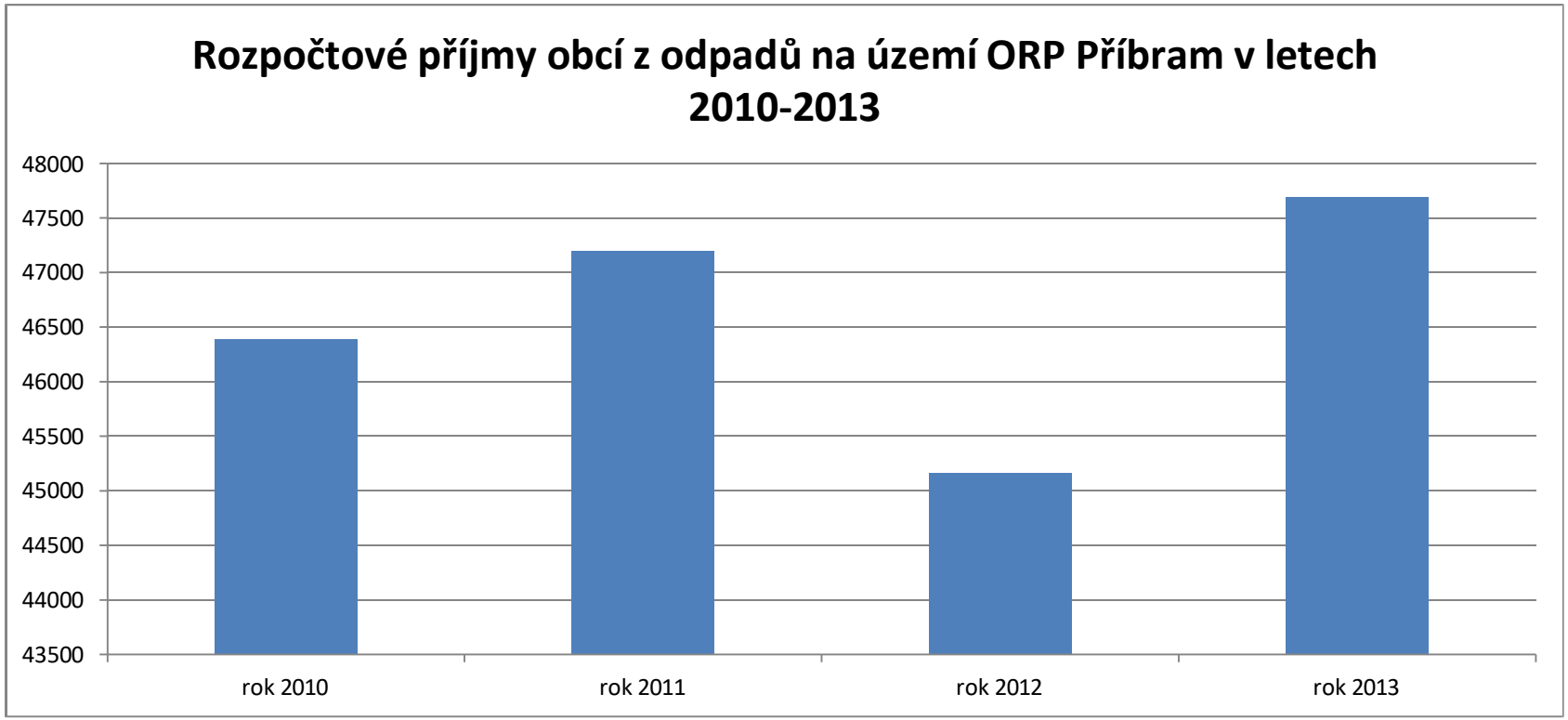

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Příloha č. 12 – Analýza odpadového hospodářství v jednotlivých obcích ORP Příbram vytvořená z dotazníkového šetření

Název obcí	Kategorie 0-200	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálních odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Brdy	27	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován
Těchařovice	58	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován
Nestrašovice	69	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Osvěta a komunikační kampaň	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo směsné, nápojové kartony
Bukovany	78	Černé skládky	Osvěta a komunikační kampaň	Dobře	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, elektroodpady
Modřovice	81	Nedostačující síť kontejnerů na třídění, černé skládky	Úspora finančních prostředků, zefektivnění třídění odpadů, posílení vyjednávací pozice obce, odstraňování starých ekologických zátěží	Dobře	Velmi dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo směsné

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálníh o odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Počaply	99	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Řešení problematiky BRO, osvěta a komunikační kampaň	Dobře	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, elektroodpady, hliníkové obaly
Ostrov	101	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován
Vševily	120	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Řešení budoucího nakládání s SKO, realizace projektů zařízení k nakládání s odpady, řešení problematiky BRO, posílení vyjednávací pozice obce	Dobře	Velmi dobře	Výborně	Papír, plasty, sklo směsné, nápojové kartony, kovy
Zbenice	120	Černé skládky	žádné téma		Velmi dobře		Papír, plasty, sklo směsné, textil, elektroodpady, kovy
Starosedlský Hrádek	136	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován
Koupě	139	Nemáme problémy	Řešení budoucího nakládání se SKO, posílení vyjednávací pozice obce	Výborně	Dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo bílé, elektroodpady, kovy

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálních odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Občov	141	Nedostačující síť kontejnerů na třídění	Řešení budoucího nakládání s SKO	Dobře	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé, směsné, nápojové kartony, hliníkové obaly, elektroodpady, kovy
Hlubyně	149	Nemáme problémy	Realizace projektů zařízení k nakládání s odpady	Velmi dobře	Nezodpovězeno	Nezodpovězeno	Plasty, sklo bílé a směsné
Cetyně	150	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován
Bezděkov pod Třemšínem	151	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován
Vrančice	152	Černé skládky	Řešení budoucího nakládání s SKO, realizace projektů zařízení nakládání s odpady, posílení vyjednávací pozice obce, odstraňování starých ekologických zátěží	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, textil, elektroodpady, kovy

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálníh o odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Radětice	172	Černé skládky	Řešení budoucího nakládání s SKO, realizace společného svozu odpadů	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, elektroodpady, kovy
Lazsko	181	Černé skládky, nepořádek kolem odpadových nádob	Realizace projektů řízení, řešení BRO, posílení vyjednávací pozice obce	Výborně	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, kovy
Nepomuk	185	Vysoké ceny za svoz odpadů	Úspora finančních prostředků	Velmi dobře	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo bílé, sklo směsné, elektroodpady
Bohostice	189	Vysoké ceny za svoz odpadů	Posílení vyjednávací pozice obce	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, textil
Kotenčice	199	Černé skládky	Řešení budoucího nakládání s SKO, úspora finančních prostředků, odstraňování starých ekologických zátěží	Dobře	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo směsné, nápojové kartony, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly
Chrást	203	Nemáme problémy	Úspora finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství, posílení vyjednávací pozice obce	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, textil, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálnih o odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Sádek	227	Černé skládky	Řešení budoucího nakládání se SKO	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo směsné
Třebsko	240	Nemáme problémy	Řešení problematiky BRO	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé, elekroodpady, kovy
Sedlice	242	špatná vybavenost území, vysoké ceny za svoz odpadů, nedostačující síť kontejnerů k třídění odpadů	Realizace projektů řízení k nakládání s odpady, úspora finančních prostředků, řešení BRO, posílení vyjednávací pozice obce	Dobře	Výborně	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo směsné, textil, elektroodpady
Smolotely	245	Vysoké ceny za svoz odpadů, uzavírání skládek	Posílení vyjednávací pozice obce	Velmi dobře	Výborně	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, elektroodpady, kovy
Dubenec	251	Černé skládky	Řešení problematiky BRO, odstraňování starých ekologických zátěží	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálníh o odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Narysov	253	Černé skládky	Úspora finančních prostředků, posílení vyjednávací pozice, odstraňování starých ekologických zátěží	Velmi dobře	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, textil
Hudčice	254	Černé skládky	Řešení budoucího nakládání s SKO, odstraňování starých ekologických zátěží	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, elektroodpady, kovy
Chraštice	255	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Řešení problematiky BRO	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, kovy, hliníkové obaly
Obory	262	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Realizace projektů zařízení k nakládání s odpady, úspora finančních prostředků, řešení problematiky BRO	Dobře	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, kovy
Ohrazenice	271	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálníh o odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Dubno	280	Černé skládky	odstraňování starých ekologických zátěží a černých skládek odpadu	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo směsné
Zduchovice	282	Vysoké ceny za svoz odpadů	Řešení budoucího nakládání s SKO, realizace projektů zařízení nakládání s odpady, BRO	Dostatečně	Dostatečně	Dostatečně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, elektroodpady, kovy
Vranovice	313	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Řešení budoucího nakládání se SKO, úspora finančních prostředků, řešení problematiky BRO, realizace společného svozu odpadů,	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé
Bratkovice	319	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky, neinformovanost občanů	Řešení budoucího nakládání se SKO, odstraňování starých ekologických zátěží	Dobře	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo směsné, nápojové kartony

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálnih o odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Zalužany	320	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Řešení budoucího nakládání se SKO, realizace projektů zařízení k nakládání s odpady, realizace společného svozu odpadů, odstraňování starých ekologických zátěží	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo směsné, nápojové kartony, textil, elektroodpady, kovy
Vysoká u Příbramě	338	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Řešení budoucího nakládání se SKO, úspora finančních prostředků, řešení problematiky BRO, realizace společného svozu odpadů, odstraňování starých ekologických zátěží	Dobře	Dostatečně	Dostatečně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, elektroodpady, kovy
Buková u Příbramě	343	Vysoké ceny za svoz odpadů	Úspora finančních prostředků	Dobře	Velmi dobře		Papír, plasty, sklo bílé, sklo směsné, kovy
Solenice	354	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován

Název obcí	**Kategorie**	**Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci**	**Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství**	**Jak v obci funguje hustota sběrné sítě**	**Jak v obci funguje systém svozu komunálnih o odpadu**	**Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů**	**Jaké odpady se třídí v dané obci**
Suchodol	358	Nejsou problémy	Úspora finančních prostředků, zefektivnění systému třídění odpadů v obci	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, textil, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly
Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálního odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Pečice	367	špatná vybavenost území, vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Úspora finančních prostředků	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé, sklo směsné
Čenkov	376	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Papír, plasty, sklo bílé, sklo směsné, textil, elektroodpady, kovy

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálního odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Dlouhá Lhota	383	Nedostačující síť kontejnerů na třídění, černé skládky	Realizace projektů zařízení k nakládání s odpady, posílení vyjednávací pozice obce, osvěta a komunikační kampaň	Dobře	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo bílé, elektroodpady, kovy
Háje	386	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Úspora finančních prostředků, realizace společného svozu odpadu, posílení vyjednávací pozice obce, odstraňování starých ekologických zátěží	Dobře	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo bílé, nápojové kartony, elektroodpady
Jablonná	387	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován
Kozárovice	389	Nemáme problémy	Posílení vyjednávací pozice obce, odstraňování starých ekologických zátěží, osvěta a komunikační kampaň	Výborně	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo bílé, směsné, elektroodpady, kovy

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálních odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Volenice	392	Černé skládky	Řešení budoucího nakládání s SKO	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé, směsné, textil, elektroodpady, kovy
Drásov	406	Nemáme problémy	Řešení budoucího nakládání se SKO, řešení BRO, odstraňování starých ekologických zátěží a černých skládek	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, elektroodpady, kovy,
Trhové Dušníky	450	černé skládky	odstraňování starých ekologických zátěží a černých skládek odpadu	Dobře	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo bílé, nápojové kartony
Lhota u Příbramě	477	Černé skládky, neinformovanost občanů	Realizace společného svozu odpadů, odstraňování starých ekologických zátěží	Velmi dobře	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé, nápojové kartony, textil, elektroodpady
	501-1000						
Drahlín	539	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálnih o odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Hluboš	590	Vysoké ceny za svoz odpadů, vysoké náklady za vytříděný odpad	Realizace projektů zařízení k nakládání s SKO, řešení problematiky BRO, odstraňování starých ekologických zátěží, vytříděný odpad	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé, sklo směsné, nápojové kartony, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly
Pičín	601	Vysoké ceny za svoz odpadů, uzavírání skládek	Řešení budoucího nakládání s SKO, úspora finančních prostředků, posílení vyjednávací pozice obce	Výborně	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo bílé, nápojové kartony, textil, elektroodpady, kovy
Láz	610	Nemáme problémy	Řešení budoucího nakládání se SKO	Velmi dobře	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo směsné, nápojové kartony, textil, elektroodpady, kovy
Tochovice	630	Nemáme problémy	Řešení budoucího nakládání se SKO	Výborně	Výborně	Nezodpověz eno	Papír, plasty, sklo bílé, sklo směsné, nápojové kartony, bioodpad, textil, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly

Název obcí	**Kategorie**	**Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci**	**Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství**	**Jak v obci funguje hustota sběrné sítě**	**Jak v obci funguje systém svozu komunálnih o odpadu**	**Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů**	**Jaké odpady se třídí v dané obci**
Višňová	646	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován	Dotazník nezpracován
Věšín	685	Vysoké ceny za svoz odpadů, rekreační objekty bez popelnic, nepořádek u kontejnerů	Realizace projektů zařízení k nakládání s odpady, úspora finančních prostředků, řešení problematiky BRO	Velmi dobře	Dobře	Dobře	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, textil, elektroodpady, kovy
Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálního odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Hvožďany	791	Černé skládky	Řešení budoucího nakládání s SKO, realizace projektů zařízení k nakládání s odpady, řešení problematiky BRO, zefektivnění systému třídění odpadů, odstraňování starých ekologických zátěží	Velmi dobře	Výborně	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo bílé, sklo směsné, nápojové kartony, textil, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálních odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Dolní Hbity	867	Černé skládky	Řešení budoucího nakládání se SKO, realizace projektů zařízení k nakládání s odpady, úspora finančních prostředků, řešení BRO	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé, směsné, nápojové kartony, textil, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly
Kamýk nad Vltavou	892	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Budoucí nakládání s SKO, úspora finančních prostředků, odstraňování starých ekologických zátěží a černých skládek	Velmi dobře	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo směsné, nápojové kartony, bioodpad, textil, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly
	1001 - 5000						
Podlesí	1 091	Uzavírání skládek	Řešení problematiky BRO	Velmi dobře	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo směsné, nápojové kartony, textil, elektroodpady

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálních odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Obecnice	1 254	Odpovědnost občanů	Řešení budoucího nakládání se SKO, realizace projektů zařízení k nakládání s odpady, úspora finančních prostředků, řešení BRO	Velmi dobře	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo bílé, nápojové kartony, bioodpad, textil, elektroodpady, kovy
Bohutín	1 727	Nemáme problémy	Úspora finančních prostředků, zefektivnění třídění odpadů	Velmi dobře	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, bílé a směsné sklo, nápojové kartony, bioodpad, elektroodpady
Milín	2 135	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	Úspora finančních prostředků, posílení vyjednávací pozice, odstraňování starých ekologických zátěží, osvěta a komunikační kampaň	Velmi dobře	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo směsné, nápojové kartony, bioodpad, textil, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly
Jince	2 176	Vysoké ceny za svoz odpadů	Řešení budoucího nakládání se SKO, posílení vyjednávací pozice obce, osvěta a komunikační kampaň	Velmi dobře	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé a směsné, nápojové kartony, bioodpad, textil, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly

Název obcí	**Kategorie**	**Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci**	**Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství**	**Jak v obci funguje hustota sběrné sítě**	**Jak v obci funguje systém svozu komunálníh o odpadu**	**Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů**	**Jaké odpady se třídí v dané obci**
Březnice	3 481	Nedostačující síť kontejnerů na třídění, černé skládky	u žádného tématu	Dobře	Výborně	Dobře	Papír, plasty, sklo bílé, sklo směsné, nápojové kartony, bioodpad, textil, elektroodpady, kovy, hliníkové obaly
Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálního odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Rožmitál pod Třemšínem	4 331	Vysoké ceny za svoz odpadů, černé skládky	realizace projektů řízení, řešení BRO, společný svoz odpadů, odstraňování starých ekologických zátěží, osvěta a kampaň	Výborně	Výborně	Výborně	Papír, plasty, sklo bílé, směsné, nápojové kartony, textil, elektroodpady, kovy
	5001 - 50000						

Název obcí	Kategorie	Problémy v rámci odpadového hospodářství v obci	Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství	Jak v obci funguje hustota sběrné sítě	Jak v obci funguje systém svozu komunálníh o odpadu	Jaký je v obci systém svozu recyklačních kontejnerů	Jaké odpady se třídí v dané obci
Příbram	33 033	Černé skládky	Řešení nakládání s SKO, realizace projektů řízení k nakládání s odpady, úspora finančních prostředků, odstraňování ekologických zátěží, kampaň	Velmi dobře	Velmi dobře	Velmi dobře	Papír, plasty, sklo bílé, sklo směsné, textil, elektroodpady

Zdroj: Vlastní šetření

Příloha č. 13 – Celková investice a bilance provozu jednotek řady JRE-K

Celkové investice a bilance provozu jednotek řady JRE-K

	cca	1800	kg / hod	13 824 t/rok
Model serie JRE-K	2000			

1€ = 27,78 Kč

Cena		EUR	Kč
Jednotka JRE-K		3 250 000,00	90 025 000,00
Doprava v EU		0,00	0,00
Instalace a zaškolení		0,00	0,00
Jednotka celkem		***3 250 000,00***	***90 025 000,00***

Další vybavení		Kč	€
Drtič a separátor (odhad)		65 000 000	€ 2 346 570,40
Čištění plynů (odhad)		4 000 000	€ 144 404,33
Olejová filtrace (odhad)		1 000 000	€ 36 101,08
Plynové hospodářství (odhad)		0	€ 0,00
Ostatní zařízení celkem		***70 000 000***	
Celková cena pořízení		***160 025 000***	***€ 5 777 075,81***

Bilanční výpočet při spalování plynu, prodeji olejů a uhlíku

Základní parametry pro výpočet		
Provoz	3	směny
Hodin za den	24	hodin
Pracovních dní v roce	320	dní / rok
to je.	7680	hodin /rok

Parametry el. výkonu jednotky a výkupních cen el. energie				
1,89	MW/h	Celkem	**14 529**	MW/rok
Výkupní cena el.energie	€ 45,00	MW	**653 788**	€/rok

Prodej alternativních produktů z procesu a dotace						
Dotace / nakládání s odpady	13 824,00	t / year	0,04	€/kg	total	€ 552 960
termolýzní olej	5 126,53	t / year	0,4	€/kg	total	€ 2 050 613
uhlík / termolýzní koks	3213,95	t / year	0,05	€/kg	total	€ 160 698
Celkem						**€ 2 764 270**

Odhad provozních nákladů						
1.1	Vlastní spotřeba el.	6400	kWh/den	0,11	€ /kWh	€ 232 320,00
1.2	Opravy a údržba	8%	%			€ 462 166,06
1.3	Nafta pro kogenerac	800	l/den	1,32	€/l	€ 337 920,00
1.4	Provoz	3	osob	700	€ / month	€ 25 200,00
1.5	Řízení	0	osob	1 300	€ / month	€ 0,00
1.6	Pojištění	0,8%	%			€ 46 216,61
Celkem						**€ 1 103 822,67**

Výnosy		**Provozní náklady**	
Prodej el.energie	€ 653 788,5	Energie a služby	€ 1 103 822,67
Nakládání s odpady	€ 552 960,0		
Olej na prodej	€ 2 050 612,8		
Uhlík na prodej	€ 160 697,5		
Celkem	**€ 3 418 058,8**	Celkem	**€ 1 103 822,67**

Cash flow

Popis	**1 rok**	**2 rok**	**3 rok**	**4 rok**	**5 rok**	**6 rok**	**7 rok**	**8 rok**	**9 rok**	**10 rok**
Příjmy	€ 3 418 058,76	€ 3 418 058,76	€ 3 418 058,76	€ 3 418 058,76	€ 3 418 058,76	€ 3 418 058,76	€ 3 418 058,76	€ 3 418 058,76	€ 3 418 058,76	€ 3 418 058,76
Náklady	€ 1 103 822,67	€ 1 103 822,67	€ 1 103 822,67	€ 1 103 822,67	€ 1 103 822,67	€ 1 103 822,67	€ 1 103 822,67	€ 1 103 822,67	€ 1 103 822,67	€ 1 103 822,67
Odpisy 10 let	€ 577 707,58	€ 577 707,58	€ 577 707,58	€ 577 707,58	€ 577 707,58	€ 577 707,58	€ 577 707,58	€ 577 707,58	€ 577 707,58	€ 577 707,58
Před zdaněním	€ 1 736 528,51	€ 1 736 528,51	€ 1 736 528,51	€ 1 736 528,51	€ 1 736 528,51	€ 1 736 528,51	€ 1 736 528,51	€ 1 736 528,51	€ 1 736 528,51	€ 1 736 528,51
Daň 15%	€ 260 479,28	€ 260 479,28	€ 260 479,28	€ 260 479,28	€ 260 479,28	€ 260 479,28	€ 260 479,28	€ 260 479,28	€ 260 479,28	€ 260 479,28
Po zdanění	€ 2 053 756,82	€ 4 107 513,63	€ 6 161 270,45	€ 8 215 027,26	€ 10 268 784,08	€ 12 322 540,89	€ 14 376 297,71	€ 16 430 054,52	€ 18 483 811,34	€ 20 537 568,15
Návratnost investic a zisk	-€ 3 723 319	€ 384 195	€ 6 545 465	€ 14 760 492	€ 25 029 276	€ 37 351 817	€ 51 728 115	€ 68 158 170	€ 86 641 981	€ 107 179 549

Zdroj: GESS Service, 2014

MATERIÁLOVÁ BILANCE TKO - výpočet:

Celkové množství materiálu 1800 **Kg**

Struktura zprcovávaných TKO ve 100%				
	% - obsahu	Kg / obsahu	Vlhkost	Vlhkost
	[%]		[%]	[kg]
Organický odpad	35,00%	630,00	30,00%	189,00
Papír a lepenka	7,00%	126,00	20,00%	25,20
Plasty a PET	34,00%	612,00	2,00%	12,24
Dřevo /dřevoštěpka	3,00%	54,00	20,00%	10,80
Kůže	2,00%	36,00	10,00%	3,60
Textil (bavlna a polyester	12,00%	216,00	10,00%	21,60
Guma /pneumatiky	6,00%	108,00	0,00%	0,00
Celkem	**99,0%**	**1 782,00**		**262,44**

Nadrcený materiál + vlhkost snížena o 50-75%				
			Vlhkost	Vlhkost
	[%]		[%]	[kg]
Organický odpad	35,00%	630,00	8,50%	53,55
Papír a lepenka	7,00%	126,00	10,00%	12,60
Plasta a PET	34,00%	612,00	0,00%	0,00
Dřevo /dřevoštěpka	3,00%	54,00	10,00%	5,40
Kůže	2,00%	36,00	5,00%	1,80
Textil (bavlna a polyester	12,00%	216,00	3,00%	6,48
Guma /pneumatiky	6,00%	108,00	0,00%	0,00
Celkem	**99,0%**	**1 782,00**		
Celková vlhkost				**79,83**

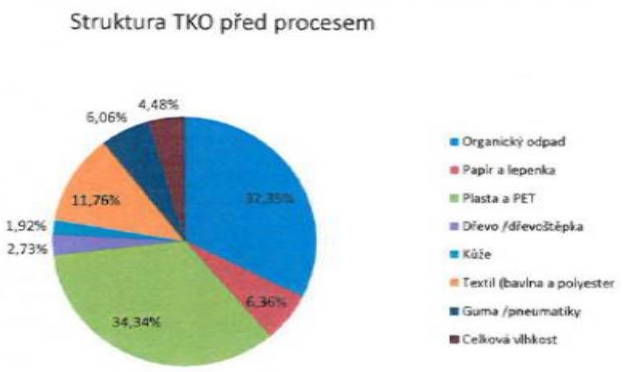

Struktura TKO + energie v sušině			Před procesem		Po procesu			
	[kg/h]	[%]	Výhřevnost DM [MJ / kg]	Celková energie [MJ / h]	Uhlík [%]	Uhlík kg	Olej a plyn [%]	Olej a plyn kg
Organický odpad	576,45	32,35%	10,00	5 764,50	46,25%	266,61	53,75%	309,84
Papír a lepenka	113,40	6,36%	16,75	1 899,45	2,50%	2,84	97,50%	110,57
Plasta a PET	612,00	34,34%	28,00	17 136,00	5,00%	30,60	95,00%	581,40
Dřevo /dřevoštěpka	48,60	2,73%	16,00	777,60	34,00%	16,52	66,00%	32,08
Kůže	34,20	1,92%	13,00	444,60	10,00%	3,42	90,00%	30,78
Textil (bavlna a polyester	209,52	11,76%	12,00	2 514,24	30,00%	62,86	70,00%	146,66
Guma /pneumatiky	108,00	6,06%	24,00	2 592,00	33,00%	35,64	67,00%	72,36
Celková vlhkost	79,83	**4,48%**	0%	0,00	**Celkem**	**418,48**	**Celkem**	**1283,69**
Celkem energie v udané hmotnosti a struktuře	1 782,00	100,00%		**31 128,39**				

Zdroj: GESS Servise, 2014

Příloha č. 14 – Sběrné dvory na území ORP Příbram, povolené odpady

Sběrný dvůr	Identifikační kód	Název provozovatele	ZÚJ provozovatele	Povolené technologie
AMT s.r.o.	**CZS00041**	**AMT s.r.o. Příbram**	**564508**	**11.2.0.**
Kód	***Kategorie***	***Název odpadu***		
150101	O	Papírové a lepenkové obaly		
150102	O	Plastové obaly		
150103	O	Dřevěné obaly		
150104	O	Kovové obaly		
150109	O	Textilní obaly		
200101	O	Papír a lepenka		
200139	O	Plasty		
Město Rožmitál	**CZS01081**	**Město Rožmitál pod Třemšínem**	**541231**	**11.2.0.**
Kód	***Kategorie***	***Název odpadu***		
130113	N	Jiné hydraulické oleje		
130208	N	Jiné motorové, převodové a mazací oleje		
150101	O	Papírové a lepenkové obaly		
150102	O	Plastové obaly		
150107	O	Skleněné obaly		
150110	N	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné		
150202	N	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených)		
160103	O	Pneumatiky		
160113	N	Brzdové kapaliny		

160114	N	Nemrznoucí kapaliny obsahující nebezpečné látky		
160507	N	Vyřazené anorganické chemikálie, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky		
160508	N	Vyřazené organické chemikálie, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky		
160601	N	Olověné akumulátory		
160604	O	Alkalické baterie (kromě baterií uvedených pod číslem 16 06 03)		
170107	O	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06		
170405	O	Železo a ocel		
170605	N	Stavební materiály obsahující azbest		
200101	O	Papír a lepenka		
200102	O	Sklo		
200110	O	Oděvy		
200113	N	Rozpouštědla		
200114	N	Kyseliny		
200115	N	Zásady		
200117	N	Fotochemikálie		
200121	N	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť		
200123	N	Vyřazená zařízení obsahující chlorofluorouhlovodíky		
200125	O	Jedlý olej a tuk		
200127	N	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky		
200132	N	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 20 01 31		
200133	N	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísly 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie		
200135	N	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 20 01 21 a 20 01 23		
200136	O	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35		

200139	O	Plasty		
200140	O	Kovy		
200201	O	Biologicky rozložitelný odpad		
200307	O	Objemný odpad		
Město Březnice	**CZS01577**	**Město Březnice**	**540013**	**11.2.0.**
Kód	***Kategorie***	***Název odpadu***		
130205	N	Nechlorované minerální motorové, převodové a mazací oleje		
150105	O	Kompozitní obaly		
150110	N	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné		
150202	N	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených)		
160103	O	Pneumatiky		
160107	N	Olejové filtry		
160114	N	Nemrznoucí kapaliny obsahující nebezpečné látky		
160601	N	Olověné akumulátory		
170301	N	Asfaltové směsi obsahující dehet		
170302	O	Asfaltové směsi neuvedené pod číslem 17 03 01		
170904	O	Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03		
190809	O	Směs tuků a olejů z odlučovače tuků obsahující pouze jedlé oleje a jedlé tuky		
200101	O	Papír a lepenka		
200102	O	Sklo		
200111	O	Textilní materiály		
200113	N	Rozpouštědla		
200114	N	Kyseliny		
200115	N	Zásady		
200117	N	Fotochemikálie		

200119	N	Pesticidy		
200125	O	Jedlý olej a tuk		
200126	N	Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25		
200127	N	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky		
200130	O	Detergenty neuvedené pod číslem 20 01 29		
200132	N	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 20 01 31		
200133	N	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísly 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03		
200134	O	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 20 01 33		
200138	O	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37		
200139	O	Plasty		
200140	O	Kovy		
200201	O	Biologicky rozložitelný odpad		
200301	O	Směsný komunální odpad		
200303	O	Uliční smetky		
200307	O	Objemný odpad		
Služby městyse Jince	**CZS01468**	**Městys Jince**	**540404**	**11.2.0.**
Kód	***Kategorie***	***Název odpadu***		
130206	N	Syntetické motorové, převodové a mazací oleje		
150101	O	Papírové a lepenkové obaly		
150102	O	Plastové obaly		
150105	O	Kompozitní obaly		
150107	O	Skleněné obaly		
150110	N	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné		
150202	N	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených)		

160103	O	Pneumatiky		
160107	N	Olejové filtry		
170101	O	Beton		
170102	O	Cihly		
170103	O	Tašky a keramické výrobky		
170107	O	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06		
170504	O	Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03		
170604	O	Izolační materiály neuvedené pod čísly 17 06 01 a 17 06 03		
170802	O	Stavební materiály na bázi sádry neuvedené pod číslem 17 08 01		

Zdroj: Online databáze GROUP

Příloha č. 15 Náklady na sběr, svoz a odstranění SKO v ORP v ČR, rok 2012

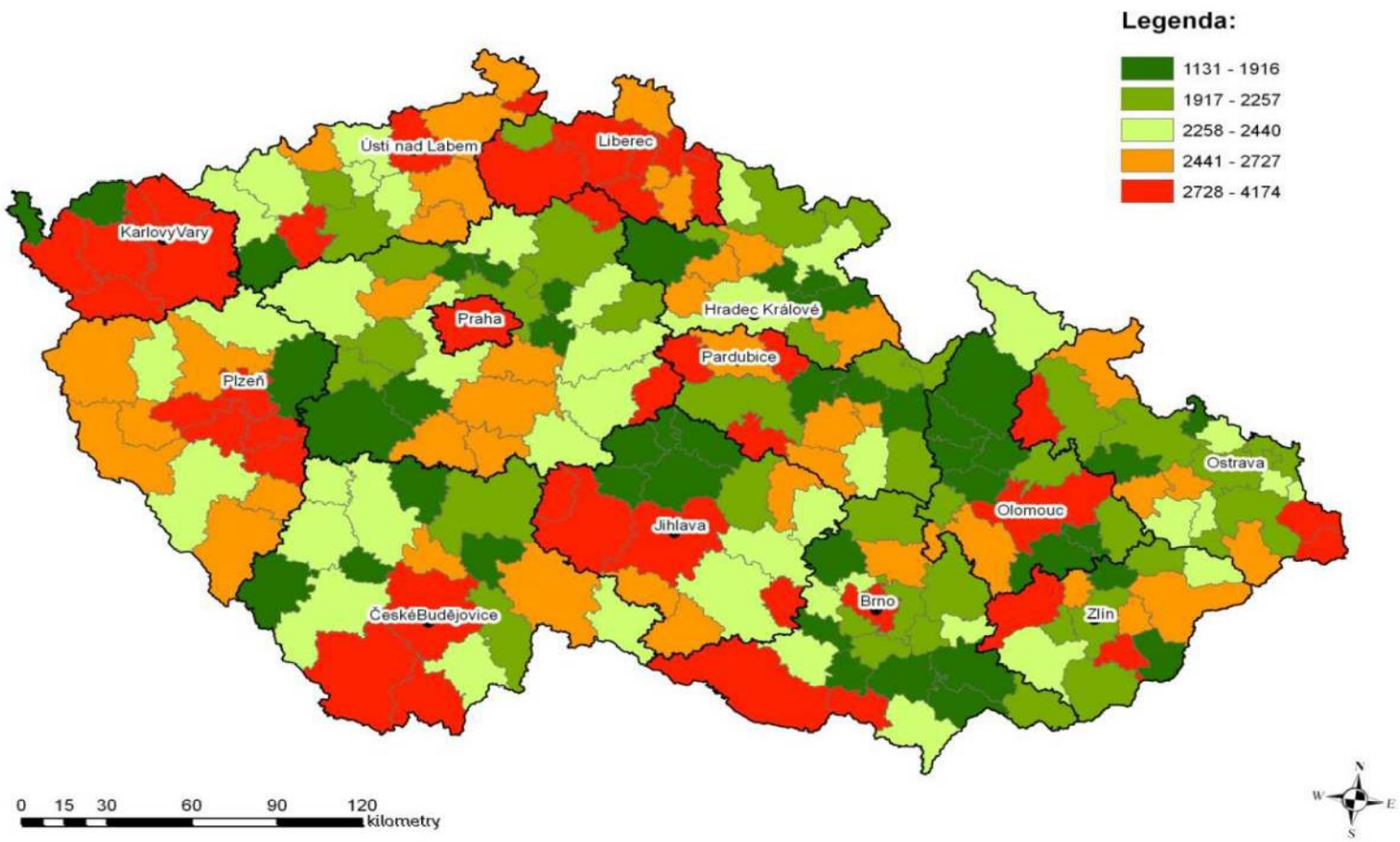

Zdroj: IURMO, 2013

Příloha č. 16 – Náklady obcí ORP Příbram na sběr a svoz komunálního odpadu v letech 2012-2013

Název	Sběr a svoz komunálního odpadu, náklad obce na obyvatele/rok 2012	Sběr a svoz komunálního odpadu, náklad obce na obyvatele/rok 2013
Bezděkov pod Třemšínem	326,35	338,89
Bohostice	553,65	535,86
Bohutín	525,75	555,48
Bratkovice	661,63	430,68
Brdy	0	0
Březnice (pou)	485,99	453,82
Buková u Příbramě	8,79	7,75
Bukovany	237,87	268,76
Cetyně	43,73	31,92
Čenkov	927,77	942,78
Dlouhá Lhota	527,35	720,71
Dolní Hbity	609,32	701,85
Drahenice	641,39	642,05
Drahlín	566,85	559,37
Drásov	737,26	643,87
Dubenec	487,69	435,86
Dubno	373,21	405,48
Háje	744,64	655,62
Hluboš	531,68	843,56
Hlubyně	439,85	349,20
Horčápsko	603,86	460,50
Hudčice	858,84	907,80
Hvožďany	172,15	138,39
Chrást	299,81	450,92
Chraštice	118,39	464,11
Jablonná	316,46	336,54

Název	Sběr a svoz komunálního odpadu, náklad obce na obyvatele/rok 2012	Sběr a svoz komunálního odpadu, náklad obce na obyvatel€/rok 2013
Jince	998,23	578,04
Kamýk nad Vltavou	942,12	804,24
Kotenčice	22,53	30,78
Koupě	546,84	611,96
Kozárovice	870,34	797,88
Křešín	474,09	491,73
Láz	621,59	612,52
Lazsko	457,09	497,30
Lešetice	907,97	796,16
Lhota u Příbramě	593,91	623,11
Milín	247,74	253,04
Modřovice	521,35	543,53
Narysov	440,66	475,28
Nepomuk	388,91	447,68
Nestrašovice	688,87	865,80
Občov	290,16	431,86
Obecnice	576,25	581,33
Obory	27,98	30,31
Ohrazenice	72,76	29,00
Ostrov	724,10	913,51
Pečice	442,32	419,40
Pičín	37,68	26,49
Počaply	651,07	739,58
Podlesí	677,75	802,38
Radětice	28,31	199,32
Rožmitál pod Třemšínem (pou)	466,85	518,48
Sádek	593,63	594,77
Sedlice	877,55	923,29

Název	Sběr a svoz komunálního odpadu, náklad obce na obyvatele/rok 2012	Sběr a svoz komunálního odpadu, náklad obce na obyvatele/rok 2013
Smolotely	97,39	78,21
Solenice	560,89	389,16
Starosedlský Hrádek	273,56	255,70
Suchodol	412,93	412,76
Svojšice	369,14	394,27
Těchařovice	369,50	394,96
Tochovice	197,53	209,98
Trhové Dušníky	596,21	719,62
Třebsko	943,55	908,83
Tušovice	396,43	574,49
Věšín	607,39	613,73
Višňová	326,88	123,21
Volenice	499,75	477,76
Vrančice	30,00	31,99
Vranovice	678,02	667,09
Vševily	825,85	502,89
Vysoká u Příbramě	463,47	550,66
Zalužany	429,94	461,31
Zbenice	325,82	152,45
Zduchovice	1 180,17	1 110,95
	Průměr je 486,93/obvyvatele/rok	Průměr je 485,51/obyvatele/rok

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

6. Téma 4.: cestovní ruch

6.1 Analytická část

6.1.1 Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu

6.1.1.1 Poloha destinace

Pracovní region projektu byl vymezen zadavatelem jako spádové území obce s rozšířenou působností Příbram.

Spádové území obce s rozšířenou působností (ORP, správní obvod) Příbram („Příbramsko“) se nachází v jihozápadním cípu Středočeského kraje. Hranice oblasti tvoří s Plzeňským krajem (správní obvody ORP Rokycany, ORP Blovice a ORP Nepomuk) a Jihočeským krajem (správní obvody ORP Blatná a ORP Písek) – mapa č. 1. V rámci Středočeského kraje sousedí se správními obvody ORP Hořovice, ORP Dobříš a ORP Sedlčany. V měřítku celé České republiky lze větší část Příbramska označit jako vnitřní periferii s poměrně velkou vzdáleností (i přes 60 km) k hierarchicky větším centrům Praze a Plzni. Přesto poloha Příbrami a dalších obcí především v okolí rychlostní komunikace R 4 (I/4) umožňuje dostupnost Prahy okolo 45 – 60 minut, což zvyšuje exponovanost centra regionu a okolí. Problémy související s okrajovou polohou se soustřeďují zejména do venkovských oblastí (Březnicko, Rožmitálsko, okolí Vltavy).

Správní obvod ORP Příbram je tvořen 75 obcemi, z nichž tři mají statut města (Příbram, Březnice, Rožmitál p. T.) a jedno statut městyse (Jince). Skládá se ze spádového území 3 pověřených obecních úřadů (Příbram, Březnice, Rožmitál p. T.) a vojenského újezdu (VÚ) Brdy. Rozlohou 925,07 km ^{2} je ORP Příbram největším správním obvodem ve Středočeském kraji.

6.1.1.2 Vymezení destinace

Příbramsko bylo v rámci rajonizace cestovního ruchu (1985) součástí 4 turistických regionů: Brdy (převážná část dnešního územního vymezení), Dolní Vltava (oblast východně a severovýchodně od Příbrami), Střední Vltava (východní a jihovýchodní část dnešního území správního obvodu) a Blatensko (větší část Březnicka).

V rámci regionalizace agentury CzechTourism (www.czechtourism.cz) bylo Příbramsko zařazeno do turistické oblasti Střední Čechy-západ společně s okresy Beroun, Kladno, Rakovník a částmi okresů Praha-západ a Mělník. Nicméně toto členění bylo podrobeno značné kritice, zejména díky nerespektování jak geografických (bariéra Brd, Vltava součástí dvou turistických oblastí), tak historicko-kulturních (vazba na Sedlčansko) aspektů.

V aktualizované podobě Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji z června 2007 je navrhnuto nové členění turistického regionu Střední Čechy. Příbramsko je zde spolu s okresy Benešov, Kutná Hora a částmi okresů Praha-západ a Praha-východ zařazeno do turistické oblasti Střední Čechy-jih (marketingový název "Krok od Prahy").

Ovšem i přes určitá zlepšení (respektování přírodních celků – viz výše) je toto členění nadále značně diskutabilní. Především došlo k odtržení historicky spjatých oblastí Příbramska a Berounska. Problematické je rovněž spojení Příbramska s okresy Praha-východ a Kutná Hora, tedy oblastí odlišných geograficky (klima, geomorfologie, geologie, půdy), historicky i kulturně. Naopak například spojení s Kutnou Horou by mohlo pomoci Příbramsku získat zkušenosti a inspiraci v oblasti náboženského a montánního cestovního ruchu.

Region nejlépe charakterizuje název Podbrdsko, který respektuje historicko-geografické souvislosti širšího přirozeného regionu, zahrnující Příbramsko, Berounsko (či alespoň Hořovicko), příp. podbrdské části Plzeňského kraje.

Krajinnou podobností i dlouhodobým administrativním spojením v jednom okrese inklinuje k širšímu vymezení Příbramska také Dobříšsko a Sedlčansko na pravém břehu Vltavy. Toto potvrzuje reálná spolupráce v rámci meziobecních spolků a organizací. Organizaci CR v rámci kraje zajišťuje zejména oddělení cestovního ruchu odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Středočeského kraje a živnostenský úřad v Příbrami. Hlavním rozvojovým dokumentem je aktualizovaný Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji z roku 2007.

Správní obvod ORP Příbram zaujímá v rámci Středočeského kraje 7. místo v počtu hromadných ubytovacích zařízení (dále jen HUZ) při přepočtu na km², ale až 17. místo. V počtu míst pro stany a karavany obvod obsazuje 11. místo mezi všemi obvody v kraji, v přepočtu na km ² dokonce až 19. místo. Z těchto čísel je patrné, že především v relativním měřítku má Příbramsko i přes značný lokalizační potenciál podprůměrnou pozici i v rámci samotného Středočeského kraje. Podrobná analýza ubytovacích zařízení je obsažena v kapitole 6.2.6. Struktura ubytovacích zařízení a jejich vytíženost.

V počtu stravovacích zařízení (283) zaujímal okres Příbram (Příbramsko s Dobříšskem a Sedlčanskem) 3. místo za Kladnem a Mladou Boleslaví. Ve více než 40 % provozoven se podávalo teplé jídlo, většinou se ale jedná o zařízení v hlavních centrech regionu. (Český statistický úřad, csu.cz)

Příbramsko je poměrně dobře vybaveno sportovními areály. V regionu je také k dispozici k účelům cestovního ruchu hustá síť vodních ploch vhodných pro rekreaci. Vedle celé řady koupališť a přírodních nádrží je turistickou atraktivitou také aqvapark v Příbrami.

6.1.1.3 Základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti

V oblasti ORP Příbram se nachází poměrně různorodé příležitosti turistického vyžití pro potencionální návštěvníky. V regionu jsou zastoupeny přírodní a kulturně-historické atraktivity cestovního ruchu. Vysoké významu dosahují především formy náboženského a hornického (tzv. montánního) cestovního ruchu. Velký potenciál v regionu je také v aktivním způsobu trávení volného času, především formou pěší turistiky, cykloturistiky a v poslední době se rozvíjející hipoturistiky (projížďky na koních).

V rámci základního vymezení lze turistické atraktivity rozdělit do jednotlivých diferenciovaných kategorií na základě jejich významu a atraktivity. Hierarchicky je lze uspořádat na atraktivity mezinárodního, národního, regionálního a lokálního významu.

Mezinárodně atraktivních památek se v regionu nachází velmi málo. Za zmínku rozhodně stojí především poutní místo Svatá Hora u Příbrami, která je velmi oblíbenou destinací především pro nábožensky založené návštěvníky a je také cílem poutních cest, které vedou do České republiky ze zahraničí.

Mezinárodně významné atraktivity lze zařadit lokality, které jsou v České republice všeobecně známé a v rámci regionu patří mezi nejvíce navštěvované. Jedná se například o Hornické muzeum v Příbrami, nebo renesanční zámek Březnice, památník Vojna, nebo památník Antonína Dvořáka. Do této kategorie lze zařadit také přírodní atraktivity, především okolí vodní nádrže Orlík a pohoří Brdy. Do této kategorie lze zařadit také další spektrum zajímavostí, které sice nedosahují celonárodního významu, ale přesto svým významem přesahují hranice regionu a nabízejí značný potenciál. Do této kategorie lze zařadit například rekonstruované podbrdské muzeum v Rožmitále pod Třemšínem.

Do kategorie regionální a lokální úrovně atraktivit lze zařadit především atraktivity, které mohou mít pro potencionální návštěvníky doplňující charakter jejich návštěvy

6.1.1.4 Předpoklady destinace pro cestovní ruch

Přírodní předpoklady

Povrch ORP Příbram je velmi členitý s vysokým procentem zalesněné krajiny. Lesy zaujímají téměř 50 % celkové plochy, zejména díky Brdům, které představují nejrozsáhlejší ucelený lesní porost v rámci vnitřních Čech. Do pracovního regionu zasahují dva geomorfologické celky. Na východě je to Středočeská pahorkatina s nadmořskými výškami okolo 400 – 600 metrů n. m., která leží v oblasti srážkového stínu Brdské vrchoviny. Klima je zde proto ve srovnání s Brdy poněkud sušší a také teplejší (údolí Vltavy s průměrnými teplotami 7 – 7,5 °C a srážkami kolem 500 mm). Reliéf má charakter pahorkatiny, zemědělských půd a lesních komplexů. Západní část pracovního regionu tvoří výrazně vyšší Brdská vrchovina s nejvyšším vrcholem Tok (865 m n. m.). Vrchovina má oproti zbytku území chladnější a vlhčí klima, nejchladnější jsou tzv. centrální Brdy se srážkami přesahujícími 800 mm.

V minulosti byl region díky svým přírodním předpokladům významnou těžařskou oblastí (stříbro, polymetalické rudy, uran).

Převládajícím půdním typem jsou relativně chudé kambizemě (v Brdech kyselé, v pahorkatině dystrické), ploché úseky charakterizují pseudogleje a luvizemě. V údolí Vltavy se nachází celá řada dalších půdních typů (rankery, hnědozemě aj.).

Území má poměrně hustou říční síť s řadou vodních ploch. Nejdelší řekou je Vltava, na které se na území regionu ORP Příbram nacházejí vodní nádrže Orlík a Kamýk. Vltava také tvoří přirozenou hranici se správním obvodem ORP Sedlčany. Západní (brdská) část regionu je významnou pramennou oblastí vodních toků (Litavka, Skalice aj.). Oblast Brd je celkově velmi důležitou zásobárnou kvalitních vodních zdrojů pro celý region. Nachází se zde několik oblastí se zvýšeným stupněm ochrany vodních zdrojů. Oblasti Rožmitálska, širší okolí Březnice, Milína a oblast mezi obcemi Pičín a Drásov jsou velmi bohaté na rybníky, které jsou vhodné pro rekreaci či rybaření.

Fytogeograficky je obvod značně členitý. Brdy náleží do oblasti oreofytika, ostatní území do mezofytika. V Brdech jsou původní reliktní bučiny, dominují zde především smrkové monokultury. Potenciální vegetací v pahorkatině byly acidofilní doubravy. V údolích Vltavy a Litavky je hojně rozšířena teplomilná květena (např. koniklec, tařice). Také ze zoogeografického hlediska je obvod značně členitý – od horských druhů Brd přes xerotermní druhy údolí Vltavy (např. ještěrka zelená, páskovka pruhovaná aj.). Převládajícím prvkem je nicméně středoevropská lesní fauna (jelen, daněk, liška). Součástí brdské fauny jsou i introdukované druhy. Velmi významně jsou v Brdech zastoupeny také další třídy obratlovců (ptáci, obojživelníci, plazi).

Do správního obvodu ORP Příbram nezasahuje žádné velkoplošné chráněné území (národní park či chráněná krajinná oblast), nicméně zejména v Brdech bylo vyhlášeno několik přírodních rezervací (například Getsemanka a Na skalách), které ochraňují lesní porosty s charakteristickou vegetací.
Nachází se zde především převládající středoevropská hercynská květena. Výše uvedené rezervace jsou spolu s přírodními památkami Hřebenec a Třemešný vrch součástí přírodního parku Třemšín. Dalšími přírodními památkami v regionu byly vyhlášeny Vinice (k. ú. Jince) a Na Horách (k. ú. Křešín).

Chráněna je také celá řada památných stromů (viz. příloha č. 10). Nejznámější je (díky poloze u Svaté Hory) svatováclavský dub. Podrobněji jsou přírodní památky v regionu popsány v kapitole 6.1.2.2 Přírodní atraktivity.

Stav životního prostředí je výrazně determinován dlouholetou těžbou. Jedním z následků je vysoká kontaminace půd olovem, kadmiem a arsenem (Kovohutě Příbram). Problémem je také zvýšené radonové riziko, vznikající únikem plynu z uranových rud a materiálů (zdroj: Správa uranových ložisek Příbram). Znečištěné jsou také řeky, Litavka je zařazena do kategorie IV., tj. silně znečištěné. Navíc je území zatíženo vysokými emisemi, zejména ze stacionárních zdrojů. Okres Příbram zaujímá první místo v kraji v produkci CO^2, druhé v produkci tuhých látek a třetí v produkci SO^2 a NOX.

Významnou přírodní dominantou v regionu je pohoří Brdy, které zasahuje na území dvou krajů, Středočeského a Plzeňského. Zaujímají oblast regionu směrem od jihozápadu na severovýchod v celkové délce 70 km. Tvoří oblast mezi řekami Vltavou na východě a Berounkou na severu. Jsou nejvyšším vnitrozemským „pohořím“ Čech, deset vrcholů přesahuje 800 metrů. Nejvyšší Tok (865 m n. m.) leží v centrální (střední) části vrchoviny. Převážná většina pohoří je nepřístupná, jelikož se zde nachází vojenský újezd Brdy. V současné době probíhají diskuze o možnosti zpřístupnění této části pohoří pro širokou veřejnost a o reálných možnostech jejího využití k rozvoji cestovního ruchu v regionu.

Historicko-kulturní předpoklady

Příbramsko je průměrně bohaté na kulturní památky, relativně velká část kulturního dědictví však není veřejně přístupná. Nejvýznamnějším kulturním bohatstvím jsou tři národní kulturní památky (dále jen NKP): Chrám Panny Marie na Svaté Hoře u Příbrami (od roku 1995), Zámek Březnice (2002) a jediná movitá NKP ve Středočeském kraji – socha sv. Petra z kostela ve Slivici.

Jednou z nejvýznamnějších turistických atraktivit v regionu je především Svatá Hora u Příbrami. Jedná se o jedno z nejznámějších, a to nejen mariánských, poutních míst v Česku. Další významnou památkou je Zámek Březnice, jedna z nejzachovalejších českých renesančních památek s nejstarší knihovnou klasického typu u nás. Rožmitál p. T. a Březnice mají také městskou památkovou zónu. Vesnickou památkovou rezervací (od roku 1995) jsou málo známé Drahenice-Račany se souborem lidové architektury (prvky selského baroka. Z méně známých a navštěvovaných památek stojí za pozornost zámek v obci Hluboš (první letní sídlo T. G. Masaryka- v současné době veřejnosti nepřístupné), novorenesanční zámek ve Vysoké u Příbramě a vila Rusalka (spjatá se životem A. Dvořáka), dále například zřícenina gotického hradu Vladek (7 km jihozápadně od obce Jince, od 1. 1. 2007 ve zpřístupněné části VÚ), zřícenina hradu Vrškamýk, poutní barokní kostel P. Marie Karmelské a sv. Jana Křtitele na Makové Hoře či zámeček Ernestinum v Příbrami.

Cenným historickým dědictvím a specifickým turistickým cílem v regionu jsou technické památky a zajímavosti. Velmi oblíbený je zejména rozsáhlý areál Hornického muzea v Příbrami a další zpřístupněné štoly (např. Marie, zpřístupněná Spolkem Prokop). V Jincích se nachází vysoká pec Barbora – nejstarší svého druhu v Čechách a ve střední Evropě (veřejnosti nepřístupná). Významnými technickými památkami jsou také mlýny např. Drahenický, Simínský, Nový, Skaličkův aj.

Některé památky jsou ovšem ve špatném technickém stavu a rychle chátrají. Národní památkový ústav v roce 2003 vypracoval Seznam nejohroženějších a nevyužívaných kulturních památek v České republice (zdroj: Národní památkový ústav, http://www.npu.cz) do něhož byly zařazeny čtyři památky, které se nacházejí na území regionu ORP Příbram. Jsou jimi zámek v obci Dubenec, bývalý zámek a vysoká pec v Jincích, zámek v Kamenné u Příbramě a mlýn v obci Počaply. Bohužel ve špatném technickém stavu jsou také další památky i přes usilovnou snahu řady organizací o rekonstrukci či alespoň konzervaci současného stavu (zámeček Zbenice, Zduchovice, Smolotely, Zalužany aj.).

Cennou historickou hodnotu mají také archeologické lokality: rozsáhlé pozůstatky pravěkého hradiště z doby bronzové na Plešivci (severně od obce Jince), keltské čtyřúhelníkové valy s výraznými terénními relikty v podobě obvodového valu a příkopy u obce Třebsko, archeologická lokalita (hradiště) u obce Počaply, pozůstatky hradiště u Třemšína či hradiště Bozeň (Šance) u Březnice.

Kulturní zařízení jsou charakteristická koncentrací do měst. Nejpočetnější zastoupeny jsou muzea. Nejnavštěvovanějším je již zmíněné Hornické muzeum v Příbrami. Galerie jsou zde pouze tři: Ludvíka Kuby v Březnici, Františka Drtikola a Galerie v Potoční v Příbrami. Z památníků jsou nejznámější: Památník Antonína Dvořáka (Vysoká u Příbrami) a Památník Jakuba Jana Ryby (Rožmitál p. T.). Jediným divadlem v regionu ORP Příbram je Divadlo Příbram, druhé nejnavštěvovanější v kraji (62 401 návštěvníků v roce 2005). Kina se nacházejí v Příbrami, Milíně a Rožmitále p. T. Známější folklorní soubory fungují v Příbrami (soubor Pentlička) a Kamýku nad Vltavou (soubor Kamýček). Festivalů a jiných společenských akcí je s výjimkou Příbrami relativně málo.

Demografické předpoklady

V regionu ORP Příbram žilo v roce 2012 dohromady 70 150 obyvatel. Na samotné město Příbram pak připadá přibližně polovina z jejich celkového počtu (33 033 obyvatel k 1. 1. 2014). (Zdroj: ČSÚ) Hustotou zalidnění (75,8 obyv./km2) se řadí obvod mezi málo zalidněné. Na rozdíl od sousedních správních obvodů ORP má Příbramsko relativně vysokou míru urbanizace, díky městům Příbram, Rožmitál p. T. (4 448 obyv. k 1. 1. 2014) a Březnice (3 609 obyv. k 1. 1. 2012). Nad 2 tis. obyvatel mají také Jince a Milín.

Ačkoliv má Středočeský kraj nejvyšší celkový přírůstek v rámci Česka, ORP Příbram má celkový přírůstek záporný (- 0,5 % v roce 2005), v letech 2000 – 2005 došlo k poklesu obyvatel o 1,2 %. Zatímco migrační saldo bylo v letech 2000 – 2003 záporné, od roku 2004 je správní obvod migračně aktivní. Ve struktuře imigrantů přitom výrazně dominují muži.

Věková struktura obyvatelstva se téměř shoduje s krajským průměrem, populace v předproduktivním (0 – 14) věku tvoří 14,4 %, produktivní (15 – 64) 71,4 % a postproduktivní 14,2 % (ČSÚ 2005). Naopak vzdělanostní struktura je v okrese na velmi dobré úrovni. Index vzdělanosti dosahuje nadprůměrných hodnot v rámci kraje, avšak zejména díky výrazně specifickému vyššímu podílu technicky vzdělaného obyvatelstva v souvislosti s těžbou uranu a přítomností vojenské posádky (Program rozvoje CR ve Středočeském kraji 2007).

Ekonomické předpoklady

Ekonomická základna v regionu ORP Příbram je ovlivněna především útlumem těžebního průmyslu. Těžba rud (uran) a návazný těžký průmysl byly v nedávné minulosti stěžejními pracovními odvětvími v regionu. S útlumem a následným ukončením těžby došlo k prudkému nárůstu nezaměstnanosti v regionu a utlumení ekonomické aktivity obyvatelstva.

Odvětvová struktura zaměstnanosti stejně jako míra ekonomické aktivity se významně neliší od situace ve Středočeském kraji jako celku. Výrazným problémem je celková vysoká nezaměstnanost (8. nejvyšší ve Středočeském kraji mezi správními obvody) a nejvyšší nezaměstnanost mužů v kraji, což je důsledek útlumu těžby a těžkého průmyslu. Ve vztahu k rozvoji cestovního ruchu to však indikuje relativně větší množství volné dostupné pracovní síly.

Největším zaměstnavatelem v průmyslu a zároveň v celém obvodu je v současné době RAVAK a.s. Příbram vyrábějící plastové výrobky pro stavebnictví.

Průměrná výše mezd je nejnižší ve Středočeském kraji, což ovšem na druhé straně vede k relativně nízké ceně služeb (i v rámci cestovního ruchu). V okrese Příbram je poměrně hodně prostředků investováno do rozvoje obchodu a služeb. Nicméně do samotného odvětví cestovního ruchu směřuje v současné době velmi málo finančních prostředků. O malé ekonomické atraktivitě regionu vypovídají také nízké zahraniční investice. I když se v průběhu posledních pěti let jejich objem více než zdvojnásobil, celkově (absolutně i v přepočtu na 1 obyvatele) jsou v okrese druhé nejnižší v rámci Středočeského kraje. Nízké přímé zahraniční investice na druhou stranu podporují aktivitu místních subjektů, které doposud vytvořily nejvíce úspěšných projektů v rámci Společného regionálního operačního programu ze všech okresů Středočeského kraje.

Na Příbramsku vznikla také celá řada sdružení a svazků obcí (tab č. 6.1). Největším (z hlediska počtu obcí) je Svazek obcí Podbrdského regionu. Součástí rozvojových dokumentů těchto sdružení jsou obvykle také koncepce rozvoje cestovního ruchu.

Tabulka č. 6.1: Sdružení obcí ve správním obvodu ORP Příbram

sdružení obcí	počet obcí	sídlo
Svazek obcí mikroregionu Třemšín	11	Hvožďany
Mikroregion Povltaví	3	Zalužany
Svazek obcí Podbrdského regionu	13	Hluboš
Svazek obcí Březnicko	11	Březnice
Antonín Dvořák	4	Rožmitál pod Třemšínem

Zdroj: Vlastní šetření

Turistická informační centra

Síť turistických informačních center (dále jen TIC) je prověřeným účinným nástrojem rozvoje cestovního ruchu, který zabezpečuje kontakt turistů a návštěvníků se subjekty CR v regionu. Na území obvodu se nachází 7 informačních center, z toho 3 jsou v Příbrami. Dvě TIC splňují náročná kritéria agentury CzechTourism: Informační středisko, Knihovna Jana Drdy a Infocentrum MěÚ Příbram (obě v Příbrami).

6.1.1.5 Potencionál cestovního ruchu v turistické oblasti

Hlavní formy cestovního ruchu

Příbramsko má předpoklady k rozvoji různých forem CR. Vltava s vodními nádržemi Orlík a Kamýk je vhodná jak pro pobytové a rekreační, tak aktivní formy CR. Pobytovou rekreaci umožňují také četné rybníky. Turisticky atraktivní pro aktivní formy CR by se rychle mohly stát zejména Brdy. Aktivní formy CR lze díky členitosti Příbramska provozovat na celém jeho území.

Jedna z nejdynamičtějších forem CR v Česku, cykloturistika, má v regionu zatím značné rezervy v extenzivním i kvalitativním rozvoji cyklostezek, infrastruktury a propagace. Vůbec se zde nenacházejí cyklotrasy 1. a 2. třídy. Z cyklotras 3. třídy obvodem prochází cyklotrasa č. 302 Dolní Líšnice – Příbram – Hořovice s délkou 59 km, dále č. 1157 Březnice – Orlík v délce 27 km a č. 1062 Březnice – Strakonice 20 v délce 44 km. Pouze okrajově zasahuje na území obvodu cyklotrasa č. 301 Krásná Hora – Kamýk nad Vltavou – Cholín – Čelina. Z cyklotras 4. třídy prochází obvodem například cyklotrasa č. 8190 Bohutín – Láz – Nepomuk – Rožmitál p. T. Krátké cyklotrasy byly vyznačeny i v nově částečně zpřístupněných územích VÚ Brdy v roce 2007. Převážná část těchto tras je vedena po běžných komunikacích. Nedílnou součástí cykloturistiky je dnes také nabídka služeb cyklobusů.

Příbramsko má předpoklady k provozování vodních sportů, především na vodních nádržích Orlík a Kamýk. Vodácký CR je však přehradami na Vltavě omezen. Litavka je sjízdná s větší obtížností pouze při vyšším průtoku vody na jaře nebo po vydatných deštích.

Příbramsko má také určitý potenciál a předpoklady k lyžování. Běžkaři využívají často pěší trasy (oblíbené je okolí Třemšína). Sjezdové lyžování umožňuje pouze jediný Skiareál Padák v Příbrami (zdroj: www.skipribram.cz). I přes nejistou dlouhodobou sněhovou pokrývku disponují především střední Brdy a současné území vojenského újezdu výtečným potenciálem pro běžkařské tratě (podobně jako pro rozšíření cyklotras, pěších tras a hipostezek).

Z alternativních forem CR se rozvíjí například jezdecký CR (hipoturistika). V regionu se již dnes nachází poměrně rozsáhlá infrastruktura, která je vhodná pro tento druh turismu. V současné době chybí především ucelená síť vyznačených tras vhodných pro hipoturistiku.

Kulturně-poznávací CR má předpoklady k rozvoji zejména ve větších centrech regionu Příbrami (Hornické muzeum – přes 80 tis. návštěvníků v roce 2006) a Březnici (zámek) a Rožmitále pod Třemšínem (Podbrdské muzeum)

Přítomnost významných sakrálních památek, především Svaté Hory (až 250 tis. Návštěvníků ročně), ale i málo propagované Makové Hory a jiných poutních míst, kostelů a kaplí umožňuje rozvíjet náboženský a poutnický CR.

Ze specifických forem má Příbramsko předpoklady kromě montánního (báňského, hornického) CR i pro vojenský CR (památník Vojna, Slivice, partyzánské pomníky aj. d).

Atraktivity v okolí Příbramska

Vedle vlastních přírodních a historicko-kulturních atraktivit, které leží na území obvodu, se může Příbramsko stát také výchozím bodem k atraktivitám, které sice leží mimo vymezený region, ale v takové vzdálenosti, že jsou velmi dobře dostupné i na jednodenní výlety. Pro přehlednost byly jednotlivé atraktivity zařazeny do tří zón (Sever a západ, Východ, Jih).

Zóna Sever a Západ:

- nejlépe dostupná (R4, příp. D3), s největším počtem atraktivit
- Praha (dostupná do 45-60 min, možnost využití nižších cen ubytování na Příbramsku s jednodenními výlety do Prahy)
- Zámek Dobříš
- Zámek Mníšek pod Brdy (otevřený pro veřejnost v roce 2006)
- Nový Knín – muzeum zlata, naučné stezky, Prostřední Lhota – špýchar
- Oblast Barrandienu včetně Českého krasu (Koněpruské jeskyně)
- Údolí Berounky – Karlštejn, Křivoklát, Nižbor, Zbečno – rychta
- Hrady Točník a Žebrák
- Zámek Zbiroh (otevřený pro veřejnost v roce 2005)
- Zámek Hořovice
- Plzeň a okolí, zámek Kozel, Rokycansko

Zóna Východ

- hůře dostupná (bariéra Vltavy), méně atraktivit (převaha přírodních)
- Údolí Vltavy (včetně vodních nádrží – severněji Slapy, Štěchovice)
- NPR Drbákov – Albertovy skály, Petrovicko – PP Husova kazatelna, rozhledna Onen svět
- Zámky Vrchotovy Janovice, pro veřejnost uzavřený Vysoký Chlumec, Červený hrádek u Sedlčan, Kosova Hora
- Sedlčany a okolí (zřícenina mlýna v Příčovech)
- Milevsko – klášter, Tábor

Zóna Jih

- relativně dobře dostupná, průměrný počet atraktivit, vzdálenější
- Zámek Orlík, nedaleký Žďákovský most
- Hrad Zvíkov
- Zámky Blatná, Lnáře, Zelená Hora u Nepomuku, Čimelice (muzeum filmu)
- Písek
- Krajina jižních Čech (rybníky, vzdálenější jihočeské kulturní památky, Pošumaví)

6.1.1.6 Obecné trendy cestovního ruchu a jejich předpokládaný dopad na cestovní ruch v turistické oblasti

V rámci světového trendu vývoje cestovního ruchu lze předpokládat, že i zkoumaný region bude bezprostředně ovlivněn změnami v preferencích potencionálních návštěvníků. V případě, že region chce být v budoucnosti konkurenceschopný v poskytování služeb cestovního ruchu, bude muset na tyto změny bezprostředně reagovat. V rámci strategií Evropské unie pro rozvoj cestovního ruchu v členských zemích (zdroj: hodnotící zpráva Evropské komise pro cestovní ruch za rok 2006), se lze zaměřit především na dva klíčové trendy v rámci populace a budoucího vývoje cestovního ruchu. Jedná se především o demografické stárnutí populace a změny životního stylu spojené s nárůstem volného času obyvatel zemí Evropské unie.
Demografické stárnutí populace

V rámci Evropské unie dochází k významnému procesu stárnutí obyvatelstva. Ve společnosti přibývá procento osob v důchodovém a předdůchodovém věku. Vzhledem k současným trendům populační politiky lze předpokládat, že tento proces se bude v následujících letech stále více prohlubovat. V tomto ohledu lze využít zvyšující se potenciál této věkové skupiny v oblastech cestovního ruchu. Celosvětově tvoří osoby v důchodovém věku významné procento návštěvníků turistických destinací. Tyto osoby mají k dispozici poměrně velké množství volného času a vzhledem k celoživotním úsporám mají dostatečně silný finanční potenciál, který jsou ochotny využít v turistických destinacích. SO ORP Příbram v tomto ohledu může této potenciální skupině návštěvníků nabídnout široké spektrum služeb, například formou turistického, religiózního nebo relaxačního cestovního ruchu.

Změny životního stylu spojené s nárůstem volného času

V posledních desetiletích dochází k neustálým změnám a vývoji ve společnosti. V posledních letech dochází k upřednostňování role „zdravého životního stylu“. V tomto ohledu společnost stále více upřednostňuje především aktivní formu trávení svého volného času v kvalitním, čistém a zdravém prostředí. V tomto ohledu nabízí SO ORP Příbram opravdu velký potenciál především díky v současné době stále nepřístupné oblasti vojenského prostoru Brdy, který je zárukou čisté přírody bez vnějších zásahů ze strany člověka. Region je také vhodný k dalšímu rozvoji aktivních forem trávení volného času, především rozšířením současné sítě cyklostezek a v zimním období rozvoji běžeckého lyžování. V oblasti jsou také vhodné podmínky pro rozvoj hipoturistiky. Kombinace „čisté přírody“ a atraktivních turistických destinací tak poskytuje velký potenciál rozvoje cestovního ruchu v tomto regionu. Zároveň bude docházet v rámci „zdravého životního stylu“ také ke zvyšování poptávky po pobytech zaměřených na relaxaci a rehabilitaci.

Vzhledem k rozvoji komunikačních prostředků a současných možností tzv. „Nových médií“ se bude také stále více zvyšovat potřeba kvalitní propagace regionu a nabídky spektra poskytovaných služeb cestovního ruchu.

6.1.1.7 Nejvýznamnější trendy ovlivňující turistickou oblast (zdraví životní styl, agroturistika, poznávání, sport, relaxace)

K nejvýznamnějším rekreačním aktivitám v regionu patří tzv. druhé bydlení (chataření a chalupaření). Okres Příbram se řadí do druhé desítky okresů Česka podle počtu objektů druhého bydlení (dále jen ODB). Je to dáno především výbornými přírodními předpoklady pro klidnou individuální rekreaci. Tato forma turistiky přináší do regionu značný kapitál především formou využívání místních služeb a zvyšování poptávky na trhu s nemovitostmi. Jedná se hlavně o prodej, příp. pronájem chat a chalup. Tento trend rekreace vzhledem ke zvyšující se poptávce po rekreačním způsobu trávení volného času bude mít narůstající tendence. Jde především o odpočinkovou formu cestovního ruchu, kde je hlavním motivem reprodukce fyzických a duševních sil člověka. Jedná se zpravidla o pobyt na jednom místě, mimo obvyklé prostředí běžného života člověka (z města na venkov, z nížiny do hor, z vnitrozemí k moři). Rekreace neznamená jen pasivní odpočinek, ale může být spojena s aktivním pobytem v přírodě, se sportovními aktivitami (houbaření, plavání, míčové hry, kutilství apod.) S tím je spojena také forma venkovského cestovního ruchu. Jedná se o vícedenní pobyty s rekreačními aktivitami na venkově (např. pěší turistika, pozorování přírody, vyjížďka na kole nebo na koni). Ubytování je zpravidla zajištěno v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních, což je určitou alternativou k masové turistice. Venkovský cestovní ruch může mít různé další formy jako např. agroturismus, při kterém účastníci pobývají na venkově na rodinných farmách a poznávají tamní způsob života v kontaktu s přírodou. Náplní pobytu bývá i přímá účast na zemědělských činnostech. Další formou může být ekoagroturismus, při kterém se jedná o pobyty na rodinných farmách s alternativním zemědělstvím a zároveň i konzumace jídel ze zdrojů vypěstovaných a upravovaných přímo na farmě. Pro Českou republiku je typickou formou venkovského cestovního ruchu chataření a chalupaření. Důležité je také zmínit potenciál přírodního cestovního ruchu, který je spojený s otevřením vojenského újezdu Brdy, který může svým návštěvníkům nabídnout unikátní0 zachovalou přírodní oblast s řadou chráněných lokalit evropského významu.

V regionu ORP Příbram je v současné době také velmi rozšířena forma kulturně-poznávacího cestovního ruchu. Ten je zaměřený především na poznávání kulturně historických památek (hradů, zámků, lidové architektury), kulturních zařízení (muzeí, galerií), kulturních akcí (divadelních představení, festivalů, folklórních akcí), kulturní krajiny (parků, zahrad) Region v tomto ohledu nabízí řadu zajímavých atraktivit, především v oblasti historických památek (Svatá hora, zámek Březnice) a kulturních zařízení (Hornické muzeum Příbram, Podbrdské muzeum, památník Vojna) S tím je spoj také tzv. náboženský cestovní ruch (poutě na posvátná místa- v regionu ORP Příbram především Svatá hora u Příbrami) a montánní cestovní ruch (Hornické muzeum v Příbrami)

V České republice je v současné době zvyšující se zájem také o formy sportovně-turistického cestovního ruchu, který zahrnuje krátkodobé i dlouhodobé pobyty se sportovní náplní s cílem udržet a posílit kondici člověka. Člení se na pěší turistiku, cykloturistiku, vodní turistiku a horskou turistiku. V tomto ohledu nabízí region ORP Příbram díky svým přírodním předpokladům (vodní nádrž Orlík, Brdy) zcela unikátní možnost budoucího rozvoje právě pro tento druh turismu. Do této kategorie jsou také zařazovány cesty diváků na různé sportovní akce. V rámci regionu ORP Příbram se jedná především o návštěvy utkání místních prvoligových družstev (1.FK Příbram-fotbal, VK Kocouři Příbram-volejbal).

6.1.2 Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti

6.1.2.1 Kulturně historické památky (muzea, galerie, významní rodáci hrady, zámky, církevní památky)

Muzea a Galerie

- **Hornické muzeum Příbram:**

adresa: náměstí H. Kličky 293, Příbram VI-Březové Hory
www: www.muzeum-pribram.cz
Hornickou minulost regionu připomíná především rozsáhlé muzeum hornictví, které sídlí v Příbrami-Březové hory. Jedná se o největší hornické muzeum v České republice. Založeno bylo v roce 1886.

Tabulka č. 6.2 : Pořadí muzeí v ČR podle počtu návštěvníků muzeí a výstav v letech 2012 a 2011

		v roce	
		2012	2011
1.	Židovské muzeum v Praze	552 994	560 733
2.	Vojenský historický ústav Praha	311 000	241 430
3.	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radhoštěm	251 980	277 991
4.	Památník Terezín	230 065	224 762
5.	Národní muzeum, Praha	212 030	402 063
6.	x	x	x
7.	Národní technické muzeum, Praha	205 083	294 003
8.	Národní zemědělské muzeum, Praha	203 961	233 209
9.	x	x	x
10.	Muzeum regionu Valašsko, Vsetín	176 741	106 341
11.	Muzeum města Brna	151 720	103 613
12.	Hornické muzeum Příbram	120 937	125 359

Zdroj: Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2012, 2012

Součástí historických expozic jsou:

- Ševčínský důl
  - Strojovna (důlní kompresor), těžní věž
  - Budova sýpů - expozice, výstavní síň
  - Cáchovna - historická expozice
  - Rekonstrukce důlního žentouru, kopie středověkého rumpálu a havířské zvoničky
  - Expozice důlní techniky 2. poloviny 20. Století
  - Mineralogická expozice
  - Hornická chalupa ze 17. Století
- Důl Vojtěch
  - Parní těžní stroj Breitfed-Daněk z r. 1889
  - Výstava připomínající dosažení hloubky 1000 m v roce 1875
  - Mariánská štola
  - Věž

- Důl Anna
    - Parní těžní stroj z r. 1914
    - Prokopská štola - jízda důlním vláčkem
    - Vodní štola Anna z 16. -18. Století
    - Vodní kolo v podzemí dolu Drkolnov z 19. století, průměr 12,4 metru

- Muzeum pečuje také o další nehornické expozice, jako jsou:
    - Památník Vojna u Příbrami - vězeňský areál, využívaný jako komunistický tábor nucené práce v 50. letech 20. století.
    - Skanzen Vysoký Chlumec - památky venkovské architektury
    - Muzeum špýchar Prostřední Lhota - národopis Středních Čech
    - Muzeum zlata Nový Knín

Po ukončení prací v 50. letech 20. století, se objekty v okolí Ševčinské šachty dostaly pod správu národního technického muzea. Expozice se nadále rozrůstala a do správy přibylo i několik dalších rekonstruovaných objektů, například Anenský důl s obřím parním strojem. Od r. 1998 je pro muzejní účely využívána také Prokopská štola, v níž je zprovozněn důlní vláček – jedna z nejoblíbenějších atrakcí celého komplexu. V současnosti jsou v Ševčínském dole k dispozici 4 naučné trasy, na nichž se návštěvník seznámí s řadou důlních strojů a zavítá i do útrob těžební věže. Připravena je i obsáhlá fotogalerie a exponáty všemožné důlní techniky zdejších rudných a uranových dolů. Podobnou nabídku pak nabízejí i přilehlé doly Vojtěch a Anna.

Tabulka č. 6.3: Prohlídkové okruhy do dolů v rámci hornického muzea

Seznam dolů	Prohlídkové okruhy
ŠEVČINSKÝ DŮL	Trasa 1 – 110 minut, Strojovny, věž, cáchovna, hornická chalupa, důlní technika, atd. Trasa 2 – 15 minut, Jízda hornickým vláčkem mezi Ševčinským a Vojtěšským dolem. Trasa 3 – 50 minut, Vodní kolo a skluzavka v podzemí dolu Drkolnov. Trasa 4 – individuální, Sběr mineralogicko - geologických vzorků na odvalu Ševčinské šachty.
DŮL ANNA	Přibližně 1 hodina, Prokopská štola dolu Anna – prohlídka podzemí, parní stroje, důlní vláček.
DŮL VOJTĚCH	Trasa přibližně 1 hodina, Kovárna, šachetní budova, parní těžební stroj, důlní věž, atd.

Zdroj: Hornické muzeum v Příbrami, http://www.muzeum-pribram.cz

Hornický skanzen Březové hory, který je součástí Hornického muzea, je tvořen areály Ševčínský důl, důl Anna a důl Vojtěch Největší areál skanzenu tvoří Ševčínský důl, který je významnou technickou památkou. Tato šachta byla zaražena roku 1813, na prahu největšího rozkvětu březohorského hornictví. Maximální hloubka posledního 32. patra Ševčínské šachty činila 1092,1 metrů. Největší pozornost veřejnosti se upíná k 37,5 metrů vysoké hlavní šachetní budově, která je postavena ve stylu průmyslové revoluce. Této budově vévodí dřevěná věžička s ochozem, která byla údajně určena pro astronomická pozorování. Tento objekt, o kterém se uvažovalo, že by mohl být navržen do

seznamu technických památek UNESCO, je ve správě Hornického muzea Příbram. Na nádvoří Ševčínského dolu se podařilo částečně rekonstruovat úzkokolejnou železniční dráhu, která zde existovala v roce 1884. Na této dráze jsou nainstalované expozice historické i novodobé důlní techniky, strojů a zařízení. Převážná část současných exponátů byla původně používána ve 2. polovině 20. století v rudných a uranových dolech na Příbramsku. Součástí prohlídkového areálu Ševčínský důl je také návštěva podzemí dolu Drkolnov (původně August). Technickou památkou mezinárodního významu je obrovské vodní kolo průměru 12,4 metru, které bylo nedílnou součástí komplexu vodohospodářských děl (vodní nádrže, struhy, odvodňovací, přívodní a odpadní štoly, komory vodních kol, vlastní vodní kola).

Druhý prohlídkový okruh tvoří důl Anna na Březových Horách, který byl zaražen roku 1789. V roce 1941 bylo na Anně dosaženo maximální hloubky 1464,3 m; poslední 39. patro mělo 1449,3 m. Až do poloviny 50. let 20. století se jednalo o nejhlubší šachtu v tehdejší ČSR. Vedle několika dalších staveb, se na nádvoří dolu Anna dochovala do současnosti i někdejší cáchovna, která je datovaná přibližně stejným rokem jako samotný důl Anna a dále strojovna, jejíž výstavba spadá do roku 1913. V rámci prohlídkové okruhu se lze z cáchovny projet důlním vláčkem 260 m dlouhou Prokopskou štolou, která směřuje k ústí jámy Prokop z roku 1832, která je nejhlubší šachtou březohorského revíru (1600 m) a patřící k jedné z nejhlubších šachet ve střední Evropě. (zdroj: http://www.muzeum-pribram.cz) Jedním z nejvzácnějších exponátů je parní stroj Breitfeld & Daněk z roku 1914. Po své instalaci v roce 2014 se jednalo o jeden z největších parních strojů, určeného pro přímou dopravu z hloubky 1300 m. Svým výkonem i dalšími parametry jde o mimořádně významné dílo české techniky, které je chráněné státem jako památka. Těžní stroj pracoval bez větších oprav až do konce Březohorského rudního revíru v roce 1978.

Třetím prohlídkovým okruhem jsou expozice dolu Vojtěch, který byl původně nazýván Nová jáma, byl později pojmenován podle hornického patrona sv. Vojtěcha. Důl se začal hloubit roku 1779 na svahu pod březohorským návrším Koráb, nedaleko místa původní středověké šachtice. Roku 1875 dosáhli těžaři ve Vojtěšském dole světového prvenství 1000 metrů svislé hloubky za pomoci jediného těžního lana. Počátkem devadesátých let získaly objekt Vojtěšského dolu soukromé firmy, avšak v roce 1996 se podařilo vykoupit Hornickému muzeu Příbram na Březových Horách hlavní šachetní budovu a strojovnu dolu Vojtěch. V roce 2000, kdy probíhaly slavnosti při příležitosti 125. výročí dosažení světového rekordu svislé hloubky, se uskutečnilo slavnostní zpřístupnění historické budovy dolu Vojtěch pro veřejnost. (Velfl, 2008).

Kartogram č. 6.1: Mapa areálu hornického skanzenu Březové hory

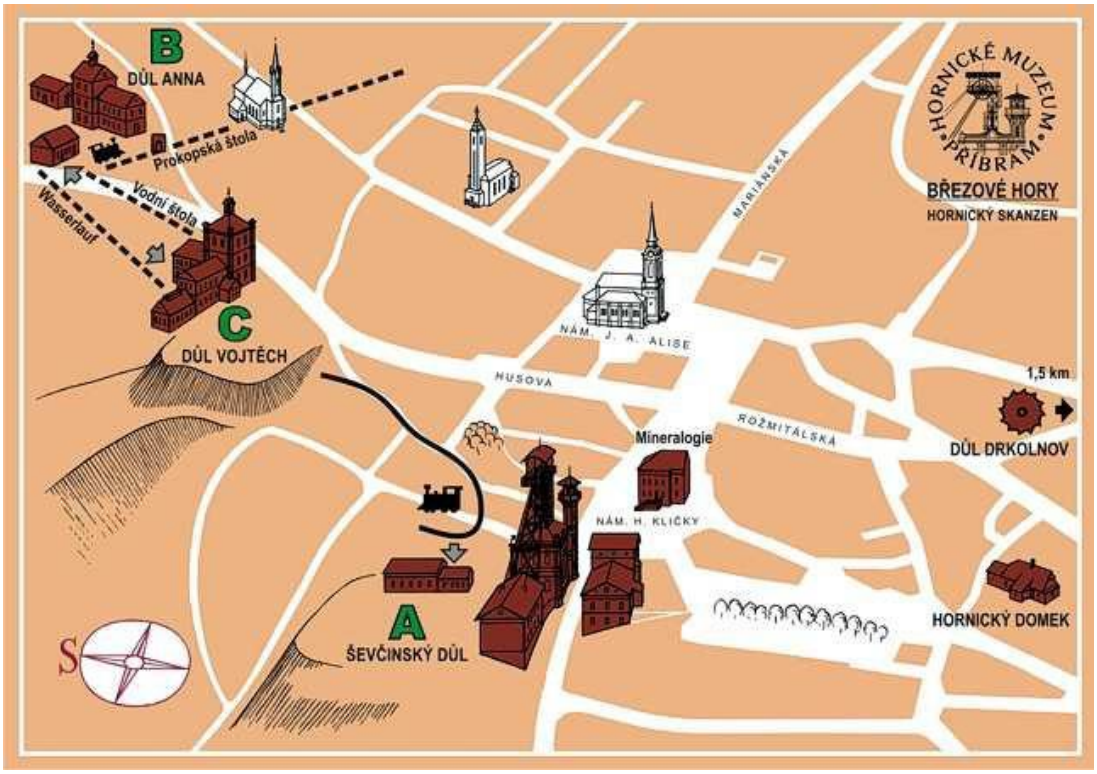

Zdroj: Hornické muzeum v Příbrami, http://www.muzeum-pribram.cz

- ***Památník Vojna u Příbrami***

Mezi další významné objekty v okolí pod správou muzea patří památník Vojna u Příbrami, bývalý vězeňský pracovní tábor. Zpřístupněn byl v roce 2005 jako muzejní expozice věnovaná obětem komunismu. Areál by v roce 2001 vyhlášen národní kulturní památkou. V současné době areál nabízí tři prohlídkové trasy.

Tabulka č. 6.4: Prohlídkové okruhy památník Vojna

Prohlídková trasa A	AREÁL TÁBORA s rekonstruovanými dobovými objekty bývalého velitelství, korekce, tzv. bunkru, ošetřovny, kulturního domu, ubytovacího objektu G a dalších. Expozice v budově velitelství na téma Perzekuce po únoru 1948 a III. odboj. Exteriérová expozice soch akad. sochaře Jiřího Sozanského znázorňující lidské bytosti pod tlakem totalitní moci.
Prohlídková trasa B:	Stálá expozice URAN V ČESKÝCH DĚJINÁCH - vývoj uranového hornictví v průběhu posledních dvou století a jeho vlivy na vědní, technickou a společenskou sféru u nás. JÍZDA HORNICKÝM VLÁČKEM po povrchové trase dlouhé 300 m
Prohlídková trasa C:	Galerie ORBIS PICTUS: EUROPA - současné evropské výtvarné umění a tzv. Nekonečné plátno v objektu bývalé nové kuchyně

Zdroj: Hornické muzeum v Příbrami, http://www.muzeum-pribram.cz

- **Muzeum III. Odboje**

adresa: Tyršova 106, Příbram I

www: www.pribram.eu/volny-cas/muzea-a-galerie/muzeum-iii-odboje.html

Muzeum je tematicky věnováno průběhu protikomunistického odboje a jeho důsledkům v období 1948-1989. V současné době jsou jeho součástí expozice „Političtí vězni v uranových dolech 1948-1968“, „Ženy ve III. odboji a za mřížemi věznic 1948 – 1968“ a „Z Čech do sibiřských gulagů“. Expozice jsou tvořeny dobovými dokumenty a fotografiemi.

- **Muzeum skla**

Adresa: Dlouhá Lhota 1, Příbram

www: www.panstvi.cz

Nově otevřené muzeum skla prezentuje současnou produkci českého designu. Sbírka je orientována na současné užitné sklo, zahrnující nápojové sklo, sklo pro stolování a svítidla. Vystavené předměty se vyrábějí ve velkých i malých sériích či je produkují samotní designéři ve vlastní limitované sérii. Setkat se tak můžete s předměty denní potřeby, které jsou dostupné v obchodní síti nebo jen v prodejních galeriích. (www.panstvi.cz)

- **Galerie Františka Drtikola Příbram**

Adresa: Tyršova 106, 261 01 Příbram 1

www: www.galerie-drtikol.com

V rámci galerie jsou zpřístupněny tři výstavní prostory. Nachází se zde stálá expozice věnovaná životu a dílu světoznámého příbramského rodáka Františka Drtikola, po němž je galerie pojmenována. Výstava představuje výběr z autorova fotografického díla z let 1901-1935. Návštěvníci zde mohou zhlédnout slavné psychologické portréty, jedinečné akty, krajinné kompozice a další fotografické žánry, a odnést si ucelenou představu o rozsahu a hloubce uměleckého odkazu Františka Drtikola. (Zdroj: projekt Propagace turistické destinace Příbramsko, 2011)

- **Galerie Ludvíka Kuby v Březnici**

Adresa: V Koleji 1, Březnice

www: www.breznice.cz

Galerie L. Kuby je umístěna v Jezuitské koleji na březnickém náměstí. Stálá výstava obrazů malíře Ludvíka Kuby představuje díla s březnickou tematikou, portrétní a krajinářskou kresbu i malbu s impresionistickým nádechem a obrazy s jihočeskými motivy z období 1895-1950. Otevřena je od roku 2013.

- **Galerie V Potoční v Příbrami**

Adresa: Potoční 139, Příbram I

www: www.galerievpotocni.webnode.cz

Galerie v Potoční se specializuje se na moderní umění a výtvarné umělce z Příbramska. Založila ji a provozuje Milada Voláková-Mojsejová. Galerie vznikla v roce 2004.

- **Muzeum mikroregionu Bohutínska - důl Řimbaba¨**

Adresa: Vysoká Pec 47, Bohutín

www: www.rimbaba.cz/index.php/muzeum

Areál bývalého dolu Řimbacha v Bohutíně. Muzeum je zaměřené na historii hornictví a pamětí regionu. V současné době je potřeba rezervace návštěvy po předcházející domluvě.

- **Podbrdské muzeum**

Adresa: Palackého 10, Rožmitál pod Třemšínem

www: www.podbrdskemuzeum.cz

Rozsáhlý muzejní komplex, který vzniknul v roce 2010. Muzeum je zaměřené především na tradiční venkovský život obyvatel regionu. Zaměřuje se také na významné místní rodáky, kde nejznámějším je hudební skladatel J. J. Ryba, kterému je věnována část výstavních prostor v Muzeu.

Stále expozice muzea:

- Expozice pánů z Rožmitála- Přízemí Podbrdského muzea představuje návštěvníkům rod pánů z Rožmitála
- Stodola- Expozice zaměřená především na chudý venkovský život obyvatel regionu. Obsahuje sbírku nářadí, náčiní i strojů, které nesměly chybět v žádné venkovské domácnosti. V roce 2013 byl v části stodoly otevřen plně funkční cvočkařský veřtat doplněný o expozici věnovanou cvočkářství.
- Expozice historických automobilů- Sbírka 32 vozů Aero, včetně tří karoserií od firmy Sodomka.
- Jak se žilo na Podbrdsku- Součástí expozice je připomenutí historii města, slavné osobnosti, brdskou krajinu a přírodu. Zaměřena je také na místní řemesla, jako jsou zpracování dřeva, slévárenství, hamry. Expozice je vybavena dotykovým počítačem, ve kterém najdete podrobnější informace a fotografie. Filmová smyčka vás provede celým mikroregionem a staré fotografie promítané na stěnu vám připomenou, jak vypadal Rožmitál na přelomu 19. a 20. století.
- Muzeum hasičstva- Unikátně řešená expozice, která mapuje historii hasičstva se zaměřením na region, širší okolí i zahraničí. Expozice vznikla v roce 2012
- Památník J. J. Ryby- Expozice zaměřena na neobyčejný životní příběh s tragickým osudem kantora a hudebního skladatele J. J. Ryby

- **Svatohorské poutní muzeum**

Adresa: Svatá Hora 591, Příbram II

www: www.svata-hora.cz/cz/178/svatohorske-poutni-muzeum

Muzeum je součástí areálu Svaté hory viz následující kapitola

Hrady, Zámky a církevní památky

Na území SO ORP Příbram se nachází mnoho zajímavých církevních a světských památek. Bohužel řada z nich je v současné době ve špatném až kritickém stavu, nebo jsou veřejnosti nepřístupné.

- **poutní místo areál Svatá Hora u Příbrami**

Adresa: Svatá Hora 591, Příbram II
www: www.svata-hora.cz
Svatá hora je významné barokní poutní místo. Vybudován byl na základě plánů italského architekta Carla Luraga. Jeho výstavba probíhala v několika etapách. Areálu dominuje ústřední svatyně původně gotického kostelu Panny Marie, která je obklopena nádvořím vymezeném ambity. Nejcennějším uměleckým dílem Svaté Hory je hlavní oltář v bazilice, který pochází z let 1686 – 1772. V rozích ústředního nádvoří stojí čtyři osmiboké kaple pojmenované Plzeňská, Pražská, Mníšecká a Březnická U severovýchodního nároží stojí patrová rezidence a nachází se zde také vchod na slavné svatohorské schody, které spojují Svatou Horu s Příbramí. Ze severní strany přiléhá k areálu klášter. Žije zde komunita Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele (Redemptoristé), kteří se starají o duchovní správu. Součástí areálu je také svatohorské poutní muzeum, které ve svých sbírkách vystavuje cenné předměty spojené s historií tohoto poutního místa. Ve vánočním období jsou také každoročně vystavovány betlémy, převážně z dílen příbramských betlémářů.
Areál Svaté Hory je nejvýznamnější a nejstarší mariánské poutní místo na území Čech. V jejím areálu se také nachází celá řada významných uměleckých památek, především z barokního období. Svatá Hora je otevřena od pondělí do soboty od 6.30 do 18.00 hodin a v neděli od 6.30 do 16.45 hodin. Poutní místo je všem volně přístupné. Pro organizované zájezdy nabízí Svatá hora, také komentované prohlídky s průvodcem. Prohlídkový okruh začíná před Svatohorským poutním muzeem a zahrnuje prohlídku ambitů a kaplí, Svatohorských schodů, krápníkové kaple svaté Máří Magdalény, prochází kolem křížové cesty na Svatohorské náměstí a končí v bazilice Nanebevzetí Panny Marie.

- **Zámek Vysoká u Příbrami**

Adresa: Vysoká u Příbrami 69. Rožmitál p.Tř
www: www.antonindvorak.cz
Novorenesanční zámek postavený hrabětem Václavem Kounicem v roce 1878. Součástí zámeckého areálu je rozlehlý park. Zámecký areál si velice oblíbil Kouniců̊v švagr Antonín Dvořák, který zde našel inspiraci pro svojí hudební tvorbu. V současné době slouží areál jako muzeum. První část stálé expozice přibližuje osobnosti původních majitelů, hraběte Václava Roberta Kounice a jeho manželky Josefíny, která byla významnou herečkou. Druhá, rozsáhlejší část přibližuje život a tvorbu skladatele A. Dvořáka. Součástí expozice jsou také makety scén a kostýmy postav z opery Rusalka. Součástí areálu je také posluchárna, kde mají návštěvníci možnost poslechu nahrávek Dvořákových děl. Ve sklepních prostorách byla v roce 2001 otevřena galerie Václava Kounice

V okolí zámku lze navštívit také další místa spojená s životem a tvorbou A. Dvořáka:

- Zámecký park
    - romantický areál s dvěma jezírky, projektovaný architektem Č. Gregorem
    - u vstupu zahradní domek s pamětní deskou básníka J.V.Sládka
    - u zámečku pomník A. Dvořáka sochaře Karla Otáhala (r.1962)
- Rusalčino jezírko

    - místo Dvořákovy inspirace k jeho nejznámější opeře, 400 m od zámku
- Vila Rusalka
    - ve východní části obce - původně ovčín, upravený v roce 1884 A. Dvořákem v obytný dům se zahradou, dosud v majetku skladatelovy rodiny

- **Zámek Hluboš**

Adresa: Zámek Hluboš 262 22 Hluboš 1
www: zamek-hlubos.unas.cz
Barokní zámek, který byl kolem roku 1872 přestavěn v pseudorenesančním stylu. V letech 1920-1921 byl několikrát navštíven prezidentem T. G. Masarykem. Od roku 2009 je veřejnosti nepřístupný.

- **Zámek Březnice**

Adresa: Zámecký obvod 24, Březnice
www: www.zamek-breznice.cz
Původně gotická tvrz, která byla v 16. až 17. století přestavěna na renesanční zámek. V současné době zámecká expozice prezentuje historii objektu a jeho majitelů v průběhu dějin. Součástí prohlídkových okruhů jsou rozsáhlé sbírky ze všech slohových období od renesance po druhou polovinu 19. Století. Návštěvní sezóna trvá od 1. 4. do 31.10. Objekt je přístupný denně kromě pondělí.

Tabulka č. 6.5: Prohlídkové okruhy na zámku Březnice

I. návštěvní okruh	***1. místnost -*** tzv. velká gotická místnost přibližuje stavebně historický vývoj objektu zámku Březnice cca od pol. 13. st. do současnosti ve vztahu k jeho držitelům ***2. místnost*** - galerie Jeníšků z Újezda ***3. místnost*** - galerie Krakovských z Kolowrat ***4. místnost*** - galerie Palffyů z Erdödu ***5. místnost*** - africký salon, charakter této místnosti určují lovecké trofeje z cest Jana Palffyho do východní Afriky ***6. místnost*** - jídelna ***7. místnost*** - malý biedermeierovský pokoj s grafikou, v tomto slohu před pol. 19. století je zařízena převážná většina interiérů našich zámků. ***8. místnost*** - malá jídelna, přípravna, dnes upravena jako salón s nábytkem ve stylu druhého rokoka. ***9. místnost*** - renesanční jídelna byla považována za nejvýznamnější prostory zámku. Typické pro renesanční interiéry bylo obkládání stěn dřevem - tzv. táflování. ***10. místnost*** - barokní salón s typicky barokním intarzovaným i čalouněným nábytkem - sekretář, komody, hodiny, pohovka a řada kvalitních obrazů. ***11. místnost -*** velký biedermeierovský salon, společenský hudební salon s výhledem na balkon na západní straně ***12. místnost*** - empírový salón s charakteristickým černě lakovaným a zlatem zdobeným nábytkem
II. návštěvní okruh	***Velká hodovní síň*** - vznikla za Lokšanů v letech 1548 - 1551, v roce 1858 za Hanuše z Kolovrat byla upravena na tzv. rytířský sál, který patří k nejreprezentativnějším místnostem zámku. ***Lokšanská knihovna -*** je nejstarší zámeckou knihovnou v našich zemích, která se dochovala v původní podobě z roku 1558, což dokumentuje datace v malované edikule nade dveřmi. **Zbrojnice** - zámecké zbrojnice jsou umístěny v přízemních prostorách severního a východního paláce - v nejstarší, gotické části objektu. Sbírka chladných a palných zbraní patří k nejvýznamnějším v Čechách
Zámecká kaple	Kaple neposkvrněného početí Panny Marie - stavebně nejmladší část zámku. Byla postavena v období raně barokních úprav za majitelů Jeníšků z Újezda v letech 1625 - 1632.

Zdroj: Zámek Březnice, http://www.zamek-breznice.cz

- **Zámek Rožmitál pod Třemšínem**

Adresa: Rožmitál pod Třemšínem
www: www.rozmitalptr.cz
Renesanční zámek, který v 17. století sloužil jako letní sídlo pražského arcibiskupa. V současné době je zámek pro veřejnosti nepřístupný.

- **Zámek Zalužany**

Adresa: Zalužany 1
www: www.zamekzaluzany.cz
Rokokově upravený renesanční zámek, kde původní zmínky sahají až do počátku 13. století. V současnosti je zámek v soukromém vlastnictví, veřejnosti nepřístupný. (www.zamekzaluzany.cz) V prostorách zámku jsou pořádaný různé kulturní akce, například svatby.

- **Zámek Bukovany**

Adresa: Bukovany
www: www.zamekzaluzany.cz
Bukovany byly původně věžová tvrz ze 14. století ke které byl přistavěn v 16. století renesanční palác. Po roce 1925 byl zámek přidělen československému červenému kříži, který zde díky aktivitě tehdejší prezidentky červeného kříže – Alice Masarykové - zřídil ozdravovnu pro děti, která v budově zámku působí dodnes. (http://web.bukovanypb.cz/)

- **Zámek Smolotely**

Adresa: Zalužany 1
Barokní zámek je v současné době v soukromém vlastnictví a v havarijním stavu

- **Zámek Rtíšovice**

Adresa: Rtíšovice 1
www: www.zamekrtisovice.cz
Původní tvrz přestavěna v roce 1738 na barokní zámek. Zámek však po roce 1948 velmi chátral a dnes, v soukromém vlastnictví, je ve velmi špatném stavu. (www.rtisovice.cz)

- **Zámek Jince**

Adresa: Jince
Původně tvrz, přestavena na samotný zámek v 18. století. V 19. století byl zámek – trojkřídlá patrová budova - přestavěn na pivovar, což je i současná podoba zámku, který je v havarijním stavu v soukromém vlastnictví v současné době již několik let nabízen k prodeji. (zdroj:www.hrady.cz)

- **Zámek Buková u Příbramě**

Adresa: Buková u Příbramě
Zámek postavený roku 1764 v pozdně barokním slohu asi 5km od Příbrami – Buková. Nádherná trojkřídlá, patrová budova s mansardovou střechou je v současné době majetek v soukromém vlastnictví, veřejnosti bohužel nepřístupný. (zdroj: www.bukova.net) Od druhé poloviny 20. století sloužil zámek jako domov důchodců, v současné době (léto 2009) je nevyužitý a nepřístupný. (zdroj: hrady.cz)

- **Zámek Zduchovice**

Adresa: Zduchovice
Původně tvrz, která byla v 1. polovině 19. století přestavěna na zámek. Tento zámek je v soukromém vlastnictví, veřejně nepřístupný a v havarijním stavu.

- **Zámek Dlouhá Lhota**

Adresa: Dlouhá Lhota 1, 261 23 Příbram
www: www.panstvi.cz
Zámek Dlouhá Lhota byl postaven kolem roku 1800 na místě původní tvrz. Dlouhá Lhota je také v soukromém vlastnictví. V současné době je areál po kompletní rekonstrukci a slouží jako wellness hotel, restaurace a muzeum skla. (zdroj: www.panstvi.cz)

- **Zřícenina Hrochův zámek**

Pozůstatky hradu ze 13. - 14. století, které se nacházení nedaleko vesnice Dobrá voda. V současné době je z gotického hradu zachována pouze část obvodové zdi. Hrad je volně přístupný veřejnosti.

V regionu se také nachází řada dalších zajímavých památek, které mohou být zajímavou destinací pro potencionální návštěvníky. Patří mezi ně například zřícenina gotického hradu Valdek (7 km jihozápadně od obce Jince, od 1. 1. 2007 ve zpřístupněné části VÚ), zřícenina hradu Vrškamýk, poutní barokní kostel P. Marie Karmelské a sv. Jana Křtitele na Makové Hoře či zámeček Ernestinum v Příbrami. Významnými technickými památkami jsou také mlýny např. Drahenický, Simínský, Nový, Skaličkův aj.

Úplný seznam kulturně-historických památek vč. umístění a označení dle seznamu kulturně-historických památek je uveden v příloze č. 1 spolu s vyznačením v kartogramu, který je vyznačen v příloze č. 1.

V regionu se také nachází několik významných kostelů:

Kostel sv. Prokopa - Nejstarším církevním objektem na Březových Horách byla původně dřevěná Prokopská zvonice. Její umístění na samotném vrcholu Březové hory bylo podmíněno tím, že v jejím okolí byli nejstarší domky březohorských havířů i nejstarší březohorské šachty. Tato kaple či zvonice stála již v 16. Století. Roku 1732 byla kaple dostavěna v barokním stylu a zvon z bývalé zvonice byl zavěšen. V důsledku přibývání obyvatel – havíři přicházeli za prací - byla postupem let kaple malá a začalo se s rekonstrukcí, která měla vést k podstatnému zvětšení. Roku 1836 se tedy započalo s přestavbou kostelíka, z důvodu nedostatku finančních prostředků však byly položeny pouze základy. Kaple byla r. 1879 z větší části zbořena a vystavěna stavba dnešního prokopského kostelíka.

Kostel sv. Jakuba Většího- Původně gotický kostel sv. Jakuba Většího představuje pravděpodobně nejstarší architektonickou památku ve městě. Vznik ve 13. století nám přibližuje listina datovaná k 6. červnu 1298. (zdroj: www.pribram-city.cz)

Kostel sv. Vojtěcha- Kostel sv. Vojtěcha je nejkrásnější stavbou a dominantou na březohorském náměstí Jana Antonína Alise. Podle nejvýnosnějšího dolu té doby, Dolu Vojtěšského byl zasvěcen kostel sv. Vojtěchu 21. 9. 1890. Kostel má stejnolodní pilířové, obdélníkový presbytář s apsidou a sdruženými ořímsovanými okny a hranolovitou věž.

Sbor mistra Jakoubka ze Stříbra - Nejnovější církevní stavba na Březových Horách je chrám Československé církve husitské na paměť Mistra Jakoubka ze Stříbra. Nachází se v Prokopské ulici na

Březových horách, kde byl slavnostně zpřístupněn 25. 10. 1936 za účasti mnoha významných osobností. Objektu vévodí 30 metrů vysoká věž zakončená dvouramenným křížem. (Velfl, 2008)

Kostel sv. Máří Magdalény - Novogotický kostel byl vystaven na návrší 567 m n. m. nad jižním okrajem vsi Bohutín asi 3 km od města Příbrami. Tento kostel byl vybudován v roce 1887. V letech 1950 došlo k velkému požáru, kdy byl kostel zničen a následně pak rekonstruován do původní pseudogotické podoby. Současné vybavení kostela pochází ze zrušeného kláštera Libějovice u Českých Budějovic.

Kostel sv. Jana Křtitele a Panny Marie Karmelské- Poutní kostel na Makové Hoře je dodnes velmi navštěvovaným duchovním centrem, Tento kostel byl vystavěn v letech 1719-1722 italským architektem Canevallem na zakázku Jana Felixe Chanovského-Kaselovského z Dlouhé Vsi. Stavba má poměrně složitý půdorys, jehož základem jsou dvě příčné elipsy. Průčelí dotvářejí dvě nakoso položené hranolové věže, na opačné straně podtrhují celkovou členitost a dynamičnost budovy přístavby sakristie, presbytáře a oratoře. Dnes je tato památka nad obcí Smolotely významným poutním místem navštěvovaným turisty z celé republiky a jednou z nejkrásnějších staveb vrcholného baroka. (zdroj: www.hrady.cz)

Kostel sv. Petra - Kostel sv. Petra se nachází v obci Slivice. Velikou vzácností chrámu je gotická opuková polychromovaná socha sv. Petra, dílo neznámého umělce. Je to vzácná práce z druhé poloviny 15. století. Socha je 91, 5 cm vysoká a znázorňuje staršího muže s plnovousem, který drží v pravé ruce zavřenou knihu, v druhé dva velké klíče - symbol sv. Petra. Její originál je v současnosti v Národní galerii v Praze a v slivickém kostele je pouze kopie. (zdroj: farnost.slivice.cz)

Kostel sv. Františka a Ignáce- Kostel postavený v letech 1642-50 se nachází na náměstí v Březnici. Jednolodní barokní stavba má boční kaple s emporami v patře a odsazený, trojboce zakončený presbytář. Součástí areálu je také jezuitská kolej

Významné akce

V regionu se také koná každoročně rada významných sportovních a kulturních akcí:

- Rallye Příbram- sportovní akce národního významu
- Prokopská pouť- Největší česká hornická pouť, kterou doprovázejí různá kulturní vystoupení, kostýmované průvody a dobové scénky
- hudební mládež Příbram- Hudební festival
- Slivice 1945 – každoroční připomínka poslední bitvy 2. světové války
- Hudební podzim na Vysoké- cyklus komorních koncertů pořádaných ve Vysoké u Příbrami

Velké množství kulturních akcí pořádá především Hornické muzeum v Příbrami. Jejich aktuální přehled je k nahlédnutí na jejich internetových stránkách www.muzeum-pribram.cz.

Významné osobnosti v regionu

HOJDEN Karel (1893 – 1975) **-**Akademický malíř, grafik a rytec, který se narodil 11. 10. 1893 na Březových Horách. Vystudoval měšťanskou školu v Příbrami, navštěvoval soukromou malířskou školu na Vinohradech a poté UMPRUM v Praze. Dále studoval na speciální škole malířství a grafiky Maxe Švabinského, kterou musel v roce 1915 přerušit a nastoupit do služby v rakousko-uherské armádě. V roce 1919 se vrací na akademii a začíná hodně cestovat – Itálie, Slovensko, Podkarpatská Rus. V roce 1929 se vrací do Příbrami, kde krátce působil jako profesor kreslení na gymnáziu. (Trantina, V. a kol., 2001) Po krátkém působení na příbramském gymnáziu se už doživotně věnuje vlastní tvorbě. Umírá 5. Května 1975, pohřben je na Příbramském hřbitově. Jeho dílo lze rozdělit do třech tematických okruhů. První okruh – milovaná „havířina“ které se věnoval převážně v letech 1935 – 1938. Druhý okruh jsou Březové Hory a Příbram – dnes již v neexistující podobě a o to více cenné. Třetím okruhem byla náboženská tématika. Byl to významný umělec, který se věnoval i portrétům, oznámením, plakátům, diplomům a praporům. (Velfl, 2008).

TÝRLOVÁ Hermína (1900 – 1993)- Významná výtvarnice, animátorka a režisérka se narodila 11. 12. 1900 na Březových Horách. Pocházela z hornické rodiny, kde brzy po svém narození přišla tragicky o otce a v 8 letech i o matku. Nejprve se na umělecké dráze prosadila jako herečka v pražské Uranii. V roce 1925 působila v Pražském filmovém ateliéru, kde spolupracovala při výrobě reklam. V této době natočila svůj první kreslený film Zamilovaný vodník. Po roce 1938 začíná pracovat pro časopis Punťa jako ilustrátorka. Za 2. světové války odjíždí do Zlína, kde v pomocných Baťových závodech vytváří své postavičky ze dřeva, vlny, textilu i vizovického těsta a postupně je animuje. Ve Zlíně vzniká nejznámější dílo Hermíny – Ferda Mravenec a všechny další animované filmy. Z nejznámějších musíme zmínit: Míček Flíček, Uzel na kapesníku, Vláček Kolejáček, Pasáček vepřů a mnoho dalších. V roce 2000 – sto let od narození této významné animátorky a zakladatelky českého loutkového a animovaného filmu pro děti – byla odhalena na rodném domě na Březových Horách pamětní deska. (Trantina, V. a kol., 2001)

DRDA Jan (1915 – 1970)- Prozaik, dramatik, publicista a scénárista se narodil 4. 4. 1915 v Příbrami, kde také vystudoval gymnázium. Po studiích na gymnáziu pokračuje ve studiu literatury na univerzitě Karlově v Praze. Od roku 1937 působil postupně jako reaktor Lidových novin, scénárista Lucerna filmu, redaktor deníku Práce a v roce 1948 se stává šéfredaktorem Lidových novin. V roce 1949 je zvolen předsedou Svazu českých spisovatelů a v roce 1969 pracuje jako šéfredaktor Světa práce. Jan Drda byl také autor filmových scénářů jakými jsou například Němá Barikáda, Vyšší princip, Hrátky s čertem, Dařbuján a Pandrhola a další. (Trantina, V. a kol., 2001)

DRTIKOL František (1883 – 1961)- Narozen 3. 3. 1883 v Příbrami – umělecký fotograf a malíř. Vystudoval gymnázium v Příbrami a odešel studovat fotografii do Mnichova. Hodně cestoval a vystřídal mnoho zaměstnání, až se roku 1907 vrátil do Příbrami a otevřel si ateliér, který však za 3 roky od otevření zkrachoval. Odešel tedy do Prahy, kde si otevřel již o mnoho úspěšnější a významnější ateliér Drtikol a spol., kde měl zakázky od T. G. Masaryka, E. Beneše, L. Janáčka a dalších. Od roku 1935 se již nevěnoval fotografii, odstěhoval se do Spořilova, kde se oddával pouze meditacím a modlitbám. Roku 2000 byla na počest Františka Drtikola otevřena stálá Galerie v Příbrami na Zámečku. (Trantina, V. a kol., 2001).

EFFA Karel (1922 – 1993)- Narodil se 23. 5. 1922 a dětství prožil na Březových Horách, kde žil až do ukončení obecné školy, kdy odešel s rodiči do Prahy. V roce 1940 vstoupil do českého vládního vojska, se kterým odjel do Itálie. Po návratu v roce 1943 působil v divadle Satiry, v hudebním divadle Karlín, v divadle ABC a také v divadle SEMAFOR. Mezi nejznámější filmy, v kterých si zahrál, patří: Pyšná princezna, Limonádový Joe, Pan Tau, Ať žijí duchové, Baron Prášil a další. (Trantina, V. a kol., 2001)

VYSKOČIL Quido Maria (1881 – 1969)- Narozen 18. 10. 1881 v Příbrami v rodině středoškolského profesora. Navštěvoval obecnou školu a reálné gymnázium v Příbrami a později studoval práva v Praze. V Praze studoval pouze rok, poté se vrátil do Příbrami, kde nastoupil na báňskou horní akademii. Zajímal se o tajemný svět podzemí a mnoho času trávil v havířských hospůdkách, kde naslouchal pamětníkům. Podzemní svět nejlépe zachytil v knihách „Stříbrné město“ a „Šachta“. Román „Stříbrné město“ je prvním románem s hornickými motivy v české literatuře a byl oceněn Turkovou literární cenou. Quido Maria Vyskočil poté napsal ještě mnoho knih, ale žádná nepřekonala toto dílo. (zdroj: www.kjd.pb.cz)

STEKLAČ Vojtěch (* 1945)- Narodil se v Příbrami 21. 10. 1945. Po maturitě studoval na VŠE, ovšem jen krátce, a poté na filosofické fakultě. Od roku 1969 působil jako redaktor dětských časopisů Ohníček a Pionýr. Později jako šéfredaktor časopisu Pionýr. Do povědomí čtenáře se zapsal především díly pro dětského čtenáře, jako jsou například: Boříkovy lapálie I. a II., Holky a spol. a Čenda a spol. Jeho příběhy zaujmou především humorem a nadsázkou. (zdroj: www.spisovatele.cz).

DVOŘÁK Antonín (1841-1904)- Antonín Dvořák byl významným českým a světovým hudebním skladatelem. S regionem Příbramska byl úzce spojen především díky svému působení ve Vysoké u Příbrami. Kde čerpal inspiraci pro řadu svých nejznámějších děl. V současné době se zde nachází jeho památník, kde jsou vystaveny vzácné artefakty spojené s jeho životem a tvorbou.

RYBA Jan Jakub (1765-1815)- Jeden z nejvýznamnějších představitelů kantorské hudby z přelomu 18. A 19. století. Mezi jeho nejznámější díla patří především duchovní kompozice pro vánoční období. Nejznámější je České mše vánoční „Hej, mistře“ z roku 1796, která zajistila svému autorovi celosvětový věhlas. Jan Jakub ryba působil 27 let jako učitel v Rožmitále pod Třemšínem a jeho hudební tvorba vznikala především pro místní účely. Vzhledem k její náročnosti však překonala hranice regionu. Zde také ukončil svůj život v roce 1815, kdy spáchal sebevraždu. (zdroj: www.jakubjanryba.cz)

6.1.2.2 Přírodní atraktivity (chráněná území a objekty, naučné stezky)

Chráněná území a objekty

Do správního obvodu ORP Příbram nezasahuje žádné velkoplošné chráněné území (národní park či chráněná krajinná oblast). V regionu se nachází několik přírodních rezervací – Kuchyňka, Getsemanka a Na skalách, které ochraňují lesní porosty s charakteristickou vegetací. Poslední dvě výše uvedené rezervace jsou spolu s přírodními památkami Hřebenec a Třemešný vrch součástí přírodního parku Třemšín. V regionu byl také vyhlášen v roce 2011 druhý přírodní park Hřebeny. V regionu se také nachází 11 významných přírodních památek. Chráněna je také celá řada památných stromů a evropsky významných přírodních lokalit. (viz příloha č. 10 Památné stromy, Smluvně chráněná území a Evropsky významné lokality v regionu SO ORP Příbram) Mezi návštěvníky je nejznámějším památným stromem především (díky poloze u Svaté Hory) svatováclavský dub.

Přírodní parky:

Na území SO ORP Příbram se nacházejí dva přírodní parky. Jedná se o oblasti zvýšené ochrany u důvodu zachování dochovaného stavu území, cenného pro svůj krajinný ráz a soustředěné estetické a přírodní hodnoty.

Ppr Hřebeny

Přírodní park Hřebeny byl vyhlášen v roce 2009 radou Středočeského kraje. Hlavním důvodem jeho vzniku byla potřeba zvýšené ochrany krajinného rázu zalesněného hřbetu (pahorkatiny) s výraznou převahou přírodních hodnot, s částmi přírodě blízkých bučin a smíšeného lesa s rozptýlenými věkovitými stromy na charakteristickém geologickém podloží, s významnými přírodními a estetickými hodnotami a s řadou kulturně historických památek. Rozloha parku je 184 km². Jedná se o největší přírodní park na území Středočeského kraje

Ppr Třemšín

Přírodní park Třemšín vzniknul v roce 1997. Jeho rozloha je 112 km². Park se nachází v okolí vrchu Třemšín, podle kterého je také pojmenován. Je vyznačován svým horským rázem s výrazným svahovým terénem. V krajině se také nacházejí skalní výchozy a kamenná moře. Důvodem ochrany oblasti jsou krajinné, přírodní a estetické hodnoty území, které dosud zůstávají stranou hlavního rekreačního tlaku. V parku se také nacházejí tyto přírodní rezervace a přírodní památky:

- Přírodní rezervace Getsemanka
- Přírodní rezervace Na skalách
- Přírodní památka Hřebenec
- Přírodní památka Třemešný vrch
- Přírodní rezervace Getsemanka
- Přírodní památka Rybník Vočert a Lazy

Seznam přírodních rezervací:

Přírodní rezervace jsou vyhlašovány pro ochranu menších území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast. (zdroj: www.mzp.cz)

Tabulka č. 6.6: Přírodní rezervace na území SO ORP Příbram

Název	Kategorie	Rozloha	Lokalita	Poznámky
Getsemanka	Přírodní rezervace	56,64 ha	Hutě pod Třemšínem a Věšín	Fragmenty přirozených porostů horských bučin, olšin a suťových lesů včetně reprezentativních druhů lišejníků, rostlin a živočichů.
Kuchyňka	Přírodní rezervace	21,18 ha	Hostomice pod Brdy	Kuchyňka je lesnatý vrch, vysoký 635 m n.m. Nachází se v Brdské vrchovině, v severním cípu Třemšínské vrchoviny (Brdy) a hraničí s Hřebeny. Důvodem vyhlášení přírodní rezervace jsou zbytky původních suťových lesních porostů, s výskytem vzácné flóry a fauny.
Na skalách	Přírodní rezervace	23,31 ha	Věšín	Typický soubor ekosystémů starého, místy rozvolněného smíšeného lesa na skalnatém buližníkovém hřebeni. Rozkládá se v k. ú. Věšín, rozloha činí 23,31 ha.

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, http://www.mzp.cz

Seznam přírodních památek:

Do kategorie přírodní památka jsou obecně řazena malá území jiných účelů ochrany. Přírodní památka je definována v zákoně o ochraně přírody a krajiny jako přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk. (zdroj: www.mzp.cz)

Tabulka č. 6.7: Seznam přírodních památek na území SO ORP Příbram

Název		Lokalita	Poznámky
Bezděkovský lom	2 ha	Bezděkov pod Třemšínem	Zatopený bývalý jámový lom na granodiorit, je chráněn zejména kvůli výskytu čolka velkého a jiných ohrožených druhů živočichů i rostlin.
Bohostice	1,52 ha	Bohostice	Lokalitu s výskytem modráska bahenního. Oblast přispívá k udržení příznivého stavu evropsky významných druhů
Březnice - Oblouček	7,9 ha	Martinice u Březnic	Dva mělké rybníky - Oblouček a Holubovský rybník představují významná stanoviště pro výskyt zvláště chráněných druhů obojživelníků, především Kuňky ohnivé. V bezprostředním okolí nádrží byly zaznamenány také další zvláště chráněné druhy motýlů, brouků, plazů a ptáků.
Dražská Koupě	8,7 ha	Koupě	Lokalita výskytu populace kuňky ohnivé i dalších ohrožených vodních a mokřadních organismů a jejich biotopů.
Hřebenec	9,76 ha	Rožmitál pod Třemšínem	Důvodem k ochraně této oblast je skalní hřbet s reliktním borem. Oblast chráněného kamenného moře je součástí přírodního parku Třemšín. Jedná se o největší kamenné moře ve středních Čechách
Jablonná - mokřad	13,2 ha	Horní Hbity	Mokřadní biotop s výskytem řady druhů obojživelníků, například druhů kuňka obecné, čolek velký, čolek obecný., skokan zelený a ropucha obecná
Na horách	4,76	Křešín	Důvodem ochrany oblasti je bohatá lokalita koniklece lučního (Pulsatilla pratensis) a vstavače obecného (Orchis morio) aj. Přírodní památka je vyhlášena na území, které dříve sloužilo jako pastviny, současný ráz je doplněn několika stromy - jde o jalovec obecný (Juniperus communis) a borovici lesní (Pinus sylvestris).
Rožmitál pod Třemšínem	49,42 ha	Rožmitál pod Třemšínem	Výskyt a ochrana populace čolka velkého
Rybník Vočert a Lazy	22,99 ha	Hvožďany	Soustava dvou rybníků (Vočert a Lazy) a přilehlé mělké vodní nádrže, kde se hojně vyskytuje kuňka obecná a řada dalších druhů obojživelníků
Třemešný vrch	2,07 ha	Rožmitál pod Třemšínem	Bohaté naleziště lýkovce jedovatého a zbytků původního svahového lesa.
Vinice	43,18 ha	Jince	Významné naleziště trilobitů a další kambrické fauny

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, www.mzp.cz

Naučné stezky

Na území SO ORP Příbram se v současné době nacházejí pouze 4 naučné stezky a jedna virtuální naučná stezka. Naučné stezky se vyskytují především v okolí řeky Vltavy.

Naučná stezka Smolotely- První naučnou stezkou je Naučná stezka Smolotely vedoucí okolím obce Smolotely. Seznamuje návštěvníky s historií obce a dvou dalších částí – Smolotelky a Draha. Stezka byla vytvořena studenty gymnázia Přírodní škola. Trasa není příliš náročná a je značena zelenobílými značkami naučných stezek. Na naučné stezce je 7 zastávek s informačními panely – Smolotelská náves, Stará škola, Akátová alej, Maková hora, Chlumek, Mlýny, Draha. Nejzajímavějším místem této naučné stezky je jistě potní míst Maková hora s kostelem sv. Jana Křtitele a Panny Marie Karmelské. (zdroj: www.stezky.info)

Naučná stezka Kamýk nad Vltavou- Naučná stezka v okolí Kamýku nad Vltavou je tvořena spíše samostatnými informačními panely, které nejsou propojeny žádnou trasou. Naučná stezka nás seznamuje s historií obce, významnými stavbami a zaniklou židovskou komunitou. Na stezce je 6 zastávek s informačními panely – Dějiny obce Kamýk nad Vltavou, Kostel Narození Panny Marie, Manské dvory ve vsi, Pozůstatky vojenské obranné linie „Vltavská čára“, Židovské osídlení v Kamýku nad Vltavou, Židovský hřbitov. (zdroj: www.stezky.info)

Naučná stezka Kamýk nad Vltavou – výlet do středověku - Třetí naučná stezka se nachází také u řeky Vltavy. Jedná se o naučnou stezku *Kamýk nad Vltavou – výlet do středověku*. Prochází upraveným areálem kolem hradu Kamýk – Vrškamýk. Stezka není značena, vyskytují se zde pouze jednoduché cedule. Na trase je 6 zastávek s informačními tabulemi – Zřícenina hradu Kamýk, Historie hradu Kamýk, České země ve 13. století, Hrad v krajině, Přední hrad a Zadní hrad. (zdroj: www.stezky.info)

Fabiánova naučná stezka- Nejnovější naučnou stezkou na území Příbramska, která byla otevřena v roce 2011, je Fabiánova naučná stezka, která vede obcemi Podbrdského regionu a seznamuje návštěvníky, jak turisty, tak cyklisty, s pamětihodnostmi těchto obcí. Stezka prochází obcemi Vysoká u Příbrami - Památník Antonína Dvořáka, Láz, Bohutín - Muzeum Bohutínska, důl Římbaba, mlýny Achač a Dubský, Příbram - Hornické muzeum, Svatá Hora, Podlesí, Oseč, Obecnice, Sádek, Lhota u Příbrami, Trhové Dušníky, Bratkovice, Hluboš, Dominikální Paseky, Čenkov, Ohrazenice a Křešín a je v současné době velice navštěvována zejména cyklisty.

Virtuální naučná stezka lesopark Litavka- Zajímavostí regionu je virtuální naučná stezka. Jako reakci na neustále se zvyšující význam multimédií v životě i ve vzdělávání, vytvořilo město Příbram ve spolupráci se sdružením Ochrana fauny a Hornickým muzeem Příbram, virtuální naučnou stezku lesopark Litavka. Lesopark Litavka je mezi občany Příbrami a nejbližšího okolí znám pod zkráceným názvem „lesopark“ a je významně navštěvován. Lidé tento park, který se nachází, nedaleko centra města Příbram využívají, jak ke sportovnímu využití, tak k odpočinku. „Lesopark“ se nachází u řeky Litavky v krásné přírodě. Na virtuální naučnou stezku, která má 10 stanovišť – Lado, Tůňka, Rybník, Litavka, Lanovka, Mokřady, Dřeviny, Říční lem, Sejpy a Pecovák by v budoucnu mělo navázat vytvoření skutečné naučné stezky Lesopark Litavka. (zdroj: www.lesopark.pribram.eu).

Význam pohoří Brdy v rámci rozvoje CR v regionu SO ORP Příbram

Nejvýznamnější přírodní dominantou v regionu je pohoří Brdy. V současné době je jejich převážná část veřejnosti nepřístupná, jelikož je součástí vojenského újezdu Brdy. Vojenský prostor zde vzniknul již v roce 1926 a v roce 1950 byl přetvořen na vojenský újezd. Od roku 2007 jsou okrajové části újezdu částečně zpřístupněny veřejnosti. V současné době probíhají diskuze o jeho zrušení a možnostech jeho dalšího využití.

Brdy představují převážně členitou vrchovinu (s výškovou členitostí 200 – 300 m) charakterizovanou širokými hřbety, zbytky zarovnaných povrchů a rozevřenými údolími. Pouze v okolí Litavky mají ráz hornatiny s převýšením až 340 m (Culek a kol. 1996). Vyznačují se i výskytem různých tvarů georeliéfu, jakými jsou pseudokrasové závrty, kamenná moře (např. na Plešivci), skalní hřebeny či mrazové sruby, které jsou místy narušeny gravitačními pohyby. Časté jsou rovněž volné hrubé sutě.

Kartogram č. 6.2: Mapa pohoří Brdy

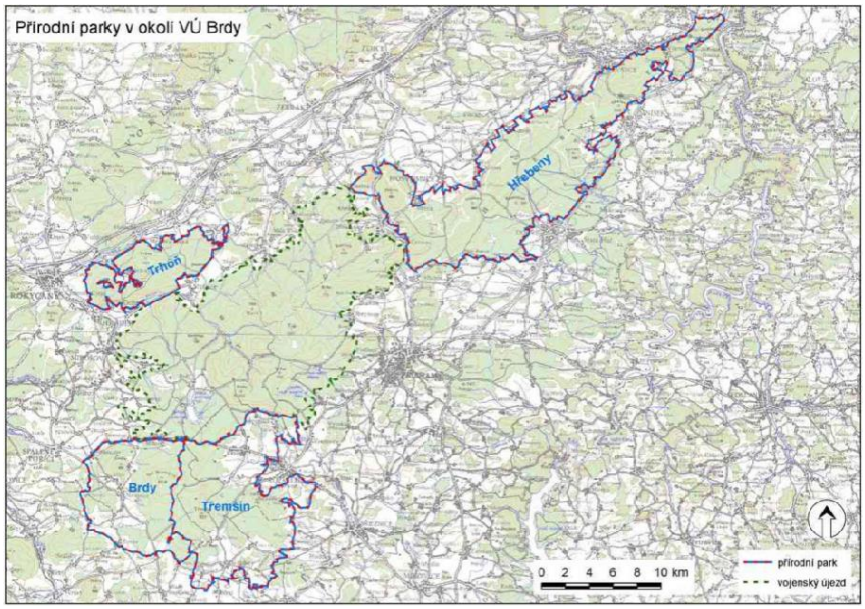

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, http://www.ochranaprirody.cz

V závislosti na geomorfologickém uspořádání, nadmořské výšce i geologické stavbě se Brdy člení na dílčí celky. Severozápadní část zhruba od Zbraslavi do údolí Litavky (cca 30 km) se označuje jako Hřebeny, dále se jedná o vlastní Brdy. Ty se dále člení na Centrální (Střední) a z mnoha hledisek odlišné Jižní Brdy. Někdy jsou k vrchovině rovněž přiřazovány na severozápadě pásmo Radče se stejnojmennou nejvyšší horou (Radeč, 721 m n. m.) a na východě Příbramská pahorkatina (Vojna, 667 m n. m.).

Tabulka č. 6.8: Členění Brd

Hřebeny	Hřebeny tvoří severozápadní část vrchoviny. Jsou výrazně nižší než samotné Brdy, průměrná výška se pohybuje mezi 500 – 600 m. Nejvyšší vrchol (Písek, 690 m n. m.) leží mimo území obvodu. Na území obvodu zasahuje pouze jihozápadní část Hřebenů v oblasti Jinecka (tzv. Jinecké hřebeny). Nicméně i pro tuto oblast platí to, co pro celé Hřebeny. Jsou tvořeny převážně ordovickými křemenci. Paleontologicky významné jsou kambrické mořské břidlice se zkamenělinami trilobitů. Do dnešní doby se jich zde našlo na cca 50 druhů, Ellisocephalus hoffi je dokonce součástí znaku obce Jince. Vedle trilobitů se zde našly také fosílie ostnokožců, červů, měkkýšů, ale i rostlin (Čáka 1998). Celá oblast byla vyhlášena přírodní památkou Vinice. Nejvyšším vrcholem Jineckým hřebenů je Plešivec (654 m n. m.). Na Plešivec vedou 3 pěší turistické trasy. Jednou z nich je i proslulá červená hřebenovka, která prochází prakticky celou vrcholovou částí Hřebenů. Turisticky atraktivní jsou na Plešivci také Jakubské skály, Smaragdové jezírko nebo zdejší křemencový viklan.
Centrální (Střední) Brdy	Centrální Brdy se zvedají západně až jihozápadně od údolí Litavky, představují nejvyšší část Brdské vrchoviny. Nejvyšším vrcholem centrálních Brd (i celé Brdské vrchoviny) je Tok (865 m n. m.). Tato část Brd je turisticky nejatraktivnější zejména díky své geomorfologické, zoogeografické a fytogeografické výjimečnosti. V současné době je součástí vojenského prostoru Brdy a veřejnosti je z převážné části nepřístupná.
Jižní Brdy	Území, pro něž se postupně vžívá název Jižní Brdy, je v podstatě pokračováním Středních Brd a odlišováno od nich začalo být později, prakticky až v době, kdy byla zřízena vojenská střelnice ve Středních Brdech. Tento název není nikde kodifikován, není oficiální a z pravopisného hlediska bychom jej neměli označovat velkým písmenem. Domníváme se, že zejména v důsledku volného přístupu do této části vrchoviny a tedy jejího turistického využití je toto členění opodstatněné. Tato část Brdské vrchoviny dosahuje maximálních výšek na Třemšíně (827 m n. m.). Třemšín je vedle přírodních rezervací jednoznačně nejatraktivnější lokalita Jižních Brd. Leží pouze 8 km od Rožmitálu p. T. Na Třemšíně se také nachází rozhledna, která je ovšem v havarijním stavu. Za zmínku stojí také kaple z 18. století a tzv. Gangloffův kříž. Ostatní vrcholy této části Brd již 800 m nedosahují. Z turisticky atraktivních je to zejména Hengst (757 m n. m.) s pozůstatky středověkého hradu. Charakter lesů v Jižních Brdech má patrně z celé části Brdské vrchoviny nejblíže k původnímu vegetačnímu krytu. Velmi časté jsou zde bukové porosty s jedlí, dubem, břízou a borovicí, které jsou předmětem ochrany ve třech přírodních rezervacích a dvou přírodních památkách. Nejvýznamnějšími říčkami oblasti jsou Lomnice a Skalice. Bohaté na rybníky je zejména Rožmitálsko. Dobré turistické využití oblasti umožňuje hustá síť turistického značení. Výchozím bodem do této části Brdů je Rožmitál p. T.

Zdroj: vlastní šetření

Převážná část území Brd leží v mírně teplé oblasti s průměrnými teplotami mezi 6 –7 °C a množstvím srážek 600 – 700 mm. Nejvyšší (centrální) část vrchoviny leží v chladné klimatické oblasti s průměrnými teplotami pod 6 °C a srážkami přesahujícími 800 mm. Vysoká nadmořská výška vrchoviny má za následek i ostatní doprovodné jevy: vysoká větrnost (převládají západní větry) a výška sněhové pokrývky (často až 1 m). Počasí však nepodléhá tak náhlým změnám jako v případě českých pohraničních hor (Smolová, 2005).

Brdy jsou také významnou pramennou oblastí v rámci Česka. Již v roce 1979 byly prohlášeny za Chráněnou oblast přirozené akumulace vod. Vodní toky zde mají charakter potoků a bystřin a náleží do pstruhového pásma. Hydrologicky náleží k povodí Vltavy. Toky Úslava, Klabava a Litavka se vlévají do Berounky, Skalice a Lomnice do Otavy. Na území Brd se rovněž nacházejí četná vodní díla. Padrťský rybník je největším pramenným rybníkem v Česku, rybníky Láz, Pilská a Obecnice zásobují pitnou vodou celou příbramskou aglomeraci (Hejl, 1987).

Zpřístupnění uzavřených oblastí a případné vyhlášení CHKO Brdy bude znamenat zviditelnění regionu, ocenění kvality přírodních, kulturních a historických hodnot území a taky zejména existenci nástroje, jak tyto hodnoty chránit a rozvíjet. Vyhlášení CHKO bude znamenat také šanci na lepší ekonomickou prosperitu tohoto území. Existence CHKO totiž znamená lepší možnost získání finančních prostředků pro činnosti potřebné k zachování přírodního a krajinného prostředí, a také kompenzaci za případná omezení. Obcím může přinést lepší přístup k dotacím z národních i evropských dotačních titulů na podporu výstavby čistíren odpadních vod, hospodaření s odpady, zkvalitnění turistické infrastruktury apod., jelikož je území CHKO bodově zvýhodňováno při poskytování dotací. Zamýšlené CHKO by mělo zahrnovat oblast dnešního vojenského prostoru společně s již dnes zpřístupněnou částí Jižních Brd. Bude se jednat o turisticky velmi atraktivní oblast. Brdy poskytují ideální podmínky především pro pěší turistiku a cykloturistiku. Vzhledem k řadě oblastí, které i po zpřístupnění vojenského prostoru zůstanou pro veřejnost uzavřeny (pyrotechnická zátěž v dopadových zónách, ochranná pásma vodních zdrojů) bude v tomto případě provést vyznačení vhodných turistických tras a cyklotras. V tomto ohledu je také potřeba zmínit, že v rámci dnešního vojenského prostoru neexistuje žádná infrastruktura, která by turistům poskytovala služby (ubytování, stravování). Její případné dobudování se vzhledem k povaze území a s tím spojenými omezeními jeví jako značně problematická. Táboření na území CHKO je dle zákona možné jen na místech vyhrazených se souhlasem orgánu ochrany přírody. Pořádání automobilových a motocyklových soutěží je zakázáno, stejně jako v I. a II. zónách pořádat soutěže na jízdních kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody. (zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, http://www.ochranaprirody.cz)

Brdy již v současné době spadají do několika režimů zvláštní ochrany přírody. Jsou již od roku 1979 Chráněnou oblastí přirozené akumulace vod. I po zrušení vojenského újezdu nadále zůstanou v režimu Objektu důležitého pro obranu státu. Již dnes je na území vojenského újezdu několik oblastí, které jsou označeny jako Evropsky významná lokalita.

V rámci budoucího CHKO by většina území spadala do III. zóny Do I. a II. Zóny by spadalo přibližně 15,1% navrhovaného CHKO. V těchto oblastech by byl zákaz použití prostředků při hospodaření, které by mohly způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů. Na území I. a II. zóny je také zakázáno používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu. Zákaz zavádět intenzivní chovy zvěře v I. a II. zóně se netýká stávajících již uznaných obor či bažantnic, ale zřizování nových.
Naproti tomu vlastníci lesních a zemědělských pozemků získají možnost finanční podpory šetrných způsobů hospodaření, sečení luk, výsadby původních dřevin a dalších opatření prováděných v souladu s plánem péče, která mimo CHKO není. (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, www.ochranaprirody.cz) Většinovým vlastníkem pozemků budou Vojenské lesy a statky ČR, s. p.,

které budou na svých pozemcích pokračovat v hospodářské činnosti ve stejném rozsahu mimo I. a II. ochranné zóny. K těmto účelům budou i nadále využívat komunikace, které by zároveň měli využívat potencionální návštěvníci CHKO.

Tabulka č. 6.9: Zonace Chráněných krajinných oblastí

	Vymezení zóny
I. zóna	území s nejvýznamnějšími přírodními hodnotami, téměř výhradně přirozené a málo pozměněné lesní ekosystémy s vysokým stupněm ekologické stability - maloplošná chráněná území a jejich ochranná pásma a vybrané části systému ekologické stability nadregionálního a regionálního významu
II. zóna	území s významnými přírodními hodnotami, převážně lesní ekosystémy s částečně pozměněnou druhovou skladbou, dále území nezbytná pro uchování hodnot v I. zóně a vybrané enklávy luk a pastvin s dochovanými přírodními hodnotami a hodnotnými objekty lidové architektury
III. zóna	území pozměněná lidskou činností s místně uchovanými přírodními hodnotami, zejména lesní ekosystémy se značně pozměněnou druhovou skladbou, zemědělská půda s převahou trvalých travních porostů s neúplným systémem ekologické stability a nesouvisle a rozptýleně zastavené části sídel s převahou dochované místně tradiční zástavby.
IV. zóna	území obcí s územní rezervou (tzv. urbanizační území) a intenzívně obhospodařovaná zemědělská krajina s převahou orné pudy a nedostatečným systémem ekologické stability.

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, www.ochranaprirody.cz

6.1.2.3 Podmínky pro turistiku

Pěší turistika

V regionu SO ORP Příbram je poměrně rozšířená síť turistických tras, které nabízejí návštěvníkům regionu možnost vycházek všech možných obtížností. Nejhustější jsou turistické trasy zcela logicky v nejvíce navštěvovaných lokalitách v okolí Brd, VN Orlíku a Březnice a Příbrami.

Kartogram č. 6.2: Mapa turistických tras v regionu SO ORP Příbram

Zdroj: www.mapy.idnes.cz

Jednou z alternativ ke klasickému pěšímu turismu v regionu jsou tzv. poutní cesty. Na území regionu se nachází část poutní trasy Via Nova, která v regionu směřuje na přirozený cíl poutních cest na Svaté Hoře u Příbrami. Cesta vede z oblasti Dolního Bavorska, Salzburských jezer a Horního Rakouska. Jednotlivé části poutní cesty na Českém území naleznete v příloze č. 4 Znázornění poutní cesty Via Nova. Poutní cesta je vedena převážně po turistických trasách již proznačených Klubem českých turistů. Pásové značení využívající červenou, modrou, zelenou a žlutou barvu vás spolehlivě dovede k cíli vaší pouti, navíc orientace bude podpořena informacemi v důležitých místech a též logem stezky.

Trasu poutní cesty lze rozdělit do třech částí. První, od hraničního přechodu Kvilda – Finsterau na Bučině do Sušice vede převážně lesnatými partiemi nejvyšší Šumavy do Sušice. Průchod atraktivními horskými partiemi Šumavy je nabízen ve dvou variantách tzv. „Hartmanickou cestou“ a

„Kašperskohorská cesta“. Všechny varianty poutních cest vedou přes řadu významných církevních památek.

Ze Sušice pokračuje Via Nova oblastí nazvanou tzv. „Z šumavského podhůří do kraje blat a rybníků“ sleduje řeku Otavu na její pouti ze Sušice přes Horažďovice do Blatné.

Závěrečná část trasy již vede regionem Příbramska. Kde poutníky přivádí do dvou tradičních vedlejších center v blízkosti dnes dominantní Příbrami – Rožmitálu pod Třemšínem a Březnice. „Třemšínská cesta“, coby jedna ze dvou nabízených alternativ dosažení Svaté Hory, nabízí pouť po jedné ze svatojakubských cest, která opačným směrem vede ke hrobu sv. Jakuba ve španělském Santiagu de Compostella. Ve směru na Svatou Horu vede přes Leletice a Hvožďany (v blízkosti taktéž bývávalo mariánské poutní místo) přes Třemšín, Hutě pod Třemšínem až do Rožmitálu pod Třemšínem. Dále pak pokračuje přes Vysokou u Příbrami. „Březnická cesta“ je profilově méně náročné a krajinářsky otevřenější alternativa poutní cesty na Svatou Horu. Vede přes vesničky Koupě a Hudčice, Březnice až do Lokšan, kde se nachází stará židovská čtvrť, která připomene náboženskou otevřenost poutní cesty Via Nova. V oblasti památníku Vojna se obě cesty setkávají a společně pokračují až do areálu poutního místa na Svaté Hoře.

Cyklotrasy

Cyklotrasy tvoří orientační směrové vedení pro cyklisty. Jsou vedeny po vhodných pozemních komunikacích společných s automobilovou dopravou a cyklostezkách. Oblastí SO ORP Příbram v současné době neprochází žádná nadregionální cyklotrasa 1. A 2. Třídy. Na zkoumaném území se nacházejí regionální cyklotrasy 3. třídy cyklotrasa č. 111 a na ni navazující cyklotrasa č. 302, které tvoří páteřní síť a na které navazují místní cyklotrasy. Cyklotrasy slouží převážně k rekreačně-turistickým účelům.

Tabulka č. 6.10: Seznam cyklotras v regionu podle

		Číslo cyklotrasy	Trasa	Celková vzdálenost
Cyklotrasy 1. třídy	nadregionální	-	-	-
Cyklotrasy 2. třídy	nadregionální	-	-	-
Cyklotrasy 3. třídy	regionální	111	Sedlčany 0 km – 8133 0,6 km – Solopysky 5,7 km – Třebnice 7,8 km – 8137 10,1 km – 8137 10,6 km – Brzina 14,5 km – Radov 16,2 km – 301 17,9 km Krásná Hora nad Vltavou 8141 8138 19,9 km – Podmoky 23,8 km – Milešov 8140 25,2 km – Hřebeny 27,5 km – Orlická přehrada 29 km	29 Km
		302	Dolní Líšnice 0,5 km – Horní Líšnice 2,5 km – Smolotely 7,8 km – Pečičky 9,8 km – Luh 10,3 km – Milín 14,1 km – Milín, nádraží ČD 16,1 km – Lazsko 18,3 km – Kamenná 19 km – Třebsko 21,1 km – Vysoká u Příbrami 22,6 km – Bohutín 24,5 km – Havírna 27,5 km – Vysoká Pec 27,8 km – Příbram 29,7 km – Podlesí 32,9 km – Nové Podlesí 33 km – Lhota u Příbramě 302A 33,9 km – Obecnice 36,7 km – Drahlín 39,9 km – Sádek 40,8 km – Bratkovice 42,4 km 302A – Dominikální Paseky 43,4 km – Čenkov 46,8 km – Jince 51,3 km – Křešín 53 km – hranice okresu Příbram 54,5 km – dále Hořovice 58 km	58 Km

		Číslo cyklotrasy	Trasa	Celková vzdálenost
Cyklotrasy 1. třídy	nadregionální	-	-	-
Cyklotrasy 4. třídy	místní	8190	Bohutín – Rožmitál pod Třemšínem	5,3 km
		8198	Láz – Obecnice	9,5 km
		2273	Trokavec – Vranovice	20,2 km
		2274	Červený vrch rozcestí – Věšín	4,2 km
		2275	Teslíny – Václavka rozcestí	2,8 km

Zdroj: Propagace turistické destinace Příbramsko, 2011

V regionu se také nachází několik cyklostezek. Jedná se o pozemní komunikace, které jsou určeny pouze pro cyklistickou dopravu. Zároveň ji v rámci pravidel silničního provozu mohou využívat k rekreačním účelům také například lyžařům, nebo jezdcům na kolečkových bruslích. Automobilová a motocyklová doprava je z používání cyklostezek vyloučena. Na území SO ORP Příbram se v současné době nacházejí tyto cyklostezky:

- Flusárna – Svatá Hora – Kamýk nad Vltavou (17,5 km)
- Nový rybník – Fialův mlýn – Lešetice – památník Vojna (7,1 km)
- Flusárna – sídliště Drkolnov (1,6 km)
- Smuteční síň Na Hvězdičce – Židovský hřbitov (1,3 km)
- Příbram – Žežice (0,54 km)
- Stezky v areálu Hořejší Obora (0,55 km)

Od roku 2011 byla síť cyklotras rozšířena především v okolí města Březnice.

Kartogram č. 6.3: Mapa cyklotras na území SO ORP Příbram

Zdroj: www.mapy.idnes.cz

Velmi atraktivní je pro cykloturistiku především oblast Brd v okolí Třemšína. V této oblasti mohou cyklisté proniknout také do vojenského prostoru prostřednictvím cyklotrasy Věšín - Padrťské rybníky – Trokavec. Ve veřejné části Brd se poté nachází řada dalších zajímavých lesních cest, které jsou cyklisty hojně využívány. K podpoře a rozvoji cykloturistiky v této oblasti prospívá také cyklobus, který vyráží v letním období na autobusové lince č. 440555 na trase Plzeň - Rožmitál pod Třemšínem - Příbram a je vybaven vlekem pro jízdní kola. Službu poskytuje společnost ČSAD Autobusy Plzeň a.s. V roce 2014 jezdil cyklobus v období od 1. května do 28. září 2014 každou sobotu a neděli a svátky.

Hipoturistika

Region v současné době také nabízí možnost vyžití pro milovníky koní. Dlouholetou tradici má dostihové závodiště v Tochlovicích. To bylo založeno v roce 1964. Závodní dráha zde měří 1420 m.

Na jezdectví je také zaměřený nově postavený Resort Zduchovice. Součástí rozsáhlého areálu jsou jezdecké centrum La-Bohème, Pension Jezerná, Penzion a Hospodu U Švarců, zámek Zduchovice, 400 hektarů pozemků s vlastním rybníkem a lesem. Resort a jeho okolí tak nabízí ideální podmínky pro vyjížďky na koních. Resort také umožňuje pořádání společenských akcí (svatby, oslavy, teambuildingy, školení, semináře atd.), organizaci sportovních soustředění, pravidelně pořádá fotbalové a jezdecká soustředění. V průběhu roku v areálu probíhají různé gastronomické a společenské akce. (zdroj: www.resort-zduchovice.cz)

Především v jižní části regionu se nachází poměrně hustá síť jízdáren.

Tabulka č. 6.11: Seznam jízdáren na území SO ORP Příbram

Jméno jízdárny	Adresa
Jezdecká společnost EQUITANA	Martinice 1, 262 72 Březnice
O.S. Stáj Farási	Lhotka –Počaply, Březnice
JK Marah	Březnice, Přední Poříčí 13
Jezdecký klub Bartoš	Chrást 21
JK Bandolero Těchařovice	Těchařovice 6
Zdeněk Jor	Volenice, Bubovice 43
Kateřina Zítková	Příbram, Orlov
J.S. HEJDOV	Jince, Rejkovice 18
Jezdecký klub Draheničky	Drahenice 80

Zdroj: vlastní šetření

V regionu v současné době chybí značená síť stezek určených pro hipotristiku. Vzhledem k velké tradici chovu koní v regionu a vysokému počtu jízdáren se v rozvoji tohoto druhu cestovního ruchu skýtá velký potenciál.

6.1.2.4 Ostatní atraktivity (rozhledny, rekreační oblasti, sportovní zařízení, aquaparky, zimní sporty)

Rozhledny

Na území SO ORP Příbram se v současné době nachází sedm rozhledem, které jsou převážně dislokovány v podhůří Brd. Jednotlivé rozhledny jsou lokalizovány a popsány v následující tabulce.

Tabulka č. 6.12: Rozhledny na území SO ORP Příbram

Č.	Název	Poloha	Výška	Stav
1.	Rozhledna na Třemšíně v Brdech	Vrch Třemšín	8 metrů	Zchátraná, nepřístupná
2.	Rozhledna v Rožmitále pod Třemšínem	Rožmitál pod Třemšínem	12 metrů	Otevřena v roce 2010, přístupná v návštěvních hodinách podbrdského muzea
3.	Rozhledna památníku Vojna na Příbramsku	Vojna u Příbrami	18 metrů	Otevřena v roce 2005, otevírací doba památníku Vojna
4.	Vyhlídková věž u zříceniny Vrškamýk	Kamýk nad Vltavou	11 metrů	Otevřena v roce 2010, přístupná dle otevírací doby
5.	Vyhlídková věž	Kamýk nad Vltavou		Volně přístupná
6.	Vyhlídková věž dolu Řimbaba u Příbrami	Bohutín	15 metrů	Přestavěna na rozhlednu 2013, otevřena ČT, SO
7.	Rozhledna nad Orlovem u Příbrami	Orlov u Příbrami	4,7 metru	Otevřena 2009, Volně přístupná

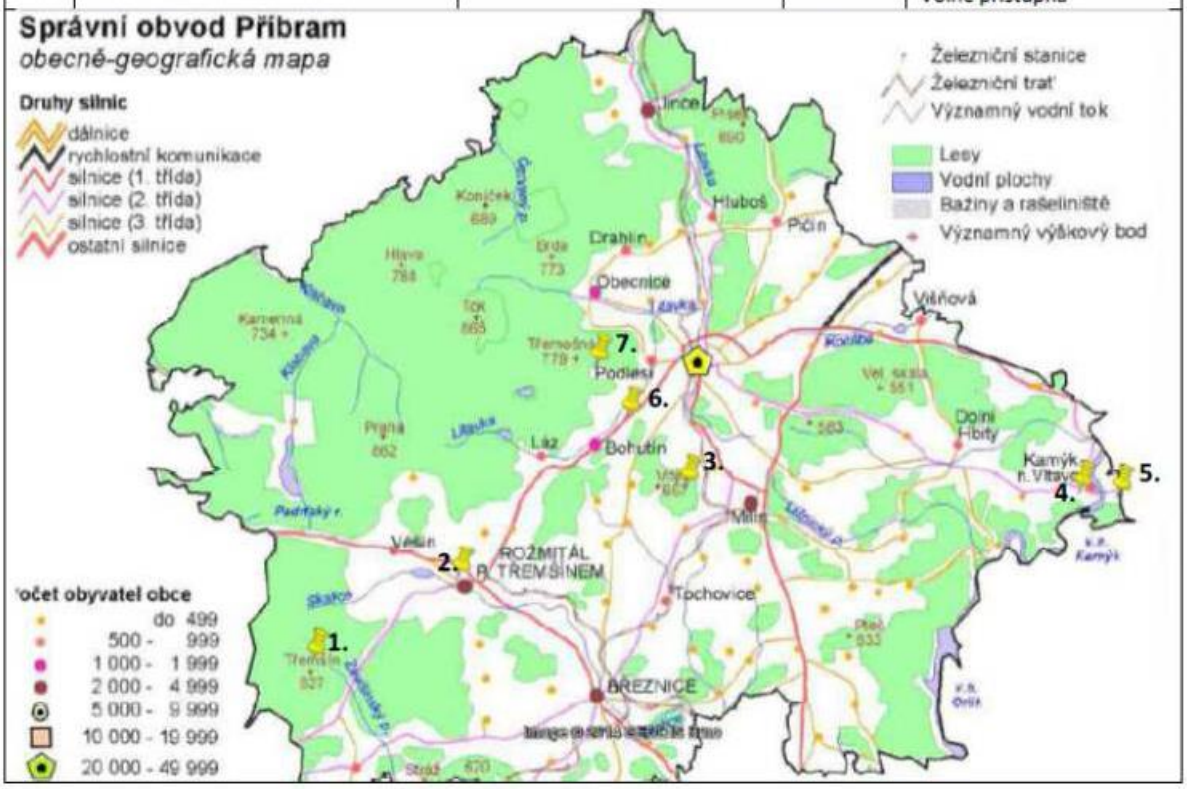

Zdroj: Vlastní šetření

Rekreační oblasti

Rozvojový potenciál rekreačních oblastí v okolí Brd je přímo spojený s budoucím vývojem situace ohledně zpřístupnění oblastí současného vojenského prostoru. Rekreačně významné se tak v současné době jeví především lokality Rožmitálska ve zpřístupněné oblasti Brd a okolí vodní nádrže Orlík. V rámci samotné Příbrami je významným sportovním a rekreačním areálem Nový Rybník, který se nachází jihovýchodně od města u silnice vedoucí směrem na Milín. Slouží především k volné rekreaci obyvatel Příbrami. V areálu je k dispozici také horolezecká stěna a skatepark. Areál nabízí v letním období také možnost ubytování.

Kartogram č. 6.4: Turisticko-rekreační funkce jednotlivých oblastí v regionu

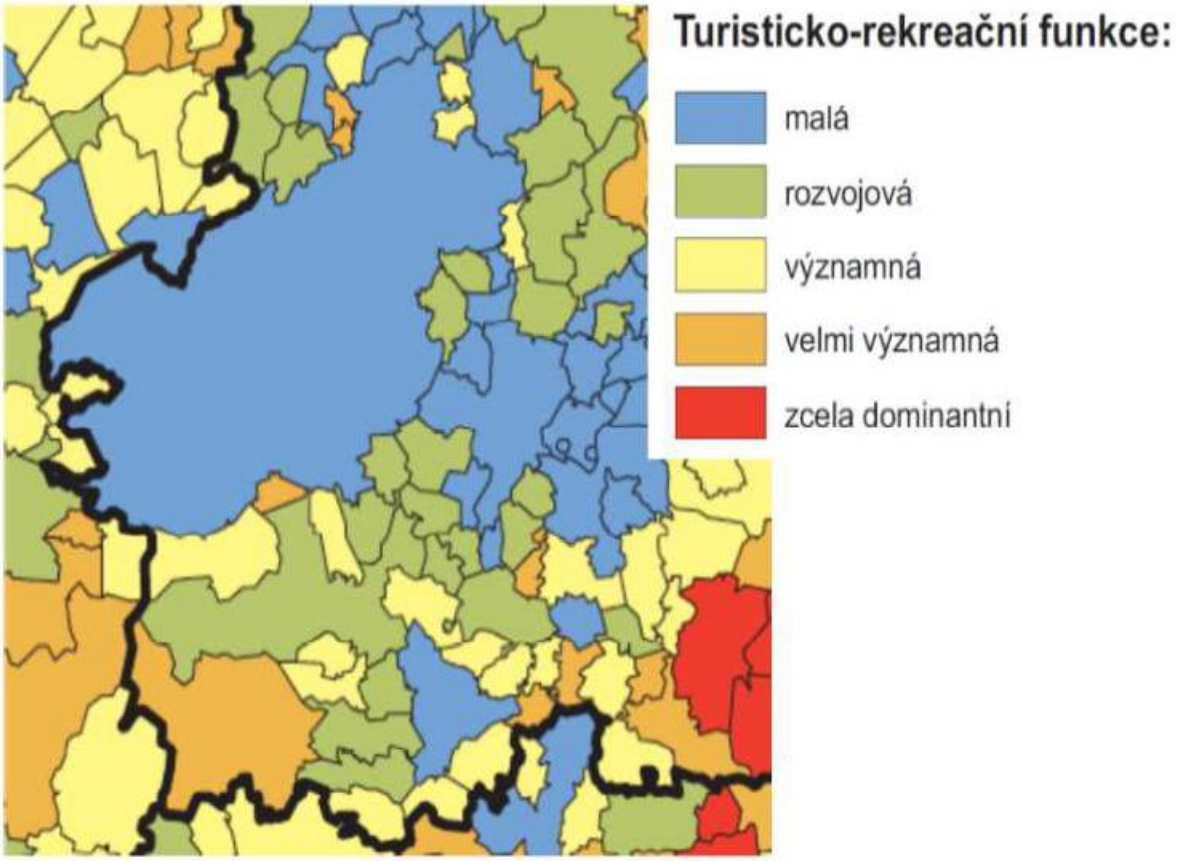

Zdroj: Atlas cestovního ruchu, 2006

V oblasti je jednou z nejvýznamnějších forem rekreačních aktivit především tzv. druhé bydlení / chataření a chalupaření/ Okres Příbram se řadí do druhé desítky okresů Česka podle počtu objektů druhého bydlení (dále jen ODB). Nejspolehlivější souhrnná data za ODB je bohužel možno získat pouze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1991. V roce 2001 totiž byly sčítány pouze neobydlené byty z důvodu rekreačního využívání, nikoliv již objekty individuální rekreace – chaty, rekreační domky a chalupy vyčleněné z bytového fondu. I když už se jedná o data starší 15 let, mohou vcelku spolehlivě poskytnout všeobecnou informaci o počtu ODB i na úrovni obcí.

V regionu existuje téměř 3 500 ODB. Při průměrné lůžkové kapacitě 4 – 5 lůžek, potvrzené terénními průzkumy, se dá odhadovat celková lůžková kapacita v chatách a chalupách na 14 – 17 500 lůžek, což je 4x – 5x více než je kapacita hromadných komerčních ubytovacích zařízení. Zdaleka nejčastějšími

rekreanty na Příbramsku jsou chataři a chalupáři. V celém regionu dominují asi ze 2/3 chalupy nad chatami a rekreačními domky. Nejvíce ODB se samozřejmě nacházelo u Vltavy při vodních nádržích Kamýk a Orlík (Kamýk n. V. 303, Zduchovice 191, Bohostice 123, Kozárovice 102), kde převažují chaty, dále pak na Rožmitálsku (Rožmitál p. T. 278, Věšín 140) a ve Hvožďanech (206) s převahou chalup často nevyčleněných z bytového fondu. Počet ODB na okrajích Příbrami (105) je nutno navýšit o chatky v rámci zahrádkových osad, které mohou sloužit k přespání, nejsou však uvedeny v evidenci ČSÚ.

Sportovní zařízení

V rámci regionu disponuje nejrozšířenější vybaveností pro sportovce především Příbram, kde se nachází nejvíce sportovních areálů, které slouží sportovním i rekreačním účelům.

Zimní stadion se v regionu nachází pouze v Příbrami. Součástí areálu jsou dvě kryté ledové plochy- velká hala s hledištěm pro 3.700 sedících diváků a malá hala s hledištěm pro 1.200 stojících diváků.

Tabulka č. 6.13: Ceny za pronájem ledové plochy ZS Příbram

Poskytnutí ledové plochy pro sportovní oddíly:	1. 4. – 31.8. - PO – NE 2 000,- Kč 1. 9. – 31.3. - PO – NE 1 850,- Kč Normální stav osvětlení – velká hala 19%, malá hala 35% světel v hale. Příplatek za zvýšení osvětlení-velká hala na 50% světel… + 150,-Kč/hod. Příplatek za zvýšení osvětlení-malá hala na 45% světel… + 100,-Kč/hod.
Veřejné bruslení	sobota a neděle + svátky 14:00 – 16:00 hod 20,- Kč nebruslící doprovod 10,- Kč šatna (za každou odloženou věc) 5,- Kč (ostatní bruslení v době večerních hodin 18:00 – 20:00 hod 30,- Kč
Stav ke dni 12. 10. 20104	

Zdroj: http://szm.pb.cz/zimnistadion.php#page=page-2

V Příbrami se také nachází víceúčelová sportovní hala. V současné době je využívána prvoligovým volejbalovým oddílem Kocouři Příbram. Hala je vybavená klimatizačním zařízením a 6 moderně vybavenými šatnami. Hlavní možnost využití je nohejbal, volejbal, tenis a házená.

Tabulka č. 6.14: Ceny za využití sportovní Haly v Příbrami

Oddíly a TJ (registrované u ČSTV)	Časové pásmo 06:00 – 08:00 hod. *PO – NE (pouze plocha) 150,-- Kč/1 hod* Časové pásmo 08:00 – 16:00 hod. -*SO – NE (pouze plocha) 450,-- Kč/1 hod.* *SO – NE (turnaje s hledištěm) 600,-- Kč/1 hod* Časové pásmo 08:00 – 16:00 hod. *PO – PÁ (pouze plocha) 250,-- Kč/1 hod.* Časové pásmo 16:00 – 21:00 hod. *PO – NE (pouze plocha) 450,-- Kč/1 hod.* *PO – NE (turnaje s hledištěm) 600,-- Kč/1 hod* Časové pásmo 21:00 – 24:00 hod. -*PO – NE (pouze plocha) 250,-- Kč/1 hod.*
Veřejnost	Časové pásmo 06:00 – 08:00 hod.- *PO – NE (pouze plocha) 150,-- Kč/1 hod* Časové pásmo 08:00 – 21:00 hod.- *PO – NE (pouze plocha) 500,-- Kč/1 hod.* *PO – NE (turnaje s hledištěm) 600,-- Kč/1 hod* Časové pásmo 21:00 – 24:00 hod. -*PO – NE (pouze plocha) 300,-- Kč/1 hod.*
Volejbal	PO – PÁ (trénink)- *Časové pásmo 08:00 – 16:00 hod. 250,-- Kč/1 hod.* *Časové pásmo 16:00 – 21:00 hod. 450,-- Kč/1 hod* *Časové pásmo 21:00 – 24:00 hod. 250,-- Kč/1 hod* SO – NE (trénink) - *Časové pásmo 08:00 – 21:00 hod. 450,-- Kč/1 hod.* PO – NE (zápas, hlediště+ 100 % světla) 720,-- Kč/1 hod. Zvýhodněné tarify dle ceníku
Pořádání kulturních akcí	příprava kulturní akce 1 000,- Kč/1 hod. (před i po vlastním kulturním představení) - průběh kulturní akce 3 000,- Kč/1 hod. Cena uvedena včetně DPH v platné výši (20 %)
Badminton ve sportovní hale	Cena vstupu na hřiště + síť. 1 hřiště 150,- Kč/hod. Zapůjčení 4 ks raket + míčků 50,- Kč (za hru)

Zdroj: vlastní šetření

V regionu se také nachází řada tenisových areálů, které nabízejí možnost sportovního vyžití nejen pro sportovní činnost, ale také pro rekreační činnost.

Tabulka č. 6.15: Tenisové areály ORP Příbram

Název	Adresa	Vybavení
TJ Spartak Rožmitál pod Třemšínem	U stadionu, Rožmitál pod Třemšínem	4 antukové kurty 100Kč/1 hod
SPORTCENTRUM VITALITY s.r.o.	Sadová ulice 746, Březnice	2x indoor kurty s kobercovým povrchem a granulátem 5x venkovní antukové kurty. V okolí areálu cca 100 metrů se nachází dalších pět dvorců
TK PBtisk Bohutín	Havírna 5, Bohutín	6x antukové kurty 1x nafukovací hala antuka 1x tělocvična
Tenisová hala- Jan Chmelík	Brodská 93 261 01 Příbram	
Tenisová škola Tallent s.r.o.	Příbram, Lazec 60 261 01 Příbram, Lazec	Nabídka tenisových kurzů
Teniscentrum Příbram	Brodská 98 261 01 Příbram	
Tenisové kurty	Legionářů 378 261 01 Příbram	
TJ Sokol Podlesí	Podlesí	2x antukový kurt
Sokol Kamýk nad Vltavou	Sokol Kamýk nad Vltavou Kamýk nad Vltavou	2x antukový kurt

Zdroj: vlastní šetření

V regionu SO ORP Příbram se v současné době nenachází žádné golfové hřiště. V Příbrami je k dispozici tréninková plocha driving range (www:golfpribram.cz), kde mohou zájemci o tento sport procvičovat své dovednosti. Jednou z možných alternativ ke hře na plnohodnotném hřišti může také být indoor golf, který se nachází v areálu CAVOK – letiště v Dlouhé Lhotě u Příbrami (http://www.freshgolf.cz/indoor/92/golf-indoor-letiste-pribram/ cena: 350 Kč/1 hod) Součástí areálu jsou také cvičná odpaliště. Pro případné zájemce o hru na regulérním hřišti jsou k dispozici areály, které se nacházejí v blízkém okolí regionu:

- Golf club Hořehledy
- Golf resort Karlštejn
- Beroun golf resort
- Golf Čertovo břemeno s.r.o.

Aquaparky

Nejrozsáhlejší možnost koupání nabízí především aqvapark Příbram (adresa: Legionářů 378 261 01 Příbram VII www: http://szm.pb.cz/aquapark.php#page=page-1). Areál nabízí možnost využití tří bazénů- vnitřní 25 metrový bazén, vnitřní dětský bazén a venkovní 50 metrový bazén. Aquapark také nabízí dva bazénky s vířivkami, dětské brouzdaliště, saunu a parní lázně. V areálu se také nacházejí dva tobogány Black-out a Turbo.

Region také nabízí možnost koupání ve venkovních koupalištích a na přírodních plážích, kde je kvalita vody kontrolována Krajskou hygienickou stanicí Středočeského kraje. Jejich přehledný seznam je v následující tabulce.

Tabulka č. 6.16: Možnosti venkovního koupání v SO ORP Příbram

Název	Poloha	Typ	Vybavenost areálu
Vodní nádrž Orlík - Lavičky	Vodní nádrž orlík-Boskovice	Přírodní pláž	Písčitá pláž, občerstvení, veřejné tábořiště
Koupaliště Březnice	Březnice	Umělé Venkovní koupaliště	Umělá nádrž o rozměrech 50x20 metrů, kurty na volejbal, travnatá, dětské brouzdaliště se skluzavkou, houpačky, občerstvení
Koupaliště Obecnice	Obecnice	Umělé Venkovní koupaliště	Betonová nádrž 50x20 metrů, travnatá pláž, paravány na převlékání, WC, občerstvení.
Nový rybník	Příbram	Přírodní venkovní koupaliště	Travnatá pláž, dětský koutek s prolézačkami a pískovištěm, kemp s kapacitou 25 stanů a 5 karavanů s kuchyňkou, sprchou, WC, minigolf, převlékárny, občerstvení
Koupaliště Jince	Jince	Přírodní venkovní koupaliště	rozměry 60 X 30 metrů, travnatá pláž, brouzdaliště pro děti o rozměrech 8 x 4metrů, WC, převlékárna, občerstvení skluzavka, 2 skokanské prkna, kolotoč, nohejbalové hřiště.

Zdroj: vlastní šetření

Zimní sporty

Region SO ORP Příbram a především oblasti v podhůří Brd se jeví jako vhodné pro rozvoj turistiky zaměřené především na běžecké lyžování. Hlavní překážkou pro rozvoj tohoto druhu turismu jsou především nedostatečné sněhové pokrývky v nižších polohách Brd. Další překážkou v expanzi tohoto druhu turismu v oblasti se v současné době jeví především neexistující síť vyznačených a upravených běžeckých tras. I přes tyto nedostatky je už v současné době tato oblast u lyžařů, v případě dostatečné sněhové pokrývky, velmi oblíbená.

Kartogram č. 6.5: Oblasti s příznivými podmínkami pro běžecké lyžování v České republice

Zdroj: Atlas cestovního ruchu ČR, 2006

Pro sjezdové lyžování je v regionu k dispozici Ski areál Padák v Příbrami. Tento lyžařský svah o délce 320 metrů a převýšením 60 metrů nabízí zájemcům ideální podmínky pro lyžování v rámci geografických možností regionu. Areál je vybaven lyžařským vlekem KV 400 „poma“, půjčovnou lyžařského vybavení, systémem umělého zasněžování a lyžařskou školou. Je zde také možnost večerního lyžování, díky umělému osvětlení. Adresa areálu je Milínská, 26101 Příbram.

6.1.2.5 Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů

V regionu SO ORP Příbram je turisticky nejatraktivnější Hornické muzeum v Příbrami. O jeho atraktivitě svědčí především prudký nárůst počtu turistů od roku 2003, kdy jejich počet vzrost ze 48 098 na 108 157 v roce 2013. Nejvíce návštěvníku muzeum zaznamenalo v roce 2011, kdy jej navštívilo 121 059 turistů. Dle statistických údajů NIPOS (Národní informační a poradenské středisko pro kulturu) se HM Příbram zařadilo mezi 12 nejnavštěvovanějších muzeí v ČR, dle agentury CzechTourism bylo 4. nejnavštěvovanější technickou památkou ČR a zároveň nejnavštěvovanějším muzeem zřizovaným Středočeským krajem. (Zpráva o činnosti Hornického muzea Příbram, 2013)

Tabulka č. 6.17: Návštěvnost hornického muzea v Příbrami 2003-2013

rok/areál	areál A počet/ roční podíl v %	areál B počet/ roční podíl v %	areál C počet/ roční podíl v %	MVS počet/ roční podíl v %	MKŠ počet/ roční podíl v %	MZNK počet/ roční podíl v %	Památník Vojna počet/ roční podíl v %	Výstavy počet/ roční podíl v %	Celkem/ meziroční nárůst
2003	19 888	20 387	0	2 302	0	1 238	500	3 783	48 098
	41,35	42,39	0,00	4,79	0,00	2,57	1,04	7,87	
2004	19 019	19 047	3 244	3 835	1 350	1 614	1 248	2 673	52 030
	36,55	36,61	6,23	7,37	2,59	3,10	2,40	5,14	8,17%
2005	23 998	20 070	7 689	4 736	2 151	2 000	5 250	2 588	68 482
	35,04	29,31	11,23	6,92	3,14	2,92	7,67	3,78	31,62%
2006	25 452	25 903	7 541	6 984	2 913	2 644	9 827	2 780	84 044
	30,28	30,82	8,97	8,31	3,47	3,15	11,69	3,31	22,72%
2007	34 204	31 100	8 572	6 839	3 040	2 887	13 941	2 850	103 433
	33,07	30,07	8,29	6,61	2,94	2,79	13,48	2,76	23,07%
2008	32 030	31 066	6 968	7 564	2 865	2 862	22 621	2 683	108 659
	29,48	28,59	6,41	6,96	2,64	2,63	20,82	2,47	5,05%
2009	29 804	28 877	5 801	9 435	0	2 002	27 173	1 904	104 996
	28,39	27,50	5,52	8,99	0,00	1,91	25,88	1,81	-3,37%
2010	28 070	27 920	5 851	13 576	2 891	2 668	26 402	1 661	109 039
	25,74	25,61	5,37	12,45	2,65	2,45	24,21	1,52	3,85%
2011	27 609	34 029	9 255	14 909	3 779	3 212	26 391	1 875	121 059
	22,81	28,11	7,65	12,32	3,12	2,65	21,80	1,55	11,02%
2012	25 746	33 885	9 446	12 202	3 179	2 726	22 854	2 289	112 327
	22,92	30,17	8,41	10,86	2,83	2,43	20,35	2,04	-7,21%
2013	26 645	32 612	8 720	10 497	4 717	2 858	19 598	2 510	108 157
	24,64	30,15	8,06	9,71	4,36	2,64	18,12	2,32	-3,71%

Zdroj: Zpráva o činnosti Hornického muzea Příbram za rok 2013, 2013

Nejvíce turistů v roce 2013 navštívilo prohlídkový areál B- Důl Anna- 32 612.

Další velmi významnou památkou na území ORP Příbram je poutní místo Svatá hora u Příbrami. Data o návštěvnosti jsou k dispozici z roku 2009. Kde areál eviduje 7150 prodaných vstupenek. Velmi zajímavý je také údaj o počtu objednaných prohlídek, který eviduje jednotlivé země, ze kterých návštěvníci na objednanou prohlídku dorazili. Největší zastoupení měli turisté z České republiky (44%) Ze zahraničních turistů jich nejvíce dorazilo z Německa a Rakouska (30%).

Graf 6.1: Počet objednaných prohlídek v areálu Svatá Hora z pohledu jednotlivých zemí v roce 2009

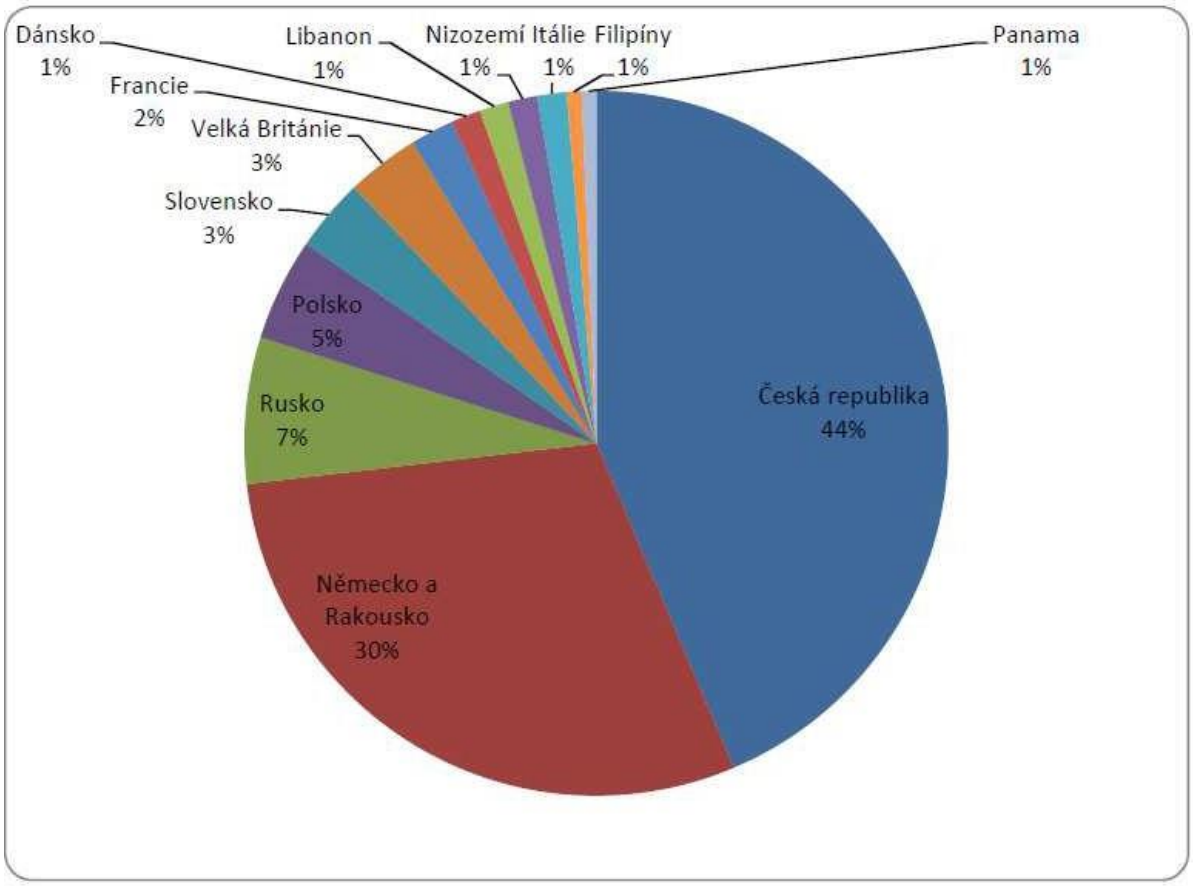

Zdroj: Svatá hora, 2010, upraveno autorem

Další významnou turistickou institucí je také podbrdské muzeum, které navštívilo v roce 2011 11 380 a v roce 2010 10 715 návštěvníků

Tabulka č. 6.18: Návštěvnost Podbrdského muzea

Rok	2011	2012
Návštěvníci celkem	11 380	10 715

Zdroj: Výroční zprávy Podbrdského muzea, 2011 a 2012

6.1.2.6 Struktura ubytovacích zařízení a jejich vytíženost

Region SO ORP Příbram disponuje širokou škálou ubytovacích zařízení, které nabízejí ubytování v různých cenových kategoriích, které odpovídají kvalitě poskytovaných služeb. V rámci České republiky se jedná o region s průměrným až spíše podprůměrným počtem ubytovacích kapacit.

Kartogram č. 6.6: Počet ubytovacích zařízení v rámci jednotlivých ORP v roce 2011

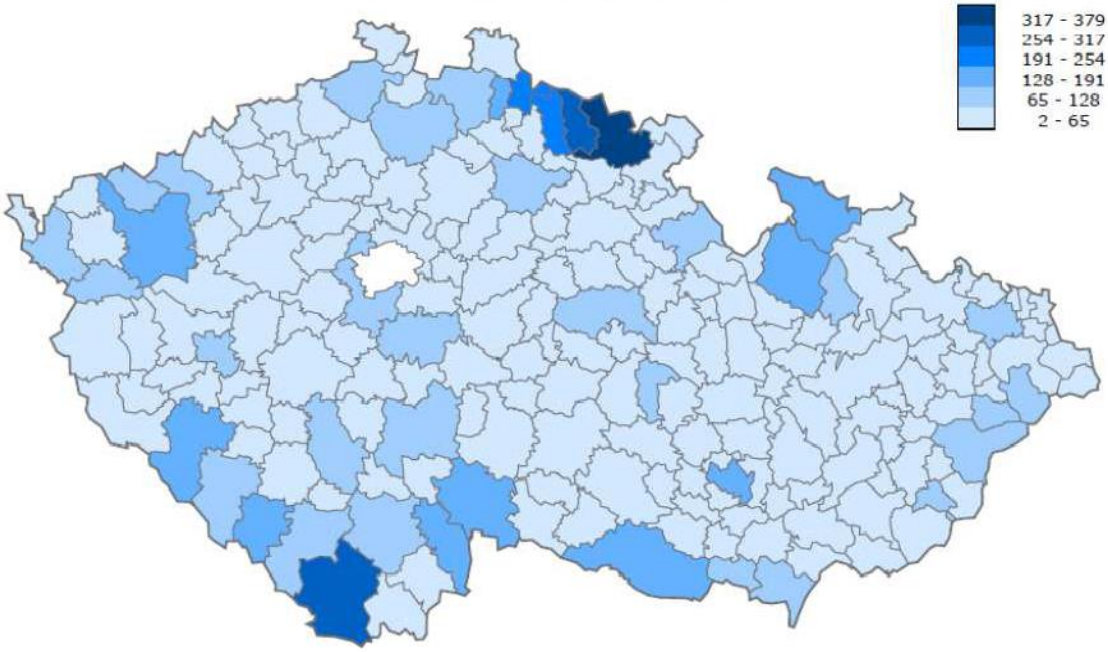

Zdroj: Český statistický úřad, www.csu.cz

V roce 2013 bylo v regionu provozováno 41 ubytovacích zařízení s kapacitou větší než 5 lůžek. Celkově poskytovali 2501 lůžek. Tento počet v poslední době poměrně kolísá. Nejslabší období bylo mezi lety 2003-2007, kdy počet poskytovaných lůžek klesl na 1491 v roce 2005. Od roku 2009 se již jejich počet zvýšil nad úroveň 2000.

Jmenný přehled všech ubytovacích kapacit v regionu SO ORP Příbram je umístěn v příloze této analýzy.

Tabulka č. 6.19: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v SO ORP Příbram v roce 2013

Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie v SO ORP Příbram v roce 2013													
		Zařízení celkem	Hotel 5*	Hotel 4*	Hotel 3*	Hotel 2*	Hotel 1*	Hotel garni	Penzion	Kemp	Chatová osada	Tur. Ubytovny	Ostatní
Počet zařízení	*Česká republika*	9970	56	553	1439	246	167	125	3715	506	343	770	2050
	Příbram	48	.	3	11	1	2	.	16	3	1	4	7
	% ve vztahu k ČR	0,48		0,54	0,76	0,4	1,2		0,43	0,59	0,29	0,5	0,34
Počet lůžek	*Česká republika*	554523	12417	70557	105186	14996	9314	7353	98052	31472	30487	39636	135053
	Příbram	2501	.	250	651	i.d. 4	i.d.4	.	446	13	i.d.4	145	833
	% ve vztahu k ČR	0,45		0,35	0,61				0,45	0,04		0,36	0,61

Zdroj: Czech Tourism

Poznámka: Údaj i.d.4: důvěrný údaj Czech Tourism

Zdroj: Czech Tourism

Jako jeden z nedostatků regionu se může jevit nulové zastoupení hotelů v nejvyšší kategorii 5*.

Tabulk č. 6.20: Kapacity ubytovacích zařízení v období 2001 až 2012

CESTOVNÍ RUCH	SO ORP Příbram						
	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013
Hromadná ubytovací zařízení	37	29	32	33	35	45	48
Lůžka	1 998	1 530	1 491	1 687	2 012	2 353	2 501

Zdroj: Český statistický úřad, 2012, www.csu.cz

Oblast Příbramska a především Orlické přehrady je typická také výskytem objektů vázaného CR, tj. zařízení podnikové a výběrové rekreace. V posledních letech je tento fenomén 70. a 80. let 20. století na ústupu. Nejvíce rekreačních zařízení začalo podnikům sloužit v 60. a 70. letech 20. století. Nejvýraznějším příkladem je obec Solenice, která dnešní podobu získala už v polovině 50. Let v důsledku výstavby vodního díla Orlík. Objekty zde nově postavené sloužily jako ubytovny pro dělníky na stavbě nebo se využívaly pro stravování, pro kulturní akce, zdravotnické účely, jako prodejny a jiné služby. Proto také měly a mají všechny budovy stejnou podobu a charakter a v podstatě i stejné lůžkové kapacity a vybavení. To se částečně změnilo až v posledních letech, kdy několik z nich přešlo do vlastnictví soukromých osob nebo obce, a teprve ty v nich učinily určité změny. V 70. letech pak došlo k rozsáhlé výstavbě dalších rekreačních středisek. Ty tvoří jednoduché nebo montované chaty, které se hojně v Československu vyráběly a rozšířily se i jako rekreační objekty pro druhé bydlení. V těchto střediscích se vždy nalézá centrální hospodářská budova, kde jsou sociální zařízení, občerstvení, restaurace, v případě chatek bez kuchyňky i jídelna. V 90. letech skončila těžba uranu a jiných kovů na Příbramsku pro její nerentabilnost a podniky zanikly. Po Uranových dolech Příbram

zůstalo hned několik prázdných objektů a rekreačních středisek (v Solenicích, v Kamýku). Ty teď patří jiným firmám nebo podnikům, které je ale většinou provozují pro komerční účely, pro jejich zaměstnance jsou k užitku jen málo. Řada z nich je v nájmu. Významným příkladem vázaného CR je v roce 1960 zabraný a oplocený velký lesní komplex na Vystrkově u Vltavy (k. ú. Zalužany). Zde byl vybudován rozsáhlý rekreační areál ÚV KSČ. Nejvýše byla postavena vila pro generálního tajemníka a prezidenta republiky, kterou však využíval jen Antonín Novotný. U vody vzniklo postupně 14 vilek. Dnes je objekt ve vlastnictví INZAPO, s.r.o. se sídlem v Praze (jiné zdroje uvádí, Ingo Orlík a.s.) a slouží převážně zahraničním návštěvníkům v rámci volného cestovního ruchu. Dalším zástupcem vázaného cestovního ruchu je například Hotel Solenice, který má v letních měsících dokonce stoprocentní vytížení. Patří Ministerstvu vnitra ČR (dále jen MV ČR). Do roku 1997 se zde uskutečňovaly akce MV ČR, jako jsou školení, semináře, rekreace zaměstnanců MV ČR aj. Od roku 1998 objekt funguje na bázi hotelového provozu s tím, že je vyčleňováno období školení MV ČR a Policie ČR. Tyto akce mají přednost před komercí. Zbytek volné kapacity je nabízen v řádném hotelovém režimu. Letní období je vyhrazeno pro rekreace pracovníků MV ČR a Policie ČR.

Kempy a rekreační střediska jsou provozovány převážně od května do září. V mnoha chatkách je i možnost využít přímotop. Hotely jsou v provozu po celý rok díky jejich zaměření na školení a konference.

Bývalé objekty vázaného CR jsou dnes často využívány pro komerční účely. Sociální zařízení najdeme na pokojích jen ve třech hotelech (Solenice, Kostínek a Orlík), jinak bývají obvykle společná. Přestavba objektů se sociálními zařízeními na pokojích znamená radikální snížení lůžkové kapacity, což je v případě vázaného CR nežádoucí. Bývalé i současné objekty vázaného CR jsou součástí velkých areálů. Tudíž je zde vždy možnost trávit volný čas na sportovním nebo dětském hřišti, tradiční bývají ohniště a grily, mnohá zařízení vlastní loďky k zapůjčení. Je také důležité zmínit, že podobu některých objektů (např. v Solenicích) pozměnila povodeň v roce 2002, v jejímž důsledku došlo k přestavbě a rekonstrukci řady těchto zařízení. Mohlo tak dojít ke změnám v počtu lůžek a pokojů a také k impulzům pro následný prodej objektů.

6.1.2.7 Finanční analýza cestovního ruchu na území ORP Příbram

Financování cestovního ruchu v regionu SO ORP Příbram je zajišťováno z několika zdrojů. Na jeho rozvoji se spolupodílejí veřejné i soukromé subjekty. Stěžejním tématem je především podpora cestovního ruchu prostřednictvím veřejných financí. Tato finanční analýza se zaměřila především na rozpočtové výdaje a příjmy města Příbrami, které má v rámci zkoumaného regionu nejrelevantnější data.

V rámci celého SO ORP Příbram byly sledovány v rámci výdajů na cestovní ruch především položky Vnitřního Obchodu §2141 a Cestovního ruchu §2143 Cestovní ruch. Z uvedené tabulky je možno vyčíst především nízkou míru kapitálových výdajů přímo do oblasti cestovního ruch. Nejvyšší provozní výdaje na cestovní ruch má zcela logicky největším Město v regionu Příbram (2 297 627 Kč za rok 2013)

Tabulka 6.21: Celkové výdaje všech obcí v rámci SO OPR Příbram

Název obce	Běžné výdaje (5.)				Kapitálové výdaje (6.)			
	§2141 Vnitřní obchod		***§2143 Cestovní ruch***		***§2141 Vnitřní obchod***		***§2143 Cestovní ruchu***	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Celkem v SO ORP Příbram	373 290 Kč	183 796 Kč	441 800 Kč	2 342 747 Kč	47 020 Kč	1 626 851 Kč	318 920 Kč	0 Kč

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Jednotlivé Obce ve svých rozpočtech samostatný výdaj na cestovní ruch v převážné většině vůbec neuvádějí (viz. Příloha). V rámci zkoumaného regionu jako provozní položku uvádí za rok 2013 výdaje na cestovní ruch ve svých rozpočtech pouze Příbram (2 297 627 Kč), Jince (63 719 Kč) a Kamýk nad Vltavou (45 120 Kč) Jako klíčové se tak pro potřebu finanční analýzy jeví především údaje, které ve svém rozpočtu vykazuje především město Příbram.

Příbram jakožto regionální centrum a obec s největším počtem obyvatel má nejvyšší výdaje spojené s cestovním ruchem v rámci celého regionu. Přesto výdaje na tuto položku v posledních letech vykazují poměrně nerovnoměrný trend. (2012- 353 390 Kč, 2011- 1 464 760 Kč, 2010- 195 940 Kč) Velký vliv v tomto ohledu mají především získané dotace na provoz a rozvoj města získané v jednotlivých letech.

Graf 6.2: Výdaje města Příbrami na cestovní ruch v letech 2010 až 2013

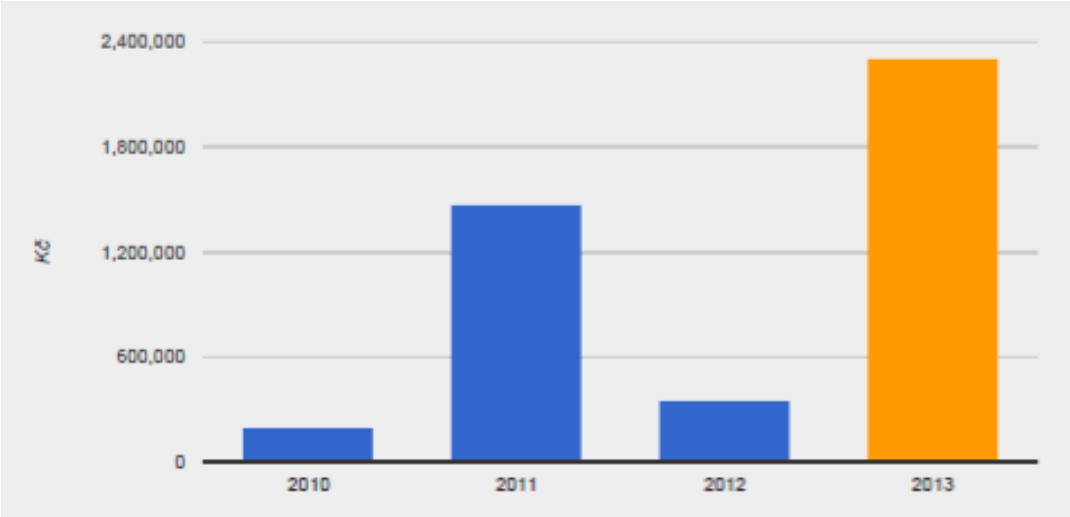

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Při analýze výdajů spojených s cestovním ruchem je potřeba sledovat také další proměnné, které s ním souvisejí. V SO ORP Příbram se jedná především o výdaje (zkoumáno v rámci rozpočtu města Příbrami) spojené s oblastí kultury, sportovního vyžití, zájmové činnosti a rekreace.

Graf 6:3: Celkové výdaje Příbrami na kulturu v letech 2000 až 2013

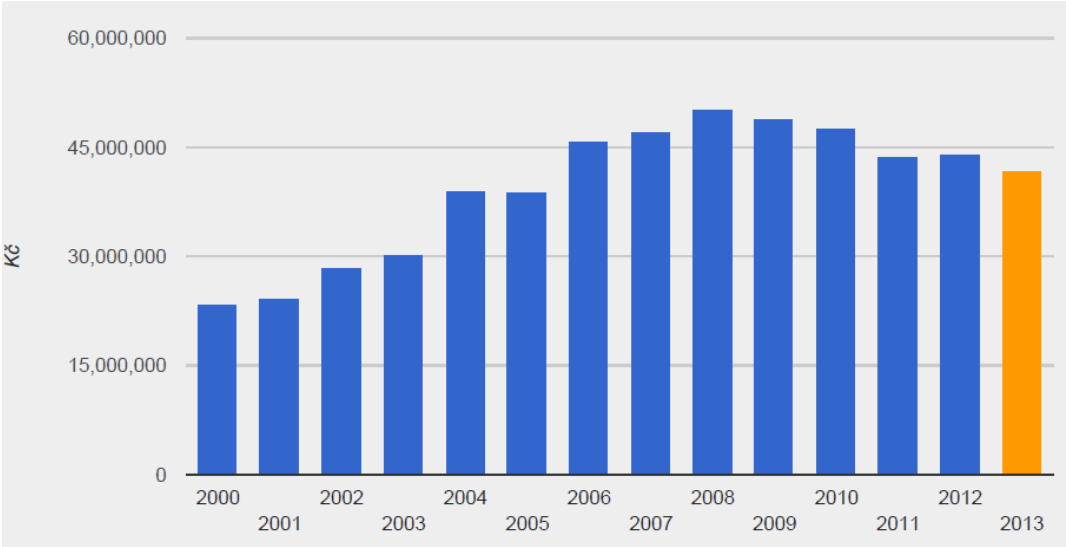

Zdroj: rozpocetobce.cz

Nejvyšší výdaje v oblasti kultury jsou směřovány na divadelní činnost, na kterou byla v roce 2013 poskytnuta částka ve výši 21 351 992 Kč. Celkové výdaje činili 41 723 322 Kč.

Tabulka 6.22: Výdaje města Příbram na jednotlivé činnosti v oblasti kultury cestovního ruchu a rekreace v roce 2013

Průmysl	
Cestovní ruch	2 297 627 Kč
Vnitřní obchod	72 796 Kč
Celkem	2 370 423 Kč
Výdaje v oblasti kultury	
Divadelní činnost	21 351 922 Kč
Činnosti knihovnické	13 447 503 Kč
Ostatní záležitosti kultury	4 212 897 Kč
Činnosti muzeí a galerií	2 390 000 Kč
Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií	321 000 Kč
Celkem	***41 723 322 Kč***
Výdaje v oblasti Sportovního vyžití, zájmové činnosti a rekreace	
Sportovní zařízení v majetku obce	16 748 861 Kč
Zájmová činnost a rekreace	
Využití volného času dětí a mládeže	11 606 146 Kč
Ostatní zájmová činnost a rekreace	10 890 Kč
Celkem	***28 356 897 Kč***
CELKEM	**72 459 642 Kč**

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Výsledný výdaj v případě sečtení poskytnutých finančních prostředků na cestovní ruch, kulturní činnost, sportovní vyžití, zájmovou činnost a rekreaci za rok 2013 činní 72 459 642 Kč. V roce 2013 byli celkové rozpočtové výdaje Příbrami 570 163 922Kč. Na oblasti související s rozvojem cestovního ruchu tak plynulo celkem 12,7% rozpočtových výdajů Příbrami v roce 2013

Graf 6.4: Poměr výdajů na cestovní ruch města Příbrami za rok 2013

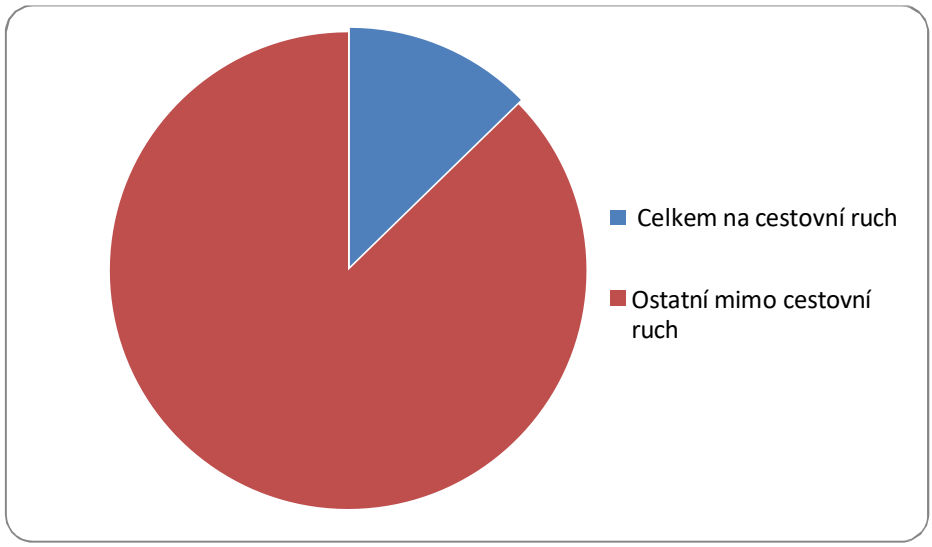

Zdroj: www.rozpocetobce.cz, upraveno autorem

Z cestovního ruchu plynou do obecního rozpočtu prostředky přímo především formou místních poplatků na základě Zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. V rámci problematiky cestovního ruchu je stěžejní především poplatek z ubytovací kapacity. Předmětem tohoto poplatku jsou využitá lůžka v ubytovacích zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplatu. V rámci SO ORP Příbram si jejich sazbu mohou stanovit jednotlivé obce samostatně. Maximum je zákonem stanoveno na 6 Kč. Jako příklad lze uvést Město Březnice, které vybírá poplatek z ubytovací kapacity 6 Kč za každé využité lůžko na den (Obecně závazná vyhláška Města Březnice, o místních poplatcích č. 1/2012). Obec Dolní Hbity (Obecně závazná vyhláška č. 01/2010,o místních poplatcích) vybírá pouze 1 Kč za každé využité lůžko na den. Některé obce tento poplatek vůbec nevybírají. V rámci města Příbrami byl tento poplatek schválen 13. prosince 2010 jako obecně závazná vyhláška č. 4/2010 Sb., o místním poplatku z ubytovací kapacity. Poplatek činí 4 Kč za každé využité lůžko a den. Poplatek odvádí samotný ubytovatel, kterým může být fyzická i právnická osoba. V roce 2013 Příbram vybrala dohromady 270 648 Kč.

Graf 6.5: Vývoj příjmů z poplatků z ubytovací kapacity Příbrami v letech 2004 až 2013

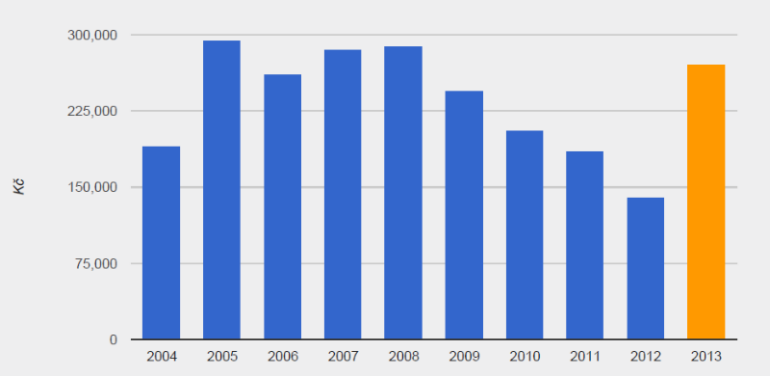

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Další formou příjmů plynoucích přímo do rozpočtu obcí SO ORP Příbram je také poplatek ze vstupného na filmová a divadelní představení, koncerty, prodejní nebo reklamní akce, plesy, taneční zábavy a diskotéky. Jako příklad lze uvést město Příbram, které má tento poplatek legislativně vymezený v rámci obecně závazné vyhlášky č. 5/2010 ze dne 13. prosince 2010, o místním poplatku ze vstupného. Tento poplatek se vztahuje na níže uvedené kulturní akce, které jsou svojí podstatou nedílnou součástí cestovního ruchu v regionu, a proto je vhodné uvést je také do této analýzy.

Tabulka 6.23: Poplatky ze vstupného města Příbrami

Sazba poplatku z úhrnné částky vybraného vstupného činí pro: • koncerty vážné, džezové, folklorní a country hudby- 5% • koncerty ostatní hudby- 10% • diskotéky, plesy, karnevaly, taneční zábavy, společenské večery s tancem a akce obdobného charakteru- 10 % • prodejní nebo reklamní akce včetně prodejních výstav- 20 % • mimosoutěžní sportovní akce- 10 % • pořady erotického charakteru a striptýzy- 20 %

Zdroj: Vyhláška č. 5/2010 sb., o místním poplatku ze vstupného

V roce 2013 činil příjem z poplatků ze vstupného pro Příbram 251 413 Kč.

Graf 6.6: Vývoj příjmů z poplatků ze vstupného města Příbrami v letech 2000 až 2013

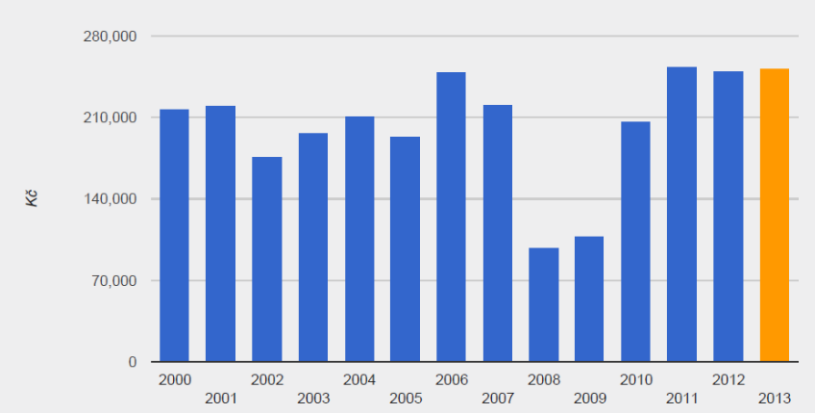

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Jedním z klíčových zdrojů finančních prostředků pro cestovní ruch v regionu jsou také různé formy dotací. Jako příklad v rámci zkoumaného regionu lze uvést projekt Propagace turistické destinace Příbramsko, realizovaný v letech 2010 až 2012. Předmětem projektu byla výroba a distribuce propagačních a informačních materiálů a prezentace formou účasti na výstavách, veletrzích cestovního ruchu a slavnostech v České republice, Německu a Polsku. Cílem projektu pak bylo zvýšení podílu cestovního ruchu v regionu Příbramsko. Celkové výdaje na realizaci projektu činili přibližně 2,4 mil. Kč. (viz následující tabulka) Dotace poskytnutá z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy byla cca 1,9 mil. Kč. Spolufinancovaní ze zdrojů města činili cca 0,5 mil. Kč. (Pribram.eu) Další finance na podporu rozvoje cestovního ruchu poskytnul také středočeský kraj v období 2004-2006 v rámci programu na podporu rozvoje regionálních a místních služeb cestovního ruchu pro veřejný sektor ve Středočeském kraji na období

Tabulka 6.24: Dotace poskytnuté na rozvoj cestovního ruchu v SO ORP Příbram

Název Projektu	Poskytovatel dotace		Výdaje
Propagace turistické destinace Příbramsko 07/2010 - 03/2012	ROP Střední Čechy	Celková poskytnutá dotace z ROP SČ	1 318 856 Kč
		Spolufinancování ze zdrojů města (vč. nezpůsobilých výdajů)	556 260 Kč
		Celkem	**1 875 116 Kč**
Název Projektu	**Poskytovatel dotace**	**Jednotlivé projekty**	**Výdaje**
Program na podporu rozvoje regionálních a místních služeb cestovního ruchu pro veřejný sektor ve Středočeském kraji na období 2004-2006	Krajský úřad Středočeského kraje	Rallye Příbram - regionální akce mezinárodního významu	1 027 450 Kč
		Religiózní turistika ve Svaté Hoře	3 285 050 Kč
		Příbram - marketing cestovního ruchu	Dotace celkem: 2 038 755 Kč Kraj: 339 792,-
		Marketing a podpora cestovního ruchu regionu Třemšín	Dotace celkem: 1 028 232 Kč Kraj: 171 372Kč
Podbrdské muzeum	ROP Střední Čechy		65 000 000 Kč

Zdroj: vlastní šetření

V rámci poskytovaných dotací lze také uvést v současné době probíhající projekt výstavby Resort Zduchovice - Congress&Wellness Hotel na který byla schválena v rámci projektu Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy dotace vy výši 50 000 000 Kč.

6.1.3 Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu

6.1.3.1 Infrastruktura

Příbramsko má nejnižší hustotu silniční sítě v rámci Středočeského kraje, což je dáno zejména geografickými poměry (přirozené bariéry Brd a Vltavy), vysídlením a znepřístupněním téměř pětiny území z vojenských důvodů. Hlavním silničním tahem je rychlostní silnice R4 (od Dubence I/4) vedoucí z Prahy kolem Příbrami směrem na Strakonice (příp. Strážný a Passau). Významná je také komunikace I/18 Rožmitál p. T. – Příbram – Sedlčany – Votice, která zajišťuje alespoň částečné spojení měst po obvodu kraje.

Hlavní středisko Příbram je sice napojeno na okolní (okresní) města s výjimkou Benešova, vesměs se ale jedná o silnice nižších tříd. Problémem Příbrami je nedokončený obchvat a tedy vysoká intenzita hluku v samotném městě v důsledku rostoucí dopravy. Jednou z priorit je dokončení obchvatu, stejně jako rekonstrukce důležitých silnic II. třídy (Příbram – Bavoryně).

Obdobně málo hustá a výkonná je železniční síť. Pro vnitrostátní dálkovou dopravu má význam nad regionální trasou Praha – Beroun – Zdice – Příbram – Březnice – Protivín – Strakonice – Sušice). Přímých spojů s Prahou je však málo a ve srovnání se silniční dopravou jsou pomalá. Místní význam mají lokálky Březnice – Blatná a Březnice – Rožmitál pod Třemšínem. Negativem je též absence železničního spojení k nádrži Orlík (stavební železnice zůstala nevyužita a trať byla snesena). Příbramsko nemá letiště schopné přijímat velkokapacitní dopravní letouny. Turisticky atraktivní sportovní létání umožňuje veřejné letiště v Dlouhé Lhotě u Příbrami.

V regionu poskytuje služby turistům také síť turistických informačních center (dále jen TIC), které jsou prověřeným a účinným nástrojem rozvoje CR, který zabezpečuje kontakt turistů a návštěvníků se subjekty CR v regionu. Na území obvodu se nachází 7 informačních center, z toho 3 jsou v Příbrami (tab. č. 7.2.) Dvě TIC splňují náročná kritéria agentury CzechTourism: Informační středisko, Knihovna Jana Drdy a Infocentrum MěÚ Příbram (obě v Příbrami).

Tabulka č. 6.25: Turistická informační centra na Příbramsku

název TIC	obec
Informační středisko, Knihovna Jana Drdy*	Příbram
Infocentrum MěÚ Příbram	Příbram
Informační centrum Českých drah	Příbram
Městská knihovna a infocentrum	Březnice
Informační centrum	Kamýk nad Vltavou
Informační centrum	Rožmitál pod Třemšínem
Informační centrum	Milín

* člen A.T.I.C

Zdroj: Program rozvoje CR ve Středočeském kraji 2007

Regionální rozložení TIC lze vyčíst z následující mapy.

Kartogram č. 6.7: Rozložení TIC v regionu SO ORP Příbram

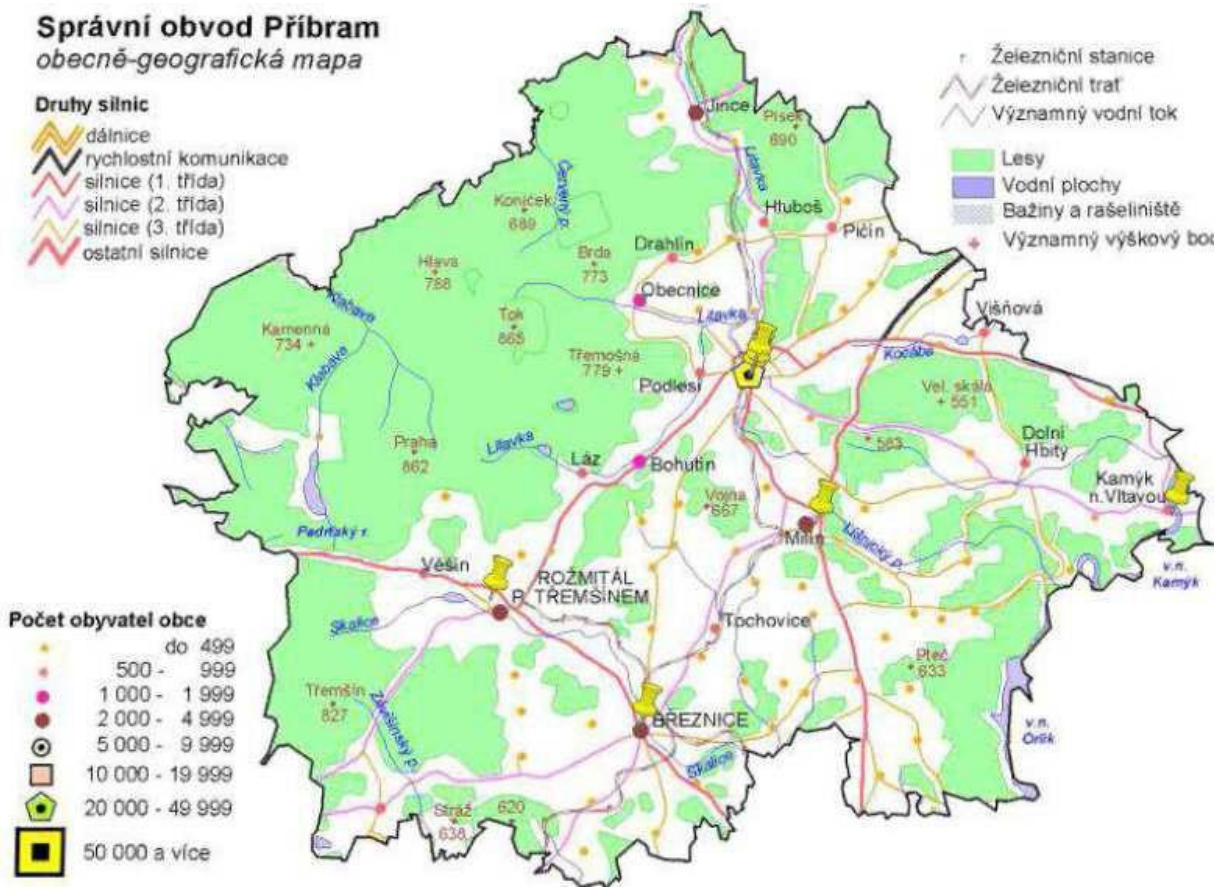

Zdroj:Zpracováno autorem

V regionu se také nachází řada stravovacích zařízení. Největší koncentrace se samozřejmě nachází především v Příbrami. V následující tabulce jsou uvedené vybrané restaurace, které byly zmapovány v rámci projektu Propagace turistické destinace Příbramsko z roku 2011. Seznam stravovacích zařízení v regionu je značně flexibilní a dochází k poměrně častým změnám v nabídce poskytovaných služeb.

Tabulka č. 6.26: Seznam a mapa stravovacích zařízení v SO ORP Příbram

	Název restaurace	Adresa	www
1.	Hotel Belvedere	Legionářů 400, Příbram VII	belvedere-hotel.cz
2	Hotel Hájek	Žežická 180, Příbram VII	www.hotelhajek.cz
4	Hotel Na Marjánce	Mixova 211, Příbram III	www.namarjance.com
6	Fotbalová hospoda Gambrinus	Čechovská 56, Příbram VIII	
7	Restaurace Březohorka	nám. J. A. Alise 235, Příbram	
8	Restaurant Klub Šachta	Na Příkopech 105, Příbram I	www.restaurant–sachta.cz
9	Restaurace Na Vršíčku	Husova 65, Příbram	
10	Restaurace U Chudáčka	Žežice 82, Příbram	
11	Restaurace vinárna U Simony	Mariánská 407, Příbram	
12	Restaurace V Tržnici	Jiráskovy sady 18, Příbram II	www.restauracevtrznici.cz
13	Restaurace Zimní stadion	Legionářů 378, Příbram VII	
14	Restaurace Zlatý soudek	nám. T. G. Masaryka 98, Příbram I	www.zlatysoudek.pb.cz
15	Šatlava–Vinný Restaurant	Potoční 139, Příbram I	www.vinnet.cz
16	Švejk restaurant „U Rysů“	Na Příkopech 105, 261 01 Příbram I	www.svejk.cz
17	Restaurace Na Samotě u lesa	Orlov 79, Příbram	www.restaurace–orlov.cz
18	Čínská restaurace Peking	Riegrova 55, Příbram I	
19	Indická restaurace Everest	Mariánské údolí 2, Příbram	www.indickarestaurace.pb.cz
20	Pizzeria La Colore	nám. 17. listopadu 297/6, Příbram	www.pizzeria-lacolore.cz
21	Pizzeria & Ristorante Atollo	Mariánská 285, Příbram	www.atollo.cz
22	Vegetariánská jídelna U Dýně	Pražská 139, Příbram	www.jidelnaudyne.com
23	Vegetariánská restaurace Slunovrat	V Brance 47, Příbram I	www.slunovrat.pb.cz
24	Equitana Hotel Resort	Martinice 1, Březnice	www.equitana.cz
25	Café restaurant	Na Statku, 29, Březnice	www.nastatku.cz
26	Hotel Vlčava	Náměstí 68, Březnice	
27	Hotel U Bílého Lva	Havlíčkova 178, Rožmitál	www.bilylev.cz
28	Hotel U Milína	Milín 354	www.hotelumilina.cz
29	Ermi Hotel	Královky 197, Jince	www.ermihotel.cz
30	Hotel Kratochvíl	Slavíkova 159, Jince	www.hotelkratochvil.cz
31	Hotel Kostínek	Solenice 104	www.energotis.cz/kostinek.html
32	Restaurace Mexico Pueblo	Dělnická 35, Stará Huť	www.mexicopueblo.cz
33	Restaurace Nový Rybník	262 12 Obořiště 53	www.novyrybnik.com

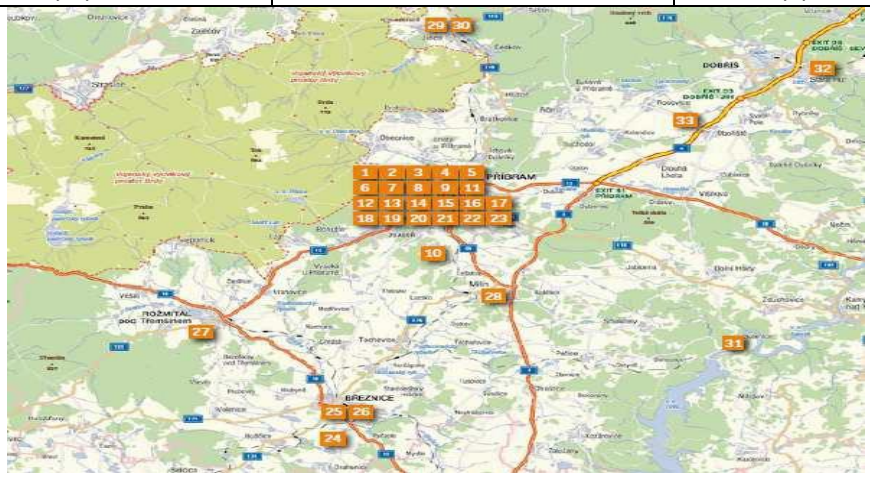

Zdroj: Propagace turistické destinace Příbramsko, 2011

Region nabízí také řadu dalších služeb pro své návštěvníky. V současné době zde již existuje rozsáhlá síť v rámci projektu Czechpoint, který usnadňuje komunikaci občana s jednotlivými úřady. Jejich pobočky se nacházejí především na jednotlivých městských a obecních úřadech v regionu.

Tabulka 6.27: Zastoupení Czechpointů v regionu SO ORP Příbram

Městské a Obecní úřady	67
Úřad vojenského újezdu	1
Notáři	5
Pošty	8
Banky	1

Zdroj: vlastní šetření

V regionu se také nachází několik bank. Česká spořitelna má své pobočky v Příbrami, Rožmitále pod Třemšínem a Březnici. V Příbrami také sídlí GE Money Bank, UniCredit Bank Czech Republic a Československá obchodní banka. V regionu se také nachází síť bankomatů.

Tabulka č. 6.28: Seznam Bankomatů na území SO ORP Příbram

Československá obchodní banka, a.s	Zahradnická 71, Příbram III
	T. G. Masaryka 3, Příbram I
	Kaufland, Husova 622, Příbram VI-Březové Hory
	Čechovská 137, Příbram VIII
	Rožmitálská 35, Březnice
UniCredit Bank Czech Republic, a.s.	nám. T. G. Masaryka 144, 261 01 Příbram I
GE Money Bank, a.s.,	Pražská 141, Příbram I
	nám. 17. listopadu, Příbram VII
	Kaufland, Husova 622, Příbram VI-Březové Hory
	Náměstí 17, Rožmitál pod Třemšínem
	Náměstí 70, Březnice
	Žežická 596, Příbram VIII
Komerční banka, a.s.,	nám. T. G. Masaryka 141, Příbram I
	Osvobození 308, Příbram VII
	Žežická 596, Příbram VIII
Česká spořitelna, a.s.,	Milínská 166, Příbram III
	BILLA-Družstevní 521/86, Příbram V
	Hypermarket ALBERT, Brodská 496 Příbram VIII
	Prodejna DVOŘÁČEK, Střelecká 101, Příbram II
	Supermarket ALBERT, Školní 52, Příbram VIII
	Oblastní nemocnice Příbram 84, Příbram I
	Náměstí 8, Rožmitál pod Třemšínem
	Náměstí 16, Březnice
	Slavíkova 165, Jince
Euronet	Žežická 598, Březnice
	Milínská 134, Příbram
Fio banka	Pražská 126, Příbram

Zdroj: vlastní šetření

6.1.3.2 Lidské zdroje pro cestovní ruch (odbornost – střední a vysoké školy)

V rámci analýzy lidských zdrojů pro oblast cestovního ruchu v regionu byl sledován především údaj o počtu ekonomicky aktivních subjektů a obyvatel v oblasti obchodu, ubytování, stravování a pohostinství. V rámci všech ekonomických subjektů v regionu tvoří tato oblast velmi významnou část z celkového počtu. Ačkoli od roku 2001 dochází k mírnému snižování poměru k celkovému počtu ekonomických subjektů (34,3% v roce 2001 k 29,2% v roce 2012), v absolutních číslech naopak došlo k celkovému nárůstu (5066 subjektů v roce 2001 k 5465 subjektů v roce 2012).

Tabulka č. 6.29: Ekonomické subjekty se sídlem na území ORP Příbram

UKAZATEL	SO ORP Příbram						
	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2012
EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU (k 31. 12.)							
Ekonomické subjekty (podle Registru ek. subjektů)	14 772	16 099	16 795	17 455	17 976	18 783	18 718
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)[3)]							
zemědělství, lesnictví a rybářství	6,5	6,5	6,7	6,6	3,7	3,9	3,9
průmysl celkem	14,3	13,9	13,6	13,5	13,5	13,3	12,9
Stavebnictví	10,8	11,2	11,9	12,7	13,7	13,9	14,0
obchod, ubytování, stravování a pohostinství	**34,3**	**33,0**	**31,9**	**30,6**	**30,2**	**29,6**	**29,2**

Zdroj: Český statistický úřad, www.csu.cz

V samostatné oblasti Ubytování, stravování pohostinství pracovalo v regionu v roce 2013 pouze 1419 subjektů. V Kulturní, zábavní a rekreační činnost bylo v roce 2013 aktivních 640 subjektů. Jedná se pouze od minimální zlomek z celkového počtu ekonomických subjektů v těchto oblastech na území celé České republiky.

Graf 6.7: Srovnání počtu ekonomických subjektů v rámci ORP Příbram, Středočeského hraje a České republiky v roce 2013

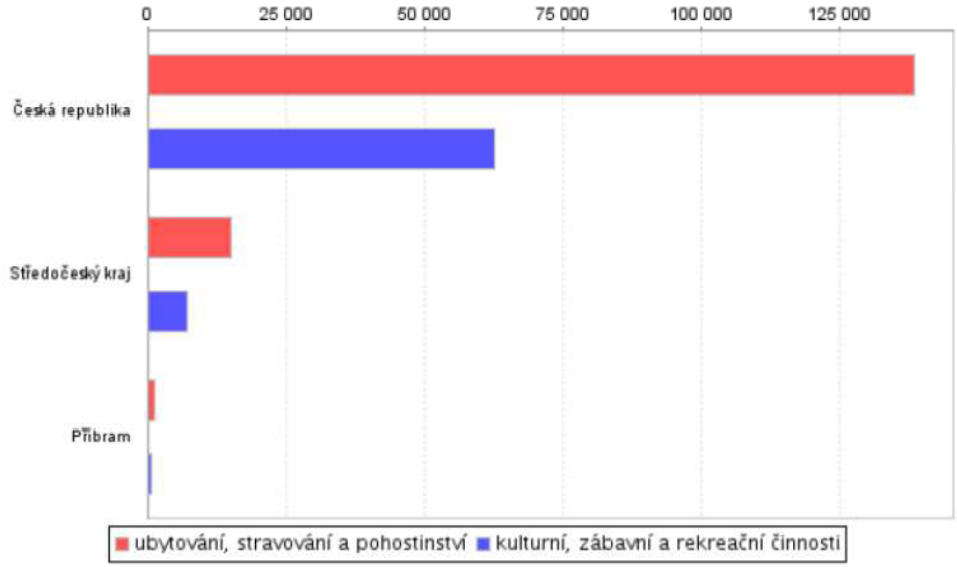

Zdroj: Český statistický úřad, www.czso.cz

Tabulka č. 6.30: Porovnání počtu subjektů v sektoru ubytování, stravování, pohostinství, kultury a rekreační činnosti ORP Příbram s daty Středočeského kraje a ČR v roce 2013

	Ubytování, stravování pohostinství	Kulturní, zábavní a rekreační činnost
Česká republika	138 550	62 763
Středočeský kraj	15 184	7 331
ORP Příbram	1 419	640

Zdroj: Český statistický úřad, www.czso.cz

Vzdělávání pro potřeby služeb v cestovním ruchu nabízí v regionu Integrovaná střední škola hotelového provozu, obchodu a služeb Příbram (adresa: Gen. R. Tesaříka 114, Příbram 1, www: http://isspb.cz/), která nabízí svým studentům vzdělání v několika maturitních oborech (Hotelnictví, Cestovní ruch, Obchod, Podnikání) a oborech ukončených výučním listem (Kuchař-číšník, Aranžér, Cukrář) Největší zájem je mezi studenty o maturitní studium v oboru Hotelnictví, kde škola přijala 41 studentů z celkového počtu 90 přihlášených v roce 2014/2015. O studium v oboru Cestovní ruch byl zájem podstatně nižší. Přihlásilo se 47 dětí a přijato jich bylo pouze 23. Z oborů s výučním listem byl největší zájem o obor Kuchař-číšník, kde se přihlásilo 60 a přijato bylo 27 studentů.

Tabulka č. 6.31: Počty studentů v jednotlivých oborech na Integrovaná střední škola hotelového provozu, obchodu a služeb Příbram

Název oboru	Délka studia	Ukončení studia	Forma studia	Počet míst v roce 2015	2014/2015 přihlášeno	2014/15 přijato
Aranžér	3	ZZ + výuční list	Denní	30	24	24/15
Cestovní ruch	4	Maturitní zkouška	Denní	45	47	47/23
Cukrář	3	ZZ + výuční list	Denní	30	19	19/11
Hotelnictví	4	Maturitní zkouška	Denní	45	90	90/41
Kuchař - číšník	3	ZZ + výuční list	Denní		60	60/27
Podnikání	2	Maturitní zkouška	Denní	60	42	42/42

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, https://portal.mpsv.cz

Ke dni 30. 4. 2014 bylo na Úřadu práce evidováno celkem 18 absolventů školy. 9 v oboru hotelnictví a 9 v oboru Cestovní ruch. (zdroj: Integrovaný portál MPSV, https://portal.mpsv.cz)

V regionu se nenachází žádná vysoká škola, která by poskytovala relevantní vzdělání pro pracovní uplatnění v oborech cestovního ruchu.

6.1.3.3 Marketing cestovního ruchu

Do kategorie marketingu cestovního ruchu spadají kompletní služby, které může region poskytnout svým návštěvníkům, jako jsou ubytovací a stravovací zařízení, cestovní kanceláře, dopravní společnosti, ale také jednotlivé turistické atraktivity. Ty dohromady tvoří cílovou destinaci, která je nabízena potencionálním návštěvníkům jako jeden celek. Jedná se tak o kombinaci přírodních a kulturních zajímavostí, poskytovaných služeb a infrastruktury.

Cílem turistické destinace Příbramsko tak musí být vytvoření komplexního systému poskytovaných služeb v kombinaci s přírodními a kulturními zajímavostmi v regionu, které dokážou oslovit potencionální návštěvníky na trhu. Region k získání dostatečně silné pozice musí využít veškerý svůj potencionál, který nabízí. V současné době tvoří destinace „Příbramsko“ pouze minimální podíl na trhu cestovního ruchu v České republice. Podíl ekonomicky aktivních subjektů v oblasti Ubytování, stravování a pohostinství v regionu tvoří pouze 1% z celkového počtu subjektů v tomto sektoru v celé České republice. Přesto například hornické muzeum patří mezi jedno z nejnavštěvovanějších muzeí v České republice. V budoucnu se jako jedna z možností pro získání většího podílu na trhu jeví využití potencionálu otevření vojenského prostoru Brdy, který nabízí zcela unikátní přírodní prostředí, s minimálními zásahy ze strany člověka. I vzhledem k současným trendům po zdravém životním stylu a požadavkům na čisté životní prostředí, mohou být Brdy významnou turistickou destinací, která zvýší množství návštěvníků v regionu.

Region Příbramsko může nabídnout také další zajímavé destinace pro návštěvníky, kteří vyhledávají například náboženskou, montánní, nebo relaxační turistiku. Region se tak může zaměřit na různé tržní segmenty a oslovit potencionální návštěvníky, s různými druhy preferencí.
V současné době lze požadavky návštěvníků rozdělit do několika základních kategorií:
• potřeba klidu a odpočinku
• potřeba změny prostředí
• potřeba uvolnění od konvencí běžného pracovního života, možnost dělat svobodná rozhodnutí
• potřeba kontaktu a komunikace s novými lidmi, získávání nových zážitků
(Parmová, 2003)

Na základě tohoto rozdělení lze říci, že Příbramsko je schopné pokrýt jednotlivé požadavky, které mohou potencionální návštěvníci požadovat od své dovolené. Region může uspokojit různé požadavky návštěvníků, například po čisté přírodě (Brdy), rekreační dovolené u vody (vodní nádrž Orlík), náboženská turistika (areál poutního místa Svatá Hora u Příbrami), montánní turistika (Hornické muzeum Příbram). Region také nabízí řadu možností pro pěší, cykloturistiku, hipoturistiku a v případě dostatečných sněhových srážek také pro zájemce o sjezdové a klasické lyžování. Region je také ideální výchozí místo pro návštěvu významných památek v okolních regionech (například zámek Orlík, Karlštejn, Blatná, Zvíkov, Dobříš).

O zvýšení propagace regionu se staral také projekt „Propagace turistické destinace Příbramsko“ v období 2010-2012. Cílem projektu bylo zvýšení podílu cestovního ruchu v regionu Příbramsko. Předmětem projektu byla výroba a distribuce propagačních a informačních materiálů a prezentace formou účasti na výstavách, veletrzích cestovního ruchu a slavnostech v České republice, Německu a

Polsku. Celkové výdaje na realizaci projektu činili přibližně 2,4 mil. Kč. Dotace poskytnutá z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy byla cca 1,9 mil. Kč. Spolufinancovaní ze zdrojů města Příbram činilo cca 0,5 mil. Kč. (http://www.pribram.eu) V rámci SO ORP Příbram také funguje síť turistických informačních center, které nabízejí svým návštěvníkům komplexní služby, především pak poskytování informací o zajímavostech a službách v regionu.

V současné době jsou ucelené informace o regionu poskytované například na národních informačních serverech (http://www.czechtourism.cz, http://www.kudyznudy.cz) Přesto regionu zásadně chybí ucelený informační server, který by poskytoval ucelené a vyčerpávající informace o zajímavostech a poskytovaných službách na Příbramsku. Regionu také chybí jasně profilovaná společná značka, která by definovala, že nabízený produkt se nachází právě na území SO ORP Příbram.

6.1.3.4 Management cestovního ruchu

Management cestovního ruchu je založen na koordinaci a vzájemné komunikaci všech zúčastněných aktérů, kterých se problematika rozvoje cestovního ruchu v regionu Příbramsko týká. Jejich vzájemná kooperace by měla zvýšit kvalitu a efektivitu poskytovaných služeb a zároveň ulehčit marketingovou prezentaci regionu pro potencionální návštěvníky.

V rámci regionu Příbramsko lze za koordinátora cestovního ruchu považovat obecní živnostenský úřad- oddělení obchodu, služeb a cestovního ruchu. Mezi jeho povinnosti patří zabezpečení agendy cestovního ruchu, zejména účast města na veletrzích a výstavách.

Jednou z klíčových rolí managementu cestovního ruchu je stanovení dlouhodobých cílů, které jsou jedním ze základních předpokladů pro udržitelný rozvoj regionu. Zajímavou studii zpracovala pro Krajský úřad Středočeského kraje například Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci s městským úřadem Příbram v roce 2007 pod názvem Analýza cestovního ruchu na Příbramsku.

6.1.3.5 Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

Na organizaci CR se v kraji dále podílejí také tzv. místní akční skupiny (dále jen MAS) a svazky (sdružení) měst a obcí (mikroregiony). MAS jsou složené ze zástupců veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru působící na území kraje v rámci programu EU LEADER. Na území obvodu působí zejména MAS Podbrdsko (www.podbrdsko.net). Jednou z 5 priorit MAS je podpora rozvoje cestovního ruchu v regionu, která by měla být zajištěna ochranou a údržbou současného potenciálu CR, podporou propagace a prezentace potenciálu CR v regionu, zkvalitněním a zefektivněním orientace návštěvníků, podporou rozvoje infrastruktury cestovního ruchu, rozšířením nabídky pro sportovně-kulturní vyžití návštěvníků regionu a podporou tvorby komplexních produktů cestovního ruchu (více na www.pribramsko.net/data/soubor.php?id=520). Skupina se skládá ze 14 obcí o celkové rozloze 82,4 km2 (tj. cca 9 % území obvodu).

Na Příbramsku vznikla také celá řada sdružení a svazků obcí. Největším (z hlediska počtu obcí) je Svazek obcí Podbrdského regionu. Součástí rozvojových dokumentů těchto sdružení jsou obvykle také koncepce rozvoje CR.

Na organizaci CR se pak ve větší i menší míře podílejí různá občanská, účelová a jiná sdružení. Velmi aktivní je v tomto směru občanské sdružení Brdy-Res publica (www.brdyrespublica. estranky.cz). To vedle celé řady analytických materiálů připravuje také konkrétní návrhy, které by mohly vést k rozvoji CR v regionu (např. návrhy nových cyklotras v Brdech (podrobněji na http://www.brdy-respublica.estranky.cz/clanky/projektbrdy). Z méně aktivních sdružení lze jmenovat například Bozeň-Spolek rodáků a přátel města Březnice, Sdružení pro obnovu historických památek Zbenice. Z výše uvedeného také vyplývá, že celá řada obcí Příbramska spolupracuje s obcemi mimo sledované území. Jedná se zejména o obce v Povltaví (Kamýk nad Vltavou, Solenice) se silnými vazbami na Sedlčansko, popř. obec Pičín s vazbami na oblast Dobříšska a Novoknínska. Především Březnicko tíhne směrem k Blatensku, Rožmitálsko částečně k Mirošovsku. Naopak málo slabé jsou i přes historicko-geografické podobnosti vazby na Berounsko a Hořovicko, především díky bariéře VÚ Brdy.

6.1.4 SWOT Analýza

Při zpracování SWOT analýzy k současnému stavu Cestovního ruchu ve zkoumané oblasti byl jako referenční kategorie využit soubor získaných informací ohledně současného stavu cestovního ruku na celém území České republiky. Na základě získaných dat bylo možné v tomto srovnání definovat silné a slabé stránky regionu Příbramska oproti celorepublikovým trendům v oblasti cestovního ruchu.

Silné stránky	Slabé stránky
Přírodní potenciál (Brdy, přehrady „Orlík“ a „Kamýk nad Vltavou“	Vysoká letní sezónnost
Nejvýznamnější forma cestovního ruchu v regionu je chataření a chalupaření (lůžková kapacita převyšuje pětinásobně možnosti komerčního ubytování)	Podprůměrný počet, sortiment a kvalita ubytovacích a stravovacích zařízení a další turistické infrastruktury vzhledem k lokalizačnímu potenciálu regionu
Dobrá poloha regionu pro výlety do Prahy, Berounska, Plzeňska, Sedlčanska, Jižních Čech a Šumavy	Podprůměrný podíl zahraničních turistů a tím nízká obsazenost zařízení
Tradice rekreačních středisek	Nízké množství cyklostezek vzhledem k regionálnímu potenciálu
Sportovní zázemí v Příbrami – aqvapark, zimní stadion, sportovní letiště, skiareál Padák, vodní nádrže – vodní lyžování, potápění, jachting a windsurfing.	Nízká propagace regionu prostřednictvím „Nových médií“
Aktivity svazku obcí a dalších občanských aktivit ve snaze propagace regionu	Málo rozhleden a málo naučných a tematických stezek
Dobrá dostupnost (Praha)	Řídká síť cyklotras a cyklostezek, pomalý rozvoj ve srovnání s jinými regiony, rezervy v kvalitě
Historicko-kulturní potenciál (hornická muzea, Svatá Hora, památník Vojna atd.)	Neexistující luxusní hotelové zařízení přímo v Příbrami
Příležitosti	**Ohrožení**
Zpřístupnění VÚ Brdy	V případě nerozvíjení silných stránek a forem cestovního ruchu regionu bude zájem o turistiku v regionu ještě dál upadat
Vylepšení a koordinace obsahu webových stránek obcí a zařízení cestovního ruchu	Praha jako region cestovního ruchu může odčerpávat turisty
Zmapovaná síť úvozových cest	Další zhoršování kvality komunikace, prostupnosti a dostupnosti perifernější části regionu
Modernizace infrastruktury cestovního ruchu	Vylidňování zejména periferních území regionu
Rozvoj hipostezek a jezdeckých aktivit	Ztráta regionální a mikroregionální identity obyvatel regionu
Budování rozhleden a odpočívadel	Další snižování podprůměrného podílu zahraničních turistů, co do délky pobytu a obsazenosti zařízení
Oživení tradice a propagace poutních míst (tematická turistika)	Nezájem obyvatel a zástupců obcí o rozvoj cestovního ruchu

Z obsahu a struktury SWOT analýzy vyplývá, že rozvoj cestovního ruchu ve zkoumané oblasti je stále pod úrovní svého potenciálu.

Silné stránky

Za silnou stránku regionu lze považovat především vysoký potenciál rozvoje přírodních atraktivit spojených se zpřístupněním VÚ Brdy. Tato oblast se jeví jako velmi vhodná pro rozvoj pěšího turismu a cykloturistiky. Oblast také nabízí řadu dalších zajímavých turistických destinací, především v oblastech náboženského a montánního turismu. Velmi výhodná je také pozice regionu, který se

nachází v krátké dojezdové vzdálenosti z Prahy a zároveň nabízí také možnost být výchozím bodem k návštěvě zajímavých turistických destinací v okolních regionech. Příbramsko může návštěvníkům nabídnout širokou škálu rekreačních aktivit. (VN Orlík, Brdy, sportovní areály v Příbrami) V současné době je důležitou součástí cestovního ruchu v regionu také poměrně vysoké zastoupení chatařů a chalupářů.

Slabé stránky

Mezi slabé stránky regionu patří sezónnost návštěvnosti vybraných turistických destinací. Region turisté navštěvují především v letních měsících. Špatná je také nevyvážená kvalita poskytovaných služeb ze strany ubytovacích a stravovacích kapacit. V regionu zcela chybí hotely nejvyšší kategorie. Region v současné době stále navštěvují především tuzemští turisté. Mezi zahraničními návštěvníky České republiky není Příbramsko příliš vyhledávané. Ačkoli region nabízí ideální podmínky pro rozvoj cykloturistiky stále, zde existuje poměrně nízké množství cyklostezek a značených cyklotras.

Příležitosti

Mezi příležitosti rozvoje cestovního ruchu v regionu patří především budoucí zpřístupnění VÚ Brdy a s tím spojený rozvoj především forem pěší a cyklistické turistiky v oblasti. V regionu se také nachází poměrně široká zmapovaná síť bývalých úvozových cest, které mohou být využitý pro potřeby budování sítě turistických tras (cyklostezky, stezky určené pro hipoturistiku). V regionu jsou v současné době značné deficity ve vzájemné spolupráci mezi veřejným a soukromím sektorem v oblasti spolupráce a koordinace poskytovaných služeb pro potencionální návštěvníky. V této oblasti se nabízí především rozvoj propagace regionu prostřednictvím tzv. „Nových médií“ (twitter, facebook, instagram…), které jsou hojně využívány především mladými generacemi potencionálních turistů. Region. Velký potenciál má také tematicky zaměřený cestovní ruch především v oblastech náboženského a montánního turismu.

Ohrožení

Hrozbou pro další rozvoj cestovního ruchu je především upadání současné infrastruktury, především pak ubytovacích a stravovacích kapacit pro potencionální návštěvníky. Nedostatečná kvalita infrastruktury může v budoucnu zabránit zvýšení počtu návštěvníků regionu. To platí také pro oblast propagace regionu, kde musí být aktivní všichni relevantní aktéři, kteří jsou zainteresováni ve službách cestovního ruchu na Příbramsku.

Výsledky SWOT Analýzy

	Silné stránky	Slabé stránky
Příležitosti	- Potenciál rozvoje cykloturistiky, propojení oblastí (Zároveň možnost rozvoje běžkařských tras) - Rozvoj venkovské turistiky spojenou například s obnovou úvozových cest v regionu pro rekreační účely - Využití potenciálu poutního místa Svatá hora, jako genius locí zkoumané oblasti	- Rozvoj dopravní infrastruktury - Zlepšení způsobu propagace regionu mezi tuzemskými i zahraničními turisty - Rozšíření počtu turistických informačních center v regionu a zlepšení jejich propojenosti
Ohrožení	- Udržení současné infrastruktury pro rekreanty - Potřeba zapojení všech relevantních aktérů do dalšího rozvoje cestovního ruchu v regionu - Zvyšování počtu zahraničních návštěvníků v regionu	- Zabránění odlivu turistů do okolních turistických oblastí - Vysoké zaměření regionu především na sezónní turistiku v letních měsících. Podpora celosezónní turistiky

6.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Nástin možných variantních návrhů v oblasti cestovního ruchu

I. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Rozvoj koordinace a spolupráce veřejných a soukromích aktérů, kteří se podílejí na poskytování služeb CR v regionu

I.1 Popis stávající situace a návrh řešení

Na základě analýzy a provedených fokusních skupin byla všemi zúčastněnými stranami vyhodnocena současná spolupráce zainteresovaných aktérů z veřejného i soukromého sektoru jako nedostatečná. Problémem se jeví především nedostatečná kapacita a kvalita některých poskytovaných služeb, které mohou negativně ovlivnit názor potenciál návštěvníku na celý region. Příčinu tohoto stavu lze hledat v nízké úrovni spolupráce mezi aktéry cestovního ruchu a v nedostatečné míře koordinace aktivit na národní i regionální úrovni. Nalezení vhodného systému uspořádání institucí a aktéru cestovního ruchu je základním východiskem pro růst kvality služeb, rozvoj lidských zdrojů a udržitelný rozvoj cestovního ruchu na území ORP Příbram.

Vzájemná spolupráce jednotlivých sektorů je základem k vytvoření konkurenceschopné nabídky služeb cestovního ruchu. Vytvořením projektu vzájemné spolupráce může dojít ke zvýšení efektivity v oblastech marketingu a managementu cestovního ruchu v regionu a zároveň ke znatelnému snížení nákladů u všech zúčastněných aktérů.

Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Zvýšení návštěvnosti regionu	Potřeba zapojení a aktivní spolupráce co nejvyššího poštu relevantních poskytovatelů služeb
Naplnění ubytovacích kapacit hotelů, ubytoven, penzionů v regionu	Výsledky se projeví v dlouhodobém horizontu
Koordinace poskytovaných služeb	Náklady spojené s administrativním zajištěním spolupráce
Zvýšení kvality poskytovaných služeb CR	

II. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Nedostatečný rozvoj a údržba infrastruktury pro měkké a aktivní formy turistiky v regionu

II.1 Popis stávající situace a návrh řešení

Region SO ORP Příbram vykazuje vysoký potenciál rozvoje různých forem cestovního ruchu. V oblasti se nachází řada turisticky atraktivních zajímavostí. Tento potenciál je vhodný především k rozvoji místní poznávací turistiky. V rámci meziobecní spolupráce je vhodné propojení celého regionu pro pěší turistiku, cykloturistiku a hipoturistiku prostřednictvím úvozových cest, které vedou nejen k místním turistickým atraktivitám, ale jsou využitelné, i jako spojnice mezi obcemi nejen pro místní obyvatele, ale i pro návštěvníky regionu. Tyto úvozové cesty lze využívat také při náboženské turistice v době putování z různých částí Evropy, například na Svatou Horu. Propojením a především seznámením s možnostmi návštěvy turistických cílů po vyznačených nefrekventovaných trasách, očekáváme větší zájem chatařů a chalupářů o tyto turistické cíle.

Rozvoj výše zmíněných forem turismu je také spojen s otevřením VÚ Brdy, který nabízí řadu vhodných turistických tras po již existujících zpevněných cestách.

V souvislosti s rozvojem aktivních forem cestovního ruchu souvisí také rozvoj další infrastruktury regionu, která má potenciál nalákat případné návštěvníky, kteří vyhledávají především aktivní formy odpočinku. Jako další vhodné řešení k dalšímu vývoji cestovního ruchu v regionu je možné využití sportovních zařízení po celém ORP Příbram. Na území ORP Příbram se nachází jeden krytý zimní stadion s ubytovací kapacitou přímo ve městě Příbrami. Zde se také nachází jeden krytý i otevřený plavecký bazén. Zvýšením kapacity a kvality sportovně-rekreační infrastruktury středisek cestovního ruchu je velkým potenciálem k rozvoji cestovního ruchu v regionu

Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Zvýšení návštěvnosti turistických cílů regionu	Nutnost financování úpravy úvozových cest
Zviditelnění turistického potenciálu regionu	Nutnost zvýšení kvality ubytovacích a stravovacích zařízení
Oživení tradice a propagace poutních míst	Nutnost navýšení počtu ubytovacích a stravovacích zařízení
Zefektivnění regionálního marketingu cestovního ruchu	Nízká kvalita sportovních zařízení, nutnost financování obnovy
Zvýšení zájmu o sportovní turistiku	

III. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Efektivní využívání možností propagace turistické destinace „Příbramsko“ v České republice i v zahraničí

III.1 Popis stávající situace a návrh řešení

Region SO ORP Příbram dostatečně nenabízí své turistické cíle pro turisty z ostatních regionů České republiky i ze zahraničí. V regionu se nachází s ohledem ke své rozloze pouze 7 informačních center. Významným podílem na nízké propagaci regionu v rámci cestovního ruchu je především malý zájem soukromých subjektů a zástupců obcí o rozvoj cestovního ruchu. Zahraniční návštěvníci směřují především do Prahy. Vývoj poptávky je sice významně ovlivněn vnějšími okolnostmi, ale nemalou roli zde hraje i pomalá a nepružná reakce na rozvoj a inovaci nabídky konkurenčních destinací.

Využívání možnosti propagace na veletrzích cestovního ruchu není jediným možným způsobem zviditelnění regionu. Jedním z důležitých cílů je zapojení jednotlivých obcí v regionu v rámci meziobecní spolupráce. Dalším problémem je nedostatek propagačních materiálů v informačních centrech v území ČR a především v Praze a na příjezdových místech do České republiky (letiště, autobusová a vlaková nádraží. Významný podíl by měla také podpora a prezentace akcí regionálního i národního významu, které mají potenciál vhodně doplňovat produktovou nabídku turistických regionů. V tomto ohledu je potřeba prohloubení spolupráce jednotlivých subjektů nejen v rámci regionu, ale také v okolních regionech v rámci vzájemné propagace turistických atraktivit.

Velký potenciál má také zvýšení propagace regionu prostřednictvím internetu. Vhodné využití propagace vidíme také ve zvýšené kvalitě webových portálů cestovního ruchu a v podpoře stávajících služeb, které poskytují informace o CR v regionu. Příbramsku také chybí elektronický informační systém, který by návštěvníkům poskytoval vyčerpávající informace o turistických atraktivitách v region, infrastruktuře a poskytovaných službách, který by případným zájemcům rovnou umožnil rezervaci ubytování, nebo nákup vstupenek na kulturní akce. Region také nevyužívá vysoký potenciál tzv. nových médií především aplikace Facebook, Linkedin a Twitter …, které jsou velmi populární především u mladé generace potenciálních návštěvníků a zároveň nabízejí i možnost rychlé zpětné vazby o kvalitě poskytovaných služeb.

Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Zvýšení počtu návštěvníků	Zvýšení finančních nákladů na propagaci
Zlepšení informovanosti o CR v regionu	Potřeba aktivní spolupráce zainteresovaných aktérů
Zlepšení zpětné vazby o poskytovaných službách	Nevyrovnaná kvalita poskytovaných služeb

6.2 Návrhová část pro oblast Cestovní ruch

6.2.1 Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Cestovní ruch“, na jejímž základě byly připraveny nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti cestovního ruchu.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovní ruch.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců veřejného a soukromého sektoru, kteří participují na službách v oblastech cestovního ruchu na území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma cestovní ruch.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení

dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

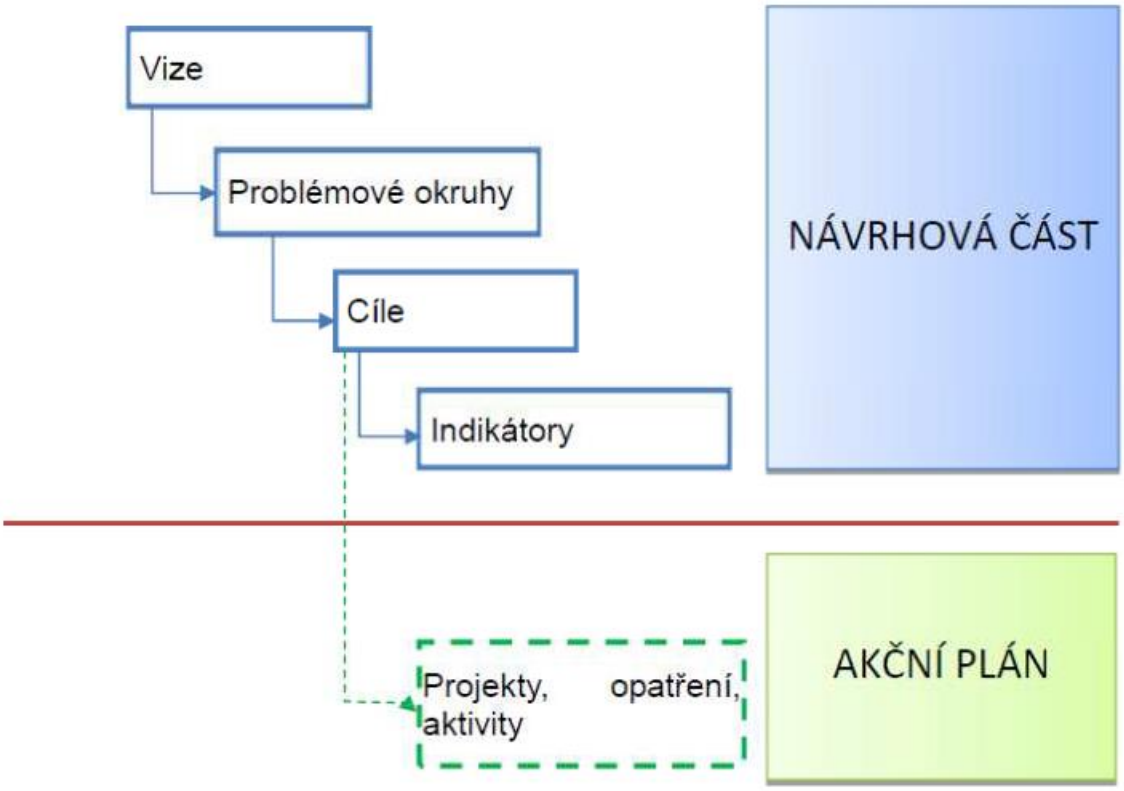

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovní ruch. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu cestovní ruch je uvedena v níže uvedeném schématu

Vize meziobecní spolupráce:
PŘÍBRAMSKO – KRAJINA POD SVATOU HOROU

Naší vizí je zlepšení podmínek pro aktivní subjekty soukromého i veřejného sektoru ORP Příbram v oblastech cestovního ruchu tak, že bude dosaženo:

- snížení míry nezaměstnanosti na průměrnou úroveň ČR
- udržení stávající sítě škol a školských zařízení a rozšíření nabídek aktivit pro děti a mládež
- rozšíření nabídek sociálních služeb tak, aby byla uspokojena poptávka
- **využití krajinného a kulturního potenciálu území v turistickém ruchu**
- využití odpadů ve prospěch obyvatel regionu

	Problémová oblast 1 Rozvoj koordinace a spolupráce veřejných a soukromích aktérů, kteří se podílejí na poskytování služeb CR v regionu		***Problémová oblast 2*** Nedostatečný rozvoj a údržba infrastruktury pro měkké a aktivní formy turistiky v regionu		***Problémová oblast 3*** Efektivní využívání možností propagace turistické destinace „Příbramsko“ v České republice i v zahraničí	
Cestovní ruch	**cíl 1.1** Vytvoření kanceláře koordinace cestovního ruchu v regionu	**cíl 1.2** Zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu	**cíl 2.1** Rozšíření stávající sítě turistických tras v regionu	**cíl 2.2** Využití sítě úvozových cest k rozvoji turismu v oblasti SO ORP Příbram	**cíl 3.1** Zajištění propagace turistické destinace Příbramsko v rámci informačních center mimo region SO ORP Příbram	**cíl 3.2** Využití potenciálu tzv. nových médií v možnostech propagace regionu

6.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vizí sdílenou realizačním týmem, a rovněž reprezentanty obcí sdružených v aglomeraci, je:
Zlepšení podmínek pro aktivní subjekty soukromého i veřejného sektoru ORP Příbram v oblastech cestovního ruchu.

Volitelné téma cestovní ruch se jeví pro oblast SO ORP Příbram jak velmi důležité a je problémově značně provázané i s ostatními tématy této analýzy.
Region poskytuje značný potenciál rozvoje v této oblasti, který je v současné době využitý pouze minimálně

Problémová oblast 1

Nízká koordinace a spolupráce veřejných a soukromích aktérů, kteří se podílejí na poskytování služeb CR v regionu

Jako jeden z hlavních identifikovaných problémů se ukázala především nedostatečná komunikace mezi zástupci jednotlivých segmentů poskytovatelů služeb cestovního ruchu v regionu. V regionu neexistuje diskurs, v rámci kterého by si zástupci veřejného, soukromého i občanského sektoru mohli vyměňovat své zkušenosti, nápady a vzájemné připomínky za účelem celkového zlepšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v celém regionu.

Věcné argumenty

V regionu neexistuje instituce, která by se zabývala koordinací vzájemných potřeb a spolupráce mezi jednotlivými sektory cestovního ruchu, aby si navzájem mohli vyměňovat informace a spolupracovat při zajišťování služeb cestovního ruchu, které z různých důvodů nejsou schopné zajistit svépomocí.
Z analytické části je zřejmé, že ačkoli region nabízí poměrně dostačující počet ubytovacích a stravovacích kapacit, v řadě případů se ukazuje, že jejich kvalita neodpovídá současným potřebám a trendům v oblastech cestovního ruchu. V regionu zcela chybí hotely v nejluxusnější kategorii. Problémem jsou také poměrně nízké ubytovací kapacity jednotlivých zařízení, které v případě konání větší akce nejsou schopné zajistit kvalitní ubytování pro větší množství návštěvníků na jednom místě. (zjištění prostřednictvím fokusní skupiny). V tomto ohledu tak dochází k situaci, že ubytovací kapacity v regionu zůstávají nenaplněny především z důvodu, že neodpovídají současné poptávce a potřebám trhu. Podobné problémy byly identifikovány i v případě stravovacích zařízení.

Příčiny problému

Hlavní příčiny nízké míry spolupráce jednotlivých subjektů, na celém území ORP Příbram vidíme v následujících skutečnostech:

(a) Konkurenční prostředí
(b) Vzájemné antipatie jednotlivých subjektů
(c) Nedostatečná informovanost o všech poskytovatelích služeb cestovního ruchu v regionu.
(d) Nízká míra angažovanosti jednotlivých subjektů na zvýšení kvality poskytovaných služeb
(e) Současná nabídka služeb neodpovídá poptávce a trendům cestovního ruchu.
(f) Nízké zapojení veřejného sektoru

Důsledky neřešeného problému

Důsledkem neřešení problému špatné spolupráce jednotlivých subjektů bude prohlubující se rozdíl mezi neodpovídající nabídkou a poptávkou po službách cestovního ruchu v regionu a okolí. Vzhledem k současné vysoké konkurenci v oblasti cestovního ruchu je potřeba zajištění kvalitních a odpovídajících služeb ze strany všech subjekt jedou z hlavních priorit úspěšného rozvoje cestovního ruchu v Regionu.

Problémová oblast 2

Nedostatečný rozvoj a údržba infrastruktury pro měkké a aktivní formy turistiky v regionu

Region nabízí ideální přírodní podmínky pro rozvoj měkkých forem cestovního ruchu, jako jsou pěší turistika, hipoturistika, nebo cykloturistika. V regionu zcela chybí vyznačená síť hipostezek pro koně a velký potenciál nabízí také zvýšení hustoty současné sítě cyklostezek a vybudování potřebné infrastruktury pro tyto formy turistiky. Region také skýtá potenciál pro sportovce. V aglomeraci se nachází dostatečný počet sportovních zařízení (zimní stadion, sportovní hala, tenisové kurty) rekreační areály pro volný čas a wellness (plavecký stadion, areál Nový Rybník apod.), které mohou případným zájemcům nabídnout své služby.

Věcné argumenty

Na území regionu se nachází kombinace ideálních přírodních podmínek a unikátních památek, které nabízejí svým návštěvníkům mnoho možností volnočasového vyžití. Přesto zde existuje velký potenciál především v rozvoji infrastruktury (vytvoření zázemí, rozšíření tras, budování nových stezek), která by sloužila návštěvníkům. V regionu je zmapována rozlehlá síť úvozových cest, které nabízejí ideální možnost pro vybudování turistických tras a propojení významných památek v regionu. Toto téma je úzce spojeno s otevřením vojenského újezdu Brdy, kde jsou přímo ideální podmínky pro rozvoj právě těchto forem cestovního ruchu. V zimních měsících v případě vhodných sněhových podmínek by především v oblasti brd šlo vyznačené trasy využívat i za účelem klasického lyžování.
Region také nabízí řadu dalších možností aktivního vyžití, které v kombinaci s hustou sítí turistických tras mohou být atraktivní především pro individuální sportovce a sportovní týmy. Problémem je v řadě případů zastaralý stav Těchto sportovišť.

Příčiny problému

Příčinou tohoto problému je především doposud poměrně pomalý rozvoj těchto forem turistiky, kde hlavní příčinou jsou především vysoké náklady na budování zcela nových stezek, které by sloužili výhradně pro potřeby cestovního ruchu v regionu. Tento problém je stejný také u veřejných sportovišť, kde jsou vysoké náklady na jejich údržbu a případný další rozvoj.

(a) Vysoké finanční náklady spojené s údržbou a budování turistické infrastruktury
(b) Velké množství cyklotras je vedeno po běžných komunikacích
(c) Doposud nepřístupná oblast VÚ Brdy
(d) Malé zapojení veřejnosti do rozvoje cestovního ruchu
(e) Nepříznivé meteorologické podmínky v zimních měsících (nedostatek sněhu pro lyžování)
(f) Špatný technický stav některých sportovišť v regionu.
(g) Nedostatečná kapacita služeb pro pořádání větších sportovních akcí
(h) Nedostatečné propojení indoor a outdoor aktivit

Důsledky neřešeného problému

Důsledkem neřešení tohoto problému bude především snížení konkurenceschopnosti regionu v nabídce poskytovaných služeb cestovního ruchu oproti jiným regionům. S tím je spojen případný odliv velkého množství potenciálních návštěvníků. Problémem jsou také chátrající sportoviště, které v případě, že nebude investováno do jejich údržby a rekonstrukce nebudou moci sloužit svým účelům a přestanou být atraktivní nejenom pro místní obyvatelstva, ale i o případné potencionální návštěvníky regionu.

Problémová oblast 3

Efektivní využívání možností propagace turistické destinace „Příbramsko" v České republice i v zahraničí

V rámci analýzy bylo zjištěno, že region SO ORP Příbram má značné deficity v propagaci svých turistických atraktivit mimo své území. Právě přilákání většího počtu incomingových turistů z jiných oblastí České republiky a ze zahraničí je jednou z klíčových priorit pro rozvoj cestovního ruchu. V návštěvnosti regionu v současné době převažují především tuzemští návštěvníci. Zahraniční návštěvníci preferují především jiné lokality, ačkoli má region značný potenciál a řadu zajímavých destinací.

Značný deficit má region také ve své internetové propagaci. Chybí mu komplexní informační systém o turistických atraktivitách a veškerých poskytovaných službách. Zcela nevyužitý zůstává také potenciál nových médií

Věcné argumenty

V současné době jsou informace pro potencionální návštěvníky klíčové. Především hromadně neorganizovaný turisté získávají primární informace o jednotlivých oblastech prostřednictvím různých zprostředkovatelů (především infocentra, internet). Region SO ORP Příbram v současné době využívá ke své propagaci (prostřednictvím živnostenského úřadu) především účast na veletrzích cestovního ruchu, kde propaguje region pro jednotlivce, ale především pro případné organizované zájezdy. Propagací pro individuální turisty se zabývají především jednotlivá infocentra v regionu. Je potřeba prohloubit propagaci turistických zajímavostí především mimo region. Příbramsku také chybí ucelený elektronický informační systém, který by poskytoval ucelené informace o regionu pro uživatele internetu.

Příčiny problému

(a) Nízká informovanost zahraničních turistů o regionu „Příbramsko"
(b) Nízká propagace regionu mimo území SO ORP Příbram, především v turisticky nejvíce navštěvovaných lokalitách
(c) Neexistující komplexní informační server
(d) Nevyužití komunikace prostřednictvím tzv. „Nových médií"

Důsledky neřešeného problému

V případě, že region nebude rozvíjet možnosti své propagace, hrozí nebezpečí, že se oblast stane pro návštěvníky méně atraktivní z důvodu jejich neinformovanosti. V současné době především neorganizovaní turisté jsou závislí na získaných informací prostřednictvím informačních center. V tomto ohledu je důležitý rozvoj spolupráce s infocentry, které například zahraniční turisté navštěvují jako první po svém příjezdu do České republiky. S tím souvisí také nedostatečná propagace a koordinace informací o regionu především prostřednictvím internetu.

6.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Hlavním cílem strategie rozvoje cestovního ruchu v regionu ORP Příbram je vytvoření vyhovujících podmínek, aby se destinace stala vyhledávanou a turisticky významnou lokalitou v České republice. Region by měl využít plně svůj velký potenciál, především kombinaci významných kulturních památek a krásné přírody, pro zvýšení počtu návštěvníků nejenom z České republiky, ale i ze zahraničí. Region by se měl v dlouhodobém horizontu stát turistickým centrem především pro výlety do oblasti Brd a okolí vodní nádrže Orlík. K tomu by mělo přispět také zlepšení propojenosti jednotlivých významných destinací cestovního ruchu v regionu.

Pro každou problémovou oblast byly zvoleny na základě kolektivního rozhodnutí cíle, které mají být v období realizace strategie naplněny.

Problémový okruh 1	**Rozvoj koordinace a spolupráce veřejných a soukromích aktérů, kteří se podílejí na poskytování služeb CR v regionu**
Cíl 1.1	**Vytvoření kanceláře managementu cestovního ruchu v regionu**
Popis cíle	Tento cíl si klade za prioritu zlepšení vzájemné komunikace a celkové kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu. K dosažení tohoto stavu by měla sloužit nově vzniklá kancelář/agentura, která by zastřešovala poskytovatele služeb cestovního ruchu. V dlouhodobém hledisku by naplnění tohoto cíle vedlo k efektivnější koordinaci poskytovaných služeb cestovního ruchu, odhalení případných nedostatků a efektivní reakci na jejich následné odstranění a efektivní řízení cestovního ruchu v celém regionu. Řešení v podobě vzájemné koordinace poskytovatelů služeb již lze pozorovat také v jiných regionech České republiky.
Hlavní opatření	**A 1: Právní analýza** • Zpracování možných legislativních forem vzniku navrhovaného sdružení • Analýza možných oblastí odpovědnosti sdružení za rozvoj CR v oblasti • Zpracování možných návrhů společné smlouvy pro potencionální členy sdružení **B 1: Ekonomická analýza** • Rozbor finančních náročnosti spojené s vytvořením sdružení a administrativním provozem kanceláře **C 1: Vytvoření společné identity sdružení poskytovatelů služeb CR** • Zajištění společné propagace členů sdružení prostřednictvím společného loga poskytovatelů služeb cestovního ruchu v regionu ORP Příbram
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 6.1**- Vznik kanceláře managementu cestovního ruchu v regionu ORP Příbram** Indikátor č. 6.2- **Počet zapojených subjektů z veřejného, soukromého a občanského sektoru do sdružení.**
Správce cíle	Předseda DSO ORP Příbram

Problémový okruh 1	**Rozvoj koordinace a spolupráce veřejných a soukromích aktérů, kteří se podílejí na poskytování služeb CR v regionu**
Cíl 1.2	**Zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu**
Popis cíle	Tento cíl úzce souvisí s tím předcházejícím. V rámci regionu je potřeba vytvoření sítě kvalitních služeb, především v oblasti ubytovacích a stravovacích kapacit. Opět by bylo potřeba především zapojení samotných poskytovatelů těchto služeb, převážně ze soukromého sektoru, kteří by se museli aktivně podílet a dodržovat vytvořené standardy kvality v poskytování služeb cestovního ruchu. V tomto ohledu je vhodné k dosažení cíle navázání spolupráce s Českým systémem kvality služeb, jehož vlastníkem je Ministerstvo místního rozvoje, který se zabývá certifikací kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu na území České republiky. Jedná se o dobrovolný inovativní nástroj, který systematickým způsobem pomáhá ke zvyšování kvality služeb v organizacích v oblasti cestovního ruchu a v navazujících službách. Tento systém poskytovatelům služeb cestovního ruchu umožní získat odborné i praktické znalosti z oblasti řízení kvality ve službách a další odborné kompetence, které mohou využít při rozvoji svého podnikání. Úspěšné organizace získají prestižní, mezinárodně srovnatelnou značku, která pro zákazníka představuje příslib ověřené kvality služeb a zároveň je oceněním práce všech zaměstnanců organizace.
Hlavní opatření	**A 1: Právní analýzy** • Právní rozbor možných forem certifikace poskytovaných služeb prostřednictvím sdružení rozvoje cestovního ruchu v regionu • Příprava smluv pro potencionální zájemce o certifikaci kvality **B 1: Certifikace zařízení působících v oblasti cestovního ruchu** • Vytvoření standardů kvality jednotlivých segmentů služeb cestovního ruchu (ubytování, stravování)- možnost spolupráce s Českým systémem kvality služeb • Certifikace, zhodnocení kvality nabízených služeb (ubytování, stravování, kultura) je cestou dosahování vyšších standardů služeb **C 1: Organizační opatření** • Zajištění dohledu nad naplňováním schválených standardů a požadované úrovně kvality poskytovaných služeb • Zajištění spolupráce s Českým systémem kvality služeb
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 6.3- **Počet návštěvníků u jednotlivých poskytovatelů služeb cestovního ruchu.** Indikátor č. 6.4- **Celkový počet poskytovatelů služeb CR, kteří přijali standardy kvality služeb CR v regionu a získali certifikát Českého systému kvality služeb.**
Správce cíle	Předseda DSO ORP Příbram

Problémový okruh 2	**Nedostatečný rozvoj a údržba infrastruktury pro měkké a aktivní formy turistiky v regionu**
Cíl 2.1	**Rozšíření stávající sítě turistických tras v regionu**
Popis cíle	Tento cíl je úzce spojen především se zpřístupněním velké části VÚ Brdy, který je ideálním prostředím pro rozvoj všech forem turistiky a pro návštěvníky nabízí unikátní přírodní atrakci. Vzhledem k tomu, že zde již dnes existuje rozsáhlá síť zpevněných komunikací, které využívala armáda České republiky, je možno předpokládat, že je v budoucnu budou moci využívat také návštěvníci této oblasti. V rámci tohoto cíle se předpokládá další rozvoj cykloturistiky v regionu především značením nových cyklotras a především rozšiřování současné sítě cyklostezek, které budou určeny primárně pro cyklisty a nebudou vedeny po běžných pozemních komunikacích. V regionu je také značný potenciál pro rozvoj hipoturistiky, ačkoli zde neexistuje veřejně značená síť hipostezek. Cílem je možnost vedení hipostezek přes katastrální území jednotlivých obcí a aby vybrané trasy byli následně vyznačeny a zakresleny do map.
Hlavní opatření	**A 1: Právní analýzy** • Dohoda o spolupráci s Klubem českých turistů na rozvoji a vyznačení nových turistických tras v regionu **B 1: Organizační opatření** • Vytipování možných nových turistických tras v regionu • Spolupráce se současnými poskytovateli služeb cestovního ruchu, tak aby se • Zapojení zainteresovaných poskytovatelů služeb CR do návrhů možného trasování turistických tras. (Jedná se především o turistické trasy, které budou vedeny ve zpřístupněných oblastech VÚ Brdy a okolní obce by měli sloužit jako poskytovatelé základních služeb pro potencionální návštěvníky) **C 1: Ekonomická analýza** • Zajištění dostatečných finančních prostředků pro rozvoj turistických tras v regionu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 6.5- **Zvýšení počtu km hipostezek v regionu** Indikátor č. 6.6- **Zvýšení počtu km cyklostezek v regionu**
Správce cíle	Předseda DSO ORP Příbram

Problémový okruh 2	**Nedostatečný rozvoj a údržba infrastruktury pro měkké a aktivní formy turistiky v regionu**
Cíl 2.2	**Využití sítě úvozových cest k rozvoji turismu v oblasti SO ORP Příbram**
Popis cíle	V regionu SO ORP Příbram se nachází rozlehlá síť bývalých úvozových cest, které jsou v dnešní době zcela nevyužité. Jelikož nejsou většinou vhodné pro běžný silniční provoz, nabízejí se jako ideální alternativa pro rozvoj turistických tras, které by nezasahovali do běžného provozu na pozemních komunikacích. Úvozové cesty v regionu jsou přehledně vyznačeny v příloze č. 11 Úvozové cesty v SO ORP Příbram. Cílem v této oblasti je jejich rekonstrukce za účelem využití pro potřeby rozvoje cestovního ruchu především pro vybudování sítě turistických tras po regionu. Jedná se především o cyklostezky a cesty určené pro hipoturistiku.
Hlavní opatření	**A 1: Právní analýzy** • Vyrovnání majetkoprávních vztahů se současnými uživateli úvozových cest, které připadají v úvahu pro využití **B 1: Organizační opatření** • Přesné vymezení tras úvozových cest v oblasti • Vytipování vhodných úvozových cest, které by bylo možné využít pro turistické trasy **C 1: Ekonomická analýza** • Zajištění dostatečných finančních prostředků na obnovu a rekonstrukci úvozových cest v regionu • Provedení analýzy výše nákladů spojených s údržbou turistických tras vedených po úvozových cestách
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 6.7**- Využití určitého počtu km úvozových cest pro turistické účely**
Správce cíle	Předseda DSO ORP Příbram

Problémový okruh 3	**Efektivní využívání možností propagace turistické destinace „Příbramsko“ v České republice i v zahraničí**
Cíl 3.1	**Zajištění propagace turistické destinace Příbramsko mimo region SO ORP Příbram**
Popis cíle	Cílem je rozšíření tištěné propagace regionu i do okolních oblastí, především do turisticky nejvyhledávanějších lokalit, především do Prahy. Cílem je zlepšení spolupráce s turistickými informačními středisky mimo region SO ORP Příbram, která by například formou reciprocity mohla nabízet informační materiály o cílovém regionu.
Hlavní opatření	**A 1: Právní analýzy** • Příprava smluv o vzájemné spolupráci a vzájemné propagaci s dalšími regiony **B 1: Organizační opatření** • Zajištění propagace regionu na propagačních akcích cestovního ruchu • Zajištění spolupráce s poskytovateli služeb cestovního ruchu mimo region SO ORP Příbram **C 1: Ekonomická analýza** • Analýza finančních nákladů spojených s vytvořením tištěných propagačních materiálů • Analýza finanční náročnosti propagace regionu na veletrzích cestovního ruchu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 6.8- **Počet propagačních akcí mimo region SO ORP Příbram** Indikátor č. 6.9**- Počet podepsaných smluv o vzájemné spolupráci s dalšími regiony**
Správce cíle	Předseda DSO ORP Příbram

Problémový okruh 3	**Efektivní využívání možností propagace turistické destinace „Příbramsko“ v České republice i v zahraničí**
Cíl 3.2	**Využití potenciálu tzv. nových médií v možnostech propagace regionu**
Popis cíle	Cestovní ruch v regionu v současné době není dostatečně propagován, zcela zde chybí ucelený systém internetové propagace, kde by potencionální návštěvníci získali vyčerpávající informace o turistických atrakcích v regionu, infrastruktuře a poskytovaných službách. Jelikož je v současné době internetová komunikace stále více klíčovou formou přenosu informací, je nutné, aby region v tomto druhu své propagace nezaostával a dokázal ji maximálně využít. Stále více populární je předávání informací pomocí tzv. „nových médií“ jako jsou Facebook, Twitter, Instagram, případně ruský Vkontakte, které mají stále větší počet uživatelů. Cílem je vytvoření a správa webových stránek komplexního internetového informačního systému a zlepšení propagace regionu prostřednictvím tzv. nových médií.
Hlavní opatření	**A 1:Právní analýzy** • Smluvní zajištění vzájemné propagace na internetových stránkách regionu a internetových stránkách jednotlivých poskytovatelů služeb cestovního ruchu v regionu **B 1:Organizační opatření** • Vytvoření a implementace komplexního informačního komunikačního serveru propagujícího cestovní ruch v regionu ORP Příbram zacílený především na incomingové návštěvníky z ostatních oblastí České republiky a ze zahraničí • Vytvoření propagačních stránek regionu na sociálních sítích • Zajištění moderátorů a redaktorů pro informační stránky, nejlépe ve spolupráci s existujícími turistickými informačními centry v regionu **C 1: Zajištění spolupráce zainteresovaných aktérů** • Zajištění spolupráce co největšího počtu relevantních poskytovatelů služeb cestovního ruchu z oblasti veřejného, soukromého i občanského sektoru **D 1: Ekonomická analýza** • Analýza nákladů na zřízení jednotného informačního serveru o nabídce služeb cestovního ruchu v regionu • Analýza nákladů spojených s provozem, údržbou a moderováním obsahu internetových stránek o cestovním ruchu v regionu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor č. 6.10- **Počet zapojených subjektů do integrovaného informačního systému.** Indikátor č. 6.11- **Počet vytvořených propagačních stránek na jednotlivých sociálních sítích.**
Správce cíle	Předseda DSO ORP Příbram

6.2.4 Indikátory

Problémový okruh/Cíl	Vytvoření kanceláře managementu cestovního ruchu v regionu		
Číslo indikátoru	**6.1**		
Název indikátoru	**VZNIK KANCELÁŘE MANAGEMENTU CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONU ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Ordinální proměnná: 0-1		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V regionu v současné době chybí kancelář, která by se komplexně zabývala managementem cestovního ruchu v regionu a koordinací spolupráce všech zainteresovaných subjektů. Vznik této kanceláře se tak ukazuje jak jeden z klíčových indikátorů, jehož naplnění je důležité pro budoucí rozvoj cestovního ruchu v regionu.		
Metodika a výpočet:	V tomto ohledu se jedná pouze o ordinální proměnnou, která bude označovat vytvoření kanceláře managementu cestovního ruchu v regionu. Hodnota v roce 2013 je 0- kancelář nebyla vytvořena. Cílem je aby v následujících letech došlo ke změně na hodnotu 1- kancelář managementu v regionu ORP Příbram existuje		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy o fungování sdružení		

Problémový okruh/Cíl	Vytvoření kanceláře managementu cestovního ruchu v regionu		
Číslo indikátoru	**6.2**		
Název indikátoru	**POČET ZAPOJENÝCH SUBJEKTŮ Z VEŘEJNÉHO, SOUKROMÉHO A OBČANSKÉHO SEKTORU DO SDRUŽENÍ**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Kancelář managementu cestovního ruchu ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro zajištění efektivního fungování sdružení subjektů, kteří participují na rozvoji cestovního ruchu v regionu je jejich aktivního zapojení do fungování sdružení, především pak vzájemné sdílení informací. Indikátor umožňuje sledovat celkový rozvoj sdružení během zkoumaného období do roku 2020		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet všech zapojených subjektů do sdružení		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy o fungování sdružení		

Problémový okruh/Cíl	Zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu		
Číslo indikátoru	**6.3**		
Název indikátoru	**POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ U JEDNOTLIVÝCH POSKYTOVATELŮ SLUŽEB CESTOVNÍHO RUCHU**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Kancelář managementu cestovního ruchu ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		310 000	350 000
Skutečnost	285 237		
Popis měřítka:	Jedním z možných indikátory zvyšující se kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu je zajisté rostoucí počet návštěvníků. V tomto případě se samozřejmě nejedná pouze o incomingové návštěvníky regionu. Tento indikátor lze nejlépe měřit prostřednictvím počtu ubytovaných osob u poskytovatelů ubytování v regionu.		
Metodika a výpočet:	Počet přenocování hostů během určitého časového období (jeden rok) v ubytovacích zařízeních v okrese Příbram		
Zdroj čerpání dat:	ČSÚ		

Problémový okruh/Cíl	Zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu		
Číslo indikátoru	**6.4**		
Název indikátoru	**CELKOVÝ POČET POSKYTOVATELŮ SLUŽEB CR, KTEŘÍ PŘIJALI STANDARDY KVALITY SLUŽEB CR V REGIONU A ZÍSKALI CERTIFIKÁT ČESKÉHO SYSTÉMU KVALITY SLUŽEB**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Kancelář managementu cestovního ruchu ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Důležitým indikátorem k naplnění cíle zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu je především počet samotných poskytovatelů těchto služeb, kteří úspěšně získají certifikát kvality. K celkovému zvýšení kvality je potřeba zapojení co největšího počtu relevantních subjektů.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet všech zapojených subjektů		
Zdroj čerpání dat:	Český systém kvality služeb		

Problémový okruh/Cíl	Rozšíření stávající sítě turistických tras v regionu		
Číslo indikátoru	**6.5**		
Název indikátoru	**ZVÝŠENÍ POČTU KM HIPOSTEZEK V REGIONU**		
Měrná jednotka	km		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		30 km	60 km
Skutečnost	0 km		
Popis měřítka:	V rámci rozvoje a popularity hipoturistiky v České republice je jedním z cílů rozvoje infrastruktury cestovního ruchu vybudování ucelené sítě turistických tras vhodných pro jízdu na koních. V regionu se nachází poměrně velký počet jízdáren a další potřebné infrastruktury pro hipoturistiku. Přesto zde v současné době neexistuje žádná vyznačená hiposteztka. Měřítkem naplnění indikátoru tak bude především zvýšení současného počtu vytrasovaných kilometrů hipostezek v regionu ORP Příbram.		
Metodika a výpočet:	Souhrnné množství nově vybudovaných a vyznačených kilometrů hipostezek v regionu ORP Příbram		
Zdroj čerpání dat:	Klub českých turistů		

Problémový okruh/Cíl	Rozšíření stávající sítě turistických tras v regionu		
Číslo indikátoru	**6.6**		
Název indikátoru	**ZVÝŠENÍ POČTU KM CYKLOSTEZEK V REGIONU**		
Měrná jednotka	km		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		60 km	90 km
Skutečnost	28,6 km		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitních a bezpečných podmínek pro rozvoj cykloturistiky v regionu je potřeba rozšíření současné sítě cyklostezek, které budou primárně sloužit cyklistům a nebudou vedeny po komunikacích s běžným silničním provozem.		
Metodika a výpočet:	Souhrnné množství nově vybudovaných kilometrů cyklostezek v regionu ORP Příbram		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Využití sítě úvozových cest k rozvoji turismu v oblasti SO ORP Příbram		
Číslo indikátoru	**6.7**		
Název indikátoru	**VYUŽITÍ URČITÉHO POČTU KM ÚVOZOVÝCH CEST PRO TURISTICKÉ ÚČELY**		
Měrná jednotka	km		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		30	60
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Využití zmapované sítě úvozových cest k rozvoji turistických tras v regionu ORP Příbram se jeví jako ideální možnost rozvoje cestovního ruchu. Cílem k naplnění tohoto indikátoru tak musí být především postupné navyšování množství kilometrů turistických tras, které budou vedeny po současných, případně zrekonstruovaných úvozových cestách v regionu ORP Příbram		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet kilometrů úvozových cest využitých pro turistické trasy		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Zajištění propagace turistické destinace Příbramsko mimo region SO ORP Příbram		
Číslo indikátoru	**6.8**		
Název indikátoru	**POČET PROPAGAČNÍCH AKCÍ MIMO REGION SO ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		10	30
Skutečnost	7		
Popis měřítka:	Pro rozvoj cestovního ruchu v regionu je důležitý především marketing a celková propagace regionu na veletrzích cestovního ruchu. V současné době je tato propagace zajišťována především živnostenským úřadem v Příbrami, který se stará o propagaci regionu. V Případě aktivního zapojení více subjektů lze předpokládat také zvýšení počtu účastí regionu na propagačních akcích a veletrzích cestovního ruchu v České republice a v zahraničí.		
Metodika a výpočet:	Počet účastí na propagačních akcích cestovního ruchu během určitého časového období (1 rok), kde bude zastoupena cílová destinace regionu ORP Příbram		
Zdroj čerpání dat:	Živnostenský úřad Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Zajištění propagace turistické destinace Příbramsko mimo region SO ORP Příbram		
Číslo indikátoru	**6.9**		
Název indikátoru	**POČET PODEPSANÝCH SMLUV O VZÁJEMNÉ MEZIREGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCI S DALŠÍMI REGIONY**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		5	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Počet podepsaných smluv o vzájemné meziregionální spolupráci o vzájemné propagaci turisticky zajímavých atraktivitách v jednotlivých regionech je důležitým indikátorem. V případě jeho nárůstu lze předpokládat zvýšení dopadu propagačních materiálů na širší spektrum potencionálních návštěvníků.		
Metodika a výpočet:	Počet podepsaných smluv o vzájemné spolupráci		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Využití potenciálu tzv. nových médií v možnostech propagace regionu		
Číslo indikátoru	**6.10**		
Název indikátoru	**POČET ZAPOJENÝCH SUBJEKTŮ DO INTEGROVANÉHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Provozovatel internetových stránek o cestovním ruchu v regionu ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro fungování komplexního informačního systému je klíčové především zapojení co nejvyššího počtu relevantních aktérů, kteří na něm budou aktivně spolupracovat a aktualizovat informace o nabízených službách cestovního ruchu v regionu.		
Metodika a výpočet:	Počet spolupracujících subjektů z oblasti poskytovatelů služeb v regionu ORP Příbram		
Zdroj čerpání dat:	Provozovatel internetových stránek o cestovním ruchu v regionu ORP Příbram		

Problémový okruh/Cíl	Využití potenciálu tzv. nových médií v možnostech propagace regionu		
Číslo indikátoru	**6.11**		
Název indikátoru	**POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ PROPAGAČNÍCH INTERNETOVÝCH STRÁNEK O CESTOVNÍM RUCHU V REGIONU SO ORP PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Provozovatel internetových stránek o cestovním ruchu v regionu ORP Příbram		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		2500	5000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Zvýšení počtu návštěvníku informačních portálu deklaruje zvýšení zájmu potencionálních návštěvníků o turistickou destinaci „Příbramsko“. Jedná se především o množství prohlížení webových stránek a profilů regionu na sociálních sítí (facebook, twitter) za určité časové období.		
Metodika a výpočet:	Průměrný počet denních prohlížení internetových propagačních stránek během jednoho roku.		
Zdroj čerpání dat:	Provozovatel internetových stránek o cestovním ruchu v regionu ORP Příbram		

6.3 Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

6.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven manažer strategie. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je řídící skupina. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Bude doplněno na základě konsensu starostů dotčených obcí

Pro řízení strategie jsou důležití správci cílů. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	**Název cíle**	**Správce cíle**
1.1.	Vytvoření kanceláře koordinace cestovního ruchu v regionu	Předseda DSO ORP Příbram
1.2.	Zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu	Předseda DSO ORP Příbram
2.1.	Rozšíření stávající sítě turistických tras v regionu	Předseda DSO ORP Příbram
2.2.	Vytvoření sítě úvozových cest k rozvoji turismu v oblasti ORP Příbram	Předseda DSO ORP Příbram
3.1.	Zajištění propagace turistické destinace Příbramsko mimo region SO ORP Příbram	Předseda DSO ORP Příbram
3.2.	Využití potenciálu tzv. nových médií v možnostech propagace regionu	Předseda DSO ORP Příbram

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	**Název indikátoru**	**Gestor indikátoru**
6.1.	Vznik kanceláře managementu cestovního ruchu v regionu ORP Příbram	Manažer DSO ORP Příbram
6.2.	Počet zapojených subjektů veřejného, soukromého a občanského sektoru do sdružení	Kancelář managementu cestovního ruchu ORP Příbram
6.3.	Počet návštěvníků u jednotlivých poskytovatelů služeb cestovního ruchu	Kancelář managementu cestovního ruchu ORP Příbram
6.4.	Celkový počet poskytovatel služeb CR, kteří přijali standardy kvality služeb CR v regionu a získali certifikát Českého systému kvality služeb	Kancelář managementu cestovního ruchu ORP Příbram
6.5.	Zvýšení počtu km hipostezek v regionu	Manažer DSO ORP Příbram
6.6.	Zvýšení počtu km cyklostezek v regionu	Manažer DSO ORP Příbram
6.7.	Využití určitého počtu km úvozových cest pro turistické účely	Manažer DSO ORP Příbram
6.8.	Počet propagačních akcí mimo region SO ORP Příbram	Manažer DSO ORP Příbram
6.9.	Počet podepsaných smluv o vzájemné meziregionální spolupráci s dalšími regiony	Manažer DSO ORP Příbram
6.10.	Počet zapojených subjektů do integrovaného informačního systému	Provozovatel internetových stránek o cestovním ruchu v regionu ORP Příbram
6.11.	Počet návštěvníků propagačních internetových stránek o cestovním ruchu v regionu SO ORP Příbram	Provozovatel internetových stránek o cestovním ruchu v regionu ORP Příbram

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování

daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	Každoročně v 1. -3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	Každoročně v 1. -2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.
V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				**Rok 2016**				**Rok 2017**				**Rok 2018**	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Oblast cestovního ruchu – cíle definované ve strategii:

1. 1. Vytvoření kanceláře koordinace cestovního ruchu v regionu

1. 2. Zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu

2. 1. Rozšíření stávající sítě turistických tras v regionu

2. 2. Využití sítě úvozových cest k rozvoji turismu v oblasti SO ORP Příbram

3. 1. Zajištění propagace turistické destinace Příbramsko mimo region SO ORP Příbram

3. 2. Využití potenciálu tzv. nových médií v možnostech propagace regionu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

6.4 Závěr a postup zpracování

6.4.1 Shrnutí

V rámci strategického dokumentu rozvoje SO ORP Příbram bylo jedno z témat této analýzy věnováno problematice cestovního ruchu. Předmětem byla analýza současného stavu cestovního ruchu v regionu a následné vyhodnocení potenciálu pro budoucí koncepční rozvoj

Oblast ORP Příbram vykazuje značný potenciál rozvoje různých forem cestovního ruchu, které jsou spojené především s kulturně-historickými a přírodními zajímavostmi, které region nabízí. Nabídka turistických atraktivit v regionu se ukazuje jako dostačující. Turisticky zajímavé je především Hornické muzeum v Příbrami, poutní místo Svatá hora u Příbrami, zámek Březnice a Památník Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami.

Region je pro potencionální návštěvníky zajímavý také svými přírodními atraktivitami. Oblíbená je především oblast v okolí vodní nádrže Orlík, která nabízí možnost rekreace, spojené s koupáním a aktivním vyžitím. Turisticky atraktivní je také pohoří Brdy, které nabízí ideální podmínky především pro pěší turisty. V Brdech je otázka budoucího rozvoje cestovního ruchu spojená především s diskuzí ohledně zrušení současného Vojenského újezdu Brdy a jeho zpřístupnění pro veřejnost.

Během analýzy současných ubytovacích a stravovacích služeb byly největší nedostatky odhaleny především v neodpovídající kvalitě/kvantitě, která by odpovídala současným požadavkům potencionálních návštěvníků.

Na základě analýzy současné nabídky služeb cestovního ruchu byly následně definovány problémové okruhy a cíle dalšího rozvoje cestovního ruchu v regionu ORP Příbram.

Jedním z hlavních cílů této strategie je vytvoření kanceláře destinačního managementu pro oblast ORP Příbram, která by pomohla zlepšit propagaci a koordinaci poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu. Důvodem je nízká koordinace a spolupráce veřejných a soukromých aktérů, kteří se podílejí na poskytování služeb cestovního ruchu v regionu. Tomu následně odpovídají také vytvořené cíle. Prvním cílem by mělo být vytvoření kanceláře managementu cestovního ruchu v regionu SO ORP Příbram, která by měla za úkol zlepšení koordinace mezi poskytovateli služeb cestovního ruchu v regionu a propagace regionu jako společného produktu turistické destinace Příbramsko. S tím je spojen také druhý cíl tohoto problémového okruhu zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu. Pro zvýšení počtu turistů je v následujících letech důležité zajištění kvalitních služeb, které by tito návštěvníci mohli využívat. V rámci České republiky byl na základě potřeby zajištění dostatečně kvalitních služeb vytvořen Český systém kvality služeb, který zajišťuje certifikaci subjektům, které splní požadované standardy kvality poskytovaných služeb.

Jako druhá problémová oblast byl stanoven nedostatečný rozvoj a údržba infrastruktury pro měkké a aktivní formy turistiky v regionu. Jedná se především o nedostatečnou síť cyklostezek určených výhradně pro cyklisty, kteří by tak měli možnost projížděk mimo běžné silniční komunikace. Region by také měl v následujících letech věnovat pozornost vývojovým trendům v oblastech jednotlivých

forem cestovního ruchu, například rozvoji hipoturistiky. Na základě těchto trendů byl jako první cíl stanoven rozšíření stávající sítě turistických tras v regionu především pro cykloturistiku a hipoturistiku. Jistý potenciál nabízí také turismus spojený s náboženskými poutěmi, jelikož regionem prochází několik významných poutních cest, které směřují na Svatou Horu u Příbrami. V tomto ohledu se v regionu nabízí například možnost obnovení bývalých úvozových cest, které se nacházejí v regionu ORP Příbram a v budoucnu by po nich mohly být trasovány turistické trasy a mohli tak sloužit účelům cestovního ruchu.

V rámci třetího problémového okruhu byla řešena problematika marketingu cestovního ruchu v regionu ORP Příbram a efektivní využívání možností propagace turistické destinace „Příbramsko" v České republice i v zahraničí Prvním cílem bylo v tomto problémovém okruhu zajištění propagace turistické destinace Příbramsko mimo region ORP Příbram. Jedná se především o zlepšení povědomí o turistických atraktivitách Příbramska u potencionálních návštěvníků ubytovaných v okolních regionech. Jednou z možností zlepšení propagace je také zvýšení počtu prezentací regionu na veletrzích cestovního ruchu v České republice i v zahraničí. Za druhý cíl bylo stanoveno zlepšení využívání potenciálu tzv. nových médií v možnostech propagace regionu. Jedná se především o vytvoření komplexního informačního systému o turistických atraktivitách a infrastruktuře služeb v regionu ORP Příbram. V současné době je v rámci propagace stále více populární využívání tzv. sociálních sítí. (Facebook, Linkedin či Twitter) Region ORP Příbram má v jejich využívání k propagaci cestovního ruchu značné deficity.

6.4.2 Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla vypracována na základě projektu Podpora meziobecní spolupráce (CZ.1.04/4.1.00/B8.00001). Partnery projektu jsou Svaz měst a obcí a město Příbram.
Na základě vzájemné uzavřené smlouvy město Příbram zřídilo Oddělení meziobecní spolupráce, kde realizační tým v listopadu 2013 zahájil práce na tvorbě strategie. Ihned po ustanovení realizačního týmu byly započaty osobní řízené rozhovory se starosty a místostarosty obcí ORP Příbram. Na těchto jednáních byly identifikovány problémy jednotlivých obcí a zároveň s dobrými zkušenostmi zapracovány jednak do dotazníků a jednak do analytické části strategie. První ucelené informace s území ORP Příbram byly prezentovány na I. oficiálním shromáždění představitelů obcí ORP Příbram v květnu 2014. Na tomto shromáždění bylo taktéž zúčastněnými zástupci obcí odhlasováno volitelné téma pro meziobecní spolupráci které bude realizační tým zpracovávat, a to téma cestovního ruchu. V průběhu období byly dopracovávány jednotlivé části analýz. Byla zahájena dotazníková šetření ke vzniku potencionálního DSO ORP Příbram a byla vedena jednání k ustanovení menší části obcí, které dále budou považovány za aglomeraci ORP Příbram. Výsledkem bylo společné jednání zástupců deseti obcí aglomerace. Na tomto jednání bylo navrženo a odsouhlaseno aglomerační téma s problematikou zaměstnanosti, které je spolu s dalšími tématy zpracováno souběžně se strategií odpadového hospodářství a dalšími tématy stanovenými na základě vzájemné uzavřené smlouvy. Všechna témata včetně předepsaných náležitostí byla zpracována realizačním týmem a zpracovateli v řádných termínech, dle dohody se Svazem měst a obcí, svazem připomínkována s následným zapracováním případných připomínek a doporučení.

Návrhová část analýzy, která se věnuje problematice cestovního ruchu, byla zpracována v roce 2014 v období od října do prosince v roce. Na základě zjištění v analytické části, byly stanoveny vize a

problémové oblasti, na které by se region měl v následujících letech v problematice rozvoje cestovního ruchu zaměřit. Tyto problémové okruhy byly diskutovány v rámci fokusní skupiny, která byla složena ze zástupců zainteresovaných aktérů z veřejného i soukromého sektoru (zástupce živnostenského úřadu Příbram, zástupce poutního místa Hora, zástupce turistických informačních center a zástupce provozovatelů ubytovacích zařízení v regionu). Na základě získaných připomínek byly vytvořeny tři problémové oblasti- Nízká koordinace a spolupráce veřejných a soukromích aktérů, kteří se podílejí na poskytování služeb CR v regionu, Nedostatečný rozvoj a údržba infrastruktury pro měkké a aktivní formy turistiky v regionu a efektivní využívání možností propagace turistické destinace „Příbramsko“ v České republice i v zahraničí.

Následně byly definovány konkrétní cíle pro jednotlivé problémové oblasti. Jako cíl pro nízkou koordinaci a spolupráci veřejných a soukromích aktérů bylo určeno vytvoření kanceláře managementu cestovního ruchu v regionu ORP Příbram a zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu v regionu. Pro druhou problémovou oblast Nedostatečný rozvoj a údržba infrastruktury pro měkké a aktivní formy turistiky v regionu byli určeny jako cíle rozšíření stávající sítě turistických tras v regionu využití sítě úvozových cest k rozvoji turismu v oblasti SO ORP Příbram. V rámci třetí problémové oblasti efektivní využívání možností propagace turistické destinace „Příbramsko“ v České republice i v zahraničí pracovní tým stanovil jako cíle zajištění propagace turistické destinace Příbramsko mimo region SO ORP Příbram a využití potenciálu tzv. nových médií v možnostech propagace regionu. Výše zmíněné cíle byly prodiskutovány a následně schváleny realizačním týmem společně s motivujícími starosty projektu.

Ke každému cíli byla následně vytvořena sada indikátorů, které budou sloužit k hodnocení naplňování cíle během následujícího programového období do roku 2020.

Analytická a návrhová část tématu Cestovní ruch v rámci projektu Strategie území správního obvodu ORP PŘÍBRAM byla zpracována Mgr. Michalem Vacátkem ve spolupráci s členy realizačního týmu tohoto projektu.

Seznam zkratek:

CR-Cestovní ruch
ČSU- Český statistický úřad
CHKO- Chráněná krajinná oblast
HUZ- Hromadná ubytovací zařízení
MěÚ- Městský úřad
MV ČR- Ministerstvo vnitra České republiky
NKP- Národní kulturní památka
SO-správní obvod
ORP-Obec s rozšířenou působností
Ppr- Přírodní park
TIC- Turistická informační centra
VÚ- Vojenský újezd
VN- Vodní nádrž

Zdroje:

Použitá literatura:

CULEK, Martin. Biogeografické členění České republiky. Praha : ENIGMA, 1996. 347 s. ISBN 80-85368-80-3.

HEJL, Ivo. Brdy. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1987.

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM. Zpráva o činnosti Hornického muzea 2013. Příbram, 2013, 26 s. Dostupné z: http://www.muzeum-pribram.cz/userfiles/dalsi/pdf/13zprava.pdf

SMOLOVÁ, I. (2005): Krasová území v ČR a jejich antropogenní transformace v důsledku těžby surovin. In: Zmeny v štruktúre krajiny ako reflexia súčasných spoločenských zmien v strednej a východnej Európe. Zborník z III. medzinárodného geografického kolokvia, Ústav geografie PF UPJŠ Košice, Danišovce. ISBN 80-7097-623-3

ŠKODOVÁ-PARMOVÁ, Dagmar a Dagmar ŠKODOVÁ-PARMOVÁ. Provoz služeb v cestovním ruchu. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2003, 77, 83 s. ISBN 80-704-0611-9.

TRANTINA, Václav. Podbrdsko. Příbram: Septim tisk, s. r. o., Příbram, 2001. ISBN 80-902821-1-3.

VELFL, Josef. Památky Příbrami v obrazech. Příbram, 2008. ISBN 8025409740.

VELFL, Josef. Středočeské umění: Karel Hojden a Příbramsko. Příbram: Knihovna Jana Drdy Příbram, 2008. ISBN 978-80-86937-32-8.

VYSTOUPIL, Jiří. Atlas cestovního ruchu České republiky. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006, 157 s. ISBN 80-239-7256-1.

VYSTOUPIL, Jiří. Metody pro tvorbu strategických a programových dokumentů cestovního ruchu. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 113, vi s. ISBN 978-802-1042-902.

Webové stránky:

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY- www.ochranaprirody.cz

CZECH TOURISM- www.czechtourism.cz

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD- www.csu.cz

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM- www.muzeum –pribram.cz

HRADY A ZÁMKY ČESKÉ REPUBLIKY- www.hrady.cz

KNIHOVNA JANA DRDY PŘÍBRAM- www.kjd.pb.cz

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ- www.mzp.cz

MAPY IDNES.CZ- www. mapy.idnes.cz

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ- www.mpsv.cz

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV- www.npu.cz

OSOBNOSTI- www.spisovatele.cz

SKI AREÁL PADÁK PŘÍBRAM- www.skipribram.cz

SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ MĚSTA PŘÍBRAMI- www.szm.pb.cz

PROJEKT TURISTICKÉ PROPAGACE PŘÍBRAMSKO 2011- http://www.pribram.eu/mesto-pribram/dotace-a-granty/dotace-pro-mesto/ropsc/propagace-pribramska.html

ROZPOČET OBCE- www.rozpocetobce.cz

SPOLEČNOST JANA JAKUBA RYBY- www.janjakubryba.cz

STEZKY.INFO- www.stezky.info

VIRTUÁLNÍ NAUČNÁ STEZKA LESOPARK LITAVKA- www.lesopark.pribram.eu

ZÁMEK BŘEZNICE- www.zamek-breznice.cz

6.5 Přílohy

Příloha č. 1 Seznam kulturně-historických památek včetně umístění a označení dle seznam

Název obce	Kulturní památky
BRDY	104836 – Baština – jiná opevňovací stavba- cvičný zkušební objekt těžkého opevnění – JORDÁN
BEZDĚKOV POD TŘEMŠÍNEM	30934/2- 2373 - kaple Nejsvětější Trojice, areál
BOHOSTICE	23007/2 - 2905 -zámek – zrušeno rozhodnutím MK ČR (1999) 24419/2 - 2374 -boží muka 46809/2 - 2375 - židovský hřbitov
BOHUTÍN	kostel sv. Maří Magdaleny (jen mobiliář) kaple (jen mobiliář)
BŘEZNICE	36130/2 - 2383 - zámek, areál - národní kulturní památka 27495/2 - 2380 - kostel sv. Ignáce a sv. Františka Xaverského - areál 14854/2 - 2381 - kostel sv. Rocha, areál 38568/2 - 2382 - most přes Vlčavu, areál 45007/2 - 2389 - kaple Křížové cesty 15796/2 - 2390 - boží muka 46647/2 - 2388 - židovský hřbitov 41017/2 - 2398 - židovská synagoga čp. XVI/17, dnes čp. 665 24905/2 - 2391 - Lokšanský palác, čp. I/1, dnes čp. 650 35764/2 - 2385 - pivovar zámecký čp. 7 a 8, nové čp. 30 a 31 26486/2 - 2384 - panská sýpka (stodola) čp. 70/3 21101/2 - 2396 - měšťanský dům čp. XI/8 dnes čp. 659, bývalá židovská škola 46846/2 - 2392 - měšťanský dům čp. III/15, dnes čp. 652, Lokšany 46154/2 - 2393 - měšťanský dům čp. V/13, dnes čp. 654, Lokšany 41164/2 – 2394 - měšťanský dům čp. VI/12, dnes čp. 655, Lokšany 26457/2 – 2395 - měšťanský dům čp. 9, dnes čp. 658, Lokšany 26444/2 - 2397 - měšťanský dům čp. XV/4, dnes čp. 663, Lokšany 46428/2 - 2906 - měšťanský dům čp. II/16, dnes čp. 651, Lokšany 11963/2 - 4234 - měšťanský dům čp. 261, Počápelská ulice (fasáda a celkové hmota objektu) 30056/2 - 4196 - měšťanský dům čp. 48, Blatenská ulice 35628/2 - 4195 - měšťanský dům, čp. 73, Ludvíka Kuby
BUBOVICE	35882/2 - 2596 - kostel sv. Václava, areál 101 980 – fara čp. 1 (hospodářský objekt, ohradní zeď) 47167/2 - 2908 - výklenková kaple sv. J. Nepomuckého
BUKOVÁ U PŘÍBRAMĚ	31043/2 - 2399 - zámek, areál
BUKOVANY	39278/2 - 2400 - zámek čp. 1, areál

Název obce	Kulturní památky
DLOUHÁ LHOTA	22055/2 - 2404 - kostel sv. J. Evangelisty, areál 41584/2 - 2405 - zámek, areál
DOBRÁ VODA	22718/2 - 2376 - kaple sv. Máří Magdaleny Kajícnice 29644/2 - 2377 - zřícenina Hrochova Hrádku, areál 19832/2 - 2378 - hospoda čp. 10
DOLNÍ HBITY	27498/2 - 2422 - hřbitov: soubor náhrobních pomníků a náhrobní socha 49612/ - kostel sv. J. Křtitele
DRAHENICE	21333/ 2 - 2423 - zámek, areál 25553/2 - 2914 - kaple Sedmibolestné P. Marie 22077/2 - 2913 - kaple sv. J. Nepomuckého 41990/2 - 2912 - boží muka 27101/2 - 2911 - vodní mlýn čp. 23, areál 49979/2- 4403 - rolnická usedlost čp. 11, areál 49978/2- 4404 - rolnická usedlost čp. 12, areál 50738/2- 4430 - areál zemědělského dvora (dům čp. 6, 60, 96) 105 151 – bývalá vinopalma čp. 75 54880/2- 4465 - soubor staveb usedlosti čp. 31 – Drahenice – Račany
DRAHLÍN	37735/2 - 2614 - tvrziště "Hradiště"
DRSNÍK	30007/2 - 4176 - rolnická usedlost čp. 15
DUBENEC	16094/2 - 2425 - zámek čp. 1, areál 31679/2 - 2916 - socha sv. J. Nepomuckého
HLUBOŠ	15098/2 - 2429 - zámek, areál kostel Nejsvětější Trojice (jen mobiliář)
HLUBYNĚ	40235/ 2- 4181 - rolnická usedlost čp. 1 27500/2 - 2430 - boží muka
HUDČICE	21532/2 - 2615 - hradiště "Hradec"
HUTĚ POD TŘEMŠÍNEM	16235/2 - 3116 - hrádek "Henkšt"
HVOŽĎANY	24335/2 - 2432 - kostel Navštívení P. Marie a sv. Prokopa, areál 39556/2 - 2921 - fara, areál čp. 1 35794/2 - 2920 - tvrz čp. 6
CHRAŠTICE	32459/2 - 2434 - kostel Nanebevzetí P. Marie, areál 15138/2 - 2922 - socha sv. J. Nepomuckého, náves
CHRAŠTIČKY	kaple (jen mobiliář)
JINCE	20900/2 - 2440 - kostel sv. Mikuláše, areál 24598/2 - 2441 - vysoká huť Barbora čp. 7 45299/2 - 2923 - zámek (pivovar a sladovna) čp. 1
KAMENNÁ	28463/2 - 2924 - zámek čp. 1, areál
	22088/2 - 2925 - socha sv. Víta 24196/ 2 - 2926 - židovský hřbitov

Název obce	Kulturní památky
KAMÝK NAD VLTAVOU	27105/2 - 2442 - kostel Narození P. Marie, areál 2444 - židovský hřbitov (správní obvod Sedlčany)
	17143/2 - 2443 - hrad Kamýk (Vrškamýk), areál 100120 - soubor staveb hospodářského dvora čp. 2
KOZÁROVICE	24859/2 - 2453 - kaple P. Marie, areál
KŘEŠÍN	34508/2 - 4198 - kolna při čp. 8
LÁZ	21695/2 - 2461 - chalupa čp. 121
LEŠETICE	50761/ - vězeňský tábor „VOJNA“
LUHY	44907/2 - 2935 - chalupa čp. 19, areál
MILÍN	46898/2 - 2904 - památník ukončení 2. světové války
MÝŠLOVICE	36747/2 - 2934 - kaple P. Marie 21388/2 - 2599 - boží muka
OBČOV	37974/2 - 2938 - kaple P. Marie 20043/2 - 2487 - boží muka P. Marie Svatohorské
OBECNICE	22789/2 - 2939 - kostel sv. Šimona a Judy
OBORY	24604/2 - 2490 - boží muka
PALIVO	16592/2 - 2940 - rolnická usedlost čp. 2, areál
PEČICE	35056/2 - 2494 - kostel sv. Vavřince
PIČÍN	24725/2 - 2499 - kostel Nanebevzetí P. Marie, areál 102 381 - fara čp. 10 35523/2 - 2500 - tvrz, areál
PŇOVICE	22613/2 - 2501 - kaple se zvonicí
POČAPLY	37413/2 - 2624 - hradiště "Šance"
PROČEVILY	46328/2 - 2597 - kostel sv. Barbory
PŘÍBRAM	21011/2 - 2542 - Svatá Hora, poutní místo, areál - NKP 38783/2 - 2508 - kostel sv. Jakuba St., areál, náměstí T. G. Masaryka 30774/2 - 2907 - kostel sv. Prokopa, Březové Hory 101872 – kostel sv. Vojtěcha, Březové Hory 17562/2 - 2513 - zámeček arcibiskupský čp. 106/I 45538/2 - 2510 - děkanství čp. 97, náměstí T. G. Masaryka 21418/2 – 2519 - hřbitov ve staré Příbrami – v monumNetu je pouze rejstř. č. 2519 104172 – pomník padlých za 1. Světové války - sady Na Příkopech 21574/2 - 2845 - důl Ševčiny, areál, Březové Hory (tzv. Ševčinský důl) 39025/2 - 2846 - důl Anna - strojovna s parním strojem, Březové Hory 35432/2 - 2844 - důl Vojtěch, areál, Březové Hory 46152/2 - 2851 – rudný důl Drkolnov, čp. 47, areál s historickým zázemím 17230/2 - 2850 - Mariánská štola - vstupní portál, Březové Hory 23124/2 - 3114 - portál Průjezdní štoly z dolu Ševčiny na důl Vojtěch, Březové Hory
	28852/2 - 2515 - báňské ředitelství čp. 121/I, náměstí T. G. Masaryka 30499/2 - 2847 - budova inspektorátu čp. 257, Březové Hory, (dnes zdravotní středisko) 27128/2 - 2848 - budova projekce čp. 31, Březové Hory,(vedle zdravotního střediska)

Název obce	Kulturní památky
	12933/2 - 2849 - bývalý úřednický dům čp. 14, Prokopská ulice, Březové Hory 32387/2 - 2514 - dům "staré radnice" čp. 107/I, náměstí T. G. Masaryka 14015/2 - 2509 - měšťanský dům čp. 82/III, V brance 41722/2 - 2511 - měšťanský dům U modré hvězdy čp. 94/III, Dlouhá ulice, areál 45575/2 - 2512 - měšťanský dům Svobodův čp. 96/III, Dlouhá ulice 42210/2 - 2516 - měšťanský dům U Holých čp. 144/I, náměstí T.G. Masaryka 26128/2 - 2947 - měšťanský dům Modrý hrozen čp. 143/I, náměstí T. G. Masaryka 101803/ - Kulturní dům čp. 400 Příbram VII 103668 - venkovský dům – hornický domek
RADĚTICE	14033/2 - 2545 - rolnická usedlost čp. 9
REJKOVICE	45781/2 - 2629 - hradiště "Plešivec" výšinné opevněné sídliště – archeologické stopy
ROŽMITÁL POD TŘEMŠÍNEM	23032/2 - 2550 - zámek, areál 45212/2 - 2948 - kostel sv. J. Nepomuckého 24073/2 - 2551 - kaple sv. Anny 39610/2 - 2557 - most silniční, areál 18376/2 - 2552 - měšťanský dům čp. 2 - Zámecká hospoda 25478/2 - 2554 - měšťanský dům čp. 43, Hofmeisterova ulice 24117/2 - 2553 - měšťanský dům Plotejz čp. 45, Hofmeisterova ulice 20018/ 2 2556 - měšťanský dům Forsthaus U Lipků čp. 237 49077/ - měšťanský dům čp. 27 (škola) /100514 - měšťanský dům čp. 23 – Brdský památník /100616 - venkovské domy čp. 59, 60 a brána /102305 - měšťanský dům čp. 41 - Hofmeisterova ulice
STARÝ ROŽMITÁL	31103/2 - 2560 - kostel Povýšení sv. Kříže, areál 14878/2 - 2564 - náhrobek Jakuba Jana Ryby, hřbitov 42038/2 - 2565 - chalupa čp. 59
RTIŠOVICE	29278/2 - 2949 - zámek, areál
SLIVICE	23802/2 - 2464 - kostel sv. Petra, areál 36377/2 - 2465 - morový kříž pamětní
SMOLOTELY	21682/2 - 2571 - zámek čp. 1, areál 21758/2 - 2572 - kostel sv. J. Křtitele a P. Marie Karmelitské - Maková Hora
STAROSEDLSKÝ HRÁDEK	34573/2 - 2575 - tvrz, areál
	20100/2 - 2576 - boží muka 27587/2 - 2574 - kaple Nejsvětější Trojice
STRAŽIŠTĚ	24729/2 - 2502 - kostel sv. J. Křtitele, areál
SUCHODOL (u Příbrami)	15913/2 - 2953 - kostel sv. Lukáše
TOCHOVICE	41119/2 - 2587 - zámek čp. 1, areál

Název obce	Kulturní památky
	14985/2 - 2586 - kostel sv. Martina 31941/2 - 2588 - kaple sv. Anny 25729/2 - 2589 - boží muka
TRHOVÉ DUŠNÍKY	36459/2 - 2954 - kaple Nejsvětější Trojice 18333/2 - 2955 - kaple výklenková sv. J. Nepomuckého 25062/2 - 2590 - boží muka 36351/2 - 3115 - Květenská štola, portál 32070/2 - 2843 - Dědičná štola císaře Josefa II, portál
TŘEBSKO	32337/2 - 2957 - kostel Nanebevzetí P. Marie 36270/2 - 2958 - fara čp. l
VIŠŇOVÁ	24639/2 - 2595 - kostel sv. Kateřiny, areál 50371/2-4420 - fara čp. 55
VOJENSKÝ ÚJEZD BRDY	39520/2 - 2960 - hrad Valdek, zřícenina, areál 3057 – hradiště Drštka
VOLTUŠ	26079/2 - 2630 - hradiště "Třemšín"
VOLTÝŘOV	28595/2 - 2632 - hradiště "Žíkovec"
VRANOVICE	38029/2 - 2633 - tvrziště "Melichárek" - archeologické stopy 36716/2 - 3117 - tvrziště "Vranovická hůrka" - archeologické stopy 54881/2 - 4464 - výklenková kaplička
VŠEVILY	14358/2 - 2600 - kaple sv. Jana Nepomuckého
VYSOKÁ U PŘÍBRAMI	35172/2 - 2602 - zámek čp. 69, Památník Antonína Dvořáka, areál 30368/2 - 2603 - rodinná vila Rusalka čp. 16, areál
VYSTRKOV	47062/2 - 2618 - výšinné opevněné hradiště “Hradiště (Valy)” – archeologické stopy
ZALUŽANY	24492/2 - 2609 - zámek čp. 1, areál 32212/2 - 2963 - židovský hřbitov 38962/ - 2610 - soubor soch kostel sv. Karla Boromejského (jen mobiliář)
ZBENICE	31495/ 2 - 2964 - zámek 14481/ 2 - 2435 - kaplička 15096/2 - 2436 - socha sv. J. Nepomuckého
ZDUCHOVICE	30459/2 - 2965 - zámek s kaplí sv. Norberta, areál
	16107/2 - 2966 - socha sv. J. Nepomuckého

Příloha č. 2 Výdaje jednotlivých obcí na cestovní ruch v letech 2012 a 2013

Název obce	Běžné výdaje (5.)				Kapitálové výdaje (6.)			
	§2141 Vnitřní obchod		§2143 Cestovní ruch		§2141 Vnitřní obchod		§2143 Cestovní ruchu	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Brdy								
Těchařovice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Nestrašovice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Bukovany	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Modřovice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Horčápsko	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Tušovice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Počaply	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Ostrov	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Křešín	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Svojšice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Vševily	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Zbenice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Starosedlský Hrádek	0 Kč	9 800 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Koupě	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Občov	31 480 Kč	10 907 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Hlubyně	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Cetyně	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Bezděkov pod Třemšínem	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Vrančice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Drahenice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Lešetice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Radětice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Lazsko	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Nepomuk	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Bohostice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Kotenčice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Chrást	0 Kč	2 889 Kč	0 Kč	0 Kč	47 020 Kč	1 626 851 Kč	0 Kč	0 Kč
Sádek	20 430 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Třebsko	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Sedlice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Smolotely	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Dubenec	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Název obce	Běžné výdaje (5.)				Kapitálové výdaje (6.)			
	§2141 Vnitřní obchod		§2143 Cestovní ruch		§2141 Vnitřní obchod		§2143 Cestovní ruchu	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Narysov	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Hudčice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Chraštice	0 Kč	1 210 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Obory	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Ohrazenice	1 500 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Dubno	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Zduchovice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Vranovice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Bratkovice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Zalužany	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Vysoká u Příbramě	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Buková u Příbramě	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Solenice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Suchodol	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Pečice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Čenkov	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Dlouhá Lhota	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Háje	48 310 Kč	46 913 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Jablonná	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Kozárovice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Volenice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Drásov	3 600 Kč	424 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Trhové Dušníky	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Lhota u Příbramě	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Drahlín	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Hluboš	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Pičín	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Láz	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Tochovice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Višňová	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Věšín	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Hvožďany	0 Kč	7 977 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Dolní Hbity	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Název obce	Běžné výdaje (5.)				Kapitálové výdaje (6.)			
	§2141 Vnitřní obchod		§2143 Cestovní ruch		§2141 Vnitřní obchod		§2143 Cestovní ruchu	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Kamýk nad Vltavou	200 060 Kč	30 880 Kč	23 110 Kč	36 403 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Podlesí	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Obecnice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Bohutín	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Milín	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Jince	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Březnice	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Rožmitál pod Třemšínem	10 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	304 520 Kč	0 Kč
Příbram	1 500 Kč	0 Kč	35 3390 Kč	71 623 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Příloha č. 3 Vyznačení kulturně-historických památek včetně umístění a označení dle seznamu na území ORP Příbram

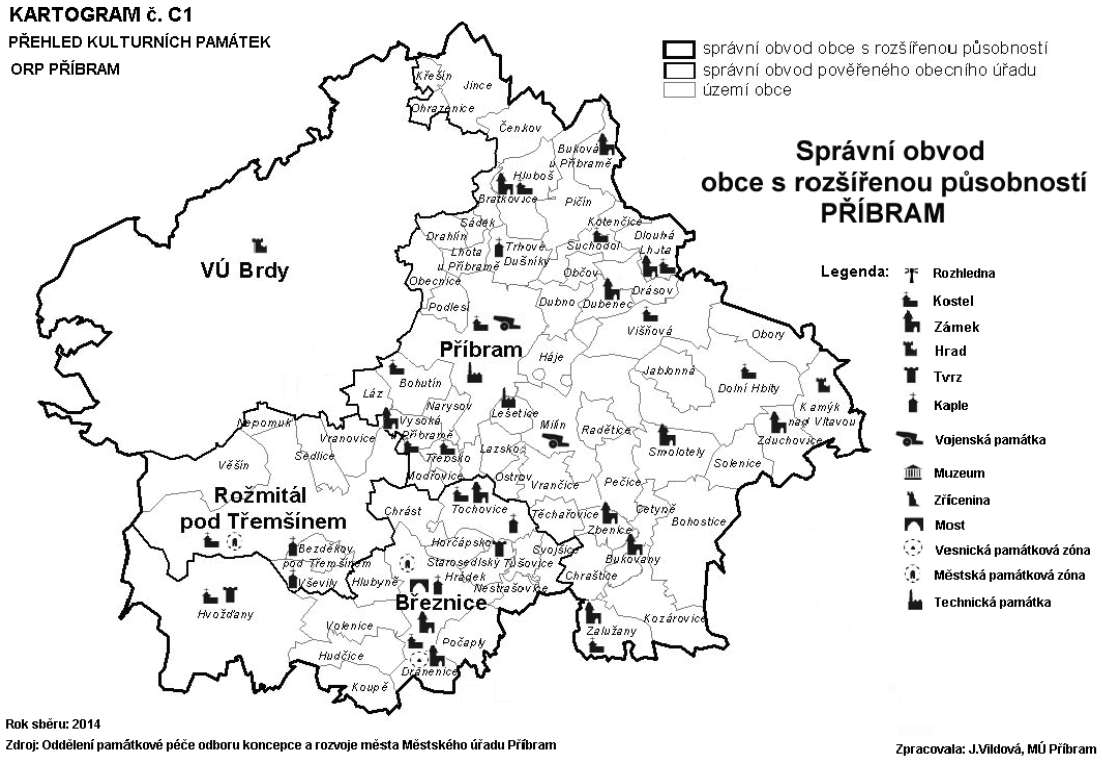

Příloha č. 4 Znázornění cesty VIA NOVA

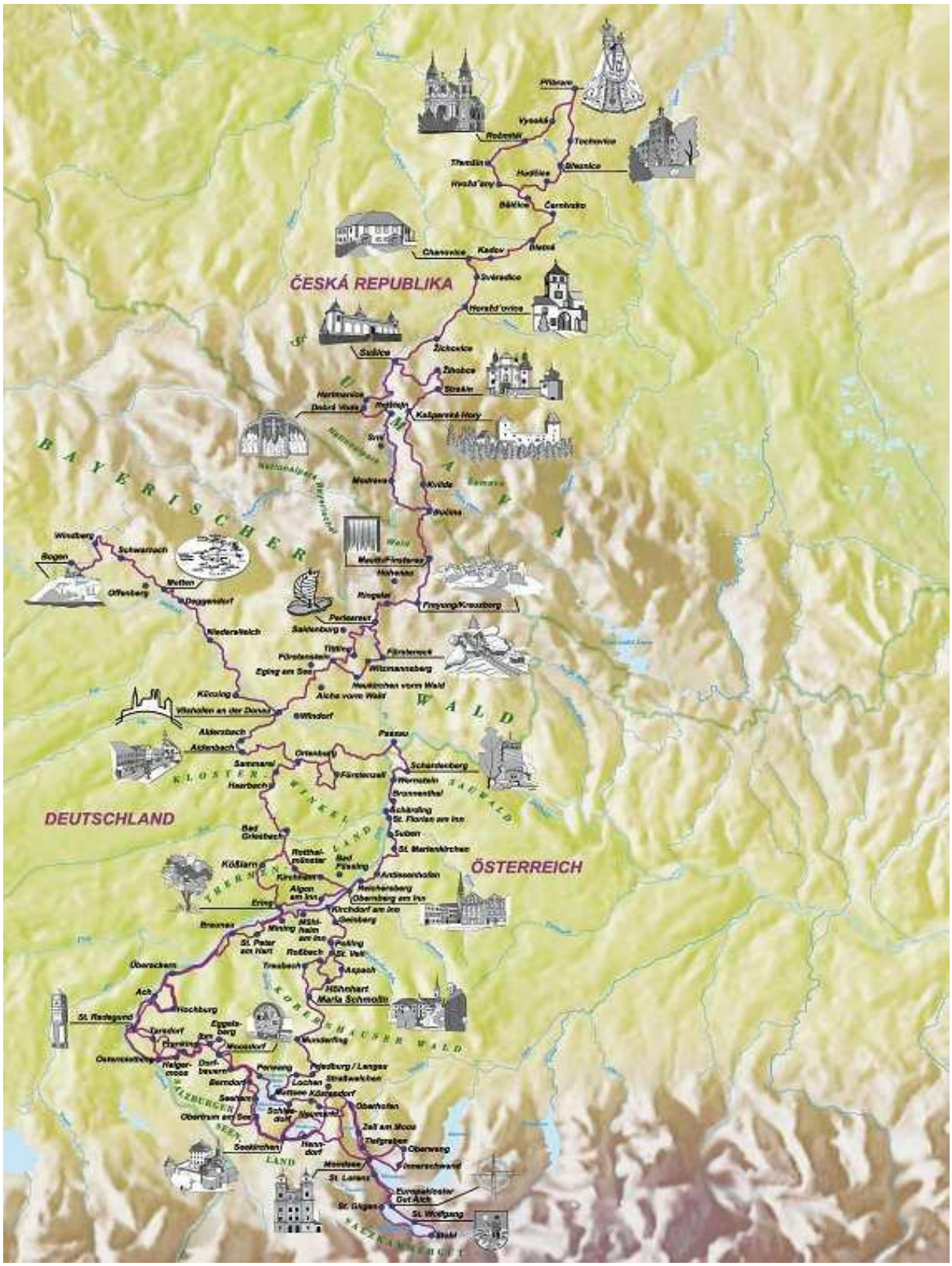

http://www.poutnicesta-vianova.cz/o_projektu.php

Příloha č. 5 Přehled ubytovacích zařízení na území ORP Příbram

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů	Počet míst pro stany a karavany
HOTEL RESORT EQUITANA	Březnice, Martinice 1	Hotel ****	celoroční provoz	51 až 100	žádné
HOTEL U MILÍNA	Milín, Milín 354	Hotel ****	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL STAROSEDLSKÝ HRÁDEK	Starosedlský Hrádek, Starosedlský Hrádek 1	Hotel ****	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL KOSTÍNEK	Bohostice, Bohostice 104	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL SOLENICE	Bohostice, Bohostice 98	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL VLČAVA	Březnice, Březnice, Náměstí 68	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL ERMI	Jince, Jince, Královky 197	Hotel ***	letní i zimní provoz	11 až 50	žádné
HOTEL ORLÍK	Kozárovice, Vystrkov 179	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL SALVE	Milín, Milín, Pod vyhlídkou 369	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL NA MARJÁNCE	Příbram, Příbram III, Mixova 211	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL BELVEDERE	Příbram, Příbram VII, Legionářů 401	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL HÁJEK	Příbram, Příbram VII, Žežická 180	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL U BÍLÉHO LVA	Rožmitál pod Třemšínem, Rožmitál pod Třemšínem, Havlíčkova 178	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL KOSTÍNEK	Solenice, Solenice 104	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL MĚSTSKÝ PIVOVAR	Březnice, Březnice, Rožmitálská 23	Hotel **	celoroční provoz	10 a méně	žádné
HOTEL ZIMNÍ STADION	Příbram, Příbram VII, Legionářů 378	Hotel **	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL U MĚSTA PŘÍBRAMI	Příbram, Příbram IV, Čs. armády 27	Hotel *	celoroční provoz	11 až 50	Žádné
PENZION ILDAM	Bohutín, Bohutín 158	Penzion	letní provoz	10 a méně	žádné
MYŠKŮV MLÝN	Dolní Hbity, Luhy 5	Penzion	celoroční	11 až 50	žádné

			provoz		
PENZION EŠKA	Jince, Jince, Eškova 33	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENZION KAMEJK	Kamýk nad Vltavou, Kamýk nad Vltavou 217	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
RESTAURACE U HEROLDŮ	Kamýk nad Vltavou, Velká 12	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION KUNC I A II	Láz, Láz 215	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION RAFANDA	Láz, Láz 218	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION LEONA	Obecnice, Obecnice 2	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION SEBASTOPOL	Příbram, Příbram II, Balbínova 57	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION DLOUHÁ	Příbram, Příbram III, Dlouhá 96	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION COUPÉ	Příbram, Příbram IV, Čs. armády 146	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION FRANCESCO	Příbram, Příbram V-Zdaboř, Zdabořská 589	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION NESVAČILY	Rožmitál pod Třemšínem, Nesvačily 18	Penzion	letní provoz	11 až 50	žádné
KASKÁDA	Solenice, Solenice 41	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
BOHEMIA HS	Solenice, Solenice 43	Penzion	letní i zimní provoz	11 až 50	žádné
PENZION JARO	Věšín, Věšín 60	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION VLTAVÍN	Zduchovice, Žebrákov 32	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
TÁBOŘIŠTĚ LAVIČKY	Bohostice, Bohostice 55	Kemp	letní provoz	10 a méně	51 až 100
LETNÍ STANOVÝ TÁBOR TRILOBIT	Ohrazenice, Ohrazenice 35	Kemp	letní provoz	10 a méně	51 až 100
KEMP NOVÝ RYBNÍK	Příbram, Příbram III	Kemp	letní provoz	10 a méně	11 až 50
KEMP	Tochovice, Hořejany 3	Kemp	letní provoz	10 a méně	11 až 50
REKREAČNÍ STŘEDISKO KAMÝK NAD VLTAVOU	Kamýk nad Vltavou, Kamýk nad Vltavou 122	Chatová osada	letní provoz	11 až 50	žádné
UBYTOVNA	Jince, Jince, Zborovská	Turistická	celoroční	10 a méně	žádné

ZBOROVSKÁ	364	ubytovna	provoz		
UBYTOVNA GRADO	Příbram, Příbram I, V Lukách 293	Turistická ubytovna	celoroční provoz	51 až 100	žádné
TURISTICKÁ UBYTOVNA SPOLKU PROKOP	Příbram, Příbram VI-Březové Hory, Nádvoří Msgre. Korejse 155	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10 a méně	žádné
VOJENSKÁ UBYTOVNA	Příbram, Příbram V-Zdaboř, Poštovní 237	Turistická ubytovna	celoroční provoz	11 až 50	žádné
DOG CENTER AJAX	Volenice, Bubovice 61	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10 a méně	žádné
UBYTOVNA VYSOKÁ PEC	Bohutín, Vysoká Pec 193	Ostatní	celoroční provoz	11 až 50	žádné
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ ROŽELOV	Hvožďany, Roželov	Ostatní	letní provoz	11 až 50	žádné
PENZION U KOCÁBY	Příbram, Příbram IX, Polní 30	Ostatní	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION - CAMP DUHA	Rožmitál pod Třemšínem, Hutě pod Třemšínem 74	Ostatní	celoroční provoz	11 až 50	žádné
RS SOBENSKÝ RYBNÍK	Rožmitál pod Třemšínem, Rožmitál pod Třemšínem, Čelakovské-Rajské 148	Ostatní	letní provoz	11 až 50	žádné
REKREAČNÍ STŘEDISKO VĚŠÍN	Věšín, Věšín 170	Ostatní	letní provoz	11 až 50	žádné
DĚTSKÝ TÁBOR RAČÍ LOM	Zalužany, Zalužany 2	Ostatní	letní provoz	11 až 50	žádné

Příloha č. 6 Výčet památek a turistických tras dle jednotlivých obcí na území ORP Příbram

Bezděkov pod Třemšínem

Kaplička Nejsvětější Trojice

Pěší turistika

Kasejovice - Třemšín - Bezděkov pod Třemšínem - Březnice.

Bohostice

Empírový zámeček,

Domy z let 1954 - 1956 pro obyvatele vsí zatopených Orlickou přehradou, pod obcí romantické zalesněné Bohostické údolí,

Návesní kaple proti zámku, kříž před kaplí,

Pěší turistika

Bohostice-rozcestí - Smolotely - Horní Líšnice - Obory.

Bohutín

Farní kostel Svaté Maří Magdaleny

Mlýny podél Litavky. Dnes zbyly pouze dva z původně čtyř: *Achačův* a *Kleinertův-Dubských*

Cyklistika -Územím obce procházejí cyklotrasy č. 302 Dolní Líšnice - Milín - Bohutín - Příbram - Hořovice a č. 8190 Bohutín - Láz - Nepomuk - Rožmitál pod Třemšínem.

Pěší turistika

Bohutín - vodní nádrž Pila - vrch Třemošná – Orlov

Rožmitál pod Třemšínem - Vysoká u Příbramě - Havírna - Příbram-Zdaboř

Příbram - Nad Žežicemi - Vysoká Pec - Orlov.

Bratkovice

Památník Tomáše Garrigua Masaryka na návsi.

Cyklistika - Obcí vede cyklotrasa č. 302 Příbram - Trhové Dušníky nebo Obecnice - Bratkovice - Jince - Hořovice.

Březnice

Kostel sv. Františka Xaverského a sv. Ignáce z Loyoly na náměstí je raně barokní stavba jezuitského typu se dvěma věžemi v průčelí z let 1642-1650 od C. Luraga. Uvnitř je cenné barokní zařízení ze 17. století a deskový obraz Madony na bočním oltáři z konce 15. století. K němu přiléhá bývalá jezuitská kolej, prostá patrová budova z roku 1640 od C. Luraga, se čtyřmi křídly kolem obdélného dvora.

Hřbitovní kostel svatého Rocha z let 1643-1649, rovněž od C. Luraga.

Synagoga a židovské ghetto Lokšany, založeno roku 1570 Ferdinandem z Lokšan, synagoga z roku 1874 na místě barokní budova z roku 1725.

Židovský hřbitov z roku 1725, na sever od města.[9]

Panská sýpka

Silniční most se sochami přes řeku Vlčavu

Zámek Březnice - původně gotická tvrz ze 13. století, v 16. století přestavěna na renesanční zámek. Zámek je dnes obklopen renesanční zahradou a rozsáhlým opevněním z počátku 16. století.[1]

Pivovar ([2]

Historické jádro města je městskou památkovou zónou

Cyklistika - Z města vedou cyklotrasy č. 1062 Březnice - Sedlice - Strakonice a č. 1157 Březnice - Řeteč - Mirovice.

Pěší turistika

Březnice - Orlík nad Vltavou

Kasejovice - Třemšín - Březnice - Tochovice – Příbram

Březnice - Hudčice.

Buková u Příbramě

Nejstarší budovou v obci je zámek vystavěný v r. 1751, k němuž přiléhá dvůr s polnostmi a hospodářskými budovami. Blízko zámku vznikla ves s kruhovou návsí.

Uprostřed návsi je kaplička zasvěcená sv. Zikmundovi vystavěná v r. 1888. Mimo ní je v horní části vsi (na cihelně) malá kaplička 'U sv. Jana', ve které se konají májové pobožnosti.

U zdi dvora je lípa svobody zasazená v r. 1920. Náves zkrášluje rybníček obklopený mohutnými starými lípami.

Jihovýchodně na rozcestí barokní boží muka.

Severovýchodně v části Malá Buková v dubnu 1945 sídlo partyzánského oddílu, před domem žulový pomník.

Pěší turistika

Komárov - Jince - Buková u Příbramě - Rosovice.

Bukovany

Pěší turistika

Milín - Podholušice

Cetyně

U komunikace do obce ve směru od Pečice se nachází výklenková kaple s křížem.

Na návsi, na vyvýšeném návrší, se nalézá čtverhranná kaple se zvoničkou.

Vpravo u vchodu do kaple se nalézá zdobný kříž na vysokém kamenném podstavci.

Pěší turistika

U Buku - Radětice - Cetyně - Holušice - Orlík nad Vltavou.

Čenkov

Cyklistika - Obcí vede cyklotrasa č. 302 Příbram - Čenkov - Jince - Hořovice.

Pěší turistika

Jince - Čenkov - U Komorska

Komárov - Jince - Čenkov - Buková u Příbramě - Rosovice.

Dlouhá Lhota

V místě původní tvrze vystavěn kolem roku 1800 klasicistní zámek s terasou s vojenskými emblémy, za ním anglický park.

Gotický kostel sv. Jana Evangelisty se vzácným skládacím oltářem z konce 14. století.

Barokní márnice na hřbitově.

Barokní socha sv. Jana Nepomuckého krytá stříškou

Dolní Hbity

Kostel sv. Jana Křtitele

Socha sv. Jana Nepomuckého

Dolnohbitský maďal – památný strom u morového kříže proti kostelu

Další památné stromy v místních částech Luhy a Nepřejov

Památník padlým vojínům v 1. světové válce
Socha sv. Jana Nepomuckého
Pěší turistika

Horní Líšnice - Horní Hbity - Jelence – Višňová

Obory - Luhy - Kaliště - Horní Líšnice

Kalcovy jedle - Jelence - Luhy - Třtí - Kamýk nad Vltavou.

Drahenice

Dvoukřídlý barokní zámeček s věží, kaplí a anglickým parkem vzniklý přestavbou starší tvrze, nyní v soukromém vlastnictví, opraven a nepřístupný.

Zachován soubor lidové architektury, od r. 1995 památková zóna (kaplička P. Marie Sedmibolestné, kaplička sv. Jana Nepomuckého, zemědělský dvůr, venkovské usedlosti, vodní mlýn).

Cyklistika - Obcí vede cyklotrasa č. 1062 Březnice - Drahenice - Myštice - Strakonice.

Drahlín

tvrz Hradiště, archeologické stopy

Cyklistika -Obcí vede cyklotrasa č. 302 Dolní Líšnice - Příbram - Drahlín - Jince - Hořovice.

Drásov

Pozemní komunikace -Obcí prochází silnice 18 Rožmitál pod Třemšínem - Příbram - Sedlčany - Olbramovice.

Dubenec

Socha svatého Jana Nepomuckého - na návsi, před čp. 5 a 6

Zámek Dubenec - postaven v 18. století, po vyvlastnění v roce 1949 se postupně změnil ve zříceninu. Od roku 2008 restituenti podnikají kroky k jeho záchraně.[7]

V sousedství osada Bytíz, nechvalně známá v 50. letech 20. stol. pracovními tábory politických vězňů.

Dubno

Pozemní komunikace - Okolo obce vede silnice 18 Rožmitál pod Třemšínem - Příbram - *Dubno* - Sedlčany - Olbramovice.

Háje

Pěší turistika

Příbram - Svatá Hora - Háje – Smolotely

Příbram - Za Lukama - Háje - Kácíň - Horní Líšnice

Háje - Spálený - Velká Leč – Obory

Hluboš

Kostel Nejsvětější Trojice

Zámek s kaplí Svatého kříže, anglický park

Západně od obce zbytky původního hamru Paďousy

Pěší turistika

Pod Provazcem - Hluboš, U Kříže - Skorotín - Příbram.

Hlubyně

Pěší turistika

Březnice - Hlubyně - Drahýšov - Bezdějkov pod Třemšínem

Hlubyně - Hudčice.

Horčápsko

Pěší turistika

Příbram - Tochovice - Horčápsko - Březnice.

Hudčice

Pěší turistika

Hudčice - Koupě - Hvožďany

Hlubyně - Hudčice - Martinice - Březnice.

Hvožďany

Pozdně gotická tvrz, stavba s nárožními opěráky a obehnaná příkopem užívána od 17. století jako sýpka, v letech 1949-1950 upravena na byty, dochována deska s erby majitelů.

Na návrší stojí kostel Navštívení Panny Marie a sv. Prokopa, při něm zvonice a fara.

Severně od obce nad místní částí Roželov je osamělý zámeček pražských arcibiskupů, za komunistického režimu sloužil k nezákonné internaci vůdčích osobností českého katolicismu (především Jan Šrámek, František Hála a Josef Beran).

Pěší turistika

Hudčice - Hvožďany - Pod Třemšínem – Blovice

Hvožďany - Tisov – Bělčice

Hvožďany - Tisov - Hornosín - Blatná.

Z místní části Vacíkov vycházejí turistické trasy

Vacíkov - Na Dědku - Třemšínská bouda

Vacíkov - Soudná - Voltuš.

Chrást

Tvrz Holešice - Její zbytky jsou chráněny jako kulturní památka České republiky.

Chraštice

Z býv. Tvrze ze 14. století zachována pouze budova býv. hostince s původními klenbami a černou kuchyní.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

U fary socha sv. Jana Nepomuckého

Na hřbitově klasicistní náhrobek s balustrádou a sousoším z r. 1789 zvaný chraštická plačka

Pěší turistika

Milín - Podholušice

Jablonná

Pěší turistika

Horní Líšnice - Horní Hbity - Jelence - Višňová

Jince

Plešivec

Rodný dům J. Slavíka

Jinecký zámek a kostel

Zámek - stav 2011

Léčebná zařízení - pozn. - budova sanatoria je od konce roku 2008 znovu otevřena a zrekonstruována, ale neslouží dále k původním účelům.

Cyklistika - Obcí vede cyklotrasa č. 302 Příbram - Jince - Hořovice.

Pěší turistika

Jince - Čenkov - U Komorska

Komárov - Jince - Čenkov - Buková u Příbramě - Rosovice

Jince - Křižatky - Hostomice.

Kamýk nad Vltavou

Hrad Vrškamýk - nyní už jen zřícenina, která prochází v současné době rekonstrukcí. Ve spolupráci s památkáři a odborníky na středověké hrady dochází ke zpevnění hradního zdiva, úpravě terénu a vybudování širšího zázemí.

Vodní nádrž Kamýk - je součástí rozsáhlého komplexu vodních děl na Vltavě, vltavské kaskády.

kostel Narození Panny Marie - tvoří přirozenou dominantu obce na levém břehu řeky Vltavy.

Pozdně barokní budova pošty z 2. poloviny 18. století

Kamýcký most z let 1887-1889 rekonstruován v letech 1957 a 1999

židovský hřbitov - ležící jihovýchodně nedaleko obce u dvora Radobyl směrem ku Krásné Hoře nad Vltavou.

Cyklistika -Obcí vede cyklotrasa č. 301 Krásná Hora nad Vltavou - Kamýk nad Vltavou - Cholín - Čelina.

Pěší turistika

Vestec - Hojšín - Kamýk nad Vltavou – Solenice

Kamýk nad Vltavou - Zhoř - Krásná Hora nad Vltavou

Kamýk nad Vltavou - Zduchovice – Solenice

Jelence - Luhy - Kamýk nad Vltavou - Svatý Jan - Sedlčany.

Kotenčice

Autobusová doprava - Obcí projížděly autobusové linky Příbram-Pičín-Dobříš

Koupě

Pěší turistika

Hudčice - Koupě - Hvožďany - Třemšín

Koupě - Hostišovice - Újezd.

Kozárovice

Pěší turistika

Cetyně - Kozárovice - Orlík nad Vltavou

Křešín

přírodní památka Na horách v k. ú. obce

kaplička „Neposkvrněné Panny Marie“ na návsi, pochází z roku 1855

Cyklistika

Obcí vede cyklotrasa č. 302 Příbram - Jince - Křešín - Hořovice.

Pěší turistika

Komárov - Felbabka - Křešín - JInce - Čenkov.

Láz

Výšinné opevněné sídliště - archeologické stopy prehistorického hradiště Na Zavírce

Pozůstatky typické *podbrdské lidové architektury* - venkovský dům čp. 121

Technickou památku představuje 17,5 km dlouhá neudržovaná stoka z poloviny 19. století, přivádějící vyzděným korytem vodu pro příbramské doly.

Brdské lesy v okolí obce (i Lázská nádrž) leží vesměs ve VVP Brdy a jsou tak oficiálně veřejnosti nepřístupné. Nedaleko (směrem k Nepomuku), však leží jedna *z nejrozsáhlejších částečně zpřístupněných oblastí* (i s nejvyšší zpřístupněnou horou ve VVP Brdy, Plešcem).

Cyklistika - Obcí vedou cyklotrasy č. 8190 Bohutín - Láz - Nepomuk - Rožmitál pod Třemšínem a č. 8198 Láz - Obecnice vojenským újezdem Brdy.

Lazsko

Udržovaná kaple obdélného půdorysu se nachází přímo v obci. Nad vchodem do kaple je umístěna datace 1921

Poblíž návesní kaple je v průčelí domu čp. 35 umístěn výklenek pro sochu světce.

Před domem čp. 35 se nachází zdobný litinový kříž na vysokém kamenném podstavci. Tělo kříže je zdobeno rostlinnými motivy, u paty kříže je zpodobnění anděla. Podstavec nese dataci 1851.

U komunikace II|174 Březnice - Milín, se u odbočky nachází kamenný kříž s jetelovitým ukončením ramen. Podle pamětní desky, upevněné v spodní části kříže, byl tento kříž postavený jako projev díků za ukončení roboty. Na štítku kříže je tento nápis: KŘÍŽ TENTO, NA PODĚKOVÁNÍ BOHU ZA ZRUŠENÍ ROBOTY, POSTAVIL JAN HRYCH, RYCHTÁŘ Z LASKA ROKU 1848 OBNOVILA RODINA PETAKOVA ROKU 1861

U stejné komunikace ve směru na Milín, u polní cesty směrem k vyvýšenému návrší, se nachází kamenná boží muka.

Na vrcholu tohoto návrší byla v roce 2001 svépomocí občanů postavena pamětní kaple. Kaple byla postavena na počest zahájení nového tisíciletí a zasvěcena svatému Václavovi. Busta světce je umístěna nad vchodem do kaple. Uvnitř kaple, pod kopulí, je tento nápis: Svatý Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím.

Cyklistika - Obcí prochází cyklotrasa Greenways Praha - Wien č. 302 v úseku Příbram - Bohutín - Lazsko - Milín.

Pěší turistika

Příbram - Lazsko - Tochovice - Březnice.

Lešetice

Přifařena je do farnosti slivické (dnes farnost Milín-Slivice českobudějovické diecéze), ke kostelu sv. Petra. Poštovně je obec přiřazena k Milínu. Původně chodily lešetické děti do školy do Milína, roku 1866 byla otevřena nová jednotřídní farní škola na Slivici, k níž byly kromě Lešetic přiškoleny též Konětopy a Jerusalem.[1] Sbor dobrovolných hasičů byl založen roku 1901 a dosud funguje.

Památník Vojna

Lhota u Příbramě

Cyklistika - Obcí prochází cyklotrasa č. 302 Milín - Příbram - Lhota u Příbramě - Jince - Hořovice.

Milín

Pseudorománský kostel sv. Václava, ve zdi kostela zasazen symbolický poslední granát, který byl nabit, ale nebyl již vystřelen.

Nedaleko obce se nachází monumentální pomník poslední bitvy II. světové války v Evropě z r. 1970, u něj je každoročně pořádána rekonstrukce této poslední bitvy.

V lokalitě Na Homoli stojí kaple sv. Jana Nepomuckého.

Severně místní část Slivice s dominantním gotickým kostelem sv. Petra s raně barokní věží.

Cyklistika - Obcí prochází cyklotrasa č. 302 Dolní Líšnice - Smolotely - Milín - Příbram - Hořovice.

Pěší turistika

Milín - Chraštice - Podholušice.

Modřovice

Pozemní komunikace - Do obce vedou silnice III. třídy.

Narysov

Pozemní komunikace - Do obce vedou silnice III. třídy.

Nepomuk

Cyklistika - Obcí vedou cyklotrasy č. 2273 Trokavec - Vranovice a č. 8143 Petrovice - Nové Dvory.

Nestrašovice

Cyklistika - Obcí prochází cyklotrasa č. 1157 Březnice – Mirovice – Orlík nad Vltavou.

Pěší turistika

Březnice – Zalužany – Orlík nad Vltavou.

Občov

Kaplička Panny Marie na návsi

Sloup s obrazem Panny Marie Svatohorské

Obecnice

Kostel sv. Šimona a Judy

Západně na Obecnickém potoce vodní nádrž na území vojenského újezdu, hráz o délce 365 m a výšce 14 m vytváří vodní plochu 12 ha, nyní zásobárna pitné vody pro Příbramsko.

Cyklistika - Obcí vedou cyklotrasy č. 302 Dolní Líšnice - Příbram - Obecnice - Jince - Hořovice a č. 8198 Obecnice - Láz.

Obory

Boží muka na severním okraji vsi

Pěší turistika

Horní Líšnice - Luhy - Obory - Hřiměždice

Obory - Velká Leč - Háje.

Ohrazenice

Pěší turistika

Komárov - Felbabka - Jince - Buková u Příbramě.

Ostrov

Pozemní komunikace - Do obce vedou silnice II. třídy.

Pečice

Rokokový zámeček

Kostel svatého Vavřince se nalézá na návsi.

Před kostelem se nachází drobný kříž na vysokém kamenném podstavci. V kulatém štítku je tento nápis: Pochválen buď Pán Ježíš KRISTUS. Datace na podstavci je nezřetelná.
Proti kostelu svatého Vavřince je umístěný kamenný pomník padlým v I. světové válce.
U komunikace z obce, ve směru na Cetyni, se nachází kamenná boží muka. Podstavec je zdobený motivem kříže a srdce.
Mezi Pečicemi a Milínem jedna z největších rozvoden elektrického proudu u nás
Pěší turistika
U Buku - Radětice - Pečice - Holušice - Orlík nad Vltavou.

Pičín

Kostel Nanebevzetí Panny Marie
Nad rybníkem Příkop původní středověká tvrz změněna na sýpku, torzo ohradní zdi
Barokní sochy sv. Jana Nepomuckého a Antonína
Pomník letcům z r. 1924
Pohádková země se strašidly, skřítky, vodníky a dalšími pohádkovými bytostmi, jejich autorkou malířka a spisovatelka Vítězslava Klimtová.

Počaply
výšinné opevněné sídliště - hradiště Šance, archeologické stopy
Pěší turistika
Dobrá Voda - Počapelský mlýn - Stražiště - Myslín - Mirovice.

Podlesí
Cyklistika - Obcí prochází cyklotrasa č. 302 Milín - Bohutín - Podlesí - Bratkovice - Hořovice.
Pěší turistika
Orlov - Podlesí - Příbram.

Příbram
Svatohorský klášter a kostel sv. Jakuba jsou dominantami městského panoramatu. Ve staré Příbrami můžete najít následující památky a další zajímavá místa.
Nad městem je známé poutní místo Svatá Hora – barokní kostel a klášter, spojený s městem unikátním zastřešeným schodištěm.
Náměstí Tomáše Garrigua Masaryka
kostel sv. Jakuba (založený v r. 1298, s barokní lodí, novogotická věž z 19. století),
budova bývalého soudu (sgrafita podle kreseb Mikoláše Alše s hornickými motivy),
budova Knihovny Jana Drdy a další historické budovy;
Městský úřad – neorenesanční budova z r. 1890, architekt Vojtěch Ignác Ulmann;
Zámeček-Ernestinum – původně tvrz ze 14. století, později arcibiskupská rezidence, nyní kulturní středisko s Galerií Františeka Drtikola, původní gotický arkýř
památník obětí první světové války (Akad. sochař Václav Šára), socha arcibiskupa Arnošta z Pardubic (sochař Ivar Kodym);

Gotický kostel sv. Jakuba na náměstí T. G. Masaryka v Příbrami
Pražská ulice – s obchody a restauracemi, na horním konci Václavské náměstí s kašnou a sochou sv. Václava (sochař Stanislav Hanzík);
Jiráskovy sady – park v centru staré Příbrami, obklopený historickými budovami:
konvikt (církevní škola), později budova rektorátu Vysoké školy báňské nebo sídlo Okresního národního výboru, architekt V. I. Ulmann,
pomník literárnímu dílu Aloise Jiráska (sochař Václav Šára), busta generála Richard Tesaříka;

Příbramský hřbitov – hrobky mnoha příbramských osobností, památník obětí požáru v Mariánském dole v r. 1892 (druhý stejný se nachází na zdabořském hřbitově), památník vojáků Rudé armády padlých v okolí města za druhé světové války;

Busta Antonína Dvořáka na Dvořákově nábřeží

Kulturní dům – postavený v r. 1959, architekt Václav Hilský, sídlo příbramského divadla Antonína Dvořáka, poblíž socha Antonína Dvořáka (sochař Josef Wagner);

Socha Horníka (sochař Ivan Lošák) u příbramského gymnázia;

Muzeum třetího odboje

Pět historických dolů a další objekty Hornického muzea Příbram;

Kostel sv. Vojtěcha – neorenesanční, dokončen r. 1889;

Hornický kostelík sv. Prokopa – založen v 18. století na místě staré dřevěné zvonice;

Kostel sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra – postaven 1936.

Částečně zpřístupněné území VVP Brdy v oblasti vrchu Třemošná (778 m) na západním okraji města umožňuje využití pro turistiku, cyklistiku a v zimě též pro běžecké lyžování.

Radětice

Pěší turistika

Přes Radětice vede zeleně značená pěší turistická trasa č. 3064 ve směru U Buku - Palivo –Radětice - Pečice, na severní hranici území Radětic (rozcestí U Buku) vyúsťuje na červeně značenou trasu č. 0038

na severní hranici území Radětic (rozcestí U Buku) vyúsťuje na červeně značenou trasu č. 0038 z Příbrami do Vestce. Oblast jižně až západně od Radětic (směrem k soustavě rybníků na Líšnickém potoce a k Milínu) je protkána sítí polních a lesních cest. Stará úvozová cesta propojující Radětice s Palivem severní stranou je neudržovaná a neprůchodná. Cyklotrasy na území Radětic vyznačeny nejsou.

Rožmitál pod Třemšínem

Zámek vzniklý renesanční přestavbou staršího gotického hradu byl před rokem 1948 majetkem pražského arcibiskupství, po únorovém převratu byl zestátněn. V roce 1990 byl zámek vrácen Pražskému arcibiskupství, jež však nemělo prostředky na jeho opravu, pročež tedy hledalo soukromého investora, a po nějaký čas se zdálo, že jej i našlo. V současné době je zámek v majetku společnosti Trinity Coop, v níž je většinový vlastník Roderick Marshall, 20 % pak drží Římskokatolická církev. Zámek měl být společností opraven, ta postavila správcovský domek a dokončila opravy věže, dál se ale neangažuje a zámek nechává chátrat.[12]

Filiální kostel svatého Jana Nepomuckého byl původně vybudován jako barokní, na začátku dvacátého století byl radiálně nebarokně přestavěn.

Historické jádro města je městskou památkovou zónou

Přírodní památka Hřebenec v k. ú. Obce

Přírodní památka Třemešný vrch v k. ú. Obce

Cyklistika - Do města vede cyklotrasa č. 8190 Bohutín - Láz - Nepomuk - Rožmitál pod Třemšínem

Pěší turistika

Rožmitál pod Třemšínem - Hutě pod Třemšínem - Třemšín

Rožmitál pod Třemšínem - Vysoká u Příbramě – Příbram

Rožmitál pod Třemšínem - Buková - Hutě pod Třemšínem.

Sádek

Cyklistika - Obcí vede cyklotrasa č. 302 Dolní Líšnice - Příbram - Sádek - Jince - Hořovice.

Sedlice

Pozemní komunikace - Do obce vede silnice III. třídy. Ve vzdálenosti 1 km lze najet na silnici 18 Rožmitál pod Třemšínem - Příbram - Sedlčany - Olbramovice.

Smolotely

Kostel sv. Jana Křtitele a Panny Marie Karmelské – Kostel je vystavěn v barokním slohu (dokončen roku 1722) architektem Carlem Antonio Canevallem. Současně s vysvěcením byla přinesena Milostná soška Panny Marie Škapulířské. Kostel je tedy zasvěcen sv. Janu Křtiteli a Panně Marii Škapulířské. Na stropech kostela jsou například malby čtyř evangelistů od Josefa Bosáčka (přítele Mikoláše Alše). Mše se tu konají jen jednou měsíčně. V některých pramenech se uvádí, že na počátku existence kostela stál opodál karmelitánský klášter s ambity. O této informaci se však velmi spekuluje. Dnes na Makové naleznete pouze kostel a opodál bývalou faru. Klášter ani jeho pozůstatky však nikoli. Za první světové války přišel kostel o zvony a málem i o varhany. Dnes je celý kostel zrekonstruován a podrobněji se o historii dočtete přímo na místě na jedné z tabulí naučné stezky okolím Smolotel a Makové hory.

Bývalý barokní zámek – Nejprve gotická tvrz, v letech 1706–1732 přestavěna na barokní zámek. Za druhé světové války majitelé zámku deportováni do Osvětimi. Od této doby se stává zámek státním. V období komunismu dějiště mnoha kulturních akcí. Dnes vlastní zámek restituent.

Panský mlýn – Leží přibližně 0,5 km severně od Smolotelek na Líšnickém potoce. V první polovině 20. století nahrazeno mlýnské kolo Francisovou turbínou. Provoz zastaven roku 1946. Poháněn náhonem s Drahy. Dnes slouží jako obytný dům.

Vopičkův mlýn – První zmínka z roku 1620 na zlatonosném Líšnického potoce. Každý rok namlel kolem 200 tun mouky. Provoz mlýna zastaven v roce 1946. Dnes slouží jako obytný dům.

Parní mlýn (Parník) – dobře se zachoval ojedinělý cihlový komín viditelný již zdaleka (cihly na jeho stavbu byly vyrobeny na zakázku). Budova samotného parního mlýna zbourána. Dnes opodál se nachází chladící rybníček a obytnou vilu.

pivovar – první zmínka je z roku 1605 jako zámecký pivovar. Výroba v roce 1870 činila 15 000 hektolitrů za rok. Už téměř od počátku k pivovaru náležela vlastní chmelnice. Pivovar zanikl v počátečním období 1. světové války (zabavení měděných kotlů na vaření piva). Dnes je část zrekonstruovaná jako Pension Smolotel.

lihovar – První zmínka pochází z let 1650–1670. Na konci druhé světové války vyrabován ruskou armádou. Dnes jej naleznete v areálu dnešního Zemědělského družstva.

Cyklistika - Obcí prochází cyklotrasa č. 302 Dolní Líšnice – Smolotely – Milín – Příbram.

Pěší turistika

Příbram – Háje – Smolotely – Dolní Líšnice – Solenice

Bohostice-rozcestí – Smolotely – Horní Líšnice – Obory.

Naučné stezky - Kolem obce vede okružní naučná stezka Okolím Smolotel a Makové.

Solenice

plavecká hospoda z r. 1650, od středověku překladiště soli

Cyklistika

Obcí prochází cyklotrasa č. 302 Milešov - přehrada Orlík - Dolní Líšnice - Smolotely - Příbram.

Pěší turistika

Příbram - Smolotely - Dolní Líšnice - Solenice - Kamýk nad Vltavou

Horní Líšnice - Smolotely - Trhovky – Radava

Kamýk nad Vltavou - Zduchovice - Solenice - Šefrovna - Milešov.

Starosedlský Hrádek

Zámek stojí na skalnatém ostrohu nad Zámeckým rybníkem. Je to dvoupatrová stavba nepravidelného půdorysu se dvěma nestejnými křídly, jejíž průčelí je téměř celé pokryté sgrafitovou rustikou. Jižní trakt má na čelní straně pěkný renesanční štít. Součástí zámeckého areálu je i renesanční kaple z konce 16. století.

Původní pozdně gotická tvrz byla v 16. a na počátku 17. století přestavěna do dnešní podoby. V té době patřilo sídlo jezuitům, kteří zde hospodařili až do roku 1773. Po nich získali zámek Schwarzenberkové, v jejichž vlastnictví byl až do roku 1948. Poté zde byla škola a garáže JZD. Dnes je zámeček v soukromých rukou, je nepřístupný a slouží jako luxusní hotel a relaxační centrum.

Suchodol

Kostel svatého Lukáše

Hospoda u Kšandů

k Suchodolu náleží také osada Liha místně nazývaná Bavorsko.

Svojšice

Pozemní komunikace - Do obce vedou silnice III. třídy.

Těchařovice

Pěší turistika

Milín - Těchařovice - Chraštice - Podholušice.

Tochovice

Kostel svatého Martina (náhrobky zde mají: Benigna Kolovratová roz. z Welseru †1544, Ludmila Kolovratová ze Švamberka †1562, Jan Nepomuk Václav Šenovec †1720?, Anna Gabriela Šenovcová †1745, Jan Josef Šenovec †1778)

Kaple svaté Anny

Pův. gotická tvrz přestavěna na pozdně barokní zámek, v současné empírové podobě po úpravě

V zámeckém parku dostihové závodiště

Barokní socha sv. Jana Nepomuckého

Sloup Nejsvětější Trojice

Pěší turistika

Příbram - Tochovice - Březnice.

Trhové Dušníky

Kaple Nejsvětější Trojice, u rybníka

Výklenková kaplička sv. Jana Nepomuckého na návsi

Rudný důl - dědičná štola císaře Josefa II., na jihovýchod od vsi
Rudný důl - Květenská štola
Barokní zámek po r. 1950 zdevastován a r. 1973 zbořen.
Barokní trojboká boží muka
Přírodní zajímavostí meandry Litavky pod obcí
Cyklistika - Obcí vede cyklotrasa č. 302 Příbram - Trhové Dušníky - Jince - Hořovice.

Třebsko

Pův. gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie přestavěn barokně v 17. století, při pobytu v nedaleké Vysoké sem Dvořák chodil na mše a hrával na varhany a roku 1894 daroval kostelu lepší barokní nástroj, kostel se zařízením vyhořel po úderu blesku v roce 1952, obnoven roku 1957, zachovány pouze dva renes. nápisové náhrobníky ze 16. stol. a dvě kamenné sochy.
Polní opevnění Na Čihátkách, archeologické naleziště - na jihovýchod od vsi
Polní opevnění Na Hrádku, archeologické naleziště - na severovýchod od vsi
V místě zvaném Podrejží zbytky sejpů po rýžování zlata
Cyklistika - Obcí prochází cyklotrasa č. 302 Dolní Líšnice - Milín - Třebsko - Příbram - Hořovice.

Tušovice

Pozemní komunikace - Do obce vedou silnice III. třídy.

Věšín

Novogotická Kaple svatého Františka Serafinského z roku 1905, občas využívaná k bohoslužbě, zejména v létě.

Západně při silnici osada Teslíny s myslivnou v tyrolském stylu

Severně od osady založen koncem 11. stol. benediktinský klášter s kostelem sv. Jana Křtitele, zničen husity r. 1421, stopy základů staveb leží na území vojenského újezdu Brdy
přírodní rezervace Getsemanka I. a II. v k. ú. obce
přírodní rezervace Na skalách v k. ú. Obce
Cyklistika - Obcí vede cyklotrasa č. 2274 Věšín - Buková - Červený vrch
Pěší turistika
Rožmitál pod Třemšínem - Buková - Hutě pod Třemšínem
Brdy, bus - Na Jeleništi - Třemšín.

Višňová

Největší památkou obce je zdaleka viditelný raně gotický kostel sv. Kateřiny ze začátku 14. stol. Kostel byl v 17. stol. přestavěn v barokním slohu. Zajímavá je také pozdně barokní fara z 18. století. Na hrázi rybníka najdeme skupinu 3 památných dubů zimních.

Volenice

Kostel sv. Václava V Bubovicích

kostelík sv. Barbory v Pročevilech

Vrančice

Pěší turistika

Milín - Vrančice - Chraštice - Podholušice.

Vranovice

Tvrz Vranovická Hůrka, archeologické naleziště

Tvrz Melichárek, archeologické naleziště
výklenková kaplička

Cyklistika - V obci končí cyklotrasa č. 2273 Trokavec - Padrťský ryb. - Nepomuk - Vranovice.

Vševily

kaple sv. Jana Nepomuckého ve Vševilech

kostelík sv. Barbory v Pročevilech

Vysoká u Příbramě

Na západní straně obce se nachází zámeček obklopený anglickým parkem; v něm je umístěn památník Antonína Dvořáka, jenž zde měl své letní sídlo.

Cyklistika - Obcí prochází cyklotrasa č. 302 Dolní Líšnice - Milín - Vysoká u Příbramě - Příbram – Hořovice.

Pěší turistika - Obcí vede turistická trasa

Rožmitál pod Třemšínem - Vysoká u Příbramě - Havírna - Příbram-Zdaboř.

Zalužany

Zalužanský zámek patří neodmyslitelně k historickému jádru obce, s jejímž vývojem úzce souvisí. Písemné zprávy o zdejší tvrzi se objevují sice až v 15. století, lze však předpokládat, že na jejím místě existoval již předtím dřevěný zemanský dvorec.

Kostel - V roce 1869 požádaly Zalužany o povýšení na městys. Žádost však byla zamítnuta, protože obec v té době neměla vlastní kostel. Z podnětu občanů byl tedy v letech 1872–1874 postaven klasicistní kostel sv. Karla Boromejského.[2] V současné době je kostel pro veřejnost uzavřen. K památkově chráněným patří mobiliář kostela a sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. Anny před vchodem.

Hřbitov - Zalužany mají svůj samostatný hřbitov zřízený nákladem obce v roce 1880. Jeho výstavba byla dokončena roku 1882.

Židovský hřbitov - V prostoru nad zámkem, na severním okraji obce, je situován židovský hřbitov, jenž také patří ke kulturním památkám, nachází se však v neutěšeném stavu.

Pěší turistika

Březnice - Zalužany - Orlík nad Vltavou.

Zbenice

Čtyřkřídlý pozdně renesanční zámek z roku 1626 byl poškozen požárem roku 1982. Nyní je využíván pro kulturní akce a restaurátorskou dílnu.

Trojboká kaplička Nejsvětější Trojice se nachází na severozápadním okraji obce.

Socha svatého Jana Nepomuckého se nalézá v obci. Všechny tyto památky jsou vedené v Seznamu kulturních památek v okrese Příbram.

Zduchovice

Socha svatého Jana Nepomuckého se nachází na návsi a je vedená v Seznamu kulturních památek v okrese Příbram.

Zámek Zduchovice je také vedený v Seznamu kulturních památek v okrese Příbram.

V obci nedaleko od zámku se nachází jezdecký areál.

U komunikace (118) Kamýk nad Vltavou - Horní Hbity, která vede obcí, se nalézá výklenková kaple.

U odbočky v obci na Horní Třtí se nachází drobný kříž na kamenném podstavci. V kulatém štítku je tento nápis: Tento kříž je zde na památku zděné kapličky, která byla odstraněna v 50 letech Bůh s Vámi.

Pěší turistika

Kamýk nad Vltavou - Zduchovice - Solenice.

Příloha č. 7 Relevantní strategické dokumenty

Dokumenty

Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji (2005, aktualizace 2007)

Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje (2006)

Rajonizace cestovního ruchu (1985)

Mapy a plány

Brdy a Rokycansko, turistická mapa 1:50 000, KČT 34, 2006.

Brdy – Třemšínsko, turistická mapa 1:50 000, KČT 35, 2006.

Cykloatlas Česko – 1. díl 1:100 000, Shocart Zádveřice, 2006.

Česká republika – turistický atlas 1:100 000, Kartografie Praha, 2005.

Hřebeny a Slapská přehrada, turistická mapa 1:50 000, KČT 38, 2006.

Příbram – Březové Hory, plán města 1:10 000, 2003.

Střední Povltaví, Zvíkov a Orlík, turistická mapa 1:50 000, KČT 39, 2003.

Turistický atlas Česka 1: 50 000, 2004.

Webové stránky

http://www.brdy-respublica.estranky.cz/clanky/projekt-brdy/navrh-novych-cyklotras-vjiznich-brdech, staženo 24. 7. 2007

http://www.brdy-respublica.estranky.cz/clanky/projekt-brdy/nove-namety-na-brdskecyklotrasy, staženo 24. 7. 2007

http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/orp_pribram, staženo dne 27. 6. 2007

http://www.equichannel.cz/adresar/kategorie1/ukaz17, staženo 27. 6. 2007

http://www.equitana.cz/jezdecka-spolecnost/index.html, staženo 28. 6. 2007

http://www.lidova-architektura.cz/C-ochrana/chranene-uzemi-lokality-pamatky/ohrozenepamatky-zapsane.htm, staženo 28. 6. 2007

http://leader.isu.cz/cz/plus/detail.asp?kodsdru=592, staženo 17. 7. 2007

http://www.npu.cz/pp/dokum/metod/, staženo 28. 6. 2007

http://www.pribram-city.cz/index.php?vid=205&nad=000001000011, staženo 24. 8. 2007

http://www.pribramsko.net/data/soubor.php?id=520, staženo 24. 7. 2007

http://www.volny.cz/prokop.pribram/, staženo v 24. 7. 2007

Další důležité odkazy

Brdy, http://brdy.unas.cz/hlavstr.htm

Brdy,www.brdy.info/kniha/view.php

CzechTourism, www.czechtourism.cz

Český statistický úřad, www.czso.cz

Město Březnice, www.breznice.cz

Město Příbram, www.pribram.eu

Město Příbram, www.pribram-city.cz

Město Rožmitál pod Třemšínem, www.rozmitalptr.cz

Mikroregion Třemšín, www.tremsin.cz

Občanské sdružení Brdy-Res publica, www.brdy-respublica.estranky.cz

Obec Jince, www.jince.cz

Podbrdsko-občanské sdružení, www.podbrdsko.net

Příbramsko, www.pribramsko.net

Server o cykloturistice, www.cykloserver.cz
Skiareál Padák, www.skipribram.cz
Středočeský kraj, www.kr-stredocesky.cz
Vojenský újezd Brdy, www.vojujezd-brdy.cz
a další webové stránky obcí, obecních úřadů, sdružení obcí a občanských sdružení, ubytovacích zařízení a jiných institucí v regionu.

Příloha č. 8 Památkové zóny na území SO ORP Příbram

Městská památková zóna Březnice

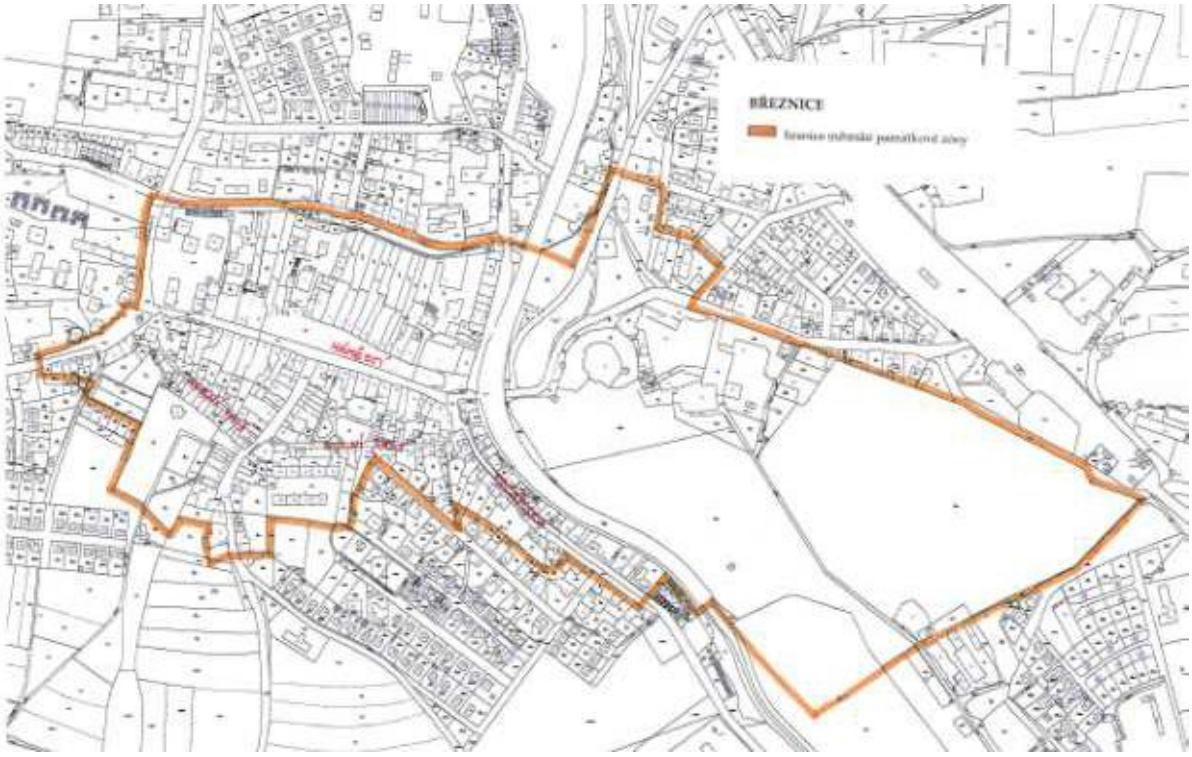

Městská památková zóna Rožmitál pod Třemšínem

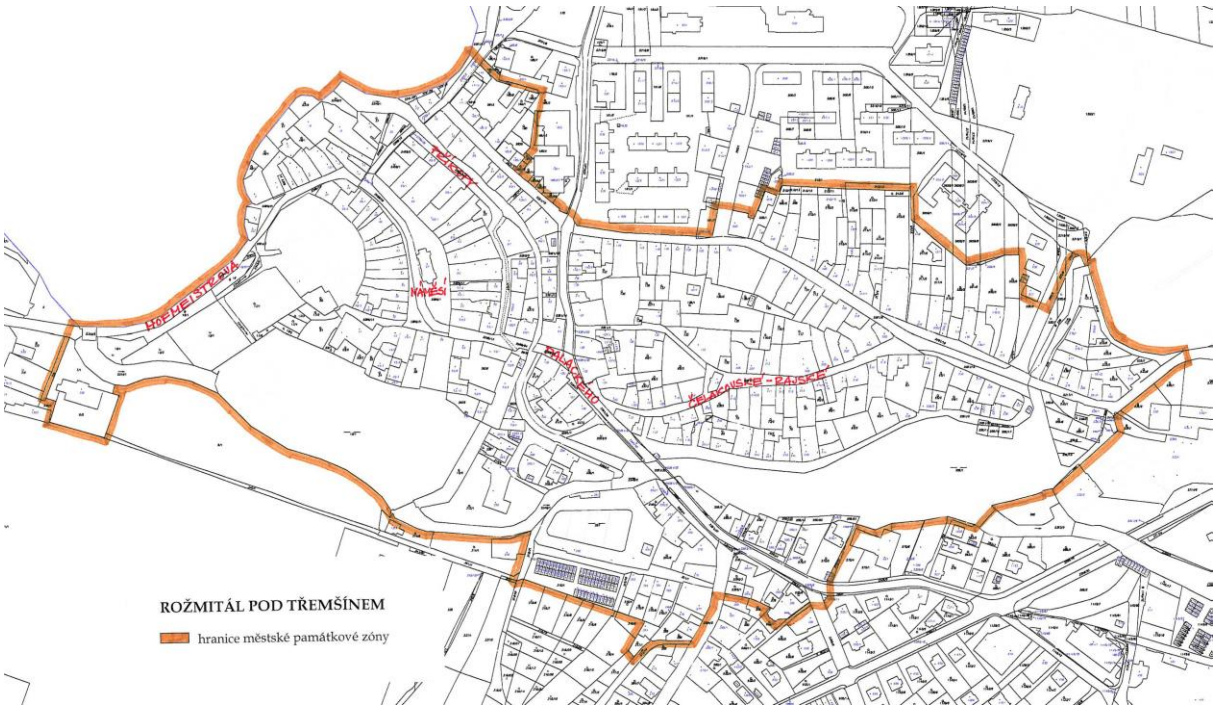

Vesnická památková zóna Drahenice-Račany

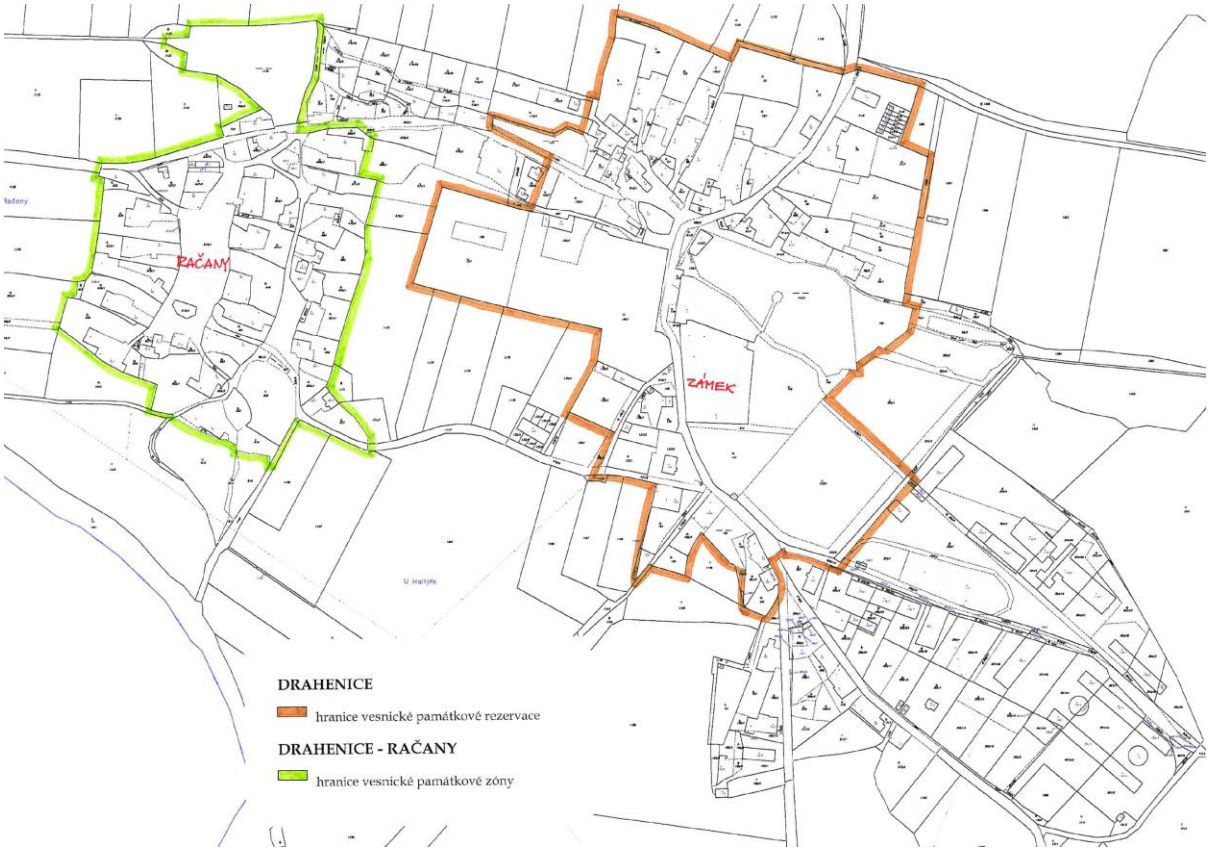

Zdroj: http://www.pribram.eu/

Příloha č. 9 Mapa přírodních parků Třemšín a Hřebeny

Přírodní park Třemšín

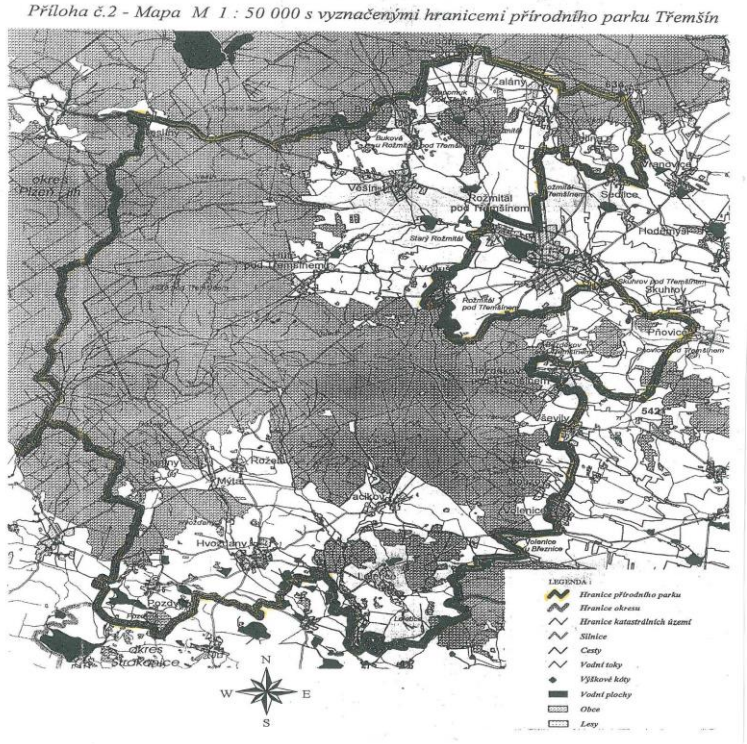

Zdroj: www.pribram.eu

Přírodní park Hřebeny

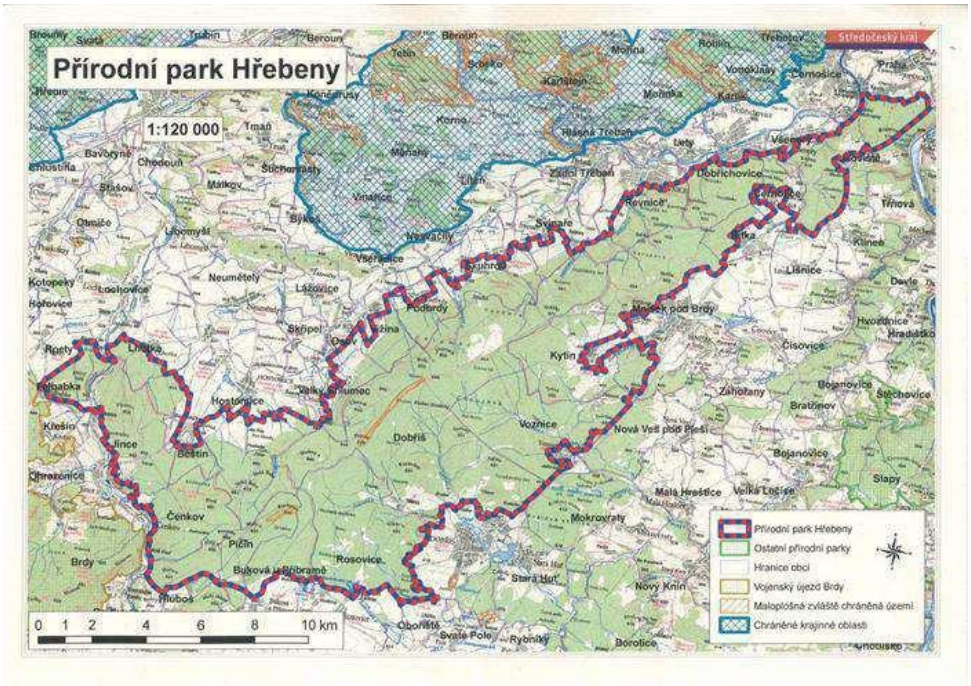

Zdroj:pribram.eu

Příloha č. 10 Památné stromy, Smluvně chráněná území a Evropsky významné lokality v regionu SO ORP Příbram

Seznam Evropsky významných lokalit

Kód	Kategorie	Název
2513	Evropsky významná lokalita	Bezděkovský lom
2514	Evropsky významná lokalita	Bohostice
5335	Evropsky významná lokalita	Brda
2515	Evropsky významná lokalita	Březinský rybník
2516	Evropsky významná lokalita	Březnice - Oblouček
2525	Evropsky významná lokalita	Dražská Koupě
2527	Evropsky významná lokalita	Felbabka
5339	Evropsky významná lokalita	Hradec a Kuchyňka
2534	Evropsky významná lokalita	Hrachoviště
2536	Evropsky významná lokalita	Hvožďanské Háje
2537	Evropsky významná lokalita	Jablonná - mokřad
2551	Evropsky významná lokalita	Kotelský potok
2559	Evropsky významná lokalita	Ledný potok
5348	Evropsky významná lokalita	Louky u Drahlína
2566	Evropsky významná lokalita	Malý Drahlín
2724	Evropsky významná lokalita	Mešenský potok
5355	Evropsky významná lokalita	Na horách u Křešína
5358	Evropsky významná lokalita	Niva Kotelského potoka
2571	Evropsky významná lokalita	Obecnický potok
2572	Evropsky významná lokalita	Octárna
2573	Evropsky významná lokalita	Ohrazenický potok
5360	Evropsky významná lokalita	Padrťsko
2575	Evropsky významná lokalita	Padrťský potok
2586	Evropsky významná lokalita	Rožmitál pod Třemšínem
2587	Evropsky významná lokalita	Rybník Vočert a Lazy
5379	Evropsky významná lokalita	Teslíny
5380	Evropsky významná lokalita	Tok
2606	Evropsky významná lokalita	Trhovky
5381	Evropsky významná lokalita	Trokavecké louky
5382	Evropsky významná lokalita	Třemšín a Hřebence
2617	Evropsky významná lokalita	Velký Raputovský rybník
2700	Evropsky významná lokalita	Závišínský potok

Seznam Památných stromů

Kód	Kategorie	Název
103520	Stromořadí	Alej lip malolistých
104515	Jednotlivý strom	Borovice lesní
105225	Skupina stromů	Borovice na Makové Hoře
103465	Jednotlivý strom	Buk lesní
103446	Jednotlivý strom	Buk lesní
103506	Jednotlivý strom	Drásovský dub
103426	Jednotlivý strom	Drásovský dub 2
103425	Jednotlivý strom	Drásovský dub 3
103473	Jednotlivý strom	Dub letní
103472	Jednotlivý strom	Dub letní
103458	Jednotlivý strom	Dub sv. Václava
105224	Jednotlivý strom	Dub u Vamberova mlýna
103445	Jednotlivý strom	Dub u Višňové
103429	Jednotlivý strom	Dub v Rejkovicích
105226	Jednotlivý strom	Dub vladyky Bavora
103502	Jednotlivý strom	Horčápská hrušeň
105537	Jednotlivý strom	Hrušeň Marie
103484	Jednotlivý strom	Hrušeň obecná
103444	Jednotlivý strom	Hrušeň obecná
103501	Jednotlivý strom	Hvožďanská lípa
103462	Jednotlivý strom	Jasan ztepilý
103449	Jednotlivý strom	Jasan ztepilý
103439	Jednotlivý strom	Javor klen
103457	Jednotlivý strom	Javor klen
103441	Jednotlivý strom	Javor klen
103486	Jednotlivý strom	Jilm
105052	Jednotlivý strom	Jilm drsný
104537	Jednotlivý strom	Jilm horský
103514	Jednotlivý strom	Jilm horský
103508	Jednotlivý strom	Jírovec maďal
103448	Jednotlivý strom	Jírovec maďal
105780	Jednotlivý strom	Lípa Johanky z Rožmitálu
103507	Jednotlivý strom	Lípa malolistá
103437	Jednotlivý strom	Lípa malolistá
105138	Jednotlivý strom	Lípa malolistá
104536	Jednotlivý strom	Lípa malolistá
103515	Jednotlivý strom	Lípa malolistá
103513	Jednotlivý strom	Lípa malolistá
103505	Jednotlivý strom	Lípa malolistá

103428	Jednotlivý strom	Lípa v Jincích
103493	Jednotlivý strom	Lípa v Koupi
103474	Jednotlivý strom	Lípa v Nepomuku
103454	Jednotlivý strom	Lípa ve Smolotelech
103517	Jednotlivý strom	Lípa velkolistá
103483	Stromořadí	Lipová alej ve Slivici
103455	Stromořadí	Lipová alej za zámkem
103430	Skupina stromů	Lípy u sv. Prokopa
104522	Jednotlivý strom	Orlovská hrušeň
105104	Jednotlivý strom	Pičínská lípa
103453	Skupina stromů	Skupina dvou dubů letních
103521	Skupina stromů	Skupina dvou lip malolistých
103456	Skupina stromů	Skupina dvou lip malolistých
103498	Skupina stromů	Skupina 5 lip malolistých
103500	Skupina stromů	Skupina 8 dubů letních
103485	Jednotlivý strom	Smrk obecný
103440	Jednotlivý strom	Smrk ztepilý
103443	Stromořadí	Stromořadí lip malolistých
103519	Stromořadí	Stromořadí topolů bílých
105137	Jednotlivý strom	Topol černý
103516	Skupina stromů	Topoly bílé
103497	Skupina stromů	U lip
103463	Jednotlivý strom	Vrba překrásná

Seznam smluvně chráněných území

Kód	Kategorie	Název
5615	Smluvně chráněné území	Felbabka
5618	Smluvně chráněné území	Hrachoviště
5617	Smluvně chráněné území	Ledný potok
5616	Smluvně chráněné území	Octárna
5620	Smluvně chráněné území	Ohrazenický potok
5619	Smluvně chráněné území	Padrťský potok

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, http://drusop.nature.cz/

Příloha č. 11 Mapa úvozových cest v SO ORP Příbram

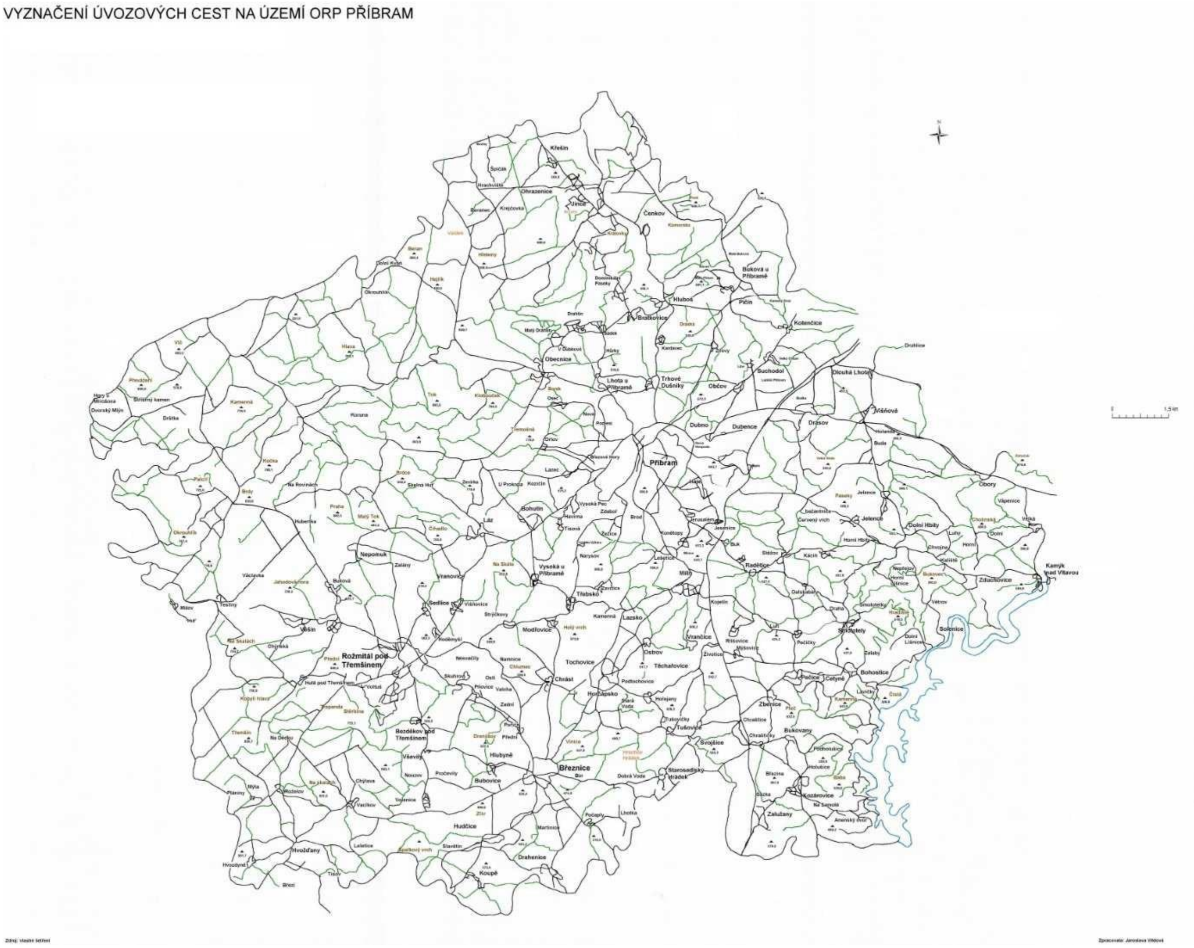

7. Téma č. 5 : aglomerace

7.1 Základní informace o strategii

Tabulka č. 7.1: Základní informace o strategii

Název strategie	Meziobecní spolupráce v oblasti zaměstnanosti a podpory podnikání na území příbramské aglomerace
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie aglomerace) tematického charakteru (pro oblast zaměstnanosti a podpory podnikání)
Řešené území	Příbramská aglomerace
	Počet obyvatel aglomerace: 39 725
	Počet obcí v aglomeraci: 10
	Rozloha správního obvodu: 8 243 ha
Názvy obcí aglomerace	Města: Příbram,
	Obce: Bohutín, Dubenec, Dubno, Háje, Lhota u Příbramě, Narysov, Obecnice, Podlesí, Trhové Dušníky
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Město Příbram
Koordinátor tvorby strategie	Bc.Jiří Kužel - Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP + ORP Příbram; setkání starostů obcí aglomerace
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 29. 5. 2014, záměr projednán na setkání starostů obcí aglomerace dne 2. 4. 2014
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace
Související legislativa	Zákon o obcích 128/2000 Sb.
Doba realizace strategie	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů aglomerace
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu „Strategie území správního obvodu ORP Příbram“ a šíře v kontextu projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
	Projekt na území příbramské aglomerace realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Příbram a se zapojenými obcemi v rámci aglomerace.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje expozici situace v oblasti zaměstnanosti a podnikání, analýzu možných příčin a navrhuje realizovatelná řešení.

7.1.1 Stručná informace o městech a obcích aglomerace

Příbramskou aglomeraci pro potřebu tohoto projektu definujeme jako jádrovou obec Příbram a devět přilehlých obcí. Základní informace o obcích příbramské aglomerace přináší tab. č. 6. 2.

Tabulka. č. 7.2: Přehled obcí příbramské aglomerace

Název obce	Počet obyvatel	Znak
Bohutín	1 740	
Dubenec	302	
Dubno	297	
Háje	425	
Lhota u Příbramě	489	
Narysov	268	
Obecnice	1 283	
Podlesí	1117	
Příbram	33741	
Trhové Dušníky	464	

7.1.2 Kontext vzniku a existence strategie

Strategie je zpracovávána v kontextu projektu Meziobecní spolupráce v SO ORP Příbram. Strategie „Meziobecní spolupráce v oblasti zaměstnanosti a podpory podnikání na území příbramské aglomerace tvoří součást celkové „Strategie území správního obvodu ORP Příbram“ pro období 2014-2023. Jako téma pro území aglomerace jsme vybrali problematiku zaměstnanosti a podpory podnikání vzhledem k tomu, že nezaměstnanost na celém území SO ORP přesahuje úroveň v celé ČR i ve Středočeském kraji. Naším strategickým záměrem je využití zkušeností s realizací projektu v rámci aglomerace později na celém území SO ORP.

7.1.3 Účel strategie

Účelem strategie je navázání spolupráce obcí v příbramské aglomerace za účelem zvýšení zaměstnanosti a podpory podnikání. Získané zkušenosti by měly být rozšířeny na celé území SO ORP. V tomto smyslu je pro nás strategie vlastně pilotním projektem pro ORP Příbram v oblasti zaměstnanosti a podpory podnikání

7.1.4 Uživatelé strategie

Strategie by měla být použita obcemi na území aglomerace, obyvateli těchto obcí a volenými orgány obcí. Předpokládáme i další využití v rámci ORP Příbram, případně místními akčními skupinami a dobrovolnými svazky obcí, které na teritoriu ORP působí.

7.1.5 Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

Tabulka č. 7.3: Relevantní strategické dokumenty

Název dokumentu	Kde jej lze získat
Politika zaměstnanosti	*https://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest*
Politika zaměstnanosti ČR v letech 2004-2011	http://budovanistatu.cz/Politika-zamestnanosti-Ceske-republiky-v-letech-2004-az-2011
Zaměstnanost, nezaměstnanost, časové řady - ČSÚ	*www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zam_cr*
Územně analytické podklady pro území ORP Příbram	http://pribram-city.cz/document.php?obrid=14499
Analytická část – Profil města Příbram	http://www.pribramsko.eu/images/140324_camsky/mesto.pdf
Územně analytické podklady ORP Příbram (2012)	http://www.pribram.eu/město-pribram/dotace-a-granty/dotace-pro-město/iop/uzemne-analyticke-podklady-1.html
Strategický plán rozvoje města Příbram 2014 – 2020	http://sp-pribram.cz/

7.2 Základní informace o velikosti a skladbě ORP Příbram a příbramské aglomerace

Správní obvod obce s rozšířenou působností (ORP) Příbram, na jejímž území se nachází příbramská aglomerace, je územím o rozloze více než 925 km2, a je největším v rámci Středočeského kraje. Na jeho území se nachází velké množství velmi malých venkovských sídel, a tak průměrná hustota obyvatelstva je zde pouze 72 obyvatel na km². Administrativně je teritorium ORP členěno na čtyři správní obvody obcí s pověřenými úřady: Příbram, Březnici, Rožmitál pod Třemšínem a Vojenský újezd Brdy.

Kartogram č. 7.1: Mapa správního obvodu ORP Příbram

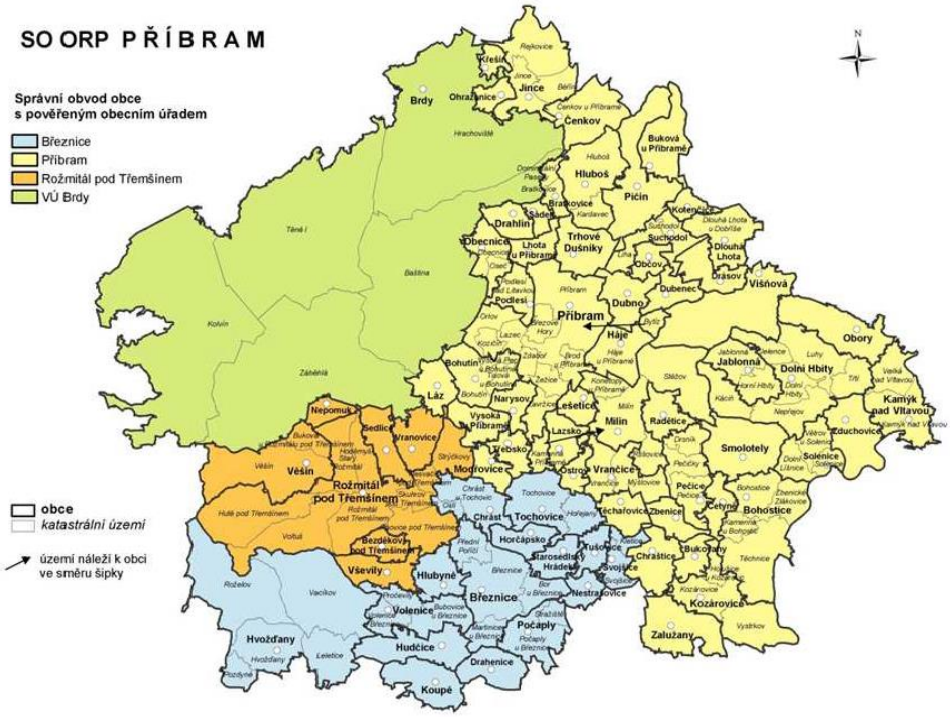

Zdroj: ČSÚ

Příbramskou aglomeraci jsme vymezili jako území zahrnující město Příbram a dalších devět obcí vesměs sousedících s jádrovým městem. Území aglomerace v kontextu celého správního obvodu ORP Příbram zachycuje mapa v příloze č. I. Při vymezení teritoria aglomerace jsme se řídili především stávajícími i historicky zakotvenými vazbami mezi jádrovým městem a dalšími obcemi. Dalším kritériem bylo propojení komunikací mezi jádrem a okolním osídlením. Starostové obcí, kteří vyjádřili předběžný zájem, podepsali písemný souhlas se zapojením do spolupráce v rámci námi definované aglomerace. Jedná se o obce:

Bohutín
Dubenec
Dubno
Háje
Lhota u Příbramě
Narysov

Obecnice
Podlesí
Příbram
Trhové Dušníky[1]

Šest z těchto obcí (Dubenec, Dubno, Lhota u Příbramě, Narysov, Podlesí a Trhové Dušníky) bylo v roce 1980 dokonce administrativně přičleněno k Příbrami, aby se v roce 1991 opět osamostatnily. Následující mapa představuje území příbramské aglomerace.

Kartogram č. 7.2: Mapa příbramské aglomerace

Zdroj: ČSÚ

Celková výměra katastrů obcí tvořících aglomeraci je 8 243 ha. Výměry jednotlivých katastrů dokládá následující tabulka:

[1] Souhlas s participací na projektu v území příbramské aglomerace je uveden v příloze č. III spolu s textem návrhu zaměření projektu.

Tabulka č. 7.4: Katastrální výměra obcí příbramské aglomerace

	Katastrální výměra (ha)
Bohutín	842
Dubenec	404
Dubno	599
Háje	664
Lhota u Příbramě	351
Narysov	361
Obecnice	553
Podlesí	438
Příbram	3341
Trhové Dušníky	690
Celkem	8243

Zdroj: ČSÚ

Pokud jde o počet obyvatel, představuje příbramská aglomerace 56 % populace celého správního obvodu ORP Příbram. Následující tabulka přináší základní demografické údaje k 31. 12. 2013. Vidíme, že jak přirozený přírůstek, tak migrační saldo nabývají záporných hodnot.

Tabulka č. 7.5: Populace obcí příbramské aglomerace v roce 2013

Číslo obce	Název obce	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozen	Přírůstek migrač	Přírůstek celkový	Stav 31.12
539953	Bohutín	1 707	19	15	57	39	4	18	22	1 729
598381	Dubenec	350	2	5	4	10	-3	-6	-9	341
564508	Dubno	281	3	4	-	2	-1	-2	-3	278
598402	Háje	378	4	3	15	7	1	8	9	387
598411	Lhota u Příbramě	481	5	5	7	13	-	-6	-6	475
564478	Narysov	247	3	2	10	9	1	1	2	249
540935	Obecnice	1 257	11	10	29	23	1	6	7	1 264
564486	Podlesí	1 084	14	11	34	27	3	7	10	1 094
539911	Příbram	33 553	342	350	591	686	-8	-95	-103	33 450

Číslo obce	Název obce	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozen	Přírůstek migrač	Přírůstek celkový	Stav 31.12
598429	Trhové Dušníky	444	3	5	13	5	-2	8	6	450
	Celkem	**39 782**	**406**	**410**	**699**	**821**	**-4**	**-61**	**-65**	**39 717**

Zdroj: ČSÚ

Vedle záporného populačního salda, je dalším alarmujícím trendem stárnutí populace, jak je zachycuje graf založený na příbramských datech, indexu stáří a počtu obyvatel ve věkových skupinách 0-14 a 65+. Z grafu je jednoznačně patrné stárnutí populace se všemi nepříznivými důsledky, které takový vývoj přináší.

Graf č. 7.1: Proces stárnutí ve městě Příbram

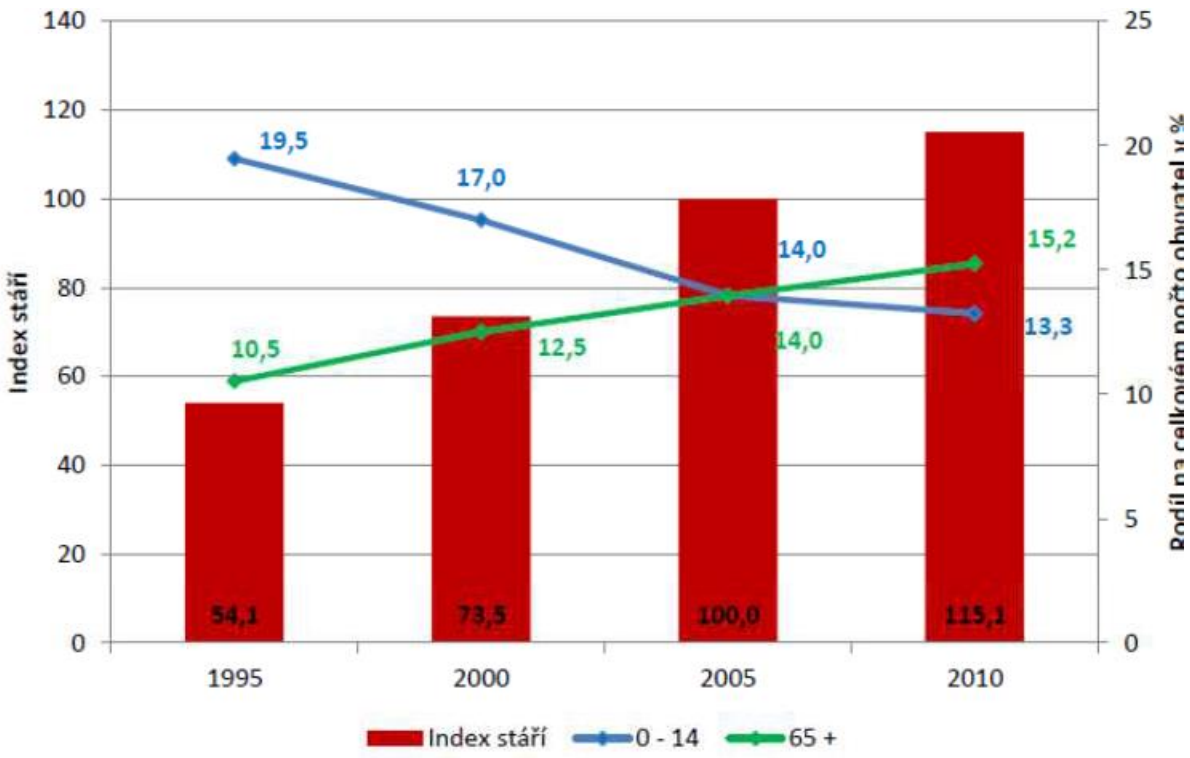

Zdroj: Analytická část – Profil města Příbram

Stárnutí populace v aglomeraci vyjádřené vyšší hodnotou indexu stáří vede k očekávání potřeby rozvoje systému sociálních služeb v relativně krátké době. Toto zjištění má, vedle negativní konotace, i pozitivní aspekt, spočívající v možnosti pracovních příležitostí v sociální oblasti.

7.2.1 Stručná informace o městech a obcích správního obvodu z pohledu zaměstnanosti a podnikatelských příležitostí v MOS

Jako téma aglomerační spolupráce jsme zvolili problematiku **zaměstnanosti a podpory podnikání**. Důvody této volby jsou tři:

- předně patří ORP Příbram, a tedy i příbramská aglomerace, k regionům s nejvyšší mírou nezaměstnanosti jak v rámci Středočeského kraje, tak v rámci celé České republiky;
- dále bylo téma zaměstnanosti vytipováno na základě dotazníkového šetření realizovaného v rámci ORP – vedle témat, předepsaných jako povinná (školství, sociální problematika, odpadové hospodářství), a tématu volitelného (cestovní ruch), to byla právě problematika zaměstnanosti, jako nejčastěji uváděná;
- a konečně to byl souhlas starostů s tímto tématem, který se projevil na prvém společném setkání počátkem dubna 2014.

Většina pracovních a podnikatelských příležitostí se nabízí v jádrové obci, tedy v Příbrami. Ekonomická situace v Příbrami a jeho okolí se odvíjela a byla přímo závislá na místním těžebním průmyslu. V místních dolech v době největšího rozmachu pracovalo až několik tisíc lidí. Národní podnik Uranové doly Příbram (do roku 1966 pod názvem Jáchymovské doly Příbram) byl největším zaměstnavatelem ve městě i v celém regionu. Po zastavení těžby a zániku tohoto podniku v 90. letech došlo k výraznému zvýšení nezaměstnanosti ve městě i celém širokém okolí. Nezaměstnanost i nyní zůstává poměrně vysoká a přesahuje úroveň Středočeského kraje i celé České republiky.

Graf č. 7.2: Vývoj míry nezaměstnanosti ve městě Příbram, SO ORP Příbram, Středočeském kraji a ČR mezi roky 2005 – 2011

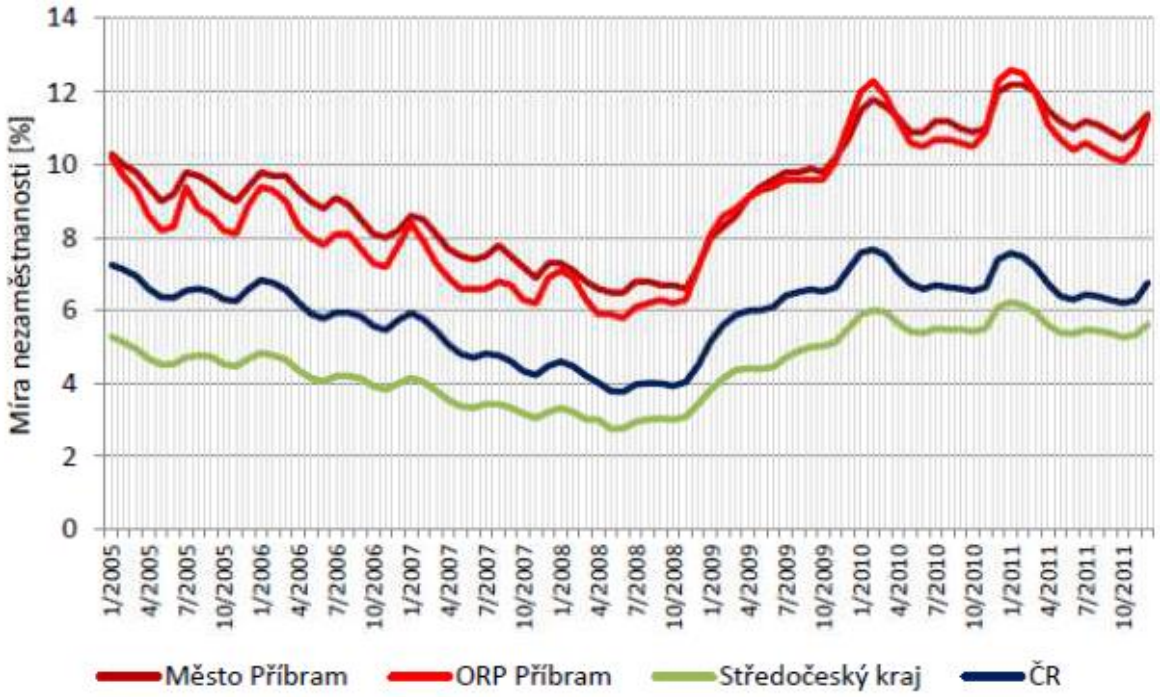

zdroj: Analytická část – Profil města Příbram

Jak vidíme na následujícím grafu, který zahrnuje i čtyři měsíce roku 2014, dochází k sezónnímu zvýšení zaměstnanosti; není ovšem jasné, zda tento trend bude pokračovat i po zbytek roku. Problémem jsou především dlouhodobě nezaměstnaní: podíl těchto nezaměstnaných na celkové míře nezaměstnanosti se pohybuje mezi 25 – 40 %.

Graf č. 7.3: Vývoj míry nezaměstnanosti a podíl evidovaných nezaměstnaných nad 12 měsíců v ORP Příbram

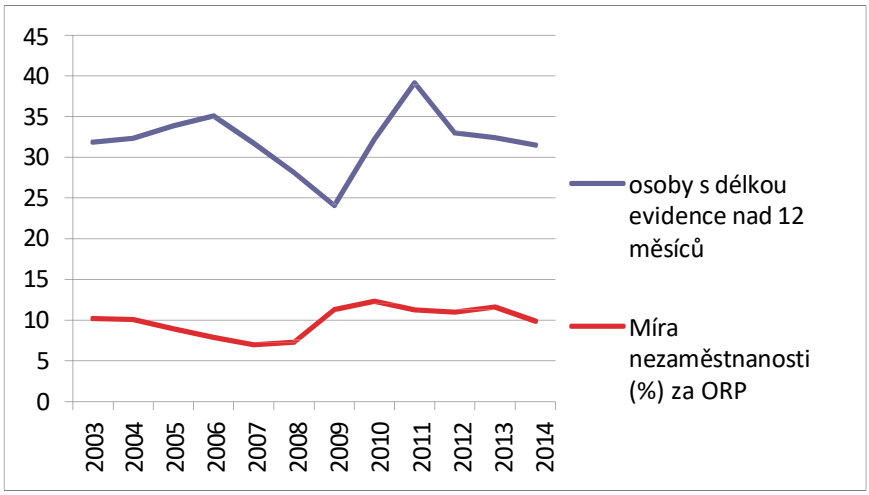

Zdroj: ČSÚ

Následující graf ilustruje nesnadnou úlohu uchazečů o zaměstnání nalézt nabídku jakékoli pracovní příležitosti vzhledem k rozvírajícím se nůžkám mezi nabídkou a poptávkou po volných pracovních místech. Nejčastějšími uchazeči o zaměstnání na Úřadu práce v Příbrami spadají do kategorie 9 klasifikace zaměstnání, tj. pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, a kategorie 5, tj. provozní pracovníci ve službách. Pro tyto kategorie uchazečů je velice obtížné nalézt uplatnění.

Graf č. 7.4: Srovnání křivky nezaměstnanosti a nabídky volných pracovních míst

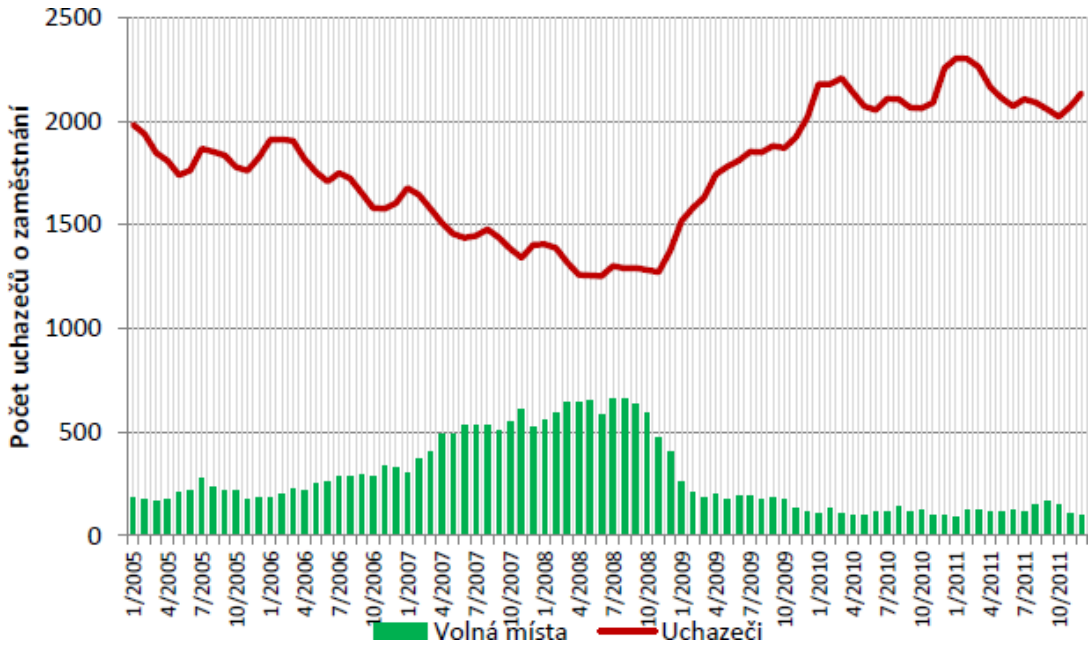

Zdroj: Analytická část – Profil města Příbram

Nadprůměrná míra nezaměstnanosti se samozřejmě projevuje i v jednotlivých obcích příbramské aglomerace, a v několika případech dosahuje dvouciferných hodnot, jak dokládají data k 31. 5. 2014. Aktuální data přináší tabulka č. 7. 6.

Tabulka č. 7.6: Míra nezaměstnanosti v příbramské aglomeraci k 31. 05. 2014

	Počet obyvatel 15-64 let	Počet uchazečů	Volná místa	Počet uchazečů na 1 VM	Podíl ne-zaměst-naných
Bohutín	**1211**	**102**	**1**	**102**	**8,4**
Dubenec	**263**	**24**	**0**	**24**	**9,1**
Dubno	**201**	**10**	**2**	**5**	**4,5**
Háje	**275**	**31**	**4**	**7,8**	**11,3**
Lhota u Příbramě	**323**	**27**	**1**	**27**	**8**
Narysov	**171**	**19**	**0**	**19**	**11,1**
Obecnice	**874**	**79**	**1**	**79**	**8,9**
Podlesí	**723**	**65**	**5**	**13**	**8,7**
Příbram	**22818**	**2418**	**268**	**9**	**10,5**
Trhové Dušníky	**315**	**32**	**0**	**32**	**10,2**
Celkem	**27174**	**2807**	**282**	**9,95**	**---**

Zdroj: Portál MPSV

Z tabulky vyplývají poměrně velké rozdíly mezi jednotlivými obcemi v aglomeraci, na druhé straně, s přihlédnutím k časové ose, zaznamenáváme velkou fluktuaci v míře nezaměstnanosti, která je do značné míry podmíněna celkovými počty práceschopné populace. Současně zjišťujeme jen minimální nebo dokonce nulovou nabídku pracovních příležitostí přímo v obcích, zejména v obcích s malým počtem obyvatel.

Identifikace velkých podniků a hlavních zaměstnavatelů v ORP

V současnosti je největším zaměstnavatelem ve městě Příbram Oblastní nemocnice Příbram, a.s. s více než 1000 zaměstnanci. Mezi další významné zaměstnavatele patří průmyslový podnik Kovohutě Příbram nástupnická, a.s. nebo firma RAVAK, a.s. vyrábějící koupelnové sanitární vybavení. V oblasti strojírenství jsou největšími zaměstnavateli ve městě firmy Wheelbrator Czech, s.r.o. (známý pod názvem DISA INDUSTRIES s.r.o., člen mezinárodní skupiny DISA Group), a firma ZAT, a.s. s více než 250 zaměstnanci. Mezi významné zaměstnavatele patří také samotné město Příbram. Přehled všech firem a organizací s více než 100 zaměstnanci je uveden v tabulce níže.

Tabulka č. 7.7: Největší zaměstnavatelé v aglomeraci

Obchodní jméno	Převažující činnost	Kategorie podle počtu zaměstnanců
Oblastní nemocnice Příbram, a.s.	Ústavní zdravotní péče	1000 - 1499
Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Výroba a hutní zpracování olova, zinku a cínu	250 - 499
Město Příbram	Všeobecné činnosti veřejné správy	250 - 499
RAVAK a.s.	Výroba plastových výrobků pro stavebnictví	250 - 499
Wheelabrator Czech s.r.o.	Instalace průmyslových strojů a zařízení	250 - 499
ZAT a.s.	Instalace průmyslových strojů a zařízení	250 - 499
CVP Galvanika s.r.o	Povrchová úprava a zušlechťování kovů	200 - 249
Helsa,spol. s r.o.	Výroba ostatních oděvů a oděvních doplňků	200 - 249
Coop Příbram	Maloobchod s převahou potravin, nápojů a tabákových výrobků v nespecializovaných prodejnách	100 - 199
CZC.cz s.r.o.	Maloobchod s počítači, počítačovým periferním zařízením a softwarem	100 - 199
Halex - Schauenberg ocelové konstrukce s.r.o.	Výroba kovových konstrukcí a jejich dílů	100 - 199
P O G R R s.r.o.	Nespecializovaný velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky	100 - 199
PBtisk	Tisk ostatní, kromě novin	100 - 199
Pečovatelská služba města Příbram	Ambulantní nebo terénní sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	100 - 199
Příbramská teplárenská	Výroba a rozvod tepla a klimatizovaného vzduchu, výroba ledu	100 - 199
QuinnPlastics s.r.o.	Výroba ostatních plastových výrobků	100 - 199
SENCO Příbram	Výroba elektrických rozvodných a kontrolních zařízení	100 - 199
TECHNICKE SLUZBY PŘÍBRAM	Shromažďování a sběr odpadů, kromě nebezpečných	100 - 199

Zdroj: Analytická část – Profil města Příbram

Někteří velcí zaměstnavatelé na území se potýkali s velkými problémy, a nakonec byli nuceni podniky i uzavřít. Jedná se především o příbramský masokombinát (Příbramská uzenina a.s.), podnik s téměř 290 zaměstnanci, který je v insolvenci, k 30. červnu tohoto roku přesunula společnost Povltavské mlékárny svou výrobu z Příbrami do Sedlčan, což představuje ztrátu více než 60 pracovních míst ve městě.

Město Příbram má v rámci svého správního obvodu i v rámci aglomerace zcela dominantní ekonomickou pozici, což dokazuje podíl obsazených pracovních míst v samotném městě na celkovém počtu obsazených pracovních míst za celý správní obvod. Dlouhodobě jsou v samotné Příbrami koncentrovány téměř dvě třetiny obsazených pracovních míst z celého správního obvodu. Pokud jde o samotnou aglomeraci, je tento podíl ještě vyšší. Absolutně se počet obsazených pracovních míst ve městě drží dlouhodobě kolem hranice 17 tisíc. K mírnému poklesu došlo vlivem ekonomické recese v roce 2009.

7.2.2 Ekonomická situace v území

Rozvoj Příbrami a přilehlého území byl do značné míry podmíněn důlní činností, především v souvislosti s nalezišti stříbra a výskytem železné rudy, a to již od počátku 14. století. Největšího rozmachu hornictví dosáhlo v průběhu 18. století. Příbram se jako nejvýnosnější místo těžby stříbra v celé habsburské monarchii stalo v průběhu 19. století centrem báňských institucí a sídlem báňské akademie. Vybudování 5 hlubinných dolů na nedalekých Březových Horách se Příbramský důlní revír stal jedním z nejmodernějších v celé Evropě. V druhé polovině 19. století docházelo ve městě k zakládání důležitých středních škol, učitelského ústavu a v roce 1871 také místního gymnázia, které se tak na dlouhou dobu stalo jediným vzdělávacím institutem svého druhu v širokém okolí.

I přes úpadek těžby stříbra a železné rudy na počátku 20. století zůstala pověst města jako vzdělávacího a kulturního střediska zachována. V tomto období však dochází v důsledku uzavírání některých dolů k postupnému vylidňování města. V 50. letech 20. století se v okolí města začal ve velkém těžit uran. V okolí místních uranových dolů bylo také otevřeno několik táborů nucených prací, ve kterých bylo v těžkých podmínkách zadržováno až 800 převážně politických vězňů. Ke konci 80. let začalo docházet k postupnému útlumu těžby uranu, k úplnému zastavení došlo v roce 1991. V důsledku ukončení činnosti největšího zaměstnavatele v regionu, došlo jednak k zvýšení nezaměstnanosti, jednak k postupné restrukturalizaci trhu práce.

Jak bylo řečeno výše, ekonomická situace v rámci ORP, jakož i v aglomeraci, je do velké míry determinována ukončením těžby v Uranových dolech Příbram. Zánik největšího zaměstnavatele v regionu vedl jednak k (a) dramatickému zvýšení nezaměstnanosti, dále k (b) zvýšení dojížďky do zaměstnání, a konečně i k (c) růstu počtu osob samostatně výdělečně činných. Ani po více než dvou dekádách od uzavření posledního dolu na Příbramsku se nepodařilo zacelit mezeru po odchodu klíčového zaměstnavatele a kompenzovat ji přilákáním skutečně velkého investora.

Struktura současné ekonomiky území a trhu práce

Jak dokládá následující tabulka dat ze Sčítání lidu domů a bytů 2011 pro ORP Příbram, jednoznačně nejvíce osob ekonomicky aktivních pracovalo v roce 2011 ve zpracovatelském průmyslu, následovala oblast velkoobchodu, maloobchodu a oprav a údržby motorových vozidel, s dalším odstupem oblast veřejné správy, stavebnictví a zdravotní a sociální péče. Pokud jde o hlavní třídy zaměstnání, na prvých místech figurují techničtí a odborní pracovníci, řemeslníci a opraváři a pracovníci ve službách a prodeji. Pouze minimálně jsou zastoupeni kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, což dokládá malý význam zemědělského sektoru. Jednou z příčin tohoto stavu je poměrně nekvalitní půdní fond, mimo jiné v důsledku těžební činnosti.

Tabulka č. 7.8: Obyvatelstvo ekonomicky aktivní podle ekonomické aktivity a podle hlavních tříd zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti v ORP Příbram

Hlavní třídy zaměstnání, odvětví ekonomické činnosti	Obyvatelstvo ekonomicky aktivní celkem	podle ekonomické aktivity				
		zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	pracující studenti a učni	pracující důchodci	ženy na mateřské dovolené	nezaměstnaní
Obyvatelstvo ekonomicky aktivní celkem	34 496	27 935	438	1 899	643	3 581
z toho hlavní třídy zaměstnání:						
zákonodárci a řídící pracovníci	1 691	1 533	5	73	18	62
specialisté	4 584	4 043	69	272	96	104
techničtí a odborní pracovníci	5 732	5 051	57	282	104	238
úředníci	1 825	1 530	32	70	62	131
pracovníci ve službách a prodeji	5 072	4 163	40	324	86	459
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	555	462	1	46	3	43
řemeslníci a opraváři	5 093	4 451	11	203	18	410
obsluha strojů a zařízení, montéři	4 446	3 892	5	158	32	359
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	1 328	1 037	6	138	10	137
zaměstnanci v ozbrojených silách	272	260	-	-	5	7
nezjištěno	3 438	1 513	212	333	209	1 171
z toho odvětví ekonomické činnosti:						
zemědělství, lesnictví, rybářství	1 163	989	4	90	8	72
těžba a dobývání	302	245	2	26	-	29
zpracovatelský průmysl	7 410	6 510	19	290	79	512
výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu	374	323	3	33	2	13
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	370	318	-	28	3	21
stavebnictví	2 414	2 089	7	81	7	230
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	3 602	3 089	27	127	70	289
doprava a skladování	1 464	1 296	7	55	5	101
ubytování, stravování a pohostinství	992	795	12	32	18	135
informační a komunikační činnosti	921	806	25	13	32	45
peněžnictví a pojišťovnictví	765	668	10	30	23	34
činnosti v oblasti nemovitostí	191	146	3	30	4	8
profesní, vědecké a technické činnosti	1 069	882	43	82	25	37
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2 599	2 391	16	84	32	76
vzdělávání	1 760	1 525	21	152	24	38
zdravotní a sociální péče	2 255	1 972	14	141	61	67
kulturní, zábavní a rekr. činnosti	436	355	15	36	3	27
jiné činnosti	1 513	1 163	13	178	28	131
nezjištěno	4 436	2 373	197	391	219	1 256

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Míra podnikatelské aktivity v samotném městě Příbram i v ORP Příbram je v porovnání se Středočeským krajem dlouhodobě nadprůměrná. Tento fakt je pravděpodobně způsoben vysokou

nezaměstnaností a malou nabídkou pracovních míst ve městě i v celém správním obvodu. Individuální podnikání na živnostenský list je totiž jednou z možností pro nezaměstnané, jak svou situaci mohou řešit. V Příbrami samotné je registrováno přibližně 222 podnikajících fyzických osob na 1000 obyvatel, což je o 30 více, než je průměr v celém Středočeském kraji. V porovnání s rokem 2005 už tak vysoká míra podnikatelské aktivity ještě stoupla, což bylo pravděpodobně dáno výrazným nárůstem míry nezaměstnanosti způsobené příchodem ekonomické recese v roce 2009.

Graf č. 7.5: Míra podnikatelské aktivity v letech 2005 a 2010

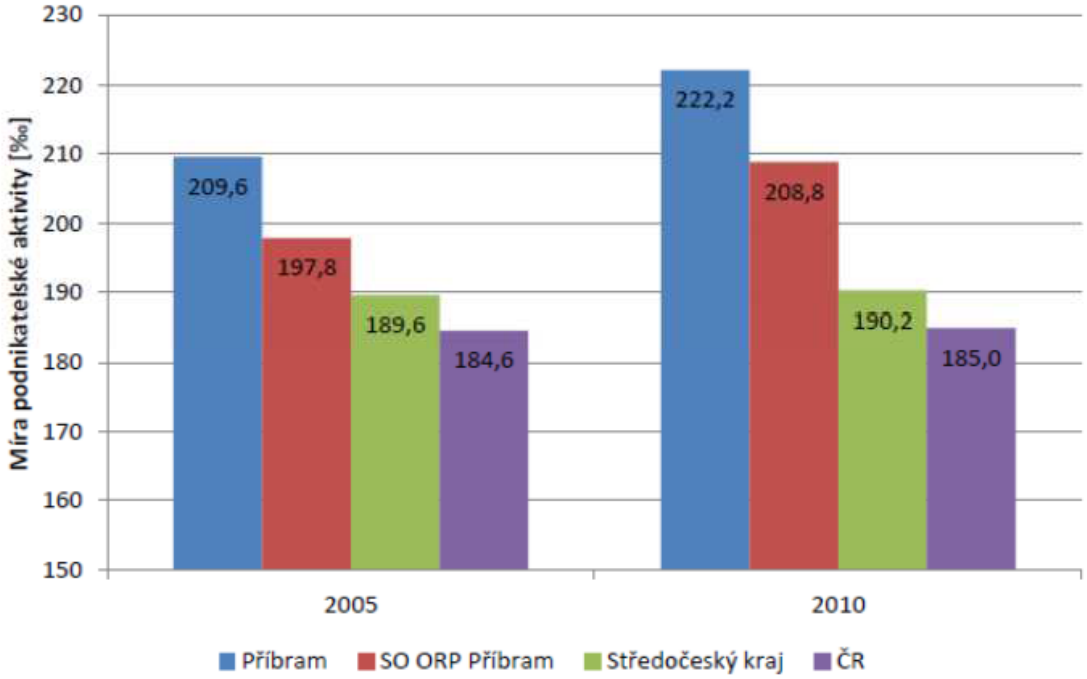

Zdroj: : Analytická část – Profil města Příbram

Důležitou determinantou ekonomického rozvoje regionu je dopravní infrastruktura. Z hlediska dopravy je pro aglomeraci nejdůležitější autobusová doprava, především linková doprava do Prahy, kde nachází pracovní uplatnění několik tisíc občanů okresu Příbram. S jistou nadsázkou někdy bývá Příbramsko nazýváno „noclehárnou Prahy. Železniční doprava nemá z hlediska osobní dopravy pro okres větší význam, neboť tratě procházející okresem nepatří k hlavním dopravním tepnám. Z Prahy vede přes okres silnice dálničního typu, která je důležitá především pro nákladní automobilovou dopravu. Linkové autobusy mezi Příbramí a Prahou jezdí i několikrát v průběhu hodiny. Veřejnou autobusovou dopravou jsou propojena prakticky všechna města a obce na území okresu. Městská hromadná doprava je provozována pouze v Příbrami, kde je vedeno cca 17 autobusových linek, které propojují většinu městských částí a přilehlé obce.

Struktura ekonomiky území, těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace.

Jak bylo uvedeno výše, po útlumu těžby uranu na Příbramsku, nehraje těžební průmysl v příbramské aglomeraci podstatnou roli, pokud jde o zaměstnanost obyvatel. Největší podíl obyvatel aglomerace

ORP Příbram (23,5 %) je zaměstnán v průmyslu, což je poněkud méně v porovnání s celou ČR. Oproti celorepublikovému i krajskému průměru je naopak větší podíl obyvatelstva aglomerace je zaměstnán v oblasti zdravotní a sociální péče (8,6 %) a ve státní správě (8,4 %). Významnou roli má místní nemocnice a rovněž městský úřad, patřící mezi pět největších zaměstnavatelů v aglomeraci. Naopak pouze 1 % obyvatelstva aglomerace je zaměstnáno v zemědělství. Výrazně menší podíl obyvatel aglomerace je oproti ČR a krajskému průměru zaměstnán také v oblasti dopravy a skladování. Rozdělení mezi další odvětví relativně koresponduje s rozdělením v ČR i ve Středočeském kraji.
Zaměstnání nalézají ekonomicky aktivní obyvatelé aglomerace v řadě sektorů, především v oblasti oprav a údržby motorových vozidel, dále pak v profesní a vědecké činnosti, stavebnictví a v průmyslu. Srovnání jednotlivých obcí aglomerace je uvedeno v tabulce č. 7.9.

Tabulka č. 7.9: Podnikatelské subjekty aglomerace v jednotlivých sektorech ekonomiky v roce 2013

Název obce	Bohutín	Dubenec	Dubno	Háje	Lhota u Příbrami	Narysov	Obecnice	Podlesí	Příbram	Trhové Dušníky	Celkem
Zemědělství, lesnictví, rybářství	24	6	6	5	5	0	9	13	117	5	190
Průmysl celkem	46	13	13	14	20	6	44	26	1015	15	1212
Stavebnictví	68	10	18	17	10	10	29	30	1132	12	1336
Oprava a údržba mot. Voz.	101	18	33	25	21	14	57	37	2178	21	2505
Doprava a skladování	5	1	4	3	3	0	3	8	153	1	181
Ubytování pohostinství	22	2	4	11	1	1	11	9	435	4	500
Činnosti v oblasti nemovitostí	20	3	2	2	8	0	3	1	540	3	582
Informační a komunikační činnosti	4	0	0	0	1	0	0	5	169	1	180
Peněžnictví a pojišťovnictví	31	2	4	6	7	1	15	9	464	5	544
Profesní a vědecké činnosti	44	3	15	8	11	7	39	27	1348	13	1515
Administrativní činnosti	7	3	3	5	2	0	3	6	237	1	267
Veřejná správa	4	2	2	2	2	2	2	2	14	2	34
Vzdělávání	2	0	1	0	2	0	5	3	146	0	159
Zdravotní a sociální péče	1	1	1	0	0	0	1	0	158	0	162
Kulturní a zábavní činnosti	14	3	2	1	1	1	3	7	250	1	283
Ostatní činnnosti	29	5	3	7	10	1	18	24	735	7	839
Nezjištěno	8	0	3	2	3	1	7	4	271	3	302

Zdroj: ČSÚ

Z tabulky je patrné, že menší obce příbramské aglomerace v podstatě kopírují sektorovou strukturu města Příbram, která je z hlediska zaměstnanosti dominantní. Tatáž data pro celou aglomeraci v přehlednější podobě výsečového grafu přináší následující obrázek.

Graf č. 7.6: Podnikatelské subjekty aglomerace podle jednotlivých sektorů ekonomických aktivit v roce 2013

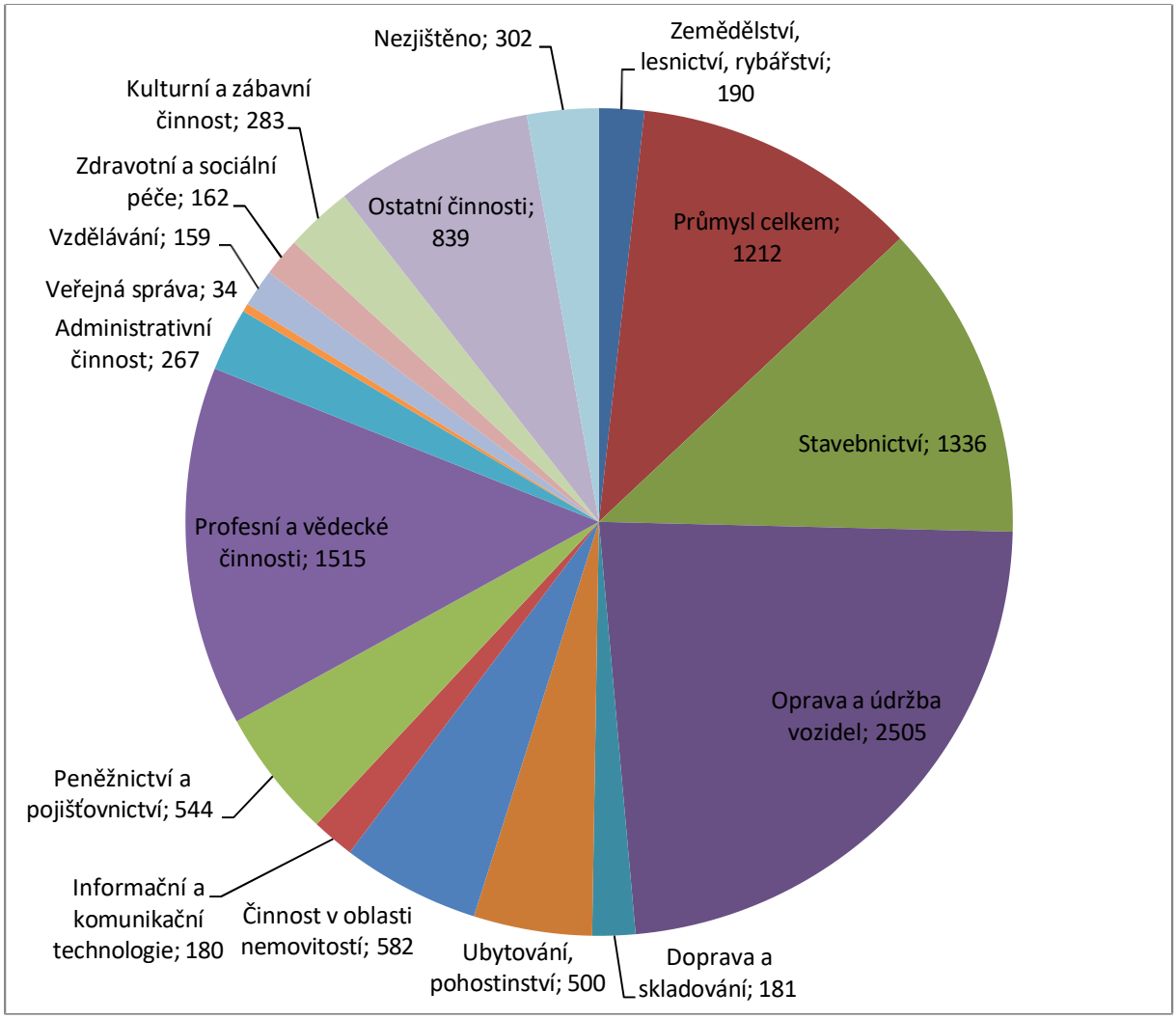

Zdroj: ČSÚ

Z detailnější analýzy oblastí zaměstnanosti vyplývá, že dominantní v obcích aglomerace je oprava a údržba motorových vozidel, tedy práce v autoservisech či pneuservisech, dále následují profesní a vědecké činnosti, stavebnictví, průmysl obecně, činnost v oblasti nemovitostí, peněžnictví a pojišťovnictví, ubytování a pohostinství, atd.

Pokud jde o strukturu ekonomiky resp. trhu práce, je nejčastější formou pracovní činnosti podnikání na živnostenské oprávnění. Téměř ¾ ekonomicky činných obyvatel spadá do této kategorie, následují obchodní společnosti a svobodná povolání, jak to ilustruje graf č. 7.

Graf č. 7.7: Typy hospodářských subjektů působících na teritoriu příbramské aglomerace

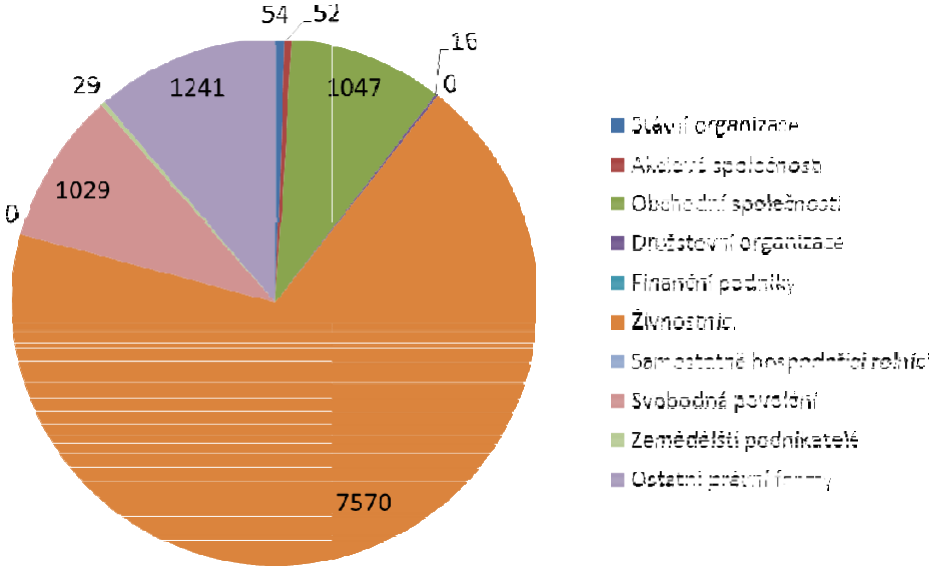

Zdroj: ČSÚ

Počet osob pracujících na živnostenské oprávnění více než dvakrát přesahuje počet zaměstnanců pracujících ve všech ostatních typech organizací. V příloze č. III uvádíme různé typy organizací nabízející pracovní příležitosti na území jednotlivých obcí aglomerace.

Specifické problémy ORP v oblasti podnikání a na trhu práce v území ORP a aglomerace

Problémy v oblasti podnikání a na trhu práce vyplývají do značné míry z peripetií hospodářského cyklu, a tedy celkového útlumu, kterým prochází celá česká ekonomika. Tento širší kontext jen umocnil těžkosti, jimiž trpí celé území ORP, a rovněž příbramská aglomerace. Tyto problémy spočívají především v míře nezaměstnanosti, která přesahuje krajský i celostátní průměr, nízkou nabídku nových pracovních příležitostí a odliv kvalifikované pracovní síly. Relativně dobré dopravní spojení s Prahou představuje na jednu stranu výhodu pro dojíždějící pracovníky, na druhou stranu však přispívá k tomu, že řada kvalifikovaných pracovníků nalézá práci v hlavním městě.

Stagnace stavebnictví, ke které dochází v posledních letech na celém území České republiky, se projevuje i na Příbramsku. Útlumem prochází především práce na veřejných zakázkách.

Překvapivým zjištěním je fakt, že největší procento práce schopných obyvatel pracuje v oblasti oprav a údržby motorových vozidel. Jedná se tedy většinou o drobné autoservisy a pneuservisy, velice často ve formě rodinného podniku, který nabízí jen zcela výjimečně větší pracovní příležitosti.

Jen minimum pracovních příležitostí nabízí sektor cestovního ruchu: většina návštěvníků atraktivních pamětihodností (Svatá Hora, památník Vojna, Hornické muzeum) nepobývá v Příbrami a okolí déle než jediný den. Vzhledem k nedostatečně vybudované infrastruktuře se vlastně ani nemají kde kvalitně ubytovat. Krom toho existuje jen minimum příležitostí pro aktivity ve volném čase, jako je např. aqvapark, zařízení pro wellness pobyty, služby lázeňského charakteru napojení města a okolí na cyklostezky apod. Rovněž nedostatečná síť ubytovacích a restauračních zařízení a poměrně chudá nabídka kulturních podniků výrazně omezují rozvoj cestovního ruchu, a tedy i potenciál nových

pracovních příležitostí v tomto sektoru. Jisté naděje v této oblasti vzbuzuje otevření vojenského prostoru Brdy, které by mělo stimulovat cestovní ruch.

Velká míra podnikatelské aktivity nepředstavuje jen výhodu, ale může svědčit o „nouzovém řešení“ nedostatečných pracovních příležitostí v regionu. To se projevuje mj. přerušováním živnosti během zimních měsíců, kdy se nedostává pracovních příležitostí ještě větší měrou

Rozbor jejich příčin ve vztahu k ORP a aglomeraci

Hlavní příčinou neutěšené situace je absence dominantního, velkého zaměstnavatele, který by zaplnil mezeru, která se otevřela po uzavření dolů Uranového průmyslu. Další příčina může spočívat v malé flexibilitě školského systému, potažmo přípravy na povolání. Nezdá se, že by dobře fungovala spolupráce mezi školami a zaměstnavateli. Oproti jiným regionům do této spolupráce aktivně nevstupuje regionální hospodářská komora. Neexistují podniková stipendia pro žáky a učně, ani stáže pro budoucí zaměstnance.

Město Příbram vytipovalo několik oblastí pro podnikání, vykoupilo některé pozemky v potenciálních průmyslových zónách, nicméně nové firmy nepřicházejí nebo v řadě případů od svých záměrů ustupují.

Další problém představuje nedostatečné využívání veřejných zakázek k zvýšení zaměstnanosti v regionu. Ve výběrových řízeních na získání zakázky na teritoriu aglomerace či ORP velice často zvítězí soutěžitelé z jiných, často odlehlých regionů.

Na území Příbrami se v souvislosti s přípravou Strategie plánu rozvoje města Příbram realizovalo sociologického šetření zaměřené na podnikatele působící v regionu. Jedna z otázek mířila na hodnocení podmínek, které město vytváří pro podnikání. Z odpovědí vyplývá převaha kritických odpovědí nad pozitivními.

Graf č. 7.8: Hodnocení podmínek pro podnikání ve městě Příbrami

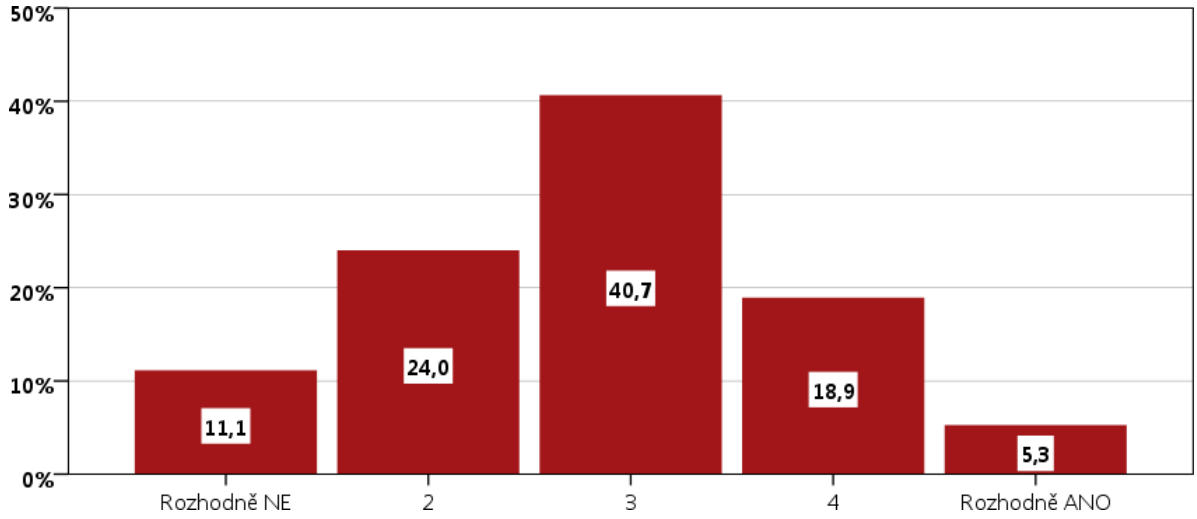

Zdroj: : Analytická část – Profil města Příbram

Na dotaz, zda město Příbram vytváří vhodné podmínky pro podnikání, odpovědělo negativně přibližně 35% dotázaných podnikatelů, zatímco 24% pozitivně. Více než 40% dotázaných nehodnotí Město v tomto ohledu ani pozitivně ani negativně.

7.2.3 Vybrané příklady indikátorů v rámci správního obvodu zaměřené na zaměstnanost v rámci meziobecní spolupráce

Za vhodné indikátory zaměstnanosti a podpory podnikání, které budeme používat při monitoringu realizace projektu, můžeme považovat:

- Míru nezaměstnanosti a podíl nezaměstnanosti dlouhodobé
- Nezaměstnanost absolventů škol a mladých lidí
- Zaměstnanost v jednotlivých sektorech ekonomických aktivit
- Míru podnikatelské aktivity
- Ukazatele aktivní politiky zaměstnanosti
- Nabídka nových pracovních míst

Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel
Počet živnostníků na 1000 obyvatel
Existenci klíčových průmyslových zón
Identifikaci brownfields na území ORP
Dostatečné plochy pro podnikání v rámci územního plánování jednotlivých obcí
Počet míst (přepočtených úvazků) v rámci veřejně prospěšných prací
Počet aktivit v rámci sociálního podnikání
Celkové běžné výdaje všech obcí ORP na tuto oblast na 1000 obyvatel
Celkové kapitálové výdaje všech obcí ORP na tuto oblast (tříletý průměr) na 1000 obyvatele

7.3 Popis situace a vývojových tendencí v ekonomice a na trhu práce v ORP a v aglomeraci

7.3.1 Identifikace klíčových aktérů na trhu práce a jejich role v MOS

Hlavními aktéry na trhu práce jsou:

- Zaměstnavatelé

Zaměstnavatelé ve spolupráci s Hospodářskou komorou a Úřadem práce reagují na možnosti nabízené obcemi a pomáhají zlepšit zaměstnanost v regionu. Bohužel v posledním období dochází spíše k uzavírání provozů, odchodu některých velkých zaměstnavatelů či ukončení podnikání. Velké procento podnikajících subjektů představují osoby samostatně výdělečně činné, které nabízejí jen minimum pracovních příležitostí. Komplikujícím faktorem je ovšem daňová legislativa, která enormně zatěžuje zaměstnavatele a odrazuje je tak od vytváření nových pracovních míst. Zaměstnavatelé tak dávají přednost uzavírání dohod s OSVČ před najímáním zaměstnanců.

- Práceschopná populace

Práceschopné obyvatelstvo regionu má mírně nadprůměrnou vzdělanostní úroveň: v porovnání s celorepublikovým průměrem je tak ve městě výrazně vyšší podíl osob se středoškolským vzděláním s maturitou, vyšší je také podíl osob s nadstavbovým a vyšším odborným vzděláním. Menší je naopak podíl osob bez vzdělání, se základním vzděláním a středním vzděláním bez maturity. Na úrovni průměru ČR je podíl osob s vysokoškolským vzděláním. Jak bylo uvedeno výše, vzhledem k omezené nabídce pracovních příležitostí v regionu, řada kvalifikovaných pracovníků dojíždí za prací do Prahy; platí to samozřejmě i pro čerstvé absolventy škol.

- Obce

Obce vytvářejí příznivé podmínky pro podnikání na svých teritoriích a pomáhají občanům bez zaměstnání nalézt práci. Ne vždy ovšem má obecní úřad přehled o zaměstnanosti svých obyvatel, spíše se zastupitelé spoléhají na vlastní aktivitu občanů, případně pomoc úřadu práce. V rámci aglomerace došlo k první diskusi o příčinách nezaměstnanosti a možnostech řešení mezi představiteli obcí. Vytváření pracovních příležitostí samotnými obcemi je omezené, příprava společné strategie v rámci aglomerace by mohlo představovat výrazný posun.

- Úřad práce

Aktivní politika zaměstnanosti Úřadu práce spočívala v roce 2013 především v podpoře a vytváření pracovních míst na veřejně prospěšných pracích, rekvalifikaci a vytváření pracovních míst pro absolventy škol a mladistvé. Úřad práce v Příbrami vyhlásil následující veřejné zakázky:

- “Rekvalifikace a poradenské činnosti pro Úřad práce v Příbrami“
- “Audit regionálních individuálních projektů“
- "Od kolébky do práce“
- "Chci řešit svoji dlouhodobou nezaměstnanost“
- "Počítačová gramotnost pro nové zaměstnání uchazečů a zájemců nad 40 let" (IT nad 40 let)
- "Mladí bez kvalifikace"
- "Praxe je začátek"
- “Uveřejnění inzerce v tisku za účelem publicity v rámci regionálních individuálních projektů realizovaných Úřadem práce v Příbrami“
- "Rekvalifikační kurzy"
- "Realizace bilanční diagnostiky pro uchazeče o zaměstnání"

- "Praxe je začátek 2“

V rámci projektů ESF bylo celkem od počátku roku vytvořeno 380 nových pracovních míst a v rámci aktivní politiky zaměstnanosti hrazené z národního rozpočtu bylo vytvořeno 71 nových míst. Celkem tedy bylo vytvořeno 451 nových pracovních míst.

- Hospodářská komora

Hospodářská komora poskytuje především konzultace a školení firmám působícím na Příbramsku, informuje o novinkách v legislativní oblasti i o možnostech grantové podpory podnikání. HK v Příbrami pořádala v roce 2013 celkem 15 přednášek pro podnikatele. V prvém pololetí roku 2014 zaznamenáváme celkem 11 přednášek, školení či seminářů k problematice legislativy, marketingu, řízení apod. Krom toho pořádá komora aktivity zaměřené na vztahy mezi podnikateli, jako jsou sportovní turnaje, plesy a rovněž soutěž o top firmu Příbramska. Ze sociologického šetření mezi podnikateli ovšem vyplývá poměrně malé využívání služeb komory podnikateli.

Graf č. 7.9: Využívání služeb Hospodářské komory podnikatelskými subjekty

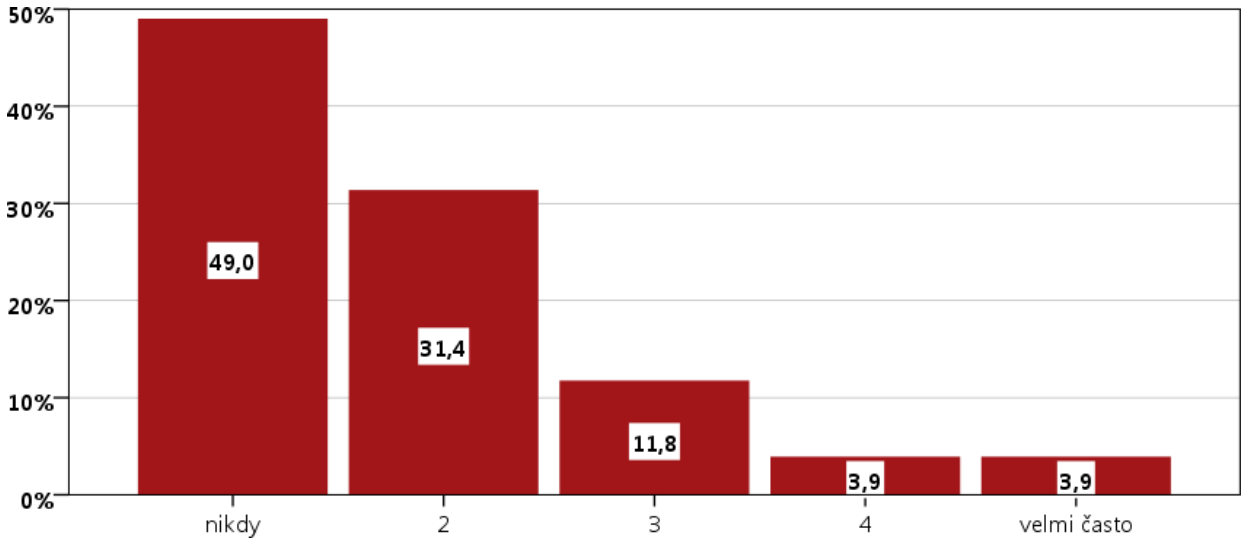

Zdroj: : Analytická část – Profil města Příbram

Z grafu vyplývá, že téměř 50% podnikatelů služeb hospodářské komory vůbec nevyužívá a dalších více než 30% tyto služby využívá jen zcela minimálně. Obecně je možno říci, že hospodářská komora ve spolupráci s ekonomickými subjekty nepostupuje aktivně v přípravě mladých lidí na zaměstnání, např. organizováním stáží, nebo zprostředkováním stipendií pro studenty či učně.

- Další subjekty

Mezi dalšími aktéry na trhu práce je možno zmínit především školy, jejichž kurikula by bylo třeba více přizpůsobit potřebám rozvoje podnikání a zaměstnanosti. Na území aglomerace se nachází celkem devět středních, středních odborných a středních průmyslových škol či středních odborných učilišť, které jen v omezené míře spolupracují se zaměstnavateli působícími na teritoriu aglomerace. V tomto směru existuje prostor pro kooperaci, na níž by se měla podílet formou zprostředkování hospodářská komora, případně i úřad práce.

V rámci aglomerace předpokládáme intenzivnější spolupráci všech aktérů trhu práce.

7.3.2 Čerpání finančních prostředků z fondů EU zaměřených na podporu podnikání (OPPI)

Příbram tradičně patří mezi obce, které jsou úspěšné v získávání dotací z Evropské unie. V současné době byla např. zahájena výstavba cyklostezky, která je podporována z prostředků ROP Střední Čechy. Dále s podporou těchto prostředků probíhá dlouhodobě oprava komunikací, výstavba nové mateřské školky, byla podpořena výstavba špičkového očního oddělení v Krajské nemocnici apod. ORP Příbram patří mezi vytipované regiony pro program Rozvoj financovaného z OP Podnikání a inovace. O podporu mohou žádat malé a střední podniky, tj. podniky do 250 zaměstnanců, působící ve zpracovatelském průmyslu či průřezových odvětvích (např. biotechnologie, nanotechnologie, optoelektronika, atd.).

7.3.3 Popis podnikatelských činností obce jako součást hospodaření municipalit

Tabulka č. 7.10: Rozpočty obcí příbramské aglomerace v roce 2013

Obec	Příjmy abs.	Příjmy rel.	Výdaje abs.	Výdaje rel.	Invest. Abs.	Invest. Rel.
Bohutín	20 505 037	12 013	17 677 345	10 356	4 530 596	2 654
Dubenec	5 516 343	15 761	4 848 332	13 852	1 799 055	5 140
Dubno	7 944 302	28 272	5 790 146	20 606	1 848 233	6 577
Háje	5 199 069	13 754	5 208 872	13 780	1 162 143	3 074
Lhota u Příbramě	6 638 177	13 801	3 426 661	7 124	449 106	933
Narysov	4 493 223	18 191	2 062 450	8 350	514 052	2 081
Obecnice	16 603 668	13 209	12 170 186	9 682	3 523 025	2 803
Podlesí	9 752 683	8 997	7 005 888	6 463	314 442	290
Příbram	564 826 139	16 834	570 163 922	16 993	223 005 335	3 666
Trhové Dušníky	6 539 104	14 721	3 316 913	7 470	58 000	131

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Rozpočty obcí příbramské aglomerace za rok 2013 (tab. č. 7.10) uvádíme jednak v absolutních číslech, ale pro možnost komparace i v číslech relativních. Příjmy obcí se pohybují mezi 12 a 28 tisíci korunami na osobu, s výraznou výjimkou směrem nahoru u obce Dubno a směrem dolů u obce Podlesí. Pokud jde o výdaje na hlavu, největší objem prostředků vydává rovněž obec Dubno, nejméně pak v Podlesí, Lhotě u Příbramě a v Trhových Dušníkách. V objemu investovaných prostředků na hlavu opět vyčnívá Dubno, relativně vyšší objem na osobu investuje i sousední obec Dubenec. Vysoké příjmy obce Dubenec jsou patrně podmíněny prodejem stavebních pozemků a dále příjmy z působení prodejen a servisů automobilů.

7.3.4 Rozvoj sociálních podniků v území aglomerace

Sociální podniky ve smyslu jejich definice (podniky prospívající společnosti a životnímu prostředí, vytvářející pracovní příležitosti pro zdravotně či sociálně znevýhodňované, investující zisk do rozvoje podniku) na Příbramsku zatím nenalézáme. V rámci projektu hodláme tuto formu podnikání navrhnout.

7.3.5 Realizované projekty v rámci MOS

V nově definované příbramské aglomeraci se zatím nerealizovaly žádné projekty meziobecní spolupráce specificky připravené pro tuto aglomeraci, nicméně některé z obcí aglomerace již spolupracují v rámci DSO podbrdského regionu resp. DSO pro vodovody a kanalizace. Několik obcí se podílí na spolupráci v rámci MAS Brdy. Obecně je tato spolupráce hodnocena pozitivně.

7.3.6 Projekty plánované v rámci meziobecní spolupráce

Jediným projektem plánovaným výhradně pro meziobecní spolupráci je právě Projekt meziobecní spolupráce v oblasti zaměstnanosti a podpory podnikání, na jehož realizaci se starostové dotčených obcí shodli.

7.4 SWOT analýza a analýza rizik

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Vysoká míra podnikatelské aktivity	Stárnutí populace
Diverzifikovaná odvětvová struktura	Dlouhodobě nadprůměrná nezaměstnanost
Dobrá geografická poloha	Nízký počet volných míst
Dostupnost Prahy	
Příležitosti	**Hrozby**
Napojení na plán strategického rozvoje Příbrami	Nárůst sociálních problémů v souvislosti s nezaměstnaností
Vymezení ploch pro podnikání	Pokračování hospodářské krize
Spolupráce s hospodářskou komorou	Odliv kvalifikované pracovní síly
Snadná dostupnost regionu Brd i vodních nádrží k turistickému využití	
Kulturně historické bohatství Příbrami a okolí (Svatá Hora, Hornické muzeum, Památník Vojna)	

Silné stránky

Za silnou stránku považujeme vysokou míru podnikatelské aktivity v aglomeraci, ovšem s tou výhradou, že do značné míry může být formou řešení ztráty pracovních příležitostí přechodem na práci na živnostenské oprávnění. Taková práce může být též nárazová či sezónní. Jako výhodnou hodnotíme značnou odvětvovou diverzitu, která je předpokladem větší flexibility na trhu práce. Dobrá geografická poloha a relativně snadná dostupnost hlavního města je výhodná jak proto, že nabízí možnost zaměstnání v Praze, tak proto, že je výhodná pro potenciálního investora. V rámci aglomerace je postačující síť místních komunikací. Dochází k postupnému odchodu zaměstnanců Uranových dolů do důchodu, kteří se obtížně uplatňovali na trhu práce. To by mělo znamenat mj. snížení míry nezaměstnanosti. Za silnou stránku můžeme považovat i aktivity Úřadu práce, který má krajskou působnost.

Slabé stránky

Jako slabinu daného regionu hodnotíme stoupající křivku indexu stáří, což bude mít za následek jak potřebu zajištění zdravotní i sociální péče pro starší generaci, tak relativní úbytek práceschopné populace. Nepříznivá je dlouhodobě nadprůměrná (v rámci Středočeského kraje i celé ČR) nezaměstnanost a poměrně vysoký podíl nezaměstnanosti dlouhodobé. Řešení nezaměstnanosti si vyžádá poměrně značné investice. S mírou nezaměstnanosti souvisí i nízká nabídka volných pracovních míst, zejm. v zaměstnaneckých kategoriích 9 a 5. Slabinou je do značné míry i nekompatibilita systému přípravy pro povolání a možností uplatnění na trhu práce pro absolventy přímo v aglomeraci nebo v rámci ORP.

Příležitosti

Jako dobrou příležitost vidíme možnost propojení našich snah se záměry příbramské radnice, která souběžně dokončuje Plán strategického rozvoje Příbrami, v němž značnou pozornost věnuje problematice zaměstnanosti a podpoře podnikání. V kontextu těchto plánů radnice připravuje na svých pozemcích vyčlenění ploch pro nové podnikání, a tedy i pro vytvoření nových pracovních příležitostí. S úvahami o větším otevření Vojenského úvozu Brdy pro turisty se nabízí možnost významného rozvoje služeb turistického ruchu, zejména rozvojem cykloturistiky, podstatným zvýšením ubytovacích kapacit apod.

Ohrožení

Jako hrozbu, nikoli nereálnou, vidíme nárůst sociálních problémů v souvislosti s dlouhodobě nevyřešenou, nadprůměrnou nezaměstnaností. S vědomím problémů, které způsobil ekonomický pokles v roce 2009, musíme se obávat pokračování krize, jakkoli tomu aktuálně nic nenasvědčuje. Návrat recese rovněž není vyloučen. Konečně může nepříznivě působit i pokračující odliv kvalifikované pracovní síly, zejména do Prahy.

Analýza cílových (dotčených) skupin

Předpokládáme, že cílové skupiny rozčleníme na cílové skupiny v „prvé a druhé linii“, což bude odpovídat různým úrovním komunikace a spolupráce.

Cílovými skupinami projektu budou – „v prvé linii“:

- Nezaměstnaní evidovaní na Úřadu práce

Předně budeme muset provést detailní analýzy struktury a geografického rozmístění nezaměstnaných a jejich ochotu zapojit se do některých aktivit v rámci MOS. Předpokládáme jednak spolupráci s Úřadem práce, jednak s představiteli jednotlivých obcí aglomerace při řešení konkrétních případů.

- Podnikatelé, zejm. ti, kteří spolupracují s Hospodářskou komorou

S pomocí HK se pokusíme přesvědčit podnikatele k participaci na projektu MOS v aglomeraci. Pokud jde o podnikatele, kteří s HK nespolupracují, a víme, že jich je většina, pokusíme se o jejich zapojení s pomocí starostů dotčených obcí.

- Žáci a studenti posledních ročníků základních a středních škol

Žáci posledních ročníků základních škol mají zpravidla jen mlhavé představy o možnostech uplatnění na trhu práce. Velice často volí profesionální přípravu, která jim nezajistí, po jejím absolvování, pracovní uplatnění. V této oblasti bude třeba využít některých zkušeností s absolvováním stáží či praxí, případně poskytováním stipendií přímo zaměstnavateli.

V druhé linii budou cílovými skupinami:

- Reprezentanti obcí sdružených v aglomeraci

Starostové či zastupitelé nejsou zpravidla detailně seznámeni s pracovním statusem obyvatel obce, případně s problémy, kterým občané čelí. Projekt by měl, alespoň do jisté míry toto změnit, např. spoluprací s pracovníky Úřadu práce, jak se to děje v některých regionech. Předpokládáme tedy poněkud vyšší aktivitu obecních zastupitelů.

- Úřad práce Příbram

Okresní úřad práce vykonává mnoho záslužné práce při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti. Smyslem projektu by mělo být zapojení úřadu přímo do meziobecní spolupráce tak, aby představitelé obecních zastupitelstev mohli kompetentněji pomáhat při podpoře podnikání a zvyšování zaměstnanosti.

- Hospodářská komora Příbram

Okresní hospodářská komora je velice aktivní v seznamování podnikatelů a zaměstnavatelů se změnami legislativy a při zvyšování znalostí a dovedností nezbytných pro podnikání. Domníváme se, že její role, podobně jako v některých jiných regionech, by mohla spočívat, mimo jiné ve zprostředkování spolupráce mezi školami a zaměstnavateli ve snaze lépe přizpůsobit potřeby pracovního trhu profilu absolventů.

- Pedagogové ze školských zařízení v regionu

Pedagogové, zejména ředitelé či manažeři školských či učňovských škol si nejsou vždy zcela vědomi jejich důležité role a jejich možností při přípravě žáků a učňů pro jejich uplatnění na trhu práce. Znalost potřeb a možností uplatnění v regionu jsou i pro jejich úvahy při tvorbě kurikulí důležité. Jistá forma spolupráce se zaměstnavateli, např. prostřednictvím hospodářské komory, je žádoucí

- Reprezentanti rekvalifikačních kurzů a školení

Organizátoři rekvalifikačních kurzů ne vždy dostatečně reflektují potřeby zaměstnavatelů v regionu, a nezřídka tak připravují pracovní sílu pro jiný region. V tomto smyslu je opět spolupráce s e zaměstnavateli, a rovněž s obcemi, důležitá.

Analýza rizik

Analýza rizik vychází ze SWOT analýzy, především pak z popsaných slabých stránek a hrozeb, které jsme identifikovali. Na pětibodové škále hodnotíme jednak pravděpodobnost výskytu rizika (P) a jednak jeho dopad (D) na řešení problému. Násobek pravděpodobnosti výskytu a dopadu pak představuje hodnotu významnosti (V) daného rizika. Významnost nabývá hodnot na škále 1-25.

Název rizika	**Hodnocení rizika**			**Opatření ke snížení významnosti rizika**	**Vlastník rizika**
	Pravděpo-dobnost (P)	**Dopad (D)**	**Význam-nost (V=PxD)**		
Finanční riziko					
Ukončení finanční podpory rámcového projektu	3	5	15	Zajištění pro-středků ze stát. rozpočtu	Stát
Absence finanční podpory ze strany obcí aglomerace	4	5	20	Politická podpora projektu	Zastupitelstva obcí v aglomeraci
Organizační riziko					
Nedostatečná spolupráce s ÚP	2	5	10	Věcné jednání se zástupci ÚP	DSO, ÚP
Nedostatečná spolupráce s OHK	2	5	10	Věcné jednání se zástupci OHK	DSO, OHK
Nedostatečná spolupráce s řediteli škol	4	5	20	Vyjednávání s jednotlivými školami	DSO, ředitelé škol
Neochota zaměstnavatelů a škol ke vzájemné spolupráci	4	5	20	Vyjednávání o spolupráci+	Ředitelé škol, zaměstnavatelé
Právní riziko					
Změna legislativy týkající se APZ	2	4	8		PČR
Právní problém ustavení sociálního podniku	3	3	9	Rešerše zřizovacích listin a příprava podkladů	DSO
Technické riziko					
Nedostatečná připra-venost průmyslových zón	3	4	12	Vyjednávání s obcemi	Obce
Věcné riziko					
Nezájem nových zastupitelstev vzešlých z voleb	4	3	12	Informovanost v obcích	Volič
Nízká pozice projektu mezi prioritami v obcích aglomerace	3	5	15	Lobbing ve prospěch projektu	Zastupitelstvo
Nedostatečné stimuly pro nové podnikatele	4	5	20	Návrh průchozích stimulů	Obce
Nezájem o rekvalifikaci nezaměstnaných	3	4	12	Osvěta mezi nezaměstnanými	ÚP, klienti ÚP
Neochota obcí podílet se na rozvoji infrastruktury cestovního ruchu	3	4	12	Vyjednávána se starosty	DSO, zastupitelé

7.5 Návrhová část pro oblast aglomerace

7.5.1 Struktura návrhové části

Návrhová část projektu „Meziobecní spolupráce v oblasti zaměstnanosti a podpory podnikání na území příbramské aglomerace“ je zpracovávána v rámci „Strategie území správního obvodu ORP Příbram“, který se řeší jako součást projektu “Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“.

Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzou a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je třeba se shodnout na společné vizi, dále rozpracovanou do podoby cílů ve vymezených problémových okruzích v problematice nezaměstnanosti a podpoře podnikání.

Provedená analýza je klíčovým, nikoli však jediným vstupem pro formulaci jednotlivých kroků v návrhové části. Metodou ohniskové skupiny, s použitím postupu brainstormingu, byla realizačním týmem předestřena vize žádoucího stavu po realizaci projektu. Poté byl představen předběžný návrh problémových okruhů, které reprezentují hlavní složky řešeného problému. Konečně byly mapovány možné příčiny a hrozící důsledky, pokud by problémy nebyly řešeny. Vize byla formulována jako žádoucí stav v oblasti podpory podnikání a řešení problematiky nezaměstnanosti.

Ohnisková skupina pro meziobecní spolupráci v oblasti zaměstnanosti a podpory podnikání na území příbramské aglomerace se sešla dne 22. 09. 2014 v následujícím složení:
Ing. Vladislav Rozmajzl, vedoucí oddělení, MěÚ Příbram
Libuše Hošková, Úřad práce, Příbram
Irena Karpíšková, ředitelka Okresní hospodářské komory Příbram
Mgr. Milan Lehocký, ředitel SOU Dubno, obec Dubno
Petr Fürch, hokejový trenér, Příbram
Ing. Jan Michálek, starosta obce Dolní Hbity
Ing. Jaroslav Vandas, asistent ředitele, DIAMO s. p. Příbram

Kromě uvedených představitelů důležitých institucí působících v aglomeraci se na práci ohniskové skupiny účastnili členové realizačního týmu projektu ORP. Setkání ohniskové skupiny se uskutečnilo v průběhu měsíce září, návrhy problémových okruhů, vycházející ze sdílené vize, byly zachyceny a dále diskutovány. Především byly probírány věcné argumenty pro identifikované problémy, účastníci se pokusili pojmenovat příčiny odhalených problémů, a zamýšleli se nad důsledky jejich opomíjení. Velice předběžně byly diskutovány i možnosti a úskalí řešení těchto problémů

Vize týkající se podpory podnikání a zvýšení zaměstnanosti v příbramské aglomeraci byla formulována jako součást celkové vize, navržené pro celou ORP Příbram. Problematika nezaměstnanosti je vnímána současně jako téma aglomerační, a rovněž jako téma, které je v aglomeraci řešeno formou jakési pilotní studie pro celé území ORP. Strukturu problémových oblastí navržených pro aglomerační téma a jejich souvislost s celkovou vizí dokládá následující tabulka.

Struktura problémových oblastí

Vize meziobecní spolupráce:

PŘÍBRAMSKO – KRAJINA POD SVATOU HOROU

Naší vizí je zlepšení podmínek pro aktivní subjekty soukromého i veřejného sektoru ORP Příbram tak, že bude dosaženo:

- **Snížení míry nezaměstnanosti na úroveň průměru v ČR**
- Udržení stávající sítě škol a školských zařízení a rozšíření nabídky aktivit pro děti a mládež
- Rozšíření nabídek sociálních služeb tak, aby byla uspokojena poptávka
- Využití krajinného a kulturního potenciálu v turistickém ruchu
- Využití odpadů ve prospěch obyvatel regionu

	Problémová oblast 1 Absence velkého zaměstnavatele v aglomeraci i na celém území ORP Příbram		***Problémová oblast 2*** Inkompatibilita školského systému a potřeb pracovního trhu		***Problémová oblast 3*** Nedostatečně využitý potenciál turismu a podpory volnočasových aktivit		***Problémová oblast 4*** Problematika zaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací
<u>Snížení míry nezaměstnanosti a podpora podnikání v aglomeraci</u>	**Cíl 1.1** Rozšíření nabídky pracovních příležitostí v aglomeraci širším využitím průmyslových zón a brownfields	**Cíl 1.2** Vytvoření komplexního systému podpory malých a středních podniků na území aglomerace ORP Příbram	**Cíl 2.1** Prohloubení spolupráce zaměstnavatelů a škol ve snaze o přizpůsobení profilu absolventů poptávce na trhu práce	**Cíl 2.2** Obnovení tradice „jarmarků“ učebním a pracovních příležitostí pro absolventy ZŠ a SŠ	**Cíl 3.1** Rozšíření infrastruktury cestovního ruchu a aktivního trávení volného času	**Cíl 3.2** Vytvoření pracovních míst podporou rozvoje areálů a zařízení pro trávení volného času	**Cíl 4.1** Vytváření sociálních podniků zaměstnávajících osoby s nižší kvalifikací a osoby dlouhodobě nezaměstnané

7.5.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vizí sdílenou realizačním týmem, a rovněž reprezentanty obcí sdružených v aglomeraci, je: Snížení míry nezaměstnanosti na úroveň nezaměstnanosti v celé České republice.

Formulace vize našeho „aglomeračního“ projektu vychází přímo z tématu, které se objevovalo jako zásadní již v dotazníkovém šetření. Většina respondentů ovšem současně soudila, že se jedná problém velice těžko řešitelný.

Důsledky ukončení těžby v Uranových dolech Příbram, v nichž pracovalo více než 15 000 lidí, pro nezaměstnanost byly okamžité a mimořádně dramatické. Po více než 20 letech se situace ani zdaleka nelepší, ale pro dosažení změny je třeba pracovat. Jsme samozřejmě realisté, nicméně věříme, že změna je možná.

Problémová oblast 1

Absence velkého zaměstnavatele v aglomeraci i na celém území ORP

Věcné argumenty

Z analytické části zprávy vyplývá, že velký zaměstnavatel v aglomeraci skutečně chybí. Největším zaměstnavatelem v aglomeraci, i v celém ORP je Oblastní nemocnice Příbram, která zaměstnává více než 1 000 osob. Další větší podniky, jako Kovohutě Příbram, Ravak, Wheelabrator, ZAT, a rovněž město Příbram již zaměstnávají méně než 500 osob. Tato čísla dokládá následující tabulka, kterou opakovaně uvádíme.

Obchodní jméno	Převažující činnost	Kategorie podle počtu zaměstnanců
Oblastní nemocnice Příbram, a.s.	Ústavní zdravotní péče	1000 - 1499
Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Výroba a hutní zpracování olova, zinku a cínu	250 - 499
Město Příbram	Všeobecné činnosti veřejné správy	250 - 499
RAVAK a.s.	Výroba plastových výrobků pro stavebnictví	250 - 499
Wheelabrator Czech s.r.o.	Instalace průmyslových strojů a zařízení	250 - 499
ZAT a.s.	Instalace průmyslových strojů a zařízení	250 - 499
CVP Galvanika s.r.o	Povrchová úprava a zušlechťování kovů	200 - 249
Helsa,spol. s r.o.	Výroba ostatních oděvů a oděvních doplňků	200 - 249
Coop Příbram	Maloobchod s převahou potravin, nápojů a tabákových výrobků v nespecializovaných prodejnách	100 - 199
CZC.cz s.r.o.	Maloobchod s počítači, počítačovým periferním zařízením a softwarem	100 - 199
Halex - Schauenberg ocelové konstrukce s.r.o.	Výroba kovových konstrukcí a jejich dílů	100 - 199
P O G R R s.r.o.	Nespecializovaný velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky	100 - 199
PBtisk	Tisk ostatní, kromě novin	100 - 199
Pečovatelská služba města Příbram	Ambulantní nebo terénní sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	100 - 199
Příbramská teplárenská	Výroba a rozvod tepla a klimatizovaného vzduchu, výroba ledu	100 - 199
QuinnPlastics s.r.o.	Výroba ostatních plastových výrobků	100 - 199
SENCO Příbram	Výroba elektrických rozvodných a kontrolních zařízení	100 - 199
TECHNICKE SLUZBY PŘÍBRAM	Shromažďování a sběr odpadů, kromě nebezpečných	100 - 199

Absence většího zaměstnavatele je jednou z hlavních příčin vysoké nezaměstnanosti v regionu, a rovněž skutečnosti, že značná část z 26% osob výdělečně činných, které dojíždějí za prací, nalézají zaměstnání mimo území aglomeraci či ORP. Jedná se o problém, který je pociťován nejen v samotné aglomeraci, ale ve většině obcí na území ORP.

Příčiny problému

Hlavní příčiny absence velkého zaměstnavatele v aglomeraci, jakož i na celém území ORP Příbram vidíme v následujících skutečnostech:
Uzavření Uranových dolů Příbram v roce 1991

(g) Nevyužití potenciálu průmyslových zón, především v katastru města Příbram
(h) Chybějící kvalitní dopravní spojení s Plzní.

V důsledku ukončení činnosti největšího zaměstnavatele v regionu, se na trhu práce objevilo množství osob s kvalifikací, která neodpovídala potřebám průmyslových podniků s větší přidanou hodnotou, které zde nenacházely vhodnou pracovní sílu. Značné procento propuštěných zaměstnanců uranových dolů proto začalo pracovat na živnostenské oprávnění, což vytváří do jisté míry iluzi mimořádné podnikatelské aktivity na teritoriu ORP Příbram, jak dokládá již výše uvedený graf, který znovu vkládáme.

Graf č. 7.10:Míra podnikatelské aktivity v letech 2005 a 2010

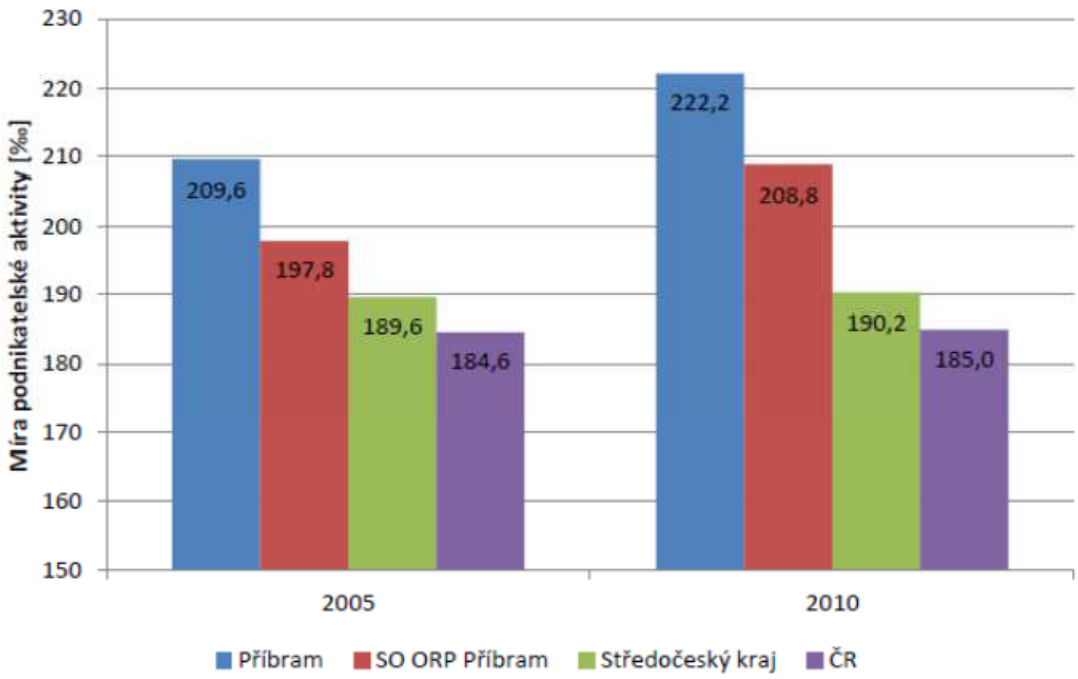

Zdroj: Český statistický úřad, www.cszo.cz

Na území aglomerace se nachází několik průmyslových zón, jejich potenciál však nebyl v dostatečné míře využit. Dílem se neobjevili žádní zájemci o podnikání v průmyslové zóně, dílem došlo k prodeji

pozemků právnickým osobám, které ovšem žádnou aktivitu neprojevují. Některé pozemky jsou díky vlastnickým vztahům pro podnikání blokovány.
Konečně může být do jisté míry limitujícím faktorem i chybějící rychlostní komunikace spojující Příbram s Plzní, kde, díky napojení Plzeňského kraje na Spolkovou republiku Německo, podniká řada podniků spolupracujících s firmami ze SRN.

Důsledky neřešeného problému

Důsledkem trvající absence velkého zaměstnavatele, případně většího počtu podniků střední velikosti, je trvající nadprůměrná míra nezaměstnanosti nejen v rámci ČR, ale i v kontextu Středočeského kraje. Úpadek místní ekonomiky služeb poskytovaných v regionu je podmíněn i dojížděním občanů za zaměstnáním do Prahy. Důsledkem je menší pravděpodobnost využívání nabídek služeb v regionu, které jsou využívány mimo aglomeraci i mimo ORP Příbram. Tuto skutečnost dokládají následující grafy.

Graf č. 7.11:Vývoj míry nezaměstnanosti ve městě Příbram, SO ORP Příbram, Středočeském kraji a ČR mezi roky 2005 – 2011

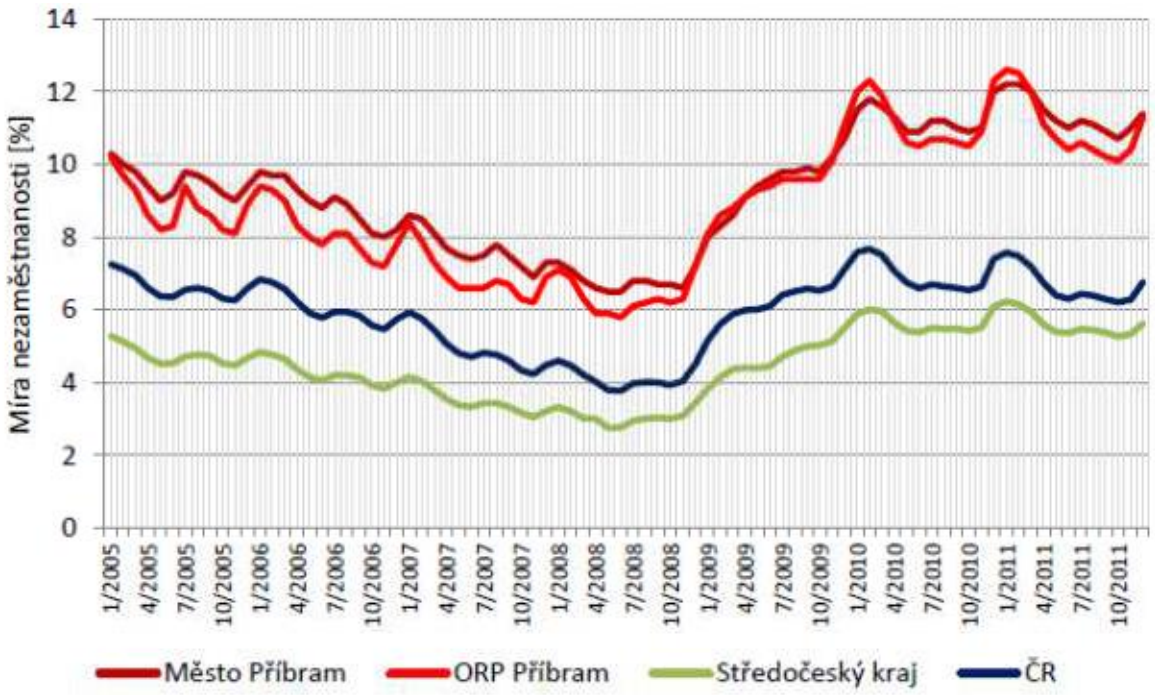

Zdroj: Český statistický úřad, www.cszo.cz

Problémová oblast 2

Inkompatibilita školského systému a potřeb pracovního trhu

Na nedostatečné přizpůsobení školského systému, pokud jde o profil absolventů středních škol a učňovských zařízení, poptávce zaměstnavatelů poukazují jak představitelé obcí aglomerace, tak účastníci ohniskových skupin. Na tento problém poukazují dokonce i sami učitelé a ředitelé základních a středních škol, stejně jako učňovských škol.

Věcné argumenty

Mezi roky 1995 a 2011 se počet vysokoškolsky vzdělaných Čechů téměř zdvojnásobil. V roce 2012 absolvovalo vysokou školu téměř 94 000 studentů. Při pohledu na následující tabulku absolventů středoškolského vzdělávání nás může zaujmout zhruba dvojnásobný počet absolventů gymnázií a středních odborných škol s maturitou oproti počtu absolventů učebních oborů s výučním listem.

	2010	2011	2012	2013
Střední vzdělání s výučním listem	27 449	27 791	27 243	24 592
Střední odborné vzdělání s MZ a odb. výcvikem	7 241	5 811	5 506	5 070
Střední vzdělání (bez maturity a výučního listu)	458	530	586	567
Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou	43 363	40 461	39 590	38 969
Gymnaziální vzdělání	24 198	23 862	23 888	22 686
Celkem z oborů po ZŠ	102 709	98 455	96 813	91 884

Zdroj: www.infoabsolvent.cz

Příčiny problému

Příčinou problému, který zdaleka není typický jen pro příbramskou aglomeraci, ale má obecnější povahu, je:

(i) Autonomní rozvoj středního a vysokého školství bez ohledu na potřeby trhu v regionech
(j) Nedostatečná spolupráce mezi školami a zaměstnavateli v menších územních celcích
(k) Absence stipendijních programů financovaných (či spolufinancovaných) budoucími zaměstnavateli
(l) Chybějící systém stáží žáků v podnicích
(m) Nedostatečné informace o problematice volby povolání v posledních ročnících ZŠ
(n) Chybějící moderní, audiovizuální výukové materiály informující o trendech v jednotlivých profesích a učebních oborech

Důsledky neřešeného problému

Nejzávažnějším důsledkem neřešeného problému kompatibility školského systému a potřeb pracovního trhu je rostoucí nezaměstnanost obecně, a nárůst počtu nezaměstnaných absolventů všech druhů škol zvláště. Na druhou stranu roste neuspokojená poptávka po absolventech některých učebních oborů, které se chronicky nedostávají. Jedná se dokonce i o specializace, které jsou klíčové pro řadu odvětví, jako např. zedník, instalatér, svářeč, elektrikář apod. Konečně je dalším negativním důsledkem stávajícího nesouladu dojíždění absolventů škol z aglomerace do jiných lokalit, kde je nabídka odpovídající jejich profilu.

Problémová oblast 3

Nedostatečně využitý potenciál turismu a podpory volnočasových aktivit

Domníváme se, že rozvoj turismu a budování infrastruktury pro sport a volnočasové aktivity v sobě nese potenciál zaměstnanosti pro obyvatele aglomerace a potažmo i celého území ORP.

Věcné argumenty

Na území aglomerace se nachází několik turisticky velice atraktivních a unikátních památek, jako je Svatá Hora, památník Vojna nebo Hornické muzeum Příbram. Pokud jde o sport a volnočasové aktivity, nalézají se v aglomeraci zanedbaná sportoviště (zimní stadion, tréninková hala), areály pro volný čas a wellness (plavecký stadion, areál Nový Rybník apod.).

Příčiny problému

Příčiny nedostatečného rozvoje turistiky, zařízení pro sportovní vyžití a podpory volnočasových aktivit vidíme v následujících oblastech:

(e) Nemožnost podpořit existující areály velkorysejšími investicemi
(f) Absence kulturně společenských akcí stahujících návštěvníky z dalších regionů
(g) Nevyřešená budoucnost Vojenského újezdu Brdy se značným turistickým potenciálem
(h) Nedostatečné ubytovací kapacity
(i) Nedostatečná propagace kulturního a přírodního bohatství regionu
(j) Nedostatečné využití výsledků sportovních klubů (1. Liga fotbal, volejbal, hokej) k přilákání většího počtu sportovních fanoušků, kteří by trávili čas i mimo sportoviště
(k) Chybějící zařízení nabízející wellness pobyty, spojené s využitím cyklostezek směřujících do přístupných částí Brd (indoor - outdoor programy)

Důsledky neřešeného problému

Hlavním důsledkem neřešení problému je, z našeho hlediska, chybějící nabídka pracovních příležitostí, spojených s turistikou, sportem a volnočasovými aktivitami; další upadání povědomí o zajímavé lokalitě Příbramska; migrace obyvatel aglomerace do regionů s větší nabídkou kulturního a sportovního vyžití a zajímavých aktivit ve volném čase. Vzhledem k velmi omezeným možnostem zemědělské produkce v aglomeraci a stagnující průmyslové výrobě, může mít nevyužití, v maximální možné míře, turistického potenciálu krajiny i kulturních památek devastující dopad.

Problémová oblast 4

Problematika zaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací

Nejčastější uchazeči o zaměstnání na Úřadu práce v Příbrami spadají do kategorie 9 klasifikace zaměstnání, tj. pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, a kategorie 5, tj. provozní pracovníci ve službách. Pro tyto kategorie uchazečů je velice obtížné nalézt uplatnění, často proto patří mezi dlouhodobě nezaměstnané.

Věcné argumenty

Hlavním argumentem, proč se orientovat na kategorii nízko kvalifikovaných nezaměstnaných je skutečnost, že tvoří hlavní a nejproblematičtější kategorii nezaměstnaných. Zpravidla také jsou nezaměstnaní dlouhodobě. Následující graf ukazuje, že dlouhodobě nezaměstnaní, převážně osoby spadající do této kategorie tvoří přibližně třetinu všech nezaměstnaných

Graf č. 7.12: Vývoj míry nezaměstnanosti a podíl evidovaných nezaměstnaných nad 12 měsíců v ORP Příbram

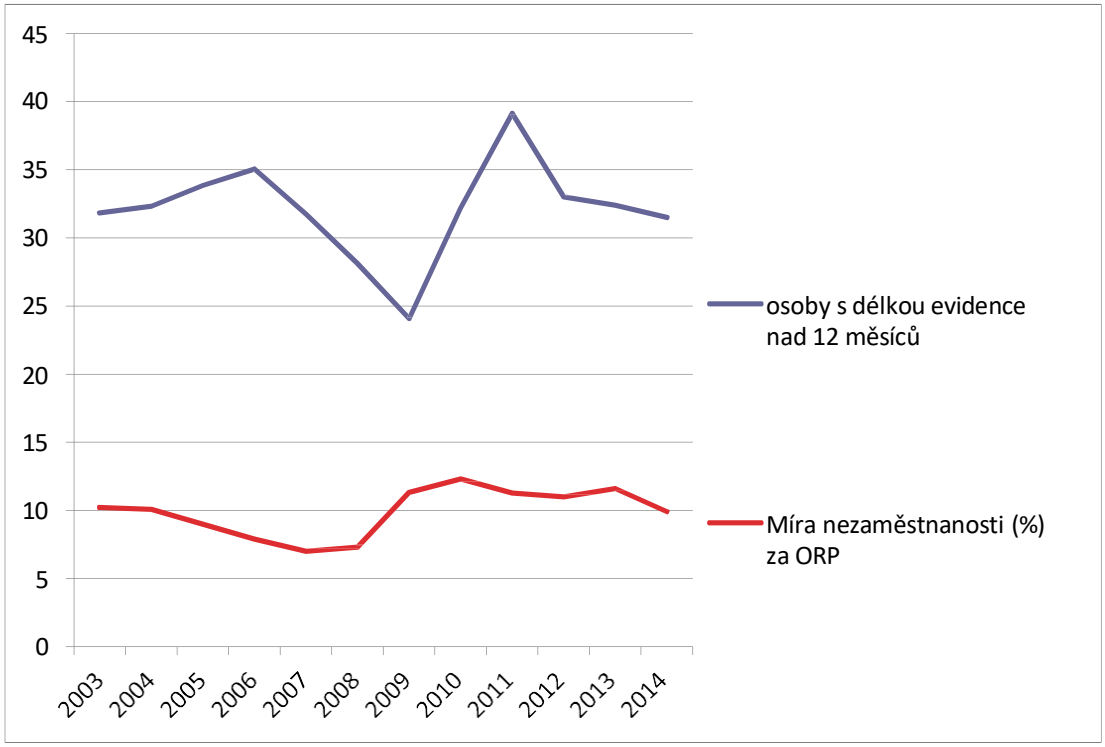

Zdroj: Český statistický úřad, www.cszo.cz

Příčiny problému

Příčiny vysoké nezaměstnanosti mezi nízko kvalifikovanými osobami jsou následující:
a) Nedostatečná flexibilita osob s nízkou kvalifikací
b) Častá neschopnost nebo neochota či finanční nemožnost absolvovat rekvalifikační kurzy
c) Problém právní úpravy zadávání veřejných zakázek, která nedovolí obcím zadat zakázky místním firmám s podmínkou zaměstnat místní osoby bez práce
f) Absence sociálních podniků, zaměstnávajících, ve spolupráci s Úřadem práce evidované nezaměstnané
g) Nevyužitá možnost meziobecní spolupráce vytvořit společný podnik zaměstnávající osoby dlouhodobě nezaměstnané s nižší kvalifikací

Důsledky neřešeného problému

Důsledkem neřešeného problému je trvající, zpravidla dlouhodobá nezaměstnanost. Dalším nepříznivým důsledkem je možný nárůst sociálních problémů v souvislosti s nezaměstnaností a potřeba posílení sociálních služeb. Konečně můžeme litovat nevyužitého potenciálu sice obtížně, ale přece jen zaměstnatelné skupiny práce schopných občanů.

7.5.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

1. **Úvod**
   Cíle meziobecní spolupráce v příbramské aglomeraci vycházejí ze základní vize, tedy snížení míry nezaměstnanosti na úroveň průměru v České republice, na níž jsme se shodli se starosty obcí sdružených v aglomeraci, a dále z vymezení hlavních problémových okruhů, které jsme společně formulovali v ohniskové skupině svolané k této problematice. Z provedených analýz a diskuse v řešitelském týmu a ve fokusní skupině vyplynuly následující problémové okruhy pro řešení problematiky nezaměstnanosti a podpory podnikatelských aktivit v příbramské aglomeraci:
   - **a.** Absence velkého zaměstnavatele jak v aglomeraci, tak v celé ORP Příbram
   - **b.** Inkompatibilita školského systému a potřeb pracovního trhu v regionu
   - **c.** Nedostatečně využitý potenciál turismu a podpory volnočasových aktivit v regionu
   - **d.** Problematika zaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací.

V několika diskusních setkáních s členy pracovní skupiny a s přizvanými experty jsme nakonec formulovali celkem sedm cílů, které bychom rádi v aglomeraci realizovali. Jsme si vědomi skutečnosti, že problematika zaměstnanosti a podpory podnikání zásadním způsobem přesahuje hranice aglomerace a dotýká se celé oblasti ORP. Je pravdou, že s tímto záměrem bylo také téma vybráno, jelikož jsme považovali území aglomerace za lokalitu, kde se bude realizovat pilotní projekt, který by později mohl být rozšířen na celé území.

Jednotlivé cíle jsme vybírali tak, aby co nejvíce odpovídaly kritériím SMART, tedy aby byly co nejspecifičtější, aby byly kvantifikovatelné, aby byly dostatečně velkorysé, dosažitelné a v dohledném čase realizovatelné.

Problémový okruh 1	**Absence velkého zaměstnavatele v aglomeraci i na celém území ORP**
Cíl 1.1	**Rozšíření nabídky pracovních příležitostí v aglomeraci širším využitím průmyslových zón a brownfields**
Popis cíle	Cílem je zvýšení počtu podnikajících subjektů v celkem pěti průmyslových zónách v katastrálním území jádrové obce Příbram a dvou zónách v katastru obcí Dubenec a Trhové Dušníky. Dílčím cílem bude podpora nově zainkubovaných firem, které se rozhodnou podnikat v jednom ze třech brownfieldech, které se nacházejí na území příbramské aglomerace.
Hlavní opatření	**1. Právní analýza** • Posouzení stávajících smluv mezi původními vlastníky (včetně obcí) a nabyvateli s přihlédnutím k faktickému využití pozemků • Analýza možností podpory ekonomickým subjektům k podnikání v průmyslových zónách **2. Vytvoření ekonomických stimulů** • Vytvoření ucelené strategie ekonomických stimulů pro podnikatele, kteří vytvoří pracovní příležitosti ve vyčleněných lokalitách **3. Opatření organizační** • V souvislosti s ukončením skládkování se nabízí možnost vytvořit v průmyslové zóně ev. na pozemku brownfieldu zařízení na zpracování odpadu z teritoria aglomerace či ORP, což by vedlo k vytvoření pracovních míst **4. Opatření v oblasti propagace** • Vytvoření a implementace komplexního komunikačního programu propagujícího využití průmyslových zón včetně brownfieldů v příbramské aglomeraci, průběžná aktualizace **existujících** online karet průmyslových zón; zacílení propagace na úroveň kraje, celé ČR i v rámci EU • Pravidelné informování o vhodných dotačních titulech vypisovaných MPO (OPPI) a dalšími subjekty • Propagace průmyslových zón a brownfields prostřednictvím podniku Czechinvest.
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Indikátor č. 7. 1 **- Počet velkých zaměstnavatelů v aglomeraci i na celém území ORP** • Indikátor č. 7.2 - **Počet obcí zapojených do revitalizace podnikatelských ploch** • Indikátor č. 7.3 - **Výměra revitalizované plochy průmyslových zón a brownfieldů** • Indikátor č. 7.4 - **Počet nově vytvořených pracovních míst v průmyslových zónách na území aglomerace i celého území ORP**
Správce cíle	Starosta města Příbram

Problémový okruh 1	**Absence velkého zaměstnavatele v aglomeraci i na celém území ORP**
Cíl 1.2	**Vytvoření komplexního systému podpory malých a středních podniků na území aglomerace a ORP**
Popis cíle	Cílem je vytvoření systému podpory malých a středních podniků a živnostníků ve spolupráci obcí v aglomeraci, s Úřadem práce a s Okresní hospodářskou komorou. Jedná se především o zapojení zájemců o podnikání v regionu za účasti absolventů středních a odborných škol. V rámci systémové podpory malých a středních podniků bude vytvořen program seminářů a workshopů zaměřených na rozvoj a propojení různých forem malého a středního podnikání na území aglomerace a ORP Příbram.
Hlavní opatření	**1. Právní analýzy** • Právní rozbor možných forem podpory malých a středních podniků, včetně podpory při získávání veřejných zakázek v regionu **2. Organizační opatření** • Podpora vzniku malých a středních podniků mj. poskytováním prostor v nevyužívaných objektech v majetku obcí **3. Aktivity Okresní hospodářské komory** • Užší spolupráce OHK s malými a středními podniky, které často neprojevují zájem o pomoc OHK • Organizace seminářů a workshopů pro zájemce o podnikání v aglomeraci • Pomoc začínajícím podnikatelům zapojit se do programů Asociace malých a středních podniků (např. „Malý obchod“, „Rodinná firma“, „Podnikavá žena“, „Erasmus pro začínající podnikatele“ apod.) **4. Aktivity Úřadu práce** • Proaktivní nabízení evidovaných osob menším a středním podniků v rámci projektů VPP (veřejně prospěšných prací a SÚPM (společensky účelných pracovních míst) • Rekvalifikační kursy pořádané přímo v aglomeraci (v ORP) s ohledem na potřeby místních zaměstnavatelů
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Indikátor č. 7.5 - **Počty seminářů a workshopů pro začínající podnikatele** • Indikátor č. 7.6 - **Počty realizovaných stáží studentů v podnicích**
Správce cíle	Starosta obce Dubno

Problémový okruh 2	**Inkompatibilita školského systému a potřeb pracovního trhu**
Cíl 2.1	**Prohloubení spolupráce zaměstnavatelů a škol ve snaze o přizpůsobení profilu absolventů poptávce na trhu**
Popis cíle	Skutečnost, že v příbramské aglomeraci a v celém ORP Příbram je nedostatek absolventů potřebných učňovských oborů, a na druhé straně ze středních a vysokých škol vycházejí absolventi, kteří v regionu nemohou nalézt uplatnění, vede k nutnosti navrhnout kroky ke zvýšení kompatibility přípravy pro povolání a poptávky po potřebných profesích na místním trhu práce. Vzájemná komunikace a vyšší formy spolupráce mezi zaměstnavateli na straně jedné a představiteli škol a učňovských zařízení na straně druhé, je klíčová.
Hlavní opatření	**1. Analýza potřeb** • Analýza potřeb hlavních zaměstnavatelů v aglomeraci (a celé ORP) pokud jde o obory a požadované vzdělání (kvalifikaci) potenciálních zaměstnanců • Analýza profilů absolventů škol a učilišť v aglomeraci a přesné posouzení kompatibility „nabídky“ a „poptávky“ na místním pracovním trhu **2. Přizpůsobení kurikulí** • Úprava školních kuriukulí s ohledem na potřeby pracovního trhu v aglomeraci **3. Praktická opatření** • Přednášky a besedy se zaměstnavateli pro studenty a učně s cílem představit potřeby a očekávání podnikatelů v aglomeraci • Stáže studentů a učňů ve vybraných podnicích v aglomeraci • Vypisování stipendií podniky působícími v aglomeraci pro studenty na středních školách a v učňovských školách
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Indikátor č. 7.7 **- Počet absolventů z ORP příbram evidovaných na Úřadu práce Příbram** • Indikátor č. 7.8 - **Počty vypsaných stipendií zaměstnavateli pro studenty středních škol** • Indikátor č. 7.9 - **Počty realizovaných přednášek/besed se zaměstnavateli na školách a v učňovských školách**
Správce cíle	Starosta obce Obecnice

Problémový okruh 2	**Inkompatibilita školského systému a potřeb pracovního trhu**
Cíl 2.2	**Obnovení tradice „jarmarků“ učebních a pracovních příležitostí pro absolventy posledních ročníků základních a středních škol**
Popis cíle	Cílem je zvýšení informovanosti absolventů škol a učňovských zařízení o potřebách pracovního trhu a možnostech, které jednotlivé obory a specializace otvírají. Cestou k provázání exspektancí absolventů a potřeb trhu je mj. obnovení tradice konání veletrhů pracovních příležitostí.
Hlavní opatření	**1. Analýza potřeb** • Analýza očekávání a potřeb konání „veletrhu“ potřeb pracovního trhu ze strany zaměstnavatelů a jejich hodnocení potřebnosti tištěných a/nebo audiovizuálních edukačních materiálů • Analýza očekávání a potřeb na straně ředitelů resp. učitelů na straně škol **2. Organizační opatření** • Vytvoření pracovního týmu pro realizaci obou dílčích projektů ze zástupců obcí, škol a učňovských zařízení a zaměstnavatelů • Příprava a realizace programu „veletrhu“ pracovních příležitostí a příprava edukačních materiálů pro školy **3. Opatření v oblasti propagace** • Vytvoření souboru tištěných materiálů představujících profese a dovednosti, které jsou zaměstnavateli v regionu požadovány • Vytvoření obecněji pojatého audiovizuálního materiálu pro školy, seznamujícího s obory či profesemi, které jsou obecně postrádány
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Indikátor č. 7.10- **Počet zaměstnavatelů podílejících se na veletrzích pracovních příležitostí** • Indikátor č. 7.11- **Počet žáků/studentů účastnících se veletrhů pracovních příležitostí**
Správce cíle	Starosta obce Trhové Dušníky

Problémový okruh 3	**Nedostatečně využitý potenciál turismu a podpory volnočasových aktivit**
Cíl 3.1	**Rozšíření infrastruktury cestovního ruchu**
Popis cíle	V souvislosti s otevřením části Vojenského újezdu Brdy pro turisty bude podporováno budování turistické infrastruktury na okrajových částech aglomerace, sousedící s VÚ Brdy.
Hlavní opatření	1. **Analýza nabídky a poptávky** • Klíčové je zmapování existující nabídky služeb v této oblasti, včetně pracovních příležitostí 2. **Certifikace zařízení působících v oblasti cestovního ruchu** • Certifikace, zhodnocení kvality nabízených služeb (ubytování, stravování, kultura) je cestou dosahování vyšších standardů služeb 3. **Opatření v oblasti budování infrastruktury** • Podpora budování sítě cyklostezek, zejména v souvislosti s otevřením VÚ Brdy • Obnovování úvozových cest v aglomeraci 4. **Opatření v oblasti propagace** • Posílení propagace mimo region ORP • Propagace založená na osobnostech působících v regionu (A. Dvořák, F. Drtikol, bratři Čapkové, K.H.Pribram a další
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Indikátor č. 7.12 **- Počet nově vytvořených pracovních míst v zařízeních volnočasových aktivit** • Indikátor č. 7.13 – **Počet nových pracovních příležitostí v oblasti cestovního ruchu** • Indikátor č. 7.14 - **Počty ubytovaných turistů v aglomeraci**
Správce cíle	Starosta obce Bohutín

Problémový okruh 3	**Nedostatečně využitý potenciál turismu a podpory volnočasových aktivit**
Cíl 3.2	**Vytváření pracovních míst podporou rozvoje areálů a zařízení pro trávení volného času**
Popis cíle	Ve spolupráci obcí aglomerace se bude se realizovat oprava sportovních a volnočasových zařízení na teritoriu aglomerace. Nově budou budována zařízení pro wellness pobyty, zejména v oblastech aglomerace sousedících s bývalým VÚ Brdy.
Hlavní opatření	1. **Právní analýzy** • Vzhledem k zájmu některých subjektů o provozování sportovních a volnočasových zařízení, která jsou obecním majetkem, bude třeba připravit smlouvy, které přinesou prospěch jak provozovatelům, tak obci, a v konečném důsledku návštěvníkům 2. **Ekonomické analýzy** • Při stanovení pravidel fungování areálů a zařízení pro rekreační sport a trávení volného času bude třeba provést detailní ekonomickou rozvahu 3. **Organizační opatření** • Příprava projektů revitalizace (rekonstrukce) jednotlivých zařízení • Výběr partnerů pro realizaci úprav a revitalizace zařízení pro rekreační sport a trávení volného času • Podpora vzniku zařízení pro wellness pobyty v aglomeraci
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Indikátor č. 7.15 - **Vznik nových zařízení pro trávení volného času, rekreační sport a wellness pobyty v aglomeraci** • Indikátor č. 7.16- **Počty návštěvníků v zařízeních pro trávení volného času, rekreační sport a wellness pobyty**
Správce cíle	Starosta obce Háje

Problémový okruh 4	**Problematika zaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací**
Cíl 4.1	**Vytváření sociálních podniků zaměstnávající osoby s nižší kvalifikací a osoby dlouhodobě nezaměstnané**
Popis cíle	Největší problém, který řeší Úřad práce v Příbrami, je, podobně jako v jiných regionech, nezaměstnanost osob s nejnižší kvalifikací. V kontextu aktivní politiky zaměstnanosti jsou těmto osobám nabízeny v rámci veřejně prospěšných prací (VPP) nabízeny krátkodobé úvazky spočívající většinou v úklidových nebo drobných údržbářských pracích v příslušné obci. Ze zkušenosti starostů vyplývá, že řízení a dohled nad osobami vykonávající takové práce jsou příliš náročné, a v řadě případů dokonce nezvládnutelné. Jako řešení se proto nabízí vytvoření **sociálního podniku**, který by vznikl společným úsilím starostů obcí aglomerace, a rovněž spoluprací s Úřadem práce v Příbrami. Nově vytvořený podnik by měl jednotné vedení a vykonával úklidové a údržbářské práce na celém území aglomerace.
Hlavní opatření	**1. Právní služby** • Vytvoření statutu sociálního podniku jako zařízení s vícezdrojovým financováním, na jehož činnosti se budou podílet obce příbramské aglomerace spolu s Úřadem práce **2. Organizační opatření** • Ustavení sociálního podniku, vytvoření organizační struktury • Nastavení spolupráce nově vzniklého sociálního podniku s Úřadem práce při zajišťování pracovníků na sjednávané práce • Vytvoření a průběžná aktualizace seznamu dlouhodobě nezaměstnaných s potenciálem práce v sociálním podniku • Vytvoření mechanismu spolupráce obcí při sjednávání prací vykonávaných sociálním podnikem v jednotlivých obcích **3. Ekonomická opatření** • Vytvoření systému vícezdrojového financování sociálního podniku
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Indikátor č. 7.17 **– Počet osob s nízkou kvalifikací evidovaných na Úřadu práce v Příbrami** • ndikátor č. 7.18 - **Vytvoření sociálního podniku v aglomeraci** • Indikátor č. 7.19- **Počty osob zaměstnaných v sociálním podniku na doporučení Úřadu práce**
Správce cíle	Starosta obce Dubenec

7.5.4 Indikátory

Problémový okruh	Absence velkého zaměstnavatele v aglomeraci i na celém území ORP		
Číslo indikátoru	**7.1**		
Název indikátoru	**POČET VELKÝCH ZAMĚSTANAVATELŮ V AGLOMERACI I NA CELÉM ÚZEMÍ ORP**		
Měrná jednotka	Počet zaměstnavatelů nad 1 000 zaměstnanců		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Zvýšení počtu velkých zaměstnavatelů v celkem pěti průmyslových zónách v katastrálním území jádrové obce Příbram a dvou zónách v katastru obcí Dubenec a Trhové Dušníky.		
Metodika a výpočet:	Informace obcí – počet nových firem na území ORP		
Zdroj čerpání dat:	www.risy.cz		

Cíl	Rozšíření nabídky pracovních příležitostí v aglomeraci širším využitím průmyslových zón a brownfields		
Číslo indikátoru	**7.2**		
Název indikátoru	**POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO REVITALIZACE PODNIKATELSKÝCH PLOCH**		
Měrná jednotka	Obce zapojená do revitalizace		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	3
Skutečnost	2		
Popis měřítka:	Zapojení obce, v jejímž katastru se nachází průmyslová zóna a/nebo brownfield do revitalizace těchto ploch		
Metodika a výpočet:	Informace obcí		
Zdroj čerpání dat:	www.risy.cz		

Cíl	Rozšíření nabídky pracovních příležitostí v aglomeraci širším využitím průmyslových zón a brownfields		
Číslo indikátoru	**7.3**		
Název indikátoru	**VÝMĚRA REVITALIZOVANÉ PLOCHY PRŮMYSLOVÝCH ZÓN A BROWNFIELDŮ**		
Měrná jednotka	ha		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		38	44
Skutečnost	30,5		
Popis měřítka:	V současné době se v aglomeraci nachází pět průmyslových zón a tři tzv. brownfieldy. Jejich využití je nedostatečné, což je částečně způsobeno vlastnickými vztahy v zónách. S pomocí stimulů, ať už z místních zdrojů nebo z fondů EU, předpokládáme zvýšení výměry revitalizované plochy		
Metodika a výpočet:	Součty ploch revitalizovaných pro nově podnikající		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí aglomerace, www.risy.cz		

Cíl	Rozšíření nabídky pracovních příležitostí v aglomeraci širším využitím průmyslových zón a brownfields		
Číslo indikátoru	**7.4**		
Název indikátoru	**POČET NOVĚ VYTVOŘENÝCH PRACOVNÍCH MÍST V PRŮMYSLOVÝCH ZÓNÁCH NA ÚZEMÍ AGLOMERACE I CELÉHO ÚZEMÍ ORP**		
Měrná jednotka	Nově vytvořené pracovní místo v zóně brownfields a průmyslových zónách		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		200	400
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Rozšíření nabídky zaměstnavatelů v průmyslových zónách by mělo přispět ke vzniku nových pracovních příležitostí pro obyvatele ORP Příbram		
Metodika a výpočet:	Počet nově vytvořených pracovních pozic v průmyslových zónách po roce 2014		
Zdroj čerpání dat:	Evidence Úřadu práce, www.uradprace.cz		

Cíl	Vytvoření komplexního systému podpory malých a středních podniků na území aglomerace a ORP		
Číslo indikátoru	**7.5**		
Název indikátoru	**POČTY SEMINÁŘŮ A WORKSHOPŮ PRO ZAČÍNAJÍCÍ PODNIKATELE**		
Měrná jednotka	Seminář, workshop		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Semináře a workshopy pořádané obcemi ve spolupráci s ÚP a OHK Příbram		
Metodika a výpočet:	Evidence ÚP, OHK		
Zdroj čerpání dat:	Zprávy ÚP a OHK v Příbrami		

Cíl	Prohloubení spolupráce zaměstnavatelů a škol ve snaze o přizpůsobení profilu absolventů poptávce na trhu		
Číslo indikátoru	**7.6**		
Název indikátoru	**POČET REALIZOVANÝCH STÁŽÍ STUDENTŮ V PODNICÍCH**		
Měrná jednotka	Počet stáží realizovaných v podnicích v aglomeraci (ORP Příbram)		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	2		
Popis měřítka:	Stáže studentů středních škol a odborných učilišť v podnicích působících v regionu mohou výrazným způsobem prospět při volbě povolání. Navíc se posiluje vazba mezi školami a učilišti na jedné straně a podniky v regionu na straně druhé. Jednotlivá školská zařízení budou vyzvána, aby vykazovala realizované stáže pro potřeby MěÚ		
Metodika a výpočet:	Vykazování realizovaných stáží pro školský odbor MěÚ ORP a jejich vyhodnocování		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy školského odboru MěÚ		

Problémový okruh	Inkompatibilita školského systému a potřeb pracovního trhu		
Číslo indikátoru	**7.7**		
Název indikátoru	**POČET ABSOLVENTŮ Z ORP PŘÍBRAM EVIDOVANÝCH NA ÚŘADU PRÁCE PŘÍBRAM**		
Měrná jednotka	Počet evidovaných absolventů na Úřadu práce		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2014	2017	2020
Plán		280	150
Skutečnost	382		
Popis měřítka:	Stipendia vypisovaná zaměstnavateli jsou další cestou k zvýšení kompatibility školského systému a potřeb pracovního trhu v aglomeraci Příbramska. Vytvoření silného vztahu mezi zaměstnavatelem a studentem představuje výhodu pro obě strany.		
Metodika a výpočet: Zdroj čerpání dat:	Absolvent na Úřadu práce Příbram/rok Úřad práce Příbram, www.uradprace.cz		

Cíl	Prohloubení spolupráce zaměstnavatelů a škol ve snaze o přizpůsobení profilu absolventů poptávce na trhu		
Číslo indikátoru	**7.8**		
Název indikátoru	**POČET VYPSANÝCH STIPENDIÍ ZAMĚSTNAVATELI PRO STUDENTY STŘEDNÍCH ŠKOL**		
Měrná jednotka	Vypsané stipendium zaměstnavatelem pro studenta střední školy		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Stipendia vypisovaná zaměstnavateli jsou další cestou k zvýšení kompatibility školského systému a potřeb pracovního trhu v aglomeraci Příbramska. Vytvoření silného vztahu mezi zaměstnavatelem a studentem představuje výhodu pro obě strany.		
Metodika a výpočet:	Předpokladem vykázání pozitivní změny je vypsané stipendium pro studenty středních škol a učilišť zaměstnavateli. Dané stipendia prezentovat na webových stránkách jednotlivých škol v regionu.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky středních škol a učilišť, DSO ORP Příbram		

Cíl	Prohloubení spolupráce zaměstnavatelů a škol ve snaze o přizpůsobení profilu absolventů poptávce na trhu		
Číslo indikátoru	**7.9**		
Název indikátoru	**POČTY REALIZOVANÝCH PŘEDNÁŠEK/BESED SE ZAMĚSTNAVATELI VE ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH**		
Měrná jednotka	Přednáška/beseda se zaměstnavateli		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	55
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Přednášky reprezentantů podniků nabízejících v regionu zaměstnání ve školských zařízeních, představují minimální nakročení k zlepšení komunikace mezi zaměstnavateli a školami směrem k zvýšení kompatibility. U tohoto indikátoru jde o zvýšení zájmu o požadované profese zaměstnavatelů mezi žáky školských zařízení.		
Metodika a výpočet:	Sledování počtu vykázaných akcí ze strany školských zařízení, ať už byly iniciovány školami či zaměstnavateli v průběhu školního roku. Bude sledován nárůst oproti výchozímu stavu v roce 2013.		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy Odboru školství, kultury, sportu a informačních služeb MěÚ Příbram, DSO ORP Příbram, webové stránky školských zařízení		

Cíl	Obnovení tradice „jarmarků“ učebních a pracovních příležitostí pro absolventy základních a středních škol		
Číslo indikátoru	**7.10**		
Název indikátoru	**POČET ZAMĚSTNAVATELŮ PODÍLEJÍCÍCH SE NA VELETRZÍCH PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ**		
Měrná jednotka	Počet zapojených zaměstnavatelů do pracovních veletrhů		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Evidovaná účast zaměstnavatelů		
Metodika a výpočet:	Evidence organizátorů, městského a obecních úřadů a Hospodářské komory		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy OHK a organizátorů (DSO ORP Příbram)		

Cíl	Obnovení tradice „jarmarků“ učebních a pracovních příležitostí pro absolventy základních a středních škol		
Číslo indikátoru	**7.11**		
Název indikátoru	**POČET ŽÁKŮ/STUDENTŮ ÚČASTNÍCÍCH SE VELETRHŮ PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ**		
Měrná jednotka	Žák/student evidovaný jako účastník akce		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		450	600
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Žák prokazatelně se účastnící veletrhu		
Metodika a výpočet:	Evidence, výkaz		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy Odboru školství, kultury, sportu a informačních služeb MěÚ Příbram, OHK a organizátorů (DSO ORP Příbram)		

Problémový okruh	Nedostatečně využitý potenciál turismu a podpory volnočasových aktivit		
Číslo indikátoru	**7.12**		
Název indikátoru	**POČET NOVĚ VYTVOŘENÝCH PRACOVNÍCH MÍST V ZAŘÍZENÍCH VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT**		
Měrná jednotka	Nově vytvořené místo v zařízeních volnočasových aktivit		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Existující zařízení pro aktivní trávení volného času a sport nutně vyžadují nové investice tak, aby splňovaly nároky uživatelů z aglomerace i návštěvníků z jiných regionů. Tyto investice přispějí k vytvoření nových pracovních příležitostí v aglomeraci a zároveň ke zvýšené kvalitě poskytovaných služeb.		
Metodika a výpočet:	Nově vytvořené pracovní místo v zařízeních volnočasových aktivit z důvodu investic do volnočasových aktivit/rok		
Zdroj čerpání dat:	Obecní rozpočty		

Cíl	Rozšíření infrastruktury cestovního ruchu		
Číslo indikátoru	**7.13**		
Název indikátoru	**POČET NOVÝCH PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU**		
Měrná jednotka	Nově vytvořená pracovní příležitost v oblasti cestovního ruchu		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	50
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Infrastruktura zařízení v rámci cestovního ruchu v aglomeraci není postačující. Nicméně stávající potenciál pracovních příležitostí v cestovním ruchu není plně využit. Tento paradox je způsoben nízkou kvalitou kapacit a také malou nabídkou ostatních služeb a příležitostí ke kulturnímu a společenskému vyžití.		
Metodika a výpočet:	Počet nově vytvořených pracovních příležitostí/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Cíl	Rozšíření infrastruktury cestovního ruchu		
Číslo indikátoru	**7.14**		
Název indikátoru	**POČET UBYTOVACÍCH KAPACIT V AGLOMERACI**		
Měrná jednotka	Nové lůžko v ubytovacím zařízení, které přibylo v aglomeraci		
Správce měřítka	Manažer DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	120
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem k částečnému odchodu armády z Vojenského újezdu Brdy se předpokládá podstatný nárůst zájmu turistů o region. Ubytovací kapacity, evidované jednotlivými obcemi budou souhrnně zpracovány v kanceláři DSO ORP Příbram.		
Metodika a výpočet:	Počty nových lůžek (pokojů, ubytovacích zařízení)/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram		

Cíl	Vytváření pracovních míst podporou rozvoje areálů a zařízení pro trávení volného času		
Číslo indikátoru	**7.15**		
Název indikátoru	**VZNIK NOVÝCH ZAŘÍZENÍ PRO TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU, REKREAČNÍ SPORT A WELLNESS POBYTY V AGLOMERACI**		
Měrná jednotka	Nově otevřené zařízení pro trávení volného času, rekreační sport a wellness pobyty		
Správce měřítka	Manager DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Otevření 1 zařízení	Otevření 3 zařízení
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Kapacita území neposkytuje dostatek zařízení pro trávení volného času, rekreační sport a wellness pobyty. Vedle oprav stávajících kapacit předpokládáme i budování nových zařízení pro rekreační sport a aktivní trávení volného času. Tyto investice povedou ke zvýšení počtu nově vzniklých zařízení pro trávení volného času, rekreační sport a wellness pobyty a tím zároveň ke vzniku nových pracovních příležitostí.		
Metodika a výpočet:	Nově otevřené zařízení/rok		
Zdroj čerpání dat:	DSO ORP Příbram, obec		

Cíl	Vytváření pracovních míst podporou rozvoje areálů a zařízení pro trávení volného času		
Číslo indikátoru	**7.16**		
Název indikátoru	**POČTY NÁVŠTĚVNÍKŮ V NOVÝCH ZAŘÍZENÍCH PRO TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU, REKREAČNÍ SPORT A WELLNESS POBYTY**		
Měrná jednotka	Návštěvník nového areálu a zařízení pro trávení volného času		
Správce měřítka	Manager DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1 000	1 200
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vytvořením nového zařízení pro trávení volného času získáme nové pracovní příležitosti v aglomeraci, které musí poskytovat takovou kvalitu, aby byly návštěvníky dostatečně využívány. Při dostatečné kapacitě návštěvníků dojde zároveň k udržení pracovní příležitosti. Tyto podklady zjistíme na základě výběru vstupného. Poskytovatelé budou předávat informace do oddělení obchodu, služeb a cestovního ruchu MěÚ Příbram.		
Metodika a výpočet:	Souhrnná evidence informací o vstupném		
Zdroj čerpání dat:	Informace od provozovatelů zařízení		

Problémový okruh	Problematika zaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací		
Číslo indikátoru	**7.17**		
Název indikátoru	**POČET OSOB S NÍZKOU KVALIFIKACÍ EVIDOVANÝCH NA ÚŘADU PRÁCE V PŘÍBRAMI**		
Měrná jednotka	Osoba s nízkou kvalifikací evidovaná na Úřadu práce Příbram		
Správce měřítka	Manager DSO ORP Příbram		
Roky	2014	2017	2020
Plán		1500	1433
Skutečnost	1533		
Popis měřítka:	Osoby nezaměstnané s nízkou kvalifikací budou pro práci v sociálním podniku vytipovány Úřadem práce a vybrány ve spolupráci s obcemi aglomerace. Tyto sociální podniky budou poskytovat služby v katastrech obcí, týkající se především údržby veřejného prostranství a zeleně.		
Metodika a výpočet:	Osoba zaměstnaná v sociálním podniku/rok		
Zdroj čerpání dat:	Zprávy Úřadu práce, DSO ORP Příbram		

Cíl	Vytváření sociálních podniků zaměstnávajících osoby s nižší kvalifikací a osoby dlouhodobě nezaměstnané		
Číslo indikátoru	**7.18**		
Název indikátoru	**VYTVOŘENÍ SOCIÁLNÍCH PODNIKŮ V AGLOMERACI**		
Měrná jednotka	Počet sociálních podniků v aglomeraci		
Správce měřítka	Manager DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1 sociální podnik	2 sociální podniky
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Sociální podniky zaměstnávající osoby s nižší kvalifikací a osoby dlouhodobě nezaměstnané. Tyto mohou být alespoň částečným řešením pro tyto kategorie osob. Předpokladem je založení sociálního podniku ve spolupráci obcí sdružených v aglomeraci s Úřadem práce.		
Metodika a výpočet:	Nově vytvořený sociální podnik/rok		
Zdroj čerpání dat:	Zprávy Úřadu práce, DSO ORP Příbram		

Cíl	Vytváření sociálních podniků zaměstnávajících osoby s nižší kvalifikací a osoby dlouhodobě nezaměstnané		
Číslo indikátoru	**7.19**		
Název indikátoru	**POČTY OSOB ZAMĚSTNANÝCH V SOCIÁLNÍM PODNIKU NA DOPORUČENÍ ÚŘADU PRÁCE**		
Měrná jednotka	Osoba doporučená Úřadem práce sociálnímu podniku		
Správce měřítka	Manager DSO ORP Příbram		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Osoby dlouhodobě nezaměstnané a nízko kvalifikované budou pro práci v sociálním podniku vytipovány Úřadem práce a vybrány ve spolupráci s obcemi aglomerace. Tyto sociální podniky budou poskytovat služby v katastrech obcí, týkající se především údržby veřejného prostranství a zeleně.		
Metodika a výpočet:	Osoba zaměstnaná v sociálním podniku/rok		
Zdroj čerpání dat:	Zprávy Úřadu práce, DSO ORP Příbram		

7.6 Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

7.6.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Bude doplněno na základě konsensu starostů dotčených obcí

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	**Název cíle**	**Správce cíle**
1.1.	Rozšíření nabídky pracovních příležitostí v aglomeraci s širším využitím průmyslových zón a brownfields	Starosta města Příbram
1.2.	Vytvoření komplexního systému podpory mikropodniků, malých a středních podniků v aglomeraci a ORP Příbram	Starosta obce Dubno
2.1.	Prohloubení spolupráce zaměstnavatelů a škol ve snaze o přizpůsobení profilu absolventů poptávce na trhu	Starosta obce Obecnice
2.1.	Obnovení tradice „jarmarků“ učebních a pracovních příležitostí pro absolventy středních škol	Starosta obce Trhové Dušníky
3.1.	Rozšíření infrastruktury cestovního ruchu	Starosta obce Bohutín
3.2.	Vytvoření pracovních míst podporou rozvoje areálů a zařízení pro trávení volného času	Starosta obce Háje
4.1.	Vytváření sociálních podniků zaměstnávající osoby s nižší kvalifikací a osoby dlouhodobě nemocné	Starosta obce Dubenec

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	**Název indikátoru**	**Gestor indikátoru**
7.1.	Počet velkých zaměstnavatelů v aglomeraci i na celém území ORP	Manažer DSO ORP Příbram
7.2.	Počet obcí zapojených do revitalizace podnikatelských ploch	Manažer DSO ORP Příbram
7.3.	Výměra revitalizované plochy průmyslových zón a brownfieldů	Manažer DSO ORP Příbram
7.4.	Počet nově vytvořených pracovních míst v průmyslových zónách na území aglomerace i celého území ORP	Manažer DSO ORP Příbram
7.5.	Počty seminářů a workshopů pro začínající podnikatele	Manažer DSO ORP Příbram
7.6.	Počet realizovaných stáží studentů v podnicích	Manažer DSO ORP Příbram
7.7.	Počet absolventů z ORP Příbram evidovaných na Úřadu práce v Příbrami	Manažer DSO ORP Příbram
7.8.	Počet vypsaných stipendií zaměstnavateli pro studenty středních škol	Manažer DSO ORP Příbram
7.9.	Počty realizovaných přednášek/besed se zaměstnavateli ve školských zařízeních	Manažer DSO ORP Příbram
7.10.	Počet zaměstnavatelů podílejících se na veletrzích pracovních příležitostí	Manažer DSO ORP Příbram
7.11.	Počet žáků/studentů účastnících se veletrhů pracovních příležitostí	Manažer DSO ORP Příbram
7.12	Počet nově vytvořených pracovních míst v zařízeních volnočasových aktivit	Manažer DSO ORP Příbram
7.13.	Počet nových pracovních příležitostí v oblasti cestovního ruchu	Manažer DSO ORP Příbram

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	**Název indikátoru**	**Gestor indikátoru**
7.14.	Počet ubytovacích kapacit v aglomeraci	Manažer DSO ORP Příbram
7.15.	Vznik nových zařízení pro trávení volného času, rekreační sport a wellness pobyty v aglomeraci	Manažer DSO ORP Příbram
7.16.	Počty návštěvníků v nových zařízeních pro trávení volného času, rekreační sport a wellness pobyty	Manažer DSO ORP Příbram
7.17	Počet osob s nízkou kvalifikací evidovaných na Úřadu práce v Příbrami	Manažer DSO ORP Příbram
7.18.	Vytvoření sociálních podniků v aglomeraci	Manažer DSO ORP Příbram
7.19.	Počty osob zaměstnaných v sociálním podniku na doporučení Úřadu práce	Manažer DSO ORP Příbram

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	Každoročně v 1. -3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	Každoročně v 1. -2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

7.6.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

7.6.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				**Rok 2016**				**Rok 2017**				**Rok 2018**	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Oblast aglomerace ORP Příbram – cíle definované ve strategii:

1.1 Rozšíření nabídky pracovních příležitostí v aglomeraci širším využitím průmyslových zón a brownfields.

1.2. Vytvoření komplexního systému podpory mikropodniků, malých a středních podniků na území aglomerace ORP Příbram

2.1. Prohloubení spolupráce zaměstnavatelů a škol ve snaze o přizpůsobení profilu absolventů poptávce na trhu.

2.2. Obnovení tradice „Jarmarků“ učebních a pracovních příležitostí pro absolventy středních škol

3.1. Rozšíření infrastruktury cestovního ruchu

3.2. Vytvoření pracovních míst podporou rozvoje areálů a zařízení pro trávení volného času

4.1. Vytváření sociálních podniků zaměstnávající osoby s nižší kvalifikací a osoby dlouhodobě nemocné

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

7.7 Závěr a postup zpracování

7.7.1 Shrnutí

Projekt „Meziobecní spolupráce v oblasti zaměstnanosti a podpory podnikání na území příbramské aglomerace“ se realizuje v rámci širšího projektu „Strategie území správního obvodu ORP Příbram v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu (volitelné téma).“ Příbramská aglomerace byla vymezena jako jádrová obec Příbram a devět většinou sousedících obcí. Jedná se o území 8 243 ha, v němž žije celkem 39 725 obyvatel. V jádrové obci žije více než 84 % obyvatel aglomerace, což zvýrazňuje důležitost Příbrami pro celou aglomeraci.

ORP Příbram obecně a příbramská aglomerace zvláště jsou regionem s dlouhodobě nadprůměrnou nezaměstnaností. Jedná se o důsledek uzavření Uranových dolů, největšího zaměstnavatele v okrese Příbram. Navzdory úsilí příbramské radnice, Úřadu práce i Okresní hospodářské komory se nedaří přilákat na území aglomerace velkého zaměstnavatele, který by vytvořil potřebný počet pracovních míst. Míra nezaměstnanosti se tak pohybuje na hranici 10% práceschopné populace.

Na základě analýzy aktuální situace v oblasti zaměstnanosti a diskuzí této problematiky s relevantními aktéry prostřednictvím fokusních skupin byly vytipovány následující problémové okruhy a cíle, jichž by v aglomeraci mělo být dosaženo:

1. Prvým problémovým okruhem je absence velkého zaměstnavatele v aglomeraci i na celém území ORP. Cílem by mělo být jednak rozšíření nabídky pracovních příležitostí v aglomeraci širším využitím průmyslových zón a brownfieldů a jednak vytvoření komplexního systému podpory malých a středních podniků na území aglomerace a ORP. Touto cestou by mělo být vytvořeno více než 200 nových pracovních míst a vzniknout až 15 nových malých a středních podniků s podporou v rámci nové strategie.
2. Jako druhý problémový okruh byla identifikována inkompatibilita školského systému a potřeb pracovního trhu s cíli prohloubení spolupráce zaměstnavatelů a škol ve snaze o přizpůsobení profilu absolventů poptávce na trhu a obnovení tradice „jarmarků“ učebních a pracovních příležitostí pro absolventy posledních ročníků základních a středních škol. Předpokládáme, že touto cestou by měl podstatným způsobem vzrůst počet stipendií a stáží žáků a studentů škol v aglomeraci a rovněž by se měla obnovit tradice veletrhů pracovních příležitostí.
3. Třetím problémovým okruhem je nedostatečně využitý potenciál turismu a podpory volnočasových aktivit s cíli podpořit tvorbu nových pracovních rozšiřováním infrastruktury cestovního ruchu a podporou rozvoje areálů a zařízení pro trávení volného času. Právě v této oblasti je, podle našeho názoru, velký potenciál nových pracovních příležitostí.
4. Posledním, čtvrtým problémovým okruhem je problematika zaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací, které tvoří největší procento nezaměstnaných v regionu. Naším cílem je vybudování postupně dvou sociálních podniků, které by zaměstnávaly nízko kvalifikované osoby.

   V rámci řešení problematiky zaměstnanosti v SO ORP Příbram je v následujících letech potřeba aktivního zapojení všech relevantních aktérů a jejich vzájemná spolupráce za účelem dlouhodobého snížení vysoké nezaměstnanosti v regionu. Jedná se především o kooperaci

relevantních státních institucí a zástupců jednotlivých obcí. Vysoká nezaměstnanost je problémem celého ORP, a proto je potřeba vzájemné spolupráce jednotlivých obcí, které jsou součástí nejen příbramské aglomerace, ale také celého ORP Příbram, zásadní k dosažení stanovených cílů a vytvoření komplexního řešení jednotlivých problémových okruhů.

Téma zaměstnanosti je spojené také s potřebou zajištění kvalitní infrastruktury v celém regionu. V současné době je klíčové především spojení regionu s Prahou prostřednictvím silnice R4. Dobrá časová dostupnost hlavního města umožňuje participaci obyvatel ORP Příbram na zdejším trhu práce a napomáhá tak ke snižování nezaměstnanosti ve zkoumaném regionu.

7.7.2 Popis postupu tvorby strategie

Strategie projektu „Meziobecní spolupráce v oblasti zaměstnanosti a podpory podnikání na území příbramské aglomerace“ vychází z metodik vytvořených pro projekt „Podpora meziobecní spolupráce“ (CZ.1.04/4.1.00/B8.00001) Svazu měst a obcí. Na tvorbě strategie se podílelo Oddělení meziobecní spolupráce, které spadá pod Odbor řízení projektů Městského úřadu Příbram. Prvým krokem bylo vymezení území aglomerace, které by vycházelo z teritoriální blízkosti, přirozených vazeb podmíněných infrastrukturními vazbami, historií vzájemné spolupráce, a v neposlední řadě i ochotou podílet se na meziobecní spolupráci v rámci aglomerace. Následovalo setkání starostů vytipovaných obcí, na kterém bylo diskutováno i téma, které by se v rámci budoucí spolupráce mělo řešit. Z této diskuse vyplynulo jako nejdůležitější téma nezaměstnanost a podpora podnikání v aglomeraci.

Následovalo zpracování analytické části, v níž byl proveden rozbor hlavních faktorů nepříznivého vývoje zaměstnanosti v obcích příbramské aglomerace. Hlavní závěry provedených analýz byly diskutovány v ohniskové skupině, v níž se setkali reprezentanti nejdůležitějších aktérů, majících vliv na vývoj zaměstnanosti na území aglomerace. Z diskuse v ohniskové skupině vyplynuly čtyři hlavní problémové okruhy a hlavní cíle, které je třeba v nadcházejícím období naplňovat. Konečně byly navrženy indikátory, které budou pravidelně kontrolovány.

Analytická i návrhová část strategie meziobecní spolupráce v příbramské aglomeraci byla zpracována týmem Oddělení meziobecní spolupráce vedeným Bc. Jiřím Kuželem, koordinátorem a editorem výsledného textu byl odborník pro aglomeraci PhDr. Zdeněk Kučera.

Přílohy k tématu 4.: Aglomerace

Příloha č. 1: Mapa příbramské aglomerace v kontextu SO ORP Příbram

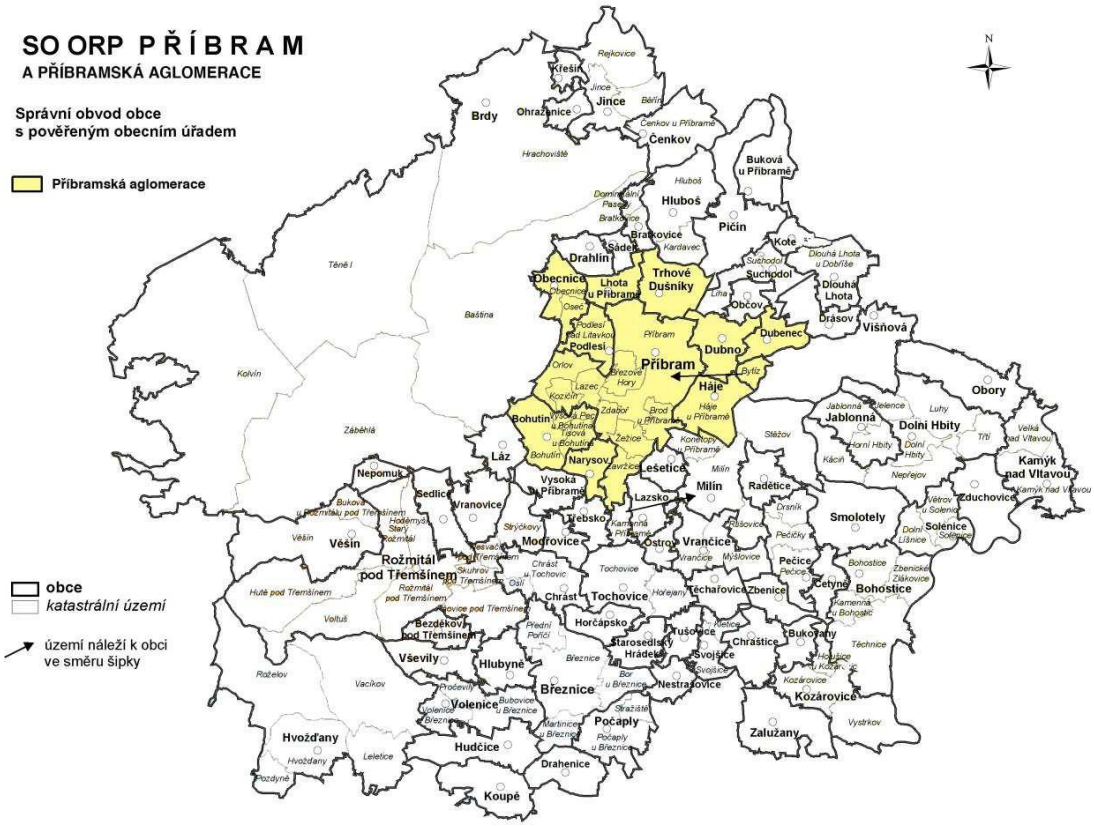

Zdroj: Český statistický úřad

Data: 2014

Zpracovatel: PhDr. Zdeněk Kučera

Příloha č. 2: Souhlas starostů obcí tvořících příbramskou aglomeraci se vstupem do projektu Meziobecní spolupráce v oblasti zaměstnanosti a podpory podnikání

Návrh realizace Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace

Projekt meziobecní spolupráce (MOS) se realizuje na území správního obvodu obce s rozšířenou působností (ORP). Toto území zahrnuje, kromě města Příbram, jako smluvního partnera projektu, dalších 74 obcí. V rámci celého území je doporučeno zaměřit pozornost i na menší aglomerace s „jádrovým městem“ s více než 25 tisíci obyvateli, které bezprostředně integruje okolní území. Podle Metodického pokynu č. 1/2014 PMOS: „Jádra aglomerací vysouvají některé své funkce na katastry obcí v blízkém sousedství (…) v souvislosti s procesy suburbanizace.“ Jádrovým městem jsou občanům okolních obcí poskytovány některé služby síťového charakteru.

Pro takto vymezenou aglomeraci, jakožto území bezprostředně integrované jádrem, je vhodné vést debatu o společných tématech rozvoje území, která bude respektovat zájmy nejen jádrové obce, ale i okolních obcí. Smyslem této aktivity je dosažení „dohody na společném rozvoji území aglomerace.“

V rámci připravovaného Svazku obcí územního obvodu ORP Příbram navrhujeme definovat příbramskou aglomeraci jako území zahrnující jádrovou obec Příbram a dalších devět obcí, jejichž katastry vesměs bezprostředně sousedí s Příbramí (aglomerace 1 + 9). Mělo by se jednat o obce:

Bohutín
Dubenec
Dubno
Háje
Lhota u Příbrami
Narysov
Obecnice
Podlesí
Příbram
Trhové Dušníky

Kromě obecné diskuse o udržitelném rozvoji aglomerace jsme z vějíře doporučovaných témat vybrali jako klíčové téma zaměstnanosti. Téma zaměstnanosti resp. nezaměstnanosti vyplynulo jednak z dotazníkového šetření, které se realizuje na území ORP, jednak ze strategického plánu rozvoje města Příbram.[2] Téma zaměstnanosti bude řešeno jednak v souvislosti s rozvojovou strategií města, a jednak bude navazovat na realizaci Projektu meziobecní spolupráce v rámci SO ORP Příbram.

[2] Zpracování strategického plánu rozvoje města Příbram na období let 2014 – 2020. ANALYTICKÁ ČÁST – PROFIL MĚSTA PŘÍBRAM

Souhlas se spoluprací na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace

Souhlas1m s part1c1pac1 obce .....na ProJektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace. Záměr projektu je uveden v příloze tohoto dokumentu pod názvem „Návrh realizace Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace".

V Příbrami, dne

Souhlas se spoluprací na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace

Souhl as 1m s part1 c1 pac 1 o b ce ..... -:: . . .. na P roJ e k tu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace. Záměr projektu je uveden v příloze tohoto dokumentu pod názvem „Návrh realizace Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace".

V P n brami, dne 1: , -/(,. .....

Souhlas se spoluprací na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace

Souhlasím s participací obce ;;p v..J?...0.f.V na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace. Záměr projektu je uveden v příloze tohoto dokumentu pod názvem „Návrh realizace Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace".

V PNb,ami, dne . j . 'Lo/ .....

Souhlas se spoluprací na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace

Souhlasím s participací obce .....f.!..1).f... ..... na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace. Záměr projektu je uveden v příloze tohoto dokumentu pod názvem „Návrh realizace Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace".

V Příbrami, dne J .Jf,t

.....

Souhlas se spoluprací na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramsf<é aglomer.ace

.5ou1-l1as1•m s pairt1•e1- p'ac1o 1·J· ce- ..../lkra i/ rKI 3YPHE n.J proJ•e^k t ı mez.lobec:n i spoluprtn:.-E! v ramd přibr;:imskE\--;:iBlomer;ice. *Za* m r µrojektu *Í* uveden v příloz. tohoto dokurr1 ntu pud ri.h:v1=m „N1v,t) reeall2ace Projektu mniolJec11i spoluprác v rámci příbrc1m!:.ké c1 lorne,ace".

V Příbrnmi, dne

Souhlas se spoluprací na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace

Souhlasím s participací obce ..... na projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace. Záměr projektu je uveden v příloze tohoto dokumentu pod názvem „Návrh realizace Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace".

V Příbrami, dne .....

OBEC NARYSOV
NARYSOV 76
261 01 PŘÍBRAM
IČO 00662895 TEL 602

Souhta-s se spolu-prad na Proje1<:t1,,.1 me1:iobecni spolupráce *v* r.ámc:i příbr:_a sk.é aglomeiac-e

r•, ··l 1-=r,1 ·a,--
souhlasím 5 ;participad o.bce ..· .'.,:.--:'.S::'-:/. ..J:==.....,..,. , n.i Projťktu m ziobecn;f spolupraoe v rámcl příbramsk aglomerace. Zámi!!r projt:ktu je uveden v příloze tohótů dokumentu pod niizvem „Náll_rh r .ilizace Projektu m-eziobecní spoluprace v rámci pc'íbramské c1glorneracB".

V Příbrami, dne J. /7, Jl0 ft-;

0 ·ťc \..HHl a,!Ci!
1če· o,u.r.:;J'· .
,cl.il:'n: ·,n;?r,,t. trs:,

Souhlas se spoluprací na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace

Souhlasím s participací obce ..!.. .\. .\ ..... na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace. Záměr projektu je uveden v příloze tohoto dokumentu pod názvem „Návrh realizace Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace".

V Příbrami, dne 2. 4. 2014 .....

Souhlas se spoluprací na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace

Souhlasím s participací obce .....k . !.??:.e ····· na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace. Záměr projektu je uveden v příloze tohoto dokumentu pod názvem **„Návrh** realizace Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace".

V Příbrami, dne Í 3/·.1_v fí/

Souhlas se spoluprací na Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace

Souhlasím s participací obce ..rtl./16ll JuS11,1fč(..... na projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace. Záměr projektu je uveden v příloze tohoto dokumentu pod názvem „Návrh realizace Projektu meziobecní spolupráce v rámci příbramské aglomerace".

V Příbrami, dne J. cr, JJ:.,!7

Příloha č. 3: Typy organizací působící v obcích příbramské aglomerace

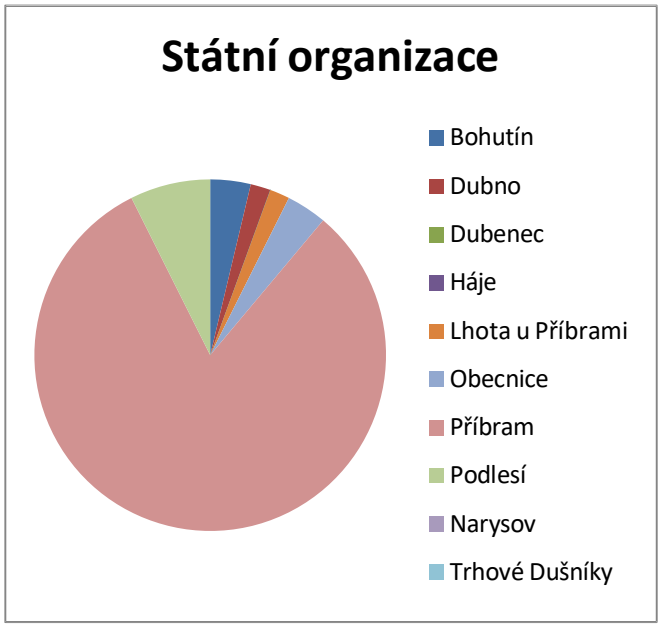

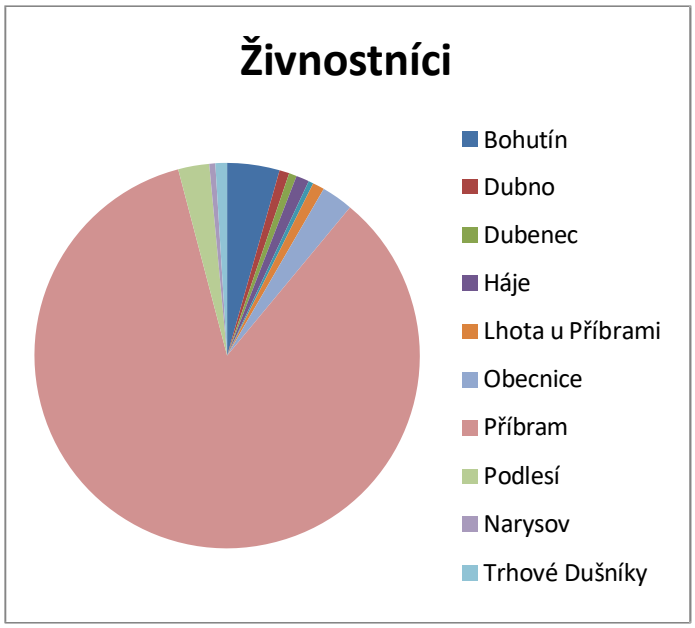
Živnostníci
Bohutín
Dubno
Dubenec
Háje
Lhota u Příbrami
Obecnice
Příbram
Podlesí
Narysov
Trhové Dušníky

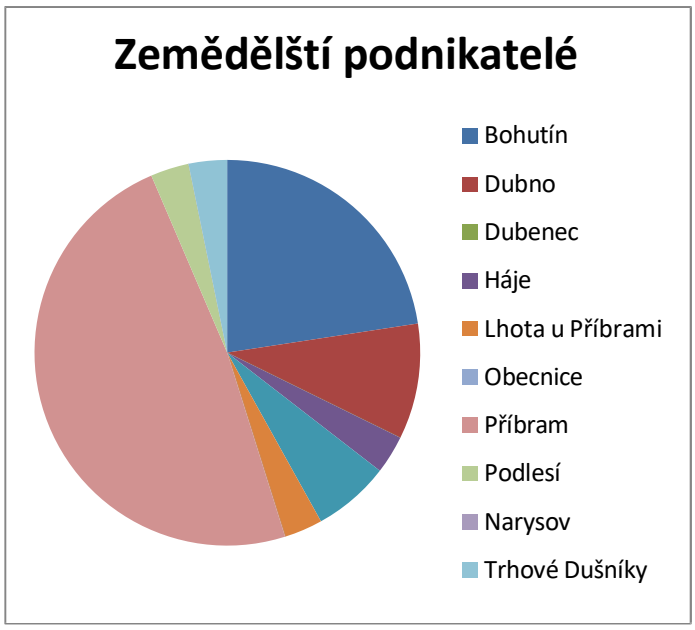
Zemědělští podnikatelé
Bohutín
Dubno
Dubenec
Háje
Lhota u Příbrami
Obecnice
Příbram
Podlesí
Narysov
Trhové Dušníky

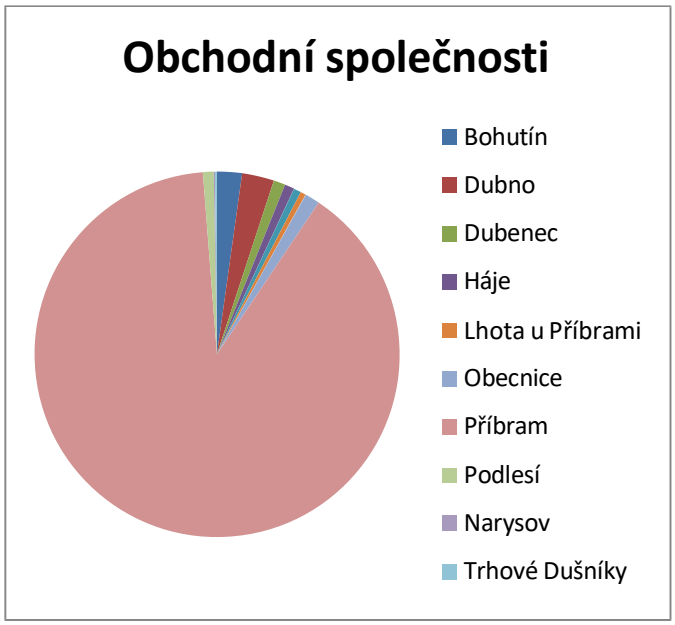
Obchodní společnosti
Bohutín
Dubno
Dubenec
Háje
Lhota u Příbrami
Obecnice
Příbram
Podlesí
Narysov
Trhové Dušníky

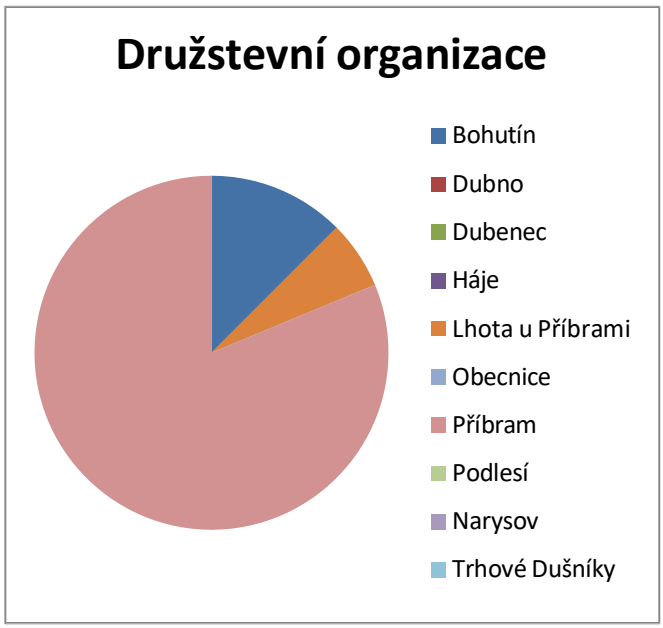
Družstevní organizace
Bohutín
Dubno
Dubenec
Háje
Lhota u Příbrami
Obecnice
Příbram
Podlesí
Narysov
Trhové Dušníky

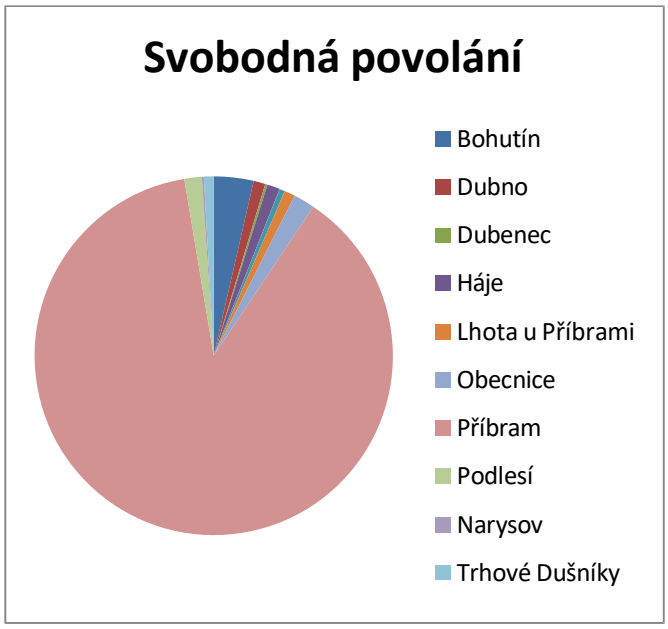
Svobodná povolání
Bohutín
Dubno
Dubenec
Háje
Lhota u Příbrami
Obecnice
Příbram
Podlesí
Narysov
Trhové Dušníky

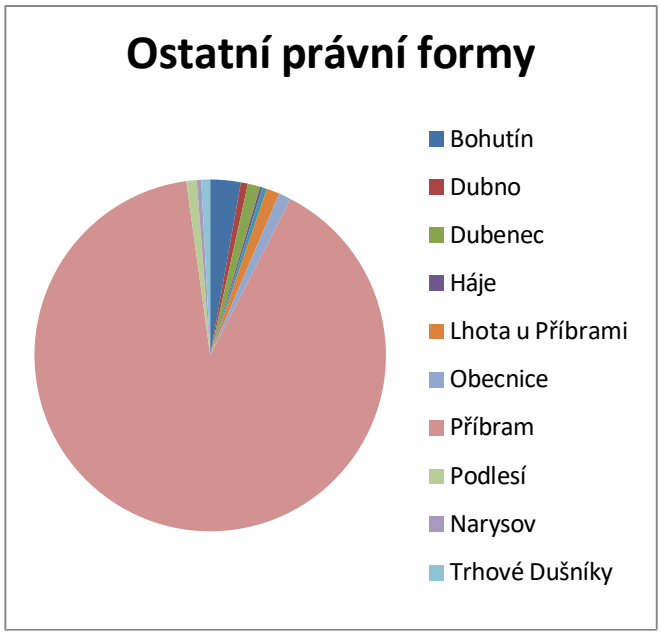
Ostatní právní formy
Bohutín
Dubno
Dubenec
Háje
Lhota u Příbrami
Obecnice
Příbram
Podlesí
Narysov
Trhové Dušníky

8. Závěr, kontakty

Souhrnný dokument byl vytvořen na základě realizovaného projektu s názvem „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností“, reg. č. CZ.1.04/4.1.00/B8.00001, financovaného z Evropského sociálního fondu Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Souhrnný dokument ORP Příbram byl tvořen od roku 2013 až do roku 2015, kdy v roce 2014 proběhly komunální volby a v ORP Příbram bylo nově zvoleno 18 představitelů obcí z celkového počtu 75 představitelů obcí.

Realizační tým v průběhu tohoto období sbíral informace od zástupců obcí z jejich území, které byly zapracovány do souhrnného dokumentu. Názory představitelů obcí tam, kde došlo k výměně v průběhu voleb, se nemusí plně shodovat z názory nově zvolených představitelů obcí.

Vytvořený realizační tým spolu s motivujícími starosty v území ORP Příbram zpracoval analytické podklady a na základě ohniskových skupin vytvořil návrhové části daných oblastí Souhrnného dokumentu ORP Příbram. Myšlenkou strategie bylo, co nejefektivnější a nejekonomičtější nastavení cílů, tak aby byli nejpřínosnější pro celé území ORP Příbram.

Jedním z cílů dané strategie v oblasti školství je udržení stávající sítě MŠ a ZŠ na území ORP Příbram a podpora vzniku školních poradenských pracovišť rovnoměrně rozložených po celém území ORP Příbram. Nejvhodnějším řešením nastavených cílů se jeví forma meziobecní spolupráce obcí na území ORP Příbram.

Základem rozvoje sociálních služeb na území ORP Příbram je aktualizace komunitního plánu sociálních služeb. Komunitní plán sociálních služeb musí odpovídat místním podmínkám a potřebám, stanovuje priority rozvoje sociálních služeb, přispívá k zajištění sociálních služeb pro potřebné občany a ke zkvalitnění sociální práce. Z hlediska efektivity a komplexnosti zajištění sociálních služeb pro všechny potřebné cílové skupiny je vhodné poskytování sociálních služeb rovnoměrně na celém území ORP Příbram. Z tohoto důvodu se jako nejlepší řešení ukazuje zapojení všech obcí ORP Příbram do společného komunitního plánování a společného podílení se na zajištění sociálních služeb.

Je důležité, aby byla vytvořena síť sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě a s odpovídající místní dostupností pomohou řešit nepříznivou situaci osob na území ORP Příbram. Síť sociálních služeb bude efektivně využívat služeb realizovaných různými typy poskytovatelů na území ORP Příbram. Základními atributy funkční sítě sociálních služeb v regionu musí být dostupnost, efektivita (nákladovost), potřebnost a kvalita.

Během analýzy současného stavu odpadového hospodářství byly největší nedostatky odhaleny především v neodpovídajícím množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky, množství černých skládek, energetickému využití BRKO a snížení rozdílů nákladů mezi jednotlivými obcemi na likvidaci odpadu včetně zefektivnění ceny pro občany na území ORP, které by odpovídaly současným trendům kladeným na zabezpečení odpadového hospodářství v ČR.

Region v oblasti cestovního ruchu je pro potencionální návštěvníky zajímavý také svými přírodními atraktivitami. Oblíbená je především oblast v okolí vodní nádrže Orlík, která nabízí možnost rekreace, spojené s koupáním a aktivním vyžitím. Turisticky atraktivní je také pohoří Brdy, které nabízí ideální podmínky především pro pěší turisty. V Brdech je otázka budoucího rozvoje cestovního ruchu spojená především s diskuzí ohledně zrušení současného Vojenského újezdu Brdy a jeho zpřístupnění pro veřejnost.

Jedním z hlavních cílů této strategie je vytvoření kanceláře destinačního managementu pro oblast ORP Příbram, která by pomohla zlepšit propagaci a koordinaci poskytovaných služeb cestovního

ruchu v regionu. Důvodem je nízká koordinace a spolupráce veřejných a soukromých aktérů, kteří se podílejí na poskytování služeb cestovního ruchu v regionu

V rámci řešení problematiky zaměstnanosti v SO ORP Příbram je v následujících letech potřeba aktivního zapojení všech relevantních aktérů a jejich vzájemná spolupráce za účelem dlouhodobého snížení vysoké nezaměstnanosti v regionu. Jedná se především o kooperaci relevantních státních institucí a zástupců jednotlivých obcí. Vysoká nezaměstnanost je problémem celého ORP, a proto je potřeba vzájemné spolupráce jednotlivých obcí, které jsou součástí nejen příbramské aglomerace, ale také celého ORP Příbram, zásadní k dosažení stanovených cílů a vytvoření komplexního řešení jednotlivých problémových okruhů.

Tento dokument nesmí být i s ohledem na proběhlé komunální volby v období tvorby chápán jako nepřekročitelný, v průběhu let by měl být aktualizován. S ohledem na to, že byl tvořen pro celé území ORP Příbram by bylo vhodné, aby tato aktualizace, tak jako tvorba tohoto dokumentu, probíhala vždy na základě širšího projednání v území za větší účasti nově zvolených zástupců obcí.

Realizační tým:

Bc. Jiří Kužel
Koordinátor meziobecní spolupráce
e-mail: kuzel.jiri@tiscali.cz
Telefon: 604 216 781

PhDr. Marie Pilíková
Pracovník pro analýzy a strategie
e-mail: marie.pilikova@seznam.cz
Telefon: 607 862 263

PhDr. Zdeněk Kučera
Tématický expert pro oblast aglomerace
e-mail: zdenku@gmail.com
Telefon: 730 815 430

Mgr. Michal Vacátko
Tématický expert pro samosprávnou oblast
e-mail: michal.vacatko@pribram.eu
Telefon: 778 521 836

Jaroslava Vildová
Asistentka
e-mail: jaroslava.vildova@pribram.eu
Telefon: 604282837

9. Přílohy

9.1 Seznam tabulek

Tabulka č. 1. 1: Základní informace o strategii 7
Tabulka č. 1.2 : Obce správního obvodu dle abecedního pořadí 9
Tabulka č. 1.3: Relevantní významné strategické dokumenty 19
Tabulka č. 2.1: Charakteristika území ORP 22
Tabulka č. 2.2: Demografický vývoj obyvatel v území ORP 23
Tabulka č. 2.3: Stručná charakteristika školství v území ORP 26
Tabulka č. 2.4: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP 28
Tabulka č. 2.5: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP 30
Tabulka č. 2.6: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP 32
Tabulka č. 2.7: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání 32
Tabulka č. 2.8: Charakteristika domácností 33
Tabulka č. 2.9: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP 33
Tabulka č. 2.10: Charakteristika trhu práce v území ORP 36
Tabulka č. 2.11: Veřejně prospěšné stavby v oblasti elektroenergetiky 43
Tabulka č. 2.12 Provozovaná zařízení k nakládání s odpady (stav rok 2010) 49
Tabulka č. 2.13: Seznam kontaminovaných míst a starých zátěží území v ORP Příbram 55
Tabulka č. 2.14: Územní a strategické plánování 61
Tabulka č. 2.15: Popis klíčových aktérů 63
Tabulka č. 2.16: SWOT analýza 64
Tabulka. č. 3.1: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělání 70
Tabulka č. 3.2: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Příbram 71
Tabulka č. 3.3: Pracovníci ve školství ORP Příbram 74
Tabulka č. 3.4: Počet ZŠ za ORP Příbram 77
Tabulka č. 3.5: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Příbram 79
Tabulka č. 3.6: ZŠ zřizované v ORP Příbram 79
Tabulka. č. 3.7: Součásti základních škol a školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Příbram 80
Tabulka č. 3.8: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP Příbram 82
Tabulka č. 3.9: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Příbram 84
Tabulka č. 3.10: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Příbram 86
Tabulka č. 3.11: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Příbram 86
Tabulka č. 3.12: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Příbram 87
Tabulka č. 3. 13: Počet absolventů ZŠ v ORP Příbram 88
Tabulka č. 3.14: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP Příbram 89
Tabulka č. 3.15: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP Příbram 90
Tabulka č. 3.16: Popis ZŠ v ORP Příbram za školní rok 2012/2013 91
Tabulka č. 3.17: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP Příbram 92
Tabulka č. 3.18: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Příbram 93
Tabulka č. 3.19: Mateřské školy v ORP Příbram 95
Tabulka č. 3. 20: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP Příbram 95
Tabulka č. 3.21 Popis mateřských škol v ORP Příbram ve školním roce 2012/2013 96

Tabulka č. 3.22: Očekávaný vývoj počtu dětí v mateřských školách v ORP Příbram 97
Tabulka č. 3.23: Zařízení jeslového typu v ORP Příbram.....97
Tabulka č. 3.24: Školní družiny a školní kluby v ORP Příbram 98
Tabulka č. 3.25: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP Příbram 99
Tabulka č. 3.26: ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP Příbram 100
Tabulka č. 3.27: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP Příbram 100
Tabulka č. 3.28: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP Příbram 100
Tabulka č. 3.29: SVČ zřizované obcemi v ORP Příbram.....101
Tabulka č. 3.30: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Příbram 101
Tabulka č. 3.31: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Příbram 101
Tabulka č. 3.32: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP Příbram 103
Tabulka č. 3.33: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v Kč.....104
Tabulka č. 3.34: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Příbram v Kč 105
Tabulka č. 3.35: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP Příbram 106
Tabulka č. 3.36: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP Příbram v roce 2013 106
Tabulka č. 4.1: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Příbram 137
Tabulka č. 4.2: Seznam poskytovatelů služeb na území ORP Příbram 138
Tabulka č. 4.3a: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Příbram (resp. poskytujících služby pro obyvatele OR Příbram 144
Tabulka č. 4.4: Počet jednotlivých typů sociálních služeb v ORP Příbram 145
Tabulka č. 4.5: Počet jednotlivých typů sociálních služeb se sídlem mimo ORP Příbram, působících v rámci ORP Příbram (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP Příbram).....146
Tabulka č. 4.6: Počet a druh poskytovaných služeb v rámci ORP Příbram 147
Tabulka č. 4.7: Počet a druh neposkytovaných služeb v rámci ORP Příbram.....148
Tabulka č. 4.8: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele v ORP Příbram 149
Tabulka č. 4.9: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012 v ORP Příbram 150
Tabulka č. 4. 10: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Příbram.....151
Tabulka č 4.11: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012 v ORP Příbram 153
Tabulka č. 4.12: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012 153
Tabulka č. 4.13. – Finanční analýza sociálních služeb v ORP Příbram.....154
V této části analýzy je zmapována síť zařízení pro nakládání s odpady na území ORP Příbram a v jeho nejbližším okolí. Dále byla identifikována místa pro sběr odpadů, komunitní kompostárny a bioplynové stanice 202
Tabulka č. 5. 1a: Sběrné dvory na území ORP, současný stav.....203
Tabulka č. 5. 1b: Sběrná místa na území ORP Příbram, současný stav.....204
Tabulka č. 5. 1c: Výkupny odpadů na území ORP Příbram, současný stav 205
Tabulka č. 5. 1d: Výkupny odpadů a zpracovatelé specifických komodit na území ORP Příbram, současný stav.....206
Tabulka č. 5. 2a: Třídící linky na území ORP Příbram, současný stav.....207
Tabulka č. 5. 2b: Třídící linky v blízkosti území ORP Příbram, současný stav 207

Tabulka č. 5.2c: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP Příbram), současný stav 208
Tabulka č. 5.3a: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP Příbram, současný stav 209
Tabulka č. 5.3b: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP Příbram, současný stav 209
Tabulka č.5.3c: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav 210
Tabulka č. 5.4: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav 211
Tabulka č. 5.5a: Skládky odpadů provozované na území ORP, současný stav 211
Tabulka č. 5.5b: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav 212
Tabulka č. 5.5c: Provozovatelé skládek dle obcí ORP Příbram 213
Tabulka č. 5.5d: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP, současný stav 214
Tabulka č. 5.6a: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012 215
Tab. č. 5.6b: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012 216
Tabulka č. 5.6c: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012 216
Tabulka č. 5.7a: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO) za období 2008-2012 219
Tab. č. 5.7b: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012 220
Tabulka č. 5.8a: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012 220
Tab. č. 5.8b: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012 221
Tab. č 5.8c Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012 222
Tab. č. 5.8d: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013 223
Tabulka č. 5.9: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012 224
Tabulka č. 5.10a: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012 224
Tab. č. 5.10b: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012 225
Tabulka č. 5.11: Produkce jednotlivých druhů odpadů v KO pro ČR a území ORP Příbram, získaná přepočtené databáze ISOH pro obce a nekomunální subjekty v roce 2012 a koeficienty, jak se jednotlivé druhy odpadů započítávají do odpadových toků BRKO 226
Tabulka č. 5.12: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012 228
Tabulka č. 5.13: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012 229
Tabulka č. 5.14: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012 230

Tabulka č. 5.15: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012 232
Tabulka č. 5.16: Celkové množství tun odpadu v průměru na obyvatele na území ORP Příbram v roce 2012 a 2013 v jednotlivých obcích 233
Tabulka č. 5.17: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP.....235
Tabulka č. 5.18: Výdaje obcí celkem na odpadové hospodářství v letech 2012-2013 v území ORP Příbram a výdaje na jednoho obyvatele na odpadové hospodářství v obci na území ORP Příbram 236
Tabulka č. 5.19: Příjmy jednotlivých obcí celkem na odpadové hospodářství v letech 2010-2013 v území ORP Příbram 238
Tabulka č. 6.1: Sdružení obcí ve správním obvodu ORP Příbram.....345
Tabulka č. 6.2 : Pořadí muzeí v ČR podle počtu návštěvníků muzeí a výstav v letech 2012 a 2011.....351
Tabulka č. 6.3: Prohlídkové okruhy do dolů v rámci hornického muzea 352
Tabulka č. 6.4: Prohlídkové okruhy památník Vojna 354
Tabulka č. 6.5: Prohlídkové okruhy na zámku Březnice.....359
Tabulka č. 6.6: Přírodní rezervace na území SO ORP Příbram 366
Tabulka č. 6.7: Seznam přírodních památek na území SO ORP Příbram.....367
Tabulka č. 6.8: Členění Brd 370
Tabulka č. 6.9: Zonace Chráněných krajinných oblastí.....372
Tabulka č. 6.10: Seznam cyklotras v regionu podle.....374
Tabulka č. 6.11: Seznam jízdáren na území SO ORP Příbram.....377
Tabulka č. 6.12: Rozhledny na území SO ORP Příbram.....378
Tabulka č. 6.13: Ceny za pronájem ledové plochy ZS Příbram.....381
Tabulka č. 6.14: Ceny za využití sportovní Haly v Příbrami 382
Tabulka č. 6.15: Tenisové areály ORP Příbram.....383
Tabulka č. 6.16: Možnosti venkovního koupání v SO ORP Příbram.....384
Tabulka č. 6.17: Návštěvnost hornického muzea v Příbrami 2003-2013.....386
Tabulka č. 6.18: Návštěvnost Podbrdského muzea.....387
Tabulka č. 6.19: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v SO ORP Příbram v roce 2013.....389
Tabulk č. 6.20: Kapacity ubytovacích zařízení v období 2001 až 2012 389
Tabulka 6.21: Celkové výdaje všech obcí v rámci SO OPR Příbram.....391
Graf 6.2: Výdaje města Příbrami na cestovní ruch v letech 2010 až 2013.....392
Tabulka 6.22: Výdaje města Příbram na jednotlivé činnosti v oblasti kultury cestovního ruchu a rekreace v roce 2013 393
Tabulka 6.23: Poplatky ze vstupného města Příbrami 395
Tabulka 6.24: Dotace poskytnuté na rozvoj cestovního ruchu v SO ORP Příbram.....396
Tabulka č. 6.25: Turistická informační centra na Příbramsku 397
Tabulka č. 6.26: Seznam a mapa stravovacích zařízení v SO ORP Příbram 399
Tabulka 6.27: Zastoupení Czechpointů v regionu SO ORP Příbram.....400
Tabulka č. 6.28: Seznam Bankomatů na území SO ORP Příbram 401
Tabulka č. 6.29: Ekonomické subjekty se sídlem na území ORP Příbram 401
Tabulka č. 6.30: Porovnání počtu subjektů v sektoru ubytování, stravování, pohostinství, kultury a rekreační činnosti ORP Příbram s daty Středočeského kraje a ČR v roce 2013.....402
Tabulka č. 6.31: Počty studentů v jednotlivých oborech na Integrovaná střední škola hotelového provozu, obchodu a služeb Příbram.....403
Tabulka č. 7.1: Základní informace o strategii.....479

Tabulka. č. 7.2: Přehled obcí příbramské aglomerace....480
Tabulka č. 7.3: Relevantní strategické dokumenty....481
Tabulka č. 7.4: Katastrální výměra obcí příbramské aglomerace....484
Tabulka č. 7.5: Populace obcí příbramské aglomerace v roce 2013....484
Tabulka č. 7.6: Míra nezaměstnanosti v příbramské aglomeraci k 31. 05. 2014....489
Tabulka č. 7.7: Největší zaměstnavatelé v aglomeraci....490
Tabulka č. 7.8: Obyvatelstvo ekonomicky aktivní podle ekonomické aktivity a podle hlavních tříd zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti v ORP Příbram....492
Tabulka č 7.9: Podnikatelské subjekty aglomerace v jednotlivých sektorech ekonomiky v roce 2013 494
Tabulka č. 7.10: Rozpočty obcí příbramské aglomerace v roce 2013....501

9.2 Seznam grafů

Graf č. 2.1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2013....24
Graf č. 2.2.: Rozdělení ekonomických subjektů v území ORP Příbram....37
Graf č. 2.3: Kategorie radonového rizika....52
Graf č. 2.4: Přehled ekonomických subjektů zabývajících se v roce 2008 -2010 oblastí cestovního ruchu....59
Graf č. 3.1: Přehled pracovníků v MŠ a ZŠ v letech 2005 - 2013....76
Graf č. 3.2: Počty dětí mateřských škol v ORP Příbram dle zřizovatele....94
Graf č. 4.1: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Příbram....194
Graf č. 4.2: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Příbram (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP Příbram)....194
Graf č. 4.3: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP Příbram....195
Graf č. 4.4: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP Příbram (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP Příbram)....195
Graf č. 4.5: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP Příbram dle zřizovatele....195
Graf č. 4.6: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele....196
Graf č. 4.7: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP Příbram....196
Graf č. 4.8: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012....196
Graf: č. 5.1: Problémy v rámci odpadového hospodářství v obcích ORP Příbram....201
Graf: č. 5.2: Téma meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství v obcích ORP Příbram 202
Graf č. 5.3: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012 285
Graf č 5.4: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012. 290
Graf č. 5.5: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012....292
Graf č. 5.6: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012 299
Graf č. 5.7: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění....301
Graf č. 5.8: Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO....303
Graf č. 5.9: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012 305
Graf č. 5.10: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012 308
Graf 6.1: Počet objednaných prohlídek v areálu Svatá Hora z pohledu jednotlivých zemí v roce 2009 387
Graf 6:3: Celkové výdaje Příbrami na kulturu v letech 2000 až 2013....392
Graf 6.4: Poměr výdajů na cestovní ruch města Příbrami za rok 2013....393

Graf 6.5: Vývoj příjmů z poplatků z ubytovací kapacity Příbrami v letech 2004 až 2013.....394
Graf 6.6: Vývoj příjmů z poplatků ze vstupného města Příbrami v letech 2000 až 2013.....395
Graf 6.7: Srovnání počtu ekonomických subjektů v rámci ORP Příbram, Středočeského hraje a České republiky v roce 2013 402
Graf č. 7.1: Proces stárnutí ve městě Příbram 485
Graf č. 7.2: Vývoj míry nezaměstnanosti ve městě Příbram, SO ORP Příbram, Středočeském kraji a ČR mezi roky 2005 – 2011 487
Graf č. 7.3: Vývoj míry nezaměstnanosti a podíl evidovaných nezaměstnaných nad 12 měsíců v ORP Příbram.....488
Graf č. 7.4: Srovnání křivky nezaměstnanosti a nabídky volných pracovních míst 488
Graf č. 7.5: Míra podnikatelské aktivity v letech 2005 a 2010 493
Graf č. 7.6: Podnikatelské subjekty aglomerace podle jednotlivých sektorů ekonomických aktivit v roce 2013 495
Graf č. 7.7: Typy hospodářských subjektů působících na teritoriu příbramské aglomerace 496
Graf č. 7.8: Hodnocení podmínek pro podnikání ve městě Příbrami 498
Graf č. 7.9: Využívání služeb Hospodářské komory podnikatelskými subjekty.....500
Graf č. 7.10:Míra podnikatelské aktivity v letech 2005 a 2010 510
Graf č. 7.11:Vývoj míry nezaměstnanosti ve městě Příbram, SO ORP Příbram, Středočeském kraji a ČR mezi roky 2005 – 2011 511
Graf č. 7.12: Vývoj míry nezaměstnanosti a podíl evidovaných nezaměstnaných nad 12 měsíců v ORP Příbram.....514

9.3 Seznam kartogramů

Kartogram č. 2.1: Administrativní členění správního obvodu.....21
Kartogram č. 2.2: Hrubá míra migračního přírůstku populace v obcích SO ORP Příbram (pětiletý průměr z let 2008 – 2012) 25
Kartogram č. 2.3: Podíl nezaměstnaných v okrese Příbram 35
Kartogram č. 2.4 : Vyznačení obcí ORP Příbram s platným územním plánem a strategickým plánem 62
Kartogram č. 4.1: Vyznačení pokrytí území ORP Příbram sociálními službám 172
Kartogram č. 5.1: Vyznačení tras svozových společností odvážející odpad na skládky z obcí ORP Příbram v roce 2012 rozdělených dle druhu odpadu 246
Kartogram č. 6.1: Mapa areálu hornického skanzenu Březové hory 354
Kartogram č. 6.2: Mapa pohoří Brdy 369
Kartogram č. 6.2: Mapa turistických tras v regionu SO ORP Příbram.....373
Kartogram č. 6.3: Mapa cyklotras na území SO ORP Příbram.....376
Kartogram č. 6.4: Turisticko-rekreační funkce jednotlivých oblastí v regionu 379
Kartogram č. 6.5: Oblasti s příznivými podmínkami pro běžecké lyžování v České republice 385
Kartogram č. 6.6: Počet ubytovacích zařízení v rámci jednotlivých ORP v roce 2011 388
Kartogram č. 6.7: Rozložení TIC v regionu SO ORP Příbram 398
Kartogram č. 7.1: Mapa správního obvodu ORP Příbram.....482
Kartogram č. 7.2: Mapa příbramské aglomerace.....483